8. SINIF
TÜRKÇE
SORU BANKASI

Müfredata
Tam Uyumlu

Bu kitabın her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, kitabın tamamının veya bir kısmının Koray Varol Akademi'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, bilgisayar ortamına alınması, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması veya başka bir amaçla kullanılması yasaktır. Bu yasaya uymayanlar, doğabilecek cezaî sorumluluğu ve kitabın hazırlanmasındaki malî külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

ISBN : 978-605-81297-6-4

Yayıncı : KVA Yayıncılık A.Ş.
Fulya Mahallesi
Vefa Deresi Sokak No: 23
Şişli – İstanbul
Tel : 0212 263 63 36
Sertifika No: 41654

Baskı ve Cilt : ACAR MATBAACILIK PROMOSYON VE
YAYINCILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ
Osman Gazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad. No: 20/1
Esenyurt/İSTANBUL
Sertifika No: 40011

Grafik - Mizanpaj : Emre ULU

Öğrenciye;

Merhaba,

Biz sana yardımcı olup senin daha iyiye gitmen için bu kitabı hazırladık.

Bu kitapta kolay, orta ve zor sorular var. Bir şeyi öğrenme aşamasında genellikle hepimiz belli bir seviyede zorlanırız. Bu normal ve doğal bir süreçtir. Eğitimde önemli olan nokta öğrenme çabasıdır. Okulda dersi iyi dinlemen, anlamadığın noktaları sorman, daha sonra öğrendiğin konularla ilgili soru çözmen ve takıldığın yerleri öğretmen ve arkadaşlarına sorman seni ileriye götürür. Bu sürekli kendi kendini besleyen bir durumdur. Sen yaptıkça ileri gidersin, ileri gittikçe yapabilme gücün artar, bunu istediğin ve buna inandığın sürece ileri gidersin.

Her yaptığından mutlu olup daha da güzelini yapmaya çalışman dileğiyle.

Sevgilerimle...

KORAY VAROL





İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır parlayacak!
O benimdir, o benim milletimindir ancak!

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal.
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım;
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar.
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
'Medeniyyet!' dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri 'toprak' diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır, atanı.
Verme, dünyâları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şühedâ fışkıracak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Rûhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma' bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar-ki şehâdetleri dinin temeli.
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım.
Her cerîhamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım;
Fışkırır rûh-ı mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım!

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet,
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Akif ERSOY

İÇİNDEKİLER

SÖZCÜKTE ANLAM 9
Gerçek Anlam, Terim Anlam 9
Mecaz Anlam 11
Gerçek Anlam, Terim Anlam, Mecaz Anlam 13
Eş Anlamlı, Zıt Anlamlı, Yakın Anlamlı, Eş Sesli Sözcükler 15
Çok Anlamlılık 17
Somut-Soyut Anlam, Nitel-Nicel Anlam, Genel-Özel Anlam 19
İkilemeler, Yansıma Sözcükler, Geçiş ve Bağlantı İfadeleri 21
Benzetme, Kişileştirme, Ad Aktarması, Deyim Aktarması, Abartma, Zıtlık, Konuşturma, Dolaylama . 23
Altı Çizili Sözcüğün ve Söz Öbeğinin Kattığı Anlam 27
Değerlendirme Testi 31

SÖZ VARLIKLARIMIZ 39
Deyimler 39
Atasözleri 43
Değerlendirme Testi 47

CÜMLEDE ANLAM 51
Eş Anlamlı, Yakın Anlamlı, Çelişen Cümleler 51
Yargı Sayısı, Doğrudan ve Dolaylı Anlatım, Örtülü Anlam 53
Öznel-Nesnel Anlatım 55
Neden-Sonuç, Amaç-Sonuç, Koşul-Sonuç Cümleleri 57
Cümle Tamamlama, Cümle Oluşturma 61
Üslup ve Üslup Özellikleri 63
Anlamlarına Göre Cümleler 65
Değerlendirme Testi 69

PARAGRAF 77
Anahtar Sözcük, Başlık, Konu 77
Ana Düşünce, Ana Duygu 79
Yardımcı Düşünce 83
Paragrafın Anlam Akışı 87
Paragrafı İkiye Bölme 89
Paragraf Oluşturma 91
Paragraf Tamamlama 95
Paragrafın Ortak ve Farklı Yönü 99
Değerlendirme Testi 103

ANLATIM BİÇİMLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YÖNTEMLERİ 111
Anlatım Biçimleri 111
Düşünceyi Geliştirme Yolları 113
Paragrafın Dil ve Anlatım Özellikleri 115
Değerlendirme Testi 119

İÇİNDEKİLER

SÖZEL MANTIK **123**
Mantık, Muhakeme 123

YAZIM KURALLARI **133**
De, Mi, Ki'nin Yazımı 133
Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler 135
Kısaltmaların, Pekiştirmelerin, Sayıların, Tarihlerin, İkilemelerin Yazımı 137
Birleşik Sözcüklerin Yazımı 139
Değerlendirme Testi 141

NOKTALAMA İŞARETLERİ **145**
Nokta, Virgül, Noktalı Virgül 145
İki Nokta, Üç Nokta, Soru İşareti 147
Ünlem, Tırnak, Parantez İşareti 149
Kısa Çizgi, Uzun Çizgi, Kesme İşareti, Eğik Çizgi 151
Değerlendirme Testi 153

EYLEMSİ **157**
İsim Fiil (Ad Eylem) 157
Sıfat Fiil (Sıfat Eylem) 159
Zarf Fiil (Zarf Eylem) 161
Değerlendirme Testi 163

CÜMLENİN ÖGELERİ **171**
Temel Ögeler 171
Yardımcı Ögeler 173
Vurgu, Ara Söz 177
Değerlendirme Testi 179

EYLEMDE ÇATI **187**
Öznesine Göre Çatı 187
Nesnesine Göre Çatı 189
Çatı Ekleri 191
Değerlendirme Testi 195

CÜMLE TÜRLERİ **203**
Yüklemin Türüne Göre Cümleler 203
Anlamına Türüne Göre Cümleler 205
Yüklemin Yerine Göre Cümleler 207
Yapısına Göre Cümleler 209
Değerlendirme Testi 211

İÇİNDEKİLER

ANLATIM BOZUKLUKLARI 221
Anlam Kaynaklı Anlatım Bozuklukları 221
Dil Bilgisi Kaynaklı Anlatım Bozuklukları 225
Değerlendirme Testi 229

METİN TÜRLERİ VE SÖZ SANATLARI 233
Metin Türleri 223
Söz Sanatları 237
Değerlendirme Testi 241

YAZIMINA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN SÖZCÜKLER 245
BİLİNMESİ GEREKEN BAZI ATASÖZLERİ 248
BİLİNMESİ GEREKEN BAZI DEYİMLER 257
ETKİNLİKLERİN CEVAPLARI 265
CEVAP ANAHTARI 268

SÖZCÜKTE ANLAM
Gerçek Anlam, Terim Anlam

TEST 1

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Son yıllarda astronomi dünyası Güneş ötesi gezegenler buluşuyla çalkalandı. Bugün 300 kadar Güneş ötesi gezegen keşfedilmiş durumda. Buralarda yaşamın oluşabilmesi noktasında tartışmalar sürüyor. Hatta özellikle Güneş Sistemi'nde benzer gezegenlere sahip bazı yıldız sistemleri bu heyecanı artırıyor. Bu gezegenlerin bağlı oldukları yıldız üzerinde uyguladıkları küçük çekim hareketlerinin belirlenmesiyle yani oldukça dolaylı bir şekilde ortaya çıkarıldıklarını belirtelim. 1995'lerde geliştirilen bir teknik, yıldıza yakın dev gezegenler içeren sistemleri tercihli olarak ortaya çıkarmakta.

Ancak söz konusu gezegen sistemleri genelde Merkür'den daha yakında olan gaz devler, yani Jüpiterler içermiyor. Artık, kayalık gezegenler ve hatta bunlar üzerinde yaşamın işareti olabilecek su, ozon ve oksijenin varlığını belirleyebilecek becerilere sahip "Kayalık Gezegenler Araştırıcısı" gibi ileri düzeyde amaçları olan uydu sistemleri tartışılmaya ve hatta inşa edilmeye başlanmış bulunuyor.

1. **Metinde geçen** "gezegenler" **sözcüğünün anlam özelliği aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Nicel Anlam
B) Mecaz Anlam
C) Terim Anlam
D) Soyut Anlam

2. **Metinde altı çizili** "heyecan" **sözcüğünün anlam özelliği aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Gerçek Anlam
B) Mecaz Anlam
C) Terim Anlam
D) Somut Anlam

3. Bir bilim, sanat ya da spor dalına ait olan sözcüklere terim anlamlı sözcükler denir. Metinde geçen "uydu sistemleri" söz grubu bu tanıma örnek olarak verilebilir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde bu tanıma örnek olabilecek bir kullanım vardır?

A) Dünyalar kadar derdinin olduğunu söyleyip yakınıyordu.
B) Kitap fuarlarında gezmeyi ve yeni kitaplar almayı çok severim.
C) Uzayda ışık saçan plazma kürelerine yıldız denir.
D) Öğretmenim, daha çok çalışmam gerektiğini söyledi.

4. **Metinde altı çizili olan** "tartışılmaya" **sözcüğü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Mecaz anlamlı bir sözcüktür.
B) Yansıma kökten türeyen bir sözcüktür.
C) Terim anlamlı bir sözcüktür.
D) Gerçek anlamlı bir sözcüktür.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Gerçek anlam, sözcüğün aklımıza gelen ilk anlamıdır.

Örnek:

Balkondaki saksı düştü.
Gerçek anlam

Çocuk kitapları okudu.
Gerçek anlam

Bugün arkadaşlarımla buluşacağım.
Gerçek anlam

Yemeklerin hepsi çok lezzetliydi.
Gerçek anlam

Küçük kızın saçları epey uzamıştı.
Gerçek anlam

HIZLI BAKIŞ

Bir bilim, sanat ya da spor dalına ait sözcükler terim anlamlıdır.

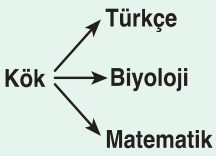
Örnek:

Bugün fiilimsileri öğrendik.
Terim anlamlı

Örnek:

Müzik öğretmenim bize notaları öğretti.
Terim anlamlı değil — Terim anlamlı

Bir sözcük birden fazla alanda terim olabilir.



Bazı sözcükler kullanıldığı yere göre terim anlamlı olur.

- Oyun iki perde halinde
  Terim anlamlı
  oynandı.

- Eve perde aldık.
  Temel anlamlı

5. Genç balıkçı, teknesiyle (1) açık denizlere doğru yelken açınca acı (2) bir fırtına (3) ile günlerce sürüklendi. (4)

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangisi gerçek anlamının dışında kullanılmıştır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

6. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

A) İyilik, insanları birbirine bağlayan altın zincirdir.

B) Dünya bir şairin gözüyle daha da güzel olur.

C) Bu şehirde yağmur altında dolaşmayı severim.

D) Geçmişe bakınca kalbinizde derin bir sızı duyarsınız.

7. Aşağıdaki dizelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

A) Bir gökyüzü genişliğiyle ruhuna dolar
Otların üstüne sırtüstü yatmanın tadı

B) Dilimin ucunda bir eski arkadaş adı
Unutulmuş şekilleri taşıyan bulutlar

C) Yine rüyalara dalmış kayalar, toprak uyur
Süzülür gizlice ay, gökteki tahtından iner

D) Avucumda sıcaklığını duyduğum ekmek
Üstümde hatırası kadar güzel sonbahar

8. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi terim anlamlıdır?

A) Sabahtan akşama kadar odasında müzik dinliyor.

B) Yeni aldığı elbisenin rengini çok beğendik.

C) Uzun süren duruşma sonunda müebbet kararı verildi.

D) Karanlığın sonunda nihayet küçük bir ışık belirdi.

9.

I. Olaylara bir de bu açıdan bakmaya çalış.

II. Gök kubbenin yerle birleştiğini gördüğümüz ve bir çeşit sınır vazifesini gören bu çembere ufuk denir.

III. Diş doktorum dişime köprü yapılmasına karar verdi.

IV. Oyunun ikinci perdesi daha durağan ve dramatikti.

Yukarıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi terim anlamlı değildir?

A) köprü B) ufuk
C) açı D) perde

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ışık" sözcüğü gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

A) Konferans salonunun ışığı gösteriyi rahatça izleyebilmek için yeterli değildi.

B) Geçenlerde kaybettiğimiz şairimiz, şiirimizin vazgeçilmez ışıklarından biridir.

C) Ondaki ışığı, o daha çok küçük yaşlardayken fark etmiştik.

D) Sınavı kazanması için hiçbir umut ışığı kalmadığını o da biliyordu.

KVA Yayınları

SÖZCÜKTE ANLAM
Mecaz Anlam

TEST 2

1. Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen sıyrılarak kazandığı yeni anlama "mecaz anlam" denir. Mecaz anlamlı sözcükler genellikle soyut bir anlam kazanır.

Buna göre, aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

A) Babamın ne kadar yumuşak kalpli olduğunu herkes bilir.

B) Aldıklarım çok hafif kendim bile taşıyabilirim.

C) Her akşam mutlaka bize uğrar öyle giderdi.

D) Dengesini kaybedince olduğu yere düştü.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "aç" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır?**

A) Karnı aç olduğu için ders çalışamıyordu.

B) Canımı sıkan bu konuyu açıp durma artık.

C) Evin penceresini açmayı sakın unutma.

D) Uyumadan önce kitabını açıp dikkatle okurdu.

3.

İşe yeni başlayan arkadaşa kanım çok ısındı.
1 2 3 4

Yukarıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı bir sözcük yoktur?**

A) O sert bakışın altında anlayışlı bir baba vardı.

B) Çimlerin üzerinde kahkahalarla yuvarlanıyordu çocuklar.

C) Bana kızınca ağzından çok kötü sözler çıktı.

D) Takıldığın soru olunca öğretmenine sorabilirsin.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "dünya" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır?**

A) Haberi duyunca adeta dünya başıma yıkıldı.

B) Fen dersinde Dünya'nın yörüngelerini öğrendik.

C) Dünyadaki su oranının giderek azaldığını bilmiyor musun?

D) Dünyanın en büyük gölünü sormuş sınavda.

6. **Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?**

A) Bilgeliğin en açık görüntüsü, sürekli bir sevinçtir.

B) Huzur ve rahatın ışığı ta dışarıdan görünmelidir.

C) Sabır ve zaman; güçten, öfkeden daha yaman.

D) Dış varlığı kendi kalıbına uydurmalı ve ona gurur vermeli.

HIZLI BAKIŞ

Bir sözcüğün temel anlamından tamamen uzaklaşan ve soyutlaşan anlamı sözcüğün mecaz anlamıdır.

• Beni kapıda soğuk karşıladı.
Mecaz anlam

Sözcük cümle içindeki kullanımıyla mecaz anlam kazanır.

• Derin düşünceleri vardı.
Mecaz anlam

• Derin bir çukur kazdı.
Gerçek anlam

• Çocuk, ayakkabısının bağını bağlayamıyordu.
Gerçek anlam

• Aramızdaki bu güçlü bağ sonsuza dek sürecek.
Mecaz anlam

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1.

1. Çocuğun suya attığı taş gözden kayboldu.
2. Babasından korktuğu için suçu kardeşine attı.
3. Sırtındaki ağır çantayı bir anda yere attı.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde "atmak" sözcüğünün mecaz anlamda kullanıldığını belirleyip numarasını aşağıdaki kutuya yazınız.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "derin" sözcüğü mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

A) Bilekliği denizde düşüp gözlerinin önünde derinlere gitti.

B) O ağır yemekten sonra derin bir uykuya daldı.

C) Derin bir tencerede bu yemeği pişirebilirsin.

D) Çocuk, düştüğü derin çukurdan çıkamadı.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük mecaz anlamda kullanılmıştır?

A) Terziye gidip pantolonun paçasını yaptıracağım.

B) O bizim yaptığımız işi küçümsedi, bu yüzden ona alındım.

C) Babamın sabrı taşınca herkese bağırmaya başladı.

D) Şu boş kavanozun içine koy şunları, hemen ortadan kalksın.

9.

1. Gördüğüm kadarıyla evine bağlı bir eşti kendisi.
2. Sınıftaki çocuklar kaçacak delik arıyor.
3. Ektiğimiz tohumlar yeşermeye devam ediyor.
4. Toplantıya her zaman olduğu gibi yine geç kaldı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük, mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

10.

Sözcükler	Cümleler
1. Burun	Sınavı kazanınca burnu büyüdü diyorlar.
2. Kesmek	Konuşurken sürekli sözümü kesiyordu.
3. Boş	Boş sözlerle oyalayıp durdu bizi yıllarca.
4. Acı	Akşam yemeğinde yediğim biberler çok acıydı.

Yukarıdaki tabloda verilen sözcüklerden hangisi örnek cümlesinde mecaz anlamıyla kullanılmamıştır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

11. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamının dışında kullanılmıştır?

A) Yanık bir kaval sesi geliyordu uzaktan.

B) Güzel bir tatil yapmak için çalışıyordu.

C) Onun kadar dürüst insan tanımadım.

D) Sabahları mutlaka yürüyüş yapar.

12.



Şiirlerinde beni derinden sarsan bir üslup vardı.

Defne

Defne'nin kurduğu cümledeki altı çizili sözcüğün anlam özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Temel anlam

B) Yan anlam

C) Mecaz anlam

D) Terim anlam

KVA Yayınları

SÖZCÜKTE ANLAM
Gerçek Anlam, Terim Anlam, Mecaz Anlam

TEST 3

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Bugünkü ormanlarımız; nesillerce yapılan tahribat sonucu yüksek dağlara, sarp yamaçlara, yalçın vadilere çekilmişti. Ve bu sarp, yalçın yerler, ormanlarınızın son savunma hattıdır. Ormanlarımız bu hatlarda ölüm kalım savaşındadır. Daha fazla gerileyecek bir karış yerleri yoktur. Senelerden beri sürekli gerileyen ormanlarımız, sekiz on yıl içerisinde bütün şiddetiyle geri çekilmiştir. Dillerinden anlayan biz ormancılara şöyle haykırıyorlar:

– Orta Asya'nın bozkırlarından göç eden ataların, benim serin topraklarımı vatan seçtiler. Ben onlara hayat verdim, kuvvet verdim. Benim gölgemdeki (1) toprakların (2) ve zaferlerin (3), medeniyetin beşiği (4) oldu. Benim gölgemde Türk milleti yüzyıllarca dünyaya hükmetti. Ataların, ruhlarının ve zaferlerinin enginliğini benden aldılar. Şimdi senin neslinden olduğuna inanmadığım insafsız baltalar, tabiatın asi kuvvetleriyle el ele verdiler. Benim tüketilmem için bütün gayretleriyle çalışıyorlar. Sen hâlâ derin uyku içindesin, kalk. Ben şu son yerlerimde de tutunamazsam kendinize başka yurtlar arayacaksınız.

1. Metinde geçen aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamıyla kullanılmamıştır?

A) Bizim neslin teknolojiden oldukça uzak olduğu inkar edilemez.

B) Vatan topraklarından asla vazgeçmeyiz, bunu herkes böyle bilsin.

C) Yaptığım konuşmadan sonra odada serin bir hava oluştu.

D) Bu millet birçok zorluğun üstesinden geldi, bunu da atlatacaktır.

2. Metnin son cümlesinde geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi mecaz anlamlıdır?

A) yerlerimde B) tutunamazsam

C) kendinize D) yurtlar

3. Metinde geçen "gölge" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde gerçek anlamıyla kullanılmamıştır?

A) Yaz günlerinde bir ağaç gölgesinde uyumak gibisi yoktur.

B) Küçük çocuk, gölgelere basa basa yürüyordu.

C) Arabayı gölge bir yere park etmemi söyledi.

D) Uzun yıllar babasının gölgesinde yaşadığını söyledi.

4. Metinde numaralanmış sözcüklerin hangisi gerçek anlamıyla kullanılmamıştır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

2.

a) Kitap okumayı her şeyden çok seviyordu.

b) Derin tarih bilgisiyle herkesi şaşırtıyordu.

c) Her sorunun bir çözüm yolu vardır.

d) Annem bize kızdığı için üzülmüştük.

e) Bazı sorunlarınızın olduğunu duyduk.

f) Çocuklar mutluluğu hep hak eder.

Yukarıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden mecaz anlamlı olanları aşağıdaki boşluğa yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

3.

1. Olaylara farklı bir açıdan yaklaşıyor.
2. Bayramda köprü geçişleri ücretsizdi.
3. Uyak dize sonlarındaki ses benzerliğidir.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük terim anlamda kullanılmıştır, belirleyip gerekçesiyle aşağıya yazınız.

4. "Yasaları çiğneyerek haksız kazanç sağlayan çok fazla insan var." **cümlesinde numaralanmış altı çizili sözcüklerden hangisinin mecaz anlamda kullanıldığını belirleyip numarasını yazınız.**

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük gerçek anlamda kullanılmıştır?

A) Kavrulan bu şehirde yazlar çok zor geçiyor.

B) Senin kulaklarını çınlattık bu sabah lise arkadaşlarımızla.

C) Odadaki bu parlak ışık gözümü rahatsız edince içeriye gittim.

D) Büyük sorunlar, bütün cesaretini hızla tüketiyordu.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "göz" sözcüğü mecaz anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?

A) Annemin gözü iyice bozulmuştu o yıl.

B) Çantanın gözünden kitabı alır mısın?

C) Mikrop kapınca kardeşimin gözü şişmişti.

D) Onun malına göz dikmek sana yakışmaz.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük gerçek anlamda kullanılmıştır?

A) Haberi alınca arkadaşları yıkılmıştı, ne yapacaklarını bilemiyorlardı.

B) Pazardan aldığımız kiraz çok tatlıydı, yemeye doyamadık.

C) Akşam yemeğinde soğuk rüzgârlar esti aramızda.

D) Karanlığa mahkum olmuş insanlar vardı bu şirkette.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "oyun" sözcüğü terim anlamıyla kullanılmıştır?

A) Küçüklüğümde en çok oynadığımız oyun körebeydi.

B) Bu oyunun kurallarını ben sana öğretirim.

C) Sahneleyeceğimiz oyun büyük bir şair tarafından yazılmış.

D) Ona öyle bir oyun oynayacağım ki şaşkınlıktan ne yapacağını şaşıracak.

9. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

A) Babamın artık böyle ağır işlerde çalışmasına gerek yok.

B) Akşamleyin bize o yanık sesiyle güzel şarkılar söyledi.

C) Onun bu boş sözlerine artık inanmıyorum, bunu bil.

D) Bu nemli havalarda biraz daha kalın giyin yoksa hastalanırsın.

10. Bilim, sanat, spor veya meslek dallarıyla ilgili özel kavramları karşılayan sözcükler terim anlamlıdır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük terim anlamlı değildir?

A) Hakem penaltı kararı verince ortalık karıştı.

B) Okulda hepimiz çatı konusunda test çözdük.

C) Doktor, annemin dişine dolgu yapmaya karar verdi.

D) Geometri dersinde öğretmen sınıfa geç geldi.

KVA Yayınları

SÖZCÜKTE ANLAM
Eş Anlamlı, Zıt Anlamlı, Yakın Anlamlı, Eş Sesli Sözcükler

TEST 4

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Gönderici ve alıcı konumundaki insan ya da insan grubu arasında gerçekleşen duygu, düşünce, davranış ve bilgi alışverişine iletişim denir.

İletişimin resim, çizelge, jest, mimik gibi türleri vardır. İletişim en iyi dille gerçekleşir. Çünkü insan duygularını ve düşüncelerini en iyi, en doğru şekilde ancak dille anlatır. İletişimin temel prensiplerinden biri iyi bir dinleyici olmaktır. İletişim esnasında göz teması kurmak, göndericinin söylediklerine odaklanmak, empati yapabilmek gerekir.

İnsanlar sağlıklı, mutlu bir yaşam sürmek için çevresindekilerle iletişime geçer. İletişim bir insanı en uzak çevreden en yakın çevreye bağlayan geniş bir halka gibidir.

1. Metinde geçen "gönderici" **ve** "alıcı" **sözcükleri arasındaki anlam ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde vardır?**

A) Yazın - Edebiyat
B) Kırılmak - Darılmak
C) Varsıl - Yoksul
D) Eksik - Noksan

2. Metinde geçen "prensip" **sözcüğü yerine aşağıdakilerin hangisi getirilebilir?**

A) İhtiyaç
B) Özellik
C) Nitelik
D) İlke

3. Aşağıdaki cümlelerdeki deyimlerden hangisi metinde geçen "mutlu" **sözcüğünü karşılar?**

A) Okulların tatil edildiğini duyunca etekleri zil çaldı.
B) Öğretmeni Ali'yi övünce annesinin koltukları kabardı.
C) İşler iyice karıştı, iş yerinde her şey arap saçına döndü.
D) Siparişlerini yetiştiremeyeceğini anlayınca etekleri tutuştu.

4. Metindeki altı çizili sözcükler arasındaki anlam ilişkisinin zıddı aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Büyük-Küçük
B) Mağlup-Galip
C) Eş-Dost
D) Doğa-Tabiat

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Sözcükte anlam sorularında sadece altı çizili bölüm değil, cümlenin tamamı okunmalıdır. Çünkü sözcük cümle içindeki kullanımıyla farklı anlam kazanabilir.

Yazılışları ve okunuşları farklı, anlamları aynı olan sözcükler eş anlamlıdır. (anlamdaş)

Örnek:

nasihat – öğüt

akıl – us

okul – mektep

Yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları farklı olan sözcükler sesteştir. (eş sesli)

Örnek:

dal
yaz
öğüt
kaz

Birbirlerinden düzeltme işaretiyle ayrılan sözcükler eş sesli değildir.

Örnek:

kar – kâr

hala – hâlâ

dahi – dâhi

HIZLI BAKIŞ

Birini diğerinin yerine koyduğumuzda anlam farkı yaratmayan sözcükler yakın anlamlıdır.

Örnek:

Seyahate çıkarken beni aramayınca ona darıldım.
kırıldım.

Anlamca birbirinin tam tersini karşılayan sözcükler zıt anlamlıdır.

Örnek:

Neden düşman görünürsünüz

Yıllar yılı dost bildiğim aynalar

Bir sözcüğün olumsuzu onun zıt anlamlısı değildir.

Örnek:

gelmek – gelmemek

↓ ↓

olumlu olumsuz

gelmek x gitmek

(zıt anlamlı)

Uyarı:

Her sözcüğün zıt anlamlısı yoktur.

5.

T	E	C	R	Ü	B	E
M	K	R	D	A	I	S
Ö	Z	V	E	R	İ	P
O	K	Y	T	Ü	O	T
A	Y	R	I	N	T	I
F	R	H	Y	İ	M	G

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı yukarıdaki bulmacada yoktur?

A) Bu iş için gerekli deneyime sahibim.

B) Anneler her zaman fedakâr olur.

C) Olayın detaylarını öğrenmeye çalış.

D) Yazının özgün olmasına dikkat ediyorum.

6. **Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinin sesteşi yoktur?**

A) Bu yaş etekle oraya oturma.

B) Şu köpeği sal da doğaya karışsın.

C) Kuru laflara karnım tok benim.

D) Bina, kır alanını uzaktan görüyor.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmamıştır?**

A) Aşağıdaki elbiseleri yukarıdaki rafa kaldırdım.

B) Çok çalışmak az uyku demektir benim için bazen.

C) Çamaşırları toplarken yaş elbiseler kuru elbiselerle karışmış.

D) Onun duygu ve düşünceleri o aileye yön verdi.

8. **Aşağıdakilerin hangisinde** "okul – mektep" **sözcükleri arasındaki anlam ilişkisi yoktur?**

A) Talebe – Öğrenci

B) Nasihat – Öğüt

C) Uyarı – İkaz

D) Nadir – Çok

9.

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin zıt anlamlılarını yukarıdaki bulmacaya sırasıyla yazınız.

1. Bu derenin suyu kadar duru su görmedim.
2. Ağrılarındaki azalma hastayı iyice rahatlattı.
3. Doların inişi yatırımcıları memnun etti.

Buna göre bulmacanın 3. sütunundaki harfler nasıl olmalıdır?

A)
L
T
K

B)
U
Z
R

C)
B
A
Ç

D)
L
Y
G

10. I. İşlerimiz giderek düzeliyor bugünlerde.

II. Gide gide oraya mı gitmişler?

III. Ablam gitse gitse alışverişe gider.

IV. Gitgide mesleğinde yükseliyor.

Yukarıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözler yakın anlamda kullanılmıştır?

A) I ve II. B) II ve III.

C) III ve IV. D) I ve IV.

KVA Yayınları

SÖZCÜKTE ANLAM
Çok Anlamlılık

TEST 5

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "canlanmak" **sözcüğü, diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır?**

A) Baharın gelişi ile doğa yeniden canlandı.

B) Kardeşinin eve geldiğini görünce birden canlandı.

C) Misafirlerin geleceğini duyunca aniden canlandı.

D) Onun takıma girmesi ile takım canlandı.

2. 1. Öğretmenimiz sınavda çok zor sordu ve hepimizi döktü.

2. Küçük çocuk babasının tuttuğu balıkları denize döktü.

3. Onun için döktüğü gözyaşları boşunaydı.

4. Çöpleri dökmek için hep o görevlendirilirdi.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerinde "dökmek" **sözcüğü aynı anlamda kullanılmıştır?**

A) 1 ve 4. B) 2 ve 3.

C) 2 ve 4. D) 1 ve 3.

3.

I. Kardeşim bu sene üçüncü sınıfa geçti.

II. Soğuk algınlığım benden arkadaşıma geçmiş.

III. Kırmızı araba sağındaki aracı hızla geçti.

IV. Bizden geçti artık böyle işler, dedi adam.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde "geçmek" **sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?**

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

4. I. Dilindeki yara yüzünden yemek yiyemiyordu.

II. Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlar.

III. Yazar, öykülerinde daha sade bir dil kullanmış.

IV. Kapının dili bozulduğu için odaya giremedik.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde "dil" **sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?**

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

5. I. Aldığı kitapları okuldaki kütüphaneye bıraktı.

II. Lise arkadaşlarımızla yaptığımız planı haftaya bıraktık.

III. Amcası senelerce çalışıp oğullarına bırakmış bu şirketi.

IV. Hazırladığımız sunumu toplantıdan sonraya bıraktık.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde "bırakmak" **sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?**

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "saymak" **sözcüğü diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?**

A) Fatma, birden yüze kadar saymayı öğrenmiş.

B) Paraları bir bir sayıp cüzdanına geri koydu.

C) Dedemi ailede herkes çok sever ve sayardı.

D) Can sıkıntısından yoldan geçen araçları sayıyordu.

5.

Cümleler	Anlamlar
1. Pusulayı Çinlilerin bulduğunu öğrendim.	a. İlk kez bir şey yaratmak, icat etmek
2. Geçen gün kaybettiğim kazağımı buldum.	b. Kaybedilen bir şeyi yeniden ele geçirmek
3. Aradığım her bilgiyi bu kitapta buldum.	c. Arayarak veya aramadan bir şeyle, bir kimseyle karşılaşmak.
4. Evinizin yerini çok kolay buldum.	d. Bir şeyi elde etmek

Yukarıdaki tabloda "bulmak" **sözcüğünün anlamları ve bu anlamlara uygun kullanıldığı cümleler verilmiştir. Bunların hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır, belirleyip** "bulmak" **sözcüğünün hangi anlamda kullanıldığını aşağıya yazınız.**

KVA Yayınları

d. Sona ermek

Yukarıda "bitmek" **sözcüğünün geçtiği cümleler ve sözcüğün kullanıldığı anlamlar verilmiştir.** "Bitmek" **sözcüğünün hangi cümlede, hangi anlamda kullanıldığını belirleyip doğru eşleştirmeyi aşağıya yazınız.**

7. I. Ağaçlar fırtınadan sonra eğilmiş.

II. Kimsenin karşısında eğilmeden bugünlere geldim.

III. Çocuklarının üzerine eğilseydi çocuklar böyle olmazdı.

IV. Sık sık bu konulara eğilen bir yazardı.

Yukarıdaki cümlelerde "eğilmek" **sözcüğü kaç değişik anlamda kullanılmıştır?**

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

8. 1. Daima kutsal ve ulaşılmaz idealleri yansıtır sanat.

2. İşteki sorunlarını evdekilere de yansıtıyordu.

3. Ayna, karşısındaki insanı olduğu gibi yansıtır.

4. Dünkü talihsiz olayı basına yansıtmışlar.

Yukarıdaki cümlelerde "yansıtmak" **sözcüğü kaç değişik anlamda kullanılmıştır?**

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "başlamak" **sözcüğü,** "Kasabanın kenar mahallelerinden sonra geniş bir tarla başlardı." **cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?**

A) İşe erken başlasaydın işi daha çabuk bitirirdin.

B) Bu işin üstesinden gelirsem yeni bir işe başlayacağım.

C) Bahar başlarken taze filizler çıkardı bizim köyde.

D) Kırşehir'den Ankara'ya giderken eşsiz bir fidanlık başlar.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "neredeyse" **sözcüğü farklı anlamda kullanılmıştır?**

A) Bunca iş arasında neredeyse onu aramayı unutacaktım.

B) Çocuk neredeyse arabanın altında kalıyordu.

C) Gittikten neredeyse bir hafta sonra beni aradı.

D) Odaya girerken neredeyse başımı çarpıyordum.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "aramak" **sözcüğü** "Kaybolan eşyalarımı arıyorum içeride." **cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?**

A) Yıllar sonra neden beni şimdi aradı?

B) Sen gittiğinden beri o kitabı arıyorum.

C) Okuldaki o günlerimi arıyorum şimdi.

D) Ceplerini aradı ama yeterli para çıkmadı.

12.

1. Ali, takımımızın koyu bir taraftarıdır.
2. Mahalledeki arkadaşlarla koyu bir sohbete daldık.
3. Ressamın tablosundaki koyu yeşil renk güzeldi.
4. Bu çorba biraz koyu olmuş, dedi annem.

Yukarıdaki cümlelerde "koyu" **sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?**

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

KVA Yayınları

SÖZCÜKTE ANLAM
Somut-Soyut Anlam, Nitel-Nicel Anlam, Genel-Özel Anlam

TEST 6

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Ağaçlar, baltaya yenik düşmezse çok yüksek boylara ulaşabilir hatta bazı türler 2000 yılın üzerinde yaşayabilir. Ülkemizin doğal ağaç türlerinden olan kayın kırk metreden, göknar ve ladin altmış metreden daha uzun bir boya ulaşabilir. Dolayısıyla böyle görkemli ve yaşlı ağaçların ölümü ile orman içinde yüksek miktarda ölü ağaç oluşur. Ormanlarda yaşayan canlıların üçte birine yakını, yaşamlarını sürdürebilmek için ölü ve yaşlı ağaçlara bağımlıdır. Ölü ve yaşlı (I) ağaçlar ormanı dengede tutup verimliliğin devamını sağladığı gibi özel (II) istekleri olan binlerce (III) tür için barınma (IV) ve beslenme ortamı sağlar. Örneğin bir meşe ağacı, dış müdahale olmadığı takdirde 900 farklı canlıya ev sahipliği yapabilir. Huzurlu bir orman bu ülkenin, insanların, özellikle de çocukların geleceğidir; bu asla unutulmamalıdır.

1. Metindeki numaralanmış sözcüklerin hangisi nitel anlamlıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Metindeki numaralanmış sözcüklerin hangisi nicel anlamlıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Metnin son cümlesinde geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi soyut anlamlıdır?

A) huzurlu B) orman
C) çocukların D) ülkenin

4. Metinde geçen "ağaç" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde diğerlerine göre daha genel anlamlıdır?

A) Annemin bahçesindeki ağaç, bahar gelince çiçek açar.

B) Yolun kenarındaki erik ağaçları çok güzel görünüyordu.

C) Ağaçlar, nefes almamızı sağlayan değerli varlıklarımızdandır.

D) Okuldaki ağaçların hepsini bu ay ilaçladılar.

HIZLI BAKIŞ

Beş duyumuzun herhangi biriyle algılayabildiğimiz sözcükler somut anlamlı, algılayamadığımız sözcükler soyut anlamlıdır.

Örnek:

Işık, hava, koku, masa...

→ somut anlamlı

rüya, aşk, annelik, hırs...

→ soyut anlamlı

Sayılabilen, ölçülebilen kavramları belirten sözcükler nicel anlamlıdır.

Sayılamayan, ölçülemeyen kavramları belirten sözcükler nitel anlamlıdır.

Örnek:

Eve büyük bir halı aldık.
nicel anlam

Onun büyük idealleri vardı.
nitel anlam

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Belirli bir kavram ya da varlığı karşılayan, anlamca sınırlı, kapsayıcılığı dar olan sözcüklere "özel anlamlı"; ortak özellikler taşıyan varlıkları anlatan, geniş kapsamlı sözcüklere "genel anlamlı" sözcükler denir.

Örnek:

varlık → canlı → bitki → çiçek → gül

genel → özel

- Kitap en iyi dosttur.
  genel anlam
- Kitap, masanın üzerinde duruyor.
  özel anlam

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde genelden özele doğru sıralama vardır?**

A) Baklava en sevilen şerbetli tatlılarımızdan biridir.

B) Büyükşehirler arasında en çok İstanbul'da bulundum.

C) Kırmızı, sıcak renkler arasında en sevdiğimdir.

D) Orkide en özel çiçekler arasında yer alır.

6.



Somut anlamlı sözcükler, cümle içinde soyut anlama gelecek şekilde kullanılabilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yukarıdaki açıklamaya uygun bir kullanım vardır?

A) Anaokulu öğrencileri, bugün Anıtkabir'i ziyaret edecek.

B) Beni doğum gününe çağırmayınca sana çok kırıldım.

C) Kadın, büyüleyici sesiyle bize şarkılar söyledi.

D) Verdiğin o kalın kitabı kardeşim iki günde bitirdi.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nicelik bildiren sözcük bulunmaktadır?**

A) Büyük düşünmek her zaman onun yapısında vardı.

B) Oturma odasına küçük bir halı almayı düşünüyorum.

C) Sıcak bir karşılama evdekilere her şeyi unutturdu.

D) Bu hafif davranışlar onu bir yere götürmez.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hem nitel hem de nicel anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?**

A) Büyük bir odada çok özel konular konuşuldu.

B) Çok uyuduğu için ev işlerine zaman bulamıyor.

C) Özenli bir çalışmayla başarı sağladığını söyledi.

D) Gösterdiği sert tutumla öğrencileri dize getireceğini sandı.

9. **Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi somut bir anlamdan soyut bir anlama taşınmıştır?**

A) Taştan bir kalp taşıyordu bu yaşlı kadın sanki içinde.

B) Hayallerim bu zor günlerde her zaman ayakta tutar beni.

C) Bu güneş ışığı sanki evimizin içine neşe saçıyor.

D) Arkadaşı telefonda çok kibar konuşmuş.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "büyük" **sözcüğü nicel anlamda kullanılmıştır?**

A) Bu büyük sınavı elbette kazanacağız.

B) Sonunda büyük bir eve taşınabilmiştik.

C) Konuşulanları büyük bir dikkatle dinledi.

D) Çocuklara karşı büyük bir sevgisi vardı.

KVA Yayınları

SÖZCÜKTE ANLAM
İkilemeler, Yansıma Sözcükler, Geçiş ve Bağlantı İfadeleri

TEST 7

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikilemeyi oluşturan sözcükler tek başlarına kullanılamaz?**

A) Hesap kitap yapmadığın için zararlı çıkıyorsun.

B) Senden o parayı kavga dövüş almayı bilirim ben.

C) Her tarafı eciş bucuş eşyalarla doldurma lütfen!

D) İşçiler yarım saat önce ezile büzüle içeriye girdiler.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme diğerlerinden farklı bir yolla oluşturulmuştur?**

A) Gide gele bu yolu arşınladın.

B) Sabah akşam o oyunu oynuyor.

C) Doğru dürüst bir elbise giyseydin.

D) Er geç bunlara çare bulunacak.

3. **Aşağıdaki sözcüklerden hangisi yansıma değildir?**

A) hışırtı B) çatırtı

C) kızartı D) zırıltı

4. **Aşağıdaki öğrencilerden hangisinin cümlesindeki ikileme diğerlerinden farklı bir yolla oluşmuştur?**

A) 
Esra: Er geç anlayacak beni üzdüğünü.

B) 
Ali: Az çok bilgim var bu konuda.

C) 
Anıl: Hakkında ileri geri konuşuyordu.

D) 
Ayşe: Kardeşin çok akıllı uslu bir çocuktu.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansımadan türemiş bir sözcük vardır?**

A) Her sabah ablamın saatinin alarmı zır zır ötüyor.

B) Bir cızırtı geliyor komşumuzun eski radyosundan.

C) Tenceredeki yemek fokur fokur kaynarken seni aradım.

D) İçimde nedensiz bir kıpırtı var, demişti okuldan dönerken.

HIZLI BAKIŞ

İkilemeler

İkilemeler anlamı pekiştirmek ve güçlendirmek için kullanılır.

İkilemeler ayrı yazılır ve araya noktalama işareti getirilmez.

İkilemeler farklı yollarla oluşabilir.

şırıl şırıl
(Yansıma sözcüklerden oluşmuş.)

yalan yanlış
(Eş ya da yakın anlamlı sözcüklerden oluşmuş.)

ileri geri
(Zıt anlamlı sözcüklerden oluşmuş.)

abuk sabuk
(İki anlamsız sözcükten oluşmuş.)

yarım yamalak
(Biri anlamlı biri anlamsız sözcüklerden oluşmuş.)

güzel güzel
(Aynı sözcüğün tekrarıyla oluşmuş.)

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Yansıma Sözcük

Doğadaki seslerin taklit edilmesiyle oluşan sözcüklere yansıma sözcük denir.

Örnek:

- Köpeğin havlaması bütün gece sürdü.
- Tenceredeki su fokur fokur kaynıyor.
- Kuşlar ötüyor. (yansıma değil)
- Evimiz pırıl pırıl olmuştu. (yansıma değil)

ETKİNLİKLER

7.

Gökyüzünün pırıl pırıl olduğu bir günde yemyeşil çimenlere uzandık. Renkli balonları gökyüzüne uçuran çocuklar vardı etrafımızda. Balonları patlayan çocuklar ağladıkça anneleri yeni balonlar alıyordu çocuklarına.

Yukarıdaki metinde geçen yansıma sözcüğü belirleyip yazınız.

6. Aşağıdaki öğrencilerin söylediği cümlelerin hangisinde ikileme diğerlerinden farklı bir yolla oluşmuştur?

A) 
Uğur: Yalan yanlış konularda konuşmamalısın.

B) 
Ece: Doğru dürüst bir iş bulamadım.

C) 
Defne: Eften püften meseleler için beni meşgul etme.

D) 
Sinan: Kılık kıyafet yönetmeliğini okumalısın.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansıma bir sözcük yoktur?

A) Kuşların cıvıltısıydı yankılanan bu ovada.

B) Çocukların çıkardığı patırtıdan uyuyamadım.

C) Işıl ışıl parlayan bu taş, gözümü kamaştırdı.

D) Şelalenin şırıltısını dinlerken hepimiz huzur bulmuştuk.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde geçiş ve bağlantı ifadesine yer verilmiştir?

A) Sokaktaki çöplerin hepsini toplamıştı çöpçüler.

B) Dün gece erken yattım ama bir türlü uyuyamadım.

C) Kitaptaki sorulardan bazılarını arkadaşımla çözdük.

D) Kelebeklerin kanatlarında rengarenk benekler vardı.

9. Aşağıdaki cümlelerde yer alan ikilemelerden hangisi oluşumuna göre diğerlerinden farklıdır?

A) Yalan yanlış düşünceleriyle iyice canımı sıkıyor.

B) Müdür Bey, olur olmaz her şeye sinirleniyor.

C) Bitmiş tükenmiş bir ilişkinin arkasından konuşmam.

D) Gelirken üzerine doğru düzgün bir kıyafet giy.

10. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi geçiş ve bağlantı ifadelerine örnek olabilir?

A) Hepiniz bizimle gelmeyi istiyorsunuz değil mi?

B) Ben onlar için pek çok fedakarlıkta bulundum.

C) Işıkları yanmıyor halbuki akşam evde olacaktı.

D) Halının desenleri bir çiçek tarlası gibi güzeldi.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili ikilemede anlamsız bir sözcük vardır?

A) Yıllardır bu derme çatma evde oturuyordu.

B) Köşe bucak onu aradığım halde bir türlü bulamadım.

C) İngilizceyi yarım yamalak konuşabiliyorum.

D) Bu arabayı borç harç aldığımızı ne çabuk unuttun.

KVA Yayınları

SÖZCÜKTE ANLAM
Benzetme, Kişileştirme, Ad Aktarması, Deyim Aktarması, Abartma, Zıtlık, Konuşturma, Dolaylama

TEST 8

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

(I) Neşeli bir yüz, güneşli bir hava gibidir. Hem kendi hem başkası için aydınlık vericidir. Ruhun aydınlanması, huzur bulması sadece neşeyle gerçekleşebilir. İnsanın içindeki bahar iklimi ancak neşe ile çehrede bir tebüssüm olup çiçeklenir. (II) Kayıtsız ve kaygısız akan derelerin sularındaki ahenk, neşeyle birleşerek bizde de bir kahkahaya dönüşür. Neşe ve bahar... İkisi de yeni bir doğuşu ve taze bir oluşu müjdeler. İhtiyar tabiat, baharla gençleşir. Hayat, neşeyle yeniden canlanır. Neşe, yaratıcı ruhlar için yeni bir dünyanın güneşi demektir. Çocukluğun saflığı ve gençliğin ateşi en ileri çağlarımızda bile yeniden doğar. (III) Neşe; kötüyü iyi yapar, iyileri ise büsbütün yüceltir. Kötü anlar, karamsar düşünceler neşeli anlarda kalplerden silinir. (IV) Neşe, bize o anlarda "Kendine gel!" diye seslenir. Bu, içimizdeki bulutlu ve yağışlı anları gidermeye yarayan güzel bir umuttur.

1. Metindeki I numaralı cümlede görülen söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Konuşturma B) Abartma
C) Kişileştirme D) Benzetme

2. Metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde zıtlık vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde konuşturma sanatı yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

4. Metindeki II numaralı cümlede aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır?

A) Konuşturma B) Kişileştirme
C) Zıtlık D) Benzetme

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Benzetme, aralarında benzerlik bulunan iki şeyden nitelikçe zayıf olanı üstün olana benzetmektir.

Bir benzetmede dört unsur vardır.

1) Benzeyen
2) Kendisine benzetilen
3) Benzetme edatı
4) Benzetme yönü

Örnek:

Altın gibi sarı başaklar köylüyü sevindirdi.
benzetilen: kendisine benzetme edatı
benzetme yönü
benzeyen

Kişileştirme, insana ait bir özellik insan dışındaki bir varlığa aktarılarak yapılır.

Örnek:

Yıldızlar, göz kırpıyordu bize uzaklarda.

İnsana ait "göz kırpma" özelliği insan dışındaki yıldıza verilerek kişileştirme sanatı yapılmıştır.

HIZLI BAKIŞ

Bir sözcüğü benzetme amacı olmadan başka bir sözcük yerine kullanmaya ad aktarması denir.

Örnek:

Tencere kaynadı.

iç-dış ilişkisi

Tencere değil tencerinin içindeki yemek kaynadı. "Tencere" diyerek içindeki yemeği kastediyor. Ama benzetme amacı yok.

Tribün birden ayağa kalktı. (yer-insan)

Orhan Veli'yi okuyamadım. (yazar-yapıt)

Deyim aktarması çeşitli yollarla yapılır.

a. İnsana ait bir özelliğin doğadaki başka bir varlığa aktarılmasıyla:

Dalgın dalgalar vuruyordu kıyıya.

b. Doğaya ait bir özelliğin insana aktarılmasıyla:

Babam yine kükredi bu akşam.

c. Doğaya ait bir özelliğin yine doğadaki başka bir varlığa aktarılmasıyla:

Bitti gün, soldu güneş bahçemde.

d. Bir duyuya ait bir özelliğin başka bir duyuya aktarılmasıyla:

Sıcak bir gülümseme yayıldı yüzüne.

5.

Karlı dağların başında
Salkım salkım olan bulut
Saçın çözüp benim için
Yaşın yaşın ağlar mısın

Yukarıdaki dizelerde aşağıdakilerden hangisi örneklendirilmiştir?

A) Ad Aktarması
B) Kişileştirme
C) Duyular Arası Aktarım
D) Dolaylama

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ad aktarması vardır?

A) Bu sert bakışların arkasında ne var?
B) Yıkanmış elbiselerin hepsini astı.
C) Bacasız sanayideki hepimizi umutlandırdı.
D) Okul bugün pikniğe gidecekti.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylama vardır?

A) Telefonun ucunda annesi varken çok duygulanmıştı.
B) Ege'nin incisinde tatil yapmak isterim bu yaz.
C) Bu akşam kaç tabak yedin sen bu yemekten?
D) Tatlıyı biraz abartmış galiba, yine şekeri çıktı.

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde insana ait bir özelliğin doğaya aktarılması yoluyla deyim aktarması yapılmıştır?

A) Kalsın ağır demir kapılar ardında
Artık başka yüzler onsuz, onlarsız
B) Alıştım her yıl baharı dört gözle beklerim
Kulağım o sabahın kuş cıvıltılarında
C) Yaz günleri kilometrelerce uzun yaz günleri
Gerçekten başka ne var tembel sularınızda
D) Nemli bodrumlarında batık meyhanenin
Çok kısa bir dinlenme kampı

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde benzetmeden yararlanılmıştır?

A) Küçük kızın gözlerinden inci gibi yaşlar dökülüyor.
B) İnsanların en çok korumayı istedikleri ve aynı zamanda en kötü kullandıkları şey yaşantılarıdır.
C) Çocuklar, bizim elimizden gelmeyeni yani günün tadını çıkarmayı bilirler.
D) Boş bir kişi, iyi ya da kötü şekilde hep kendinden söz eder.

10. (I) Bir çocuk düşünde, ırmağın kıyısında kocaman bir çiçek gördü. (II) Ata benziyordu çiçek ve etrafındaki arkadaşlarına da nasihat ediyordu. (III) Sonra şiddetli bir rüzgar sesi geldi ve ağaç gürültüyle devrildi. (IV) Çocuk uyandı bu gürültüyle.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisinde insana ait bir özellik insan dışındaki bir varlığa aktarılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

KVA Yayınları

SÖZCÜKTE ANLAM

Benzetme, Kişileştirme, Ad Aktarması, Deyim Aktarması, Abartma, Zıtlık, Konuşturma, Dolaylama

TEST 9

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, duyular arası aktarım yoktur?**

A) Sorularını, sert sözcüklerle yanıtladı.

B) Çevresindekilere bakıp acı acı güldü.

C) Çok tatlı dilli bir insandır komşumuz.

D) Karanlıkta, deliler gibi koşuyorduk.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde benzetme yapılmıştır?**

A) Yazar, saat iki gibi söyleşi alanına geleceğini söyledi.

B) Romanlar bizi farkında olmadan farklı dünyaların içine sokar.

C) O, öyküsünü örümcek ağı gibi işlemeye başlar.

D) Yazarın hareket noktası çok farklı bir olay da olabilir.

3.

Gözlerinden göğsüme sayısız yıldız akar
Bir gülüşün içimde binlerce yıldız yakar

Yukarıdaki dizelerde hangi söz sanatı kullanılmıştır?

A) Konuşturma B) Kişileştirme

C) Zıtlık D) Abartma

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kişileştirme vardır?**

A) Yağmur sanki gök delinmiş gibi yağıyordu.

B) Güneş bu sabah da güne uyananlara selam verdi.

C) Yukarı çıkınca kapıyı deliler gibi yumrukladı.

D) Bu işi kökünden halledeceğine artık çok eminim.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylama vardır?**

A) İki bardak içti, yine de su istiyor.

B) Ankara bu olaya kayıtsız kalmamalı.

C) Meşin yuvarlak maçta adil davrandı.

D) Bu yazarı okumak senin için zor olacak.

6. (I) Yörük kız küçük kapının önünde duruyor, şarkı söylüyordu. (II) Ona ellerimle işaret ederek "Gel." dedim. (III) Yüzü bir ay kadar parlaktı. (IV) Bol şalvarı kırmızı renkteydi. (V) Üzerine kar düşmüş kadar beyaz elleri vardı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde benzetmeden yararlanılmıştır?

A) I ve II. B) II ve IV.

C) III ve V. D) IV ve V.

HIZLI BAKIŞ

Abartma, sözün anlamını kuvvetlendirmek için bir durumu olduğundan büyük ya da küçük gösterme sanatıdır.

Örnek:

Bir of çeksem karşıki dağlar yıkılır.

Çocuk, ateşler içinde yanıyor.

Gözyaşları sel olmuş akıyor.

Zıtlık (Tezat), birbirine karşıt kavramlar arasında ilişki kurmaktır.

Örnek:

- Ağlarım, hatıra geldikçe gülüştüklerimiz.
- Ben de gördüm güneşin doğarken battığını.
- Varlıkla yokluk arası
  Bir garip çizgidir bu

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Konuşturma, konuşma özelliği olmayan varlıkları konuşturma ve onların ağzından söz söyleme sanatıdır.

Örnek:

Güneş, "Haydi, gülümseyin!" diye sesleniyordu.

Bir sözcükle anlatılabilecek bir şeyi birden çok sözcükle anlatmaya dolaylama denir.

Örnek:

Aptal kutusu → Televizyon

Ege'nin incisi → İzmir

File bekçisi → Kaleci

Beyaz altın → Pamuk

Derya kuzusu → Balık

Ulu önder → Atatürk

Kara elmas → Kömür

Beyaz enerji → Elektrik

Bacasız sanayi → Turizm

7. Uzanıverse gövdem, taşlara boydan boya
Alsa buz gibi taşlar alnımdan bu kederi

Bu dizelerdeki söz sanatının benzeri aşağıdakilerden hangisinde vardır?

A) Sabah olmak her gece kolay mı sanırsın
Bulutları dağıtıp güneş olarak doğmak

B) Ay çok mu gecikti neredeyse çıkar
Sen yalnızlığıma varır varmaz

C) Durmuş saat gibiydi durup geçmeyen zaman
Donmuş sükût içinde güneş görmeyen cihan

D) Nasıl olduysa birden adımı unuttum
Adını unuttuğum o sıcak şehirde

8. Köyde artık hiçbir şeyin tadı kalmamıştı. Ahmet köyden ayrıldıktan sonra onun ardından tüm ağaçlar, kuşlar hayata küsmüştü. Kuşlar, neşe içinde şarkılarını söylemekten vazgeçmiş; derin bir özlem karmaşasının içindeydiler. Yaşlı kadın da zaman zaman evinin kapısına çıkarak uzaklara bakıp saatlerce düşüncelere dalardı. Sanki karşı dağın eteğinde yılan gibi kıvrılan yoldan oğlu her an dönecekmiş gibi beklerdi.

Yukarıdaki parçada aşağıdaki söz sanatlarından hangileri kullanılmıştır?

A) Kişileştirme – Benzetme
B) Benzetme – Abartma
C) Konuşturma – Benzetme
D) Konuşturma – Kişileştirme

9.

Yokluğun dert olmuş sokak lambasına
Yavrusunu kaybetmiş bir ceylan gibi
Bakınıp duruyor ayak bastığın yollara
Fakat bulamıyor seni ne yazık

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi yoktur?

A) Konuşturma
B) Benzetme
C) Zıtlık
D) Kişileştirme

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde kişileştirme sanatına başvurulmuştur?

A) Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın
Bu toprak bir devrin battığı yerdir

B) Bu cesur toprak, bu gururlu dağlar
Gece gündüz o koca yiğitlere ağlar

C) Mehmet'in düşmanı boğduğu sele
Mübarek kanını kattığı yerdir

D) İstiklal uğrunda vatan yolunda
Can veren Mehmet'in yattığı yerdir

KVA Yayınları

SÖZCÜKTE ANLAM
Altı Çizili Sözcüğün ve Söz Öbeğinin Kattığı Anlam

TEST 10

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1. "Sağlığıma dikkat ettiğim için günaşırı spor yapmayı asla ihmal etmem.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "günaşırı" sözcüğününün bu cümleye kattığı anlam vardır?

A) Bahçemdeki çiçekleri iki günde bir sularım.

B) Ödevlerini her gün düzenli bir şekilde yapıyor.

C) Ona olan sevgisinin günden güne arttığını söylüyor.

D) Öğrencinin netleri geçen sınava göre epey iyi.

2. Kızın başına giderayak bir sürü gereksiz iş çıkarmışlar.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün anlamını veren sözcük aşağıdakilerden hangisinde vardır?

A) Onu gördükten sonra memlekete dönmeliyim, diyordu.

B) Okuldan gitmek üzereyken kitabını almadığını fark etti.

C) Kardeşime doğum günü hediyesi almaya gitmeliyim.

D) Davranışlarına bakılırsa sana olan öfkesi geçmiyor.

3. Anlaşılmayan insan, sadece çok konuşmaz. Bazen de yazar. Tanımadığı insanlara seslenir. Süsler de süsler kelimelerle düşüncelerini. Kurduğu hayallerini yazar mesela. Hiç görmediği bir şehirde, hiç yaşamadığı bir iklimi anlatır. Oturur mesela masaya isyanlarını yazar; uzun uzun anlatır suyun önemini, dikkatli kullanmamız gerektiğini. Sokakta gördüğü evsizlere üzülür, gelir üzüntüsünü anlatır.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gereksiz sözcüklerden kaçınmak

B) Anlatımın pürüzsüz olması

C) Anlaşılır bir dille yazmak

D) Söz oyunlarıyla güzelleştirmek

4. Şiiri, yalnızca güzel sözcükleri yan yana dizmek, kafiyeli sözlerle bir musiki oluşturmak diye görenler büyük bir yanılgı içindedir. Şiir insanı insana anlatan, onun ruhuna ayna tutan bir türdür. Herkesin ilk aşkına, vatan sevgisine, çocukluk özlemlerine eşlik eden bir şiir vardır mutlaka. Hem siz herkesin duygularını sular seller gibi rahatça karşısındakine aktarabildiğini mi düşünüyorsunuz? İnsan bazı önemli anlarda resmen bir dilsize dönüşüverir. İşte şiir dilsizlerin dili olur böyle zamanlarda.

Bu metinde altı çizili sözlerle anlatılmak istenenler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) detaylara önem vermek - çaresizliğe çare olmak

B) iç dünyasını yansıtmak - duyguları aktarmaya aracı olmak

C) yanlış yönlerini göstermek - ifade edememek

D) duygularını tanımak - arzularını gerçekleştirmek

5. Onun başkanlığı tepeden inme olmuş biraz.

Bu cümledeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde vardır?

A) Geç saatlerde uyuduğu için sabahları okula giderken uyanamıyordu.

B) Yüksek bir mevkiden gelen emirle böyle bir işe başladık.

C) İnsanları karşılık beklemeden sevmek gerektiğini sürekli tekrar eder.

D) Başkalarının verdiği kararlara saygı duymamız gerekiyor.

6. Kar nedeniyle okula güç bela ulaşabildik.

Yukarıdaki cümleye altı çizili sözün kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Zorluk çekerek bir iş buldun, onu da kaybetme.

B) Uzun bir çalışmadan sonra başarıya ulaştık.

C) Zor günlerimde bana her zaman destek oldu.

D) Yağmur iki gündür aralıksız yağıyordu İstanbul'da.

8.

İnsan yaşamı boyunca hatalar yapar. Hata yapmak insanın yaşamı öğrenme, uygulama biçimidir. Hiç hata yapmamış bir insan gerçekten yaşamamış demektir. İnsan bir süre sonra bu hatalardan çıkardığı haritayla bulur yönünü. Bu hatalar, ona yaşamın gerçeklerini bulmakta yardımcı olur.

Bu metinde geçen "hatalardan çıkardığı haritayla" söz öbeğinin metne kattığı anlamı yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

9.

"Aşık Veysel şiirlerini allayıp pullamadan yazdığı için herkes anlıyor." **cümlesindeki altı çizili söz öbeğinin cümleye kattığı anlamı belirleyip yazınız.**

10.

"Ablam ortada bir sebep yokken parladığı için ne yapacağımı şaşırdım." **cümlesinde geçen** "parlamak" **sözcüğünün cümleye kattığı anlam nedir, yazınız.**

7. Bir hikâyeyi kurma ve ona ilk şeklini verme süreci çok zordur. Orada kendimin pek farkında değilimdir ama hikâyeyi yapan süreç bu değil. Ardından gelen soğukkanlı, acımasız ve mesafeli bir süreç vardır. Hatlar belli olduktan sonraki çalışmalarda yazdıklarım sanki benim değildir. Onlarla duygusal ilişki kurmam, sözcüklere acımam. Dolayısıyla yazdıklarımın en acımasız okuruyumdur.

Bu parçadaki altı çizili sözle yazar, hangi özelliğini anlatmak istemiştir?

A) Dobra dobra konuştuğunu
B) Özgürlüğünün farkında olduğunu
C) İddialı gözükmeyi sevdiğini
D) Nesnel olarak eleştirisini yapabildiğini

8.



Ahmet

Edebiyatın pazara düştüğünü söylersek abartmış sayılmayız. Bu yüzden herkesin edebiyat yaptığı bir ortamda gerçek yazar olmak çok zor.

Ahmet altı çizili sözle aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

A) Farklı uğraşlar bulmayı
B) Dikkat çekmeyi
C) Değerini yitirmeyi
D) Etkisi olmamayı

9.

Ülkemizde başarılı çevirinin ilk örnekleri Orhan Veli'yle başladı. Bir sonraki kuşaktan pek çok sanatçı da neredeyse kendi şiirlerini geriye atarak şiir çevirisine yöneldi.

Yukarıdaki metinde geçen altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Unutturma
B) Önem vermeme
C) Özelliklerini yitirme
D) Kalıcı olmama

10.

Ozan; kendinden başka ozanlara, başka ozanlardan kendine gide gele pişer ve olgunlaşır. Bu nedenle ozanın başkalarından ayrılan yönlerini ortaya koyması, kendine varması kolay olmaz. Uzun ve yorucu bir yolculuktur bu.

Bu parçada geçen "kendine varmak" **sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) İlgi görmek
B) Özgün olmak
C) Özveride bulunmak
D) Örnek almak

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili söz öbeği, cümleye farklı bir anlam katmıştır?

A) Yine kapı kapı dolaşarak derdine çare aramaya başlamış.
B) O satırlarda içini dökmüş ama biz bunu geç anladık.
C) Şairlerin dizelerinde gizlerini anlattığını herkes bilir.
D) Bana yüreğini açarsan sana yardım ederim.

12. "Bazı şeylerin uluorta konuşulmasından hiç hoşlanmadığını söyledi."

Bu cümleye altı çizili sözcüğün kattığı anlam aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

A) Olur olmaz her işle ilgilendiği için verim alamıyor.
B) Her şeyi ona açık açık anlatsaydın sorun çıkmazdı.
C) Herkesi düğünümüze çağırmak istedik ama imkânlarımız el vermedi.
D) Hiç çekinmeden misafirlerin içinde benim ona olan borcumu söyledi.

KVA Yayınları

SÖZCÜKTE ANLAM
Altı Çizili Sözcüğün ve Söz Öbeğinin Kattığı Anlam

TEST 11

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "de" **sözcüğü, cümleye** "aynı zamanda" **anlamı katmıştır?**

A) Ben de ülkeme bir daha dönemeyeceğimi düşünüp üzülüyorum.

B) Arabayı buraya park ederim de buradan geri çıkabileceğimden kuşkuluyum.

C) Çocuk, lunaparkı görünce, "Eve gitmem de gitmem." diye tutturmuş.

D) Bu sözleri, onun sizi destekleyeceğini de gösteriyor.

2. **Aşağıdakilerin hangisinde** "yol" **sözcüğü** "Bu yolda rahatlarını ve servetlerini feda ederek ülkeye hizmet ettiler." **cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?**

A) Hedefe ulaşmanın birden fazla yolu olabilir.

B) Duyguların eğitimi sanat yoluyla olur, derdi.

C) Bizim köyü ilçeye virajlı, taşlı bir yol bağlıyordu.

D) Üniversiteyi kazanma yolunda çok emek harcadı.

3. Herkesin kalbini kırdı, <u>buna rağmen</u> bir şey olmamış gibi davranıyor.

Yukarıdaki altı çizili söz grubunun bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Onunla konuşsan bile onu ikna edemezsin.

B) Babasının tüm parasını harcadı, bir de amcasından para istiyor.

C) Okul takımının kaptanı olan bu çocuk, aynı zamanda derslerinde çok başarılı.

D) Ödevleri yapacaksınız ayrıca soru da çözeceksiniz.

4. **Aşağıdaki cümlelerde ayraç içinde verilen açıklamalardan hangisi altı çizili sözcüğün anlamına uygun <u>değildir</u>?**

A) Bu ödevi yetiştiremezsem <u>yandım</u>. (büyük bir zarara uğramak)

B) Dikenli tellerden geçerken elim <u>yırtıldı</u>. (kanatacak kadar çizilmek)

C) Oğlumu bu anlayışa uygun olarak <u>yetiştirdim</u>. (nitelik kazandırmak)

D) Okuldan çıkarken doluya <u>yakalandık</u>. (etkisini göstermek)

5.

> Aslında bunları hiç yazmamam gerekirdi bir şaire. <u>Zira</u> bir şaire öğüt vermek, onu küçültmektir cidden şairse.

Yukarıdaki altı çizili sözcüğün yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümlenin anlamı <u>değişmez</u>?

A) ama B) çünkü

C) sonra D) yalnız

6. "Kadar" **sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "ölçüsünde, derecesinde" **anlamıyla kullanılmıştır?**

A) Yeni bir iş buluncaya kadar burada çalıştı.

B) Annesi gelinceye kadar uslu uslu oturdu.

C) Onun da kendisi kadar çaba gösterdiğini biliyor.

D) Misafirlerini kapıya kadar uğurlamayı ihmal etmez.

11.

"İzci kampına katılan öğrenciler çamurlu yolda bata çıka yürümeye çalışıyordu."

Bu cümlede kullanılan ikilemenin cümleye kattığı anlamı belirleyip yazınız.

12.

"Toplantı uzayınca bazı işleri yarına <u>bıraktık</u>."

Bu cümlede altı çizili sözcüğün kattığı anlamı belirleyip yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

13.

Hayat belki de biz insanların sandığı kadar zor ve karmaşık bir yolculuk değildir. Adımlarımızı hep yokuşa atan bizizdir belki de. Gidilebilecek daha düz, daha ferah yolları görmezden geliyoruzdur belki de. Belki de sağır ya da kör değilizdir de kuşların sesini, çiçeklerin rengini fark edemiyoruzdur. Hayata kulak vermeyi öğrendiğimizde her şey nasıl da değişecek kim bilir?

Bu metinde altı çizili sözlerle anlatılmak istenenleri sırasıyla aşağıdaki kutuya yazınız.

7.

1. Düğün için bu elbiseyi seçtim.
2. Ayşe'yi bu yıl okul başkanlığına seçtik.
3. O yemek seçer, her şeyi yemezdi.
4. Ne akla hizmet bu işi seçtin sen?

"Seçmek" **sözcüğü yukarıdaki cümlelerin hangisinde** "birine oy vererek göreve getirmek" **anlamında kullanılmıştır?**

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

8. Bir yazın ustası olarak genç sanatçıların bana gönderdikleri metinlerde kişisel, yeni bir soluk arıyorum. Metnin yeni bir dokusu, tadı olsun; beni heyecanlandırsın, kan basıncımı yükseltsin istiyorum. Ustaca yazılmış, süslü yazılar bana bir şey söylemiyor çünkü. İstiyorum ki genç yazarlar yolunu bulsun, kendi patikasında devam etsinler.

Bu parçada altı çizili ifadeyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Başarılı olmak için kendi alanlarında çalışmaya devam etmeleri

B) Her şeye karşı çıkmaları, kendi bildiği yoldan gitmeleri

C) Kimseyi taklit etmeden kendini ifade edebilmeleri

D) Herkesin yaptığını yapmaktan çekinmemeleri

9. "Hiç olmazsa sana söylenenlere kulak ver." **cümlesindeki altı çizili ifadenin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?**

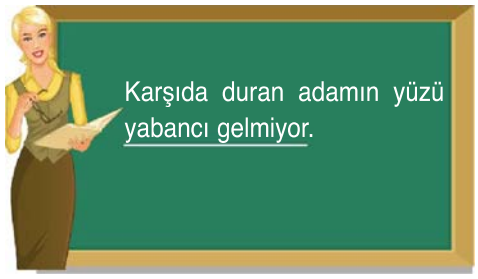
A) Zaten sonunda küçük kardeşim de hatasını anlayacak.

B) O evde oturmayı annem kesinlikle istemiyor.

C) Kuzeni geldiğinde bazen ister istemez huysuzlaşıyor.

D) Bari dün verilen ödevlerinin bir kısmını yap.

10.



Bu cümleye altı çizili sözün kattığı anlam aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

A) Seninle daha önce karşılaştığımızı zannetmiyorum.

B) Bu çocuk bir yerden tanıdık geliyor bana ama çıkaramıyorum.

C) Onun güzel ve pozitif enerjisi hepimizi sarmıştı.

D) Eski günler artık bize çok uzak gibi geliyor.

11. Öğretmen bir kandile benzer, kendini tüketerek başkalarına ışık verir.

"Tüketmek" **sözcüğünün bu cümledeki anlamı, aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde vardır?**

A) Ona laf anlatmaya halim kalmadı artık.

B) Derste düzenli not tutmaya başlamış.

C) Çoluk çocuğu uğruna kendini harcadı.

D) O kadar yoruldum ki hemen uzanacağım.

12. Memur, sırada bekleyenlere yardımcı olmuyordu; baştan savma sözlerle insanları başından atıyordu.

Bu cümledeki altı çizili sözün kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Yağmur yağınca bütün işlerimiz yine yarım kaldı.

B) Soruların öylesine çözülmesi öğretmeni kızdırdı.

C) Her şey oldubittiye geldi, ağzımızı bile açamadık.

D) Hastanın tedavisi bir an önce tamamlanmalı.

KVA Yayınları

SÖZCÜKTE ANLAM
Değerlendirme Testi

TEST 12

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Lisedeyken yatılı okuduğum için her gece trenle eve gider, pazar günü de dönerdim. Bu tren yolculuklarının benim için ayrı bir yeri (I), keyfi vardı. Saat dört buçukta kalkıp doğrudan Adapazarı'na giden gürültücü yolcuların banliyö treni duygusu verdiği restoransız ekspresi tercih etmez, Bostancı İstasyonu'na koştururdum (II). O zamanlar tıklım tıklım kitap ve dergiyle dolu olan istasyon kitaplarını alır, Mavi Tren'e binip vagondaki restorana otururdum (III). Mavi Tren, Adapazarı'na kadar gitmezdi. Arifiye'de inip otobüsle yola devam etmek gerekirdi. Ama sıcacık restoranda oturup çay içerek dergilerimi karıştırmaktan (IV) çok hoşlanırdım. Böyle zamanlar benim için huzur vericiydi. Lise yıllarım boyunca bu tren yolculuklarından bu yüzden vazgeçemedim. Aradan geçen bunca yıldan sonra bile hala özlemle anarım o tren yolculuklarını.

1. Metindeki I numaralı sözcük hangi anlamda kullanılmıştır?

A) Gerçek anlam B) Mecaz anlam
C) Somut anlam D) Terim anlam

2. Metindeki II numaralı sözcük hangi anlamda kullanılmıştır?

A) Gerçek anlam B) Mecaz anlam
C) Soyut anlam D) Terim anlam

3. Metindeki III numaralı sözcük hangi anlamda kullanılmıştır?

A) Terim anlam B) Gerçek anlam
C) Mecaz anlam D) Soyut anlam

4. Metindeki IV numaralı sözcüğün mecaz anlamlısı aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Çantamı karıştırırken kaybettiğim anahtarımı buldum.
B) Ocaktaki çorbaya tuz atıp karıştırmaya başladı.
C) Dosyadaki bütün evrakları saatlerce karıştırdım.
D) Yaptığın yorumlarla insanların kafasını karıştırıyorsun.

14.

öykü	–	roman
vazife	–	görev
hafıza	–	bellek
ödül	–	mükafat

Yukarıda bazı sözcükler eş anlamlılarıyla eşleştirilmiştir. Bu eşleştirmede hangi sözcüğün eş anlamlısı yanlış verilmiştir, belirleyip doğrusunu yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

15.

a. Çocuk derin düşüncelere dalmıştı birden.

b. Yeni aldığımız geniş koltuk çok rahatmış.

c. Ben bu ağır sözleri hiç hak etmedim.

Bu cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi nicel anlama gelecek şekilde kullanılmıştır, belirleyip neden nicel anlamlıdır açıklayınız.

16.

İlkbaharda yeşeren dalların arasından ötüşen kuşlar, baharın gelişini müjdeliyordu. Ağacın etrafında dolaşan kediler, miyavlayarak kuşlara eşlik ediyordu.

Yukarıdaki metinde geçen yansıma sözcüğü belirleyip yazınız.

5. Koyun verdi kuzu verdi süt verdi
Yemek verdi ekmek verdi et verdi
Kazma ile dövmeyince kıt verdi
Benim sadık yarim kara topraktır

Yukarıdaki dizelerde aşağıdakilerden hangisi örneklendirilmemiştir?

A) Somut anlamlı sözcük
B) Gerçek anlamlı sözcük
C) Eş sesli sözcük
D) Terim anlamlı sözcük

6.

1.Sanatçı yumuşak sesiyle hepimizi etkiledi.	Duyular arası aktarım
2.Portredeki çiğ renkler hoşumuza gitmedi.	Doğadan insana aktarım
3.Rüzgâr ulurdu sabaha kadar	Doğadan doğaya aktarım
4.Bizi uzun uzun seyreden denize karşı çayımızı yudumladık.	İnsandan doğaya aktarım

Bu cümlelerde bulunan deyim aktarmaları yapılış yollarıyla eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

A) Duyular arası aktarım
B) Doğadan insana aktarım
C) Doğadan doğaya aktarım
D) İnsandan doğaya aktarım

7. "Her şeyi kolayca halledeceğimizi düşündük gelgelelim bu yolun aslında o kadar da kolay olmadığını fark ettik." **cümlesindeki altı çizili ifadenin yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse bir anlam değişikliği olmaz?**

A) ne var ki
B) diyelim ki
C) üstelik
D) mademki

8. Öğrencinin katılımına izin vermeyen ezberci bir eğitimi tercih eden öğretmenler....kişiler yetiştirirler.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki söz gruplarından hangisi getirilmelidir?

A) öğrendiklerini sorgulayan
B) yaşamlarına yön verebilen
C) başkasına muhtaç olmayan
D) kendini ifade edemeyen

9. Aşağıda anlamı verilen sözcüklerden hangisi, ayraç içindeki cümlede bu anlama uygun olarak kullanılmamıştır?

A) Akmak: Art arda, toplu olarak gitmek. (İnsanlar omuz omuza Anıtkabir'e doğru akıyordu.)
B) Aktarmak: İletmek, bildirmek. (Diller, düşüncelerimizi başkalarına aktarmamızı sağlar.)
C) Aldanmak: Düş kırıklığına uğramak. (Bu adamın tatlı sözlerine aldanma, diye onu uyarmıştım.)
D) Andırmak: Benzer yanları bulunmak. (Bu göl, girinti ve çıkıntılarıyla İstanbul Boğazı'nı andırıyordu.)

10. Aşağıdakilerin hangisinde genelden özele bir sıralama vardır?

A) Dün izlediğim filmin başarılı bir yönetmeni vardı.
B) Dali'nin özel bir ressam olduğunu her zaman söylerim.
C) Spor branşları arasında en fazla futbol seviliyor.
D) Annemin dolması, yediğim dolmalar arasında özel bir yere sahiptir.

KVA Yayınları

TEST 13

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

Dünya ölçeğindeki sanatçılarla aynı galeride sergi açmak en büyük hayaliydi.

Yukarıdaki cümlede altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Herkes tarafından beğenilen
B) Evrensel boyutlara ulaşmış
C) İşinde uzmanlaşmış, profesyonel
D) Dünyaya meydan okuyan

2. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinin sesteşi vardır?

A) Öyle bir dert ki ne anlatmak ne de anlamak mümkün.
B) Bu saçlarla yazın o sıcağında çok zorlanırsın.
C) Bu çitlerin üzerinden atlamak senin için tehlikeli.
D) Genç yaşta kazanılan deneyimler bizi biz yapar.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kanal" sözcüğü "aracılığıyla" anlamında kullanılmıştır?

A) Benim kanal tedavim sanırım bu yaz bitiyor.
B) Kanaldan gelen su, aynı zamanda şehrin kirini de taşıyor.
C) Arkadaşı kanalıyla gönderilen bir haber onu çok mutlu etti.
D) Açtığın kanalda kaliteli bir program bulmak zor.

4. Aşağıdaki öğrencilerin hangisi duyular arası aktarıma örnek vermiştir?

A) 
Ege: Çocuğa sıkıca sarılarak sevginizi anlatabilirsiniz.

B) 
Ayşe: Kardeşim gelen misafirlere içten davrandı.

C) 
Gönül: Babam bana kızınca keskin bir bakış fırlattı.

D) 
Efe: Fabrikadaki işçiler arı gibi çalıştı bütün gün.

5. "Bahçedeki acı biberleri toplamaya başladık." cümlesindeki "acı" sözcüğünün karşıt anlamlısı aşağıdakilerin hangisinde kullanılmıştır?

A) Masadaki tatlılar iştahımı açıyordu.
B) Bebek annesine ne kadar tatlı bakıyor.
C) Tatlı gülüşüyle ilgi görüyordu.
D) Annem bu tatlı elmalarla kek yapacakmış.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcükler anlamca birbirine en yakındır?

A) Bu zavallı, kimsesiz insanlara yardım eli uzatmak gerek.
B) Çaba ve özen yapılan işin değerini artırıyor bence.
C) Hem görüş hem düşünce bakımından birbirimizden farklı değiliz.
D) Çaresizlik belimizi bükmüştü, haksızlığa dayanamıyorduk artık.

17.

a. Çocuğun bu saçma sapan davranışlarına bir anlam veremedim.
b. Senin gibi güçlü kuvvetli biri bu paketi taşıyamaz mı?
c. Ivır zıvır bir sürü eşyası vardı genç kadının.

Yukarıdaki cümlelerde geçen ikilemelerin anlamsal kuruluşuna uygun birer ikileme de siz yazınız.

18.

Kuşlar, dalların arasından güneşe göz kırpıyordu.

Bu cümlede geçen söz sanatını belirleyip yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

19.

Her yaz yaylaya çıkar, orada yarım kalan hikayesini yazmaya çalışırdı.

Yukarıdaki altı çizili sözcükler arasındaki anlam ilişkisi nedir, yazınız.

20.

A	M	G	S	G
T	U	E	V	N
B	Ö	L	M	E
A	V	İ	L	Ş
Y	E	R	G	İ
S	Ü	F	G	Y

Yukarıdaki bulmacadan "çarpma, övgü, gider" sözcüklerinin zıt anlamlılarını bulup yazınız.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ad aktarması söz konusudur?**

A) Doğal yaşamın devamı için yeşili korumak gerekiyor.

B) Bu fabrikada çalışan işçiler, sağlık sorunları yaşıyor.

C) Kar, köyleri ilçeye bağlayan bütün yolları kapattı.

D) Çalışma masasını şu köşeye koysak daha iyi olur.

8. **Aşağıdaki cümlelerde kullanılan ikilemeleri oluşturan sözcüklerden hangileri tek başına kullanılamaz?**

A) Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden.

B) Henüz ses seda yok kendisinden.

C) Mırın kırın etmeyi bırakmalısın artık.

D) Kılık kıyafetinden anlaşılmaz insanın değeri.

9. "İkide bir bana emir vermesinden sıkıldım." **cümlesinde altı çizili sözcük cümleye hangi anlamı katmıştır?**

A) sürekli B) kimi zaman

C) bazen D) iki günde bir

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme diğerlerinden farklı bir yolla oluşturulmuştur?**

A) Bu alım satım işleriyle uğraşmadığımı söylemiştim ben ona.

B) Artık bu çarpık çurpuk işleri bir an önce bırak.

C) Bata çıka yürüdüğümüz o çamurlu yolda aklıma geldi bunlar.

D) Az çok bu işin de üstesinden gelirsin sen.

11. I. Deniz tuttuğu için seyahatlerinde her zaman kara yolunu tercih ederdi.

II. Balkondan düşmek üzere olan çamaşırı son anda tuttu.

III. Öğretmen, ödevlerini bitirmeyen öğrencileri sınıfta tutmuş.

IV. Kardeşimin tanıştırdığı arkadaşlarını hiç gözüm tutmadı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde "tutmak" sözcüğü gerçek anlamının dışında kullanılmıştır?

A) I ve II. B) II ve III.

C) II ve IV. D) I ve IV.

12. **Aşağıdaki öğrencilerden hangisinin kurduğu cümledeki altı çizili sözcük gerçek anlamının dışında kullanılmıştır?**

A)



Naz: Gün doğuyor şehrin üzerine.

B)



Ali: Koyu bir sohbet başlamıştı.

C)



Arzu: Toprak kımıldıyor yavaş yavaş.

D)



Ayşe: Bağıra çağıra düşerim yollara.

KVA Yayınları

SÖZCÜKTE ANLAM
Değerlendirme Testi

TEST 14

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

"Empati, bir insanın kendini karşısındaki insanın yerine koyarak onun duygularını, düşüncelerini ve davranışlarını doğru olarak anlaması, hissetmesi ve bunu ona iletmesi sürecidir." şeklinde tanımlanır. Empati, olayları karşısındaki kişinin gözüyle görebilmektir. Bireyin karşısındaki kişiyle empati kurabilmesi için gerekli olan ögeleri şöyle sıralayabiliriz: Empati kuracak kişi kendisini karşısındakinin yerine koymalı, olaylara onun bakış açısıyla bakmalıdır. Yani her insan dünyaya, kendine özgü bir gözle bakar. Eğer bir insanı anlamak istiyorsak dünyaya onun bakış açısıyla bakmalı, olayları onun gibi algılamaya ve yaşamaya çalışmalıyız.

Halk arasında empati kurmayla ilgili güzel sözler vardır: "Benim yerimde sen olsaydın ne yapardın?", "Kendine yapılmasını istemediğin bir davranışı sen de başkasına yapma." "Kendine söylenmesini istemediğin bir sözü sen de söyleme." Bu sözlere de bakıldığında empatinin temelinde karşımızdaki kişiyi değiştirmeden, yargılamadan, ona nasihat vermekten çekinerek onu dinlemek gerektiğini görürüz. Empatinin bir ayna olduğunu unutmadan yaşamaya devam etmeliyiz.

1. Yukarıdaki metinde altı çizili söz grubunun cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Mağazaya girip kıyafetlere alıcı gözüyle bir baktı.

B) Ders çalışırken hiçbir şeyin dikkatini dağıtmasına izin vermezdi.

C) Girdiği her işte başarılı olmak için çaba gösterirdi.

D) Onun bu olaya bakış açısı herkesten çok farklı.

2. Yukarıdaki metinde altı çizili sözcüklerden hangisi somut anlamlıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Yukarıdaki metinde altı çizili olan "nasihat" sözcüğünün eş anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Öğüt B) İlave

C) Şart D) Ek

4. Yukarıdaki metnin son cümlesinde görülen söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kişileştirme B) Abartma

C) Konuşturma D) Benzetme

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

21.

a) Büyük hayaller peşinde koşuyorsun.

b) Evime yakın bir iş yeri arıyorum.

c) Uzun süren yolculukları seviyorum.

Yukarıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangilerinin nicel anlamda kullanıldığını belirleyip yazınız.

22.

"Babam pazar günü şömineyi yaktı." **cümlesindeki anlam olayı nedir, yazınız.**

HIZLI BAKIŞ

23.

Ç	A	Ğ	R	I
A	C	E	N	K
S	E	R	T	H
B	M	V	F	U
O	İ	Y	D	Z

Yukarıdaki bulmacada "toy, davet, katı, savaş" **sözcüklerinin eş anlamları verilmiştir. Bu sözcüklerin eş anlamlarını belirleyip yazınız.**

24.

Çoçuğun balonu patlayınca çocuk ağlamaya başladı. Çalıların arasından gelen bir hışırtı çocuğun dikkatini çekti. Yavru bir köpek havlayarak çocuğa bakıyordu.

Yukarıdaki metinde geçen yansıma sözcükleri belirleyip kutuya yazınız.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "sağ" **sözcüğü** "Sağıma geçse daha rahat görür." **cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?**

A) O benim her zaman sağ kolumdu.

B) Annesi hâlâ sağ mıdır, bilmiyorum.

C) Bu ineği sağ, sonra hemen yanıma gel.

D) Sağ tarafım hâlâ ağrıyor, doktora gideceğim.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sesteş olarak kullanılabilecek bir sözcük yoktur?**

A) O, bu şehirde yokken çok çile çekmiştim.

B) Pencereyi aç da odaya temiz hava girsin.

C) Senden sadece bir şey isteyeceğim.

D) Çocuk elindeki taşı göle doğru fırlattı.

7. I. İzmir'e gidince bizi büsbütün unuttu.

II. Kar yağdığı için çoğu, okula geç kaldı.

III. Bu karar tamamen kendime aittir.

IV. Annem hastalıktan sonra epeyce zayıfladı.

Yukarıdaki altı çizili sözcüklerden hangi ikisi yakın anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?

A) I ve II. B) II ve III.

C) I ve III. D) II ve IV.

8. (I) Güneş doğmak üzere, henüz orman serin ve karanlık. (II) Tan yerinden gittikçe büyüyen bir ışık fışkırıyor. (III) Ağaçlar, gece boyunca kendilerini saran karanlık düşüncelerinden ve ürpertili hüzünlerinden yavaş yavaş sıyrılıyor. (IV) Güneşin ilk ışıkları, ormanın yeşil çatısını altın bir ok gibi delerek toprağa saplanıyor.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde bir benzetme yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

9. Bir sözcük benzetme amacı olmadan başka bir sözcük yerine kullanılırsa buna ad aktarması denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ad aktarmasına örnek yoktur?

A) Koca şehir, tek bir şey düşünüyordu: Milli maç.

B) Bir tabak daha alabilir miyim, fazla yemek var mı?

C) Aslanım benim sen bunu da başarırsın, sakın merak etme.

D) Siz telefonunuzu bırakın, biz sizi daha sonra ararız.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamlı bir sözcük kullanılmamıştır?**

A) Bu hafta derste kafiye çeşitlerini işleyeceğiz.

B) Doktor dişime köprü yapacağını söyledi.

C) Oyun için dekor hazırlanıyor.

D) Öğretmenlik kutsal bir meslektir.

KVA Yayınları

SÖZCÜKTE ANLAM
Değerlendirme Testi

TEST 15

HIZLI BAKIŞ

1. **Aşağıdaki dizelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi gerçek anlamıyla kullanılmıştır?**

A) Susarak anlattım bütün gizliyi
Ucuz bir yalandı tüm bildiği

B) Gel denize yaslan yalnız denize
Sırrını denizler taşır insanın

C) Bütün gün beklediğim bahar ki gece
Gökte yıldızların da ümidincedir

D) Öyle dalmışım ki bu akşamüstü
Komşu arsadır gözümde gökyüzü

2.

> Bu ayaklar benden hesap soracak, bir düşüncenin peşinden dolaştırdım sokak sokak.

Yukarıdaki cümlede görülen söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Benzetme
B) Kişileştirme
C) Konuşturma
D) Zıtlık

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "kök" **sözcüğü terim anlamıyla kullanılmıştır?**

A) Öğretmen "sınav" sözcüğünün kökünü sordu.

B) Ailemizin kökleri Orta Asya Türklerine kadar uzanıyor.

C) Aramızdaki problemi kökünden çözmek için uğraşıyor.

D) Bahçeden maydanozu kökleriyle birlikte toplamış.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "kanat" **sözcüğü mecaz anlamıyla kullanılmıştır?**

A) Kanadı kırılan yavru leylek, tedavi altına alındı.

B) Sol kanatta oynamayı tercih eden bir futbolcudur.

C) Babası vefat edince amcası ona kol kanat gerdi.

D) Uçağın kanatlarında hasar olmadığını belirtti.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcüğün sesteşi vardır?**

A) Kursa bugün hangi yoldan gideceğiz?

B) Hafta sonunu halamlarda geçireceğim.

C) Öğretmenine anlamlı bir şiir yazmış.

D) Temizliği bitirdikten sonra biraz uzandı.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "usanmak" **sözcüğünün yakın anlamlısı kullanılmıştır?**

A) Ödevlerini bu akşam bitirip çıkacakmış.

B) Ona haber verilmediği için çok kızmış.

C) Tutarsız davranışlarından sıkıldım artık.

D) Bir an önce onu görmeye gitmeliyiz.

ETKİNLİKLER

25.

Sabah güle hasret
Gece gül içinde yanıyor
Ey gül yanaklı çocuk
Gel zamana
Gel ve gül birazcık

Eşsizdir her yaz
Güneş ve deniz için
Sen bir de şiir yaz
Sonra da bir dilek tut
Hiç bitmesin bu haz

Yukarıdaki dizelerde geçen altı çizili sözcükler arasındaki anlam ilişkisini belirleyip gerekçesiyle yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

26.

a. Bu kitapta yalan yanlış bilgiler var.

b. Üzerindeki hırka delik deşik olmuştu.

c. Ufak tefek sorunlara kafanı takma.

d. Henüz doğru dürüst bir ev bulamamışlar.

e. Sahilde irili ufaklı taşlar vardı.

f. Yine bir sürü ıvır zıvır almışsın.

g. Ormandaki dere şırıl şırıl akıyordu.

h. Çoluk çocuk toplanıp pikniğe gittik.

ı. Bu işin sonunu az çok tahmin etmiştik.

Yukarıdaki cümlelerde yer alan ikilemeleri bulup bu ikilemelerin hangi yolla oluştuklarını yazınız.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "yan" **sözcüğü** "çevre, etraf" **anlamında kullanılmıştır?**

A) Her yanı saran koku herkesi rahatsız etti.

B) Benim yanımda oturmak isteyecekti.

C) Bu durumun yan etkileri tabii ki olacak.

D) Elmanın yanında bir de portakal almış.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "bile" **sözcüğü cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?**

A) Yalvarıp yakarsa bile bir daha onunla barışmam.

B) Çok zorda olsan bile sana yardım etmem.

C) Sen okulunu bitirdiğinde o işe girmişti bile.

D) Klasik eserleri okumamış öğretmenler bile var.

9. "Bu ince davranışın herkesi mutlu etti." **cümlesindeki** "ince" **sözcüğünün karşıt anlamlısı aşağıdakilerin hangisinde kullanılmıştır?**

A) Pazardan aldığım bu kaba kumaş işimize yaradı.

B) Senin kadar kaba bir adam ömrümde görmedim.

C) Annem, yaramazlık yaptığımızda kaba etlerimize vururdu.

D) Kaba bir yün yatakta yattık bütün gece.

10. "Disiplin cezasına okul karar verecek." **cümlesinde** "okul" **sözcüğünün kullanımına benzer bir kullanım, aşağıdakilerin hangisinde vardır?**

A) Melek gibi bir kızımız var, daha ne isteyelim ki?

B) Sonunda apartman, yakıt sorununa bir çare buldu.

C) Sanatçı, çalışmalarına hız vermeye karar vermiş.

D) Bu mutluluğu kutlamak için güzel bir yemek yedik.

11.

1. Çok sakin bir yapısı vardı fakat işler biraz ters gitti mi çatacak adam arardı.
2. Bana kaşlarını çatmış hesap soruyor bir de.
3. O güzel günlerden sonra ayrılık zamanı gelip çatmıştı.
4. Onun yaptıklarına çok sinirleniyor ve daha önce böyle birine çatmadığını söylüyordu.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde "çatmak" **sözcüğü kaç değişik anlamda kullanılmıştır?**

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

12. I. Dost acı söyler, buna kırılmak olmaz.

II. Bütün ümidimiz kırılmış bir anda.

III. Elinden düşen bardak kırıldı.

IV. Bu yaz susuzluktan kırıldık.

Yukarıdaki cümlelerde "kırılmak" **sözcüğü kaç değişik anlamda kullanılmıştır?**

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

KVA Yayınları

SÖZ VARLIKLARIMIZ
Deyimler

TEST 1

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yüz" sözcüğü, bir deyim içinde yer almamıştır?**

A) Yüzünü ağartmak
B) Yüzüstü bırakmak
C) Yüzünü kara çıkarmak
D) Yüzüne yansımak

2. "Sen merak etme, ben tekeden süt çıkarırım ağam!" diyordu.

Yukarıdaki cümlede geçen altı çizili deyimin açıklaması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kimseye zarar vermeden, kolayca halletmek
B) İşi, kazancı yolunda ve kaygılanacak bir durumu olmamak
C) Olamayacak bir şeyi olur duruma getirmek
D) Görevlerini yapıp bitirmek, artık iş yapmamak

3. İnsanlar hayatı olduğu gibi algılamalı. Hayata dürbünün tersiyle bakmak yerine dürbünün doğru tarafıyla bakarak görünmeyeni görünür hale getirmeli.

Bu parçaya altı çizili deyimin bu cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çevresine karşı her zaman sevgi dolu olmuştur.
B) Sorunları olduğundan küçük görüyordu her zaman.
C) Etrafındaki her şeyi büyük bir merakla inceliyordu.
D) İnatçılığı yüzünden arkadaşlarını bıktırmış.

4. **Aşağıdaki deyimlerden hangileri eş anlamlı değildir?**

A) İçi ezilmek – Yüreği kabarmak
B) Kılı kırk yarmak – İnce eleyip sık dokumak
C) Pireyi deve yapmak – Habbeyi kubbe yapmak
D) Baltayı taşa vurmak – Pot kırmak

4.

Dilimizde yaşamdaki çoğu durumu karşılayan zengin deyimlerimiz vardır. Örneğin önem vermemek, önemsiz görmek anlamında "yabana atmak"(1); için için süren anlaşmazlıklar patlak verince büyük bir olay ortaya çıkması anlamında "çizmeden yukarı çıkmak"(2); içinde bulunulan ve dayanılamayacak kadar sıkıntılı, acılı olan durum anlamında "ateşten gömlek"(3); tuzağa düşmek, aldatılmak anlamında "faka basmak"(4) deyimlerini kullanırız.

Yukarıdaki parçada numaralanmış deyimlerden hangisi yanlış açıklanmıştır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

6.

	Deyim	Anlam
1.	Alicengiz oyunu	a) Çekişmesiz, gürültüsüz, dingin olmak.
2.	Habbeyi kubbe yapmak	b) Kurnazca ve haince düzen.
3.	Çam devirmek	c) Çok dar olanaklar içinde büyük hayaller kurmak.
4.	Sütliman olmak	d) Karşısındakine dokunacak ya da kötü bir sonuç doğuracak söz söylemek.

Yukarıdaki tabloya göre aşağıdaki deyim, anlam eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) 1-b B) 2-c C) 3-d D) 4-a

HIZLI BAKIŞ

DEYİMLER

Deyimler belli durumları karşılayan söz öbekleridir.

Örnek:

kılı kırk yarmak → titizlik

burnundan solumak → sinirlenmek

- Deyimler genellikle mecaz anlamlıdır.

Örnek:

Keçileri kaçırmak → Aklını yitirmiş gibi olmak, düşünme dengesi bozulmak

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

- Gerçek anlama gelen deyimler de vardır.

Örnek:

Ağzına bir şey koymamak

↓

Hiçbir şey yememek

İsmi var cismi yok

↓

Sadece adı ağızlarda dolaşan, kendisi ortada bulunmayan

- Deyimler genellikle söz öbeği şeklindedir. Ama cümle biçiminde olan deyimler de vardır.

Örnek:

Atı alan Üsküdar'ı geçti.

↓

(Fırsat elden gitti, yapılacak bir şey kalmadı.)

Ateş almaya mı geldin?

↓

(Neden bu kadar çabuk gitmek istiyorsun? Olur mu böyle?)

7.

1. Etekleri zil çalmak
2. Zevkten dört köşe olmak
3. Ağzı açık kalmak
4. Ağzı kulaklarına varmak

Yukarıdaki numaralanmış deyimlerden hangisi anlam bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

8. "Ben hayatım boyunca Türkçe öğretmenim kadar ince eleyip sık dokuyan bir insan görmedim." **cümlesindeki altı çizili deyimin yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse anlamda bir değişiklik olmaz?**

A) karda gezip izini belli etmeyen
B) gece gündüz çalışan
C) buluttan nem kapan
D) kılı kırk yaran

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "korkutup tehdit etmek" **anlamında bir deyim kullanılmıştır?**

A) Bu olaydan sonra ona iyi bir gözdağı vermek gerekiyor.
B) Siz merak etmeyin; o, er geç kapana kısılacaktır.
C) Yıllardan beri bize kan kusturduklarını biliyorsunuz.
D) Damarına basarsan yapmayacağı yoktur, haberin olsun.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "gönül" **sözcüğü bir deyim içinde kullanılmıştır?**

A) Gönül kimi severse güzel odur.
B) Aşkı olmayan gönül taşa benzer.
C) Kimsenin gönlü kalmasın diye herkesle konuştu.
D) Gönül bu, istediğini sever ya da sevmez.

11. **Aşağıdaki deyimlerin hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?**

A) Baş göz etmek - Birisini evlendirmek
B) Elinden tutmak - Yardım etmek
C) Diş geçirememek - Çok gürültü yapmak
D) Devede kulak - Çok önemsiz ya da çok az

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim, anlamına uygun kullanılmamıştır?**

A) Bugünlerde herkes kendi derdine düştü, kimse kimseyle ilgilenmiyor.
B) Projeyi geçen gün bütün ayrıntılarıyla ele aldık, bir karar veririz yakında.
C) Düşüncelerini bir çırpıda söyledi, lafı çevirdi durdu.
D) Artık ok yaydan çıktı, senin için bir şey yapamam.

KVA Yayınları

SÖZ VARLIKLARIMIZ
Deyimler

TEST 2

HIZLI BAKIŞ

1.

I. Tehlikeli bir durumdan hiç zarar görmeden kurtulmak

II. Uygun olduğu sonucuna varmak

III. Karşısındakine dokunacak ya da kötü bir sonuç doğuracak söz söylemek

IV. Bir kişiyi sesini çıkaramayacak, eylemlerini sürdüremeyecek duruma sokmak

Aşağıdaki deyimlerden hangisinin yukarıda açıklaması yoktur?

A) Çam devirmek

B) Aklı yatmak

C) Gürültüye getirmek

D) Dört ayak üstüne düşmek

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim açıklamasıyla birlikte verilmiştir?

A) Benim oğlum ekmeğini taştan çıkartır, ailesine bakar.

B) Çocuğun çenesi durmadı, çocuk bütün gün durmadan konuştu.

C) Neyin nesi, kimin fesi olduğunu araştırmadan insanları işe almamalısın.

D) O çoktan sırra kadem basmıştır, kimse onu bulamaz.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim kullanılmamıştır?

A) Bu işi yaparsak köşeyi döneriz, demiştim sana.

B) Atı alan Üsküdar'ı geçti, artık elinden bir şey gelmez.

C) Elin ayağın tutuyor, kendi işini kendin yapabilirsin.

D) Terzi kendi söküğünü dikemez, niye üzülüyorsun ki?

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim anlamına uygun kullanılmamıştır?

A) Çocuğu başımdan savmak için çok uğraştım.

B) İçim ezildi, bir şeyler yiyelim, diyerek mutfağa gitti.

C) Adam ağzına geleni söyledi, bizi öve öve biteremedi.

D) Bugün şevke geldim uzun zamandır bitiremediğim işleri bitirdim.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir deyim açıklayıcısıyla birlikte verilmiştir?

A) Sen pireyi deve yaparsan sorunlar bir türlü çözümlenemez.

B) Sınava girmeme kararını gözünü kırpmadan, duraksamadan verdi.

C) Yazarın kaleme aldığı son yapıt okurlar tarafından çok beğenildi.

D) Çocuk, kabahat işlediği için süt dökmüş kedi gibi duruyor.

6. Aşadaki cümlelerin hangisinde "iş" sözcüğü deyim içinde kullanılmamıştır?

A) İşleri tıkırında olmasaydı bizi çoktan arardı.

B) Arkadaşın, işinde başarılı olursa hiç sorun çıkmaz.

C) Son günlerde işi yokuşa sürmekten çok hoşlanıyorsun.

D) İşi düşmeseydi buraya asla uğramazdı.

- Aynı anlama gelen deyimler de vardır.

Örnek:

Pot kırmak
Çam devirmek
Baltayı taşa vurmak

↓

Karşısındakine dokunacak ya da kötü bir sonuç doğuracak söz söylemek.

Burnundan solumak
Küplere binmek

↓

çok sinirlenmek

- Karşıt anlama gelen deyimler de vardır.

Örnek:

gözden düşmek

X

göze girmek

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

- Deyimler kalıplaşmış ifadeler olduğu için sözcüklerin yerleri değiştirilemez ya da sözcüğün yerine başka bir sözcük getirilemez.

Örnek:

Annesinin yaptığı yemeğe burun büktü.

burun kıvırmak

dudak bükmek

Genç çocuk dut yemiş kargaya dönmüştü. bülbüle

Sana bu işi yaptırmak deveye çukur atlatmaktan zor. hendek

Birden başından aşağı sütler döküldü. sular

İnek altında buzağı aramayı Öküz bırak artık.

7. **Aşağıdaki cümlelerde geçen deyimlerin hangisi anlamına uygun kullanılmamıştır?**

A) O kadar kurnazdır ki insanı suya götürüp susuz getirir.

B) Benim kötü not almam için elinden geleni ardına koymadı.

C) Adam bu iş için çok para döktü, eli cebine gitmedi.

D) Çocukları evde bıraktığı için gözü arkada kalmıştı.

8. **Aşağıdakilerin hangisinde ikinci cümle, birinci cümlede kullanılan deyimin anlamını içermez?**

A) Et tırnak olduk biz onunla.
Uzun zamandır birbirimizden ayrılmadık.

B) Kendimi alamadım her şeyi anlattım.
Kendimi tutamayıp gittim yine yanına.

C) Biz artık buraya kök saldık.
İyice yerleştik bu şehre, hiçbir yere gidemeyiz.

D) Onun geniş yürekli biri olduğunu biliyordum.
Her şeyi zamanında yapmaktan hoşlanırım.

9. **Aşağıdaki cümlelerde geçen deyimlerden hangisi mecaz anlamlı değildir?**

A) Çocuk o gün dut yemiş bülbüle dönmüştü.

B) Çoğu gitti azı kaldı demiştin biraz önce.

C) Adı çıkmış dokuza, inmez sekize bundan sonra.

D) Denizden geçip çayda boğulmak buna deniyor.

10. **Aşağıdaki deyimlerden hangisi mecaz anlamlı değildir?**

A) El ağzıyla çorba içmek

B) Allak bullak olmak

C) Ağzına bir şey koymamak

D) Dilinin altında bir şey olmak

11. **Aşağıdaki deyimlerden hangisi anlamca diğerlerinden farklıdır?**

A) Ağız dil vermemek

B) Çam devirmek

C) Baltayı taşa vurmak

D) Pot kırmak

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim anlamına uygun kullanılmamıştır?**

A) Annem, benim evlendiğimi dünya gözüyle görmek istiyordu.

B) Öğrenci verdiği cevaplarla öğretmenin beğenisini kazanıp gözüne girmişti.

C) Yalanları ortaya çıkınca dut yemiş bülbüle dönmüş ve bağırmaya başlamıştı.

D) Okul gezisine gitmeye can atıyor, günler bir türlü geçmek bilmiyordu.

KVA Yayınları

TEST 3

HIZLI BAKIŞ

Atasözleri

Öğüt veren özlü sözlerdir. Cümle şeklindedir.

Örnek:

Mızrak çuvala sığmaz.

↓

Herkesin gözü önündeki gerçekler örtbas edilemez.

Örnek:

Besle kargayı oysun gözünü

↓

Öyle iyilik bilmez kimseler vardır ki sana en büyük kötülüğü onlar yapar.

Çok eski çağlarda bir filozof, kitaplara çok önem verirmiş. Üç beş kuruş geçti mi eline, gider bunu kitaplara yatırırmış. Giyim kuşamına ise hiç önem vermezmiş. Ne bulursa onu giyer, önüne gelen yerde yatıp kalkarmış. Onun böyle eski püskü giysiler içinde dolaşmasına bir anlam veremeyen dostu: "Sizin gibi büyük bir filozofa yakışıyor mu böyle dolaşmak?" diye uyarmak isteyince gülmüş filozof: "Merak etme dostum, ..." demiş.

Yukarıdaki parçada boş bırakılan yere aşağıdaki atasözlerinden hangisi getirilmelidir?

A) her güzelin bir kusuru vardır.

B) körle yatan şaşı kalkar.

C) çul içinde arslan yatar.

D) aş taşınca kepçeye paha olmaz.

3. Önemsiz gibi görünen bir araç, istenmeyen bir durumu önlemeye yaradığı zaman paha biçilmez bir değer kazanır.

Bu açıklamaya uygun atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Alet işler, el övünür.

B) Aş taşınca kepçeye paha olmaz.

C) Boş gezmekten bedava çalışmak yeğdir.

D) İşleyen demir pas tutmaz.

6. **Aşağıdakilerden hangisi atasözü değildir?**

A) Ağaçtan maşa olmaz.

B) Çiftçinin ambarı sabanın ucundadır.

C) İsmi var, cismi yok.

D) Büyük lokma ye, büyük söz söyleme.

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

- Atasözleri kalıplaşmıştır, sözcüklerin yeri değiştirilemez, yerlerine yeni sözcükler getirilemez.

Örnek:

Alma mazlumun ahını çıkar yavaş ~~yavaş~~.
aheste aheste

Mum dibine ~~aydınlık~~ vermez.
ışık

Üzüm üzüme baka baka ~~olgunlaşır~~.
kararır

Denize düşen ~~yosuna~~ sarılır.
yılana

Horoz ölür gözü ~~kümeste~~ kalır.
çöplükte

Kaçan ~~fırsat~~ büyük olur.
balık

7. 1. Ne doğrarsan aşına o çıkar kaşığına.
2. Dost kara günde belli olur.
3. İyilik eden, iyilik bulur.
4. Bir elin nesi var, iki elin sesi var.

Yukarıdaki numaralanmış atasözlerinden hangi ikisi anlamca aynı doğrultudadır?

A) 1 ve 2.
B) 1 ve 3.
C) 2 ve 4.
D) 3 ve 4.

8. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi mecaz anlamlı değildir?**

A) Denize düşen yılana sarılır.
B) Gençliğin kıymeti ihtiyarlıkta bilinir.
C) El kazanı ile aş kaynamaz.
D) Kimse ayranım ekşi demez.

9. **Aşağıdaki atasözleri anlamca gruplandırılacak olursa hangisi dışta kalır?**

A) Aş taşınca kepçeye paha olmaz.
B) Abanın kadri yağmurda bilinir.
C) Ay görmüşün yıldıza minneti yoktur.
D) Buğday başak verince orak pahaya çıkar.

10. "İşin içinde olmayanlar o işi kolay veya kârlı sanırlar." **anlamına gelen atasözü aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Davulun sesi uzaktan hoş gelir.
B) Hamama giren terler.
C) Kurt dumanlı havayı sever.
D) Harman döven öküzün ağzı bağlanmaz.

11.

Birlikte yaşayan, birlikte çalışan kimseler arasında karşılıklı sevgi bulunmalıdır. Biri ötekini sever de o berikini saymazsa dirlik düzen olmaz. Kurulan birlik sarsılır.

Bu metinde anlatılmak isteneni veren atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dost kara günde belli olur.
B) Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz.
C) Bağa bak üzüm olsun, yemeye yüzün olsun.
D) Değirmen iki taştan, muhabbet iki baştan.

12. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisinde** "Birden çok kimsenin söz sahibi olduğu iş yürümez." **anlamı vardır?**

A) Boş başak dik durur.
B) Kartalın beğenmediğini kargalar kapışır.
C) Çatal kazık yere batmaz.
D) Her horoz kendi çöplüğünde öter.

KVA Yayınları

SÖZ VARLIKLARIMIZ
Atasözleri

TEST 4

HIZLI BAKIŞ

- Aynı anlama gelen atasözleri vardır.

1. Hiç kimse sizin sıkıntı ve sorunlarınızı tam anlamıyla kavrayamaz. Çünkü üzücü olaylar sadece ilgili kimseyi kederlendirir, ona acı verir. Sen üzüntü içindeyken acına, derdine çare bulmana yardımcı olacak kişi acını hissederek değil, zevk ve eğlencesinden geri kalmayarak bu işi yapar. Tam da bu durum için atalarımız şöyle demiş: "..."

Yukarıdaki parça, anlam bütünlüğü göz önüne alındığında aşağıdaki atasözlerinden hangisiyle tamamlanmalıdır?

A) Güvenme varlığa, düşersin darlığa.
B) Harman yel ile, düğün el ile.
C) El elin eşeğini türkü çağırarak arar.
D) Dost başa bakar, düşman ayağa.

2. Başkalarına yararı dokunacak yerlerde çalışan, onlara iyi ve güzel şeyleri sunmakla görevli bulunan kimse, ürettiğinden ya da dağıttığından kendisi de faydalanır. Genellikle bu tutum da hoş görülmeye çalışılır çünkü "O görevi yapan bunu hak ediyor." kanaati yaygın hale gelmiştir.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi yukarıdaki açıklamayla aynı doğrultudadır?

A) Sabır acıdır, meyvesi tatlıdır.
B) Tekkeyi bekleyen, çorbayı içer.
C) Paça ıslanmadan balık tutulmaz.
D) Bal tutan, parmağını yalar.

3.

> Atasözü geçmişten günümüze gelen, uzun deneyimlerden yararlanarak kısa ve özlü öğütler veren, toplum tarafından benimsenerek ortak olarak kullanılan kalıplaşmış sözlerdir. Bu kalıplaşmış kullanıma uyulmaması yapısal bozukluk yaratır.

Buna göre aşağıdaki atasözlerinden hangisi yapısal olarak doğru değildir?

A) Hatır için çiğ tavuk yenir.
B) Göz görmeyince yürek katlanır.
C) Ağaç, meyvesi olunca başını aşağı salar.
D) İşten artmaz, dişten artar.

4. Kimi atasözleri, uzun bir gözlem ve deneme sonucu doğa olaylarının nasıl oluştuğunu dile getirir.

Buna göre aşağıdaki atasözlerinden hangisi doğa olayları ile ilgilidir?

A) Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.
B) Bir ağaçta gül de biter diken de.
C) İşini kış tut da yaz çıkarsa bahtına.
D) Kurt dumanlı havayı sever.

5. Aşağıdaki atasözleri, ilgili oldukları konularla eşleştirilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

A) İşleyen demir pas tutmaz. → Çalışkanlık
B) Yalnız taş duvar olmaz. → Birlik ve beraberlik
C) Akan su yosun tutmaz. → Fayda sağlama
D) Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer. → Deneyim

Örnek:

Keskin sirke küpüne zarar.

Öfkeyle kalkan zararla oturur.

↓

Öfkesine kapılarak iş gören kişi, sonunda güç duruma düşer. Öfkeli kişinin zararı yine kendisinedir.

Abanın kadri yağmurda bilinir.

Aş taşınca kepçeye paha olmaz.

↓

Bir şeyin değeri ona ihtiyaç olunca anlaşılır.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

- Karşıt anlama gelen atasözleri vardır.

Örnek:

Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.

Lafla peynir gemisi yürümez.

- Atasözleri hem gerçek hem mecaz anlamlı olabilir.

Örnek:

Son pişmanlık fayda vermez. (gerçek)

Körle yatan şaşı kalkar. (mecaz)

Bugünün işini yarına bırakma. (gerçek)

Üzüm üzüme baka baka kararır. (mecaz)

6. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi doğrudan öğüt verir?**

A) Vermeyince Mabut, ne yapsın Mahmut?

B) Dibi görünmeyen sudan geçme.

C) Taşıma su ile değirmen dönmez.

D) Minareyi çalan kılıfını hazırlar.

7. **Aşağıdakilerin hangisinde karşıt anlamlı atasözleri bir arada verilmiştir?**

A) Abanın kadri yağmurda bilinir.
Aş taşınca kepçeye paha olmaz.

B) Aman diyene kılıç kalkmaz.
Eğilen baş kesilmez.

C) Akan su yosun tutmaz.
İşleyen demir ışıldar.

D) Düşenin dostu olmaz.
Dost kara günde belli olur.

8. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi konusuyla yanlış eşleşmiştir?**

A) Deveyi yardan uçuran bir tutam ottur. → Çaresizlik

B) Akacak kan damarda durmaz. → Kadercilik

C) Arı bal alacak çiçeği bilir. → Fırsatçılık

D) Eski kurt yolunu şaşırmaz. → Deneyim

9. İnsanları görünüşlerine göre değerlendirmek yanlıştır. Çünkü insanların giyimlerinden daha önemli olan düşünce, karakter ve tavırlarıdır. Kılık kıyafeti düzgün olmayan nice insan vardır ki toplum için son derece önemlidir. Kişinin değeri görünüşüyle değil düşünce, davranış ve kişiliğiyle ölçülmelidir.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi yukarıdaki açıklamayla aynı doğrultudadır?

A) Köseyle alay edenin top sakalı kara gerek.

B) Altın yere düşmekle pul olmaz.

C) Fukaranın tavuğu tek tek yumurtlar.

D) Çul içinde aslan yatar.

10. **Aşağıdakilerden hangisi bir atasözü değildir?**

A) Atı alan Üsküdar'ı geçti.

B) Damlaya damlaya göl olur.

C) Sakla samanı gelir zamanı.

D) Lafla peynir gemisi yürümez.

11. "Bir işi yapmadan yapmaya fark vardır. Kusursuz ve en güzel biçimde yapmayı herkes beceremez."

Bu cümle, aşağıdaki atasözlerinin hangisini ifade eder?

A) Herkes kaşık yapar ama sapını ortaya getiremez.

B) Evdeki hesap çarşıya uymaz.

C) İşine hor bakan boynuna torba takar.

D) Bin bilsen de bir bilene danış.

12. Hırsa yoldaş olan zararla döner
Uymayın öfkeye aman ha aman

Aşağıdaki sözlerden hangisi yukarıdaki dizelerin anlamıyla örtüşmemektedir?

A) Öfkede akıl olmaz.

B) Öfkeyle kalkan zararla oturur.

C) Öfke baldan tatlıdır.

D) Öfke ekilen yerden pişmanlık biçilir.

KVA Yayınları

SÖZ VARLIKLARIMIZ
Değerlendirme Testi

TEST 5

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim, açıklamasıyla birlikte verilmiştir?

A) Her kafadan bir ses çıkınca toplantıyı yarıda kestik.

B) Hevesim kursağımda kaldı, yine istediğim şeyi elde edemedim.

C) Bana hesap sormak için çok geç kaldın, artık hiçbir çare yok.

D) Kelle kulak yerinde, daha ne istiyorsun sen?

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim anlamına uygun kullanılmamıştır?

A) Balo heyecanından içi içine sığmıyordu.

B) Sınıf o kadar gürültülüydü ki kafam şişti.

C) Odadakilerin konuşmalarına kulak kabarttı.

D) Herkese tepeden bakar ve çok değer verirdi.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim açıklamasıyla birlikte verilmiştir?

A) Onu karşımda görünce gözlerime inanamadım, çok şaşırdım.

B) O kadar çalışkan ki her sınav öncesi ders notlarını gözden geçirir.

C) Çocuğun halini gördükçe içimiz kan ağlıyor ama bir şey yapamıyorduk.

D) Öğretmen sınıfın yaramazını yola getirmeyi başardı sonunda.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "el" sözcüğü bir deyim içinde yer almamıştır?

A) Ailece el ele verip zorlukların üstesinden gelmeyi yine başardılar.

B) Elindeki bütün parayı çocuklarının eğitimine harcamayı göze almıştı.

C) Kullanmadığım eşyaları elden çıkarmam gerekiyor, demişti geçen gün.

D) Konuştuğumuz bu konuyu önümüzdeki hafta toplantıda yeni baştan ele almalıyız.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bir şey veya kişi için üzülmek" anlamında bir deyim vardır?

A) Sabahtan beri bir şey yemedim, içim ezildi güzel bir yemek yemeliyim.

B) Annesinden ayrılırken bu sefer gözü arkada kalmıştı ama başka çaresi yoktu.

C) Küçük çocuk birden karanlıkta kalınca dizlerinin bağı çözüldü.

D) Sokaktaki hayvanları gördükçe içim sızlıyor ama herkes benim gibi değil.

6. Aşağıdakilerin hangisinde ikinci cümle, birinci cümlede kullanılan deyimin anlamını içermez?

A) Onu gördüğümde yüzünden düşen bin parçaydı.

Sınavdan düşük not aldığı için çok üzgündü.

B) Kitaplarını okulda unuttuğu için annesi küplere binmiş.

Sır tutmayı bilmemesine rağmen çok iyi kalpli biriydi.

C) Bir eşyayı almadan önce kılı kırk yarar, öyle alırdı.

Sınav kâğıdını en ince ayrıntısına kadar inceledik.

D) Annesinin öğütlerini genelde hafife alıyor.

Düşüncelerimize hiçbir zaman önem vermez.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1.

Bugün okulda arkadaşlarımla yeni bir proje çalışmasına başladık. Görev dağılımı için herkes bir şeyler öneriyordu. Saatler süren fikir alışverişinin ardından Elif'in sunduğu seçenek herkesin aklına yatmıştı.

Bu metinde geçen deyimi belirleyiniz ve metinden hareketle deyimin taşıdığı anlamı yazınız.

2.

1. Dedem eli açık bir insandı.
2. Polisler iz sürerek hırsızı buldu.
3. Üzgünüm, bilmeden pot kırdım.
4. Bizden vazgeçmesin diye ayağını kaydırdık.

Yukarıda numaralanmış cümlede anlamına uygun kullanılmayan deyimi belirleyip gerekçesiyle yazınız.

HIZLI BAKIŞ

3.

Kendi evimiz, mahallemiz huzur bulduğumuz ve en çok rahat ettiğimiz yerdir. Dolayısıyla yakınımızda oturan komşularımızla olan ilişkilerimiz de çok önemlidir. Kötü komşularla yan yana yaşamak oldukça zordur. Bu yüzden ev almadan önce komşularımızın nasıl insanlar olduğunu öğrenmek ilerisi açısından bize yarar sağlayacaktır.

Bu metnin konusuna uygun olan bir atasözü bulup yazınız.

4. Türkçede eş anlamlı pek çok atasözü vardır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki atasözlerinden hangi ikisi eş anlamlıdır belirleyip bu atasözlerinin anlamını yazınız.

1. Can boğazdan gelir.
2. Can çıkmadan huy çıkmaz.
3. İnsan yedisinde ne ise yetmişinde de odur.
4. Can candan şirindir.

7. "Bu konuyla ilgili çok şey düşünüldü, çok şey söylendi ama hepsi kâğıt üzerinde kaldı." **cümlesine altı çizili deyimin kattığı anlam, aşağıdakilerin hangisinde vardır?**

A) Çok güzel projelerimiz olmasına rağmen hiçbirini uygulayamadık.

B) Aldığımız tüm kararları her şeye rağmen uygulamaya geçirdik.

C) Sadece tatilde nereye gideceğimiz konusunda anlaşamadık.

D) Çok konuşmakla birlikte söyledikleri hep bildiğimiz şeylerdi.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim açıklamasıyla birlikte kullanılmıştır?**

A) O programdan sonra iyice gözden düştü, artık kimse onu aramıyormuş.

B) Artık bıçak kemiğe dayandı, zamanımız kalmadı.

C) Onu buraya getirene kadar çok uğraştım, akla karayı seçtim.

D) Pişmiş aşa su katmak istemiyorsan bu işi unut.

9. "Cahile ... anlatmak deveye ... atlatmaktan güçtür." **atasözünde noktalı yerlere aşağıdaki sözcük çiftlerinden hangisinin getirilmesi uygundur?**

A) laf - hendek

B) konu - uçurum

C) söz - çukur

D) mesele - kuyu

10. **Aşağıdaki atasözleri birbiriyle eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?**

A) Yalnız taş duvar olmaz.

B) Birlikten kuvvet doğar.

C) Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz.

D) Davul bile dengi dengine çalar.

11. **Aşağıdaki öğrencilerden hangisinin cümlesinde deyim açıklamasıyla birlikte verilmiştir?**

A)



Emre: Kılı kırk yararak çalıştığım hâlde yine hata çıkıyor.

B)



Gizem: Aylardır peşinde koşuyorum, bu evi almak için çok uğraştım.

C)



Sinan: Şimşekleri üzerine çekmek istemiyor bugünlerde.

D)



Barış: Onun da eli ayağı tutuyor, sana yardım edecektir.

12. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi mecazlı bir söyleyişe sahiptir?**

A) Et tırnaktan ayrılmaz.

B) Gülme komşuna, gelir başına.

C) İyilik eden iyilik bulur.

D) Bugünün işini yarına bırakma.

KVA Yayınları

SÖZ VARLIKLARIMIZ
Değerlendirme Testi

TEST 6

1. **Aşağıdaki atasözlerinin hangisi** "çalışmak"**la ilgili değildir?**

A) Emek olmadan yemek olmaz.

B) İşleyen demir ışıldar.

C) Aç bırakma hırsız edersin, çok söyleme arsız edersin.

D) Yazın başı pişenin, kışın aşı pişer.

2. **Aşağıdaki atasözlerinin hangisi gerçek anlamlıdır?**

A) Zararın neresinden dönülse kârdır.

B) Kötü söyleme eşine, ağı katar aşına.

C) Lokma çiğnenmeden yutulmaz.

D) Canı yanan eşek atı geçer.

3. I. Sensiz bu yemek boğazımdan geçmez.

II. Boğazına dikkat et, soğuk su içme.

III. Onlar boğazlarından artırarak bunu almışlar.

IV. Şu yemeği boğazıma dizmekten hoşlanıyorsun.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde "boğaz" **sözcüğü deyim içinde kullanılmamıştır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim açıklamasıyla birlikte kullanılmıştır?**

A) Etrafındaki insanları hor görmekten bir an önce vazgeçmelisin.

B) İpe un sermeyi bırak, gelmemek için bahaneler ileri sürme.

C) Elim genişleyince akrabalarıma da yardım edeceğim.

D) Günlerce bu iş için çalışarak işin üstesinden geldim.

5. **Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?**

A) Çürük tahta çivi tutmaz.

B) Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür.

C) Gelen gideni aratır.

D) Taşıma su ile değirmen dönmez.

6. ... Demek ki her şeyini yitirmiş olan kimse başına gelebilecek herhangi bir saldırıdan, kötülükten etkilenmez.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki atasözlerinin hangisi getirilmelidir?

A) Çıkmadık candan umut kesilmez.

B) At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır.

C) Ölmüş koyun, kurttan korkmaz.

D) Ne oldum dememeli, ne olacağım demeli.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

5.

Dedemin tek çocuğu olarak dünyaya gelen babam, varlıklı bir ailede büyüdüğünden bahsetmişti. Babam evlenirken öyle bir düğün yapılmış ki... Dedem bu düğün için çok para harcamış.

Yukarıdaki metinde geçen altı çizili söz öbeğinin yerine gelebilecek uygun deyimi belirleyip yazınız.

6.

"İşi yapacak kişide yeteri kadar güç bulunmadıkça başkalarının küçük yardımlarıyla sürekli ve büyük bir iş yürütülemez."

Yukarıda açıklaması verilen atasözünü belirleyip yazınız.

HIZLI BAKIŞ

7.

"Ağacın çeşit çeşit yararları vardır. Bunları önemsemeyip sadece odun elde etmek için ağaç kesen insanlar, insan canına kıymış kadar büyük bir suç işlemiş olurlar."

Yukarıdaki metnin iletisiyle aynı doğrultuda olan atasözünü belirleyip yazınız.

8.

"Dur bakalım, hemen umutsuzluğa kapılma. Kim bilir, daha neler olur? Ne demiş atalarımız: ...."

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere anlamca en uygun atasözünü belirleyip yazınız.

7. Aşağıdaki deyimlerden hangisi anlamına göre diğerlerinden farklıdır?

A) Küplere binmek
B) Tepesi atmak
C) Burnundan solumak
D) Faka basmak

8. Kadınlar, <u>iki dirhem bir çekirdek</u> olmuş, başlarında şemsiye, ellerinde de yelpaze ağır ağır yürüyorlardı.

Bu cümleye altı çizili deyimin kattığı anlam aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

A) Mezuniyet gecesinde öğretmenimiz her zamanki gibi yine çok şıktı.
B) Gamzelerini sergileyerek gülümsedi, havasından geçilmiyordu.
C) Ukala tavırları kendine olan güvenini gösteriyor, demişti bana.
D) Sınava iyi bir şekilde hazırlandığı için içi rahattı sınava girerken.

9. Okuduğum kitabın yazarı başkalarının <u>dümen suyuna gitmekten</u> özgünlüğü yakalayamadı.

Bu cümleye altı çizili deyimin kattığı anlam aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

A) Sonunda söylediklerimizi anlayıp gerekeni yaptı.
B) Dostuna o kadar bağlıydı ki her konuda ona uyardı.
C) Derste anlatılan konuların tekrarını yapıyormuş.
D) Liseyi bitirdikten sonra eğitimi için İsviçre'ye gitti.

10. "Altın yere düşmekle pul olmaz." **atasözünün açıklaması aşağıdakilerin hangisidir?**

A)  Pelin
Soylu kişiler acınacak durumda olsalar bile belli etmezler.

B)  Emir
Birden çok kimsenin söz sahibi olduğu iş yürümez.

C)  Banu
Değerli kişinin, bulunduğu yüksek yerden uzaklaştırılması değerini azaltmaz.

D)  Efe
Bir olay gerçekleşmeden önce belirtileri görülür.

11. Aşağıdaki atasözlerinin hangisi gerçek anlamlıdır?

A) Öfkeyle kalkan zararla oturur.
B) İp inceldiği yerden kopar.
C) Üzüm üzüme baka baka kararır.
D) İki cambaz bir ipte oynamaz.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim, açıklamasıyla birlikte verilmiştir?

A) Babası arka çıkınca bu işin de üstesinden geldi.
B) Bu ay kemerleri sıkıp biraz tutumlu olmalıyız.
C) Ödevi yapmamak için ipe un serip duruyor.
D) Amcam zor zamanlarımızda bize kol kanat gererdi.

KVA Yayınları

CÜMLEDE ANLAM
Eş Anlamlı, Yakın Anlamlı, Çelişen Cümleler

TEST 1

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Kültür, insanların yarattığı maddi, manevi her şeydir. Toplumsal yaşam biçimleri, ahlak anlayışları, inanç sistemleri gibi faktörler kültür dokusu içinde yer alır. Kültür toplumsal paylaşım demektir.

Toplumlar, yarattığı kültürel değerlerini gelecek nesillere aktarmak için iletişimi kullanırlar. Endüstrileşmeyle birlikte bireyselleşmenin artması, toplumların kendi iç dinamikleriyle toplumsal ve kültürel ögeleri aktarması zorunludur. Bir başka deyişle gelişen kitle iletişim araçları, kültürel değerlere sahip çıkma ve değişmeler bir anlamda kitle iletişim araçlarının kontrolüne bırakılmıştır. Bu değişmeler toplumdan topluma farklılık gösterir.

Kitle iletişim araçları aracılığıyla yayılan kültür, yeni yaşam tarzları ve farklı tüketim alışkanlıkları oluşturmaktadır.

Toplumların sahip olduğu kültürel doku, gelişmişlik düzeyleri fark etmeden hızla gelişen teknolojinin oluşturduğu kitle iletişim araçları ile değişime uğramakta ve toplumlar ortak bir kültüre doğru gitmektedir.

1. **Aşağıdakilerden hangisi bu metindeki "Kültür, insanların yarattığı maddi, manevi her şeydir." cümlesiyle anlamca çelişmektedir?**

A) Toplumların yaşadığı her olay kültür oluşumunu sağlar.

B) Toplum içindeki bireylerin dayanışması kültürün bir parçasıdır.

C) Kültür, toplumsal değişimlerden etkilenerek çeşitlenir.

D) Kültür, insan kontrolünde gerçekleşmeyen sınırlı değişimlerdendir.

2. **Aşağıdakilerden hangisi metinde geçen "Toplumlar, yarattığı kültürel değerlerini gelecek nesillere aktarmak için iletişimi kullanırlar." cümlesiyle aynı anlamdadır?**

A) Kültürel birikimin, kuşaktan kuşağa aktarılması kendi akışında gerçekleşen bir süreçtir.

B) Toplumlar, sahip oldukları maddi ve manevi her şeyi sahiplenmelidir.

C) İletişim, kültürel değerlerin gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlar.

D) Kültürel değişim ve birikimler korunmalı, gelecek nesillere aktarılmalıdır.

3. **Aşağıdakilerden hangisi metindeki altı çizili cümleyle anlamca çelişmektedir?**

A) Kültür, dış gelişimlerden etkilenmeyen kapalı bir yapıya sahiptir.

B) İnsanların karşılaştığı yenilikler, kültüre de hızlı bir şekilde yansır.

C) Toplumsal hareketlilik, kültürel yapının da gelişimine katkıda bulunur.

D) Kültür, değişimleri içine alarak gelişmeye açık olan bir unsurdur.

4. **Aşağıdakilerden hangisi metinde geçen "Toplumların sahip olduğu kültürel doku, gelişmişlik düzeyleri fark etmeden hızla gelişen teknolojinin oluşturduğu kitle iletişim araçları ile değişime uğramakta ve toplumlar ortak bir kültüre doğru gitmektedir." cümlesiyle yakın anlamlıdır?**

A) Her toplumun kültürel yapısı birbirinden farklıdır.

B) Kitle iletişim araçlarının iyi olduğu kadar kötü yanları da vardır.

C) Gelişen teknoloji ile toplumların kültürel yapısı birbirine benzemektedir.

D) Toplumlar arası iletişim, kültürel değişimi tetiklemektedir.

HIZLI BAKIŞ

Bir fikri, bir hareketi, bir duyguyu veya bir olayı tam olarak bir hüküm halinde ifade eden sözcük gruplarına cümle denir.

Uyudum. (Cümle)

Güzeldi. (Cümle)

Soru çözdüm. (Cümle)

Eş Anlamlı Cümle

Anlamca birbirinin aynı olan cümlelere eş anlamlı cümle denir.

Örnek:

Başarıya ulaşmak için özveride bulunmak gerekir.

↓

Fedakarlık yapmazsak başarıyı elde edemeyiz.

Örnek:

Umudunu yitiren insan yaşayamaz.

↓

İnsan, yüreğinde umut olduğu sürece yaşama tutunabilir.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Yakın Anlamlı Cümleler

Yakın anlamlı cümleler, benzer ya da yakın anlamlı olmayı ifade eder.

Örnek:

Yazar eserlerinde kadın sorunlarına ayna tutuyor.

Yazar kadınları gerçekçi bir biçimde ele alıyor.

Kadınlar zayıftır ama analar güçlüdür.

Analık kadına güç verir.

Anlamca Çelişen Cümleler

Birbiriyle zıt anlam ifade eden cümlelerdir.

Örnek:

Doğruya ulaşmanın ancak bir yolu vardır.

Farklı bakış açıları olmasa gerçeği elde etmemiz güç olurdu.

İnsan kendi gücüne dayanarak bir yere varabilir.

Başarı daha çok yakınlarımızın bize verdiği desteğe bağlıdır.

5. "Yaşam, yokuş yukarı giden bir yoldur."

Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenene en yakındır?

A) Hayat, insanı daima bilinmezlere sürükler.

B) Başarı için kararlı ve sabırlı olmak gerekir.

C) İnsan, ömrü boyunca güçlüklerle karşı karşıyadır.

D) İnsanoğlu, hayat sürecinde yolcu misalidir.

6. "Az oku ama severek oku..." **cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile devam ettirilirse** "İsteyerek yapılan işler, zorla yapılan işlerden daha iyi sonuç verir." **yargısı ile anlamca aynı doğrultuda olur?**

A) zira okumak insanın ufkunu genişletir.

B) çünkü sürekli okumak insanı geliştirir.

C) sıkılarak okuyandan daha çok okumuş olursun.

D) çünkü çok okumak insanı çoğu zaman sıkar.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ötekilerden farklı bir düşünce dile getirilmiştir?**

A) Sanatçılar, yaşadıkları dönemi aydınlatmayı hedefler.

B) Tüm insanlığa seslenen sanatçılar kalıcılığı yakalar.

C) Evrensel nitelikli eserler ölümsüz kabul edilir.

D) Kalıcılığı hedefleyen sanatçılar, yaşadıkları sınırları aşmalıdır.

8.



Eserleri oluştururken yorum yapmaktan kaçınmaz.

Aşağıdakilerden hangisi verilen cümleyle anlamca karşıttır?

A) Sanatçı yazarken duygularını ortaya dökmekten çekinmez.

B) Anlatımdaki tarafsızlık onu diğer yazarlardan ayırır.

C) Özgün olabilmek için üslubuna dikkat eder.

D) Anlatımında duygularına yer vermeye özen gösterir.

9. Düşüncelerini geliştirmeyenler, dillerini de geliştiremezler.

Aşağıdakilerden hangisi anlamca bu cümleyle aynı doğrultudadır?

A) Düşüncelerin gelişmesi dilin gelişmesine bağlıdır.

B) Dilimizdeki birikimler, düşüncelerimize de yansır.

C) Dildeki değişiklikler düşüncenin gelişiminden bağımsızdır.

D) Düşüncenin gelişimi dilin gelişimine katkı sağlar.

10. "Sonsuz bir yolculuğa haritasız çıkarcasına yazıyorum eserlerimi."

Sanat çizgisini böyle ifade eden biri, aşağıdakilerin hangisini söylerse kendisiyle çelişmiş olur?

A) Gözlemlerimi daima içimden geldiği gibi aktarırım.

B) Yazmadan önce bir plan yapmak işimi kolaylaştırır.

C) Yazarken kalemim bir yörüngede ilerlemez, özgürdür.

D) Eserlerimi okuyanlar bir nevi yüreğimin sesini duyar.

KVA Yayınları

CÜMLEDE ANLAM
Yargı Sayısı, Doğrudan ve Dolaylı Anlatım, Örtülü Anlam

TEST 2

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla yargı vardır?**

A) Çoğu insan hatalarından ders almaz.

B) Bu yazarın romanını daha önce okumuş.

C) Evin sahibi renkli bir kişiliğe sahipti.

D) Oğlunu sevdiği için onu hiç kıramıyor.

2.

I. Öykü kitapları, güncelliğini koruma-ya devam ediyor.

II. Günümüzde taşlama türünü başa-rıyla temsil ediyor.

III. Kitabın resimli olarak yeniden ya-yımlanacağını söyledi.

IV. Dönemin karikatürlerinde sosyal konular da vardır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde dolaylı anlatıma yer verilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylı anlatım vardır?**

A) Birçok kimse tam vaktinde iş yapmanın bir onur işi olduğunu bilmez.

B) İyi bir dinleyici sabırlı olmalıdır, demişti öğretmenim.

C) Ablam, birisine verdiği sözü mutlaka tutardı.

D) Bu hafta gösterime giren filmlerin sıradan olduğunu belirtti.

4. (I) Ayfer Tunç, geleneksel öykü ögelerini dışlamadan, yeni arayışlarla bunları zenginleştirerek oluşturuyor öykülerini. (II) Daha doğrusu "anlatıcı, çevre, ortam kişi, olay, zaman" gibi ögeleri birbirinin içinde eritiyor. (III) Aralarındaki nedensel ve işlevsel bağlantılara büyük özen gösteriyor. (IV) Bu yolla, yapısal bir bütünlük sağlıyor.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde birden çok yargı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde doğrudan anlatıma başvurulmuştur?**

A) Akşamki yemeğe katılmayacağımı söyledim.

B) Yazın buraların tadına doyum olmadığını söylemişti.

C) Bu konuda onun yanında olmayacağını önceden de ifade etmişti.

D) Gel de bu konularla bir de sen ilgilen, demişti.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde örtülü anlam yoktur?**

A) Bu yıl da İstanbul'da kar çok yağacakmış.

B) Deniz, Türkçe sınavdan da yüksek not aldı.

C) Küçük sorunları artık kafaya takmıyor, yaşlı kadın.

D) Yarın benim iş yerime uğra da kahve içelim.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Cümlede Yargı Sayısı:

Bir cümlede yüklemler ve eylemsiler yargı bildirir.

Sanatçının başarılı kitabı raflarda yerini aldı.

Yüklem (yargı)

Aldığı elbiseyi de beğendim.

Eylemsi (yargı) Yüklem (yargı)

Doğrudan Anlatım

Birinin sözünü hiç değiştirmeden yazıya aktardığımızda doğrudan anlatım yapmış oluruz.

Örnek:

- Kadın: "Bugün bu işleri bitirmeliyiz." dedi.
- Seninle sinemaya gelemem, dedim.

HIZLI BAKIŞ

Dolaylı Anlatım

Birinin sözünü kendi anlatımımız içinde verdiğimizde dolaylı anlatım yapmış oluruz.

Örnek:

- Çalışma koşullarının bir an önce düzeltileceğini belirtti.
- İnsanların çevre konusunda bilinçlenmesi gerektiğini söyledi.

Örtülü Anlam

Bir cümlenin anlamından çıkabilecek diğer anlamlara örtülü anlam denir.

Örnek:

- Ayşe de bizimle sinemaya gelecek.
- Bundan sonra daha düzenli spor yapacağım.
- Bu kitabı tekrar okumak istiyorum.
- Eskiden sık sık tatile çıkardık.
- Marketten peynir de aldım.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla yargı vardır?**

A) Oğlumu askere gönderdim, şimdi dönmesini bekliyorum.

B) Eski eşyaları bugün, mahalledeki hurdacıya satacağım.

C) Bugünkü toplantıya herkes, mutlaka katılmalı.

D) Yarışmaya bu yıl farklı öğrenciler gönderildi.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde örtülü anlam vardır?**

A) Eve gelir gelmez kediye mama verdi.

B) Bundan böyle beslenmesine dikkat edecek.

C) Babasının yardımı onun için çok önemliydi.

D) Etrafını süzdükten sonra fikrini söyledi.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylı anlatım vardır?**

A) Kendinizden asla ödün vermeyin, derdi öğretmenimiz.

B) Amacımıza ulaşmak için daha çok çalışmalıyız.

C) Küçük kız, rüyasında dedesini gördüğünü söyledi.

D) Annem "Odanı iki saat içinde toplamalısın." dedi.

10. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde örtülü anlam vardır?**

A) Artık ülkemizde öğrenciler daha çok kitap okuyor.

B) Bugünkü partiye herkesin katılmasını bekliyorum.

C) Yaşlı kadın oturduğu rahat koltuktan yavaşça kalktı.

D) Hayat bu büyük şehirde çok hızlı akıp gidiyor.

11.



Okuma, ruhu yüceltir.

Voltaire

Voltaire'in sözünün dolaylı anlatıma çevrilmiş şekli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Voltaire demiş ki: "Okuma ruhu yüceltir."

B) Voltaire, okumanın ruhu yücelttiğini söylemiş.

C) Voltair'e göre okuma ruhu yüceltir.

D) Okuma ruhu yücelten bir hazdır.

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde doğrudan anlatım vardır?**

A) Hastalığının uzun zamandır devam ettiğini belirtti.

B) Annem, yemeğin tarifini bu kitaptan aldığını söyledi.

C) Dersten sonra bir iki saat etüt yapacağız, dediler.

D) Hava aydınlandığında yola çıkacağımızı söyledi.

KVA Yayınları

CÜMLEDE ANLAM
Öznel - Nesnel Anlatım

TEST 3

1. (I) Bursa'yı gezmeye Ulu Cami'den başlayın. (II) 1400'lü yıllarda Sultan I. Bayezid'in yaptırdığı camide tek kubbe yerine yirmi kubbe var. (III) Bayezid, yirmi cami yaptırmak üzere söz vermiş ama onun yerine yirmi kubbeli bir cami yaptırmış. (IV) Caminin yanında İstanbul'daki kadar turistik olmayan ama hâlâ yerel özellikleri yansıtan bir kapalı çarşı bulunuyor. (V) Onun bitişiğinde de birbirinden güzel ipeklerin satıldığı Koza Han...

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangi ikisinde kişisel görüşlere yer verilmemiştir?

A) I ve II.
B) II ve IV.
C) III ve V.
D) II ve III.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesnel bir yargı vardır?**

A) İnsan yaşamı gerçekle düş arasında bir serüvendir.
B) Birbirlerini uzaktan seven insanların sevgileri uzun ömürlü olur.
C) Yazar, televizyonda düzenli olarak bir edebiyat programı hazırlıyor.
D) Yazılarında şivelere yer vermesi onu diğer yazarların önüne geçiriyor.

3. (I) "Çikolata" kitabının yazarının yeni kitabı raflarda yerini aldı. (II) Kitap, bir zamanlar ünlü bir yazar olan ancak daha sonra tıkanıp kalan bir insanın öyküsünü anlatıyor. (III) Yazar bu eserinde "Çikolata" kitabındaki kahramanları da kullanmış. (IV) Yalın üslubu, okuyucunun rahatça okumasını sağlıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi kanıtlanabilirlik bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) I.
B) II.
C) III.
D) IV.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi kişisel düşünce içermektedir?**

A) Yazarın son kitabı ocak ayında piyasada olacak.
B) Kitap, insanı farklı dünyalara götürerek eğlendiriyor.
C) Şehir hayatının zorluklarının anlatıldığı kitap okullarda okutuluyor.
D) Bu kitapta söz sanatlarına ve mecaz anlatıma yer verilmiş.

5. (1) Bu tırmanışımızda 5600 metre yüksekliğe ulaştık. (2) Ne yazık ki dağın zirvesi içimizi karartan bir sisle kaplı. (3) Hava gittikçe kararıyor. (4) İnsanın içini ürperten sesler eşliğinde yürümeye devam ettik.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde öznel anlatım vardır?

A) 1 ve 2.
B) 3 ve 4.
C) 1 ve 3.
D) 2 ve 4.

6. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisinde nesnellik söz konusudur?**

A) Veren eli herkes öper.
B) Yüzü güzel olanın huyu da güzel olur.
C) Yol yürümekle, borç ödemekle tükenir.
D) Büyük başın büyük derdi olur.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

1) Öznel Anlatım (Öznellik)

Kişiden kişiye değişen, kanıtlanamayan yargılardır.

Örnek:

- Balkondaki kırmızı çiçekler çok güzeldi.
- Okulun çok kullanışlı bir spor salonu vardı.
- Geçen haftaki maçta iki muhteşem gol attı.
- Balodaki kıyafetin göz alıcıydı.

2) Nesnel Anlatım (Nesnellik)

Kişiden kişiye değişmeyen, kanıtlanabilen yargılardır.

Örnek:

- Balkonda kırmızı çiçekler var.
- Geçen haftaki maçta iki gol attı.
- Okulun spor salonu vardı.
- Kitaplığında birçok roman vardı.

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1.

Dünyadaki en sadık dost, sevgimizi verebileceğimiz bir hayvandır.

Bu cümlenin kanıtlanabilirlik açısından nasıl bir özellik taşıdığını gerekçesiyle yazınız.

2.

"Yazarın son kitabı raflardaki yerini aldı." **cümlesi kanıtlanabilirlik bakımından nasıl bir özelliğe sahiptir, yazınız.**

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?**

A) İstanbul, turistleri güzelliğiyle adeta büyülüyor.

B) Sokaktaki sevimli kedi, beni epeyce takip etti.

C) Balkondaki çiçekler eve ayrı bir hava katmıştı.

D) Okul bahçesindeki çocuklar ikişerli sıra olmuş.

8. (1) Hayata bir tırtıl olarak başlayıp bambaşka bir biçimde devam eden muhteşem desenlere sahip canlılardır kelebekler. (2) 24 saat yaşayanı da vardır, 1-2 ay yaşayanı da. (3) Bu yazımızda kelebeklerle ilgili eşsiz bilgileri sizinle paylaşacağız. (4) Bazı kelebeklerin koku alma duyuları inanılmaz şekilde gelişmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi kişisel düşünce içermez?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

9. (I) Fotoğraflarını saymazsak yüzünü ilk kez 1981 yılında gördüm. (II) O, Türk Dil Kurumu genel yazmanı idi. (III) Günün edebiyat dergilerini okumak için sık sık arşivine uğradığım Türk Dil Kurumunda görmüştüm onu. (IV) Dinç ve sağlıklı bir görünümü vardı.

Bu cümlelerin hangisinde yoruma yer verilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

10. (I) Okuma Tiyatrosunun oyunları Sibel Arslan tarafından dilimize aktarıldı. (II) "Genç Alman Yazarları" dizisinin amacı genç kuşak yazarları Türk okuruna sunmak olarak belirlenmiş. (III) Bu nedenle birbirinden farklı dört yazarın oyunu seçilmiş. (IV) Bu oyunlarda aileye eleştirel bir gözle bakmaya çalışmışlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi öznel bir yargı içermektedir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

11. **Aşağıdaki yargılardan hangisi kişiden kişiye değişmez?**

A) Kültür tarihimizin kuşkusuz en önemli halk kahramanı Nasrettin Hoca'dır.

B) Yazarın güçlü kaleminden çıkan son kitabı da epey okuyucu toplayacak.

C) Kitap, insan ilişkilerini tüm çıplaklığıyla gözler önüne seriyor.

D) Yazar, son yıllarını maddi sıkıntı içinde geçirmiş.

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi kişiden kişiye değişmez?**

A) O, eserlerinde coşkulu bir anlatım yakalamayı başarmış.

B) Yapıtlarındaki ilginç kişiler, yaşamda karşımıza kolayca çıkmaz.

C) Romandaki kahramanlar günlük hayattan seçilmiştir.

D) İfadesinin düzgün olması geniş bir okuyucuya sahip olmasını sağladı.

KVA Yayınları

CÜMLEDE ANLAM
Neden-Sonuç, Amaç-Sonuç, Koşul-Sonuç Cümleleri

TEST 4

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi vardır?**

A) Daha iyi dans edebilmek için ders almaya başladım.

B) Kapıyı çalanın kim olduğunu bilmediğim için açmadım.

C) Henüz bir ay olmadan defterde boş sayfa bırakmamış.

D) Uçağa bineceği için biraz tedirgin görünüyordu.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi yoktur?**

A) Dar kot giydiği için rahat edemediğini söylüyor.

B) Eve birkaç eşya almak üzere alışverişe çıktı.

C) Geç yattığından sabahları servise yetişemiyor.

D) Havaların soğumasıyla İstanbul'daki nem azaldı.

3.

(1) İnsanların yaşadıkları hayatlar zamanla çirkinleşebilir. (2) Hayatın güzelleşmesi özgürlüğün boy gösterdiği ortamlardaki gibi ancak iyi şartlar sağlanırsa mümkündür. (3) Toplumdaki herkes kendine düşen sorumluluğu doğru şekilde yerine getirirse rahat nefes alınır. (4) Yeter ki insanlar çıkarları uğruna karşı karşıya getirilmesin, hayat elbet güzelleşir.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir durumun gerçekleşmesi koşula bağlanmamıştır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi vardır?**

A) Ayşe, yaptığım uyarılar sayesinde başarılı oldu.

B) Yıllardır onun geleceğini hazırlamak için çalıştım.

C) Sinemaya gidemediği için oldukça üzgün görünüyor.

D) Erkenden hazırlandığımdan geç kalmadım okula.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi vardır?**

A) Annem, mezuniyette giyeyim diye bu elbiseyi dikti.

B) Güneş doğmadan önce spora başlarsan terlemezsin.

C) Gecenin ayazından dolayı atkıyı yüzüne iyice sardı.

D) Mektubu yollamak için bu sabah epeyce yol yürüdü.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikinci cümle birincinin gerekçesidir?**

A) İstediğim siparişleri almalıydı ama her zamanki gibi eve eli boş döndü.

B) Güya bu kitabı üç günde bitirecektim, tam bir hafta sürdü.

C) Mimikleriyle bize bir şeyler anlatmak istedi, onu anlamadık.

D) On dakikaya kadar evden çıkmalıyım, servisim neredeyse gelir.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ANLAM İLİŞKİLERİNE GÖRE CÜMLELER

1) Neden – Sonuç ilişkisi

Yargının bir gerekçeyle (nedenle) verildiği cümlelerdir.

"–diği için, –den" gibi ekler, "çünkü, bu nedenle" gibi bağlaçlar cümlelerde neden–sonuç ilişkisi kurar.

Örnek:

- Geç geldiği için öğretmenden azar işitti.
- Yollar buzlandığından araba kaydı.
- Patronuyla konuşamadı çünkü patronu toplantıdaydı.

Dizeler arasındaki da neden – sonuç ilişkisi sorulabilir.

- Ben yarime gül demem (sonuç)

  Gülün ömrü az olur. (neden)

2) Amaç – Sonuç İlişkisi:

Amacın, varılmak istenen gayenin verildiği cümlelerdir.

"–mek için, –e" gibi ekler bu cümlelerde amaç ilgisini kurabilir.

Not : "için" edatı ile kurulan cümlelerde "için", edatını kaldırıp amacıyla sözcüğünü getirebiliyorsak o cümle amaç–sonuç cümlesidir.

HIZLI BAKIŞ

Örnek:

- Bahçeye meyve verir diye ağaç diktik.
- Ankara'ya okumaya gitmiş
- Gerçeği anlatmak için buraya gelmiş.
- Konuşmak üzere kürsüye çıktı.

Uyarı : Amaç ve neden cümleleri birbirine karıştırılabilir. Bu durumda neden – sonuç cümlelerinde nedenin gerçekleştiği, amaç–sonuç cümlelerinde ise amacın gerçekleşmediği unutulmamalıdır.

3) Koşul – Sonuç İlişkisi

Bir olayın gerçekleşmesinin başka bir duruma bağlı olduğunu ifade eden cümlelerdir.

–se, –sa eki; ama, fakat, yalnız gibi bağlaçlar koşul ilişkisini kurar.

Örnek:

Bizimle gelirsen sana olanları anlatabilirim.

Abant'a gelirim ama benim arabamla gideceğiz.

7. (1) İnsanoğlu, günlük hayatta yaşanan birçok olayı genellikle dar bir çerçeveden değerlendirir. (2) Gerçekleri tüm çıplaklığıyla görmek istemez çünkü. (3) Düşünün bakalım, çevrenizde olaylara tarafsız yaklaşabilen kaç kişi bulabilirsiniz? (4) Pek fazla olacağını düşünmüyorum. (5) Gerçeklerden uzak kalarak hiçbir sorunu çözemeyeceğimizi bilmeliyiz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kendisinden önceki cümlenin gerekçesi durumundadır?

A) 2. B) 3. C) 4. D) 5.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yargı gerekçesiyle verilmiştir?

A) Özensiz araştırmaları tezini yazarken sorun olmuştu.

B) Güneşli havalarda bunaldığı için yaz aylarında gece dışarı çıkardı.

C) Derslerini aksatmamak için çok çalışıp yoruluyordu.

D) Evdeki tartışma büyümesin diye kendini dışarı atmış biraz yürümüştü.

9. (I) Başkalarının yazdığı senaryoları beğenmediğim için senaryolarımı kendim yazdım. (II) Ama birçok teknik sorun yaşadık. (III) Türkiye'de senaryolar yazılıyor ama çok sağlam senaryolar yok. (IV) Çünkü hayatın dışında, dertlerin ve sınıfların olmadığı bir dünyayı yazıyorlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde neden–sonuç ilişkisi vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde koşul anlamı vardır?

A) Karar verirken çocuklarımı yönlendirmem çünkü zorla güzellik olmaz.

B) Bu işleri zamanında yapsaydın şimdi kara kara düşünmezdin.

C) Yurt dışında okuyabilmek için uzun zamandır sınavlara giriyor.

D) Yağmur yağdığı için bugünkü piknik planımız suya düştü.

11. (I) Korsan kitap, hırsızlık çeşitlerinin en ahlaksızı, en şerefsizidir. (II) Bu işe bulaşan, bu işten kara ekmek yiyen herkesi lanetliyorum. (III) Güçleri yetiyorsa gidip büyük patronların korsanını yapsınlar. (IV) Benim bir yazar olarak sözcüklerimden başka hiçbir şeyim yok.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir koşul anlamı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

12. (I) Sinema güzel sanatların en zorudur. (II) Çünkü en gelişmiş tekniklerin kullanılmasını ve uyumlu bir takım çalışmasını gerektirir. (III) Şiirde ise durum farklıdır. (IV) İyi bir şiir, kötü bir kağıda, kötü bir biçimde basılmış olsa bile şiir olma niteliğini yitirmez ve okuyucusunu bulur. (V) Çünkü ses uyumuna, zihinsel ve duygusal çağrışımlara, imgelere dayalı bir türdür şiir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangi ikisi kendinden önceki cümlenin gerekçesi durumundadır?

A) II ve V. B) III ve IV.
C) I ve III. D) III ve V.

KVA Yayınları

CÜMLEDE ANLAM
Amaç-Sonuç, Neden-Sonuç, Koşul-Sonuç Cümleleri

TEST 5

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1.

(I) Yaşamayı sevdiğim tarzda yaşayabilmek için gerekli miktarda param var. (II) Bu para ancak kazanmayı sürdürebildiğim sürece var olacak bir para olduğu için fazlasını da isterim. (III) Çalışmadığım zamanlar geldiğinde de param bana yetmeli. (IV) Ama bunun için de kendimi çok fazla yormam.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yargı gerekçesiyle verilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. (I) Öğretmenlerin en önemli görevi, ana dili iyi öğretmek. (II) Ana dil iyi bilinirse edebiyatın alt yapısı oluşur. (III) Bütün bunları gerçekleştirmek zor ancak bir yerden başlamak gerekiyor. (IV) Tabii bu sadece eğitimle başlayıp biten bir konu değil, sosyal yaşam da önemli.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde koşul anlamı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde amaç – sonuç ilişkisi vardır?

A)



Onunla sohbet edebildiğim için mutluyum.

Melisa

B)



Okuldan gelir gelmez ödevlerini yaptı.

Umut

C)



Araştırma yapmak için dışarıya çıktı.

Kaan

D)



Size gelirken yolda yavru kedi gördüm.

İpek

4. 1. Birkaç saat için izin almaya değmez.
2. Bunu senden sakladığım için üzgünüm.
3. Ona güvenmediğin için sana çok kızıyor.
4. Karar vermek için henüz çok erken.

Yukarıdaki cümlelerin hangilerinde "için" sözcüğü, neden - sonuç ilişkisi kurmuştur?

A) 1 ve 2. B) 1 ve 4.
C) 2 ve 3. D) 3 ve 4.

5. (I) 90'lı yılların ilk döneminde yazılan şiir, 80'li yılların şiirinin gücü altında ezildi. (II) 2000'li yılların getirdiği yenilikleri de kavrayamadığı için kendine özgü şiir anlayışını bulamadı. (III) Gençliklerini yaşadıkları yılların hayat tarzları ile ilişki kurmadılar. (IV) Onları ne eleştirip değiştirmeye yöneldiler ne de yansıttılar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde neden–sonuç ilişkisi vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. Aşağıdaki dizelerin hangisinde koşul anlamı vardır?

A) Çıkalım dağlar başına
Sen gül topla ben nergisi
B) Ay yüzlüme selam söyleyin
Nazından usandırmasın beni
C) Köşe başını tutan leylak kokusu
Yakamı bırak da gideyim
D) Güzelliğin on para etmez
Bu bendeki aşk olmasa

3.

Kitap okudukça sözcük dağarcığı gelişir." **cümlesinin anlam ilişkisini belirleyip yazınız.**

4.

"İyi bir oyuncu olmak için var gücüyle çalışıyor." **cümlesindeki anlam ilişkisini belirleyip yazınız.**

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

5.

"Bugünkü tören yağmur yağdığı için iptal edildi." **cümlesindeki anlam ilişkisini belirleyip yazınız.**

6.

"Mutlu olmak istiyorsan mutlu etmeyi de bileceksin." **cümlesindeki anlam ilişkisini belirleyip yazınız.**

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde amaç – sonuç ilişkisi vardır?**

A) Bacak kaslarınızı güçlendirmek için spor yapmaya dikkat edin.

B) Dizlerinize zarar vermek istemiyorsanız dizlerinizi fazla zorlamayınız.

C) Diz ekleminin yükünü arttıracağı için uzun yürüyüşlerden kaçınınız.

D) Ayağınıza, topuğa fazla yük vermeyen ayakkabılar giyiniz.

8. (I) Geceleri sabahlara kadar okumayayım da ne yapayım? (II) Ben, el ayak çekildikten sonra odamın kapısını sürmeleyip kitaplarımla baş başa kalma saatini dört gözle beklerim. (III) Bu, ömrümün bütün acı anılarını unuttuğum tek saattir. (IV) O vakit, bu çıplak oda, gerçek dünyadan daha geniş daha ferah bir âlemin cana yakın, sevimli yaratıklarıyla dolmaya başlar.

Yukarıdaki paragrafta yazar okuma tutkusunun nedenini hangi cümlede dile getirmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

9. (I) Yazar, sözcüklerle görür ama yazarların dile yalnız sözcük yığını olarak bakmaları da doğru değildir. (II) Sözcüklerin oluşturduğu bir anlatım bütünlüğü içinde dili değerlendirmek gerekir. (III) Yadırganabilecek bir sözcük ustaca kullanılırsa benimsetilebilir. (IV) Suçu sözcüklerde aramak yerine o sözcükleri de dile yakıştırmayı beceremeyen yazarlarda aramak gerekir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde koşul anlamı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

10. (I) Lüle taşı, yerin derin katlarında geniş yığınlar hâlinde bulunan, sarıya çalan, beyaz renkte bir madendir ve dünyada yalnızca Eskişehir'de çıkarıldığı için "Eskişehir taşı" olarak da adlandırılır. (II) Bölgede yüz kilometreye yakın bir alana dağılan, yaklaşık üç yüz kuyudan elde edilmektedir. (III) Suyla temas ederse sabun gibi yumuşar. (IV) Nikotini emme özelliği dolayısıyla pipo ve sigara ağızlığı yapımında; yumuşak ve kolay işlenebilir olduğundan tespih, kolye gibi çeşitli süs eşyalarının yapımında kullanılır.

Yukarıdaki paragrafta yer alan hangi cümlede koşula bağlılıkla gerçekleşen bir değişimden söz edilmektedir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı bir anlam ilişkisi vardır?**

A) Çiçekler yeterince sulanmadığından soldu.

B) Tembellikten vazgeçtiği için çok mutluyum.

C) Su kirliliği yüzünden bu yaz da Marmara'da yüzemedik.

D) Manzarayı izlemeye sabahleyin erkenden Uludağ'a çıktık.

12.

1. Sınava çalışmak için bugün yeni kitaplar aldı. (koşul- sonuç)
2. Karın yağmasıyla köy yolları tamamen kapandı. (neden-sonuç)
3. Resim yapacağım diye rengârenk boyalar aldı. (amaç-sonuç)
4. Bilginin kalıcı olması için tekrar yapılmalıdır. (neden-sonuç)

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangilerinde, ayraç içinde gösterilen anlam ilişkisi yanlış verilmiştir?

A) 1 ve 3. B) 2 ve 4.
C) 2 ve 3. D) 1 ve 4.

KVA Yayınları

CÜMLEDE ANLAM
Cümle Tamamlama, Cümle Oluşturma

TEST 6

1.

1. hangi
2. geldiğinizi
3. bilmiyorsanız
4. yaşamda
5. gideceğinizi de
6. noktaya
7. bilemezsiniz
8. nereye

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulduğunda doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

A) 4 – 6 – 2 – 3 – 1 – 8 – 5 – 7
B) 1 – 6 – 2 – 4 – 3 – 8 – 7 – 5
C) 4 – 1 – 6 – 2 – 3 – 8 – 5 – 7
D) 6 – 2 – 3 – 5 – 8 – 7 – 1 – 4

2. .... insanı birlik ile .... de .... ile buluşturur.

Yukarıdaki boşluklara aşağıdakilerden hangilerinin getirilmesi en uygun olur?

A) Acı – yoksulluk – sıkıntı
B) Toplum – inanç – halk
C) Umut – güven – mutsuzluk
D) Sevgi – bencillik – yalnızlık

3.

1. söylesin
2. herkes
3. başkaları
4. ne söylerse
5. iş
6. kendi düşüncesine
7. yapar
8. göre

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulduğunda doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

A) 2 – 4 – 1 – 3 – 6 – 8 – 7 – 5
B) 3 – 4 – 1 – 2 – 6 – 8 – 5 – 7
C) 3 – 1 – 4 – 2 – 8 – 6 – 5 – 7
D) 2 – 4 – 3 – 1 – 8 – 6 – 7 – 5

4. Geleceği satın alabilecek tek şey, bugündür bu yüzden…

Bu cümle düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanamaz?

A) şimdi yaptıklarımızla yarınları şekillendiririz.
B) gelecek bizim kontrolümüz dışında gelişir.
C) bugün yapılanla geleceğin duvarına bir taş ekleriz.
D) içinde bulunduğumuz zaman dilimi, dünden izler taşır.

5. Yazar, bu eserinde sürükleyici anlatımıyla okuru…

Bu cümlenin sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) sürekli heyecan ve merak içinde bırakıyor.
B) her an dinamik tutabiliyor.
C) bambaşka dünyalara götürmeyi hedefliyor.
D) daha ilk sayfadan ayrıntılarıyla yoruyor.

HIZLI BAKIŞ

Cümle Tamamlama:

Cümlede boş bırakılan kısımların cümlenin anlam bütünlüğünün dikkate alınarak tamamlanmasıdır.

Örnek:

"Dertler paylaştıkça ... sevinçler paylaştıkça ... ." yukarıdaki cümlede birinci boşluğa "azalır" , ikinci boşluğa "artar" sözcükleri getirildiğinde cümle anlamlı bir biçimde tamamlanmış olur.

"Bilginin efendisi olmak için çalışmanın ... olmak gerekir." yukarıdaki cümlede "efendi" ipucundan hareketle boş bırakılan yere onun karşıtı olan "köle" sözcüğünün getirilmesi gerektiğini anlayabiliriz. Böylece cümleyi "Bilginin efendisi olmak için çalışmanın kölesi olmak gerekir." şeklinde anlamlı bir biçimde tamamlamış oluruz.

KVA Yayınları

Cümle Oluşturma:

Karışık olarak verilen sözcüklerden anlamlı ve kurallı cümleler oluşturmaktır.

Örnek:

1. serüvendir
2. uzun
3. süslenmiş
4. sürprizlerle
5. hayat

Yukarıdaki sözcükler "5 - 4 - 3 - 2 - 1" şeklinde sıralandığında "Hayat, sürprizlerle süslenmiş uzun serüvendir." cümlesi oluşur.

Yukarıdaki numaralanmış sözcük ve söz öbekleriyle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmak için doğru sıralama aşağıdakilerden hangisidir?

A) 3-1-5-4-2-6 B) 4-2-6-3-1-5
C) 3-2-1-5-4-6 D) 4-6-3-1-2-5

7.

1. ihtiyarlığında
2. insan
3. öğrenir
4. gençliğinde
5. anlar

Örnek:

1. özen
2. gereken
3. eğitim
4. bir yolculuktur
5. gösterilmesi
6. her aşamasında

Yukarıdaki sözcükler "3 - 6 - 1 - 5 - 2 - 4" şeklinde sıralandığında "Eğitim, her aşamasında özen gösterilmesi gereken bir yolculuktur." cümlesi oluşur.

Yukarıdaki sözcüklerden anlamlı bir bütün oluşturulduğunda doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur ?

A) 5-2-4-1-3 B) 2-4-5-1-3
C) 2-4-3-1-5 D) 4-5-2-1-3

8.



Üye sayısını iki katına ..... için yaptığımız ..... çalışmadan olumlu sonuç alamadığımızı görmüştük.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdaki sözcüklerden hangileri getirilmelidir?

A) yükseltmek-bütün
B) çıkarmak-hiçbir
C) ulaştırmak-gerekli
D) yükseltmek-bazı

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulduğunda sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

A) 4 - 5 - 7 - 3 - 1 - 2 - 6
B) 2 - 6 - 1 - 4 - 5 - 7 - 3
C) 4 - 3 - 5 - 7 - 2 - 6 - 1
D) 5 - 7 - 3 - 4 - 6 - 2 - 1

10. Şiir, büyük ölçüde şairin kişiliğine bağlıdır; …

Bu cümlenin sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

A) yorumlanırken şairinden ayrı düşünülemez.
B) bu nedenle nesnel şiir düşünülemez.
C) onun duygu ve düşünceleridir dizelere yansıyan.
D) şairin ruh dünyası ise çevresinden etkilenir.

KVA Yayınları

CÜMLEDE ANLAM
Üslup ve Üslup Özellikleri

TEST 7

1. (I) Doğan Cüceloğlu'nun kitaplarını detaylıca incelediğimde öğretim ve öğrenimin iç içe kavramlar olduğunu fark ettim. (II) Cüceloğlu kitaplarında eğitim ve öğretimin amacının kalıcı öğrenmeyi sağlamak olduğundan bahsediyor. (III) Veli, öğretmen ve öğrencilere yönelik olan yazılarını bilimsel terimleri çok fazla kullanmadan içten, açık bir anlatımla dile getiriyor. (IV) Doğru eğitim yöntemleri, kalıcı ve pratik öğrenmeyle ilgili örnekler veriyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisi Doğan Cüceloğlu'nun üslubuyla ilgilidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Ankara'ya geri dönünce hayallerini gerçekleştirebileceğini anladı.

Bu cümlede aşağıdaki anlatım özelliklerinden hangisine uyulmamaktadır?

A) Akıcılık B) Doğallık
C) Duruluk D) Açıklık

3.

1	Anlatımda az sözle çok şey anlatmaktadır.	Yoğunluk
2	Anlatımda gereksiz sözcük ve tekrara yer vermemektedir.	Duruluk
3	Anlatımın gereksiz mecazlardan, söz sanatlarından, süslemelerden uzak olmasıdır.	Özlülük
4	Anlatımın yapmacıklıktan uzak olmasıdır.	Doğallık

Yukarıdaki tabloda verilen numaralanmış anlatım özelliklerinden hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

4. (I) Zamana meydan okuyan bütün büyük sanatçılar gibi hayata veda ettikten sonra üne kavuştu. (II) Yaşarken bu üne kavuşmamış olmasının nedeni belki de yazarın hitap ettiği kitlenin kapalı anlatıma yabancı olmasıydı. (III) Farklı türlerde eserler yazabiliyor olması edebi yönünün kuvvetli olduğunun bir kanıtıydı. (IV) Şiir, roman, hikaye ve tiyatrolarında halkı, yaşadıklarını, gözlemlerini anlatmayı tercih etti.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisi sözü edilen yazarın üslubuyla ilgilidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. Cümlede gereksiz sözcüklere ve tekrarlara yer vermemeye duruluk denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi duru bir cümle değildir?

A) Balkondan aşağıya düşen saksıda annemin en sevdiği çiçek vardı.

B) Sabahleyin erkenden kalkıp yapacağım işleri programlamam gerekiyor.

C) Düzenli çalışırsan başaramaman için hiçbir sebep yok, bunu bil.

D) Yazarın bu ilk eserindeki başarısı herkesin dikkatini çekmişti.

6. (I) Nobel Edebiyat Ödülü'ne aday gösterilen ilk Türk yazarımız Yaşar Kemal'dir. (II) İlk romanı "İnce Memed" yaklaşık kırk dile çevrilmiştir. (III) Güçlü bir gözlem yeteneği, yalın sunumuyla geniş kitlelere hitap edebilmiştir. (IV) Roman ve hikayelerinde genellikle Toroslar'da, Çukurova'da yaşayan insanların sorunlarını anlatmıştır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisi yazarın üslubuyla ilgilidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

HIZLI BAKIŞ

Anlatım Özellikleri

1) Duruluk:

Anlatımda gereksiz sözcüğe ve tekrara yer vermemektir.

Bir cümlede gereksiz sözcük varsa o cümle duru bir cümle değildir.

2) Yalınlık:

Anlatımda süse, sanata yer vermemektir.

Yalın cümlelerde söz sanatları, abartı olmaz.

3) Özlülük (Yoğunluk):

Az sözle çok şey anlatmaktır.

Atasözleri özlü sözlerdir.

4) Özgünlük:

Sanatçının dil ve anlatım olarak kimseye benzememesi, kendine has olmasıdır.

5) Açıklık:

Cümlede anlamın tek ve net olmasıdır. Cümlede anlam belirsizliği olmamasıdır.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

6) Evrensellik:

Bir sanat yapıtının herkese ve bütün zamanlara seslenebilmesidir.

7) Doğallık:

Sanatçının duygu ve düşüncelerini olduğu gibi aktarması, içten olmasıdır.

Üslup Cümlesi:

Yazarın anlatım tarzı, dili kullanış şekli, ele aldığı koruyu nasıl anlattığıdır.

Örnek:

- Yazılarında uzun cümleler kullanıyor.
- Betimlemelerle anlatıma açıklık kazandırmış.

7. Artık bu yazarın yazdıklarını okumak istemiyorum. Anlatımdaki mecazlar ve söz sanatları anlamı kavramamı zorlaştırıyor oysa daha sade, söz sanatlarından arındırarak yazsa güzel yazılar çıkacak ortaya.

Bu sözleri söyleyen biri için bir yazarda bulunması gereken özellik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Açıklık B) Yalınlık
C) Duruluk D) Doğallık

8. (I) Mehmet Yaşın, Kıbrıs kimliğini hiç unutmayan bir şair, yazar. (II) Uzun bir aradan sonra yazdığı ilk romanı haziran ayında çıktı. (III) Kitapta, Kıbrıs'ta nasıl iki dilli bir toplum oluştuğunu yazıyor. (IV) Romanında Türkçeyi ve Karamanlıcayı birlikte kullanıyor.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisi söz konusu yazarın üslubuyla ilgilidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

9. Yazar, yazdığı tüm öykülere kendi damgasını vurmayı başarmıştır. Yazarın ismini görmeseniz bile bu öykü Sait Faik'indir, diyebilirsiniz.

Bu parçada Sait Faik'in hangi yönü vurgulanmıştır?

A) Özgünlüğü B) Tutarlılığı
C) Doğallığı D) Açıklığı

10. Sanatın hangi dalında üretilmiş olursa olsun bir yapıtta karmaşadan, fazlalıktan hoşlanmam. Örneğin bir yazıda iki cümleden biri bir düşünceyi, bir duyguyu anlatmaya yetiyorsa ikinciye gerek yoksa o cümleyi okumak istemem. Yerinde kullanılmış bir sözcük koca bir sayfanın işlevini üstlenmişse o sözcüğü yeterli bulurum.

Yukarıdaki yazarın bir yapıtta hoşlandığı anlatım ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Doğallık B) Akıcılık
C) Duruluk D) Açıklık

11. (I) Buket Uzuner belki de edebiyatımızın en çok tartışılan yazarlarından biri. (II) Okurları onu eleştirmenlerden daha iyi anlıyor kuşkusuz. (III) Cümlelerin kimi zaman kuralların dışına çıkışı çok okunmasını engellemiyor. (IV) Çünkü o belki de hep yazmayı düşleyen bir okurun edebiyata yansıyan yüzü.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisi yazarın üslubuyla ilgilidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

12. Yazılarını genelde uzatmaz ama öyle cümleler kurar ki bu kısacık yazıda ne çok şey anlatmış dersiniz. Onun yazdıklarını her okuduğunuzda başka duygular, fikirlerle karşılaşırsınız.

Yukarıdaki parçada yazarın hangi özelliği vurgulanmıştır?

A) Özgünlüğü B) Özlülüğü
C) Doğallığı D) Açıklığı

KVA Yayınları

CÜMLEDE ANLAM
Anlamlarına Göre Cümleler

TEST 8

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

(I) İnsan, doğası gereği sınırsız ihtiyaçları olan bir varlıktır. İnsanın bu ihtiyaçlarını hayatı boyunca kendisinin karşılaması mümkün değildir. Yaşam boyunca farklı alanlarda pekçok şeye ihtiyaç duyarız: Sağlık, eğitim, gıda, barınma... Bu alanlardaki ihtiyacı her zaman kendimiz karşılayamayız. Doktorun fırıncıya, fırıncının ayakkabıcıya, ayakkabıcının terziye her zaman ihtiyacı vardır. Kısacası zaman içinde herkesin birbirine faydasının olduğu zamanlar olmuştur. (II) Gün geçtikçe bu durum, toplu yaşadığımız için iş bölümünü doğurmuştur. (III) Şehrin temizlik işleri ile uğraşan insanların olmadığını farz edin. İşte o zaman her şey karmaşık bir hâl alır ve her yer pislik içinde kalır.

Meslekler ve iş alanları, toplumun varlığını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmesi için gereklidir. (IV) Bu yüzden meslek ve iş alanları bir zincirin halkası gibi birbirine bağlıdır. Bu halkadan birinin kopması diğer bütün alanları etkiler. Bu nedenle bireyler arasında birlik ve beraberlik duygusu hakim olmalıdır. En güzel yarınlara ancak bu duygularla ulaşabiliriz.

1. Metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde tanım yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Metindeki II numaralı cümlenin taşıdığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gerçekleşmemiş beklenti
B) Olasılık
C) Karşılaştırma
D) Aşamalı durum

3. Metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde varsayım yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

4. Metindeki altı çizili cümlede görülen anlam özelliği aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

A) Gösteri için günler öncesinden provaya başladık.
B) Kitap okurken önemli yerlerin altını çizerim.
C) Okuldaki ilk günümün çok güzel geçtiğini hatırlıyorum.
D) Meteoroloji havanın yarın daha güzel olacağını söylüyor.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ANLAMLARINA GÖRE CÜMLELER

Tanım Cümlesi

"Nedir?" ve "Kimdir?" sorusuna cevap verir. Tanım cümlesi öznel de nesnel de olabilir.

Örnek:

- Adları belirten ya da niteleyen sözcüklere sıfat denir.
- Tiyatro, yaşamı sahnede canlandırma sanatıdır.

Varsayım Bildiren Cümleler

Gerçekleşmemiş bir olayın, durumun gerçekleşmiş gibi kabul edildiği cümlelerdir.

Bu cümlelerde düşün ki, farz et ki, tut ki gibi ifadeler kullanılır.

Örnek:

- Diyelim ki bu kitabı okudum.
- Tut ki istediğin okulu kazandın.

İhtimal (Olasılık) Bildiren Cümleler

Bir olayın gerçekleşip gerçekleşmeyeceğinin tam olarak bilinmediği cümlelerdir.

Örnek:

- Belki bu yazılıdan yüksek not alırım.
- Hafta sonu bize misafir gelebilir.

Eleştiri Cümleleri

Bir eser veya yazar hakkında olumlu – olumsuz değerlendirme yapılan cümlelerdir.

Örnek:

- Uzun cümleler kullanması okuyucuyu sıkıyor. (olumsuz eleştiri)
- Filmin son sahnesi oldukça etkileyiciydi. (Olumlu eleştiri)

HIZLI BAKIŞ

Öz Eleştiri Cümlesi

Kişinin kendisine yönelttiği eleştiridir.

Örnek:

- Zamanında para biriktirmediğim için şimdi sıkıntı çekiyorum.

Eşitlik Bildiren Cümleler

Örnek:

- Dünkü maç berabere bitti.
- Simidi yarı yarıya paylaştılar.

Ön Yargı (Peşin Hüküm) Cümleleri

Bir kimse veya bir şeyle ilgili belirli olaylara dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargı içeren cümlelerdir.

Örnek:

- Bizim ekip bu yarışı kazanır.
- Bu film gişede başarılı olamaz.

Aşamalı Durum Anlatan Cümleler

Örnek:

Gün geçtikçe ona olan sevgim artıyor.

Yıldan yıla işlerimiz açılıyor.

Küçümseme Bildiren Cümleler

Bir şeye değer veya önem vermeme anlamı taşıyan cümlerdir.

Örnek:

- Bu soruyu çözebileceğini mi sanıyorsun?

5. **Aşağıdaki cümle ve anlam eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?**

A) Dil, pek çok işlevi olan bir iletişim aracıdır. — Tanım

B) Gerçek deneme yazarı sizin en sıkı dostunuzdur. — Karşılaştırma

C) Sen bu yazdıklarına şiir mi diyorsun? — Azımsama

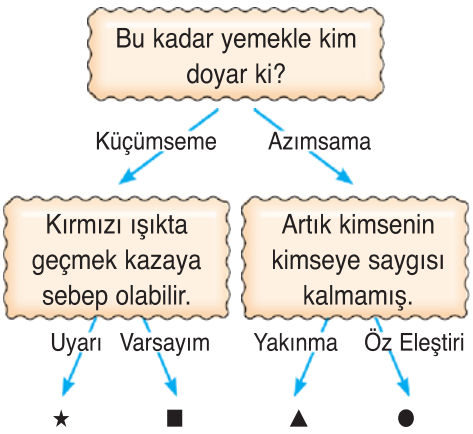
D) Diyelim ki seninle geldik, ne yaparız? — Varsayım

6. "Uzun zaman oldu, nerede kaldı acaba annem?" **cümlesinde aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?**

A) Endişe B) Üzüntü

C) Kızgınlık D) Çaresizlik

7.



İlk cümleden itibaren cümlelerdeki anlam ilişkisine göre oklar takip edildiğinde en son hangisine ulaşılabilir?

A) ★ B) ■ C) ▲ D) ●

8.



Yukarıdaki hayvanların cümlelerinde aşağıdaki anlamlardan hangisi yoktur?

A) Beğenme B) Sitem

C) Karşılaştırma D) Varsayım

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde olasılık, olabilirlik söz konusudur?**

A) Aynı filmleri izleyen insanlar arasında kendiliğinden bağ kurulur.

B) Aynı çağın insanları edebiyat denizinden aynı tadı almaz.

C) Bir toplumun ilgiyle okuduğu yazar başka toplumlarca da sevilebilir.

D) Sanat, özgür düşünme alanlarının en renkli olanıdır.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hem beğenme hem de olumsuz bir eleştiri vardır?**

A) Kadını ön plana çıkardığı yazılarında farklı bir üslup kullanıyor.

B) Bu durum yazara "dilini iyi kullanan bir yazar" etiketini yapıştırmayı gerektirmiyor.

C) Yazar olmanın sorunlarını çözmüş ama edebiyat zevkini okura veremeyen bir yazarı okuyorum.

D) Ayrıntıları gereğince vurgulayan, insana yüzeysel bakmayan bir öykücüdür.

KVA Yayınları

CÜMLEDE ANLAM
Anlamlarına Göre Cümleler

TEST 9

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, gerçekleşmemiş beklenti söz konusudur?**

A) Ben ona ciddi bir eleştiri alacağını söylemiştim.

B) Parayı en olmadık yerlere harcayıp parasız kalacağı belliydi.

C) Annesi gelince iyileşeceğine dair içinde bir umut belireceğini düşünmüştüm.

D) Ben işlerin o gelince yoluna gireceğinden adım gibi eminim.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir değerlendirme yapılmıştır?**

A) Oyun, kırk dakikalık iki perdeden oluşuyor.

B) Oyunun kadrosu gençler ve çocuklardan oluşuyor.

C) Filmde gördüğümüz mekanları acaba kimler araştırıyor?

D) Yazarın son romanındaki kişiler etkileyici değil.

3. (I) Sağlığımızı korumanın ve sıkıntılardan kurtulmanın en kolay, en ekonomik yolu, tempolu yürüyüşlerdir. (II) Kent içinde yapılabilen bu yürüyüşler kolay ve güvenlidir. (III) Özellikle sonbahar mevsiminde, sokak aralarını sararmış yapraklar kaplamışken yürümek ayrı bir zevktir. (IV) Kentte yapılan uzun yürüyüşlerin kalabalık nedeniyle çekilmez olduğu düşünülse de sağlık açısından yararları göz ardı edilmemelidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir durum hem olumlu hem de olumsuz yönleriyle belirtilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde aşamalı bir durum söz konusudur?**

A) Bu kentte ulaşım giderek daha da kolaylaşıyor.

B) Bu kentte sağlıksız besin maddelerinin satışı, denetimlerle engelleniyor.

C) Bu kentteki insanlar çöp atacak kutu bulmakta zorlanmıyor.

D) Bu kentteki toplu ulaşım araçlarının çoğunun yenilendiği biliniyor.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi başkalarına yaptığım gibi anlamını içermemektedir?**

A) Konuyu ben sana da bir anlatayım.

B) Ben konuyu bir de sana anlatayım.

C) Bir de ben sana konuyu anlatayım.

D) Ben konuyu sana da anlatayım.

6. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde yakınma anlamı vardır?**

A) Her şey birdenbire oldu
Birdenbire vurdu gün ışığı yere

B) Böyle yokuş değilse eğer
Ölüm hiç de fena bir şey değil

C) Yokuşu inişi gittik beraber
Ayırıyor artık yüzünü benden

D) Mesut sanmak için kendimi
Ne kâğıt isterim ne kalem

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

İçerik Cümlesi

Konuyu veren cümlelerdir. "Ne anlatıyor?" sorusuna cevap verir.

Örnek:

- Derginin bu sayısında kadın sorunları anlatılmış.

Yakınma Bildiren Cümleler

Şikayet etme anlamı taşıyan cümlelerdir.

Örnek:

- Bir de aldığı kitabı getirmeyi öğrense...
- Bu sıcakta çalışılır mı hiç?

Gerçekleşmemiş Beklenti Bildiren Cümleler

Örnek:

- Bana o elbiseyi alacağını sanmıştım.
- Buraya gelince bize de uğrayacağını düşünmüştüm.

Kaygı (endişe–tasa) Bildiren Cümleler

Örnek:

- Bu saate kadar gelmiş olmalıydı, kaza yapmış olmasın.
- Ya bu işi başaramazsan...

HIZLI BAKIŞ

Hayıflanma Bildiren Cümleler:

Acınmak, üzülmek.

Örnek:

- O yemyeşil doğadan eser kalmamış, her yer beton yığını olmuş.
- Yaz göç ediyor ne yazık yine güz.

Gözlem Bildiren Cümleler:

Görme duyumuzla algılayabileceğimiz şeylerin anlatıldığı cümlelerdir.

Örnek:

- İnce, uzun boylu bir adam beni karşıladı.
- Deniz bugün oldukça sakindi.

Düşsel Ögeler İçeren Cümleler:

Gerçek yaşamda karşılaşamayacağımız ögelerin kullanıldığı cümlelerdir.

Örnek:

- Bulutlar göz kırpıyordu bana.

Öneri (Tavsiye) Cümleleri:

Bir sorunu çözmek için öne sürülen görüş, düşünce içeren cümlelerdir.

- Derslerine sabah saatlerinde çalışırsan daha faydalı olur.

7.

	Cümleler	Kavramlar
1.	Annem olayların gerçek sebebini öğrenebilir.	Olasılık
2.	Bu kadarcık mantı bana yetmez ki...	Küçümseme
3.	Düşün ki bilmediğimiz bir şehirdeyiz.	Varsayım
4.	Böyle filmler çok fazla seyirci toplamaz.	Ön yargı

Yukarıdaki tabloda cümleler ve karşılarında da bu cümlelerin ilgili olduğu kavramlar verilmiştir.

Tablonun kaçıncı satırında cümleye hakim olan kavram yanlış verilmiştir?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

8. (I) Yazılarda rastladığımız toplumsal tanıklık, insanı biraz ürkütür. (II) Yazılarında aktardığı toplumsal çatışmalar ve çıkar savaşları, bugün içinde bulunduğumuz açmazın temelleri hakkında bilgi verir. (III) Birçok şeyin tekrarlanarak kötüye gittiğini okumak, kara mizah içinde yaşadığımızı hissettirir insana. (IV) Bu tuhaf bir dönemdir ve yazarın daha çelişkili olduğu bir süreçtir.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisi bir öneri içermektedir?

A) Okulların beklentilerimizi tamamıyla karşılayamadığını söyleyebiliriz.

B) Okullardaki eğitim disiplinli ama bu disiplin öğrenciyi bazen sıkabiliyor.

C) Bahçenin öğrencilere göre düzenlenmesinin doğru olacağını düşünüyoruz.

D) Okullarda yarışmaların düzenlenmesi için uğraşıyoruz.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kanıksama anlamı vardır?

A) Öyle bir hale geldik ki komşularımızın saygısızca davranışlarını garipsemiyoruz artık.

B) Yorgun olduğumdan ayaklarım benden bağımsız hareket ediyordu.

C) İnternetin başından kalkmıyor, sanırım bu bir hastalık.

D) Sen mutlu ol, diye kalkıp Almanya'dan buraya geldim.

11. (I) Edebiyat kavramının bilinçaltımızda oluşumu, lise ve edebiyat öğretimi ile ilgilidir. (II) Ne yazık ki edebiyat kavramı bilinçaltımızda, olmuş bitmiş eski şeyleri çağrıştırıyor. (III) Bu çağrışımların ortak yanı kişilerin edebiyatı kendi yaşamlarıyla ilişkilendirmemeleridir. (IV) Bilinçaltımızda edebiyat bizim dışımızda var olan, bizi etkilemeyen bir şey olarak algılanmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde hayıflanma anlamı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

12. (I) Okura soru sormaktan çekinmiyorum çünkü edebiyatın aynı zamanda bir soru üretme alanı olduğunu biliyorum. (II) Sorduğum şeyler, cevaplarını bildiğim değil en fazla tahmin ettiğim sorular oluyor. (III) Ama soru ve cevap arasında kurduğum ilişkiyi okurun anlamadığını düşünüyorum. (IV) Bütün soruları bildiğini söyleyen okura ne kadar uğraşırsanız uğraşın bir şey veremezsiniz.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde tahmin söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

KVA Yayınları

CÜMLEDE ANLAM
Değerlendirme Testi

TEST 10

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1. (I) Kuzenim geçen ay bir trafik kazası geçirdi. (II) Doktor tam bir iyileşme için fizik tedaviye başlamasını önerdi. (III) Şimdi çok iyi bir merkezde, iyice düşünülerek hazırlanmış bir programla çalışmalara başladığı için hepimiz mutluyuz. (IV) Bu tedavinin başarılı olması durumunda kuzenim de bu yaz bizimle uzun zamandır planladığımız o tatile gelebilecek.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde koşul anlamı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. (I) Orta halli bir bürokrat çocuğuyum, iki kuşak öncesine gidilirse varlıklı sayılırmış ailem. (II) O nedenle biraz görmüşlük, geçirmişlik vardır bende. (III) Çocukluk ve ilk gençlik yıllarımda "para" ancak sonradan görmelerin sergilediği, övündüğü bir değerdi. (IV) Kendini bilen insan, paranın insanın değerine bir şey eklemediğini bilirdi.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde tanımlama yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. (I) Yazarların çevresinde bulunan, onları az çok tanımış pek çok kişi o yazarlarda kusur bulmak için yarışmaya başlar. (II) "Aslında..." diye başlayıp o yazarı gözden düşürebilecek pek çok söylenti yaygınlaştırılmaya çalışılır. (III) Bunların arasında birbiriyle çelişen, birbirini çürüten iddiaların bulunması bile kimseye garip gelmez. (IV) Bu karalamaların sahipleri ne yazık ki çoğu zaman başta şairler ve yazarlardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde hayıflanma, üzülme anlamı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

4. "Petunya'nın Gizemi" adlı bu nefis çocuk hikayesi, Yeliz Tevetoğlu'nun ilk hikaye kitabı; kitapta Petunya'nın iç dünyasına, bilinmeyenlerine, çocuk hassasiyetine doğru duygusal ve eğlenceli bir yolculuğa çıkıyoruz üstelik konusu kadar özgün bir üslupla.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede sözü edilen eserle ilgili kesin olarak söylenir?

A) Çocuklar tarafından çok sevildiği
B) Yazarının başka eserlerinin de olduğu
C) Dil ve içerik bakımından kendine has özellikler taşıdığına
D) Çocukların duygusal gelişimine katkıda bulunduğuna

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bıkkınlık söz konusu değildir?**

A) Hep aynı sorunlarla uğraşmaktan gına geldi.
B) Bu alaycı bakışlarına daha fazla dayanamayacağım.
C) Artık canımdan bezdim, bu insanlarla uğraşamıyorum.
D) Bu saatten sonra ses çıkarmanın bir anlamı yok ki.

6. (I) Büyük bir yazar şöyle demiş: "Her insan, her şeye karşı sorumludur." (II) Bu söz günden güne daha da anlam kazanıyor. (III) Her insanın kendi uzmanlığı dışında toplumun dirliğini, düzenini ilgilendiren konularda da sorumluluğu var. (IV) Hele yurttaşın oy hakkı olduğu hükümetlerde bu sorumluluk daha da ciddiyet kazanıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde aşamalı bir durum söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

7.

Gerçek sanatçı eserlerinde aklının ve ruhunun renklerine yer verir.

Bu cümleyle anlamca karşıt olan bir cümle yazınız.

8.

1. ateş	5. benzer
2. düşünmeden	6. almadan
3. etmeye	7. konuşmak
4. nişan	

Yukarıda karışık olarak verilen sözcüklerden anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulmak istense doğru sıralama nasıl olmalıdır, yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

9.

"Kardeşim, futbola göre basketbolda daha başarılı." **cümlesinin anlam özelliği nedir, yazınız.**

10.

1. O güzelim yılların değerini bilemedim. (Hayıflanma)
2. Keşke ben de onlarla sinemaya gitseydim. (Pişmanlık)
3. Bu kadar parayla sakız bile alamam. (Küçümseme)

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinin anlam özelliği yanlış verilmiştir belirleyip nedeniyle yazınız.

7. (I) Yazarın son kitabı hakkında yazmaya karar verdiğimde yazının hızla üreyip ilerleyeceğini sanmıştım. (II) Onlarca not aldım, onlarca başlangıç yaptım fakat yazının devamı gelmedi. (III) Bu verimli ama sonuçsuz çalışmalardan sonra dağılmamak için sınırlama yapmam gerektiğini düşündüm. (IV) Üç öykü seçtim ve bu öyküleri ilk okuduğum zamanları hatırlayarak oluşturdum yazımı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde gerçekleşmemiş bir beklenti söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

8.

I. Kendi kendisinin efendisi olmayan kimse özgür olamaz.

II. Başkalarının emriyle hareket edenler başarıyı yakalayamaz.

III. Çevresindeki olaylara yön veren insan, dikkat çeker.

IV. Kendisine söz dinletemeyen kimse özgür olamaz.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangi ikisi yakın anlamlıdır?

A) I ve II. B) II ve III.
C) III ve IV. D) I ve IV.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde şaşırma anlamı yoktur?

A) Kapıyı kilitlerken anahtar kırılmasın mı?
B) Yazık, sen de çocuğu azarlayıp durma!
C) Aa, ne kadar da değişmişsin görmeyeli!
D) Hayret, sen buralara uğrar mıydın?

10. (1) Sanatçı, eserdeki her bölümde betimlemelere yer veriyor. (2) İki gencin aşkını anlatan eser, okuyucuyu duygusallığın doruklarına çıkartıyor. (3) Yazarın köylü aksanındaki yapmacıklığı bizi biraz rahatsız edebilir. (4) Ancak köy sorunlarının işlendiği bölümler o kadar sürükleyici ki eseri elimizden bırakamıyoruz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangilerinde beğenme söz konusudur?

A) 1 ve 4. B) 2 ve 3.
C) 1 ve 3. D) 2 ve 4.

11. Aşağıdaki dizelerin hangisinde yorum söz konusu değildir?

A) Yalnızlığın gidecek bir yeri yoktur
Boyuna kapısına döner, açan olmaz
B) Işık olur tararsın karanlıkları bir bir
O güneş gibi parlar, sen söndüğün günde
C) Işıklar bir yanıyor bir sönüyor
Kırmızı, yeşil, mavi, kırmızı, yeşil
D) Yaşamın aramakla olgunlaşıp yitmiştir
Kocaman bir ağacın tek bir yemişi gibi

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde söz konusu işin birkaç kez yapıldığı anlamı yoktur?

A) Makineyi nasıl çalıştıracağını bir kez de ben sana anlatayım.
B) Ben sana makineyi nasıl çalıştıracağını bir kez anlatayım.
C) Ben de sana makineyi nasıl çalıştıracağını bir kez anlatayım.
D) Bir kez de ona makineyi nasıl çalıştıracağını anlattım.

KVA Yayınları

CÜMLEDE ANLAM
Değerlendirme Testi

TEST 11

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1.

I. Okurun beğenisi, metnin anlaşılır ve yalın olmasıyla sağlanır.

II. Okurun beklentilerine karşılık veren bir metin başarıyı yakalamıştır.

III. Biçim ve anlam bakımından kusursuz olan metinler okuyucunun dikkatinden kaçmaz.

IV. Açık ve sade biçimde yazılan bir metin okur tarafından beğenilir.

Yukarıdaki cümlelerin hangi ikisi anlamca birbirine en yakındır?

A) I ve II. B) II ve III.
C) III ve IV. D) I ve IV.

2. (I) Yazar, yazılarının hepsini teker teker elden geçirmiş. (II) Değiştirdikleri ya da önceden yayımladıklarıyla hoş bir kitap çıkarmış ortaya. (III) Birçok gazete okuru gibi benim de sevdiğim yazıları kesip saklama, yazarına ulaşıp duygularımı aktarma alışkanlığım var. (IV) Bunun için yazarın bazı yazılarını okuyunca aramıştım onu.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde beğeni söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öznel bir yargı yoktur?

A) Öyküdeki ustaca betimlemeler yazarın başarısını gösterir.

B) Son öyküsüyle öykü ustalarımıza bir adım daha yaklaştı.

C) Anılarında yazarın hayatına girmiş herkese rastlarsınız.

D) Okuru, o renkli dünyaya sokarak etkilemeyi başarmış.

4. Aşağıdaki haber başlıklarından hangisi öznel bir yargı içermektedir?

A) Londra'da kuş sürüsü uçak düşürüyordu.

İngiltere'nin başkenti Londra'da bulunan Heathrow Havaalanı'nda dün heyecanlı anlar yaşandı. Norveç'in başkenti Oslo'ya gitmek için havalanan British Airways'e ait bir yolcu uçağı kalkıştan kısa bir süre sonra motoruna giren kuş sürüsü nedeniyle acil iniş yaptı Uçağın acil, iniş yapmasının ardından havaalanı tüm uçuşlara kapatıldı. 75 yolcunun bulunduğu uçak güvenli bir şekilde yere inmeyi başardı. Havalimanının uçuşlara kapatılması Türk Hava Yolları'nın İstanbul Londra seferini de etkiledi. THY'nin Londra Heathrow'a uçacak olan bir uçağı dört saat gecikme yaptı.

B) Aynı uçakta 2 yolcu kalp krizi geçirdi.

Rusya Hava Yolları Aeroflot'a ait uçakta eşi az görünen kalp krizi paniği yaşandı. Öncek gün St.Pettersburg - Semarkant seferini yapan Boeing-747 tipi yolcu uçağında meydana gelen hadise şöyle gelişti. Aeroflot'a ait uçak Kazakistan semalarına girdiği sırada Özbekistan vatandaşı olduğu belirtilen 22 yaşındaki genç kalp krizi geçirdi. Uçağın pilotu bunun üzerine en yakın hava meydanı olan Aktobe Havaalanı'na iniş yaptı.

C) Zekâ, iyi konsantrasyonla bağlantılı olabilir.

IQ'su yüksek kişilerin beyninin, gerekli olmayan bilgileri "filtreleyebildiği" belirlendi. ABD'deki Rocherter Üniversitesi'nden bilim adamları, neyin zeki yaptığını anlamaya çalıştı. "Current Biology" dergisinde yayımlanan araştırmada, bilim adamları katılımcılara bazı kısa video görüntüleri izletti ve bu sırada bilgisayar ekranında hareket eden siyah ve beyaz çubukların yönünü belirlemelerini istedi. Bazı görüntüler ekranın sadece merkezini kaplayacak kadar küçük, bazıları ise tümünü kaplayacak kadar büyüktü. Katılımcılardan çubukların sağa mı yoksa sola mı hareket ettiğini belirlemelerini isteyen bilim adamları, bu kişileri sabit zekâ testine de tabi tuttu. "Zeki kişiler", küçük görüntüyü izlerken çubukların hareketlerini daha çabuk fark etti. Ancak görüntü büyüdüğünde "zekilerin", hareketi belirlemekte daha yavaş kaldığı belirtildi. IQ'su yüksek kişilerin geniş arka plandaki hareketleri algılamada yavaş kaldığını çünkü beyinlerin gerekli olmayan bilgiyi fiyteleyebildiğini vurgulayan bilim adamları, zekânın tek göstergesinin bu olmadığına dikkati çekerek, konuya ilişkin başka araştırmaların yapılması gerektiğini ifade etti.

D) İstanbul'a tahkim merkezi kuruluyor.

İstanbul'un bölgesel ve küresel bir finans merkezine dönüştürülmesi amacıyla kentte uluslararası tahkim merkezi kurulacak. Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü Yüksek Hız iradesiyle başvuracağı bir mekanizme olacağını söyledi. Hız, buradaki amacın hem yurtdışından hem de yurtiçinden büyük davalarda mahkemeye gitmek istemeyen insanların başvurabileceği bir merkez oluşturmak olduğunu kaydetti. Dünyada New York, Londra gibi yerlerde bunun uygulandığını belirten Hız, "Biz de öyle bir tahkim merkezi kurarsak ve orayı cazip hale getirirsek, İstanbul'da 5 yıl sonra New York, Londra gibi olur. Komşu ülkeler, dünyanın değişik ülkeleri İstanbul'a gelir.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pişmanlık anlamı vardır?

A) Üç senedir memlekete uğramıyorum.

B) Her geçen gün işim zorlaşıyor.

C) Yüreğime ansızın bir hüzün çöküverdi.

D) Onunla en başından konuşsaydım keşke.

11.

(I) Genç yazarımız, yeni bir çocuk kitabıyla karşımızda. (II) Kitapta kirlenmeyi seven bir çocuğun serüvenine tanık oluyoruz. (III) Sade, akıcı bir dille yazılan hikaye, bizi hemen içine alıyor. (IV) Çocukluğumuzun karmaşık labirentlerine götürüyor bizi bazı sayfalarıyla.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerden hangisinde yazarın üslubuyla ilgili bilgi verilmiştir, yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

12.

"Diyelim ki onunla görüştün, ona ne anlatacaksın?" **cümlesinin anlam özelliği nedir, yazınız.**

13.

Cümleler
1. Ağaçtaki incirleri toplamak için merdiven kullanmalısın.
2. Nerede nasıl davranacağını bir türlü bilmiyor.
3. Öğretmen sınıfın en yaramazını tahtaya kaldırdı.

Anlam Özellikleri
a. Karşılaştırma
b. Yakınma
c. Öneri

Yukarıda cümleler ve anlam özellikleri verilmiştir, bunları doğru bir şekilde eşleştirip aşağıya yazınız.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemin sürekliliğinden söz edilemez?**

A)  Yasemin
Onu tanırım, arkadaş gezilerinden hoşlanmaz.

B)  Emir
Geceleri yatmadan önce kitap okur.

C)  Koray
Söylerim, toplantıdan sonra seni arar.

D)  Duygu
Sporla ilgili izlenceleri kaçırmaz.

7. Bugünün değerini bilenler, geçmişten yararlanarak geleceğe bakanlardır.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) İnsanoğlu, geçmişten kendine pay çıkarmayı bilmelidir.

B) Geçmiş yok sayılarak bir gelecek kurulamaz.

C) Gelecek geçmişle birlikte değerlendirilirse anlam kazanır.

D) Bugünümüz, dünün tekrarından öteye geçmeyecektir.

8. (I) Ben henüz kendimi bir yere konumlandıramıyorum. (II) Zaten konumlandıracak bir yer olduğunu da düşünmüyorum. (III) Kendi şiirimi oluşturmaya, kendi sesimi bulmaya çalışıyorum. (IV) Konumlandırmaları bizden sonrakilerin yapacaklarını düşünüyorum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde tahmin söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

9. **Aşağıdakilerden hangisi kanıtlanabilirlik bakımından diğerlerinden farklıdır?**

A)  Yiğit
Yazar, Dostoyevski'nin yaşam öyküsünü yazmış.

B)  Ece
Latife Tekin'in romanı birçok dile başarıyla çevrilmiştir.

C)  Eren
Güven Turan, kitabında otuz yılın resim yazılarını bir araya getiriyor.

D)  Ömer
Kitap, Ziya Osman'a ait yazılar ve söyleşilerin olduğu bir derleme çalışması.

10. (I) Yazar, kendisiyle birlikte okurlarını da çeşitli konular üzerine düşündürür. (II) Her yazı, bir düşünme yoludur. (III) Günün konuları üzerinde durmak, onları incelemek ve anlamını duyurmak... (IV) Ne yazık ki yaşamda düşünecek yetenekte olup düşünmeyen birçok kişi var.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde hayıflanma söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

11.

1. Çevirmen; yayınevine düzeltilecek bir sözcük bile bırakmamış, kullandığı her sözcük üzerinde iyice düşünmüş.
2. Çevirmen; çoğu yerde metni yorumlayarak özgün metinden uzaklaşmış, sanki yeni bir yapıt kaleme almış.
3. Çevirmen; değişik anlatım biçimlerini özümsemiş, bunları ustaca kullanmış yapıtlarında.
4. Çevirmen, ikinci bir düzeltmeye gerek duyulmayacak kadar titiz çalışmış.

Yukarıdaki cümlelerden hangi ikisi anlamca birbirine en yakındır?

A) 1 ve 2. B) 2 ve 3.
C) 1 ve 4. D) 2 ve 4.

KVA Yayınları

CÜMLEDE ANLAM
Değerlendirme Testi

TEST 12

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1. (I) Mehmet Fuat'ın yazar kişiliğinin en önemli yönünü, eleştirmenliği oluşturmaktadır. (II) Üniversitede özellikle eleştiri yöntemleri ve roman sanatı üzerine dersler vermiştir. (III) Ona göre her yazar, okurunu yapıtın içinde yaratmalıdır. (IV) Bir edebiyat yapıtının başarısı, o yapıtın okuru yaratma gücüne bağlıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. (I) Çocukların hayal güçleri doğar doğmaz gelişmeye başlar. (II) Bu gelişmeye destek olmak isteyen anne babalar da bunun için çeşitli yöntemler ararlar. (III) Henüz anne karnındayken ona hikayeler, masallar okumayı deneyebilirsiniz. (IV) Hikaye ve masalın çocuğun dış dünyasını şekillendirmede en önemli yöntemlerden biri olduğunu uzmanlar da sık sık vurguluyor.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde öneri anlamı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3.

Kazanmak istiyor fakat kazanamayacağınızı düşünüyorsanız kesinlikle kazanamazsınız demektir.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Kazanmak isteyen kişi öncelikle kazanmak düşüncesine kendini inandırmalıdır.

B) İnanmak, kazanmanın yarısıdır.

C) Kazanamayan kişiler kazanacaklarına olan inançtan yoksundur.

D) Kazanmak isteyen kişi düzenli olarak çalışmalıdır.

4. (I) Yazarın, dizi şeklinde yazdığı romanların ilki kısa süre önce yayımlanmıştı. (II) Dizinin ikinci kitabı "Tersine Adam" da piyasaya çıktı. (III) Yazarın, öz yaşam öyküsünü okuyunca yazarın polisiye roman ödülünü aldığını, müzikle ilgilendiğini öğreniyoruz. (IV) Yazarın kişiselliğiyle ilgili bu ayrıntılar, kitapta sağlam bir kurguyla örülü satırlarında da karşımıza çıkıyor.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde beğeni söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir öneri söz konusudur?

A) Biraz daha sessiz olun, içeride bebek uyuyor.

B) İyi çocuk yetiştirmek isteyenler, şairin yaşamını incelesinler.

C) Böyle çalışmaya devam ederse başaracak bu sınavı.

D) Puanları doğru hesaplamam için katsayılara ihtiyacım var.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ötekilerden farklı bir düşünce dile getirilmiştir?

A) Yazar, eserine seçeceği konuda özgür olmalıdır.

B) "Belli konularda yazı yazacaksın." sözü bir yazara söylenmez.

C) Yazar, anlatmak istediği bir konuya uygun üslup seçer.

D) Konu, yazarın kendi görüşüyle ortaya çıkar.

14. "Bu kadar kısa sürede bu işleri yetiştiremezsin." **cümlesinde henüz gerçekleşmemiş bir durumla ilgili peşin hüküm-de bulunularak hangi anlam özelliği örneklendirilmiştir, yazınız.**

15. "Buralara kadar gelmişsin de bizi ziyaret etmemişsin aşk olsun." **cümlesinin anlam özelliği nedir, yazınız.**

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

16.

1. değerini
2. kalbinde
3. gönülden
4. onun
5. bilen
6. sevgi
7. yeşerir
8. insanların

Yukarıda karışık olarak verilen sözcüklerden anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulmak istense doğru sıralama nasıl olur, yazınız.

17.

(I) Usta sanatçımız bu eserinde değişen şehir yaşamının insan psikolojisine etkilerini ele almış. (II) Cümleleri her zamanki gibi kısa, akıcı ve net. (II) Başlayanın bir çırpıda bitirebileceği bir kitap olduğunu düşünüyorum. (IV) Umarım kitap, doğru okuruyla en kısa sürede buluşur.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisi bir içerik cümlesidir, yazınız.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zaman ögesi vurgulanmıştır?

A) Ayakkabılarını ablam tamire bugün verdi.

B) Ablam ayakkabılarını bugün tamire verdi.

C) Bugün ablam ayakkabılarını tamire verdi.

D) Ablam verdi bugün tamire ayakkabılarını.

8. (I) Sokağımızın eskiyen taşları yenilendi. (II) Çay bahçelerinin gölgelikleri kaldırılınca sokağımızın ne kadar geniş olduğunu gördük ve doğrusu şaşırdık. (III) Artık, bir ucundan bakınca öbür ucunu rahatça görebiliyoruz. (IV) Sokağımızın yaşlı kedisi Kalender, yine gelip geçenlerin arasında dolaşıp duruyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde farkına varma söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

9.

1. Kararsızlık insanı dipsiz kuyulara hapseder.
2. Kararsız insanlar her şeye geç kalır.
3. En kötü karar bile kararsızlıktan iyidir.
4. Kararsızlık insanı çaresiz bırakır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

A) 2 ve 4. B) 2 ve 3.

C) 1 ve 3. D) 1 ve 4.

10. (I) Türk öykücülüğünde Anadolu insanı, belki ilk kez onun öykülerinde ete kemiğe bürünüp tam bir gerçeklikle hayat bulmuştur. (II) O, yazdığı yirmi öyküde Anadolu insanının yol, su, toprak, işsizlik, ağalık düzeni ve sağlık gibi sorunlarını ortaya koymuştur. (III) Köyün ve köylünün bu sorunlarını sıradan bir sosyolog veya politikacı gibi değil, sanatçı gözüyle ele alarak öyküleştirmiştir. (IV) Elbette bu yaklaşımlarında kimlerden yana olduğunu göstermiş, duracağı yeri çok iyi belirlemiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde nesnellik söz konusudur?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

11. "Bir sanatçının evrenselliği, ulusal olabilmekten geçer."

Aşağıdakilerden hangisi anlamca bu cümleye en yakındır?

A) Evrensel kabul edilen yazarlar özgün olmayı başaranlardır.

B) Ulusal bir sanatçı olarak kabul edilmek zor bir süreç gerektirmektedir.

C) Bir sanatçı milli değerlerini tanımadan evrenselliğe ulaşamaz.

D) Sanatçı çok emek harcamadan evrenselliği yakalayamaz.

12. Aşağıdak cümlelerin hangisi ön yargı cümlesidir?

A) Yönetmenin son filminin daha başarılı olacağını sanmıştım.

B) Bazısı bu tarz kitapları sevmez.

C) Çok çalışsa da istenileni veremeyecektir.

D) Keşke onu bu işe hiç sokmasaydık.

KVA Yayınları

CÜMLEDE ANLAM
Değerlendirme Testi

TEST 13

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Bu dünyada gördüğünüz bütün eserler iyimserlerin eseridir çünkü insan kötümser olunca eser vermesine imkân kalmaz. Bütün işlerin başlangıcı çetin mücadelelerle doludur. (1) En ehemmiyetsiz bir engel karşısında yılıveren kötümser insan bir kenara çekilip kara düşüncelere dalarken iyimser insan, o mücadelelerin sonunu görebildiği için engellerin üzerine atılmaktan çekinmeyecektir. Hayatın engelleri, sonunun daima iyi olacağına inanan güçlerin sayesinde ortadan kalkar. Dünyayı refaha ve bolluğa kavuşturan onlardır. (2) "En iyi iş neşeli adamın elinden çıkan iştir." diye bir söz vardır. İnsan çalışırken neşesini kaybetmemeli. Kötümserlik, toplumda her bakımdan yıkıcı bir rol oynar. Bu sözleri dinlerken tabii aklınıza gelen suali tahmin etmiyor değilim. Peki ama nasıl iyimser olmalı?

İnsan dünyaya iyimser olarak gelmektedir. Küçük çocukların ne tatlı hayaller içinde büyüdüklerini hatırlayacak olursanız bu sözün doğruluğuna inanırsınız sanıyorum. Sonradan kötümser olduğumuza göre dostlarımızı iyimser insanlardan seçelim. Neşe bulaşır, derler. (3) Onların neşeleri bize ulaşır, hayatı hoş tarafından görmeye çalışacağımız için kötümserliğimizden eser kalmaz belki.

1. Metindeki altı çizili cümle için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Amaç-sonuç cümlesidir.
B) Varsayım cümlesidir.
C) Yargı gerekçesiyle verilmiştir.
D) Tahmin cümlesidir.

2. Bu parçadaki numaralanmış birinci cümlenin anlam özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özveri
B) Küçümseme
C) Sitem
D) Karşılaştırma

3. Bu parçadaki numaralanmış ikinci cümleyle aşağıdakilerden hangisi anlamca çelişir?

A) Mutlu insanların daha başarılı işler yapma olasılığı yüksektir.
B) İşin iyisi, insanın ruh halinden etkilenmez.
C) İnsanlar, keyifli olduklarında bu, işlerine de yansır.
D) Güzel bir iş yapmak istiyorsak o işi sevmeliyiz.

4. Bu parçadaki numaralanmış üçüncü cümledeki anlam ilişkisini taşıyan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

A) İyi bir tatil yapabilmek için bu yıl çok çalışmalıyız.
B) Destanlar, insanların tarihini anlatan eserler olduğu için toplumlar tarafından çok önemsenir.
C) Bu sene çıkan filmlerin hepsine gittim fakat çoğunu beğenmedim.
D) İnsanları daha iyi anlayabilmek için kitap okumayı hayatınızını merkezine yerleştirebilirsiniz.

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

18.

Gerçek esaret bilekleriniz değil, yürekleriniz zincirlendiğinde başlar.

Aşağıya bu cümleyle anlamca yakın bir cümle yazınız.

19.

I. Ödüller, sanatçıların daha nitelikli eserler yazmalarını sağlar.
II. Usta bir yazar için ödülün hiçbir anlamı yoktur.
III. Ödüllerin kitap satışlarını artırdığını kimse inkâr edemez.
IV. Ödül alan her kitap, okur tarafından hemen satın alınıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangileri savunduğu düşünce bakımından birbirine en yakındır, yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

20.

Gençken de yemek yapmayı çok severdim.

Bu cümledeki örtülü anlamı yazınız.

21.

"Annem de bizimle sinemaya gelir sanmıştım." **cümlesindeki anlam özelliği nedir, yazınız.**

22.

"Kadının üzerinde çiçek desenli, şık bir elbise vardı." **cümlesinin kanıtlanabilirlik bakımından özelliği nedir, yazınız.**

5.

	Cümleler	Sebep-sonuç	Amaç-sonuç	Koşula bağlılık
1.	Bebek hasta olduğu için sürekli ağlıyor.	✔		
2.	Ödevlerini zamanında yaparsan sonra sıkıntı çekmezsin.			✔
3	Ablam ders çalışmak için arka odaya geçti.	✔		
4.	Çocuk konuşmak üzere kürsüye çıktı.		✔	

Yukarıdaki tablonun hangi satırındaki cümlede görülen anlam ilişkisi yanlış belirtilmiştir?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

6. 1. Edebiyat kadar toplumu ve insanı anlatma olanağına sahip olan başka bir alan yoktur.

2. Edebiyat başlangıçtan beri, insanı ve onun toplumsal ilişkilerini konu edinmiştir.

3. Edebiyat, okuyucuya doğrudan seslendiği için uzun ömürlü olmuştur.

4. Edebiyat, oldum olası, toplumsal bir varlık olan "insan"ı anlatmıştır.

Yukarıdaki cümlelerden hangileri savunulan düşünce bakımından birbirine en yakındır?

A) 1 ve 2. B) 2 ve 3.
C) 2 ve 4. D) 3 ve 4.

7. (1) Oğuz Atay kendine yol olarak iletişimsizliği, yabancılaşmayı, bireyin yalnızlığını, kimlik kaybını, aydın sorunlarını ve tutunamayanları seçmiştir. (2) İroni de onunla öyküye girmiştir, diyebiliriz. (3) Ele aldığı sorunları alışılmışın dışında bir teknikle irdeleyen yazar, onları acıklı bir güldürü biçiminde dile getirir. (4) Atay'ın yazdığı her metin, iç monologlar ve çağrışımlarla gelişen metinlerdir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde içerik söz konusudur?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

8. (I) Kars, tarih öncesi çağlardan günümüze dek çeşitli uygarlıkların yaşam alanı olmuş. (II) Her dönemde de bölgenin cazibe merkezi olmayı başarmış. (III) Karadeniz üzerinden Tuna ve Volga Nehirlerine bağlanıp Avrupa'nın içlerine uzanan tarihî ticaret yolları Kars'ta kesişmiş. (IV) Ticaret yollarının zamanla yön değiştirmesi, savaşlar ve göçler; ne yazık ki hareketli, parlak günlerinin geride kalmasına yol açmış. (V) Artık kentin tarihî zenginliklerine ve muhteşem doğasına, etkin ve uzun soluklu tanıtımlarla dikkat çekmenin zamanı gelmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde kişisel görüşe yer verilmemiştir?

A) I ve III. B) I ve V.
C) II ve III. D) III ve IV.

9. Aşağıdaki çocukların hangisinin cümlesinde tanımlama yapılmıştır?

A) 
Ali: Spor, insanın bedenen ve zihnen rahatlamasıdır.

B) 
Eda: Spor, insanların iletişim kurma becerilerinde önemli rol oynar.

C) 
Selin: Spor, bedenin yanında ruhu da beslemenin en etkin yolu olarak kabul edilir.

D) 
Emre: Spor yapmak insanı dinçleştirir.

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde neden–sonuç ilişkisi vardır?

A) Yaşlı bir kadın ağlar
Her sabah menekşelerin üstünde

B) Beni gözlerimden asın
Önce onlar gördü Süheylâ'yı

C) Parmaklarıma siner tınısı
Gözüne perde çekilmiş yolların

D) Belki hayasız bir güne saplanırım
Bırakılmış gibi oluruna

KVA Yayınları

PARAGRAF
Anahtar Sözcük, Başlık, Konu

TEST 1

1. Her yıl tabiat kışla ölür ve baharla adeta yeniden doğar. Uyanır tüm güzellikler. Bayram gibidir bahar, tabiat için. Çıplak ağaçlar baharla giyerler en güzel, en canlı elbiselerini. Dört bir yan, yeşilin çeşitli tonlarıyla bezenir bu mevsimde. Daha sonra yeşilin üzerini rengârenk çiçekler doldurur. Kuşlar öter bir başka coşku ile. Çünkü onlar da katılırlar bu sevince, evrendeki tüm canlılar gibi. Ya çocuklar... Tabiat bir başka kucak açar çocuklara bu mevsimde. Masmavi göklerini verir çocuğa, uçurtmasını özgürce uçursun diye. Yemyeşil kırlarını verir, özgürce koşup oynasın diye. Çünkü çocuk, tabiatı bahar ile bütünleştiren bir unsurdur. Bunun için bir başka olur bahar ve renkler çocuğun gülüp oynadığı kırlarda, bahçelerde.

Bu metnin anahtar sözcüklerinden biri aşağıdakilerden hangisi olamaz?

A) Tabiat
B) Toprak
C) Bahar
D) Çocuk

2. Boş zamanlarımızı değerlendirmenin aktif alanlarından biri ve kuşkusuz başta geleni spor; insan gücünün gelişmesinde, gençlerin yetişmesinde gerekli olan eğitim dalları arasındadır. Çağlar boyu sporun amacı; daha hızlıyı, daha yükseği, daha güçlüyü elde etmek olmuştur. Sporun doğuşunda ve gelişmesinde insanın tabiatla savaşı rol oynamıştır. Bu savaşı kazanmak, tabiata hakim olmak için harcanan çabada, duyulan mutlulukta sporun yeri vardır. Spor, bedenî ve ruhî yetenekleri, düzenli, dengeli, amaca uygun olarak geliştirmek ve gereğinde bunlardan en iyi biçimde yararlanmak için yapılır. Diğer yandan spor, gençlik çağının en önemli meselelerinden biri olan arkadaşlığı, en iyi, olumlu, güvenilir olarak geliştiren bir araçtır. Ortak bir amaca, çalışmaya, gelişmeye, başarıya yönelmiş; sevgiye, saygıya dayanan arkadaşlık ilişkileri hem çok sağlam olur hem de gencin kişilik kazanmasına büyük katkılar sağlar.

Bu parçanın başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Olimpik Spor Dalları
B) Spor Çeşitleri ve Faydaları
C) Sporun İnsan Hayatındaki Önemi
D) Gençlerin Spora Verdiği Önem

3. Çalışma masasının mümkün olduğunca düzenli olması odaklanma için önemlidir. Özellikle test çözerken etrafın toplu olmasına dikkat edilmelidir. Sadece çalışılacak dersin kitaplarının masanın üzerinde olmasına dikkat edebilirsiniz. Çünkü kitapların ufak kuleler halinde etrafında olması öğrencinin dikkatini dağıtır. O an için ihtiyacı olmayan kitapların kitaplıkta durmasına özen gösterilmelidir. Bu sebepten masasının dağınık olması bazı çocukların çalışırken dikkatini dağıtır. Dikkatlerinin neden dağıldığını fark etmedikleri için bu yanlışı yapmaya devam ederler.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

A) Motivasyonun çalışmaya olan etkisinden
B) Çalışma masasının düzenlenmesinden
C) Düzenli çocukların başarılı olacağından
D) Programsız çalışmanın olumsuzluklarından

4. Kitap; çocuğun zihinsel, duygusal, sosyal ve dil gelişiminde bir uyaran ve eğitim aracıdır. Çocuğun yaratıcı hayal gücünü genişletir ve gelişmekte olan iç ve dış dünyasına katkıda bulunur. Çocuğu yavaş yavaş hayatın gerçeklerine hazırlamada ona yardımcı olur, çocuğun kelime hazinesini geliştirdiği için duygu ve düşüncelerini ifade etmesine de imkân sağlar. Kendi hayatı dışındaki çevreyi tanımasına, bilgisini artırarak var olan bilgisinin pekişmesine yardımcı olur. Ayrıca çocuğun zihinsel, duygusal, sosyal ve dil gelişimine katkıda bulunur. Çocuğun dinleme yeteneğini de geliştirir.

Yukarıdaki paragrafın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çocuğa olumlu davranış kazandırmada anne ve babanın desteği
B) Kitap okumanın insan yaşamına katkısı
C) Kitapların çocuğun gelişimindeki önemi
D) Kitap okumanın dinlemeye olan olumlu etkisi

HIZLI BAKIŞ

Anahtar Sözcük:

- Anahtar sözcük, bir paragrafın konusunu belirlemek için kullanılan sözcüktür. Metin içinde sıkça tekrar edilir.

Paragrafta Başlık:

- Paragrafın başlığı, paragrafta anlatılanların özeti gibidir.
- Paragrafın başlığı, paragrafın konusu ve ana düşüncesini verebilmelidir.

Paragrafta başlık bulmayla ilgili soru tipleri şunlardır:

- Bu parçanın başlığı aşağıdakilerden hangisidir?
- Parçanın başına getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Paragrafta Konu

- Paragrafın konusu, paragrafta üzerinde durulan düşünce, duygu veya kavramdır.
- "Paragrafta neden söz ediliyor, yazarın bu yazıda söz ettiği nedir?" tarzındaki sorular paragrafın konusunu bulmamızı sağlar.

Paragrafta konu ile ilgili soru kökleri şunlardır:

- Bu paragrafta neyden söz edilmektedir?
- Bu paragrafta yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?
- Bu parçada üzerinde durulan nedir?
- Bu parçada yazar aşağıdakilerin hangisinden söz etmektedir?

5. Toplumda büyük bir yeri olan huzurevleri; insanların yaşlandığında unutulmadıklarını, onların değerinin bilindiğini gösteren yapılar olarak insanların içine iyilik, mutluluk, huzur aşılamaktadır. Huzurevlerinde bulunan kişilerin bakımları en iyi şekilde yapılmakta, onların her birisi ile ayrı ayrı ilgilenilmektedir. Yemeklerinden temizliklerine her türlü ihtiyaçları büyük bir profesyonellikle karşılanmaktadır. Kişiler huzurevi denildiğinde genellikle yalnız kalındığını, unutulan bireylerin burada yalnızlığa terk edildiğini, onlara bu noktalarda kötü davranıldığını düşünürler ancak gerçekte bu kişilerin bakımları en iyi şekilde yapılmaktadır. Kişilerin her türlü ihtiyacı en iyi ve en hızlı şekilde karşılanmaktadır. Huzurevlerinde bakım konusunda uzman kişiler çalışmaktadır ve her birisi, yaşlı bireyleri adeta kendi ailelerinden birer birey gibi severek bakımlarını üstlenmektedirler.

Aşağıdakilerden hangisi bu metnin anahtar sözcüklerinden biri olamaz?

A) Yaşlılık
B) Huzurevi
C) Hoşgörü
D) Bakım

6. Ruh güzelliğinin en çekici belirtisi hiç şüphesiz gülümsemedir. Duygulardaki yatışmanın sevimli bir kudreti vardır. En sıkıntılı, öfkeli anlarımızda bile gülen bir çehreyle karşılaştığımız zaman hemen gevşeyiveririz. İster istemez duygularımızda bir durulma, yüz hatlarımızda bir yatışma olur. Çevremizdeki insanları kendimize bağlamak için ilk etki çok önemlidir, bu da gülümsemedir. Gülümseyen bir çehre itimat uyandırır. Gülümseme bir aydınlıktır; farkında olmadan biz de sonunda onun aydınlığına kapılırız. Bütün insanların manevi olarak bu aydınlığın sıcaklığına sığınmaya ihtiyacı vardır. Günlük hayatımızda türlü nedenlerle birçok sıkıntıya uğrayabiliriz; ister istemez duygularımıza koyu bir karamsarlık hakim olur. Dostlarımız bile varlığımızdan haz duymazlar, yanımızda durmak istemezler, dursalar bile sıkıntımız onları da etkiler. Çünkü bütün insanların tebessüme ihtiyacı vardır.

Bu parçada üzerinde durulan konu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mutlu bireylerin çevresini de mutlu etmesi
B) Gülümsemenin insanlar için taşıdığı önem
C) Karamsar insanların hiçbir zaman sevilmeyeceği
D) Zor durumda olan insanlara yardım etmenin önemi

7. Sanat, evrenin ve insanın var oluşu ile başlar. Yaşadığımız toplumda sanatçının geçirmiş olduğu aşamalar ile sanata yüklenen roller çağın gerektirdiklerine göre değişiklik gösterir. Toplumun sanattan, sanatın toplumdan kopamayışı sonucunda da eserlerde kent teması, toplumsal sorunlar her zaman ele alınmıştır. Aynı zamanda sanatın toplum içinde ayrıcalıklı bir yeri olduğu bilinmektedir. Bu ayrıcalık, bazen toplumun kişisel tutumlarını öne sürdüğü bir yer olurken bazen de bu tutumların aşıldığı bir ortam haline gelir.

Aşağıdakilerden hangisi bu metnin anahtar sözcüklerinden biri olamaz?

A) Sanat
B) Toplum
C) Evrensellik
D) Sanatçı

8. Yaratıcı yazarlık atölyelerinin son yıllarda gitgide artmasının nedeni, yazmaya meraklı olanların artışıdır. Edebiyata, öykü ya da roman yazmaya büyük bir yönelim var. Dolayısıyla bu ilgiyi karşılamaya çalışanlar da daha çok sayıda çıktı ortaya. Bu arada yaratıcı, yazınsal yazının sorunları üstünde de daha çok durulmaya başlandı mı? Sanırım buna da olumlu bir yanıt verebiliriz. Belki nitelikli atölye çalışmaları yapmanın yanı sıra bazı kurumların, derneklerin vb. bu ilgiden az çok para kazanma amacı da bu kursların artışındaki nedenler arasındadır. Bu tür atölye çalışmalarında yaratıcı yazarlık öğrenilmez, ben bunu hep söylüyorum. Ama yaratıcı yazarlığa giden yolların öğrenilmesi, yaratıcı yazının bazı sağlam ipuçlarının kavranması, yanlış alışkanlıkların yerine doğrularının konması, bakış açılarının değişmesi ve en önemlisi, doğru bir okuma biçimi edinmenin yollarının görülmesi pekâlâ sağlanabilir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmiştir?

A) Yazarlığın öğrenilebilir ve öğretilebilir bir sanat olduğundan
B) Atölyelerin öğreteceği tek şeyin okuma biçimleri olduğundan
C) Yazarlık atölyelerinin artmasıyla bu işin öğrenilip öğrenilemeyeceğinden
D) Edebiyattan anlamayan yazarların yetişmeye başladığından

KVA Yayınları

PARAGRAF
Ana Düşünce, Ana Duygu

TEST 2

1. Bir okur polisiye olduğu varsayılan bir romanın sonunu bildiği için okumuyorsa o ilkin bir okur değildir. Roman da yazınsal olma niteliğinden yoksundur çünkü hiçbir roman sadece serüven kurgusu için okunmaz. Okuma eyleminde kuşkusuz merak ögesi de vardır ama kitap yazınsal haz almak için okunur. Kitabı okurken aldığınız haz en önemlisidir.

Aşağıdaki yargılardan hangisi bu metnin ana fikrini desteklemektedir?

A) Bir edebi eserin neden okunduğunu belirlemek güçtür.

B) Serüven içeren yapıtlar daha kolay okunur.

C) Bir edebi eser ondan tat almak için okunmalıdır.

D) Her okurun okuyabileceği nitelikte yapıtlar vardır.

2. I. Dört yaşındaki oğlum yıkanmayı hiç sevmiyor ve bu durum aramızda büyük çatışmalara yol açıyordu. Geçen hafta "Yaşasın Kirlenmek" adlı bir hikaye kitabı okudum. Bu hikaye olaya çok farklı bir açıdan yaklaşmamı sağladı. Bu hafta oğlumla çok daha iyi bir iletişim kurduk.

II. Küçüklüğümden beri anneme olan öfkem hiç dinmiyordu. Babamı İstanbul'da bırakıp başka bir şehre taşınmamızdan hep onu sorumlu tutuyordum. Fakat okuduğum bir roman yaşama annemin gözünden bakabilmemi, onu anlamamı sağladı. Şimdi kaybettiğimiz yılları telafi etmeye çalışıyorum.

III. İş dünyasındaki bazı sorunlarla baş etmekte oldukça zorlanıyordum. Arkadaşımın hediye ettiği bir kişisel, gelişim kitabı bu sorunlarla nasıl baş edebileceğim konusunda büyük bir farkındalık yarattı bende. Şimdi daha mutlu ve başarılı bir iş hayatım var.

Bu üç metinden çıkarılabilecek ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir ülkede okur sayısı arttıkça uygarlık düzeyi de artar.

B) Kitaplar, insana yalnızlığını unutturan bir dosttur.

C) Okuduğu kitaplar, insanın yaşamdaki kılavuzudur.

D) Kitap okumayan insanlar, karşılaştıkları sorunları nasıl çözeceklerini bilemezler.

3. Dil bilindiği gibi sadece toplumsal yapının ürünü değildir. Dili kullanan insanın kişilik özellikleri, genetik yapısı, sahip olduğu dünya görüşü, din, ahlâk, felsefe ve bunların birbirleriyle olan karşılıklı etkileşimleri dilin senfonisini belirler. Hele de bu dil şiir diliyse yani imgelerle belli belirsiz görüntülerle oluşuyorsa her şairin farklı bir dili olması kadar doğal bir şey yoktur. Üstelik bu doğal dil gereklidir de.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Her şairin özgün bir dili olması gerektiği

B) Dilin, kolay anlaşılacak bir yapıya sahip olmadığı

C) Şiirin dilini oluşturmanın zor olduğu

D) Dilin yapısının kolay kolay zarar görmeyeceği

4. Edebiyat ile sinemanın iki ayrı disiplini olduğunu ve birbirlerine çevrilemeyeceğini düşünenlerdenim. Edebiyatın dil ile kurduğu büyü, sinemanın görüntüyle kurduğu büyüye çevrilirken hem anlam hem malzeme hem derinlik kaybına uğrar. Dolayısıyla edebiyat uyarlaması bir filme gittiğimde kitabı tamamen unutur, kendimi filme emanet ederim. Ne kadar okur varsa o kadar kitap vardır çünkü. Bir yönetmen bir kitabı filme alırken kendi okumasını aktarır, benimkini değil. Bu yüzden bu düşüncelerle değerlendiririm filmi.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yönetmen, kendi bakış açısını filme yansıtmalıdır.

B) Her edebî eser sinemaya çevrilemez.

C) Sinemaya çevrilen edebî eserler bazı özelliklerini yitirir.

D) Edebiyat, sinemadan daha etkilidir.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Paragrafta Ana Düşünce

- Parçanın ana düşüncesi parçanın herhangi bir yerinde olabilir.
- Paragrafta savunulan, kabul ettirilmek istenen düşünce varılmak istenen sonuç ana düşüncedir.
- Bu yüzden ana düşünceyi bulabilmek için parçanın tamamını okumak gerekir.
- Metni okurken verilmek istenen mesaj nedir sorusunun yanıtını bulmaya çalışmak gerekir.
- "Bu parçada yazar, ne söylemek istiyor?" sorusu bize ana düşünceyi buldurur.

Örnek:

Anne-baba olmak çok güzel ve sorumluluk gerektiren bir durumdur. Onlara hayatı, doğruları öğretmeye çalışırken rehberimiz sözler değil, davranışlar olmalıdır. Şunu asla unutmamalıyız ki çocuklar verdiğimiz öğütleri değil, ayak izlerimizi takip eder.

Bu metinde yazar, çocuklara öğüt vererek değil davranışlarımızla örnek olmamız gerektiği ana düşüncesini bize vermektedir.

HIZLI BAKIŞ

Ana düşünceyi buldurmaya yönelik soru tipleri şunlardır:

- Bu parçanın ana düşüncesi, aşağıdakilerden hangisidir?
- Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?
- Bu paragraftan çıkarılacak asıl sonuç aşağıdakilerden hangisidir?
- Bu parçada aşağıdakilerden hangisine karşı çıkılmaktadır?
- Bu paragraftan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

Ana Duygu

Şiirde işlenen duygu, verilmek istenen iletiye ana duygu denir.

5. Bir işe kendini verebilmek, odaklanabilmek, başka her şeye alıcılarımızı kapatarak sadece onunla meşgul olabilmek bugünkü yaşam koşullarında çok zor. Bunu başarmanın en güzel yoluysa belli: Kütüphaneye gitmek. Kütüphanedeyken kimse "Niye telefonuma cevap vermedin?" diye yakınmaz. Kapı zili çalmaz, fazladan hiçbir ses yoktur. Kimse gelip tek başımıza bir masada oturup okumamıza engel olamaz. Yanımızda bir arkadaş olsa da onunla konuşulmaz. Söylenecek şey, çok önemli olsa da kütüphaneden çıkma zamanı beklenir.

Bu parça ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kütüphaneye giden bütün insanlar etrafına her zaman saygılıdır.

B) Kütüphaneler işimize odaklanabilmek için tercih edebileceğimiz en uygun mekanlardır.

C) Kütüphaneler bilgiye ulaşmamıza olanak sağlamasına rağmen canlılıktan uzak alanlardır.

D) İnsanların ilgisi bizi kimsenin bize ulaşamayacağı yerlere gitmeye iter.

6. Zamanı geri alabilsem tam şimdi şu an
Çevirmezdim bana uzanan elleri bir an
Sevgi dolu bakışlara aynı sevgiyle bakar
Çiçeği koklar, gökyüzünü içime çekerdim
Ah ! Bütün keşkelerimi bir bir silerdim

Yukarıdaki şiirin ana duygusu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özlem

B) Karamsarlık

C) Pişmanlık

D) Mutluluk

7.

> Çok güzel hayal kurmak, çok güzel öykü yazmakla eş değer değildir. Bazıları güzel hayal kurar da yazmaya gelince, aynı başarıyı gösteremez. Öyküye girenin, dilsel bir dizgeden geçirilerek öyküye yedirilmesi gerekli. Bunu da ancak öykücüler yapabilir. Terbiye edilmemiş yani sanatsal anlamda dizginleştirilmemiş hayal dünyası ne kadar zengin olursa olsun dağınıktır, etkisizdir.

Aşağıdaki yargılardan hangisi bu metnin ana fikrini desteklemektedir?

A) Sanatsal ürün ortaya koymak her zaman mümkündür.

B) Sadece hayal gücü sanatsal bir ürün ortaya koymak için yeterli değildir.

C) Hayal gücü sanatçının en önemli silahıdır.

D) Sanatsal bir ürün bireysel isteklerden uzak olmalıdır.

8. Ne güzel sallanıyor dalda açılmış gonca
Dereler en güzel ezgilerle akıyor dağlardan
İnsanlar gülümsüyor sabah vapurunda birbirine
Aldığımız her nefes martı olup uçuyor içimizde
Her an bir ''Çok şükür!'' geçiyor gönlümden

Yukarıdaki şiirin teması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Doğa sevgisi

B) Yaşama sevinci

C) Memleket hasreti

D) Çocukluk özlemi

KVA Yayınları

PARAGRAF
Ana Düşünce

TEST 3

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1. I. Bir bilim şenliğinde yapılan bir deneyde iki menekşe bitkisi alınıyor. Bitkilere tamamen aynı şartlarda iki hafta bakılıyor. Ancak bitkilerden birine iki hafta boyunca nefret ve öfke dolu sözler söylenirken diğerine sevgi dolu sözler söyleniyor. İki haftanın sonunda sevgiyle ve ilgiyle büyütülen bitkinin yaprak ve çiçek sayısının arttığı, nefretle büyütülen çiçeğin ise solmaya başladığı gözlenmiştir.

II. Pazar günü temiz hava almak ve kitap okumak için parka gittim. Biraz ilerde köpekli aileler vardı. Bir süre sonra bir durum dikkatimi çekti. Aynı cins iki köpek vardı. Bunlardan biri çocuklarla koşturup oynarken diğeri herkese, her şeye havlıyor; huzursuzluk yaratıyordu. Biraz izlediğimde bu davranış farkının sahiplerinin onlara olan yaklaşımından kaynaklandığını anladım. Biri sevgi, biri öfke doluydu.

III. Öğretmenliğim boyunca çok sayıda çocuk gördüm, yetiştirdim. Bunca yıllık deneyimlerim sonucunda şunu söyleyebilirim ki bir çocuğun okuldaki ve hayattaki başarısının, mutluluğunun altında sevgi ve ilgi yatıyor. Sevgiyle büyütülen çocuklar için başarı ve mutluluk doğal bir durum ancak diğerleri için maalesef aynı şey söz konusu olamıyor.

Bu üç metinden çıkarılabilecek ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

A) İdeal olanı yakalamaya çalışmak insan için boş bir çabadır.

B) Bitki, hayvan ve insanın pek çok benzer ve farklı yönü vardır.

C) Sevgi, tüm canlıların yaşamında olumlu sonuçlar doğurur.

D) Her canlının yetişebilmesi için kendine has belli koşullara ihtiyacı vardır.

2. Sanatın en önemli yönü uzun bir emek ve sabır gerektirmesi, sonunda da bir eserin ortaya çıkmasıdır. Örneğin bir ressam uzun uğraşlar sonucunda resmini tamamlar ve ortaya çıkan ürün onun sanatını yansıtır. Bu diğer sanat dalları için de geçerlidir. Emek harcanmadan sanatçı unvanını kazanmak kolay değildir.

Yukarıdaki paragrafta sanatla ilgili olarak vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nesnellikten uzak olması gerektiği

B) Sanat dallarının birbiri ile ilişkili olduğu

C) Birçok sanat dalının iç içe olduğu

D) Emek vererek ortaya çıkabileceği

3. Sanatta önemli olan, olanı aynen aktarmak değil gerçeği hayalle süsleyip sunmaktır. Bir ressamın tablolarına baktığınızda denizi pembe, gökyüzünü mor, nehirleri turuncu, insanların kırmızı renkte betimlendiğini görürseniz yadırgamayın. Böyle bir tablo sanatçının belli kalıplardan uzak durduğunun, düş gücünü konuşturduğunun göstergesidir. İşte gerçek sanat budur.

Aşağıdaki yargılardan hangisi bu metnin ana fikrini desteklemektedir?

A) Gerçeğin bire bir aktarımındaki başarı sanatı sanat yapar.

B) Sanat eserinin beğeni kazanması sanatçının hayal gücüne bağlıdır.

C) Sanat hayal gücü geniş olan, kalıplardan uzak zihinlerle oluşturulur.

D) Sanatta önemli olan gerçeği olduğu gibi aktarmayı bilebilmektir.

4. Bir akşam vakti çocukken tuttuğum anı defterimi kitaplarımın arasında buldum. Heyecanla açtım ve okumaya başladım. Bir anımda en çok sevdiğim şehir olan İstanbul'a ailem ile gidişimizden bahsetmişim. Yaptığımız vapur gezileri, her bir köşesi muhteşem olan tarihi mekanları, hayranlık uyandıran boğaz manzarası ve tabii ki yoğun kalabalığı... Çok güzel ve unutamayacağım bir seyahat olmuştu benim için. Anı defterimi okudukça o günleri daha çok özlediğimi bir kez daha anladım.

Yukarıdaki parçadan, yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Çocukluk günlerine özlem duyduğuna

B) Şu anda kötü günler geçirdiğine

C) Anılarında her şeyi yazmamaya çalıştığına

D) Mutsuz bir yapıya sahip olduğuna

1.

Her dilde bilim ve tekniğin gelişen ihtiyaçlarını karşılamak için yeni terimler türetilir. Bu türetmeyi genellikle dilciler değil, mucitler yaparlar. Çünkü onlar buluşlarını ilk kez tanıtırlarken bunların adlarını da koyarlar. Bu yüzden bilimin ön saflarında yer alan mucitlerin kendi dillerinin yapısını, sözcük ve cümle türetme kurallarını iyi bilmeleri gerekir.

Bu metinde mucitlerle ilgili olarak asıl anlatılmak istenen nedir, yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

2.

Meyve ve sebzelerin bozulmasına bazı bakteriler neden olur. Bakteriler, bu gıdaların içerdiği suyu kullandığı için onların üzerinde kolaylıkla gelişip çoğalabilir. Bu durumda bakteriler meyve, sebzelerin içeriğinde ve görünüşünde birtakım değişikliklere yol açarak bozulmalarına neden olur. Ancak meyve ve sebzeler kurutulursa bozulmalarının önüne geçilebilir. Çünkü kurutulan meyve ve sebzelerin su miktarı önemli ölçüde azalır. Bakteriler de yeterince su bulamazsa gelişemez.

Bu metnin ana düşüncesini yazınız.

5. Masallar, kendi içinde binbir diyarı yansıtır. Olay yapısı, kahramanları, anlatılan zamanı ve diğer özellikleri ile masal; çocukların gözünde başka bir değere sahiptir. Masalın onların üzerindeki etkisi uzun süre devam eder. Çocuklar, kendilerini masal kahramanının yerine koyar ve anlatılan olayı bizzat kendileri de yaşar. Masal, işte bu yüzden önemlidir çocuklar için.

Yukarıdaki parçada masal ile ilgili vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Anlaşılmasının uzun zaman gerektirdiği

B) İçeriğinin çocuğa göre ayarlanmasının gerekliliği

C) Çocuklar için çok önemli ve özel olduğu

D) Üslubunun çocukların anlayacağı şekilde olması gerektiği

6. Kitap okumak, çocukların ufkunu genişletir ve onları yeni dünyalarla tanıştırır. Bu yüzden çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmak önemlidir. Günümüzde okuma alışkanlığı yerini teknolojiye bıraktı iyice. Bu durumun daha da ilerlememesi için annelere ve babalara büyük bir iş düşüyor. Aileler çocuklara kendileri de örnek olacak şekilde kitap okuma alışkanlığını kazandırmalıdır. Çünkü sadece kitap oku, demek yeterli değildir. Anne, babayı kitap okurken gören çocukta kitap okuma alışkanlığı gelişir.

Bu parçada vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Teknolojinin okuma üzerindeki etkisi gün geçtikçe artmaktadır.

B) Ailelerin okuma alışkanlığının olması çocuğun okuma alışkanlığı kazanmasında etkilidir.

C) Aileler çocuğunun okuduğu kitapların içeriğiyle ilgilenmelidir.

D) Çocuğun neyi okuduğundan çok ne kadar okuduğu önemlidir.

7. Türü ne olursa olsun her yazı, her kitap okura hitap etmek için yazılmalıdır. Yazarın tek amacı iletisini okura duyurabilmek olmalıdır. Yazar bunu yaparken dilin bütün olanaklarını dilediği gibi kullanabilir hatta olanakları kendisi de yaratabilir. Kendi biçimini oluşturmaya çalışırken sözcüklerin yerini değiştirebilir mesela. Yazar, bu çabaların sonucunda da metni dokusuna sindirebilmiş olacaktır. Böylece okurlar, iletişimi birinci elden sağlamış bir yazarla karşı karşıyadır artık.

Aşağıdaki yargılardan hangisi bu metnin ana fikrini desteklemektedir?

A) Yazarla okurun iletişimi yazarın dilin olanaklarını kullanması hatta bu olanakları kendi yaratıcılığını kullanarak aşmasıyla sağlanır.

B) Okurun yazarın mesajını alması, yazının içeriğinin güçlü olmasına bağlıdır.

C) Bir yazının okuru etkileyebilmesi, konusunu yaşamdan almasına bağlıdır.

D) Yazar-okur iletişimi, yazarın düş gücünü harekete geçirmesiyle sağlanır.

8. Sorumluluk, çocukluk döneminde kazanılan bir duygudur. Kendi hedefini belirlemek, bireyin kendi sorumluluğunu alabilmesine bağlıdır. Çocukluk döneminden başlayarak sorumluluk duygusu desteklenmiş kişiler, kendi kararlarını verip hedeflerini kendileri seçebilirler. Bunun yerine bütün sorumlulukları ailesi ya da başkaları tarafından taşınmış kişiler hedeflerini başkalarının seçmesini bekleyecektir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

A) Aileler, çocukların hedeflerini belirlemesinde yönlendirici olmalıdır.

B) Sorumluluk duygusu, aileden çok çevrenin desteğiyle gelişir.

C) Doğru hedefin belirlenmesinde ailenin önemi büyüktür.

D) Çocukluktan itibaren sorumluluk alması desteklenmiş bireyler ileride kendi kararlarını verebilen kişiler olurlar.

KVA Yayınları

PARAGRAF
Yardımcı Düşünce

TEST 4

HIZLI BAKIŞ

Paragrafta Yardımcı Düşünce:

- Yardımcı düşünceler ana düşüncenin etrafında gelişen, ana düşünceye belirginlik kazandıran düşüncelerdir.
- Yardımcı düşünce sorularında seçenek ve cümleler eşleştirildiğinde dışarıda kalan seçenek doğru yanıttır.
- Olumsuz soru kökleri yardımcı düşünceleri buldurur.

1. Benim kitaplarla buluşmam erken oldu. Ama o zaman için bu, bir seçenek değil seçeneksizlikti. Çünkü çocukluk döneminde yapacak daha renkli bir şey yoktu yaşamımda. Bir ara yurt dışına gittim, döndüm; ailenin parçalanması, yalnızlık... Bunlara eklenen başka sıkıntılar, yabancılaşma... İşte o dönemlerde kitaplara sarıldım. Onlar bende çok derin izler bıraktı. İçimdeki boşluğu doldurdu. Gerçek yaşamdaki insanlardan daha gerçek geldi kitaptakiler bana.

Bu parçada konuşan kişiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Başkalarına güven duymadığı
B) Özel yaşamında sorunları olduğu
C) Kitaplarla erken yaşta buluştuğu
D) Kitapların onu etkilediği

2. "Türk Şiirinden Portreler" bütünüyle Osmanlıdan günümüze akıp gelen şiirimizi tanıtırken edebi birikimimizi de aktarıyor. Birinci bölümde şiirimizin toplu değerlendirilmesi yapılıyor. İkinci bölümde ise şairlerimizin Türk şiiri hakkındaki görüşlerine yer veriyor. Anlaşılır bir dille yazılan kitap, yazarın en kapsamlı çalışması olarak karşımıza çıkıyor.

Bu metinde "Türk Şiirinden Portreler" **adlı eserle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?**

A) Kaç bölümden oluştuğuna
B) İçeriğinin ne olduğuna
C) Yazarın diğer yapıtlarından farklılığına
D) Okuyucu tarafından çok beğenildiğine

3. Türkiye'de en çok tüketilen peynir hangisi diye sorulsa cevap hazırdır: Beyaz peynir. Kimileri depolarda bekletilmeden taze tüketilirken, kimileri de salamura olarak bekletildikten sonra tüketilir. Özellikle Marmara Bölgesi'nde daha çok koyun sütünden elde edilen beyaz peynirler yumuşak ve yağlı olduğu için çok beğenilir. Ezine, Biga ve Edirne'deki lezzetli koyun sütü, salamura beyaz peynirin ötekilerden daha çok tüketilip ünlenmesini sağlamıştır. Bu arada keçi ve inek sütünden yapılan Antalya beyaz peyniri de unutulmamalıdır.

Bu parçada beyaz peynirlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Bir türünün niçin beğenildiğine
B) Günlük olarak yenmesi gereken miktara
C) En çok hangi çeşidinin yendiğine
D) Nerelerde üretildiğine

4. Kimi yazarlar yazdıkları makalelere de deneme deyip işin içinden çıkıveriyorlar. Halbuki tür olarak deneme başka, makale başka. Denemeden makale tadı alındı mı o artık deneme olmaktan çıkar. Makale, bilimsel, toplumsal, siyasal ve yazınsal konuları açıklayıcı, kanıtlayıcı ve yorumlayıcı nitelikler taşır. Bu bakımdan makale yazarının biçemi yoktur. Dilin kalıplaşmış kurallarına uymak makale yazmaya yeter. Yazar kendine özgü bir biçem geliştirememiş, dili yaratıcı boyutlarda kullanamamışsa ortaya konulan yazı deneme değil, bal gibi makaledir.

Bu parçadan, makaleyle ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

A) Bilgi yönü ağır basar.
B) Kişiye özel bir anlatım biçimi yoktur.
C) Denemeyle karıştırılan yönleri vardır.
D) Çoğu ansiklopedik bilgiler içerir.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Yardımcı düşünceyi buldurmaya yönelik soru tipleri şunlardır:

- Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?
- Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?
- Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?
- Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?
- Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?
- Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

5. Eğitim ailede başlar. Çocuğun ana rahmine düştüğü ilk andan itibaren anne, eğitim verir çocuğa. Bu eğitim tabii ki annenin bilgi ve eğitimine dayalıdır. Bilinçli bir anne, çocuğuna daha dünyaya gelmeden eğitim vermeye başlar. Çocuk doğar ve eğitim devam eder. Eğitim, çocuğun kişisel ve ruhsal gelişiminin temel kaynaklarından biridir. Eğitimin başlangıcını aile yapar ama devamını çevre getirir. Çevre, bireyin gelişiminde en önemli unsurlardan biridir. Ailede başlayan eğitim, okul hayatının başlamasıyla birlikte çevreden alınan eğitime dönüşür.

Bu metne göre çocuğun eğitimiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Çevrenin çocuğun eğitiminde etkili olduğu
B) Ailede iyi eğitim alanların daha başarılı bir eğitim hayatı olduğu
C) Eğitimin temelinin ailede başladığı
D) Bilinçli annelerin çocuğunun eğitimine erkenden başladığı

6. Yeşil Gece, Atatürk'ün "Cumhuriyet'i savunan bir roman yazar mısın?" önerisi üzerine Reşat Nuri Güntekin tarafından 1928 yılında yazılmış. 1974 yılında Gücenoğlu tarafından oyunlaştırılan roman, 1978 yılında Devlet Tiyatroları repertuvarına alınmış. 1979 yılında sahnelenmek üzereyken yönetim değişikliği nedeniyle bu uygulama hayata geçirilememiş. On yıl kadar önce yine sahnelenmek üzere hazırlıkların yapıldığı duyurulmuş ancak tiyatronun o dönemki koşulları gereği bu girişim de sonuçlanamamış.

Bu parçada, sözü edilen eserle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Kim tarafından yazıldığına
B) Tiyatroya uyarlandığına
C) Nasıl bir üslupla yazıldığına
D) Ne zaman yazıldığına

7.

> Yazdığım her yazıda okurlarıma, onların hiç tanık olmadıkları sanatsal etkinlikleri duyurmak istedim. Okuduğum kitaplardan, yazdığım şiirlerden yansıyan büyüye onları ortak etmeye çalıştım. Yaşayan kültür ve sanat adamlarımızla kıvanç duyduğumuzu, yitirdiğimiz sanat ve kültür adamlarımıza borcumuz olduğunu vurguladım. Bunları yaparken herkesin anlayabileceği sade bir anlatım yolu izledim.

Aşağıdakilerden hangisi böyle diyen bir yazarın amaçlarından biri olamaz?

A) Okurda yazma isteği uyandırma
B) Etkinliklerden haberdar etme
C) Yazınsal güzellikleri aktarma
D) Yalın bir dil kullanma

8. Kendimi bir edebiyatçı olarak görebilmek için daha çok zaman gerekiyor. Yoksa geçmişteki büyük eserlere yazık olur. İyi ki yazınımızda pek çok değerli kalemin bize hediye ettiği eserler var ve iyi ki bunların ışığında serpilip gelişiyoruz. Ben bir yazar olarak yazdıklarımdan edebiyatın kokusunu alıp almadığını okurun söylemesini dilerim. Arzum, okuyanın gözünü kapadığında yazarken yaşadıklarımı, duygularımı hissetmesi, doğaya benim gözümle bakabilmesi.

Böyle söyleyen bir yazar için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Eseri hakkında okuyucusunun yorum yapmasını beklemektedir.
B) Büyük yazarların etkisinden çıkamamaktadır.
C) Edebiyatçı olmak için yeterli düzeye gelmediğini düşünmektedir.
D) Geçmişte yapılmış büyük eserlerden yararlanmaktadır.

KVA Yayınları

PARAGRAF
Yardımcı Düşünce

TEST 5

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1. Ten ve Gölge, yazarın üçüncü büyük kitabı. Önceki kitaplarıyla, öykü yazınımıza getirdiği özgün ses rengini sürdürüyor yazar bu kitabında da. Ancak bu ses, artık daha kendini bulmuş, daha güvenli bir şekilde. Deyim yerindeyse hiç detone olmadan yükseliyor. Kitaplarında, okurun etkin katılımını şart koşan, kendini ancak çözümleyici bir okuma çabasına açan özellikler var. Kitap, okuyucunun çabasıyla anlaşılıyor.

Bu parçada yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinde değinilmemiştir?

A) Okuyucunun ilgisini çektiğine
B) Birçok eseri olduğuna
C) Kendine has bir anlatımı olduğuna
D) Son kitabında daha sağlam durduğuna

2. Günümüzde, hikâye türünde direnen ustalardan biri olan Buyrukçu'nun günlükleri, hikâyeleri kadar ilgi uyandırmıştır. Onun günlüklerinde Babıâli, ailesinin bireyleri, önemlerine ve yazara olan yakınlıklarına göre boy gösterir. Buyrukçu, günlüklerinde kişisel görüşlere yer vermeyerek bu tarza bir yenilik getirmiştir. Buyrukçu, hikayelerini yazarken, yanında adeta kamera ile dolaşır.

Bu parçaya göre Buyrukçu'yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

A) Farklı türlerle ilgilendiğine
B) Mesleğinde başarılı olduğuna
C) Günlüklerinde, nesnel bir tavır takındığına
D) Herkese seslenen bir anlatım tarzı olduğuna

3. Öğretmenler, ders kitaplarını kullanırken sıradan bir uygulayıcı olmamalıdır. Öğretmenlik bir alışkanlık işi değildir, yetenek ve becerileri sürekli geliştirmeyi gerektiren bir meslektir. Bu nedenle öğretmenin öğrencilerini tanıdıktan sonra yapacağı etkili sınıf yönetimi, derslerin işlenişini de biçimlendirecektir. Öğretmen yeni öğrenme/öğretme modellerine açıksa kendisini bu alanda güncelleştirebiliyorsa başarılı olacaktır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi bir öğretmende bulunması gereken niteliklerden biri değildir?

A) Eğitimdeki yeniliklere açık olması
B) Etkili sınıf yönetimine sahip olması
C) Yeni öğretim yolları bulması
D) Ders kitaplarına birebir bağlı kalması

4. Sakat bir çocuk olunca diğer çocuklar oyuna almazlar, evde kalırsın. Bu yüzden hep çok okudum ben. Kitap bulmak zordu o yıllarda ama yine de bulduğumu okurdum. Okumayı çok sevdim, yazarları da sevdim. O yüzden yazar olma hayali çok hoşuma gitti. Arkadaşlarımın ısrarı üzerine yazdım. İlk yazım "Öküz" dergisinde yayımlandı. Sonra pek çok yerden yazı istemeye başladılar. Bir anda kendimi yazar olarak buldum.

Bu parçadaki yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Arkadaşlarının yazar olmasında etkisi olduğu
B) Çocukken karamsar bir yapıya sahip olduğu
C) Sakatlığının, onu okumaya yönlendirdiği
D) Yazar olma düşüncesinin hoşuna gittiği

3.

Yazmak güçlü bir özgürlük duygusu; bu sayede kendi sınırlarını aşabilir, kuşların kanatları gibi sen de zihninin sınırlarını açarak gelişebilirsin ama yazabilme özgürlüğünü hissetmek ciddi bir gelişim yolculuğu ve cesaret gerektiriyor. Öyle ki ben her şeyi yazarım dediğin anda bile iç sesin hatta zihnin düşüncelerini sınırlayabiliyor. İfade etmek bir yana; fısıldamaktan bile korkunca, işte genişleyen özgürlük alanı yerine tekrar içe doğru sınırlar, korkular öne çıkmaya başlıyor. Kişisel olarak bu kadar açık olmaktan korkuyorsun, yazdıklarının hatta düşündüklerinin beğenilmemesinden korkuyorsun, toplumsal algıların etkilerini düşünüyorsun ve bir bakıyorsun ki kollarını sonuna kadar açmış, kocaman kalbini hisseden özgür sen; hoop küçülüp ürkek bir yavru kedi gibi kalmışsın.

Yukarıdaki parçada yazar aşağıdakilerden hangisine değinmemiştir?

A) Yazdıklarının hatta düşündüklerinin beğenilmemesinden korkulduğuna
B) Her şeyi yazarım denilen anda bile bazı engellerin çıkabildiğine
C) Yazma sayesinde insanın özgür olup kendi sınırlarını aşabildiğine
D) Yazarak insanın karşısına çıkan engelleri her daim aşabileceğine

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

4.

Namık Kemal 21 Aralık 1840 tarihinde Tekirdağ'da dünyaya gelmiştir. Annesini küçük yaşlarda kaybeden Namık Kemal dedesinin yanında yetişmiştir. Şiirle çok küçük yaşlardan itibaren ilgilenmeye başlamıştır. Genel olarak şiirlerinde vatan, hak, hürriyet gibi kavramlara yer vermiştir. Aynı zamanda tiyatro ve roman türünde eserler de kaleme almıştır. Fakat Namık Kemal'in en çok sevdiği edebi tür tiyatro olmuştur.

Yukarıdaki parçada Namık Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Ne zaman ve nerede dünyaya geldiğine

B) Eserlerinde hangi temalar üzerinde durduğuna

C) Farklı türlerde eserler verdiğine

D) Eserlerini oluştururken nelere dikkat ettiğine

5. Genç kuşaktan okurlar, yeni çıkan kitapları kaçırmıyorlar. Son yıllarda neler yayımlanmışsa neredeyse hepsini okumuşlar. Hepsinin üstünde kafa yormuşlar ve onlarla ilgili ilginç yorumlar yapıyorlar. Elbette sevindirici bir durum bu. Ama aynı okurlarla konuşurken bir de bakıyorum Sabahattin Ali'yi, Peyami Safa'yı hiç okumamışlar. Tabii ki yeni çıkan kitapları okuyun ama geçmişe de dönün.

Bu parçaya göre genç okurlar için aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Güncel kitapları takip ettikleri

B) Okurken belli bir yöntemleri olduğu

C) Geçmişte yazılan eserlerden habersiz oldukları

D) Okudukları kitaplar üzerine yorum yaptıkları

6. Doğan Hızlan, kitabında günlük yazılarını bir zaman çizgisi izleyerek art arda ele alıyor. Çünkü bu çizgiyi, gelişim ve gerilemeyi takip etmek için gerekli görüyor. Kültür ve sanat alanında bellek oluşturmak için yazılarını bir araya toplayan yazarın bu kitabı, on birinci eseri olma özelliğini taşıyor. Yalın ve sade bir dile sahip olan Hızlan, okuyucuyu etkilemeyi başaran yazarlarımızdandır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Özgün bir anlatımı olduğuna

B) Yazarın kitabı oluştururken kullandığı tekniğe

C) Yazarın daha önce de eser verdiğine

D) Kitabı oluşturmaktaki amacına

7. Yazmak düşüncesi okumaya başladığım andan beri beni ilgilendirmiştir. Çocuklukta yazıyla yüzleşme, yazının gizlerine döndürmüştü beni. Yazarak hayatı anlama, tanıma düşüncesini tıpkı okuyarak anlamak, tanımakla eş tutacaktım. Kitaplar sırlı dünyaları açıyordu önüme. Okumak yaşadığını hissetmekti. Yeryüzünü tanımak; insana, kendine ve hayata dair birçok şeyi öğrenmekti.

Bu parçadan yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Kitaplar sayesinde farklı dünyaları tanıdığına

B) Okumayı yazmaya göre daha önemli bulduğuna

C) Okumanın ona yaşadığını hissettirdiğine

D) Hayatı okuma yazmayla anlamaya çalıştığına

8. Birbiri ardına kazandığı Haldun Taner ve Sait Faik Ödülleri'yle tanıdığımız edebiyat dünyamızın yeni yıldız öykücüsü, bu defa yaşam öyküsüyle herkesi sarsıyor. Anlattığı yaşam öyküsü dramla sona eriyor. Oysa romanın baş kişisi Aylin'in pek az kişinin yaşayabileceği bir dolulukta, renkli, coşkulu ve verimli bir yaşamı oluyor. İlgiyle soluk soluğa okunan bir yaşam öyküsü olmuş bu eser.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Yazarın konu seçimindeki titizliğine

B) Eserin hangi türde yazıldığına

C) Yazarın birçok ödül aldığına

D) Kitabın nasıl sonlandığına

KVA Yayınları

PARAGRAF
Paragrafın Anlam Akışı

TEST 6

HIZLI BAKIŞ

1. (I) İnsanların zaman içinde düşüncelerinde değişmeler olması doğaldır. (II) Çünkü insanoğlu öğrenen, değişen, gelişen bir varlıktır. (III) Bilgi dağarcığımız geliştikçe, bireysel deneyimlerimiz arttıkça hem duygu hem de düşünce dünyamızda birtakım değişmeler olur. (IV) İnsan, tek doğrunun kendi doğrusu olduğunu düşünmeye başlar. (V) Bu değişme ve gelişmeler sağlıklıdır; insanı daha başarılı, daha uyumlu, daha verimli kılar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

2. (I) Yazar düzyazılarını "Delifişek" adı altında toplamış. (II) Düzyazılarına güzel hatta tam yakışır bir ad bulmuş. (III) Kitaplara uygun adı bulmak çoğu zaman epeyce zor olmuştur. (IV) Gerçekten de onun yazılarının biçimi bu ada uygun düşer. (V) Ne zaman ne diyeceğini kestiremezsiniz onun yazılarında.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi paragrafın anlam akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

3. (I) Romanlarda bir kilit noktası vardır. (II) Bu kilit bir ya da birkaç cümleden oluşabilir. (III) Her romanın okuyucusunun ilgisini çekecek bir yönü olmalıdır. (IV) Yazar ya kendi ağzından ya da yarattığı karakterin dilinden size bu kilidi açar. (V) Okuduğunuzda anlarsınız, bu kitabın özü işte burada gizli dersiniz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi paragrafın anlam akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

4. (I) Yazar, yeni kitabıyla 20. yüzyılın adaletsizlik ortamında yalnız kalmış bir adamın başkaldırışını başarılı bir anlatımla okuyucuya sunmuş. (II) Bu yapıtla 2000 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanmış. (III) Ödüller yazarların daha sonraki çalışmalarında belirleyici rol oynuyor. (IV) Yazar, ülkesinde aynı zamanda oyun yazarı, denemeci, edebiyat eleştirmeni olarak da tanınıyor. (V) Edebiyatın pek çok alanında kalem oynatmış biri.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi paragrafın anlam akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

5. (I) Bir araştırmacı, vaktiyle Sait Faik'in Burgaz Adası'nda geçen bir öyküsündeki mekânın krokisini çizdikten sonra bunu adanınkiyle karşılaştırıyor. (II) Krokiler birbiriyle uyuşmadığından yazarın, kahramanını yanlış dolaştırdığı ve okurunu yanılttığı sonucuna varıyor. (III) Bu anekdotu aktaran yazarsa: "Bu eleştiri bana, sinemayla ilk kez karşılaşan insanların, gerçek ile kurgusal olanı ayıramamasından kaynaklanan tepkilerini hatırlatıyor." diyor. (IV) İşte bu da az okumanın zararlarından biridir. (V) Ardından, bu yaklaşımın "yaşamdaki gerçeğin, edebî gerçekle aynı olduğunu sanmaktan doğan bir yanılgı" olduğunu belirtiyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi paragrafın anlam akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

Paragrafta Akışı Bozan Cümle:

- Paragrafta anlatılan konunun dışına çıkan cümleler paragrafta anlam akışını bozar.
- Akışı bozan cümle paragraftan çıkarıldığında paragrafın anlam akışı sağlanmış olur.

Akışı bozan cümlelerle ilgili soru tipleri şunlardır:

- Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi paragrafın anlam bütünlüğünü bozmaktadır?
- Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi çıkarılırsa anlam akışı sağlanmış olur?

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

5.

(1) Karıştırın eski dergileri biraz. (2) Göreceksiniz ki kırk yıldır aynı şeyleri tartışıp duruyoruz. (3) Dünyanın yuvarlak olduğunu her gün yeniden kanıtlamaya çalışıyoruz. (4) Genç bir yazarken çok fazla dergi okuyor ve takip ediyordum. (5) Oysa bize kalan tarihsel doğruları unutmamalıyız ve onların ışığında ilerlemeliyiz.

Bu paragrafta numaralanmış cümlelerden hangisinin düşüncenin akışını bozduğunu belirleyip yazınız.

6. (I) Etkin bir tiyatro adamı olarak Güner Sümer'i tanımayan yoktur desek yeridir. (II) Yönetmen, oyuncu, oyun yazarı kimliğiyle Türk tiyatrosunda iz bırakarak geçen, üstün nitelikli, gerçek bir sanatçıydı Sümer. (III) Sanatçı her şeyden önce toplumun yararı için uğraşmalı, eserlerini bu yönde vermelidir. (IV) Erken ölümü tiyatromuz için de büyük kayıp olmuştu. (V) Çünkü onun boşluğu kolay kolay doldurulamayacaktı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi paragrafın anlam akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

7. (I) Metropoller önce ormanlarını, sonra korularını, ardından da ağaçlarını yitirir. (II) Yiten yalnızca bitkiler ve ağaçlar da olmaz, doğanın yaşam zincirinin bir parçası olan hayvanlar da bundan payını alır. (III) Dallara yuva yapan kuşlar, kovuklara gizlenen sincaplar bunları yapacak yer bulamaz. (IV) Çevre kirliliğinin artmasında insanın etkisi büyüktür. (V) İnsanlar, onları ansiklopedilerde, televizyon belgesellerinde görmeye başlar ve gerçekte yitirdiklerinin, yaşadıkları dünyanın ortak zenginliği olduğunun farkına varmazlar.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerden hangisi paragrafın anlam akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

8. Gidilecek onca yer, yapılacak onca iş varken ve sizinle aynı durumda pek çok insan mevcutken sürekli bir bekleme durumunda olmak da kaçınılmaz oluyor elbette. (I) Beklemek zorunda olduğum zamanlarda yanımda hep kitap taşırım. (II) Kitap insanın zor zamanlarında sığındığı bir yoldaştır. (III) Böylelikle ölü zamanları da değerlendirmiş olurum. (IV) Sahiden okumak istemeyenlere gündelik hayat sayısız bahane sunar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi paragrafın anlam akışını bozmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

9. (I) Kitap, ilk kez yayımlandığında elli iki denemeden oluşuyordu. (II) Can Yayınevi kitabın ikinci baskısında da aynı sayıyı korudu. (III) Şimdi kırk dört denemenin daha eklenmesiyle kitap yeniden basıldı. (IV) Kitapların basımı her yayınevine göre değişiklik gösterebilir. (V) 1940–1973 dönemini kapsayan bu denemelerinde yazarın otuz yıllık yaşam serüvenini görüyoruz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi paragrafın anlam akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

10. (I) Bir şairin şiirinde, yaşadığı dönemden bir iz yoksa yazdıklarında bir eksiklik var demektir. (II) Şiir duyguların en güzel anlatıldığı yazı türüdür. (III) Şiiri, çağının tanığı olarak değerlendiriyorum. (IV) Kimi şair ve şiirlerle ilgimizin olmayışını da bu açıdan değerlendirebilirim. (V) Çağından iz bulamadığımız şiirlerden istediğimiz tadı alamayız.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi paragrafın anlam akışını bozmaktadır?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

KVA Yayınları

PARAGRAF
Paragrafı İkiye Bölme

TEST 7

HIZLI BAKIŞ

Paragrafı İkiye Bölme:

- Paragrafı ikiye bölme sorularında paragrafın konusunun farklı bölümleriyle ilgili cümleler bulunur.
- Paragrafın bir kısmı, konunun farklı bir bölümünü; paragrafın diğer kısmı konunun farklı bir bölümünü işler. Örneğin paragrafın 1, 2, 3. cümlelerinde yazarın üslübundan söz edilirken 4, 5. cümlelerinde yazarın kitaplarının içeriğinden söz edilebilir. Bu durumda 4. cümleden itibaren ikinci paragraf başlar.

1. (I) Günümüzde yazılan Türk şiirini anlayabilmek ve değerlendirebilmek için biraz gerilere gitmek gerekiyor. (II) Bunun nedeni günümüz Türk şiirinin geçmişin birikimlerini önemseyen bir yapı üzerinde yükseliyor olmasıdır. (III) Bazı yayınevlerinin şairlerin ilk kitaplarını yayımlama konusunda cesur davrandığı biliniyor. (IV) Bu yayınevlerinin yayınladıkları şiir kitaplarının bazılarındaki şiirsel yaklaşımların birbirini tamamladığını görüyoruz. (V) Bununla birlikte farklı duyarlılıklara ve farklı şiirsel anlayışa rastlanan kitaplara da rastlıyoruz.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf kaç numaralı cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

2. (I) İçten bir gülümseme, insanlar tarafından kabul edilmenizi sağlar. (II) Ne kadar samimi olduğunuzu ortaya koyar. (III) Size içten davranan insanlara güvenirsiniz. (IV) Güven hissi, insanlar arasında sevgi bağlarının oluşmasını sağlar. (V) Güvene dayalı olarak oluşan sevgi ise yaşam boyu sağlam adımlar atabilmeyi sağlayacak en önemli şeydir.

Bu paragraf iki parçaya ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

3. (I) Kültür hayatımızın kahramanları arasında yaygın görünen hastalıkların başında beslenme bozukluğu gelir. (II) Bu hastalık Türkiye genelinde görülen bir temel hastalığın sanat ve kültür hayatına şiddetle yansımış biçimidir. (III) Beslenme bozukluğunun çeşitleri vardır. (IV) En yaygın olanı başkalarının başarısızlığından, mutsuzluğundan zevk alma şeklinde görülür. (V) Bu tür yanlış beslenme kurbanı insanları, yapılan başarılı işlerden çok başarısız işler ilgilendirir.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf kaç numaralı cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

4. (I) İnsanoğlu, avcılık ve toplayıcılıktan yerleşik yaşam şekline geçtiği günden itibaren gökyüzünün ve tabiatın sırlarını çözmek durumunda kalmıştır. (II) Neolitik dönem olarak adlandırılan bu yerleşik hayat biçimi serüveni boyunca bir kısım topluluklar göçebe, bir kısım topluluklar yarı göçebe, diğer bir grup ise yerleşik topluluklar olarak tarih sahnesinde yer almıştır. (III) Dünya uygarlıklar tarihinde insanoğlunun en başarılı şekilde yerleşik hayata geçtiği ilk coğrafya, elbette Anadolu'dur. (IV) Buna bağlı olarak koç, koyun, keçi, at ilk olarak Anadolu'da evcilleştirilmiştir. (V) Öte yandan gökyüzünde ve yeryüzünde meydana gelen tabiat olaylarının nedenine dair bilimsel soruların sorulduğu ilk yer de Anadolu'dur.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf kaç numaralı cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

6.



(I)Yayla şenlikleri artık eskisinden çok farklı. (II) Günümüzdeki yayla şenlikleri başka kentlere göçmüş olanlar için yılda bir kez memlekete giderek orayla arasındaki bağı koruma anlamına geliyor. (III) Şenliklerin çoğu, artık yöresel olmaktan da çıktı ve kentten şarkıcıların getirildiği, bölgenin turistik tanıtımının ön planda tutulduğu etkinliklere dönüştü. (IV) Eskiden annemlerle gittiğimiz o yayla şenliklerinin tadı hala damağımdadır. (V)Yayla şenlikleri, yaylalar açısından bazı olumsuzlukları beraberinde getiriyor. (VI) Şenliklerin sonunda büyük çöp yığınları ve savaş alanına dönmüş yaylalar ortaya çıkıyor.

Bu paragraf iki parçaya ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar, yazınız.

5. (I) İnsanın yeryüzündeki macerasının başlamasıyla birlikte çağlar içinde onun eğitimi konusunda çok söz söylenip yazılmıştır. (II) Tarihi süreç içinde çeşitli dinler, filozoflar, felsefe ve düşünce akımları eğitim hakkında birtakım tezler ve görüşler ortaya koymuştur. (III) Dün ve bugün olduğu gibi gelecekte de eğitim konusundaki tartışmalar devam edecektir. (IV) Değişen bir dünyada ve toplumda, insanın sürekli bir oluşum halinde olduğu düşünülürse insan ve onun eğitimi konusundaki süregelen tartışmalar da doğal karşılanabilir. (V) İçinde yaşadığımız yüzyıl, insani konu ve sorunların ön planda olduğu bir yüzyıl görünümünde olduğundan psikolojik sorunların çözümüne dayalı araştırmalar yapılmaktadır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf kaç numaralı cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

6. (1) Nükleer enerji, atomun çekirdeğinden elde edilen bir enerji türüdür. (2) Kütlenin enerjiye dönüşümünü ifade eden Albert Einstein'a ait $E = mc^2$ formülü ile ilişkilidir. (3) Bir nükleer santral kurmak için zenginleştirilmiş uranyuma ihtiyaç vardır. (4) Uranyumun tepkimeye girmesi sonucunda çok yüksek miktarda enerji açığa çıkar. (5) Ortaya çıkan enerji kontrol edilmediği takdirde ölümcül boyut kazanır.

Bu parçadaki numaralanmış cümleler iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf kaç numaralı cümle ile başlar?

A) 2. B) 3. C) 4. D) 5.

7. (I) Geri dönüşüme olan ihtiyacın başlamasında savaşlar nedeniyle ortaya çıkan kaynak sıkıntısı etkili olmuştur. (II) Büyük devletler II. Dünya Savaşı sırasında bu amaçla kampanyalar başlatmıştır. (III) Vatandaşlar, özellikle metal ve fiber maddeleri toplamaları için teşvik edilmiştir. (IV) Atık malzemelerin ham madde olarak kullanılması çevre kirliliğinin engellenmesi açısından önemlidir. (V) Kullanılmış kağıdın tekrar kağıt imalatında kullanılması hava kirliliğini % 74, su kirliliğini % 35, su kullanımını % 45 azaltabilmektedir.

Bu metin iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

8. Zaman, çözülüp anlaşılması zor bir kavramdır. (1) Bu kavram insan zihnini asırlardır meşgul etmiştir. (2) Toplumlar onu anlamak için büyük çaba sarf etmiştir. (3) Tarihsel süreçte zaman kavramı birtakım değişmelere maruz kalmıştır. (4) Bu süreç hayli uzun sürmüş ve değişimin kabulü çok zor olmuştur.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense, ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

KVA Yayınları

TEST 8

1.

K Bakırcılık sanatı sırasıyla Bizans, Selçuklu ve Osmanlı devletleri dönemlerinde giderek hız kazanmış, yapım teknikleri ve süslemeler konusunda önemli gelişmeler sağlanmıştır.

L Selçuklular devrinde bakırdan, elde edilen pirinç yoğun şekilde kullanılmış özellikle Osmanlı İmparatorluğu döneminde bakırcılığın merkezlerinden biri Gaziantep olmuş, Adıyaman ve Kilis de halkın ihtiyacı olan bakır eşyaların üretilip satıldığı kentler arasında yer almıştır.

M Bakırcılık, bakır ve çinkonun karışımından elde edilen pirinç tabakaların işlenip günlük hayatın her alanında kullanılan eşyaların üretilmesi mesleğidir.

K, L, M harfleriyle karışık olarak verilen metnin "giriş, gelişme, sonuç" **sırası aşağıdakilerin hangisidir?**

A) L, M, K
B) M, L, K
C) M, K, L
D) K, M, L

2.

I. Yaklaşık dokuz bin metrekarelik bir alana kurulmuş olan Jeoloji Parkı, belli bir ölçekte küçültülmüş bir Türkiye haritasından oluşuyor.

II. Böylece ziyaretçiler hem Türkiye'nin coğrafi ve jeolojik yapısı hakkında bilgi edinebiliyorlar hem de açık havada güzel bir gezinti yapma olanağı buluyorlar.

III. Bunların yanı sıra, belli başlı yanardağlar, büyük fay hatları da haritada yer alıyor.

IV. Bu fay hatlarında meydana gelmiş olan büyük depremler tarihleriyle belirtilmiş.

V. Bu haritada ülkenin coğrafi özellikleri, önemli jeolojik yapıları, madenleri, endüstri ve enerji ham maddeleri, yer aldığı bölge üzerinde tanıtılıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralanması için hangi iki cümlenin yer değiştirmesi gerekir?

A) I ile II.
B) III ile IV.
C) II ile III.
D) II ile V.

3. (I) Her kitap aslında insanın çocuğu fakat onlar da tıpkı çocuklar gibi. (II) Kendi hayatını yaşamaya başlıyor sizden sonra. (III) Ben ancak kitabımın güzel bir yaşam sürmesini dileyebilirim. (IV) Siz sadece bir seyirci olarak izleyebiliyorsunuz onların hayatını. (V) Onun büyüsünden kurtulduğumda yeni yazacağım şeyleri kurmaya başlarım hemen.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir bütün oluşturabilmek için cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve IV.
B) II ve III.
C) III ve IV.
D) II ve IV.

4.

1. Kapının altından gerisin geri dışarı itelediği mektubu.
2. İhtiyar kadın, merdivenleri çok hızlı çıkmıştı.
3. Sonra kapıyı açıp girdi.
4. Yerde bir mektup vardı, tedirgin ellerle eğilip aldı mektubu.
5. Kalbinin hızla çarptığını işitir gibiydi.
6. Zarfın üzerini okuyunca kendine gelmediğini anladı mektubun.
7. Kapının önüne gelince bir an durdu.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler olayların oluş sırasına göre nasıl sıralanmalıdır?

A) 2, 7, 5, 6, 3, 4, 1
B) 2, 7, 5, 4, 3, 1, 6
C) 4, 7, 5, 3, 4, 6, 1
D) 2, 7, 5, 4, 3, 6, 1

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Paragraf Oluşturma:

- Paragraf oluşturma sorularında paragrafı oluşturan cümleler numaralanmış halde ve karışık olarak verilir. Soruda öğrenciden bu cümleleri veya paragrafları sıralaması istenir.
- Bu tip sorularda anlam akışına, cümleler arasındaki bağlantı unsurlarına dikkat etmek gerekir.

Örnek:

1. Sesin nereden geldiğini anlamaya çalıştı önce.
2. Karanlıkta parlayan bir çift göz gördü.
3. Odanın içinden gelmediğini anlayınca cama yöneldi.
4. Ece tam uyumaya hazırlanırken bir ses duymuştu.
5. Sesleri çıkaran yaramaz bu gözlerin sahibi olmalıydı.

Bu cümleler olayların oluş sırasına göre dizildiğinde sıralama şöyle olur:

4-1-3-2-5

HIZLI BAKIŞ

Paragrafın Giriş Cümlesi:

- Paragrafın giriş cümlesi olabilecek bir cümlede bizi bir önceki cümleye bağlayacak bağlayıcı öge (ama, fakat, oysa, çünkü, bu, böylece gibi) bulunmaz. Yeni bir konuya başlanır.

Örnek:

- Kısacası yazar, betimlemelerinde oldukça başarılıdır. (Giriş cümlesi olamaz)

- Özgünlüğü yakalayan sanatçı başarılı olur. (Giriş cümlesi olmaya uygundur.)

- Bu da gösteriyor ki öykücülüğümüz oldukça güzel gelişmeler göstermiştir. (Giriş cümlesi olamaz.)

- Doğanın güzelliği insanları her zaman kendine çekmiştir. (Giriş cümlesi olabilir.)

5. **Aşağıdakilerin hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz?**

A) Gece yarısına on dakika kalmıştı.

B) Kitap alırken kapağına da dikkat eder.

C) Sanatçının son kitabı çok beğenildi.

D) Dilimizi toprağımızı korur gibi korumalıyız.

6. 1. Bu eşyaların belirli bir kullanım süresi vardır, bir müddet sonra kullanılamaz ve atılırlar.

2. İnsanların ürettiği atıkların doğada ne kadar süre içinde yok olduğunu ve ortadan kalktığını da bilmeleri gerekmektedir.

3. İnsanlar, kendi yararlarına olduğunu düşündükleri pek çok eşyayı üretmiş ve kullanmaya başlamışlardır.

4. Dünyayı bir çöplük haline getiren bu eşyalar çevre kirliliğine sebep olduğu gibi, dünyaya da zarar vermektedir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

A) 3 - 1 - 4 - 2 B) 1 - 3 - 2 - 4

C) 3 - 2 - 4 - 1 D) 2 - 4 - 1 - 3

7. 1. Roma'da heykel, ülkenin vatandaşı olmuştur adeta.

2. Burada her heykel, her tablo, her anıt, size her görünüşünde güzelliğin yeni bir sırrını açacaktır.

3. O, müzede değil, bizim gibi sokaklarda dolaşıyor, meydanlarda geziniyor, parklarda dinleniyor!

4. Ama Roma, orada doğup orada büyüyenler için bile bitmez.

5. Bu, Roma'ya üçüncü gelişim ve Roma'yı hâlâ bitiremedim.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler, olayların oluş sırasına göre sıralandığında doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

A) 1 - 5 - 2 - 3 - 4

B) 3 - 2 - 5 - 4 - 1

C) 5 - 4 - 2 - 1 - 3

D) 5 - 4 - 3 - 2 - 1

8.

A. Çanakkale, Türkiye'nin kuzeybatısında bulunan, geçirdiği süreçlerde çeşitli toplumlara ev sahipliği yaparak kültür beşiği haline gelen en önemli illerimizden birisidir.

B. Her mevsim insanlara ayrı ayrı güzellikler sunan bu şehir, yakın ve uzak tarihe tanık oluşuyla, eşsiz tarihi eserleri ve mekanlarıyla bambaşka bir şehirdir. Tarihimiz açısından çok önemli olan Çanakkale Savaşı'nın yapıldığı Gelibolu Yarımadası, Bozcaada, Çanakkale Boğazı ve diğer turistik yerleri ile haritada ışıl ışıl parlayan bir yerdir.

C. Herkes, buram buram tarih kokan bu şehri mutlaka ömründe en az bir kez ziyaret etmeli ve bu kokuyu içine çekmelidir.

Bu parçaların "giriş, gelişme, sonuç" **şeklinde doğru sıralanışı aşağıdaki seçeneklerin hangisinde verilmiştir?**

A) C - B - A B) B - A - C

C) A - B - C D) C - A - B

KVA Yayınları

TEST 9

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1. (I) Okuma alışkanlığı evde, aile içinde başlar. (II) Böylece çocuk; giderek okuma sevgisi, zevki ve alışkanlığı kazanmış olur. (III) Evde verilen okuma alışkanlığı, okul sürecinde öğretmenler tarafından pekiştirilir. (IV) Özellikle anne ve babalar bu sorumluluğun bilincinde olmalılar. (V) Bu konuma gelen insan, kitap okumayı beslenmek, soluk almak gibi olmazsa olmaz diye düşündüğü bir etkinlik olarak görür.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangileri yer değiştirirse paragraf anlamlı bir bütün oluşturur?

A) II ve III. B) II ve IV.
C) III ve V. D) III ve IV

2. (I) Sabahleyin annemden erken kalktım. (II) Sular gelmiş kapları doldurdum, bulaşıkları yıkadım. (III) Sanki her zaman kendisi yapıyor bu işleri? (IV) Hanım uyanmış da bu ne hamaratlık demez mi? (V) Kahvaltıdan sonra bir surat bir surat dışarıya çıkacağım diye?

Bu paragraftaki anlam bütünlüğünü sağlamak için numaralanmış cümlelerin hangileri yer değiştirmelidir?

A) I ve III. B) III ve IV.
C) III ve V. D) II ve IV.

3. **Aşağıdakilerin hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olabilir?**

A) Bazı günler burada saatlerce sohbet edilir, geç saatlere kadar oturulurdu.

B) Çünkü bir yazar anılarının yayımlanacağını bilir ve ister istemez yazarken kendini frenler.

C) Orhan Kemal'in kahramanları toplumun içinden, gösterişsiz tiplerdir.

D) Gördüğüm bu sorunları, kimin kırılacağına hiç takılmadan sıralamak istiyorum.

4.
I. Çoğunlukla nazım şeklinde olan fabl Hint edebiyatında doğmuştur.
II. Beydeba'nın Kelile ve Dimne adlı eseri bu türün ilk örneklerinden biri sayılır.
III. Kahramanları; hayvanlar, bitkiler ve cansız varlıklardan oluşan, ders vermeyi amaçlayan sanatsal metinlere "fabl" denir.
IV. Yunan edebiyatında La Fontaine "Ezop Masalları" adlı fabllarıyla tanınmıştır.
V. Bu fabllar edebiyatımıza Tanzimat döneminde yapılan çevirilerle girmiş ve yaygınlık kazanmıştır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle mantık akışına göre anlamlı bir metin oluşturulmak istense doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

A) III - I - II - IV - V
B) III - IV - I - V - II
C) I - II - III - V - IV
D) I - III - II - V - IV

5.
I. Okuduğumuz bir öyküde, romanda ya da oyunda; anlatılanlar kadar bunların nasıl anlatıldığı da önemlidir.
II. Bu; bir olay, durum, gözlem, yaşantı ya da bunların hepsi olabilir.
III. Ne var ki konu, bir yazınsal metnin değerini belirlemede yeterli bir ölçüt değildir.
IV. Bunlar, bir bakıma o metnin konusunu oluşturur.
V. Türü ne olursa olsun yazınsal her metinde anlatılan üzerinde durulan, bize iletilmeye çalışılan bir şey vardır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulduğunda doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

A) V - II - IV - III - I
B) V - III - I - II - IV
C) I - IV - II - III - V
D) I - II - IV - III - V

7.
I. Çok uzaklarda bir orman vardı eskiden. Bu ormandaki koca koca ağaçlar en yüksek kuleleri, en yüksek gökdelenleri bile gölgede bırakırdı. Uçurtmalar bile aşamazdı boylarını, ağaçlar göğe kadar uzanır giderdi.
II. Uzaklardan bakan küçük çocuklar, bu ağaçların tepesine tırmananların ellerini uzatınca yıldızları tutabileceklerini sanırlardı. Ama kimsecikler tırmanamazdı o ağaçlara.
III. Oysa ormanın içinde korkmadan dolaşan bir adam vardı; yıllardan beri burada yaşardı, alışmıştı. En sık ağaçların arasındaki bir kulübede otururdu.
IV. Ağaçlara tırmanmak şöyle dursun, ormana girmeyi bile göze alamazlardı. Bir ürperti sarardı her yanlarını, korkarlardı.

Yukarıdaki numaralanmış parçalarla anlamlı bir metin oluşturmak için numaralanmış bölümlerin hangileri yer değiştirmelidir?

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

8.

1. Bu onu diğer canlılardan ayıran en önemli özelliktir.
2. Olduğu yerde sayar ve kendini asla geliştiremez.
3. Araştırmacı olmayan insan, kafası kuma gömülü deve kuşu gibidir.
4. Oysa insan, bilmediği şeyleri öğrenmek için çaba sarf etmelidir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı ve kurallı bir paragraf oluşturup doğru sıralamayı yazınız.

6. 1. Ahizeyi eline aldı, tam tuşlara basacaktı ki arkadaşının numarasını bilmediği geldi aklına.
2. Bütün gün evde telefonun başında öylece oturmuştu.
3. Ama başka zaman hiç susmayan telefon, bugün bir kez bile çalmamıştı.
4. Sabırsızlığı giderek artınca arkadaşını aramaya karar verdi.
5. Bir arkadaşından önemli bir haber bekliyordu çünkü.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler olayların oluş sırasına göre nasıl sıralanmalıdır?

A) 4 - 1 - 3 - 2 - 5
B) 2 - 3 - 5 - 4 - 1
C) 4 - 3 - 1 - 2 - 5
D) 2 - 5 - 3 - 4 - 1

7.

I. Uzak Doğulular havada uçan, karada yürüyen her canlıyı yediklerini söylüyor.
II. Eskimoların en makul yiyecekleri ise canlı et kurdu.
III. Gerçekten de maymun beyninden kedi köpeğe, yılandan hamam böceğine kadar her şeyi yiyorlar.
IV. Beslenme biçimleri kültürlere göre değişiklik gösteriyor.
V. Bu yüzden içinde devamlı ateş yanan buzdan dolaplarda etleri çürüterek kurtlandırıyorlar.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralanışı aşağıdakilerin hangisidir?

A) I - II - V - III - IV
B) I - III - II - V - IV
C) IV - I - III - II - V
D) IV - III - I - II - V

8. I. Bunun için fermuarlı tozluklar vardır ama onları takmak da tam bir işkencedir.
II. Bu nedenle ayakkabıyla pantolon arasında kullanılacak ve dizliklerin altından toprağa kadar tüm ayağı koruyacak "tozluk" kullanmak gerekir.
III. Kışın karda doğa yürüyüşü yapan tecrübesiz doğaseverlerin en büyük derdi, ayakkabılarına sürekli kar girmesi.
IV. Eğer etkinlik kısaysa bu çok sorun olmaz ama çok soğuk havada uzun süren bir etkinlikte ayakkabıdan içeri giren kar, ayağı yavaş yavaş ıslatmaya başlar.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle mantık akışına göre anlamlı bir metin oluşturulduğunda doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

A) III - II - IV - I
B) I - II - IV - III
C) III - IV - II - I
D) I - II - III - IV

9. I. Düşünce ve sanat adamları sözleri ve yazılarıyla dile değer kazandırırlar.
II. Dilde var olan sözcükleri zenginleştirirler, anlamlarını, kullanımlarını sağlamlaştırır, derinleştirirler.
III. Bu işi dile yenilikler getirmekten çok onu bükmek, olanaklarını çoğaltmak, gücünü artırmak yoluyla yaparlar ve bunu yaparken dile yeni sözcükler getirmezler.
IV. Onlara alışılmamış bir çeşni verirler ama bunu da dört bir yanı düşünerek, ustalıkla yaparlar.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralanması için hangi iki cümlenin yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve II.
B) II ve III.
C) II ve IV.
D) I ve III.

KVA Yayınları

PARAGRAF
Paragraf Tamamlama

TEST 10

1. Günlük yaşantımızda dil yalnızca bir anlaşma aracıdır. Konuşur, dertleşir, tartışır, isteklerimizi belirtiriz. Ama bunu yaparken kimi zaman kullanılan sözcükler, insanın kendi gerçeklerini ve duygularını karşısındakine aktarmada yetersiz kalır.--------- Şair, dilinin sözcüklerine yeni anlamlar, çağdaş yorumlar katar; söz diziminde yenilikler yapar. Böylece toplumun dilini, dolaylı olarak da duyarlığını canlı tutar.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) İşte şiir bize bu noktada yardımcı olur.

B) Aslında şairler, bir bakıma toplumun sözcüleridir.

C) Ne var ki böyle anlarda, şiir insanı değiştirir.

D) Biliyoruz ki dil, bir toplumu toplum yapan en önemli ögedir.

2. Yaz biterken kırlangıçlar göç yollarını belirlemek ve son hazırlıklarını yapmak için toplanırlar. "Telli" adındaki zayıf, cılız bir kırlangıç, göç etmeyeceğini, yalnız kalmak istediğini sürünün başkanı "Eğriboyun"a söyler. Tüm çabalara karşın Telli, kararından vazgeçmez. Sürü sabaha kadar uçar gider. İki gün boyunca yalnızlığın ve tek başına gezmenin tadını çıkaran Telli, üçüncü gün gördüğü atmacadan çok korkar. ----.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi <u>getirilemez</u>?

A) Bütün gece uyuyamaz.

B) Ertesi gün sürüye yetişmeye çalışır.

C) Sürüden ayrıldığına çok pişman olur.

D) Farklı olaylarla karşılaşmanın keyfini çıkarır.

3. Okuduğum kitaplar içinde sevmediklerim oldu elbette. Hatta bunların sayısı sevdiklerimden fazla olabilir.----. Onların edebiyat dünyasındaki yerlerini, bir bütün içindeki paylarını hep önemsedim. Çünkü severek okumadığım kitaplar sayesinde nitelikli kitapların bana neler kazandırdığını daha iyi anladım.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Ama hiçbirinin arkasındaki emeği küçümsemedim.

B) Yazarlar da okurlar gibi kendilerini geliştirebilir.

C) Bu durum edebiyattaki yozlaşmanın bir göstergesidir.

D) Çünkü bir yapıttan herkes aynı tadı alamaz.

4. Geçen yüzyılın romanında gerçekle ilgilenilmediğini, amacının yalnızca dürüst yollarla okuru eğlendirmek olduğunu söylemek büyük bir yanılgıdır. Klasikler arasında gerçeği bütün derinliği ile veren, okuru yaşama bağlayan, gerçekle ilgilenmeye yönelten birçok yapıt var. Bugünün romancısı dünya görüşü, sanat anlayışı ile dünün romancısından ileri olabilir ama ..... Bunu asla unutmamalıyız.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi <u>getirilemez</u>?

A) gerçekleri anlatma konusunda aralarında fark yoktur.

B) klasikler de gerçeklere onlar kadar değinmiştir.

C) bu üstünlüğü doğru olarak kullanamıyor.

D) Batı'daki gelişmeleri izlemekten geri kalmıyor.

HIZLI BAKIŞ

Paragraf Tamamlama

- Paragrafta bir başka soru tipi de paragraf tamamlama sorularıdır.
- Paragraf tamamlama sorularında paragrafın giriş, gelişme ve sonuç bölümündeki boş yere öğrencinin uygun bir cümleyi getirmesi istenir.
- Bu tip sorularda boş olan yere getirdiğiniz cümlenin anlam ve şekil bakımından parçayla uyumlu olmasına dikkat etmek gerekir.
- Paragraftaki boşluğa eklediğimiz cümlenin paragrafın ana düşüncesine ve bakış açısına uygun olmasına dikkat etmeniz gerekir.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Paragraf tamamlamayla ilgili soru tipleri şunlardır:

- Parçada boş bırakılan yere aşağıdaki cümlelerden hangisinin gelmesi uygundur veya uygun değildir?
- Düşüncenin sıralanışı göz önüne alındığında bu parça aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanmalıdır?
- Bu paragrafın başına / sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilebilir? / getirilemez?
- "....." cümlesi parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden önce / sonra ya da hangi cümlenin yerine getirilmelidir?

5. O, gerçekten de öykücülüğümüzde özgün ve önemli bir yeri olan ve çizgisini hep korumuş bir yazardı. Mizahı yazınsal kılmayı başarmış çok az kişiden biriydi edebiyatımızda. Toplumsalla bireyselin dengesini her birini öykünün gerektirdiği ve taşıyabileceği ağırlıktan fazlasıyla zorlamayarak kurmaya özen göstermiş bir yazardır. Bunun içindir ki toplumsal çözümlemelerinde, kişilerini tiplemekte başvurduğu çarpıcı ayrıntılar da ....

Bu paragrafın anlam akışına göre aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanması uygun olur?

A) yazarın başarılı anlatımıyla şekillenmişti.
B) aşırılıktan çok uzaktaydı.
C) üslubunun içinde erimekteydi.
D) mizahtan payını almıştı.

6. Yaşamın dörtte üçü mutluluğu hazırlamakla geçiyor ama sanılmasın ki kalan dörtte birinde mutlu olunuyor. Bu hazırlığa öylesine alışılmıştır ki kendisi için yaptığı hazırlık tükenince başkasına hazırlık yapar kişi, sonunda mutluluk ölümden sonraya kalır. Oysa...

Yukarıda boş bırakılan yere anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) mutluluk başkalarının mutluluğu için çalışmaktır.
B) mutluluğa hazırlık yapmak zamanla alışkanlığa dönüşür.
C) gerçek mutluluğa, mutluluğun hiç hazırlık gerektirmediğini anlamakla ulaşılır.
D) asıl mutluluk her durumdan mutlu olmakla sağlanır.

7.

> Roman için şöyle diyebiliriz: Roman başlar, gelişir ve biter. Okuyucunun elinden tutar, onu bir yola çıkarır; eline izleyeceği güzergâhın, kişilerin maceralarını, haritalarını ve sorularını verir. Ne kadar sürpriz yaparsa yapsın, ne kadar oyun kurarsa kursun okur...

Bu parçanın son cümlesi düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanabilir?

A) romanın sürükleyici konusuyla ilgilenir.
B) haritayı nasıl kullanacağını bilemez.
C) sayfalar boyunca aynı haritanın içindedir.
D) yazarın üslûbuna dikkat etmez.

8. "-----" atasözünün anne ve babaları uyaran bir yönü de var. Çocuklarını olumsuz yönde sürekli eleştiren, onların duygu ve düşüncelerini dilediği gibi ifade etmesini engelleyen anne babalar; çekingen, içine kapanık, alıngan bireyler yetiştirirler. Bu da çocukların ilerde dengeli bireyler olmasını engeller.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre getirilebilecek uygun atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çocuğa iş buyuran arkasından kendi gider.
B) Ne ekersen onu biçersin.
C) Akıl yaşta değil baştadır.
D) İnsan yedisinde neyse yetmişinde de odur.

KVA Yayınları

TEST 11

1. İnsan sevdiklerini yitirdiği zaman anılarında yaşatır. Çoğu kez yanılır insan, zaman tüneli akıp gittiğinde her şey unutulur. Yüzler bile değişmeye başlar. Fotoğraflar olmasa çirkinlikler güzelliğe, mutsuz geçen anılar mutluluğa dönüşürdü. Ama yazı gibi fotoğraf da...

Bu parça anlam akışına göre aşağıdakilerin hangisiyle sürdürülebilir?

A) kolay vazgeçilebilecek bir uğraş değildir.

B) herkesin ilgisini çekebilecek niteliktedir.

C) farklı türlerden yararlanmayı bilir.

D) kuşaktan kuşağa olduğu gibi aktarılır.

2. (I) Çikolatanın ham maddesi kakaodur. (II) Kakao tropikal ülkelerde yetişen, Latince adı Theobrama cacao olan ağacın meyvelerinden elde edilir. (III) Bu ağacın ana vatanı Orta ve Güney Amerika'nın yağmur ormanlarıdır. (IV) Kakao, dünyada en çok Batı Afrika ülkelerinde üretilmektedir. (V) Çünkü Güney Amerika'daki kakao ağaçlarına musallat olan bazı böcekler Afrika'da bulunmamaktadır.

Bu parçanın anlam bütünlüğü dikkate alındığında "Kakaonun MS 200'lü yıllarda Mayalar tarafından bulunduğu sıcak suyla karıştırılıp çeşitli baharatlar eklenerek içecek olarak da kullanıldığı sanılmaktadır." **cümlesi numaralanmış yerlerden hangisine getirilmelidir?**

A) II. B) III. C) IV. D) V.

3. ...Şehirler, mevsimi unutmuştur. Mevsimler değişir de kimsenin haberi bile olmaz. Çünkü onlardan bir haber, bir işaret yoktur şehirlerde. Şehrin kendine has akışı, yapıları, kurumları, ciddiyeti, soğukluğu ve öldüren kalabalıkları mevsimlerin işaretleri için yer bırakmamıştır.

Yukarıdaki parçada anlam akışına göre boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Şehir insanları, mevsimlerin değiştiğini artık fark edememektedir.

B) Şehir ve kasaba insanlarının kışı, baharı yaşayış biçimi birbirinden farklıdır.

C) Kışın etkisinin köylerde daha yoğun hissedildiği bir gerçektir.

D) Şehirde yaşamayan insanlar mevsimleri gerektiği gibi yaşarlar.

4. İyi bir iletişimde, anlatılanları herhangi bir konuya saplanmadan iyi dinlemek çok önemlidir. Ama bazı duygulara saplanan dinleyiciler de vardır. Devamlı bir duygusal tonu taşımak isterler... Ayrıca bir duyguya saplanmış dinleyiciler, kendi ilgilendikleri duygunun dışında işittiklerini hemen o anda unuturlar, bir daha da hatırlamazlar.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisinin getirilmesi uygun olur?

A) Ne söylerseniz söyleyin ondan bir hüzün çıkarmak isteyenler ya da her söylenenden bir espri çıkarmaya çalışanlar gibi.

B) İletişimin esası ciddiyettir, her söylenenden bir espri çıkarmak ciddiyeti bozar.

C) İnsanlar, iletişim kurarken duygusal davranmalı; mümkün olduğunca duygularını bastırmamalıdırlar.

D) Ne duyarsa duysun hemen bir karşı savunmaya geçerler.

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

9. ...Çünkü denemek, öğrenmek demektir. Bir civciv yumurtadan çıkmadan onun kabuğunu kırarsanız o civcivin hayatını devam ettirmesine olanak kalmaz. Bizler de böyleyiz. Kabuğumuzdan kendi gücümüzle, deneyerek, zorlayarak, mücadele ederek çıkmalıyız.

1. Hiçbir zaman denemekten korkmamalıyız.
2. Düşüncelerimizi özgürce söylemeliyiz.
3. Sabırlı olmayı hayatımız boyunca ilke edinmeliyiz.

Bu paragrafın başına düşüncenin akışına göre getirilmesi gereken cümleyi belirleyip yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

5.

(I) Dünyada insanlar arasında en iyi, en isabetli dağıtılmış şey akıldır. (II) Hiç kimse onun kendisine az düşmüş olduğundan şikayet etmez. (III) Herkes, kendi aklından memnundur. (IV) Olsa olsa başkalarının akılsızlığından şikayet eder herkes. (V) Ama galiba hissemize yeteri kadar akıl düşmüş olduğuna sahiden inandığımız içindir ki şu fani dünyada birçok talihsizliğe uğruyor, mutlu olmak isterken mutsuz olabiliyoruz.

Bu paragrafın konusu dikkate alındığında "Kendi aklından memnun olan insanlar, her şeyi akıl edebileceğini düşünenler, bu düşünceye aldanıp sonunda hayal kırıklığına uğruyorlar." **cümlesi numaralanmış cümlelerin hangisinin sonuna gelmelidir?**

A) II. B) III. C) IV. D) V.

6.

Fotoğraf bir anı olduğu gibi yansıtırken edebiyat, o anın çözümlemesini yapar. Örneğin biraz önce çekilen fotoğraftaki satıcı, pişirdiği tüm kestanelerini satmasaydı yüzü asık olacaktı. Edebiyat açısından durum böyle değil. Bu adamın oldukça uzun bir hikayesi olmalı, der ve yaşanan bu hikayenin detaylı bir kurgusunu yapar edebiyat. ...

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

A) Ama gerçeği yansıtabilmek için birtakım teknik bilgilere gereksinim duyarsınız.

B) Buna karşın edebiyatta yaşananları anlatırken sözcükleri ustalıkla seçmek gerekir.

C) Ayrıca fotoğraf karesinde hikayenin bir ânını eksiksiz olarak görüntüleyebilirsiniz.

D) Çünkü edebiyatın işi yaşananları en ince ayrıntısına kadar bellekte canlandırmaktır.

7. Milli kültür; dil, din, görüş, tarih, gelenek-görenek olarak ögeler bütünlüğü içinde varlığını devam ettirmektedir. Bir milletin varlığını koruyup devam ettirmesi için milli geleneklerine bağlı kalması gerekir. Milli kültür kendine özgü düşünce, yasalar ve inancı ele almaktadır. Bir milleti diğer milletlerden ayıran en önemli duruştur. Milli ögeler, ortak tutum ve davranışları meydana getiren yapı taşlarıdır. Geçmiş ve gelecek bakımından bir köprü vazifesi gören milli kültür ögeleri, insanları birbirine görünmez iplerle bağlayan düğümlerdir. Farklı düşüncelere sahip kişileri aynı noktada buluşturan ve bu güce sahip olan tek varlık milli kültür ögeleridir. Bu nedenle ...

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) milli kütürün varlığı gelenek, görenek, tarihin derinliklerinden gelen yapısıyla çok büyük bir zenginliktir.

B) sanat ve bilim alanındaki yenilikleri hem takip etmeli hem de bu yenilikleri de aşmaya çalışmalıyız.

C) milli kültürümüze yeterli derecede sahip çıkmak, onun gelecek nesillere de doğru aktarılmasını sağlayacaktır.

D) milli bayramlar bir milleti birbirine bağlayan, onları aynı ortak mutluluklarda buluşturan değerlerdir.

8. Romanla yaşam özdeş değildir. Yaşamın kurallarıyla romanın kuralları birbirinden farklıdır. Roman; yaşamı bir bütün halinde kavramamızı sağlar, yaşam konusunda bize ipuçları verir... Yaşamsa zaten kendisidir her şeyin. Bu yüzden yaşamın bize ne getireceği önceden bilemeyiz.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Yaşamımızı birazcık olsun kolaylaştırır.

B) Kendimizi yaşamın merkezine koymalıyız.

C) Yaşamımızı romanla bütünleştirmeliyiz.

D) Roman aracılığıyla yaşamın zorluklarını aktarabiliriz.

10.

Ünlü ressam Picasso bir balık resmi yapar. Sanattan anlamayan biri resmi beğenmeyerek "Bunun neresi balık?" deyince Picasso kızarak cevap verir: ...

Yukarıdaki öykü hangi cümleyle biterse öykünün ana düşüncesi "Sanat eseri gerçekle bire bir aynı olmak zorunda değildir." olur?

A) "Herkes sanattan anlamak zorunda değildir."

B) "İyi sanat eseri, iyi izleyicileri arar."

C) "O balık değil, sadece resim."

D) "Bir resimden herkes farklı şeyler anlayabilir."

KVA Yayınları

PARAGRAF
Paragrafın Ortak ve Farklı Yönü

TEST 12

HIZLI BAKIŞ

Paragrafın Ortak ve Farklı Yönü:

- Paragraf karşılaştırma sorularında öğrenciden verilen iki paragraf arasındaki farkı ya da benzerlikleri bulması istenir.
- Bu tip paragraf karşılaştırma soruları son yıllarda sıkça gördüğümüz paragraf sorularındandır.
- Paragraf karşılaştırma sorularında paragraflardaki yardımcı düşünceler iyice incelenmeli, parçaların ana düşünceleri iyi tahlil edilmelidir.

1. **Kasımpatı:** Ana vatanı Asya olan kasımpatı, hoş bir görüntüye sahip olan ve kolaylıkla yetiştirilebilen bir çiçektir. Soğuğa karşı dayanıklı olan kasımpatı, sonbahar aylarında çiçek açar ve etrafına mis gibi kokular yayar. Değişik renklerde ve türlerde birçok çeşidi olan kasımpatı çok sevilen çiçek türlerinden biridir.

Lale: Ana vatanı Pamir, Hindikuş ve Tanrı Dağları olan lale, süs bitkisi olarak yetiştirilen bir çiçek türüdür. Baharın gelişini müjdeleyen laleler, bahar mevsiminde çiçek açar ve çiçeklerini kış aylarına doğru döker. Lalenin farklı renklerde pek çok türü vardır.

Yukarıda özellikleri verilen iki çiçeğin ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ana vatanlarının aynı olması
B) Farklı tür ve renklerinin olması
C) Aynı mevsimde çiçek açmaları
D) Soğuğa çok dayanıklı olmaları

2. **Tragedya**: Konusunu seçkin kimselerin hayatından ya da mitolojiden alan tiyatro türüne tragedya denir. Sahnede kaba sayılabilecek söz ve davranışlara yer verilmez. Oyun; yer, zaman ve olay birliği esasında verilir. Kusursuz bir üslup kullanılır.

Komedi: İnsanları güldürerek eğitmeyi amaçlayan komedi, konusunu günlük hayattan ve sosyal olaylardan seçer. Üslupta kusursuzluk aranmayan bu türde her şey seyircinin gözü önünde sergilenir. Oyunda yer, zaman ve olay birliğine önem verilir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki özelliklerden hangisi her iki tür için de ortaktır?

A) Kaba sayılabilecek davranışların sahnede sergilenmemesi
B) Konunun sıradan insanların hayatından alınması
C) Yer, zaman ve olay birliğine önem verilmesi
D) Üslubun kusursuz olması

3. **Karacaoğlan**: 17. yy'da yaşadığı rivayet edilen Karacaoğlan önemli halk şairlerimizden biridir. Karacaoğlan'ın şiirleri aşk ve doğa üzerine kuruludur. Duygularını, yaşadıklarını, düşüncelerini sade bir şekilde anlatmıştır. Şiirlerini Anadolu insanının o çağdaki günlük konuşma diliyle Türkçe yazmıştır.

Dadaloğlu: 19. yy'da yaşayan Dadaloğlu Oğuzların Avşar boyuna mensuptu. Dadaloğlu'nun şiirleri yerleşik hayata geçmek istemeyen Türkmen aşiretlerinin sesini yansıtırdı. Şiirlerinde kullandığı dil, Anadolu Türkmen boylarının kullandığı halk Türkçesidir.

Yukarıda tanıtılan şairlerin ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Aşıkların yaşamış olduğu yüzyıllar
B) Şiirlerinde işlemiş oldukları konular
C) Şiirlerinde kullandıkları dil
D) Mensubu oldukları boylar

4. **Kaplan**: Kaplanlar, kedigiller ailesine mensup yırtıcı hayvanlar arasındadır. Hindistan'da ormanlık ve otlak alanlarda yaşamlarını sürdürürler. Sudan korkmayan kaplanlar sürekli göllerde, nehirlerde ve su birikintilerinde yıkanırken bulunabilirler. Ortalama vücut ağırlıkları 200 ile 350 kg arasında değişen kaplanlar genellikle gece avlanırlar ve yalnız olmayı tercih ederler.

Aslan: Afrika kıtasında yaşamlarını sürdüren aslanları genellikle gruplar halinde yaşamlarını sürdürmektedirler. Sazlıklarda, açık topraklarda, onları sıcaktan koruyan yerlerde yaşamayı severler. Gündüzleri tembel bir kediden farkı olmayan aslanlar genellikle geceleri avlanırlar. Su kenarlarını pek sevmeyen aslanlar, kaplanlardan sonraki en büyük kedilerdendir.

Yukarıda özellikleri verilen iki hayvan türünün ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yaşamış oldukları bölgeler
B) Tercih ettikleri avlanma zamanları
C) Suyu, nehirleri ve gölleri sevmeleri
D) Toplu halde yaşamayı sevmeleri

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

11.

1. Metin

Meddah:

Topluluk önünde tek kişilik oynanan bir oyundur. Yazılı metne dayanmaz, doğaçlama oynanır. Oyuncu çeşitli kılıklara girerek hikayeler anlatır. Güldürüye dayalı bir tür olduğundan oyuncunun taklit yeteneğinin güçlü olması gerekir. Nükteli ifadelere yer verilir. Dekor, önemsenmemiştir; oyuncu ön plandadır.

2. Metin

Skeç:

İzleyiciyi güldürmek amacıyla sahnelenen bu tür yalın bir anlatıma dayalıdır. Tek kişilik de sahnelenebilen bu tür genellikle bir nükteyle son bulur. Doğaçlama oynanan bu oyunda oyuncu taklit yeteneğini sergiler. Oyunun sergilendiği mekan, mekanın dekoru en az oyuncunun yeteneği kadar önemlidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerde tanıtılan türlerin ortak yönlerinden biri değildir?

A) Dekora önem vermiş olmaları

B) İnsanları güldürmek için oynanmaları

C) Doğaçlama şeklinde oynanıyor olmaları

D) Oyuncuların taklit yeteneklerinin güçlü olması

5.

Yunus Emre: Düşünce ve şiir geçmişimizdeki ilk ve hatta en büyük sanatçıdır. Anadolu'dan çıkıp hem yüzyılları hem de sınırları aşmıştır. 700 sene süresince şiirleriyle, kişiliğiyle nesilleri derinden etkilemiştir. Allah'ı yüceltmek için yazılan bir şiir türü olan "ilahi"nin lideridir. Yalın bir dille yazdığı şiirlerinde aşkı, insan sevgisini anlatmıştır. Şairane kimliği ve işlediği konularla ön plana çıkan sanatçı tüm dünyada tanınmıştır.

Mevlana: Türk, dünya edebiyatının önde gelen sanatçı ve düşünürlerindendir. Tanrı sevgisini, evrenin oluşumunu halkın diline yakın üslupla hikayeler yardımıyla anlatmaya çalışmıştır. Dil, din, ırk farkı gözetmeksizin bütün insanlığa seslenmiş ve evrenselliği yakalamıştır. İnsan sevgisini ve ilahi aşkı kendine özgü düşünce sistemiyle işlemiştir. Düşünür kimliğiyle ön plana çıkan sanatçı kendi çağından sonra bile gittikçe artan bir üne sahiptir.

Bu bilgilere göre Yunus Emre ve Mevlana'nın farklı yönü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şair kimliğiyle ön plana çıkmaları

B) Tüm dünyada tanınıyor olmaları

C) Sade, yalın bir dille yazmış olmaları

D) İlahi aşkı ve insan sevgisini anlatmaları

6. **Safahat:** Mehmet Akif Ersoy'un I. Dünya Savaşı yıllarında yazdığı şiirleri bir araya getiren, toplam yedi bölümden oluşan bir eserdir. Yazar bu eserde halka seslenmiş; milletin var olma nedenini, değerlerinden kopmadan birlik beraberlik içinde hür olma mücadelesini yalın bir dille anlatmıştır. Akif'in Türk milletine kıymetli ve muhteşem bir hediyesi olan bu eser bir devrin ve fikirlerin aynasıdır.

İstiklal Marşı: Mehmet Akif Ersoy tarafından kaleme alınmış bu şiir Kurtuluş Savaşı'nın kazanılacağına olan inancını, halkın yürekliliğine ve özverisine olan güvenini; Türk milletinin bağımsızlığa, yurduna, dinine bağlılığını dile getirir. II. İnönü Savaşı yıllarında okunan bu eserde toplam 41 dize vardır. Bu da Akif'in bu marşı bağımsızlığımıza "nazarlık" olarak yazdığı düşüncesini aklımıza getirir. Ana tema "vatan, millet, bayrak, sevgi, birlik ve beraberlik"tir.

Bu bilgilere göre iki eserin farklı yönü aşağıdakilerin hangisidir?

A) Savaş yıllarında yazılmış olmaları

B) Şiir biçiminde yazılmış olmaları

C) Birlik ve beraberliği vurgulamış olmaları

D) Yedi ayrı bölüm halinde yazılmış olmaları

7.

Masal: Olağanüstü kahramanların başından geçen olayların yer ve zaman belirtilmeden anlatıldığı yazı türüne masal denir. Masallar eğitici olması yönüyle ön plana çıkar. Aynı zamanda masallarda anlatılan olaylar tamamen hayal ürünüdür. Bir olay etrafında şekillenen masallar, her zaman mutlu sonla biter.

Hikaye (Öykü): Yaşanmış ya da yaşanması mümkün olan olayların yer, zaman ve kişi belirtilerek anlatıldığı kısa yazılara hikaye denir. Hikaye, olay eksenli bir yazı türüdür. Ayrıca hikayelerde okuru düşündürmekten ziyade, duygulandırmak ve heyecanlandırmak ön plandadır.

Yukarıdaki metinlerde tanıtılan edebi türlerin ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Her iki metnin de her zaman mutlu sonla bitmesi

B) Yer ve zamanın net bir şekilde belli olması

C) Anlatılan olayların her zaman hayal ürünü olması

D) Her iki türün de bir olay etrafında şekillenmesi

8.

Çam ağacı: Çam ağacı, çamgiller familyasına ait kozalaklı bir ağaç çeşidir. Ülkemizde genellikle Karadeniz Bölgesi'nde görülmektedir. Yeşilliğini hiç kaybetmeyen bu ağaçlar genel olarak tropik ve dağlık bölgelerde yetişir. İğne biçimindeki sert ve kalın yaprakları sayesinde dört mevsim dökülmeden kendilerini korurlar. Birçok çeşidi olan çam ağacı kerestecilik, parfüm yapımı gibi alanlarda kullanılmaktadır.

Servi ağacı: Genel olarak Akdeniz Bölgesi'nde yetişen bir ağaç türüdür. Dört mevsim yeşil kalan servi ağacı, yapraklarını hiçbir zaman dökmez. Çeşitli türleri bulunan servi ağacı çok yavaş büyüyen bir ağaçtır. Aynı zamanda çeşitli sağlık sorunlarına iyi gelmesi, bilinen en faydalı özelliklerindendir.

Yukarıdaki bölgelere göre iki ağaç türünün ortak olmayan özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yetiştirildikleri bölgeler

B) Dört mevsim renklerini korumaları

C) Birçok çeşide sahip olmaları

D) Yapraklarını hiçbir zaman dökmemeleri

Bu bilgilere göre iki yazarın ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kitap okumayı sevdirmek istemeleri
B) Şiir türünde eser vermeleri
C) Özellikle gençlere yönelik yazmaları
D) Yalın bir üslupla yazıyor olmaları

2.

Nergis: Beyaz ve sarı renklerin hakim olduğu nergis çiçeği, soğuğa karşı direnç gösteren bir bitkidir. Daha çok Akdeniz ikliminde yetişmeye elverişlidir. Yaklaşık kırk üç çeşidi bulunan nergis süs bitkisi olarak yetiştirilmeye de uygundur.

Açelya: Ana vatanı Kuzey Amerika ve Asya olan açelya çiçeği kırmızı ve pembe gibi birçok rengi ile görsel olarak göze hitap eder. Süs bitkisi olarak da tercih edilen açelya çiçeğinin çeşitli türleri bulunmaktadır.

Yukarıda özellikleri verilen çiçeklerin farklı yönü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yetiştirildikleri bölgeler
B) Sahip oldukları renklerin çeşitlilik göstermesi
C) Süs bitkisi olarak da kullanılmaları
D) Birçok çeşidinin bulunması

Mandalina: Turuncu ve sarı renk tonlarında olan mandalina yumuşak ve sulu bir yapıya sahiptir. Türkiye'de en çok Akdeniz'de yetiştirilmekte olan mandalina bir kış meyvesidir. İçinde barındırdığı C vitamini ile birçok hastalığa iyi gelmektedir. Bağışıklığı güçlendirme, grip ve soğuk algınlığına iyi gelme, hücreleri yenileme mandalinanın faydalarından bazılarıdır.

Yukarıda özellikleri verilen iki meyve için ortak olan yön aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yumuşak ve sulu olmaları
B) Kış meyvesi olmaları
C) Sağladıkları faydalar
D) Yetiştirildikleri bölgeler

4.

Mani: Mani, başta aşk olmak üzere hemen her konuda yazılabilen bir halk edebiyatı nazım şeklidir. Çoğunlukla hece ölçüsüyle yazılan ve tek dörtlükten oluşan manilerin çeşitli türleri vardır. Manilerde asıl söylenmek istenen son iki dizede söylenir ve sade bir dil kullanılır.

Ninni: Halk edebiyatı nazım şekli olan ninniler, annelerin çocuklarını uyutmak veya ağladıklarında avutmak için söyledikleri şiirlerdir. Hece ölçüsüyle, yalın bir dille ve dörtlüklerle söylenir.

Yukarıda özellikleri verilen iki edebi türle ilgili farklı olan özellik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Şiirlerin tek dörtlükten oluşması
B) Şiirlerde kullanılan dilin sade olması
C) Halk edebiyatı nazım şekillerinden olması
D) Şiirlerin hece ölçüsü ile söylenmesi

12.

İstanbul'un kuzeyindeki ormanlık alanların yaşadığı tahribata dikkat çekmek için birbiri ardına etkinlikler düzenleniyor. "Kuzey Ormanları Savunması" grubu da eylül ayında Riva'da bir kamp düzenledi. Paneller, atölye çalışmaları yapıldı. Basın açıklamasında doğal alanlar üzerindeki baskıya dikkat çekildi ve etkinliklere devam edileceği vurgulandı.

Bu metinlere göre her iki paragraftaki kişilerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Sanata önem verdikleri
B) Doğaya karşı duyarlı oldukları
C) Birlikte hareket etmekten zevk aldıkları
D) Kışkırtıcı bir yapıya sahip oldukları

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

13.

Son zamanlarda televizyon kanallarında çeşitli yarışmalar yayınlanmaya başlandı. Eminim birçoğumuz izlemişizdir bu yarışmaları. Yarışmaları izlerken "Şu kolay soruyu bilen kimse yok mu?" diye sormuşuzdur kendimize. Basit bir soruya bile doğru yanıt verildiğinde oldukça iyi para ödülü veriyorlar. Ancak bu ödülü kazanmak için ekrandaki telefon numarasını aramak, soruya en kısa zamanda cevap vermek gerekiyor. Soruyu kısa sürede ve doğru cevaplayan yarışmacılara paraları gerçekten ödeniyor mu acaba? Her şeyin noter huzurunda yapıldığı yazıyor ekranda. Ama hangi noter tarafından? Bu tür yarışmalarda noterin isminin net biçimde belirtilmiş olması gerekmez mi?

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Ödülün vergisinin program tarafından ödendiğine

B) Kolay sorulara doğru cevap verilmediğinde izleyicinin tepkisine

C) Ödül verilmesiyle ilgili şüphelerin olduğuna

D) Ödülü kazanmanın yolunun ne olduğuna

5. **Ömer Seyfettin:** Ömer Seyfettin olay hikayeciliğinin kurucu ismidir. O, hikayelerinde, kahramanlar için derin ve çok yönlü tahliller yapmamıştır. Öykülerindeki anlatımını daha çok etkili kılmak için efsanelerden, halk hikayelerinden, deyimlerinden bol bol yararlanmıştır. Hikayeleri serim, düğüm, çözüm bölümlerinden oluşur ve bir sürprizle sona erer.

Sait Faik Abasıyanık: Eserlerini kendine özgü bir tarzla yazan Sait Faik Abasıyanık sade bir dil kullanmayı tercih etmiştir. Klasik öykü anlayışını yıkarak durum öyküsü yazmaya yönelmiştir. Hikayelerinde serim, düğüm, çözüm bölümleri bulunmaz. Belli bir sonucu olmayan bu hikayelerde durumların akışı okuyucunun hayal gücüne bırakılır.

Yukarıda özellikleri verilen iki sanatçının ortak yönü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Durum hikayesi yazmaları

B) Eserlerini oluştururken serim, düğüm, çözüm bölümüne yer vermeleri

C) Hikaye (öykü) türünde eserler vermeleri

D) Eserlerinde halk hikayeleri ve efsane gibi türlerden beslenmeleri

6. **Şeftali:** Dünyaya Çin'den yayıldığı düşünülür. Uzun yaşam ve ölümsüzlük sembolü olan şeftali gülgiller bitki topluluğundandır. Ülkemizde Akdeniz Bölgesi'nde yetişir. Bol sulu ve tatlı bir meyvedir. Meyvesi taze tüketildiği gibi suyu çıkarılarak meyve suyu da yapılır. Bu meyvenin ekonomik değeri yüksek olup çokça tüketilmektedir. Ağaç boyu genellikle 2-2,5 metredir. Ilıman bölgelerde yetişen bu bitki yalnızca yaz mevsiminde meyve verir.

Ahududu: Gülgiller familyasından olan ahududu yaz ve sonbahar mevsiminde meyve veren bir bitkidir. Boyu en az 1 en fazla 1,5 metre civarındadır. Adı ceylan anlamına gelen "ahu" ve "dut" kelimelerinden oluşmuştur. Genellikle ılıman iklime sahip ormanlık alanlarda yetişen ahududu bitkisi kesilmediği sürece kendiliğinden ürer. İçecek ve reçel yapımında kullanılır. Yazın çok kısa döneminde yetişen vahşi bir türü ile sürekli meyve veren bir türü vardır.

Buna göre şeftali ve ahududunun farklı yönü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ilıman iklimde yetişiyor olmaları

B) Yılda iki kez meyve veriyor olmaları

C) Gülgiller bitki topluluğuna ait olmaları

D) İçecek olarak da tüketiliyor olmaları

7. **Fıkra:** Bir yazarın, herhangi bir konu üzerinde kişisel görüş ve düşüncelerini güzel bir üslupla, kanıtlama gereği duymadan anlattığı düşünce yazılarına fıkra denir. Günlük ifadelere, yer yer nükteli sözlere yer verilir. Güncel olaylarla ilgili günlük gazete yazılarıdır.

Makale: Herhangi bir konuda bilgi vermek veya bir gerçeği savunmak için yazılan yazılara makale denir. Düşünce yazısı olan makalelerde ileri sürülen düşünce kanıtlanmak zorundadır. İnceleme ve araştırmaya dayalı olan bu türde ciddi bir dil kullanılır.

Yukarıda özellikleri verilen düzyazı türleri ile ilgili ortak olan yön aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kanıtlanmaya dayalı olmaları

B) Nükteli ifadelere yer vermeleri

C) Düşünce yazısı olmaları

D) Samimi bir hava taşımaları

8. İklim değişikliklerine bağlı olarak hava koşullarının da değişimiyle insanlar çeşitli felaketlere maruz kalmışlardır. Felaketlerin sonuçlarıyla baş etmenin insanların ruh sağlığı üzerinde etkili olduğu bilinmektedir. Bu etkilerden bazıları travma, şok, kaygı, depresyon vb.dir. Yapılan bir araştırma, kuraklıktan etkilenen bir bölgede gençlerin yüksek düzeyde stres, aile üyeleriyle ilgili endişe, gelecek kaygısı ve bunalmışlık hissettiklerini gösterdi. Bu hislerin neticesinde özellikle kadınlarda ve çocuklarda kısa süreli de olsa bağışıklık ve solunum sistemi hastalıkları olduğu gözlemlendi.

Savaşın insanın beden ve ruh sağlığı üzerindeki tehdidi yalnızca savaş sırasında görülmüyor. Sonrasında da uzun süreli hatta kalıcı etkilere yol açabiliyor. Amerika'da askeri atıklar yüzünden askeri tesislere yakın olan yerleşim yerlerinde yaşayanlarda kanser vakası giderek artıyor. Verilen bir rapora göre çocukların % 100'ü savaş kirliliğine maruz kalarak dünyaya geliyor. Bu sanayi bölgesindeki yetişkinlerin % 90'ı, çocuklarınsa % 80'i buna bağlı sinir sistemi, solunum yollarıyla ilgili hastalıklara yakalanıyorlar. Bu hastalıkların temelinde ise savaşın insanlarda yarattığı stres ve kaygının bir getirisi olan psikolojik bozukluklar yatmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi iklim değişikliği ve savaşın insanlar üzerinde yarattığı ortak etkilerden biri değildir?

A) Ruhsal açıdan olumsuz sonuçlara yol açıyor olmaları

B) Özellikle kadın ve çocuklarda etkili olmaları

C) Solunum yoluyla ilgili hastalıklara neden olmaları

D) Stres ve kaygıya yol açmaları

KVA Yayınları

2. Metinde Orhun Abideleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Kaç anıttan oluştuğuna

B) Hangi konuların ele alındığına

C) Şu an nerede olduklarına

D) Yazılma tarihlerine

sının yanıtı yoktur?

A) Orhun Abideleri nasıl yazılmıştır?

B) Orhun Abideleri'nde hangi konular anlatılmıştır?

C) Türk hakanlarının görevleri nelerdir?

D) Orhun Abideleri hakkında ilk bilgiye kim ulaşmıştır?

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

15.

Bağışıklık sistemimizin yüzde sekseni bağırsakta yer alır. Bu net bir durumdur çünkü bakteriler en çok bağırsakta bulunur. Bağırsak bakterileri, vücuda zarar verebilecek olan bakteriyi hemen tanır ve onun yerleşmesini, çoğalmasını önlemek için harekete geçer, zararlı bakterilerin yerleşip kolonize olmasını engeller. Bağırsak bakterileri, bağırsağın asit ortamını değiştirerek dışarıdan gelen zararlı bakterilerin çoğalmasını önler. Bunu yapabilmemeleri için bağırsak bakterileri yeterli sayıda ve güçte olmalıdır.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

A) Bağırsak bakterileri, zararlı bakterilerin çoğalmasını nasıl önler?

B) Bakteriler vücudumuzda en çok nerede bulunur?

C) Bağırsak bakterilerinin vücudumuzdaki işlevi nelerdir?

D) Bakterilerin ürediği ortamın özellikleri nelerdir?

5.

1. Tavşan bir ara gözünü açmış, kaplumbağa yarışı bitirmek üzere.
2. Tavşan "Kimse benden hızlı koşamaz." diyormuş.
3. Aldırış etmemenin cezasını çekmiş.
4. Sonunda kaplumbağa dayanamamış, yarışalım demiş ve yarış başlamış.
5. Kaplumbağa ise ağır yürüyüşü ile yürümüş hiç dinlenmeden yol almış.
6. Tavşan epeyce yol aldıktan sonra nasıl olsa kaplumbağa yetişemez diye dinlenmek istemiş.
7. Hemen koşmaya başlamış ama ne çare kaplumbağaya yetişememiş.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler olayların oluş sırasına göre sıralandığında doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

A) 4, 2, 5, 1, 3, 6, 7

B) 2, 4, 6, 5, 1, 7, 3

C) 2, 4, 5, 6, 1, 7, 3

D) 4, 6, 5, 1, 4, 3, 7

6. Bu kitapta, Osmanlılar döneminde yazılmış şiirlerde adları geçen kuşlar anlatılıyor. Kitap, yazarın daha önce yayımlanmış olan bir kitabının genişletilmiş biçimi. Kitapta "Türk Mitolojisinde Kuşlar", "Osmanlı Kültüründe Kuşlar" ve "Kuş Edebiyatımız" isimli üç kısa bölümden sonraki bölümde, kuşların Osmanlı şiirindeki izleri araştırılıyor. Bu bölümde söz konusu kuşların özelliklerinden, yaşadığı bölgelerden ve Osmanlı şiirine yansıma şekillerinden söz ediliyor ve örnekler veriliyor. Kitabın sonunda da araştırmaya konu edilen bazı kuşların fotoğraflarından oluşan bir albüm bulunuyor.

Bu parçada sözü edilen kitapla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

A) İçerik bakımından, yazarının bir başka yapıtına benzediğine

B) Kaç bölümden oluştuğuna

C) Kuşların Osmanlı şiirinde izleri olduğuna

D) Kitabın sonunda bir fotoğraf albümü olduğuna

7. Edebiyat, sözün görüntüye karşı mücadelesinde en etkili silahtır. Görüntü ne kadar ilerlese de edebiyat bitmez, yazı yok olmaz. Üstelik bilgisayar ve televizyon zamanı kendisine göre hızlandırıp akılda birkaç saniyelik bir iz bırakmayı bile boş an sayarken insana hala en gerçek düşünme imkânını sağlayan edebiyat, doğal üstünlüğüyle bu hızlanmaya karşı ciddi bir kafa tutuş zemini olmayı sürdürecektir.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Teknoloji, giderek hayatımızın her alanında etkili oluyor.

B) Edebiyat, bilgisayar ve televizyona karşı mücadele etmektedir.

C) Düşünce, ancak edebiyatla ortaya çıkar.

D) İnsanlar, televizyon ve bilgisayarın etkisi altındadır.

8. (I) Günümüz öykücülüğü bir ırmağın deltası gibi. (II) Öykü anlayışları, dil zevkleri birbirinden epeyce farklı ama her yaştan yazarın öyküleri yan yana akıyor. (III) Bu durumda yanılma payı yüksek genellemeler göze alınmadıkça ortak özelliklerden söz etmek kolay değil. (IV) Birkaç ay önce öykücülüğümüzün son döneminde görülen eğilimleri ana başlıklar altında toplamaya çalıştım. (V) Öykü yazarlarının, öyküye ilgi duyan katılımcıların görüşlerine sundum.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf kaç numaralı cümleyle başlar?

A) II. B) III. C) IV. D) V.

9. Bir yazarın kendi okur kitlesini seçemeyeceğini her yazar bal gibi bilir. Tam tersine okur, yazarını seçer. Bu durumda yazarın, okurun tercihine göre yazması söz konusu değildir. Bu edebiyata aykırıdır. Eğer "okurum şunu beğenebilir" duygusuyla moda konulara yönelen bir yazar türü varsa bu yazar bir suç işliyordur ve bu suç bir intihara benzer. Çünkü...

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) yazar konusunu zevkine göre belirler.

B) okuyucunun fikirlerini gözardı etmiştir.

C) yazar, bu seçimle en büyük zararı kendisine verir.

D) yazar içeriği önemsememiştir.

KVA Yayınları

B) Papirüsler Nil Deltası'ndaki palmiye bitkisinin yapraklarından elde edilir.

C) Ön Asyalılar, Romalılar ve Türkler yazı yazmak için madenlerden yararlanmıştır.

D) Eskiden bu yana yazı gereçleri arasında en dayanıklı olanı taşlardır.

4. Metin iki parçaya ayrılmak istense ikinci paragraf kaç numaralı cümleyle başlar?

A) 2. B) 3. C) 4. D) 5.

KVA YAYINLARI

5. Yaratıcılık kavramı çoğu zaman zekâ kavramıyla karıştırılır. Zeki insan, çok kavram bilen ve bunlar arasındaki ilişkileri çabuk fark eden, belleği güçlü olan ve benzer pek çok özelliği taşıyan kişidir. Bütün bunları özgün bir biçimde kullanan kişi ise yaratıcıdır. Bu nedenle çoğu yaratıcı insanın zeki olduğu ancak her zeki insanın yaratıcı olmadığı söylenir.

Bu parçada zekâ ve yaratıcılıkla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Birbirinden farklı nitelikler taşıdığı

B) Herkeste bulunmayabileceği

C) İkisinin birlikte değerlendirilebileceği

D) Zamanla gelişip olgunlaştığı

6. Ah, anneler, babalar niçin çocuklarını anlamıyor, niçin kendilerinin de bir zaman çocuk olduklarını unutuyor. Kendilerini, çocukları gibi görerek öyle hissetseler onları daha iyi anlayacaklar ve her şey yerli yerine oturacak. Çocuklarının neler düşündüklerini, nasıl bir ruh halinde olduklarını görecekler.

Bu parçada, aşağıda açıklamasıyla birlikte verilen kavramlardan hangisinin yokluğundan daha çok şikayet edilmektedir?

A) Öz eleştiri: Bir kişinin kendi davranışları üzerine yönelttiği yargı.

B) Empati: Kendini duygu ve düşünce olarak bir başkasınının yerine koyabilme.

C) Otokontrol: Kişinin tepkilerini ve davranışlarını denetleyip kısıtlaması.

D) Özgecilik: Kişisel çıkar gözetmeksizin başkasına yararlı olmaya çalışmak.

7. Yalnızca düşündüklerimizi yazmaz, aynı zamanda yazarken düşünürüz. Yalnızca aklımıza gelen şeyleri oturup yazmayız, birçok şey yazmak için oturduğumuzda aklımıza gelir. Çünkü yazı, üzerinde düşündüğümüz konunun bizi kuşatmasına izin vererek bizi derinleştirir. Yazarken düşüncelerimiz de olgunlaşır.

Gökhan, bu parçanın anahtar kelimelerini "yazı" ve "düşünme" olarak belirlemiştir.

Gökhan'ın sözcükleri belirlerken gerekçesi ne olmuştur?

A) Parçada gerçek anlamlarıyla kullanılmış olmaları

B) Günlük hayatta sıkça kullanılmaları

C) Her insanda farklı duygular oluşturmaları

D) Parçada yansıtılmak istenen anlama en iyi ipucunu vermeleri

8. Ada ve Nil her zaman olduğu gibi akşamüzeri buluşup sitenin parkına gittiler. Parkta vakit geçirmeyi her ikisi de çok seviyordu. Salıncakta en yukarı kim çıkacak yarışı yapıyor, kaydıraktan kaç farklı şekilde kayabiliriz gibi denemeler yapıyorlardı. O gün de parka girer girmez salıncaklara doğru koştular. Tam binip yarışa başlamak üzerelerdi ki köşedeki çiçeklerin arasından biri simsiyah diğeri tekir iki kedi yavrusu çıktı. Hemen salıncaktan inip yavruların yanına gittiler. O kadar güzellerdi ki kızlar gözlerini onlardan ayıramıyordu. Uzun süre beklediler ama kedilerin annesi bir türlü gelmedi. Oradaki çocuklardan biri anneleri onları terk etmiş deyince kızlar birbirlerine baktı ve onları asla burada bırakamayız , dediler. Ada tekir olanı Nil siyah olanı aldı ve eve gittiler annelerinden izin alıp kedileri sahiplendiler.

Yukarıdaki hikayenin unsurları aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	OLAY	KİŞİ	ZAMAN	MEKAN
A)	Kızların kedileri bulup sahiplenmeleri	Ada ve Nil	Öğleden sonra	Park
B)	Kızların parkta oynayıp eğlenmeleri	Kediler ve çocuklar	Akşamüzeri	Site
C)	Kedilerin anneleri tarafından terk edilmesi	Çocuklar ve anneleri	Sabah	Sokak
D)	Kızların kedileri bulup sahiplenmeleri	Ada ve Nil	Akşamüzeri	Park

KVA Yayınları

A) Hayatın zorlu koşullarını ne kadar iyi aktarabildiğine

B) Yaşama dair zenginlikleri yansıtabilmesine

C) Hayatın gülünç yönlerini koyabilmesine

D) Başarılı bir üslupla kaleme alınmasına

Sinin yanlıı yoktur ?

A) Kültür sahasına ne gibi unsurlar girer?

B) Edebiyat ne zaman, kültürel kaynaklardan beslenmeye başlamıştır?

C) Kültür sahasında var olanları, edebiyatta bulmak mümkün müdür?

D) Edebiyat ne zaman kültürle denk olur?

KVA YAYINLARI

5-7. soruları bu paragraflara göre yanıtlayınız.

K	Yoldan geçenlere zarar verebilecek küçük bir taşı, çöpü kenara atmak ya da birini rahatlatmak için onu empatiyle dinlemek gibi günlük durumlar, hayatımızın bir parçası haline geldiğinde, bu tutumumuzdan da uzak olmaya başlayacağız. (1) Yaptığımız hizmetin karşılığını insanlardan maddi olarak beklemek yerine karşılığını iyilik duygularıyla iç dünyamızda hissetmeye çalışalım.
L	Yeni bir güne başlarken kendinize "Bugün başkalarına nasıl yararlı olabilirim, nasıl hizmet verebilirim?" diye sorun. (2) Eğer zihninizde, başkalarına yardım etmek gibi bir hedef belirlemişseniz büyüklü küçüklü pek çok hizmet alanı olduğunu göreceksiniz.
M	Vermenin ödülü kendisidir. İçinizden gelerek ve kendi seçtiklerinizle verirseniz iç dünyanızda tarif edilmez bir huzur duyarsınız. Bu da vermenin en büyük ödülüdür. (3) Verdiklerimiz, her zaman bize maddi bir karşılık olarak dönmeyebilir. Kendimizi iyi hissetmemizi sağlayan bir davranışımız, bize karşılığını hemen ödeyen bir iyiliktir. İç huzuru arıyorsanız bir iyilik yapın ve teşekkür beklemeden unutun gitsin.
N	Fırsat sonsuzdur. Kimi zaman trende, otobüste yaşlı birine yerimizi vermek, kimi zaman ihtiyaç sahibi birine az da olsa maddi yardımda bulunmak, kimi zaman da insanlara güler yüzlü davranarak moral vermek şeklinde hizmet verebilirsiniz. (4) İşin anahtarı, hizmet vermenin bir kereye mahsus bir çaba olmadığıdır.

5. **Yukarıda bölümleri karışık olarak verilen bu metnin son paragrafı düşüncenin akışına göre hangi harfle gösterilen parçadır?**

A) K B) L C) M D) N

6. **Bu metne göre iyilikle ilgili verilmek istenen iletiyi aşağıdaki atasözlerinden hangisi en iyi ifade eder?**

A) İyilik eden iyilik bulur.

B) İyilik et denize at, balık bilmezse Halik bilir.

C) İyiliğe iyilik her kişinin kârı, kötülüğe iyilik er kişinin kârı.

D) İyilik iki baştan olur.

7. **Yazar, bu metinde kaç numaralı cümlede bir öneride bulunmuştur?**

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

8. Ahmet sahile indi. En sevdiği kitabını, suyunu, köpeği Gofret 'i de yanına almıştı. Sahildeki banklardan birine oturdu. Önce biraz denizi , bulutları, kuşları, küçükken koleksiyonunu yaptığı çakıl taşlarını izledi. Derin bir nefes çekti ve iyi ki yine buraya döndüm, diye geçirdi içinden. O sırada bir çocuk koşarak yanına geldi. Ahmet abi İstanbul'dan telefon geldi amcan çok hastalanmış , babanı arayacakmışsın, dedi. Ahmet'in az önce hissettiği huzur bir anda toz bulutu olup dağıldı. Koşarak eve gitti babasıyla konuştuktan sonra ufak bir çanta hazırlayıp istasyona doğru yola çıktı. İlk trene bindi. Tren İstanbul 'a girince bak yine kaçamadım senden İstanbul, ben kaçsam hayat paçamdan tutup sana savuruyor beni; demek benim kaderim de sensin, diye geçirdi içinden. Bu Ahmet 'in İstanbul 'a son girişiydi çünkü bir daha oradan hiç ayrılmadı.

Yukarıdaki metinde hikayenin unsurlarından hangisine yer verilmemiştir?

A) Olay B) Yer

C) Kişi D) Zaman

KVA Yayınları

...na yaptığına

B) Gezegenlerle ilgili tüm bilgiye nasıl ulaştığına

C) Çalışmalarının hangi toplumlar tarafından bilindiğine

D) Araştırmalarında yararlandığı kaynakların neler olduğuna

4. Metinde numaralanmış cümlelerden hangisi metnin anlam akışını bozmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

KVA YAYINLARI

5. Tiyatroda sıkıcı ve çok uzun bir oyunun ortasında yanımdaki yabancı arkadaşıma "Çıkalım." diye fısıldadım ve elimi "Burama geldi." gibilerinden boğazıma götürüp kesme işareti yaptım. Tiyatrodan çıktık. Arkadaşım telaşla, "İşten mi atıldın?" diye sordu. Benim sorusuna şaşırdığımı görünce de açıkladı: Onların ülkesinde eliyle boğaz kesme işareti yapmak, işten kovulmak anlamına geliyormuş.

Bu parçaya göre aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

A) Her konuya uygun bir vücut hareketinin bulunduğu

B) Sözsüz iletişimde, bulunulan ortamın özelliklerinin önemli olduğu

C) Vücut dilinin kültürden kültüre farklılık gösterdiği

D) Kültürel farklılıkların sanatsal beğenileri etkilediği

6. Bir hikâyeyi kurma ve ona ilk şeklini verme süresi çok zordur. Orada kendimin pek farkında değilimdir ama hikâyeyi yapan süreç bu değil. Ardından gelen soğukkanlı, acımasız ve mesafeli bir süreç vardır. Hatlar belli olduktan sonraki çalışmalarda yazdıklarım sanki benim değildir. Onlarla duygusal ilişki kurmam, sözcüklere acımam. Dolayısıyla yazdıklarımın en acımasız okuruyumdur.

Bu parçadaki yazar aşağıdakilerin hangisiyle nitelendirilebilir?

A) Dobra dobra konuşan

B) Nesnel olarak eleştirisini yapabilen

C) Özgürlüğünün farkında olan

D) İddialı gözükmeyi seven

7. Terzilik dediğimiz sanatın kendine özgü incelikleri vardır. Örneğin, şişman bir insanı ince göstererek onun güzel yanlarını ortaya çıkarmanız gerekebilir. Bunu başardığınızda müşteri, diktiğiniz giysiyi öyle beğenir, dolayısıyla öyle sevinir ki sizi kucaklamaktan kendini alamaz. Bir bakarsınız, ertesi gün, kocaman bir demet gül… Bunun üzerine siz de benzeri olmayan bir eser ortaya koyduğunuzu düşünmeye başlarsınız. Yani diktiğiniz giysi de sizin eseriniz olur bir bakıma.

Böyle diyen terzinin, "Diktiğiniz giysi de sizin eseriniz olur bir bakıma." **cümlesiyle anlatmak istediğine aşağıdakilerden hangisi en yakındır?**

A) Diktiği giyside sanatsal bir değer bulunduğuna inandığı

B) Kişiye uygun giysi dikmenin kimi incelikleri olduğu

C) Terzilikte müşteriyi mutlu etmenin önemli olduğu

D) Diktiği giysiyi önce müşterinin beğenmesi gerektiği

8. Edebiyat öğretiminde önemli olan, kişilerin okudukları metin ya da yapıtla doğrudan iletişim kurmalarıdır. Metin üzerinde düşünmeleri, okuduklarını kendi algıladıkları biçimde ve kendi sözcükleriyle yeniden üretmeleri ancak bu yolla olanaklıdır. Yoksa amaç, metindeki anlamı tekrarlamak, klasikleşmiş, önceden üretilmiş ve tanımlanmış bilgileri öğretmek değildir. Metne eleştirel yaklaşma, onu anlamaya çalışmanın bir gereğidir. Çünkü hiç sorgulamadan hazır bilgiyi aynen almak, kişiyi düşünmeye, tartışmaya, kendisi olmaya götürmez.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Anlatılanların açık biçimde söylenmemesi, edebiyat metinlerinin yapısı gereğidir.

B) Genel anlamda edebî kültür, dilin seçkin örnekleriyle oluşturulmuş metinlerin okunmasıyla kazanılır.

C) Edebiyat eğitimi, ezberlemeye değil, anlama ve anlatma yeteneğini geliştirmeye yönelik olmalıdır.

D) Eleştirel düşünebilen her insan, yapıtlardaki kahramanları doğru değerlendirebilir.

KVA Yayınları

TEST 1

HIZLI BAKIŞ

Anlatım Biçimleri

1) Öyküleme

Bir olayın bir ya da daha çok kahraman etrafında belirli bir zaman ve yer içinde anlatıldığı anlatım biçimidir.

- Öykülemede amaç, okuyucuyu olay içinde yaşatmaktır.
- Öykülemede olaylar okuyucunun gözünde canlandırılmaya çalışılırken duyulardan ve söz sanatlarından yararlanılır.
- Öykülemede, anlatılanlar gözünüzün önünde bir film gibi canlanmalıdır.

2) Betimleme

Varlıkların belirgin özelliklerini anlatma, onları göz önünde canlandırma işidir.

Betimlemeye sözcüklerle resim yapma sanatı da diyebiliriz.

- Betimlemede temel amaç izlenim aktarmaktır.
- Betimleme paragraflarında yazar, okuyucunun gözünde bir fotoğraf ya da resim canlandırmaya çalışır.
- Betimleme paragrafında olay yoktur.
- Betimleme paragraflarında sıfatlara ve benzetmelere sıkça başvurulur.

Emirgan Korusu, 17. yüzyılda Osmanlı padişahı IV. Murad tarafından İranlı Emir Güne Han'a armağan edilmiştir. Daha önce Feridun Bahçeleri olarak anılan bölge bundan sonra Emirgan Korusu olarak anılmaya başlanmıştır. Yüzyıllar boyunca pek çok kez el değiştirmiş, 19. yüzyılda Osmanlı Padişahı Abdülaziz tarafından Mısır Hidivi İsmail Paşa'ya verilmiştir. 1871-1878 yılları arasında koru içinde üç köşk yaptırılmıştır. Günümüze de ulaşan bu köşkler Sarı Köşk, Pembe Köşk ve Beyaz Köşk olarak adlandırılmaktadır. 1940 yılında dönemin İstanbul Belediye Başkanı Lütfi Kırdar'ın girişimiyle kamulaştırılıp park olarak düzenlenerek halka açılmıştır. 2006 yılından itibaren de her yıl nisan ayında burada Lâle Festivali düzenlenmektedir.

Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Öyküleme B) Betimleme
C) Açıklama D) Örnekleme

Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Betimleme B) Öyküleme
C) Açıklama D) Tartışma

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

Uyarı: Öyküleme ve betimleme paragraflarını birbirinden ayırmak için olay ve fotoğraf ayrımını çok iyi yapabilmek gerekir.

Olay varsa öyküleme, olay yok fotoğraf varsa betimleme paragrafıdır.

3. Açıklama

- Açıklama anlatım biçiminde amaç okuyucuya bilgi vermektir.
- Okuyucunun düşüncelerinde değişiklik yapmak istenmez. Okuyucuya sadece bilgi verilir.
- Açıklama paragraflarında yazar, düşüncesini anlatırken tanımlama, benzetme, karşılaştırma gibi anlatım tekniklerinden yararlanır.
- Bu tür paragraflar bilgilendirme amacıyla yazıldıkları için bu tür paragraflarda nesnel bir anlatım kullanılır.

4. Tartışma

- Tartışma anlatım biçimini kullanan yazarın amacı, okuyucunun herhangi bir konudaki fikrini değiştirmektir.
- Bu yüzden tartışma paragraflarında savunulan düşünce kanıtlanmaya, karşı çıkılan düşünce çürütülmeye çalışılır.
- Yazar, inandırıcılığını arttırmak için somut örneklere yer verir.

5. Yurt, büyük bir alevle yanıyordu. Yangın, iki kat aşağıdaki bir deri atölyesinde çıkmıştı. Kısa sürede tüm binayı sarmıştı. En çok da atölyelerin depolarındaki naylon malzemeler yangının büyümesine neden olmuştu. Alev itfaiye meydanını kaplamıştı. Siren sesleri gecenin karanlığında Ankara'nın sessizliğini büyük bir çığlıkla yırtıyordu. Biz, elimiz böğrümüzde sadece seyrediyorduk. Üşümüştük. Çoğumuzun gidecek bir yeri yoktu. Olanlar çoktan gitmişlerdi. Birkaç arkadaşla birlikte az ileride büyük postaneye doğru gittik. Bekçi nöbet tutuyordu. "Biz öğrenciyiz, az ileridеki yurtta kalıyorduk. Yangın çıktı, ortada kaldık. İzin verirseniz içeride kalalım. Sabaha ayrılırız." deyince: "Evet, alevler buraya kadar geldi. Geçmiş olsun. İnşallah yaralanan ya da ölen olmadı." dedi ve "Buyurun, geçin." dedi. İnanılmaz mutlu olduk. Buz gibi havada sıcak bir yer bulmaktan daha güzel ne olabilirdi. Sevinçle daldık içeriye. Her birimiz bekleme banklarından birine yayıldık.

Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Açıklama B) Öyküleme
C) Tartışma D) Betimleme

6. Günümüzde internet kullanıcılarının sayısının ve internette geçirilen zamanın hızla artış göstermesi "İnternette harcanan zamanın olumsuz sonuçları var mı?" sorusunu da gündeme getirmiştir. Sorunun cevabında hiçbir olumsuzluk bulmayan eğitimciler de vardır. Nitekim problemli internet kullanımı sonucunda yaşanan olumsuz sonuçlar göz ardı edilemeyecek kadar fazladır. İnternetin akıllı telefonlar ve bilgisayarlar sayesinde her an el altında olması bilgiye kolay ve hızlı erişebilme ve sınırsız oyun seçenekleriyle özellikle çocukları kolaylıkla etkisi altına alabilmektedir. Ancak bu teknolojiyi doğru bir biçimde kullanmaya hazır olmayan çocuklarımızı internet etkileşimlerinin doğurduğu kötü sonuçlara karşı eğitmek oldukça önemlidir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi kullanılmaktadır?

A) Betimleme B) Öyküleme
C) Tartışma D) Tanımlama

7. Güneş etrafında dönen büyük gök cisimlerine gezegen denir. Gezegenler sönmüş, katılaşmış, çevresine ısı ve ışık saçmayan ancak Güneş'ten aldıkları ışığı yansıtabilen gök cisimleridir. Güneş sisteminde sekiz gezegen vardır. Gezegenlerin hepsi güneş çevresinde saat ibresinin tersi yönünde hareket eder. Gezegenler, Güneş etrafında döndükleri gibi kendi eksenleri etrafında da döner. Güneş kütle çekim kuvvetiyle bütün gezegenleri kendine doğru çeker. Bu çekim kuvvetinden dolayı gezegenler, Güneş'in çevresinde belirli bir yörüngede hareket eder.

Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tanımlama B) Tartışma
C) Karşılaştırma D) Açıklama

8. Bir kedimin olmasına asla izin vermezdi annem. Ne zaman köye gelsem damların altlarında, samanlıkların kuytu köşelerinde, ambardaki çuvalların üzerinde analarının sıcacık memesinden süt içen yavruları bulur, onların bazen mışıl mışıl uyuyuşlarını seyreder; bazen de birbirlerine kenetlenip bir top gibi yuvarlanışlarına heyecanla şahitlik ederdim. Bazen de içlerinden en haylazını, en hareketlisini gözüme kestirir ve onu yakalamak için saatlerce uğraşırdım. Ne zaman birini yakalamaya çalışsam minik yavrular gözlerini bir anlık gözlerime diktikten sonra ani bir hareketle elimin dahi giremeyeceği kuytu köşelere saklanırlardı. Ben, yavruların çıkışını sabırla beklerdim; onlarsa karanlıkta şimşek gibi çakan gözleriyle ara sıra kafalarını delikten çıkararak benim gidip gitmediğimi kontrol ederlerdi. Bazen bu pusuda bekleyiş saatlerce sürerdi de ne ben pes ederdim ne de yavru kediler pes ederdi. Kazananı olmayan bir savaşın her iki tarafı gibi biz de sabırla, inatla kazanan taraf olmayı ümit ederek bekleyişimizi sürdürürdük.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi ağır basmaktadır?

A) Betimleme B) Açıklama
C) Örnekleme D) Öyküleme

KVA Yayınları

TEST 2

1. Roman, mekânı ve kişileri dile getirirken sizi ayrıntıya iter. Fakat öykü öyle değildir. Romanın planını önceden yapabilirsiniz ve o plan sizi yönlendirir. Daha doğrusu siz plana istediğiniz şekilde biçimler vererek romanı geliştirirsiniz. Ama öykü daha keskin, daha vurucu beni daha heyecanlandıran bir yazı türü.

Bu parçada düşünceyi geliştirme yöntemlerinden hangisine başvurulmuştur?

A) Betimleme
B) Tanımlama
C) Karşılaştırma
D) Örneklendirme

2. Güneş sistemi, Güneş'in çekim kuvvetinin etkisiyle; gezegenler, gezegenlerin uyduları, kuyruklu yıldızlar ve meteorların yine Güneş etrafında birikmesiyle oluşan gök cisimleri topluluğudur. Güneş sisteminin oluşumu ile ilgili olarak en çok bilinen ve doğruluk payı en yüksek olan teori 1796 'da matematikçi Simon Laplace tarafından bağımsız olarak ortaya atılan Kant-Laplace (Nebula) teorisidir. Bu teoride güneş sisteminin 4,6 milyar yıl önce dev bir moleküler bulutun çökmesiyle oluştuğu ileri sürülmektedir. Dünya'ya en yakın yıldız Güneş'tir. Güneş yaklaşık olarak küre biçimindedir. Güneş ısı ve ışık kaynağımızdır. Kullandığımız enerjinin tümü Güneş'ten gelmektedir. Samanyolu Galaksisi içinde bulunan yaklaşık 200 milyar yıldızdan bir tanesidir. Güneş ile Dünya arasındaki mesafe yaklaşık 150 milyon kilometredir. Güneş ışığı bu mesafeyi 8 dakikada alır. Güneş, Dünya'mızdan çok uzakta olduğu için küçük görünür. Güneş'in çapı, Dünya'nın çapının 109 katıdır. Güneş'in hacmi Dünya'nın hacminin 1.300.000 katıdır.

Bu metinde aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangileri kullanılmıştır?

A) Benzetme – Karşılaştırma
B) Sayısal Verilerden Yararlanma – Örnekleme
C) Tanımlama – Tanık Gösterme
D) Sayısal Verilerden Yararlanma – Karşılaştırma

3. Bir köylü kadın, bir danayı doğar doğmaz kucağına alıp sevmiş, sonra da bunu adet edinmiş, her gün danayı kucağına alıp taşırmış. Sonunda buna o kadar alışmış ki dana büyüyüp koskoca öküz olduğu zaman, onu yine kucağında taşıyabilmiş. Bu hikâyeyi kim uydurduysa alışkanlığın ne büyük bir güç olduğunu çok iyi anlatmış. Gerçekten alışkanlık pek yaman bir hocadır ve hiç şakası yoktur. Yavaş yavaş, sinsi sinsi içimize ilk adımını atar; başlangıçta kuzu gibi sevimli, alçak gönüllüdür ama zamanla, oraya yerleşip kökleşti mi öyle azılı, öyle amansız bir yüz takınır ki kendisine, gözlerimizi bile kaldırmaya izin vermez.

Bu metinde aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

A) Tanık Gösterme
B) Tanımlama
C) Benzetme
D) Öyküleme

4. İnsan var olmak, daha iyiye sahip olmak ister, bunun için çalışır, üretir. Ancak bu sırada insan - doğa dengesini korumak için de bir şeyler yapmalıdır. Kaynakların kıt olduğu bilinciyle, kestiği ormanların yerine yenilerini kurarak, enerji ihtiyacını karşılamak için yaptığı barajları, doğal hayatın kesintiye uğramamasını sağlayacak şekilde yapmak gibi yöntemlerle kendisinin ve dünyanın geleceği için dengeyi sağlamaya çalışabilir. Hatta teknolojinin bizzat kendisi, bu denge sağlama işi için kullanılabilir. Yakın tarihe bakıldığında, insanın teknolojide yakaladığı yüksek hızlı ilerleme ivmesi sayesinde, yine teknoloji ile dünyayı kurtarabileceği umut edilebilir. Benliğini unutup teknoloji kullanımı konusunda, aşırıya kaçmaya başlayan insan da bu denge kurma olayını zamanla öğrenerek, yeniden sosyalleşerek, dünya ile bütünleşerek, dünya üzerinde insan ve teknoloji arasındaki dengeyi kurarak var olmaya devam edebilir.

Bu metinde aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

A) Örnekleme
B) Sayısal Verilerden Yararlanma
C) Tanık Gösterme
D) Tanımlama

HIZLI BAKIŞ

Paragrafta Düşünceyi Geliştirme Yolları

1) Tanımlama

- Kavramların ve varlıkların ayırt edici yönleri kullanılarak söz konusu varlık ve kavramlar tanıtılır.
- "Nedir?" ya da "Kimdir?" sorusunun cevabıdır.
- Tanımlama genellikle açıklayıcı ve tartışmacı anlatım tekniklerinin kullanıldığı paragraflarda kullanılır.

2. Örnekleme

Konuyla ilgili verilen örnekler konunun somutlaşmasına yardımcı olur.

Bir paragrafta konu veya düşünce dile getirildikten sonra o konuyla ilgili somut örnekler yer alıyorsa bu paragrafta örnekleme vardır.

3. Karşılaştırma

Karşılaştırmada farklı olay, kişi ya da durumlar arasındaki benzerlikler ve farklılıklar ortaya konar.

Bir paragrafta karşılaştırma yapılabilmesi için mutlaka en az iki kavram veya düşüncenin yer alması gerekmektedir.

KVA Yayınları

4. Benzetme:

Aralarında benzerlik bulunan iki şeyden nitelikce zayıf olanı güçlü olana benzetmektir.

Bir paragrafta herhangi bir cümlede "gibi, sanki, aynı, adeta, kadar, tıpkı..." gibi benzerlik ilişkisi kurmaya yarayan sözcükler yer alıyorsa o paragrafta benzetme vardır.

5. Tanık Gösterme:

Yazar, düşüncesini daha inandırıcı kılmak için o konuda bilgisi bulunan birinin sözlerine yer verir. Böylece o konuda kendisinden daha yetkili olan söz konusu kişinin de kendi düşüncesinde olduğunu okuyucuya anlatmak ister. Böylelikle kendi düşüncesinin haklılığını veya doğruluğunu gösterir.

6. Sayısal Verilerden Yararlanma

Paragrafta kullanılan sayılar ve istatistiksel bilgiler paragrafta verilen bilgilerin inandırıcılığını destekler.

7. Duyu Verilerinden Yararlanma

Öyküleme ve betimleme paragraflarında ayrıntıların aktarımında duyularımızdan yararlanılır.

"Yukarıdaki paragrafta aşağıdaki duyuların hangisinden yararlanılmıştır? / yararlanılmamıştır?" tarzındaki sorularda tatma, koklama, işitme, dokunma ve görme duyularıyla algılanabilen özellikler sorgulanır.

Melodram; ağlatı ve dramın bozulmuş, karikatürleştirilmiş biçiminden ortaya çıkan sinema türüdür. Ağlatı gibi insanı öteden beri ilgilendiren sorunları, insanlığı altüst eden duyguları ele alır ancak bunu yaparken son derece yalın, belirgin bir yol izler. Melodram her şeyi kalıplar içinde ele alır. Dünya, iyiler ve kötüler olarak kesinlikle ikiye ayrılmıştır. İyiler çok iyi, kötüler çok kötüdür. Her adımda beklenmedik bir rastlantı, kahramanın işini kolaylaştırır. Sinemacılar kimileyin bir tür, daha çok bir anlatım yolu olarak melodramdan yararlanmaktadırlar. Melodramatik tutum, dramın karikatürleştirilmiş biçimi olduğu kadar gerçeğin de karikatürleştirilmiş biçimidir.

Bu metinde aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

A) Tanımlama
B) Örnekleme
C) Benzetme
D) Sayısal Verilerden Yararlanma

7. Deneme, Avrupa edebiyatında Montaigne ile başlar. Türk edebiyatında ise Tanzimat sonrasında özellikle de Servet-i Fünûn döneminde karşımıza çıkar. Ancak asıl gelişimini Cumhuriyet döneminde gerçekleştirir. Günümüzde deneme en sevilen türlerden biridir. Eskiden denemeye verilen "muhasebe" ismi, onun konusu hakkında bir ipucu vermektedir. Çünkü denemeler toplumsal konulardan çok kişisel konulara, soyut dünyalara ve iç hesaplaşmalara yakındır. Bu yönüyle fıkra türünden ayrılır. Fıkralar toplumsal konulara kişisel yaklaşımlar getirirken deneme iç dünyanın samimi itirafı gibidir. Denemeye özgü bir konu türü yoktur. Özgürce seçilen bir konuda, yazarın kendi kendisiyle konuşma havası içinde yazdığı yazı türüdür. Yazının konusu yazarın o anda aklına geliveren bir konu görünümündedir. Öğretici ve düşünsel yanı da vardır.

Bu metinde aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangileri kullanılmıştır?

A) Açıklama – Örnekleme
B) Tanımlama – Karşılaştırma
C) Karşılaştırma – Benzetme
D) Örnekleme – Tanımlama

8. Dilin, toplumların bünyesinde yaşayan bir unsur olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla etkileşimlerin olacağını da... Fakat yaşayan bir dili layıkıyla kullanmak yerine, sadece farklı olmak adına, metinsel bütünlüğü bozacak yapmacık sözcüklere başvurulması anlaşılır gibi değil. Bütün şair ve yazarların belirginleşmiş bir üslupları olması gerekiyor. Bu üslup içinde dil, vazgeçilmez bir alan oluşturmalı. Yazar veya şairin sözcük torbasında çok fazla sırıtmayacak ve zorlayıcı olmayacak şekilde duran sözcükle ifade özgürlüğü, binlerce kelimeden oluşan Türk dilinin zengin hazinesinden yararlanmalı. Teknik terimlerin, yapay cümlelerin ve farklılık adına üretilmiş kelimelerle zenginleştirildiği düşünülen metinlerin sağlıklı olamayacağı kesin. Bu konuda, en olumlu örnek Mustafa Kutlu'dur diye düşünüyorum. Hikâye ve yazılarında günlük konuşma dilini edebiyatın emrine veren ve bunu eksiksiz bir üslupla birleştirebilme becerisini gösteren Kutlu, yazı hayatımızın örnek alınması gereken isimlerinden biridir bana göre.

Bu metinde düşünceyi geliştirme yollarından hangileri kullanılmıştır?

A) Tartışma
B) Tanık Gösterme
C) Örnekleme
D) Benzetme

KVA Yayınları

ETKİNLİKLER

ğıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Bilgi vermek amacıyla yazılmıştır.
B) Tartışma anlatım biçimi kullanılmıştır.
C) Koşul bildiren cümle kullanılmıştır.
D) Benzetmelerden yararlanılmıştır.

tak yönlerinden biri değildir?

A) Sıfatlardan yararlanmaları
B) Benzetmeye yer vermeleri
C) Birden fazla duyuya yer vermeleri
D) Öykülemeye yer vermiş olmaları

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

2.

Yeşil, yumuşak çimenlerin üzerine oturmuş, gözlerinden birbiri ardı sıra yuvarlanan gözyaşları arasından bana bakıyor. Oturduğu yerdeki çimenlerin sarı, yeşil parıltısı gözlerimi kamaştırdı. Gerideki bahçe duvarını saklayan mor leylaklardan etrafa hafif, güzel bir koku yayılıyordu.

Yukarıdaki parçada hangi duyulara yer verildiğini bulup yazınız.

3.

Uzun bir dağ yolunu tırmanıp yaylaya ulaştılar. Ömründe ilk kez yayla gören genç kız, karşısındaki güzellik karşısında donakaldı. Yemyeşil bir sonsuzluk, her yanı çiçeklerle süslenmiş bir gelin gibiydi adeta. Mutlulukla açtı kollarını iki yana ve bütün gücüyle koşmaya başladı o yeşil sonsuzluğun içinde. Koştu, koştu, koştu... Ta ki nefesi tıkanana kadar. Sonra birden sırtüstü yattı çimlerin üzerine. derin derin nefes alarak gökyüzünü izledi uzun bir süre, Yaşamak ne güzelmiş, diye geçirdi içinden.

Yukarıdaki parçanın kaçıncı kişi ağzından yazıldığını belirleyip yazınız.

5. Ceviz ağacı, anavatanı dünya üzerinde oldukça yaygın bir alanı kapsayan bir ağaçtır. Karpat Dağları'ndan başlayarak, Türkiye, İran, Irak, Afganistan, Mançurya, Hindistan, Kore ceviz ağacının doğal olarak yetişebildiği alanlardır. Ceviz ağacı kışın ve baharda soğuklama ihtiyacını karşılayabilecek, yazın ve baharda büyümeyi ve olgunlaşmayı sağlayacak kadar sıcak iklimleri sever. Halk arasındaki bir inanışa göre ceviz ağacının altında oturulmamalıdır. Bu yaygın inanışın kaynağı ceviz ağacının sülfür gazı salgılamasıdır. Çünkü sülfür gazı ağır olduğundan dibe çöker. Ağacın dibinde oturulursa kişide sersemleme hali ortaya çıkar. Bunun ceviz ağacının altında oturanlar açısından böyle bir zararı olsa da aslında sülfür gazı ozon tabakasını tamir eden bir gazdır.

Bu metnin anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Bilgi vermek amacıyla yazılmıştır.

B) Öyküleme anlatım biçimi kullanılmıştır.

C) Devrik cümlelere yer verilmiştir.

D) Benzetmelerden yararlanılmıştır.

6. Sırtından soğuk ter damlalarının aktığını hissetti. Erken yaşta kırlaşmış saçları yapış yapıştı. Radyonun turuncu ışığından şarkılar çaldığı belliydi. Kim bilir belki de çalan şarkı hüzünlüydü. Arkalardan kesif bir kahve kokusu, adım adım yaklaşıyordu. Meraklı yolcular, herhalde yanındaki yeni tanıştığı kişiyle hoşbeş etme gayretindeydi. Şoföre ilk defa dikkat etti: Yağlı, direksiyona sarılan omuzları öne eğilmiş, gerdanı içine çökmüş bir adamdı. Yıllardır bu koltukta oturuyor olmalıydı. Hoşsohbet bir adama benziyordu. Onun ne tür kazalar atlattığını, ne tür insanlarla karşılaştığını hayal etti. Tam o anda ani bir fren sesi duyuldu.

Yukarıdaki parçada aşağıdaki duyulardan hangisine yer verilmemiştir?

A) Tatma B) Görme

C) İşitme D) Koklama

7. El değmemiş bakir bozkırın yamaçlarında koşan yaban tayları gibiydik. Alıçları gagalayan ardıç kuşları kadar iştahlı, ters istikamete uçan turnalar kadar göçmendik. Karaçalıların arkasından cesurca doğrulup bakan, bir müddet trenle aynı istikamete koşan, sonra ansızın bir delikte kaybolan gelincikler kadar sevimliydik. Kekik kokulu yamaçlarda keçilerini otlatan, sarı saçlarının örgüsü iki yanına düşmüş çilli kıza el sallarken en az onun kadar neşeliydik.

Trenimiz Anadolu'nun paha biçilmez muhabbet kumaşını el emeği göz nuru nakış nakış işleyen bir kanaviçe iğnesiydi. Tüm gece lokomotifin karanlığı yırtan ışığı, gözlerimin pırıltısıyla köylerin kıyısında dolandı. Mor salkımlı leylakların, iğde çalılarının bezediği bozkır akşamlarını baba şefkatiyle koklarken, ben içimde gezdirdiğim çocukla beraber harman serinliğinde, safran kokularını üzerime yorgan edip derin bir uykuya daldım.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak yönlerinden biridir?

A) Karşılaştırmaya yer vermiş olmaları

B) İzlenim yaratmaları

C) Tanımlamaya yer vermiş olmaları

D) Devrik cümlelere yer vermiş olmaları

8. (I) Çocuk, adamın oturduğu banka yanaştı, hemen yanı başına oturdu. (II) Minicik çıplak ayakları yere yetişmiyordu bile. (III) Adam çocuğu yerinden kaldırdı ve çocuğun elini tutarak yürümeye başladı. (IV) Martıların sevinç çığlıkları her yerden duyuluyordu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ötekilerden farklı bir duyu organı aracılığıyla algılanan ayrıntılara yer verilmiştir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

KVA Yayınları

mında Troad ismi ile anılmış ve Antik Çağ'da aralarında kuvvetli bağlar bulunmakla birlikte Misya'dan ayrı değerlendirilmiştir.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Açıklayıcı anlatım biçimi kullanılmıştır.

B) Mecaz anlamlı sözcükler kullanılmıştır.

C) Bilgi vermek amacıyla yazılmıştır.

D) Tanık göstermeye yer verilmiştir.

dönüştü.

C) Tahtaları çürümüş balkondan, salona geçtiler. Balkonun kapısındaki kilit bıraktıkları gibiydi. Salonun rüzgârdan kopan kapısı olduğu yerde duruyordu. İlk bakışta bir değişiklik yoktu.

D) On beş günden beri köyden köye dolaşıyoruz. Bu köylerin her biri, öbüründen daha hüzünlüdür. Yorgunluk bir taraftan, gönlümüzdeki hüzün öbür taraftan, âdeta nihayeti yok bir gurbet ve sürgün yolunda gibiyiz.

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

5.

Aşağıdaki metinlerin kaçıncı kişi ağzından yazıldığını belirleyip yazınız.

a. Biz küçücük bir çocukken bütün gün mahallede oyun oynardık. Eve sadece zorunlu ihtiyaçlarımızı karşılamak için girer hatta mümkünse yemeğimizi bile ekmek arasına koyup bir yandan yiyip bir yandan sokakta oynamak isterdik. Herkes birbirini tanırdı. Herkes birbirini sever sayardı.

b. Adamlar, bütün gün yer altında çalışmaktan yorulmuş, evlerine doğru ağır ağır yürüyorlardı. İçlerinden biri akşam kahveye gidelim mi diye sordu. Tam o sırada yolun karşısına yeni açılmış bir çorbacıyı fark ettiler ve oraya doğru yürüdüler

5. **Aşağıdaki metinlerden hangisi birinci kişi ağzıyla anlatılmıştır?**

A) Gül, halasıyla parka gittiğinde saklambaç oynamaya bayılır. Eteğinin altına bir gizlendi mi kimse bulamaz onu. Gül, halasıyla müzeye gitmeye de can atar. Müze "Masal Kutusu"dur gözünde.

B) Günün birinde eften püften bir nedenle iki esnaf karakolluk olmuş. Başlangıçta sıradan gibi görünen bu olay, kargaların kentin başına ördüğü koskocaman bir çorabı ortaya çıkarmış.

C) Kadın ortak bir veranda ve çalı dolu bir bahçeyle birbirine bağlanan eski tuğla evlerden birinde oturuyordu. Arkamda ayak sesleri duydum, dönüp bir şey hakkında şakalaşan ve bir kese kâğıdının içinde bir su şişesi taşıyan üç adama baktım.

D) Yaşları yedi ila on beş arasında değişen sekiz on çocuk, duvar dibinde minderler üzerine oturmuş, bir taraftan birbirleriyle didişiyor, bir taraftan da ellerindeki taşlarla, önlerine yığılan zeytinlerin üzerine birer ikişer vuruyorlardı.

6. Surtsey, İzlanda'nın güney kıyıları yakınında bulunan volkanik bir ada. Adı, İzlandaca "Surtur'ün adası" anlamına gelir. 63.30° kuzey, 20.62° batı koordinatlarında bulunan ada İzlanda'nın en güneydeki toprak parçasıdır. Ada, 130 metre derinlikte okyanus tabanından başlayarak 14 Kasım 1963 tarihinde yüzeye ulaşan bir volkanik hareketlenme sonucunda oluşmuştur. Hareketliliğin yüzeye yansımasından birkaç gün kadar önce başladığı tahmin edilmektedir. Ada, püskürmenin durduğu 5 Haziran 1967 tarihinde, 2,7 km²'lik yüzölçümü en geniş durumuna ulaşmıştır. O günden bu yana bölgede sık sık görülen dalga ve rüzgâr erozyonu nedeniyle adacığın boyutları hızla küçülmektedir. 2002 itibarıyla adanın yüzölçümü sadece 1,4 km²'dir.

Yukarıdaki parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

A) Benzetme

B) Sayısal Verilerden Yararlanma

C) Tanımlama

D) Karşılaştırma

7. Çok iyi hatırlarım o günleri, çocukluğumda kurumuş bir kaktüs vardı balkonumuzda. Sulardım onu her gün, iyi bakardım ona tekrardan yeşermesi için ama her sabah uyandığımda onu buğday sarısı gördüğümde içim acırdı. Çocukluk umuduydu bu, belki bir bitki olduğunu bile bilmiyordum o zamanlar. Ama istediğim tek şey onun tekrardan yeşermesiydi. Aylar geçtikçe çıplak ayakla balkona gidişim ve onu yeşermeden görmek hayal kırıklığıydı benim için. Çocuktum, umudumu hissediyordum, o yeşerecekti. Belki konuşamıyordum ama biliyordum, buğday sarısına inat, yeşil gözlerimin umudu onu yemyeşil yapacaktı, toprağa teslim olmayacaktı, yeşerecekti. Ve bir gün onun yavaş yavaş yeşerdiğini gördüm, her gün çok az yeşeriyordu. Bu azlık beni mutsuz etmiyordu çünkü ben bu azlığın umudumun başlangıcı, müjdesi olduğunu biliyordum. Bir gün balkona çıktığımda o yemyeşildi, kırmızı bir çiçeği vardı.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Öyküleme anlatım biçimi kullanılmıştır.

B) Sıfatlardan yararlanılmıştır.

C) Birden fazla ikileme kullanılmıştır.

D) Devrik cümlelere yer verilmiştir.

8. I. O günden sonra karşısına çıkan tüm gerekçeler onu deniz arzusundan uzaklaştırdı. Babası onu denizden yüzlerce kilometre uzaklıktaki bir okula yazdırdı. Yeni çevresiyle oyalanan Stefano bir süre denizdeki canavarı aklına getirmedi.

II. Hayallerle büyüdüm ben. Çatılarda ve bulutlarda gezdim, bıçak sapından mikrofonumu kaptım, otomobillerin üstünde, gökdelenlerin tepelerinde şarkılar söyledim. Şimdi usulca insem yere…

III. Sonunda sınavlarımız bitti ve okulumuz yarıyıl tatiline girdi. Artık doya doya dinlenip televizyon seyredecek zamanım olacaktı. Sabah erken kalkıp okula gitmeyecektim.

IV. Sabahtan beri yürüyorduk. Düşe kalka geçtiğimiz sarp keçi yolları bazen sel yarıkları içinde kayboluyor, bazen sık fundalıklardan ayrılarak dibinde sivri sivri çam tepeleri görünen karanlık çukurlara sapıyordu.

Yukarıdaki metinlerden hangisi üçüncü kişi ağzıyla anlatılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

KVA Yayınları

C) Bilgisayarın zararlarının anlatılmasıyla

D) Kişisel düşüncelerle anlatımın zenginleştirilmesiyle

B) Açıklama

C) Öyküleme

D) Tanımlama

KVA YAYINLARI

5. Dünyayı karış karış dolaşmış bir gezgin bile Kapadokya ile karşılaştığında şaşkınlığını gizleyemez. Kayaların, yer altı tünellerinin üzerinde şapkayı anımsatan taş parçalarıyla dikilen peri bacalarının, kızıla ve turuncuya çalan vadilerin arasında durup garip duygularla dört bir yana bakacaktır. Gerçekten de insan, Kapadokya'da gördüğü manzarayı tanımlamakta sözcüklerin yetersiz kaldığını duyumsar. Sanki Anadolu tuhaf bir düş görmüştür, gerçek değildir bütün bunlar. Bu bölge için Nobel ödülü sahibi bir şair şöyle demişti: "Anlaşılmaz oyuncaklarla dolu bir yayla." Gerçekten de Hitit tanrıları çocukken oynadıkları kırık oyuncaklarını buraya fırlatmış sanki. Anadolu'nun Bereket Tanrıçası Kibele de toplamış onları, öylece bırakmış.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden <u>yararlanılmamıştır</u>?

A) Tanık Gösterme

B) Benzetme

C) Kişileştirme

D) Sayısal Verilerden Yararlanma

6. Kasım ayının soğuk bir günü. Beyaz, yüksek deniz fenerinin oradaki meydana doğru gidiyorum. Büyükçe balıkçı barınağının boyunca sessizce yürüyerek... Rıhtımda tekne yapan bakımsız ve karanlık yerler var. Karadeniz'den sert bir poyraz esiyor.

Bu parçada ayrıntıların seçiminde aşağıdaki duyuların hangisinden <u>yararlanılmamıştır</u>?

A) Dokunma B) İşitme

C) Görme D) Koklama

7. Osmanlılar için edebiyat sadece şiirden oluşmaktadır. Cumhuriyet ise düzyazıyı kurmuştur. Aydınlarımız ilk kez Tanzimat'tan sonraki Batılılaşma girişimleri sırasında tanımışlardır düzyazı türlerini ve 20. yüzyıla girerken edebiyat düzyazı demektir artık. Şiir bile düzyazı şeklinde yazılmaya çalışılmıştır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

A) Tanımlama B) Açıklama

C) Tartışma D) Betimleme

8. Gelişmekte olan bir ülkede yaşayan bir toplum olarak günlük koşuşturma arasında vaktin nasıl geçtiğini bilemeyiz. Her bireyin kendine ait sorumlulukları ve alışmış olduğu bir hayatı vardır. Hiçbir şeye vakit ayırmayıp sürekli işine odaklı bir hayat süren insanlar bana göre değil. Sonrasında alışkanlıklarının kolay kolay dışına çıkamayan ve sadece gerekli olan aktiviteleri yapan bireylerde bir süre sonra eyvah yaşlanıyorum, ben henüz şunu yapamadım gibi şikâyetler başlar. Oysa anı yaşamak yani hep yapılması gerekenlere değil, kendi yapmak istediklerimize zaman ayırmak, hayatı mutlu ve dolu dolu yaşamak için gereklidir. Öğrenciyken eğlenmeye de vakit ayırmak, çalışıyorken hafta sonlarını değişik aktiviteler ile değerlendirmek, emekli olunca değişik hobi ve arkadaş grupları edinmek insanın sosyalleşmesini ve hayatı dolu dolu yaşamasını sağlar. Son yıllarda birçok insan bu konuda bilinçlenmiş ve hayatın sadece çalışmadan, tasarruftan ve çocuklardan ibaret olmadığını anlamıştır. Sizler de vakit henüz geçmeden hayatınıza değişik lezzetler katabilir ve istendiğinde kısıtlı zamanda kendinize nasıl vakit ayırabileceğinizi öğrenebilirsiniz.

Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Açıklama B) Karşılaştırma

C) Öyküleme D) Tartışma

KVA Yayınları

celer. Neden bulduğu yerde olduğunu çözmeye çalışır.

Yukarıdaki metinlerden hangisinde diğerlerinden farklı bir kişi ağzından anlatım yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

uyanırdı. Doğruldu. Ayakkabılarını bulmadan yürüdü.

D) Binlerce bacadan henüz tütmüş soğuk, nemli bir duman kadar koyu bir sis her tarafı kaplamıştı. Ordugâh, sancaklar, tuğlar, çadırlar, dişbudak ağaçları, atlar, hiç, hiçbir şey görünmüyordu.

KVA YAYINLARI

5. Kendimi kaptırmamaya çalıştığım çocukça, yakışıksız bir durumumuz vardır. Dertlerimizle dostlarımızı acındırmak, kendimize vah vah dedirtmek. Başımıza gelenleri büyütmek, şişirmek, karşımızdakini neredeyse ağlatmak isteriz. Başkalarını kendi dertleri karşısında soğukkanlı gördük mü överiz ama soğukkanlılığı bizim dertlerimize karşı gösterdiler mi onlara darılırız, kızarız. Dertlerimizi anlamaları yetmez, yanıp yakınmalarını isteriz. Oysaki insan sevincini büyüterek anlatmalı, üzüntülerini kısaltarak. Kendini yok yere acındıran gerçekten dertli olunca acınmamayı hak eder. Durmadan vahlanan kimse vahlanılmaz olur. Kendini canlıyken ölü göstereni, ölü iken canlı görebilir herkes. Öylelerini gördüm ki eş dost kendilerini gürbüz, keyifli görecek diye ödleri kopar, iyileşmiş sanılmamak için gülmelerini tutarlardı.

Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Öyküleme
B) Betimleme
C) Açıklama
D) Tartışma

6. Hayatı sadece ekonomik boyutuyla idrak edersek bu insani bir tutum olmaz. İnsanız ve insan olmanın gerektirdikleri öbür canlılarınkinden çok farklıdır. Bir gönül ve beyin taşıyoruz. Bedenimizin ihtiyaçları kadar ruhumuzun ve zihnimizin de ihtiyaçları vardır. Bunları edinmenin önce niyeti sonra gayreti içerisinde olmak durumundayız. O zaman şifamız, ihtiyacımız olan Necip Fazıl'ı ve onun gibi isimleri okumak, kendimizi bu okunanlara göre yeniden tanımlamak, dünyaya, ülkemize, tarihe, tabiata, hayata ve ölüme bu gözle bakmak, anlamak ve anlamlandırmak gerekiyor. En önemlisi de günübirlik vatan kurtarma gayretlerinden vazgeçip bir iman, ahlak, kültür ve medeniyet mücadelesine girmek en önemli meselemiz olmalıdır.

Bu metinde düşünceyi geliştirme yollarından hangileri kullanılmıştır?

A) Tanık gösterme – Örnekleme
B) Örnekleme – Karşılaştırma
C) Açıklama – Tanımlama
D) Karşılaştırma – Tartışma

7. Atatürk, evde dinlendiği bir gün, bahçıvanın köşkün yanındaki çınarın bir dalını kesmeye çalıştığını görür. Bahçıvanın çalışmasını durdurur ve neden o dalı kesmek istediğini sorar. Bahçıvan, dalın binanın duvarına dayandığını, daha da uzarsa içeri gireceğini söyler. Atatürk bu cevabı beğenmez. Biraz düşünür ve der ki: "Ağacın bu dalı kesilmeyecek, bina kaydırılarak ağaçtan uzaklaştırılacak!" Oradakiler, gerçekleştirilmesi imkânsız gibi görünen bu karar karşısında şaşkına dönerler. Binanın kaydırılmasını İstanbul Belediyesi yapacaktır. Bu iş için görevlendirilen Başmühendis Ali Galip Alnar ekibiyle Yalova'ya gelerek çalışmaya başlar. Önce binanın çevresi temel seviyesine kadar kazılır. Sonra çelik raylar binanın altına sabırla yerleştirilir. Bina üç gün içinde yaklaşık olarak 4,80 metre kaydırılır. Çalışmaları başında sonuna kadar takip eden Atatürk çok mutlu ve gururludur. Ağaçları böylesine seven Atatürk orada bulunanlarla birlikte keyifle kahvesini yudumlar.

Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tartışma
B) Öyküleme
C) Açıklama
D) Betimleme

8. Babaannesinin koyu yeşil pardösüsü ve omuzlarına inen yeşil eşarbı içinde bal rengi gözleri de yeşile çalıyor. Yaşı yetmişe dayandığı halde hem cildi hem duruşu onu çok daha genç gösteriyor. İki göğsü arasındaki ağrı son zamanlarda sık sık kendisini yoklasa da yine de şükrediyor haline. Dilinden hiç düşürmediği duasını mırıldanıyor: "Allah'ım, elden ayaktan düşürme!" Gülseren anlamasa da "Âmin" diyor esneyerek. Babaanne, kollarını açarak uyumak üzere olan torununa sarılıyor. Saçlarını okşadıktan sonra, çocuğun başını dizlerine koyuyor. Gülseren, babaannesine yaklaştığında o çok sevdiği tarçın kokusunu duyuyor. Babaannesinin, mısır ununda yaptığı tarçınlı, elmalı kurabiyeyi çok sevdiğinden olsa gerek, uzun zamandır babaannesinin kokusuydu tarçın.

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki anlatım biçimlerinin hangilerinden yararlanılmıştır?

A) Öyküleme – Betimleme
B) Açıklama – Öyküleme
C) Betimleme – Tanık gösterme
D) Tanık gösterme – Benzetme

KVA Yayınları

TEST 1

HIZLI BAKIŞ

BAKMASINI BİLENE



Hiçbir rakamın ve işaretin yerini değiştirmeden, aşağıdaki eşitliği doğru hale getirebilir misin?

69 = I9 + 8

1. Ayla, Arda, Filiz, Derya, Kerim ve Erhan'ın birer balonu vardır. Bu balonlardan üçü siyah, ikisi yeşil, biri de pembe renktedir. Bu kişilerin balonlarının renkleri ile ilgili aşağıdaki bilgiler verilmiştir:

- Arda ve Filiz'in balonları aynı renktedir.
- Erhan ve Kerim'in balonları farklı renktedir.
- Ayla'nın balonu siyahtır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

A) Arda'nın balonu siyahtır.
B) Erhan'ın balonu pembedir.
C) Filiz'in balonu yeşildir.
D) Derya'nın balonu pembedir.

2.

Konferans Yapılacak Şehirler	Konferans Saati	Konferans Tarihi	Konferans Konusu
İzmir	15.30	08.06.2018	Ekonomik ve Sosyal Sistemler
Bursa	17.00	12.06.2018	Aile İçi İletişim Sorunları
Ankara	11.00	08.06.2018	Ebeveyn Çocuk İletişimi
İstanbul	16.40	20.06.2018	Müzakere Teknikleri

Serkan Bey, aileyle ilgili bir konferansa katılmak istemektedir. Haziran ayının ilk yarısında izinlidir ve yukarıda verilen tarihlerdeki konferansların yalnızca birine katılabilmektedir. Konferansın verileceği şehre ancak öğleden sonra ulaşabilecektir.

Yukarıda verilen konferans programına göre Serkan Bey için en uygun şehir aşağıdakilerden hangisidir?

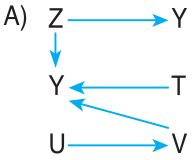
A) İzmir
B) Bursa
C) Ankara
D) İstanbul

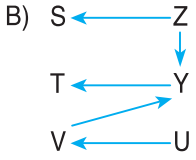
3 – 5. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

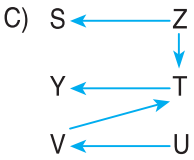
Serpil, Tijen, Uğur, Volkan, Yeşim, Zafer adlı altı arkadaş aynı sitede oturmaktadır. Bu kişilerin evlerinin konumlarıyla ilgili şunlar bilinmektedir:

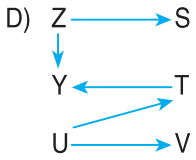
- Serpil'in evi Zafer'in evinin batısındadır.
- Tijen'in evi Yeşim'in evinin batısındadır.
- Volkan'ın evi Uğur'un evinin batısındadır.
- Yeşim'in evi Volkan'ın evinin kuzeydoğusunda, Zafer'in evinin güneyindedir.

3. Yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda oluşturulan doğru şekil aşağıdakilerin hangisidir?

A)


B)


C)


D)


4. Buna göre evleri en güneyde yer alan kişiler kimlerdir?

A) Tijen, Volkan
B) Zafer, Serpil
C) Volkan, Uğur
D) Volkan, Yeşim

5. Zafer'in evi Tijen'in evine göre hangi yöndedir?

A) Güneydoğu
B) Güneybatı
C) Kuzeydoğu
D) Kuzeybatı

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ÜÇ ARKADAŞ

Üç arkadaş işten çıkarlar ve her biri kendi arabasıyla evine gider.



İsimleri: Mehmet, Elif ve Arzu

Arabalarının renkleri:
Kırmızı, Mavi ve Yeşil

Evlerine ulaşma zamanları:
18.00, 18.30 ve 19.00

Mavi arabayı kullanan bayan, Arzu'nun evine ulaşmasından bir saat sonra kendi evine ulaşmıştır. Yeşil arabayı kullanan ise saat 18.30'da evine ulaşmıştır.

Bu bilgilerden hareketle, üç arkadaşın her birinin arabasının rengini ve saat kaçta evine ulaştığını bulup, aşağıya yazınız.

6 - 8. soruları aşağıda verilen bilgilere göre cevaplayınız.

Can, Sanberk, Ege ve Yavuz adlı dört yüzücü arasında yapılan bir yarışta

- Can birinci gelmemiştir.
- Sanberk ve Ege sonuncu gelmemiştir.
- Yavuz ikinci gelmiştir.

6. Aşağıdaki bilgilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

A) Yavuz, yarışı Can'dan önce tamamlamıştır.

B) Can, yarışı Sanberk'ten önce tamamlamıştır.

C) Sanberk yarışmada birinci gelmiştir.

D) Ege, yarışı Yavuz'dan önce tamamlamıştır.

7. Aşağıdakilerden hangisinde yarışmadaki derecesi kesin olarak bilinmeyen yarışmacılar bir arada verilmiştir?

A) Sanberk - Can B) Yavuz - Ege

C) Can - Yavuz D) Sanberk - Ege

8. Aşağıdaki bilgilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

A) Ege, yarışı birinci olarak tamamlamıştır.

B) Sanberk, yarışı üçüncü olarak tamamlamıştır.

C) Can, yarışı Sanberk'ten sonra tamamlamıştır.

D) Yavuz, yarışı Ege'den sonra tamamlamıştır.

9 ve 10. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

A, B, C, D, E, F adlı araçlar bir alışveriş merkezinin otoparkına park edileceklerdir. Bu park işlemi hakkında bilinenler şunlardır:

- D ve E araçları yan yana değildir ve ilk başa park edilmemiştir.
- A aracı en sona park edilmiştir.
- B ve C ise art arda park edilmiştir.

9. İlk park alanına C'nin park edildiği biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenebilir?

A) D, beşinci alana park edilmiştir.

B) E, üçüncü alana park edilmiştir.

C) F, dördüncü alana park edilmiştir.

D) D, A'dan hemen önce park edilmiştir.

10. D'nin üçüncü alana park edildiği biliniyorsa aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

A) C, birinci alana park edilmiştir.

B) E, birinci alana park edilmiştir.

C) B, ikinci alana park edilmiştir.

D) F, sondan üçüncü alana park edilmiştir.

KVA Yayınları

TEST 2

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1 ve 2. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Kübra, İlhan, Taner, Defne ve Oğuz adlı kişilerden her biri kuaförlük, marangozluk, doktorluk, sigortacılık ve avukatlık meslekle-rinden birine sahiptir. Bu kişiler ve mes-lekleriyle ilgili olarak şunlar bilinmektedir:

- İlhan sigortacı veya marangozdur.
- Kübra, doktor değildir.
- Sigortacı olan kadın değildir.
- Marangoz ve avukat erkektir.

1. Yukarıda verilen bilgilerden hareketle Kübra'nın mesleği aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Marangoz B) Kuaför
C) Doktor D) Avukat

2. Verilen bilgilerden hareketle bu kişilerden hangilerinin mesleği kesin olarak bilinmektedir?

A) Oğuz ve Taner
B) İlhan ve Kübra
C) Kübra ve Defne
D) İlhan ve Oğuz

3. Ayşe, renkli kalemleri çok sevdiği için doğum gününde en yakın arkadaşı ona dokuz kalemden oluşan bir set almıştır. Bu kalemler 1'den 9'a kadar numaralanmıştır. Bu kalemlerden üçü beyaz, üçü sarı diğer üçü de yeşildir. Kalemlerin renkleriyle ilgili olarak da aşağıdaki bilgiler verilmiştir:

- 8. kalem beyazdır.
- 1 ve 6. kalemler aynı renktedir.
- Sarı kalemlerin hepsinin numarası tek sayıdır.
- 9. kalem yeşil renktir.

Buna göre kaç kalemin rengi kesin olarak bilinmektedir?

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

4-6. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Bir TV programında düzenlenen yarışmaya Fatih, Yavuz, Seda, Eda ve Murat adlı kişiler katılmıştır. Yarışmada 5 puan alan 1., 4 puan alan 2. , 3 puan alan 3. , 2 puan alan 2. ve 1 puan alan 5. olacaktır. Yarışmaya katılanlar ve aldıkları puanlar hakkında şunlar bilinmektedir:

- Murat 1 puan almıştır.
- Seda'nın puanı, Eda'nın puanından 3 fazladır.

4. Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenemez?

A) Seda birinci olmuştur.
B) Eda dördüncü olmuştur.
C) Murat beşinci olmuştur.
D) Fatih ikinci olmuştur.

5. Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenebilir?

A) Yavuz ikinci olmuştur.
B) Eda, Murat'tan öncedir.
C) Fatih üçüncü olmuştur.
D) Eda, birinci olmuştur.

6. Bu yarışmada aşağıdakilerden hangisinin kaçıncı olduğu kesin olarak bilinmektedir?

A) Fatih B) Seda
C) Eda D) Murat

1.

Selin, Eda, Melisa, Zehra, Yağmur ve Zeynep'in katıldığı atletizm yarışmalarında koşu, uzun atlama, cirit atma, gülle atma dallarında oyunlar düzenlenmiştir. Her dalda en az 1, en fazla 2 sporcunun katıldığı oyunlarla ilgili şunlar bilinmektedir:

- Koşu dalında Selin yarışmıştır.
- Melisa ve Zehra, cirit atma dışında bir yarışmaya daha birlikte katılmıştır.
- Yağmur'un yarıştığı hiçbir dalda Eda yarışmamıştır.
- Gülle atmada Eda yarışmıştır.

Bu bilgilere göre Zeynep atletizm yarışmalarından hangisine katılmıştır?

A) Koşu
B) Uzun Atlama
C) Cirit Atma
D) Gülle Atma

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

2.

1-3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Bir dans yarışmasında Ayşe, Barış, Ceyda, Ersin, Feyza, Gül, Mehmet yarışmışlardır. Yarışma sonuçlarıyla ilgili olarak aşağıdakiler bilinmektedir.

- Barış birinci olmamıştır.
- Ayşe'nin derecesi; Ceyda'dan daha yüksek, Gül'den daha düşüktür.
- Mehmet yalnızca Ersin'i geçebilmiştir.
- Ceyda dördüncü olmuştur.

1. Verilen bilgiler aşağıdakilerden hangisinin kesin olarak bilinmesi için yeterlidir?

A) Yarışmayı kimin kazandığı

B) Kimin üçüncü olduğu

C) Ayşe'nin kaçıncı olduğu

D) Kimin sonuncu olduğu

2. Yarışmaya katılanların hangisi beşinci olabilir?

A) Feyza B) Ersin

C) Ayşe D) Mehmet

3. Feyza, birinci olmuşsa aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

A) Ceyda'nın derecesi, Barış'tan daha yüksektir.

B) Gül'ün derecesi, Barış'tan daha yüksektir.

C) İlk üç dereceyi alanlar bayan yarışmacılardır.

D) Barış'ın derecesi, Ayşe'den daha yüksektir.

7-9. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Bir otobüs firması Ankara, Kırıkkale, Bolu, Zonguldak, Tekirdağ, Yalova ve İzmir'e sefer yapmak için hazırlanmaktadır. Otobüslerin kalkış sırası ile ilgili olarak aşağıdakiler bilinmektedir.

- İlk önce Bolu için sefer yapılacaktır.
- Ankara seferinden sonra sadece iki otobüs sefer yapacaktır.
- Kırıkkale seferi, Zonguldak seferinden hemen sonra yapılacaktır.
- Yalova seferi, İzmir seferinden hemen sonra yapılacaktır.
- En son sefer yapacak otobüs ne Kırıkkale ne de Tekirdağ otobüsüdür.

7. Aşağıdaki otobüslerden hangisinin sefer sırası kesin olarak belli değildir?

A) Bolu B) Ankara

C) Yalova D) Tekirdağ

8. Yukarıda verilen bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenebilir?

A) 4. sırada sefer yapan Tekirdağ'dır.

B) 2. sırada sefer yapan Zonguldak'tır.

C) 3. sırada sefer yapan Kırıkkale'dir.

D) 7. sırada sefer yapan Yalova'dır.

9. Yukarıda verilen bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenebilir?

A) Zonguldak, Bolu'dan hemen sonra sefer yapmaktadır.

B) Tekirdağ, Ankara'dan hemen önce sefer yapmaktadır.

C) Ankara, İzmir'den hemen önce sefer yapmaktadır.

D) Kırıkkale, Tekirdağ'dan hemen önce sefer yapmaktadır.

10-12. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Bir terzi Ekin, Gamze, Seda, Duygu ve Elif'e etek, pantolon ve gömlek dikecektir. Bunlarla ilgili aşağıdaki bilgiler verilmiştir.

- Etek diktirenlerin hepsi gömlek, gömlek diktirenlerin hepsi etek diktirmiştir.
- Seda ve Duygu'nun diktirdikleri giysiler aynıdır.
- 2 kişi pantolon diktirmiştir.
- Elif sadece pantolon diktirmiştir.
- Herkes en fazla 2, en az 1 giysi diktirmiştir.

10. Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

A) Ekin gömlek diktirmiştir.

B) Seda etek diktirmiştir.

C) Duygu pantolon diktirmemiştir.

D) Ekin ve Gamze'nin diktirdikleri tüm giysiler aynıdır.

11. Aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

A) 4 adet etek dikilmiştir.

B) Gömlek diktirenlerin hiçbiri pantolon diktirmemiştir.

C) Pantolon diktirenler etek de diktirmiştir.

D) Gamze gömlek diktirmiştir.

12. Aşağıdakilerden hangileri kesinlikle etek diktirmiştir?

A) Gamze, Ekin

B) Seda, Duygu

C) Ekin, Gamze, Seda

D) Elif, Duygu, Gamze

KVA Yayınları

TEST 3

1 – 4. soruları aşağıda verilen bilgilere göre cevaplayınız.

Bir şifre sisteminde yer alan bazı görseller aşağıda verilmiştir.



Şifresi henüz tam çözülmemiş olan bu görsellerle ilgili olarak şunlar bilinmektedir: Her görsel A, F, G, H, K, L, O, U harflerinden birini göstermektedir. Kuş görselleri U ve H harflerini göstermektedir. Meyve görsellerinden ikisi K ve F harflerini göstermektedir. Güneş görseli L harfini göstermektedir.

1. **Şifrenin tam olarak çözülemediği göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki görsellerden hangisinin gösterme olasılığı bulunan harf sayısı en fazladır?**

A) 
B) 
C) 
D) 

2. **Araba görselinin bir ünsüz harfi gösterdiği varsayıldığında, aşağıdaki görsellerden hangisi kesinlikle bir ünlü harfi gösterir?**

A) 
B) 
C) 
D) 

3.  **Görselinin bir ünsüz harfi gösterdiği varsayıldığında, bu harf aşağıdakilerden hangisi olur?**

A) K B) G C) L D) F

4.  **görselinin bir ünlü harfi,**  **görselinin de F harfini gösterdiği varsayıldığında**  **görselinin hangi harfi gösterir?**

A) U B) O C) K D) A

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

3.

1-3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Bir ilde düzenlenen atletizm yarışmasında Emir, Arda, Ekrem, Serhat, Bülent ve Yasin adlı sporcular yarışmaktadır. Bu yarışmacıların yarışı bitirmesiyle ilgili olarak aşağıdakiler bilinmektedir.

- Yarışmada Serhat da Emir de birinci olmamıştır.
- Yarışmayı Bülent'ten hemen önce bitiren kişi Yasin'dir.
- Bülent yarışmayı beşinci olarak bitirmiştir.
- Emir ile Bülent arasında bir kişi vardır.

1. **Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenemez?**

A) Ekrem, yarışı birinci olarak bitirmiştir.

B) Serhat yarışı sonuncu olarak bitirmiştir.

C) Arda, yarışta üçüncü olmuştur.

D) Bülent, yarışı Serhat'tan önce bitirmiştir.

HIZLI BAKIŞ

2. Yarışmada Arda'nın birinci olduğu biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenir?

A) Ekrem, Emir'den önce gelmiştir.

B) Arda ile Yasin arasında iki kişi vardır.

C) Emir, Ekrem'den önce gelmiştir.

D) Serhat, Bülent'ten sonra gelmiştir.

3. Yarışmada Serhat'ın sonuncu olduğu biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenir?

A) Emir, Ekrem'den önce gelmiştir.

B) Arda, Ekrem'den sonra gelmiştir.

C) Yasin ile Serhat arasında bir kişi vardır.

D) Arda ve Ekrem arasında bir kişi vardır.

5. ESMER - RANZA - ADRES - ?

Verilen sözcükler belli bir düzene göre dizilmiştir.

Buna göre "?" yerine aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) NAĞME B) ARIZA

C) NOHUT D) SERİN

6. İstanbul Atatürk Havalimanından Samsun, Ordu, Diyarbakır, Erzurum, Hatay, Manisa ve Muğla'ya gidecek olan uçaklar kalkış için hazırlanmaktadır.

Uçakların kalkış sırasıyla ilgili olarak bilinenler şunlardır:

- İlk önce Hatay uçağı kalkacaktır.
- Erzurum uçağının kalkışından sonra sadece iki uçak daha kalkacaktır.
- Samsun uçağı Manisa uçağından hemen sonra kalkacaktır.
- Muğla uçağı Diyarbakır uçağından hemen sonra kalkacaktır.
- En son kalkan uçak ne Samsun'a ne de Ordu'ya gidecektir.

Uçakların kalkış sırasıyla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi kesinlikle doğrudur?

A) Samsun uçağı Erzurum uçağından hemen sonra kalkacaktır.

B) Hatay uçağından önce Bursa uçağı kalkacaktır.

C) Diyarbakır uçağı Erzurum uçağından sonra kalkacaktır.

D) Manisa uçağı dördüncü sırada kalkacaktır.

7. TV–A, TV-B, TV-C ve TV-D yalnızca haber, spor, magazin ve komedi yayını yapan kanallardır. Kanalların yaptıkları yayınlarla ilgili bilinenler şunlardır:

- Televizyon kanallarının her birinde en az bir, en fazla üç programa yer verilmektedir.
- TV-D kanalı hariç hepsinde spor programı vardır.
- TV-B kanalında magazin programı yayınlanmaktadır.
- En fazla program çeşidi yayını yapan TV-A kanalıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

A) TV-A'da magazin programı yayını vardır.

B) TV-B'de haber programı yayını vardır.

C) TV-C'de komedi programı yayını vardır.

D) TV-D'de komedi programı yayını vardır.

8.

DOMUZ GRİBİNDEN NASIL KORUNABİLİRİZ?

1. Tek seferlik kağıt mendil kullanıp çöpe atalım.
2. Yanımızda mendil yoksa öksürürken ve hapşırırken, kolumuzun içini kullanalım.
3. Elimizi sabun ve bol su ile sık sık yıkayalım.
4. Bulunduğumuz ortamı sık sık havalandıralım.
5. Öpüşerek ve tokalaşarak selamlaşmayalım.

Tülay Hanım, domuz gribi salgını olduğu haberini aldı. Artık elini daha sık sabun ve bol su ile yıkamaya başladı. Evini sık sık havalandırdı. Annesinden kalma iğne oyalı mendilleri sandıktan çıkardı ve kullanmak için çantasına koydu. Daha önce sözleştiği arkadaşlarıyla buluşmaya gitti. Arkadaşı Tülay Hanım'ı kapıda karşıladı öpüştüler ve içeriye girdiler. Tülay Hanım içeriye girince birden hapşırmaya başladı. Mendilini hemen çıkaramadı ve hemen ağzını koluyla kapattı.

Bu parçaya göre Tülay Hanım "Domuz Gribinden Nasıl Korunabilirim?" **broşüründeki kaç numaralı kuralları göz ardı etmiştir?**

A) 1 ve 3. B) 2 ve 4.

C) 3 ve 5. D) 1 ve 5.

KVA Yayınları

TEST 4

1-4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Bir çiçekçinin vitrinindeki raf soldan sağa doğru 1'den 7'ye kadar numaralanmıştır. Bu yerlere 3 menekşe, 2 kaktüs, 2 gül şu kurallara göre dizilecektir:

- Kaktüslerin yan yana konulması zorunludur.
- Güllerin yan yana konulması zorunludur.
- Menekşeler yan yana veya ayrı ayrı konulabilir.

1. **3 numaralı yere bir gül, 6 numaralı yere bir kaktüs konulursa kaç numaralı yere kesinlikle bir menekşenin konulması gerekir?**

A) 7 B) 5 C) 4 D) 1

2. **7 numaralı yere bir kaktüs konulduğunda kaç numaralı yere bir gülün konulması üç menekşenin yan yana konulmasını zorunlu kılar?**

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

3. **2 numaralı yere bir gül, 3 numaralı yere bir kaktüs konulduğunda menekşelerin konulacağı yerler aşağıdakilerden hangisidir?**

A) 4, 5, 6 B) 5, 6, 7
C) 1, 4, 6 D) 4, 6, 1

4. **2 ve 3 numaralı yerlerde menekşe, 7 numaralı yerde bir gül varsa kaktüsler kaç numaralı yerlere konmalıdır?**

A) 1, 4 B) 5, 6
C) 4, 5 D) 1, 5

KVA Yayınları

5. Orta Asya ve Mısır kaynaklı olan "kırkyama" yoksul kesimin eldeki malzemelerle ihtiyaç duyulan eşyaların üretilmesi zorunluluğundan doğmuştur. Bugün bilinen en eski kırkyama parçası İskitli Kabile Reisi'nin mezarında bulunmuştur. Kırkyamanın Haçlı Seferleri'yle Avrupa'ya, daha sonra da keşifler yoluyla Amerika'ya geçtiği düşünülmektedir. Günümüzde bir hobi olarak varlığını sürdüren kırkyama değişik renklerde, dama tahtası gibi geometrik-simetrik dizimlerle birleştirilerek yapılmaktadır. Kesilmiş birbirinden farklı kumaş ya da renkli iplerle örülmüş parçaların birleştirilmesiyle oluşturulan örneklerine rastlamak da mümkündür.

Aşağıdaki görsellerin hangisi bir kırkyama örneğidir?

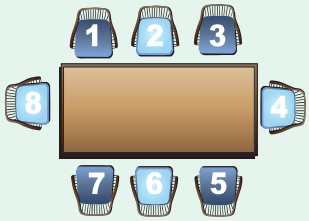
A) 
B) 
C) 
D) 

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

4.

1-3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.



Bir şirket, çalışanlarına akşam yemeği organize edecektir. Bu yemeğe sekiz kişi katılacaktır. Yemeğe katılacak olan Hülya, Mete, Selin, Banu, Demet, Ozan, Serkan ve Pelin'in oturma düzeniyle ilgili şunlar bilinmektedir.

- Ozan, Mete'nin sağında veya solundaki sandalyede oturacaktır.
- 7 numaralı sandalyede Banu oturacaktır.
- Hülya, Pelin ile Mete'nin arasındaki sandalyade oturacaktır.
- Serkan, Banu'nun yanında oturmayacaktır.
- Selin, 4 numaralı sandalyeye oturacaktır.

1. **Demet kaç numaralı sandalyede oturmaktadır?**

A) 1 B) 2 C) 5 D) 6

HIZLI BAKIŞ

2. **Ozan'ın aşağıdaki numaralanmış sandalyelerin hangilerinde oturma ihtimali vardır?**

A) 1 veya 2

B) 2 veya 8

C) 3 veya 5

D) 3 veya 8

3. **Hülya, Pelin ile Mete'nin arasındaki bir sandalyede oturacağına göre Hülya aşağıdaki numaralanmış sandalyelerin hangilerinde oturabilir?**

A) 1 veya 2

B) 2 veya 3

C) 3 veya 5

C) 6 veya 8

6 – 8. soruları aşağıda verilen bilgilere göre cevaplayınız.

Seda, Tarık, Uğur, Veli, Yeliz, Zehra isimli arkadaşlar aynı okulda okumaktadır. Bu arkadaşların sınıflarının konumlarıyla ilgili şunlar bilinmektedir.

- Seda'nın sınıfı, Zehra'nın sınıfının 5 metre batısındadır.
- Tarık'ın sınıfı, Yeliz'in sınıfının 5 metre batısındadır.
- Veli'nin sınıfı, Uğur'un sınıfının 5 metre batısındadır.
- Yeliz'in sınıfı, Veli'nin sınıfının kuzeydoğusunda, Zehra'nın sınıfının güneyindedir.

6. **Yukarıda verilen bilgilere göre aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilen kişilerin sınıfları okulun en güneyinde yer almaktadır?**

A) Tarık-Yeliz B) Seda-Zehra

C) Zehra-Yeliz D) Veli-Uğur

7. **Yukarıda verilen bilgilere göre Uğur'un sınıfı, Tarık'ın sınıfına göre hangi yöndedir?**

A) Kuzeydoğu B) Güneydoğu

C) Güneybatı D) Kuzeybatı

8. **Yukarıda verilen bilgilere göre Seda'nın sınıfı, Veli'nin sınıfına göre hangi yöndedir?**

A) Kuzey B) Güney

C) Doğu D) Batı

9. "Babam, Amasra'da dolaşırken çevredeki tarihi yapılarla ilgili bilgi vermiştir."

Yukarıdaki cümleden çıkarılabilecek kesin yargı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Amasra bizi diğer şehirlerden çok etkiledi.

B) Babamın, Amasra'daki tarihi yapılar hakkında bilgisi vardı.

C) Babamla yaptığımız ilk gezimizdi.

D) Babam, Amasra'da doğup büyümüştü.

10. Bir otelde Taner, İbrahim, Ahmet, Osman ve Salih isimli misafirlerden üçü 6 numaralı odada, ikisi 7 numaralı odada kalmaktadır. Taner ile Osman aynı odada kalmaktadır. Ahmet ve Salih farklı odalarda kalmaktadırlar.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi <u>kesinlikle</u> doğrudur?

A) Taner 7 numaralı odada kalmaktadır.

B) Salih 6 numaralı odada kalmaktadır.

C) Osman 7 numaralı odada kalmaktadır.

D) İbrahim 7 numaralı odada kalmaktadır.

KVA Yayınları

TEST 5

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1 – 3. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

Bir mağazada Pelin, Hakan, Ece, Mert, Doğukan ve Meltem adlı kişiler çalışmaktadır. Bu kişilerle ilgili aşağıda bilgiler verilmiştir.

- Bu kişilerin ikisi kasiyer dördü tezgahtardır.
- Pelin ile Hakan aynı işi yapmamaktadır.
- Mert ile Doğukan aynı işi yapmaktadır.

1. Aşağıdakilerin hangisinde verilenlerin her ikisinin de tezgahtar olduğu kesindir?

A) Pelin-Ece B) Pelin-Meltem
C) Mert-Doğukan D) Pelin-Mert

2. Aşağıdakilerin hangisinde verilen kişilerin mağazadaki görevi kesinlikle birbirinden farklıdır?

A) Mert-Hakan B) Mert-Pelin
C) Doğukan-Hakan D) Ece-Meltem

3. Ece ve Mert aynı işi yapıyorsa aşağıdakilerden hangisiyle Ece kesinlikle aynı işi yapıyordur?

A) Meltem B) Doğukan
C) Pelin D) Hakan

4. Aşağıdaki tabloda 1, 2, 3, 4, 5 numaralı çiçeklerin sıcaklık, güneş ışığı ve sık sulamaya karşı verdiği tepkiler verilmiştir.

	Sıcaklık	Güneş Işığı	Sık Sulama
1. çiçek	Olumlu	Olumlu	Olumlu
2. çiçek	Olumlu	Olumsuz	Olumlu
3. çiçek	Olumsuz	Olumsuz	Olumlu
4. çiçek	Olumsuz	Olumsuz	Olumsuz
5. çiçek	Olumlu	Olumlu	Olumsuz

Çiçeklerle ilgili şunlar bilinmektedir:

- Orkide güneş ışığına olumlu tepki vermektedir.
- Açelya güneş ışığına olumlu, sık sulamaya olumsuz tepki vermektedir.
- Menekşe ve açelya sulamaya aynı türden tepki vermektedir.
- Begonvil sık sulamaya olumlu tepki veren çiçeklerdendir.

Buna göre çiçeklerin numaralarına göre doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisidir?

	1. çiçek	2. çiçek	3. çiçek	4. çiçek	5. çiçek
A)	Orkide	Begonvil	Papatya	Menekşe	Açelya
B)	Papatya	Begonvil	Orkide	Menekşe	Açelya
C)	Orkide	Menekşe	Açelya	Begonvil	Papatya
D)	Begonvil	Orkide	Açelya	Papatya	Menekşe

5.

Gaziantep Belediyesinin düzenlediği bir yemek yarışmasında Ali, Burak, Hüseyin, Ceren, Demet ve Eda adlı aşçılar katılmıştır. Düzenlenen bu yarışmaya katılan kişilere alinazik, şekerli pide, yenidünya kebabı seçeneklerinden birini yapmayı tercih etmeleri söylenmiştir.

- Eda, alinazik pişirmeyi tercih etmiştir.
- Burak, Ceren ile aynı yemeği pişirmiştir. Demet ise onlardan farklı bir yemek pişirmiştir.
- Şekerli pideyi yalnızca iki kişi pişirmiştir.
- İkisi erkek, biri kız olmak üzere üç kişi yenidünya kebabı pişirmeyi tercih etmiştir.

Burak'ın şekerli pideyi tercih ettiği bilindiğine göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

A) Demet, yenidünya kebabı pişirmeyi tercih etmiştir.
B) Ceren, alinazik pişirmeyi tercih etmiştir.
C) Hüseyin ve Ali, şekerli pide pişirmeyi tercih etmişlerdir.
D) Eda ve Ceren, aynı yemekleri pişirmeyi tercih etmiştir.

KVA Yayınları

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

6.

1-2. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.



Ayşe, Yeşim, Fethi, Kaan, Umut, Feyyaz, Güler, Kaya isimli sekiz kişiden oluşan bir arkadaş grubu yuvarlak bir masanın etrafında oturup tombala oynayacaklardır. Bu kişilerin oturma düzeni ile ilgili şunlar bilinmektedir.

- Feyyaz, Yeşim'in yanındadır.
- 7 numaralı bölümde Kaan vardır.
- Ayşe, Yeşim ile Kaya'nın arasına oturmuştur.
- Güler, Kaan'ın yanında değildir.
- Fethi 4 numaralı koltuğa oturmuştur.

1. Bu bilgilere göre Umut, kaç numaralı koltuğa oturmuştur?

A) 3 B) 5 C) 6 D) 8

2. Feyyaz aşağıdaki koltukların hangisinde oturmuş olabilir?

A) 1 veya 2

B) 5 veya 6

C) 3 veya 4

D) 3 veya 8

5 – 8. soruları metne göre cevaplayınız.

Portakal, nar, elma, kiraz, greyfurt, mandalina, şeftali, armut, çilek olmak üzere dokuz çeşit meyve satan bir manav; bu meyveleri çeşidine göre ayrı ayrı dokuz kasaya koyarak üst üste duran üç rafa yerleştirmiştir. Her rafa üç kasa sığmaktadır. Manavın raflarda yaptığı düzenlemeyle ilgili olarak şunlar bilinmektedir.

- Kirazı ortadaki rafın en soluna, armudu en üst rafa yerleştirmiştir.
- Portakal, şeftali ile aynı raftadır fakat yan yana değildir.
- Mandalina, şeftali ile aynı raftadır ve şeftali rafın en sağındadır.
- Greyfurt, şeftalinin bir üst rafında ve aynı hizadadır.
- Portakal ve armut ise aynı hizada değildir.

5. Bu bilgilere göre, yeri kesin olarak belirlenemeyen meyveler aşağıdakilerin hangisinde birikte verilmiştir?

A) Armut, portakal, çilek, elma

B) Şeftali, mandalina, greyfurt, nar

C) Çilek, elma, nar, armut

D) Portakal, nar, elma, kiraz

6. Aşağıdakilerin hangisi kesinlikle yanlıştır?

A) Çilek ve greyfurt yan yanadır.

B) Armut en üst rafın ortasındadır.

C) Greyfurt, şeftalinin üst rafındadır.

D) Kiraz, portakalın tam altındadır.

7. Aşağıdakilerden hangisinin bulunduğu rafın ortasında yer almadığı kesindir?

A) Mandalina B) Çilek

C) Elma D) Greyfurt

8. Aşağıdakilerden hangisi, kirazla aynı rafta ya da dikey olarak aynı hizada olamaz?

A) Greyfurt B) Elma

C) Mandalina D) Portakal

KVA Yayınları

YAZIM KURALLARI
De, Mi, Ki'nin Yazımı

TEST 1

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) Sınıftaki öğrencilere, İstanbul 1453'de fethedildi, dedi.

B) Sen de beni hiç dinlemiyorsun, diye sızlanıyordu çocuk.

C) Evdeki hesap çarşıya uymaz, her şeye hazırlıklı olmalıyız.

D) Eviniz de pek güzelmiş, bir gün hep birlikte bahçenizde çay içelim.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

A) Ahmet'te mi bizimle gelecekti?

B) Ahmet, demi bizimle gelecekti?

C) Ahmet te mi bizimle gelecekti?

D) Ahmet de mi bizimle gelecekti?

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) Sen de bana anlatır mısın o eski güzel günleri?

B) Gelki güneş de doğsun ruhumun karanlık odalarına.

C) Güzel bir akşam yemeği için bize katılmaz mısınız?

D) Sınavda bu kitaptaki konulardan sorumluyuz.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) Uyan da balığa çıkalım, otobüs çoktan memlekete varmıştır.

B) Gazetede yeni bir haber var, gel otur da birlikte okuyalım.

C) Çocukluğum da bu mahallede geçti, her köşesini adım adım bilirim.

D) Turgut da sınavı kazanmış, bundan sonra aynı okul da okuyacaksınız.

5. Aşağıdakilerin hangisinde "mi"nin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

A) Onu da bu konuda uyardınız mı?

B) Bu konuyla dalga geçilir mi hiç?

C) Ağlamıyormuş gibi mi yapacaksın?

D) Senmi beni bu çıkmaza soktun?

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "de"nin yazımı ile ilgili bir yanlışlık yapılmamıştır?

A) Rüyanda tam bir film senaryosu gibiydi.

B) Divan da yatmak için çok rahatmış.

C) Gelsede gelmesede biz gidelim.

D) Bahçede bakım yapılacak yerler arasında.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

"de" Bağlacının Yazımı

– Ayrı yazılır.

– "Başkaları gibi, başka şeyler gibi, dahi" anlamı katar.

Örnek:

Silgi de istedi.

Çağırsa da gitmem.

– Cümleden çıkarıldığında kalan cümle anlamlı olur.

Örnek:

• Salata da yemiş.

• Salata yemiş.

– Benzeşme kuralına uymaz.

– "te, ta" olmaz.

Örnek:

• Süt te bitmiş. Süt de bitmiş.
yanlış doğru

Ek Olan "–de, –da"nın Yazımı

– Bitişik yazılır.

– "Nerede?", "Kimde?" "Ne zaman?" sorularına yanıt verir.

Örnek:

• Sokakta kimse yok.

• Annemde çanta var.

• Ay sonunda gelecek.

– Benzeşme kuralına uyar, uymaması bir yazım yanlışı oluşturur.

Örnek:

• İkinci katda ışık var.
yanlış

• İkinci katta ışık var.
doğru

– Cümleden çıkarıldığında cümle anlamsız olur.

HIZLI BAKIŞ

Soru Edatı "mi"nin Yazımı

– Kendisinden önceki kelimeden ayrı yazılır; soru ekinden sonra gelen ekler, bu eke bitişik yazılır.

– "mı, mi, mu, mü" şekli vardır.

Örnek:

• Dinleyecek misin?

• Bunları biliyor muydun?

– Pekiştirme ya da zaman anlamı kattığında ayrı yazılır.

• Güzel mi güzel ev

• Eve gittin mi beni ara.

Uyarı:

"–me, –ma" olumsuzluk eki "–yor" dan önce gelince "–mı, –mi, –mu, –mü" olur ve bitişik yazılır. Bunu soru edatıyla karıştırmamak gerekir.

Örnek:

• Niye okumuyorsun?

• Neden gelmiyormuş?

Bağlaç Olan "ki"nin Yazımı

– Bağlaç olan "ki" ayrı yazılır.

Örnek:

• İnanıyorum ki gerçekleri anlayacaksın.

• Emek ki sevginin ilk şartıdır.

– Bazı sözcüklerde "ki" bağlacı kalıplaştığı için birleşik yazılır.

Örnek:

oysaki	mademki
halbuki	sanki
meğerki	çünkü
belki	illaki

– Bir fiilden sonra gelen "ki" bağlaçtır.

Örnek:

• İnsanları sev ki onlar da seni sevsin.

Ek Olan "-ki"nin Yazımı

– Ek olan "-ki" birleşik yazılır. İlgi zamiri olma, yer ve zaman anlamlı sıfat oluşturma görevi vardır.

Örnek:

• Bizimki yine gecikti.

• Akşamki toplantı ertelendi.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ki"nin yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?

A) Hata bendeki sana bu konuda güvenip iş veriyorum.

B) Onun bir yanlışını gördüm ki konuşuyorum.

C) Sendeki kitap benim kütüphanemde de var.

D) Yapacağın işe her zaman inan ki sonuç iyi olsun.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ki"nin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

A) Oysaki ben ona yardım edeceğimi söylemiştim.

B) Radyodaki şarkıyı ben daha önce hiç dinlememiştim.

C) Öyle yalnız ki bu yüzden böyle hırçın davranıyor.

D) Senin ki öğretmenin hiçbir zaman sözünü dinlemiyor.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ki"nin yazımı yanlıştır?

A) İşine öyle bağlı ki işi herkesten önce gelir.

B) Baktımki bu böyle gitmeyecek hemen ilgilileri aradım.

C) Kitabın ön sözündeki açıklamayı anlamadım.

D) Düşündüm ki seninle gelmek daha doğru olacak.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) Sinemada bu hafta güzel bir macera filmi varmış.

B) Yeter ki sen benim söylediklerimin dışına çıkma, demişti bana.

C) Sakın bunlara bakıp ta aldanma, diye bana o gün söylemişti.

D) Anlat ki biz de senin neden sıkıntı çektiğini anlayalım.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ki"nin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?

A) Benim bu seneki notlarım seninkilerden daha yüksek.

B) Yoldaki işaretlere her zaman dikkat etmeliyiz.

C) Yarın ki maçın kaçta olduğunu öğrenelim.

D) Sen ki buna cesaret ediyorsun, çok şaşırdım.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yoktur?

A) Babam bir gün: "Okuda hangi kitabı okursan oku." demişti.

B) Sevmeyelim de taşa mı dönelim, diye bir şarkı sözü vardı.

C) Senki her şeyin en doğrusunu bilirsin, bundan hiç şüphem yok.

D) Masada masaymış hani ama bizim bunu alacak paramız yok.

KVA Yayınları

YAZIM KURALLARI
Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

TEST 2

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımı ile ilgili bir yanlışlık yapılmamıştır?**

A) Rasim Amcamın davranışları bana biraz garip geldi.

B) Gökyüzüne baktığında Güneşi görmek ister insan.

C) Evin Kuzey cephesinin daha çok ışık aldığını söyledi.

D) Sanırım 17 Aralık 2019 Çarşamba günü tören yapılacak.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?**

A) Geçen gün Avukat Recep Bey aradı.

B) Ahmet amcamı mahallede herkes severdi.

C) Karanfil Sokak'taki o evi hiç unutmadım.

D) O hikâyelerde anlatıcı dede Korkut idi.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?**

A) Sınav sonuçları sanırım haziranda açıklanacak.

B) Her Pazartesi öğretmenimiz ödevleri kontrol eder.

C) 1 Mayıs'ta doğum gününü bahçede yaptığımız partiyle kutladık.

D) Oğlum bu yıl 28 Kasım'da askere gidecek.

4. **Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin hangisinde büyük harflerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**

A) Karadeniz'in Batısı bu hafta yağışlı olacakmış.

B) Film festivali 25 Temmuz'da İstanbul'da başlayacak.

C) Bu lokantada Urfa kebabı yemelisin, dedi.

D) Annemin avukat arkadaşı Asuman hastalanmış.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?**

A) Bursa Orhan bey zamanında başkent olmuştur.

B) Her yıl aşık Veysel'i büyük bir sevgiyle anarız.

C) Yeni açılan okulu Mayıs sonu ziyaret ettik.

D) O gün Ayşe Hanım bizden aceleyle çıkmıştı.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?**

A) Tarımın, doğu Anadolu'da önemli bir yeri vardır.

B) Anadolu'nun batısı karasal iklime sahiptir.

C) Türkiye'de güneye indikçe turizm gelişir.

D) Şehrin kuzeyinde yağmur bulutları birikmiş.

HIZLI BAKIŞ

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

- Cümleler büyük harfle başlar.
  – Sabah yola çıktık.
- Özel adlar büyük harfle başlar.

1) Kişi adlarıyla soyadları:
– Mustafa Kemal Atatürk...

2) Kişi adlarından önce ve sonra gelen unvanlar
– Avukat Elif Hanım...

3) Millet, boy, oymak adları:
– İngiliz, Türk, Arap...

4) Dil ve lehçe adları
– Türkçe, İngilizce...

5) Devlet Adları
– Türkiye Cumhuriyeti,

6) Ülke Adları
Fransa, İngiltere...

7) Din adları ve mensupları:
– Hristiyanlık, Müslümanlık...
– Hristiyan, Müslüman...

8) Din ve mitoloji ile ilgili özel adlar.
– Tanrı, Allah, Azrail...

9) Hayvanlara verilen adlar
– Köpeğim Çomar...

10) Gezegen ve yıldız adları
– Uranüs, Dünya, Mars..

11) Yer adları (Kıta, bölge, il, ilçe)
– İstanbul, Londra, Uşak...
– Ege Bölgesi
Asya Kıtası

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

12) Yer adlarında ilk isimden sonra gelen deniz, göl, dağ vb.

– Van Gölü...

13) Yer – yön sözcükleri özel isimden önce gelirse büyük, sonra gelirse küçük harfle yazılır.

– Güney Amerika...

– Amerika'nın güneyi...

14) Mahalle, sokak, cadde adları

– Öz Sokak

– Atatürk Caddesi

15) Saray, köşk, han ve yapı adları

– Efes Harabeleri

– Galata Kulesi.

16) Kurum, kuruluş adlarının her kelimesi

– Türk Dil Kurumu

– Kızılay Derneği...

17) Kitap, dergi, gazete, sanat eserleri

– Yaprak Dökümü romanı

Kaplumbağa Terbiyecisi tablosu...

18) Ulusal, resmi ve dini bayramlar

– Cumhuriyet Bayramı

– Kurban Bayramı

19) Tarihi olay, çağ ve dönem adları

– Kurtuluş Savaşı,

– Cilalı Taş Devri

20) Özel addan türetilen bütün kelimeler

– Atatürkçülük, Türkçe

21) Yer, Millet ve kişi adlarıyla kurulan birleşik kelimelerde sadece özel adlar büyük harfle başlar.

– Antep fıstığı, Brüksel lahanası

7.

"Dünya, güneş, ay sözcükleri terim anlamlı kullanıldığında büyük harfle, bunun dışında küçük harfle başlar.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) Ay tutulması, Dünya'nın Güneş ile Ay arasına girmesiyle oluşur.

B) Verme dünyaları alsan da bu cennet vatanı, demiş Mehmet Akif.

C) Ay'ın Dünya'ya uzaklığını tam olarak biliyor musun, diye sordu.

D) Orta büyüklükte olan bir yıldızdır güneş, dedi coğrafya öğretmenimiz.

8.

I. Çanakkale boğazından bir gemi geçiyordu.

II. İzmir'in kuzeyinde Balıkesir ili vardır.

III. Bursa Ovası'na çok küçükken gitmiştim.

IV. Nil Nehri pek çok romana konu olmuştur.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yoktur?

A) Ahmet bey, dün akşam sizi aradı.

B) Desem ki vakitlerden bir Nisan akşamıdır.

C) Dolmabahçe Sarayı ne zaman inşa edildi?

D) Aşçımız Türk Yemeklerini dünyaya tanıtacak.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) Sezen Aksu'nun "Düğün ve Cenaze" adlı bir albümü vardı.

B) Peyami Safa'nın "Biz İnsanlar" romanını ne zaman okudu kardeşin?

C) Da Vinci'nin Mona Lisa Tablosu çok meşhurdur, hemen herkes bilir bu tabloyu.

D) Oğuz Atay'ın ilk romanı "Tutunamayanlar" okuyucu tarafından kolay anlaşılamaz.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

A) Coğrafya dersinde Türkiye'nin bölgelerini bu hafta işliyoruz.

B) İshak Paşa Sarayını bu yıl hep birlikte ziyaret edeceğiz.

C) Ben ilkokulda okurken biz Cumhuriyet Mahallesinde oturuyorduk.

D) Ramazan bayramında İzmir'e gideceğimiz için hepimiz çok mutluyuz.

12.

Akrabalık bildiren sözcükler küçük harfle başlar ancak akrabalık adı olup lakap veya unvan olarak kullanılan sözcükler büyük harfle başlar.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) Sevgi halam bana çok güzel bir hediye almış.

B) Onun dayısını bizim mahallede herkes tanır.

C) Tarihimizde nene hatun gibi kahramanlar vardır.

D) O yaz kardeşim, Sıla teyzemde bir ay kalmıştı.

KVA Yayınları

YAZIM KURALLARI
Kısaltmaların, Pekiştirmelerin, Sayıların, Tarihlerin, İkilemelerin Yazımı

TEST 3

1. **Aşağıdakilerin hangisinde eklerin yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

A) TSE'nin onayladığı ürünleri kullanalım.
B) Sözcüğün anlamına TDK'dan baktım.
C) Tercihi İTÜ'ye gitmek olacak.
D) UNESCO'nun yürüttüğü bir proje bu.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?**

A) 18 Kasım Çarşamba günü toplantı yapıldı.
B) Biz bu yıl Temmuz'da tatile çıkacağız.
C) Sanırım pazartesi günü sizi aramıştım.
D) Kardeşimin 30 Haziran'da doğum günü vardı.

3. **Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı doğrudur?**

A) Yaşlı teyzenin <u>akpak</u> saçları vardı.
B) Elbisesi <u>dap daracık</u> ve yeşildi.
C) <u>Bir çoğunun</u> çocukluk arkadaşıymış.
D) Konuştuklarına <u>yüzde yüz</u> katılıyorum.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı <u>yoktur</u>?**

A) Annem onsekiz yaşındaymış babamla evlendiğinde.
B) Arkadaşınla yavaş, yavaş gidin artık buradan.
C) Masmavi gözleriyle baktı bize ve ellerini uzattı.
D) Arkadaşı THY'ndan konuyla ilgi bilgiler edinmiş.

5. **Aşağıdaki öğrencilerden hangisinin cümlesinde yazım yanlışı yapılmıştır?**

A)

Bütün yaz ellibir oynadılar kahvede.
Elif

B)

Onaltı yıllık bir dostluktu onlarınki.
Enes

C)

Saat dokuzu beş geçe gözlerini kapadı Atatürk.
Ayşe

D)

Saat 23.15'te gösterimiz başlayacak.
Yavuz

6. **Aşağıdaki cümlelerde geçen pekiştirme sıfatlarından hangisinde yazım yanlışı <u>yoktur</u>?**

A) Sapa sağlam elbiselerle gittik bayram yerine.
B) Utançtan yüzü kıpkırmızı olmuştu küçük kızın.
C) Ter temiz bir odası vardı yeni gelen müdürün.
D) Düpe düz alay ediyorlardı okulda zavallı çocukla.

HIZLI BAKIŞ

Kısaltmaların Yazımı

- Kurum, kuruluş ve yön adlarının kısaltması her kelimenin ilk harfinin büyük olarak yazılmasıyla yapılır.
  TBMM, THY, TDK...
- Büyük harfle yapılan kısaltmaya getirilen ekler, kısaltmanın son harfinin okunuşuna göre getirilir.
  TBMM'nin, THY'de...
- Küçük harfle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde kelimenin okunuşu esas alınır.
  cm'nin, kg'dan...
- Sonunda nokta bulunan kısaltmalar kesme işaretiyle ayrılmaz. Alm.dan, vb.leri, T.C. (Türkiye Cumhuriyeti) T. (Türkçe) dışında büyük harfle yapılan kasıltmalarda nokta kullanılmaz.
- Bir kelime gibi okunan kısaltmalara gelen eklerde, kısaltmanın okunuşu esas alınır.
  ASELSAN'da, BOTAŞ'ın...

Pekiştirmelerin Yazımı

– Pekiştirmeler birleşik yazılır.

Örnek:

- masmavi
- sapasağlam
- sımsıcak
- sapsarı
- düpedüz

KVA Yayınları

Sayıların Yazımı

– Sayılar metin içinde yazıyla ve her bir basamağı ayrı olacak biçimde yazılır.

Örnek:

• Bir gün yirmi dört saattir.

– Saat, para, ölçü, istatistik verilerine ilişkin sayılar yazarken rakam kullanılır.

Örnek:

• 15.30'da, 5 metre, 3 kilogram

– Üleştirme sayıları sadece yazıyla yazılabilir.

Örnek:

• İkişer ✔ 2'şer ✘

– Oyun adlarını niteleyen sayılar birleşik yazılır.

Örnek:

• dokuztaş birdirbir

Tarihlerin Yazımı

– Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları yanında rakam varsa büyük yoksa küçük harfle yazılır.

Örnek:

• Yaz kampı 4 Temmuz Cumartesi başlıyormuş.

• Yaz kampı temmuzda başlıyormuş.

– Rakamla yazılan tarihlerde ay, gün ve yıl arasına nokta veya eğik çizgi getirilir. Eğer ay adı yazıyla yazılmışsa araya hiçbir noktalama işareti gelmez.

Örnek:

• 26.11.2015

• 26/11/2012

• 26 Kasım 2012

İkilemelerin Yazımı

– İkilemeler ayrı yazılır ve aralarına noktalama işareti gelmez.

Örnek:

• yavaş yavaş • eş dost

• iyi kötü • ıvır zıvır.

Küçük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde sözcüğün okunuşu esas alınır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uyulmamıştır?

A) Kâğıdı 10 cm'lik şeritler halinde kesip bana ver.

B) İlacı 10 ml'lik kaplara doldurup hastaya verdik.

C) Şekeri 3 kg'lik paketlerde satmayı planlıyoruz.

D) Tahtanın boyu 5 m'yi aşmazsa bir sıkıntı yaşanmaz.

9. Aşağıdakilerden hangisinde tarihlerin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

A) 14.Eylül.2023

B) 12.07.2016

C) 16 Temmuz 2017

D) 18/07/2012

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

A) Hediyeleri çocuklara 2'şer 2'şer dağıtalım.

B) Şimdi de 6'ıncı maddeyi okuyalım hep birlikte.

C) Kuzenimin kızı 3.'üncü sınıfa gidiyormuş bu sene.

D) 9.kata kadar yavaş yavaş çıkacaksınız, dedi bize.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A)



Boran: Program saat 23.00'te başlayacak.

B)



İlknur: Artarda yaşanan olayları unutmak zor.

C)



Derya: Öğretmen bize ikişerli sıra olun, dedi.

D)



Emir: Gitgide annesine benzediğini o da biliyor.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kısaltmaların yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmamıştır?

A) Tatile giderken THY'nı tercih ediyoruz.

B) Başbakan, KKTC'de yetkililerle görüştü.

C) Yıllardır AB'ne girmek için uğraşıyoruz.

D) TDK'nun internet adresini bulamadım.

KVA Yayınları

YAZIM KURALLARI
Birleşik Sözcüklerin Yazımı

TEST 4

1.

Tablonun güzelliğine baka kaldım.
Hemen arabadan iniverdi.
Bu eskiden beri süregelen bir gelenektir.
Davranışlarının nedenini anlayabiliyorum.

Yukarıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) baka kaldım
B) iniverdi
C) süregelen
D) anlayabiliyorum

2. **Aşağıdaki birleşik sözcüklerden hangisinde yazım yanlışı vardır?**

A) 
köpek balığı

B) 
suböreği

C) 
atlıkarınca

D) 
denizaltı

3.

1 kirpik
2 sanatsever
3 kuzey batı
4 terk etmek

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

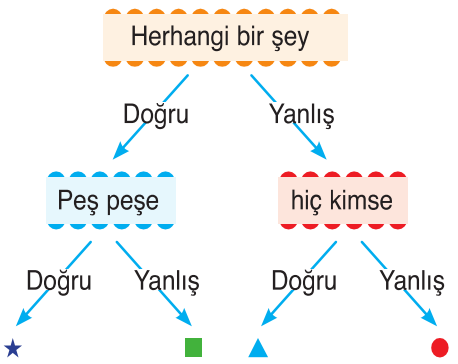
4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik eylemin yazımı yanlıştır?**

A) Ne olursa olsun özür dileyeni affederim.
B) Çocukluğunun zorluklarla geçtiğinden sözederdi.
C) Bize uğramanı ve benimle sohbet etmeni tercih ederim.
D) O mutlu ve huzurlu olduğunda bunu hissederim.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?**

A) Bize kayıp olan eşyaların burada olduğu söylendi.
B) Çocuğun vazoyu eline aldığını fark etmedim.
C) Annem sürekli sizden övgüyle söz ediyor.
D) Buraya kadar geldiğiniz için sağ olun.

6.



Yukarıdaki sözcüklerin yazımıyla ilgili tablo doğru takip edildiğinde hangi şekle ulaşılır?

A) ★ B) ■ C) ▲ D) ●

HIZLI BAKIŞ

Birleşik Eylemlerin Yazımı

a) Yardımcı eylemle (etmek, olmak, kılmak, eylemek) oluşan birleşik eylemlerde ses düşmesi ya da artması varsa sözcük bitişik yoksa ayrı yazılır.

Örnek:
- fark etmek
- söz etmek
- zannetmek
- devretmek

b) Özel (kurallı) birleşik eylemler bitişik yazılır.

Örnek:
- çözüver
- olabilir
- düşeyazdı
- şaşakaldı
- yapılagelmiş
- yazadurun

c) Anlamca kaynaşmış birleşik eylemlerden tam kaynaşmışlar bitişik yazılır:

Örnek:
- vazgeçmek
- varsaymak
- başvurmak

d) Deyimler ayrı ayrı yazılır:

Örnek:
- Etekleri zil çalmak
- Gözden düşmek
- Ağzı kulaklarına varmak

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1.

"Yetkililer Sosyal Güvenlik Kurumu'na başvuru yapabileceğimi söyledi."

Bu cümledeki yazımı yanlış olan sözcüğü bulup gerekçesiyle yazınız.

2.

Annemin en küçük kardeşi olan Pelin Teyze'mle yıllar sonra tanışabildik." **cümlesindeki yazım yanlışını belirleyip gerekçesiyle yazınız.**

3.

Bazen Dünya'nın en mutlu insanı olduğumu düşünürüm. **Bu cümledeki yazım yanlışını bulup gerekçesiyle yazınız.**

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

A) Hayatındaki düzen birdenbire değişti.

B) Birtakım insanlar beni hiç anlamıyor.

C) O günlerimde pekçok arkadaşım yanımdaydı.

D) Çocuk birkaç gündür hastaymış.

8. Aşağıdaki sözcüklerin hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

A) her şey

B) bir kaç

C) her biri

D) hiç kimse

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) Art arda gelen tatil öğrencileri sevindirdi.

B) İndirimden bana da bir takım elbise almış.

C) Herşey beklediğimiz gibi gerçekleşti.

D) İstanbullular yazı özlemle bekliyor.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) Yıllardır görmediği akrabalarını karşısında görünce ağlayıverdi.

B) Bugün Beşiktaş'a geçmekten vazgeçtik hepimiz.

C) Bu anlayış kurumumuzda yıllardır böyle süre gelmiş.

D) Televizyondaki açık oturumu seyrederken uyuyakalmışım.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yapılmıştır?

A) Bugünümüze şükretmeliyiz, elimizdekiyle yetinmeliyiz.

B) Sağ ol bu yardımlarını unutmamız mümkün değil.

C) Bütün kış evde hapsolacağımızı ben zaten biliyorum.

D) Kitapçılar dükkânlarını asla terketmeyeceklermiş.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A)



Mete: Akşamüstü Boğaz Köprüsü'nde trafik çok olur.

B)



Elif: Yarın sanatseverlerle müzede buluşacağız.

C)



Can: Hafta sonu tüm aile bir arada olacağız.

D)



Şule: Derneğimize kayıt olan yeni üyelerle tanıştık.

KVA Yayınları

YAZIM KURALLARI
Değerlendirme Testi

TEST 5

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

İnsan, yaşamak için çalışmak ve belli bir iş tutmak zorundadır. Bu nedenle yaşamayı çalışmadan ayrı düşünmemeliyiz. İnsanları bakkal, kasap, terzi, memur, tüccar... olarak çalışmaya iten başlıca etmen yaşamak zorunluluğudur. Kuşkusuz her insanın belli bir işi haricinde yapması gereken başka işleride vardır. Önemli olan kişinin hem işini hem de yapması gerekenleri zamanında yapabilmesidir. (I) Örneğin bir Doktor hastalarıyla ilgilenirken cevaplaması gereken bir mektubu zamanında cevaplayabilmeli, günlük gazetelerini okuyabilmeli, ailesiyle ilgilenebilmelidir. Böyle davranmazsa belki daha sonra daha önemli işlerle uğraşması gerekecek ve yapılması gereken o işleri yapamayacaktır. (II) Bu durum ise kişilerin üzülmesine, yıpranmasına ve işlerin üstüste birikmesine yol açar. Ayrıca kimi işler zamanında yapılmazsa önemini yitirir. Mesela bir tanıdığın nişan törenine tören bittikten sonra gidemezsiniz. (III) Çünkü böyle işler mutlaka zamanında yapılmalıdırki aksi halde hiçbir anlam ifade etmez. Kısacası insan her türlü işi zamanında yapmalıdır. "Bugünün işini yarına bırakmamak" için sorumluluk taşımak, çalışkan olmak gerekir. (IV) Elimizdeki gücü ve zamanı fark etmeliyiz.

1. Metinde altı çizili cümlede geçen yazım yanlışı aşağıdaki değişikliklerin hangisiyle düzeltilebilir?

A) "her insanın" sözcüğü bitişik yazılarak
B) "haricinde" sözcüğündeki "de" ayrı yazılarak
C) "işleride" sözcüğündeki "de" ayrı yazılarak
D) "belli bir" sözcüğü bitişik yazılarak

2. Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde ikilemelerin yazılımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Bu metindeki numaralanmış birinci cümlede görülen yazım yanlışı aşağıdakilerden hangisinde vardır?

A) Bu yaz Antalya'daki yazlıkta olacağım.
B) Ona değer verdiğimi her zaman söylerim.
C) Bu bitkiler Anadolu'nun kuzeyinde yetişir.
D) Hindistan Cevizi, sağlığa çok yararlıymış.

4. Bu metindeki numaralanmış üçüncü cümlede görülen yazım yanlışının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Birleşik yazılması gereken bir sözcüğün ayrı yazılması
B) Ki'nin yazımı
C) Ayrı yazılması gereken bir sözcüğün birleşik yazılması
D) Ek olan -da'nın ayrı yazılması

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

4. Çocukken mahallede arkadaşlarımızla birdir bir oynardık saatlerce." **cümlesindeki yazımı yanlış olan sözcüğü belirleyip gerekçesiyle yazınız.**

5. "TDK'nun yaptığı değişiklikler Resmi gazete de yarın yayımlanacak." **cümlesindeki yazım yanlışlarını bulup yazınız.**

6. Bayram şekerlerini 3'er 5'er çocuklara dağıttık. **Bu cümledeki yazım yanlışını bulup gerekçesiyle yazınız.**

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

7.

"Arkadaşıma çocukluk fotoğrafımı gösterince öyle bir kahkaha attıki sorma." **cümlesindeki yazımı yanlış olan sözcüğü belirleyip gerekçesiyle yazınız.**

8.

Elele verirsek aşamayacağımız hiç bir zorluk yok." **cümlesinde yazımı yanlış olan sözcüğü belirleyip gerekçesiyle yazınız.**

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yoktur?

A) Bizde bu yollardan geçtik zamanında, aynı hataları yaptık.

B) O kadar söyledim ama hiç birşey yapmamışlar.

C) Çamaşır makinesi geçen hafta birdenbire bozuldu.

D) Gördüğüm en güzel araba senin ki, bunu samimiyetle söyleyebilirim.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yoktur?

A) Bu insanlarla bir takım problemler yaşamak mümkün.

B) Soğuk hava dalgası kuzey batıdan geliyor.

C) İstanbul İli sınırları içerisinde yaşamak istiyor.

D) İlerideki mutluluğu bugüne bağlı, bunu o da iyi biliyor.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eklerin yazımı ile ilgili bir yanlışlık yapılmamıştır?

A) 1955'de doğan bir insan 2014'te kaç yaşında olur?

B) İzmit'de yaşamak bu saatten sonra daha kolay olacak.

C) Ailesi Gölcük'de kalmayı tercih ettiği için o yalnız yaşıyor.

D) Afrika'dan getirdiği hediyeler çok ilginç, gidip bakalım.

8. 1980 yılının Eylül ayı ortasında Aylin Göçer hanım, o zamana kadar içinden pek çok yazar ve şair yetiştirmiş olan Galatasaray lisesine başlamıştı. Duvarda ki fotoğrafları dikkatle incelemiş ve okul konusunda doğru kararı verdiğini anlamıştı.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisiyle ilgili bir yazım yanlışı yapılmamıştır?

A) Kişi adlarından önce ve sonra gelen unvanlar, saygı sözleri

B) Belli bir tarih bildiren ay ve gün adları

C) Sıfat yapar "-ki" ekinin yazımı

D) Kurum, kuruluş ve kurul adları

9. Aşağıdakilerden hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

A) gitdikçe

B) dişe diş

C) her biri

D) herhangi bir şey

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

A) Pekçok işi bir arada yürütmek çok zor.

B) Onunla aramızda hiçbir sorun yoktu.

C) Doğum günüme birçok arkadaşım katıldı.

D) Olaydan sonra her biri başka yere gitti.

KVA Yayınları

YAZIM KURALLARI
Değerlendirme Testi

TEST 6

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?**

A) Yarınki geziye oniki öğrenci katılamayacak.

B) Amcam çarşıdaki dükkânını geçen ay devir etti.

C) Çocuğun sapasağlam ayakkabısı parçalandı.

D) Benim yapacağım hiç birşey kalmadı bu saatten sonra.

2. Dağcı, doruk noktasına ulaşabilmek için hep önünde ki engeli aşmayı düşünür ve başını kaldırıp doruğa bakmakdan kaçınır çünkü doruk noktasının uzaklığı onu ürkütecekdir. Gözlerini aşağılarada çeviremez çünkü uçurumun derinliğide ona ürküntü verecektir.

Yukarıdaki parçada kaç tane yazım yanlışı vardır?

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

3. TDK'nın yaptığı yeni değişiklikleri inceledim. Çoğu değişikliğin yerinde olduğunu farkettim. Değişiklikleri içeren oniki sayfalık metin toplantı odasındaki üyeler tarafından da incelendi.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisiyle ilgili bi yazım yanlışı yapılmamıştır?

A) Kısaltmaların yazımı

B) Bulunma durum eki "-de, -da" nın yazımı

C) Sayıların yazımı

D) Birleşik sözcüklerin yazımı

4. (I) Güneş doğmak üzere, henüz orman serin ve karanlık. (II) Tan yerinden, gittikçe büyüyen bir ışık demeti fışkırıyor. (III) Gece, siyah eteklerini acele acele toplayıp tepelerden vadilere doğru çekiliyor. (IV) Ağaçlar gece boyunca kendilerini saran karanlık düşüncelerden sıyırılıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?**

A) Bugün bakkal Hasan dükkânı hiç açmamış.

B) Kızın omuzuna dökülen güzel saçları vardı.

C) Arzu teyzem hasta olduğu için bu hafta bizde kalacak.

D) Öğretmenimiz Kasım'da doğum iznine ayrıldı.

6.

1. kılavuz	2. orijinal
3. birdenbire	4. süpriz

Yukarıdaki panoda yer alan sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

9. "Türkiyenin yedi coğrafi bölgeye ayrıldığını çok küçükken öğrenmiştim." **cümlesindeki yazım yanlışını bulup gerekçesiyle yazınız.**

10. Doktor Aylin hanımın hastası yarın taburcu olacakmış. **Bu cümledeki yazım yanlışını bulup gerekçesiyle yazınız.**

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

7 – 10. soruları metne göre cevaplayınız.

Müzeler değişik türlere ayrılır. Değişik türlere ayrılmalarının nedeni içerdikleri koleksiyonlardır. Müze türleri, müzenin tanımı ve amaçlarında ki farklılıklara bağlı olarak da çeşitlilik göstermektedir. (1)
Çok çeşitli olduğu için sınıflandırma yapmak da oldukça zordur. Müzeler için en önemli ölçüt sahip oldukları koleksiyonlara göre sınıflandırma yapılmasıdır.

Müzelerin genellikle şehir merkezinde insanların rahatça ulaşılabileceği ve yoğun olarak bulunduğu yerlerde olmasını tercih ederiz. Ülkemizdeki müzelerin neredeyse birçoğu bu şekildedir. Bazı ülkelerde ise müzelerin bazıları toplu yerleşim alanlarından oldukça uzakta bulunmaktadır. Örneğin Japonya'daki Miho müzesi Shigaraki Dağı'nın tepesine kurulmuştur. (2) Şehir merkezinden müzeye düzenli olarak ulaşım yapılmaktadır. Miho Müzesine ait koleksiyonlar Japon çay töreninde kullanılan eşyaların müzenin kurucusu tarafından biriktirilmesiyle oluşturuluyor. Asya ve batı kültürlerine ait eserleri içeren müze koleksiyonu, iki binden fazla parçadan oluşmaktadır. (3) Ayrıca düzenli olarak belli dönemlerde toplam ikişer sergi kuruluyor. Böylece müzenin ziyaretçileri Haziran ve temmuz aylarında artarda açılan sergilerde yaklaşık olarak beş yüz eseri birarada görme olanağı buluyorlar. (4)

7. **Metinde numaralanmış birinci cümledeki yazım yanlışının benzeri aşağıdakilerin hangisinde vardır?**

A) Hava şartlarındaki değişiklikler trafiğide etkiliyor.
B) Brüksel Lahanası hem sağlıklı hem lezzetli bir sebzedir.
C) Marmara denizinin kirlilik oranı git gide artıyor.
D) Senki neler atlattın, bu zor günleri de elbet aşarsın.

8. **Metinde numaralanmış ikinci cümledeki yazım yanlışı aşağıdakilerin hangisiyle düzeltilebilir?**

A) "Japonya'daki" ifadesi "Japonyadaki" şeklinde yazılarak
B) "Miho müzesi" ifadesi "Miho Müzesi" şeklinde yazılarak
C) "Shigaraki Dağı'nın" ifadesi "Shigaragaki" dağının şeklinde yazılarak
D) "kurulmuştur" ifadesi "kurulmuşdur" şeklinde yazılarak

9. **Metinde numaralanmış üçüncü cümledeki yazım yanlışı aşağıdaki kurallardan hangisine uyulmamasından kaynaklanmaktadır?**

A) Yer adları (kıta, bölge, il, ilçe) büyük harfle yazılmalıdır.
B) Yön bildiren sözcükler tek başına ülke, bölge anlamını verdiğinde büyük harfle yazılmalıdır.
C) Yer, millet, kişi adlarıyla kurulan birleşik kelimelerde sadece özel adlar büyük harfle başlar.
D) Düz metinlerde sayılar yazıyla ve ayrı yazılmalıdır.

10. **Aşağıdakilerden hangisi metinde numaralanmış dördüncü cümledeki yazımı yanlış olan sözcüklerden biri değildir?**

A) Haziran
B) temmuz
C) artarda
D) birarada

11.

"Asya kıtasının coğrafi özelliklerini biliyor musun?" **cümlesindeki yazım yanlışını belirleyip nedeniyle birlikte açıklayınız.**

12.

"Değerli arkadaşım, sözüyle başladığı son mektubunda beni çok özlediğini yazmıştı." **cümlesindeki yazım yanlışını belirleyip gerekçesiyle yazınız.**

KVA Yayınları

NOKTALAMA İŞARETLERİ
Nokta, Virgül, Noktalı Virgül

TEST 1

1. **Aşağıdakilerden hangisinin sonuna nokta getirilemez?**

A) Annem hakkında ne düşündüğünü duymak istiyorum

B) Annem hakkında düşündüklerini bir açıklayabilse

C) Annem hakkındaki düşünceleri babamın söyledikleri yüzünden değişmiş

D) Annem hakkında yaptığı yorumlar çok güzel

2. **Aşağıdakilerin hangisinde nokta yanlış kullanılmıştır?**

A) Bütün çalışmaları tamamladık.

B) "Ben dışarı çıkıyorum." dedi.

C) 10.12.1990'da Erzurum'da doğdu.

D) Ne var on dakika daha beklediyseniz.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ilk sözcükten sonra virgül kullanılırsa anlamda değişiklik olur?**

A) Çetin sorunların ortadan kalkabilmesi için yetkililerle görüşüldü.

B) Ateşli çocuklar ev ortamında nasıl tedavi edilmeli?

C) Genç ağaçların nasıl yetiştiğini gözlemlediler.

D) Simitçi adamın söylediklerine güvenmiyordu.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül ötekilerden farklı bir görevde kullanılmıştır?**

A) Mizah, fikirleri ifade etmenin en eğlenceli yoludur.

B) Okumak, yazmak ayrılmaz bir bütündür.

C) Bunalım, karamsarlığın insana en kötü hediyesidir.

D) Eleştiri, sanat eserine duyulan saygıyla yapılmalıdır.

5. Ara sözlerin başında ve sonunda virgül kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna örnek bir kullanım vardır?

A) Ailesi onu, bu hasta ve zayıf çocuğu, daima korurdu.

B) Koşmak, oynamak, havuzda yüzmek onu çok mutlu ederdi.

C) Müdür, öğrencilere hediyelerini verdi, onlara başarılar diledi.

D) Alınacak eşyaları, yapılacak işleri, davetli listesini not defterine yazdı.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraçla gösterilen yere noktalı virgül (;) getirilmelidir?**

A) Engellere kulak asmamak ( ) başarının sırrıdır.

B) Güneş açtı ( ) öğlene doğru hava daha da sıcak olacaktır.

C) Özverilidir benim dostum ( ) beni dinler, benimle beraber mücadele eder.

D) Gençliğimize inanırdık ( ) umutlar yaratırdık o vakitler.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Nokta (.)

1) Cümlenin sonuna konur.
– TDK, 1932 yılında kurulmuştur.

2) Bazı kısaltmaların sonuna konur.
– Prof., Alm.

3) Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur.
– 3. (üçüncü), 4. Levent

4) Arka arkaya sıralandıkları için virgülle veya çizgiyle ayrılan rakamlardan yalnızca sonuncu rakamdan sonra nokta konur.
– 3, 4 ve 7. soru

5) Tarihlerin yazımında gün, ay ve yıl gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.
– 15.05.2015
– 15. V. 2015

6) Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.
– Ders 15.30'da başlayacak.

7) Kitap, dergi vb.nin künyelerinin sonuna konur.
– Agah Sırrı Levend, Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri, TDK Yayınları, Ankara, 1960.

8) Genel Ağ adreslerinde kullanılır.
– http: // tdk . org. tr

9) Matematikte çarpma işareti yerine kullanılır.
– 4 . 5 = 20

HIZLI BAKIŞ

Virgül (,)

1) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.

– Fırtınadan, soğuktan herkes çaresiz bekliyor.

–Sessiz dereler, solgun ağaçlar, sarı güller var.

2) Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.

– Saatlerce bekledik, çaresizce ümit ettik.

3) Uzun cümlelerde yüklemlerden uzak düşmüş özneyi belirtmek için konur.

– Yaşlı kadın, elindeki paketi yavaşça açtı.

4) Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.

– İstanbul'a, doğduğum şehre, özlemim hiç geçmiyor.

5) Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.

– Akşam, yine akşam, yine akşam...

6) Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerden sonra konur.

– Yarın seyahate çıkıyorum, dedi.

7) Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, evet, peki gibi kelimelerden sonra konur.

– Evet, ben de hatalıyım.

8) Anlam karışıklığını önlemek için kullanılır.

– Bu, kapının arkasına asılacak.

9) Hitaplardan sonra konur.

– Sayın Başkan,

10) Kesirleri ayırmak için kullanılır.

– 35,6

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalı virgülün kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**

A) Birden güneş doğdu; hepimizin içi sevinçle, umutla doldu.

B) Pazardan aldığım meyveler; sebzeler birbirinden taze görünüyor.

C) İnci; elmas, altın, gümüş kadar değerlidir.

D) Çay, kahve gibi içecekler; kızartma, pasta gibi yiyecekler az tüketilmeli.

8. Tarih bilgisi, öğrencilere kuru (I) özensiz düzenlenen kitaplarla sunulmamalı (II) Tarihsel olaylar (III) ezbere dayalı bilgiler içinde değil (IV) belgelere, yazınsal yapıtlara dayandırılarak öğretilmelidir.

Yukarıda numaralanmış yerlerden hangisine noktalı virgül getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

9. Yazıklar olsun o zamana ki bütün kutsal değerleri inkâr ettirmiş, öldürmüş, huzur ve rahatı söndürmüş; demiri kaldırmış, yerine tekneyi doldurmuş.

Bu parçadaki virgülün kullanımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Yüklemden uzak düşmüş özneyi belirtmek için konmuştur.

B) Cümle içinde ara sözleri ve ara cümleleri ayırmak için konmuştur.

C) Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konmuştur.

D) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime gruplarının arasına konmuştur.

10. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna nokta konmalıdır?**

A) Yarın yürüyüşe gidecek miyiz

B) Of, bu nasıl bir yemek böyle

C) Ders çalışmak için kitaplarını aldı

D) Konuşmasını şu cümlelerle bitirdi

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) kaldırılırsa cümlenin anlamında değişme olur?**

A) Domatesi, biberi, patlıcanı manavdan aldım.

B) Genç, arkadaşına olan biteni aceleyle anlattı.

C) Çocuk, bahçedeki kuşları kovalamaya başladı.

D) Arabayı sokağın başına park etti, içeriye girdi.

12. Kötülükleri (I) çirkinlikleri (II) güzel olmayan davranışları ortaya koymak ve eleştirmek amacıyla yazılmış (III) insanlar arasında geçebilecek olayları hayvanlar (IV) bitkiler veya cansız varlıklar arasında geçiyormuş gibi oluşturulmuş eserlere fabl denir.

Yukarıdaki numaralanmış yerlerden hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

KVA Yayınları

NOKTALAMA İŞARETLERİ
İki Nokta, Üç Nokta, Soru İşareti

TEST 2

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna iki nokta konmalıdır?

A) İnsana değer katan şeyleri belleğinde taşır ( )

B) Kadın kimseyi dinlemeden çığlık atıyordu ( )

C) Siparişlerim bu saate kadar gelmedi mi ki ( )

D) Benzer durumlar için şu atasözünü kullanırım ( )

2. Hayır (1) bu olanları kabul etmiyorum ve tekrar söylüyorum (2) (3) Bu âlem haksızlık yapanların âlemi olmayacaktır. (4)

Yukarıdaki numaralanmış yerlerden hangisine iki nokta getirilmelidir?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde üç nokta (...) yanlış kullanılmıştır?

A) "Ya çıkarsa..." ihtimali heyecanlandırdı bizleri.

B) Bazı değerlere yeniden sarılmalıyız: yardımseverlik, dürüstlük...

C) İşte tam da eve geldiğim sırada...

D) Ben de severim doğan güneşe karşı uyanmayı...

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna üç nokta (...) getirilemez?

A) Sözcük türleri şunlardır: fiil, zamir, sıfat

B) Bir yazıda iki şeye dikkat ederim: Cümlelerin sıralanışı, sözcüklerin kullanılışı

C) Salonda kimler yoktu ki: Ahmet, Özge, Orhan

D) Her birimiz bir yere dağılmıştık: Ben Artvin'e, Cengiz Muğla'ya, Selim Hatay'a

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti getirilemez?

A) Beni bir kez olsun dinleyemez miydin

B) Neden her zaman bu kadar karamsarsın

C) Başkalarının düşünceleri seni neden ilgilendirmiyor

D) Bir işi kafaya koydun mu onu yapmalısın

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti getirilemez?

A) Siz de gitmiş miydiniz o gün tiyatroya

B) Müdür kaçta gelir, ben de bilmiyorum

C) Dağıttığımız testte kaç soru çözemedin

D) Size burada olduğumu kim söyledi

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Noktalı Virgül (;)

1) Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur.

–Pazardan elma, şeftali, kiraz; marketten, ekmek, süt, yumurta aldık.

2) Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.

–Sevinçten, heyecandan içim içime sığmıyor; bağırmak, haykırmak istiyorum.

–Cömert derler, maldan ederler; yiğit derler, candan ederler.

3) İkiden fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde özneden sonra konur.

–Ahmet; Ali, Ayşe ve Altan'ı yemeğe çağırdı.

İki Nokta (:)

1) Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlenin sonuna konur.

–Masada çeşit çeşit yemek vardı: mantı, köfte...

2) Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlenin sonuna konur.

–Kendimi takdim edeyim: Meclis katiplerindenim.

3) Karşılıklı konuşmalarda konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra konur.

Annem:

–Bugün çok işim var, dedi.

4) Genel Ağ adreslerinde kullanılır.

http://tdk.org.tr

5) Matematikte bölme işareti olarak kullanılır.

10 : 2 = 5

HIZLI BAKIŞ

Üç Nokta (...)

1) Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.

–Sonra sensiz günler...

2) Kaba sayıldığı için veya başka bir sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine konur.

–Arabacı B...'a yaklaştığını söylüyor.

3) Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur.

–... derken şehrin öte başından boğuk boğuk sesler gelmeye başladı...

(Tarık Buğra)

4) Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için konur.

–Koca Ali... Koca Ali, be!...

Soru İşareti (?)

1) Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur.

–Neden elbiselerini katlamadın?

2) Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.

Gümrükteki memur başını kaldırdı:

–Adınız?

3) Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır.

–1496 (?) yılında doğan Fuzuli...

Uyarı: Soru ifadesi taşıyan sıralı ve bağlı cümlelerde soru işareti en sona konur.

–Çok yakından mı bu sesler, çok uzaktan mı?

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki nokta (:) doğru kullanılmıştır?**

A) Arkasından gelen birileri olduğunu sandı: Etrafta kimseler yoktu.

B) Beyza'nın başlattığı yarış başlamıştı: Yerler cam gibi parlıyordu.

C) Yeni çıkacak dergiye sonunda güzel bir ad buldular: Dil Bahçesi

D) Bana baktı: Çok memnun olduğu belliydi.

8. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna soru işareti (?) getirilmelidir?**

A) Beni gördü mü sevinçten ne yapacağını bilemezdi

B) Seninle görüşmeyeli bahçede neler neler yaptım

C) Beni aramanı sana tartıştığımız gün kim söylemişti

D) Çocuk neden böyle davrandı, bir anlam veremedik

9. Sabahın ilk saatleri benim saltanatım (I) Kırk elli dakika sürse de bu krallığımın her anını yudum yudum tadarım (II) Böyle bir tiryakiliğimiz varsa yaz kış yataktan beşte fırlamak gerek (III) Ama mahallenin en erkencisi olmak övüncünü benden kapan biri var (IV) Kahveci Rıza Efendi.

Yukarıdaki paragrafta numaralanmış yerlerden hangisine iki nokta getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti getirilmelidir?**

A) Bu kitapları acaba öğrencilere seneye mi okutsak

B) Yarınki geziye nasıl gideceğim, ben de bilmiyorum

C) Evi güzelce temizledim mi içim rahatlıyor

D) Ders çalışmamak da neymiş, saçmalıyor iyice

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna üç nokta getirilmelidir?**

A) Artık iyice alışmıştı kardeşinin geç kalmalarına

B) Bu havada otururken bile terliyor insan

C) Etrafta araba gürültüsü ve sohbet eden insanlar

D) Geriye bir ben kaldım kanadı kırık kuş gibi

12. Dünyayı yazıyla kavrayanlar (I) kumdan saraylar inşa edip onun içinde olmayı düşleyenler, bulmayı değil de aramayı tercih edenler (II) Herkes dünyaya bakar ama çok az insan görebilir yürüdüğü yolların üstüne serpiştirilmiş olanı (III) Denemecinin farkı da budur: Fark etmek ve göstermek (IV)

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine üç nokta getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

KVA Yayınları

NOKTALAMA İŞARETLERİ
Ünlem, Tırnak, Parantez İşareti

TEST 3

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde parantezle belirtilen yere ötekilerden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?**

A) Eyvah, ütüyü prize takılı unuttum ( )

B) Hah ( ) Şimdi istediğim gibi oldu işte.

C) Bir daha o eve uğramam ( )

D) Ne yazık ki durum çok kötü ( )

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde parantez yanlış kullanılmıştır?**

A) Sıfatlar (ön ad) isimleri belirten veya niteleyen sözcüklerdir.

B) Hacivat: (Fısıldayarak) Kimi aradınız? diye sorar.

C) Birinci Dünya Savaşı (1914 - 1918) ekonomik çıkmazlara yol açtı.

D) 1985 yılında (bir köyde) vefat ettiğini biliyoruz sadece.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna farklı bir noktalama işereti getirilmelidir?**

A) İnanamıyorum, nasıl böyle bir not aldım

B) Hey, bu masayı da güzelce temizleyin

C) Ama bu kadar da tembel olunmaz ki

D) Aman, dikkat et şimdi düşeceksin

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?**

A) Zarf (belirteç) konusunda bir ödev hazırlayacağım.

B) Öğretmenimiz abartma (mübalağa) sanatını anlattı.

C) Tiyatroda Sheakespeare (Şekspir) hakkında konuştuk.

D) Fedakar (özverili) bir insan olduğunu herkes bilir.

5. Bu adamın ne kadar zeki ( ) olduğunu herkes anladı.

Yukarıdaki ayraçla gösterilen yere hangi noktalama işareti getirilirse cümle küçümseme, alay anlamı kazanır?

A) (;) B) (?) C) (!) D) (...)

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tırnak işareti (“ ”) yanlış kullanılmıştır?**

A) Mütevazı “alçak gönüllü” insanlar hayatta her zaman kazançlı çıkar.

B) Bir çocuk seslendi: “Daha geniş oyun alanları istiyoruz.”

C) “Şimdi yola mı çıkacağız anne?” dedi ablam.

D) Ünlü şair, “Aşk hiç biter mi?” diyor.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Ünlem İşareti (!)

1) Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur.

–Hava ne kadar da sıcak!

2) Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur.

– Haydi!

– Ey Türk Gençliği!

Uyarı: Ünlem işareti, seslenme ve hitap sözlerinden hemen sonra konulabileceği gibi cümlenin sonuna da konabilir.

– Ah, ayağıma bastın!

– Ah! Ayağıma bastın.

3) Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayraç içinde ünlem işareti kullanılır.

–Adam, akıllı (!) olduğunu söylüyor.

Tırnak İşareti (“ ”)

1) Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.

– Okullarda Atatürk’ün “Hayatta en hakiki mürşit ilimdir?” vecizesi asılıdır.

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

Uyarı: Tırnak içindeki alıntının sonuda bulunan işaret (nokta, soru işareti vb.) tırnak içinde kalır.

– "Bugün ayın kaçıydı?" diye sordu.

2) Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır.

– "Kiralık Konak" romanını henüz okumadım.

Uyarı: Tırnak içine alınan sözlerden sonra gelen ekleri ayırmak için kesme işareti kulanılmaz.

– Murathan Mungan'ın "Yaz Geçer"ini okudun mu?

Tek Tırnak İşareti (‘ ’)

1) Tırnak içinde verilen cümlenin içinde yeniden tırnağa alınması gereken bir sözü, ibareyi belirtmek için kullanılır.

– Öğretmenimiz : "Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 'Huzur' romanını bu yıl okuyacağız." dedi.

Yay Ayraç ( )

1) Cümledeki anlamı tamamlayan ve cümlenin dışında kalan ek bilgiler için kullanılır. Yay ayraç içinde bulunan ve yargı bildiren anlatımların sonuna uygun noktalama işareti konur.

– Anadolu köylerini (Köy sözünü çekinerek yazıyorum.) gezsek bile görmek için değil, kendimizi göstermek için geziyoruz.

2) Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için kullanılır.

İhtiyar – (Yavaş yavaş yaklaşır.) Saat kaç acaba?

3) Bir sözcüğün açıklaması ya da eş anlamlısı parantez içinde gösterilir.

–Edat (ilgeç) konusunu işleyeceğiz.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki tırnak işareti yanlış kullanılmıştır?**

A) Hep "Erken geleyim." istiyorum ama olmuyor.

B) Tezimin "Kaynakça" kısmında detayları bulabilirsiniz.

C) "Ankara'nın İstanbul'a dönüşünü seviyorum." diyor şair.

D) Mehmet Rauf'un "Eylül"ü, ilk psikolojik romanımızdır.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç diğerlerinden farklı görevde kullanılmıştır?**

A) Sıfat eylem (sıfat fiil) eklerini haber kipleriyle karıştırıyor.

B) Aramızda geçen tartışma (münakaşa) kimseyi ilgilendirmiyor.

C) Cömert (bonkör) insanlarla arkadaşlık edinmeyi iyi bilir.

D) Harry Potter (Heri Potır)'ın bütün serisini okuduk.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna ünlem <u>getirilemez</u>?**

A) Hah, işte şimdi istediğim cevabı aldım

B) Aman dikkat, yerleri daha yeni sildiler

C) Vah zavallıcık, bu havada sokakta kalmış

D) Çok uzaktan, bir çocuk seslendi bana

10.

1. Hemen eve git ( )
2. Söylediklerine, şaşırdığımı anlattım ( )
3. Şimdi yandık işte ( )
4. Okuduğum kitapları rafa kaldıracağım ( )

Yukarıdaki cümlelerin hangilerinde parantezle gösterilen yere ünlem işareti getirilmelidir?

A) 1 ve 2. B) 2 ve 3.

C) 2 ve 4. D) 1 ve 3.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tırnak işaretinin kullanımı doğrudur?**

A) "Descartes düşünüyorum öyleyse varım." der.

B) Descartes, "Düşünüyorum öyleyse varım. der."

C) Descartes, "Düşünüyorum öyleyse varım." der.

D) Descartes, "Düşünüyorum" öyleyse varım. der.

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tırnak işareti diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?**

A) Babaannem: "Güvenme varlığa, düşersin darlığa." derdi.

B) Montaigne'nin "Denemeler"ini henüz okuyamadım.

C) "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." düşüncesiyle yetiştirildik.

D) "Beni davete neden çağırmadınız?" diye sordu.

KVA Yayınları

TEST 4

HIZLI BAKIŞ

Kısa Çizgi (–)

1) Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur.

   Annemi biraz önce aramıştım.

2) Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara söz ve ara cümlelerin başında ve sonunda kullanılır.

   Okulda – Kabataş Lisesinde – çok güzel günlerimiz geçti.

3) Kelimelerin kökleri, gövdeleri ve eklerini birbirinden ayırmak için kullanılır.

   İş – siz – lik

4) Fiil kök ve gövdelerini göstermek için kullanılır.

   al–

   gör–

5) Eklerin başına konur.

   –lık

   –cı

6) Heceleri göstermek için kullanılır.

   a – raş – tır – ma

7) Arasında, ve, ile, ila, ... –den ...–e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kullanılır.

   Ankara – İstanbul uçak seferleri iptal oldu.

8) Matematikte çıkarma işareti olarak kullanılır.

   50 – 5 = 45

Uzun Çizgi (–)

Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır. Buna konuşma çizgisi de denir.

Annem:

–Ödevlerini yaptın mı, diye sordu.

1. Yahya Kemal'in "Ok" adlı şiiri hece ölçüsü ile yazılmıştır.
2. Türkçe'miz en çok konuşulan diller arasındadır.
3. Ankara'nın başkent olduğunu herkes bilir.
4. Yarışmada İspanya'lı bir grup genç şarkı söyledi..

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde kesme işaretinin kullanımı yanlıştır?

A) 1 ve 2.
B) 2 ve 4.
C) 3 ve 4.
D) 2 ve 3.

D) Güneş( )in doğuşuyla herkes yollara düştü.

3. Aşağıdakilerin hangisinde kısa çizgi (-) yanlış kullanılmıştır?

A) İstanbul-İzmir arası uçak seferlerinin saatlerine bak.

B) Birçok betimlemeye – açıklamaya – yazısında yer verdi.

C) 1889-1974 yılları arasında hangi siyasi olaylar gerçekleşti?

D) "-lik" ekinden türeyen isimlere örnek verir misin?

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kısa çizgi (–) yanlış kullanılmıştır?

A) 2015 – 2016 futbol sezonu geçen ay başladı.

B) Annem bugün alış–verişe çıkacağını söyledi.

C) "gel–" fiilinin şimdiki zaman çekimini yapın.

D) Türkçe–Fransızca sözlük almak için kırtasiyeye gitti.

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

Köşeli Ayraç ([ ])

Ayraç içinde ayraç kullanılması gereken durumlarda yay ayraçtan önce köşeli ayraç kullanılır.

– Server Bedi [Peyami Safa (1899 – 1961)] Cumhuriyet dönemi yazarlarımızdandır.

Kesme İşareti (‘)

1) Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır.

– Kurtuluş Savaşı’nı anlatıyor.

Uyarı: Sonunda 3. teklik kişi iyelik eki olan özel ada, bu ek dışında başka bir iyelik eki getirildiğinde kesme işareti konmaz.

– Boğaz Köprümüzün güzelliği dillere destandır.

Uyarı: Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturum ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz.

– Babam İş Bankasında çalışıyor.

Uyarı:Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz.

– Türkçülük, Türklerin, Türklüğün

2) Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur.

– Nazlı Hanım’a gidiyoruz.

3) Kısaltmalara ve sayılara getirilen ekleri ayırmak için kullanılır.

– TDK’nin

– 8’inci madde

4) Ünlü düşmesini göstermek için kullanılır.

– Güzelliğin on par’etmez.

5) Bir ek veya harften sonra gelen ekleri ayırmak için konur.

– a’dan z’ye kadar

7.

Öğretmen yüzümüze bakarak ( )

( ) Hemen buraya gelin ( ) Sizi kaç kere daha uyarmam gerekiyor ( )

Yukarıda ayraçla belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilemez?

A) Tırnak işareti
B) İki nokta
C) Uzun çizgi
D) Ünlem

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti yanlış kullanılmıştır?

A) Akşam Ahmet’ler bize gelecekmiş.
B) Karşılaşma saat 19.15’te başlayacak.
C) TRT’nin düzenlediği yarışmaya katıldım.
D) Tuz Gölü’nde çevre kirliliği varmış.

9.



Leyla: Özel olarak belirtmek istenen sözcük tırnak içine alınır.



Gül: Karşılıklı konuşmalarda konuşan değiştikçe kısa çizgi konur.



Mert: Cümle içinde virgülle ayrılmış tür ve takımları birbirinden ayırmak için noktalı virgül kullanılır.



Ali: Yüklemden uzak kalmış özneden sonra virgül kullanılır.

Yukarıdaki çocuklardan hangisi noktalama işaretlerinin kullanım yerleriyle ilgili yanlış bilgi vermiştir?

A) Ali
B) Mert
C) Leyla
D) Gül

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kısa çizginin (-) kullanımı doğru değildir?

A) “sula- , gizle- , azal-” eylemleri türemiş yapılıdır.
B) Ankara - İstanbul uçak seferleri iptal edilmiş.
C) Gazetede -Hürriyet gazetesinde- bu yazıyı okumuştum.
D) Çocuk, babasına:

-Ne zaman eve gideceğiz, diye sordu.

11. Çocuğunuza hâlâ seni leylekler getirdi ( ) diyorsanız arkasından gelecek şu soruya hazırlıklı olun ( ) ( ) Peki, ben niye uçamıyorum o zaman ( ) ( )

Bu parçada parantezle belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

A) (!) (-) (“) (?) (”)
B) (,) (:) (“) (?) (”)
C) (,) (“) (-) (?) (”)
D) (,) (;) (-) (?) (!)

12.

Cümle içinde ara söz ve ara cümleleri ayırmak için kısa çizgi kullanılır.

Aşağıdakilerin hangisindeki kısa çizgi bu görevde değildir?

A) Bu konuyu - izin verirseniz - arkadaşlarımla konuşacağım.
B) Biraz düşündü - ben de geleyim - dedi isteksizce.
C) Giresun’a - doğduğum şehre - hiç gidemedim.
D) Uçaktaki yolcular - en çok da yaşlılar - paniklediler.

KVA Yayınları

NOKTALAMA İŞARETLERİ
Değerlendirme Testi

TEST 5

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Orhan Kemal'in öyküleri çağdaşları arasında özel bir yere sahiptir( ) Kurguları özgün değilmiş
I
izlenimi uyandırsa da olayları somut bir biçimde canlandıran yalın ve çarpıcı anlatımı, karakterlerinin gerçekmiş gibi bir izlenim uyandırdıkları o canlı konuşmaları, davranışları ve yüzleri bu öykülere sadece gerçeklikle açıklanamayan ve çağdaşları arasında benzerlerine çok az rastlanan üstün bir nitelik kazandırır ( ) Onun öykülerinin anlattığı yaşantılar ve olaylar memleketin manzarasını
II
yansıtır, bu nedenle öykülerinde anlatılan toplumsal devinimi tüm gerçekliğiyle görürüz. Ayrıca bu öykülerde toplumun her kesiminden insanlarla karşılaşırız: dilenciler, işçiler, çocuklar, ev kadınları ( )Bu insanların yaşamlarını, sorunlarını, iç dünyalarını yansıtırken sevecen ve umut dolu bir tavır
III
sergilemiştir( ) Orhan Kemal'in şu iki eseri edebiyatımız için çok önemlidir( ) "Babaevi" adlı eserinde
IV
- en sevdiğim eseridir - çocukluk yıllarını ( ) "Avare Yıllar" adlı eserinde ise gençliğini anlatmıştır ( )

1. Bu metindeki numaralanmış yay ayraçlardan hangisine farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Bu metindeki altı çizili cümlede yay ayraçla gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

A) (;) (;) (.) B) (:) (.) (.)
C) (.) (;) (.) D) (:) (,) (.)

3. Bu metindeki altı çizili cümlede kullanılan kısa çizgilerin yerine aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi kullanılabilir?

A) Tırnak işareti B) Virgül
C) Köşeli ayraç D) Uzun çizgi

4. I. Eş görevli sözcük ve sözcük gruplarını ayırmak için kullanılmıştır.

II. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasında kullanılmıştır.

III. Sıralı cümleleri ayırmak için kullanılmıştır.

IV. Tırnak içinde verilmeyen alıntı cümleden sonra kullanılmıştır.

Bu metindeki virgüllerin kullanımı ile ilgili yukarıda verilenlerden hangileri söylenebilir?

A) I ve II. B) II ve III.
C) I ve III. D) II ve IV.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1.

Kitle iletişim araçları ( ) sosyal yaşantıyı önemli ölçüde etkilemektedir ( )

Yukarıdaki cümlede yay ayraçla gösterilen yerlere gelmesi gereken noktalama işaretlerini gerekçesiyle yazınız.

2.

"Bu akşam Gülşah'a ( ) alt komşumuza ( ) yemeğe davetliyiz.

Yukarıdaki cümlede yay ayraçla gösterilen yerlere gelmesi gereken noktalama işaretlerini belirleyip gerekçesiyle yazınız.

HIZLI BAKIŞ

3.

"Akşam olunca çalıların arasına sakladığı kazmasını alıyor (;) gün ağarıncaya kadar söküyor (,) koparıyor (,) kazıyordu (...)

Yukarıdaki cümlede yay ayraçla gösterilen yerlere getirilen noktalama işaretlerinden hangisinin yanlış kullanıldığını bulup doğrusunu aşağıya yazınız.

4.

Bu dünyada vazgeçilmez olan iki şey vardır ( ) dostlar ( ) aileler ( )

Yukarıdaki cümlede yay ayraçla gösterilen yerlere gelmesi gereken noktalama işaretlerini belirleyip gerekçesiyle yazınız.

5.

Doğru insan ( ) yalnızca okumuş ( ) bilgili insan değildir ( ) Aynı zamanda seven ( ) güvenen insandır ( )

Bu parçada ayraçla gösterilen yerlere, sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi konmalıdır?

A) (;) (,) (.) (,) (.)
B) (:) (,) (.) (;) (.)
C) (,) (,) (.) (,) (.)
D) (:) (;) (.) (;) (.)

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, noktalama yanlışı yapılmıştır?

A) İnsan okumalıdır: çünkü okumak insanı başka zihinlerle buluşturur.
B) "Kulağına küpe olmak" deyimi, öğüt verilen durumlarda kullanılır.
C) Entelektüel, bilgiyi seven bir kişiliği; dostça, sevecen davranışları vardı.
D) İnsan, deneyimleri ile hayatının rotasını belirler.

7. Tembellik ( ) bazı tehlikeleri içinde barındırır ( ) inançsızlık ( ) azla yetinme ( ) Bu sebepten tembellik insanın başına gelebilecek en kötü şeydir ( )

Bu paragrafta ayraçların içine hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

A) (,) (.) (,) (:) (.)
B) (.) (,) (,) (,) (.)
C) (,) (:) (,) (…) (.)
D) (,) (,) (.) (,) (...)

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

A) Off, çok sıkıcı bir pazar sabahı!
B) Kış meyveleri şunlardır: portakal, mandalina, üzüm...
C) Ali'nin en sevdiği kişi, Can; Can'ın en sevdiği kişi ise Selen idi.
D) Bu kitabı da okudum... Ödevim kalmadı.

9. Kimleri mi okuyorum ( ) Sait Faik'i ( ) Sabahattin Ali'yi ( ) Yaşar Kemal'i ( )

Bu cümlede ayraçla gösterilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

A) (?) (,) (,) (.)
B) (?) (,) (,) (...)
C) (.) (,) (,) (...)
D) (.) (,) (,) (.)

10.

Üzüntümden size de bahsetmek istiyorum ( ) O evin önünden geçmeye yüreğim dayanmıyor ( ) Uzun zamandır zihnimi kemiren bir hatıra ( ) acı veren bir hatıra ( )

Bu parçada ayraçla belirtilen yerlere sırasıyla, aşağıdaki noktalama işaretlerinin hangisi getirilmelidir?

A) (?) (.) (,) (.)
B) (:) (.) (,) (...)
C) (;) (.) (,) (...)
D) (!) (.) (,) (...)

KVA Yayınları

NOKTALAMA İŞARETLERİ
Değerlendirme Testi

TEST 6

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama işaretlerinin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**

A) Annemin en büyük zevki, büyük bir özenle ve yılların tecrübesiyle yaptığı çeşit çeşit yemeği misafirlerine ikram etmekti.

B) Hey, koca Yusuf! Bu yarışmayı bitirmeden mi gideceksin?

C) Ummadığın bir anda bir mucize olur, karanlıkları, umutsuzlukları alır götürür.

D) Büyük sanatçımız (!) bir kez daha tek düşüncesinin kitaplarının çok satılması olduğunu kanıtladı, popüler olanın yanında yer aldı.

2. İki şey onunla aranızdaki mesafeyi kapatmanızı sağlar ( ) Biri dinlemek ( ) öteki anlayış ( )

Yukarıda parantezlerle belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

A) (;) (;) (…) B) (:) (;) (.)

C) (,) (,) (…) D) (:) (,) (.)

3. Selin (1) yıl boyunca çok çalışıp (2) her işin altından alnının akıyla çıkmaya (3) işlerini en iyi şekilde bitirmeye çalıştı (4)

Yukarıdaki cümlede numaralanmış yerlerden hangisine noktalama işareti koymaya gerek <u>yoktur</u>?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

4. Yaralı, polisten bilgi almak istedi.

Aşağıdakilerin hangisinde virgül bu cümledeki göreviyle kullanılmıştır?

A) Otobüs bekleyen ihtiyar, kadına bir şeyler söyledi.

B) Başarı, insanın her zaman elde etmek istediği bir şeydir.

C) Bütün aramalarımıza rağmen, zavallı adamı bulamadık.

D) İki gün sonra İstanbul'a trenle gideceğim, dedi.

5. O zaman insanoğlu (I) düşünce ile eylem (II) tutku ile korku (III) söz ile nesne arasındaki barışı yakalayacaktır. Otomatik yazmak gibi bir çaba artık harcanmayacaktır çünkü konuşmak (IV) yaratmak anlamına gelecektir.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. Irmaklar ( ) çok güzel bir yaşam dersidir ( ) Onlar ( ) küçük engeller üzerinde köprürür ( ) büyüklerin yanından usulca geçer.

Yukarıda ayraçla gösterilen yerlere, sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

A) (;) (.) (,) (;) B) (;) (.) (;) (.)

C) (,) (.) (;) (;) D) (,) (.) (,) (;)

5.

Sevinçli (,) hüzünlü (,) kızgın (,) kırgın anlarında hep yanında olmaya çalıştım. Desteğimi ondan hiç esirgemedim (,) bir dost olarak üzerime düşeni yaptım.

Yukarıdaki metinde yay ayraçla gösterilen virgüllerden hangisinin farklı bir görevde kullanıldığını belirleyip gerekçesiyle yazınız.

6.

Annem ( ) kardeşim Galatasaraylı ( ) babam ( ) ben Beşiktaşlıyız.

Yukarıdaki cümlede yay ayraçla gösterilen yerlere gelmesi gereken noktalama işaretlerini belirleyip gerekçeleriyle yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

7.

Gençler ( ) yaşlılara karşı sabırlı ve anlayışlı olmalıdırlar ( ) Aksi halde ( )

Yukarıdaki cümlede yay ayraçla belirtilen yerlere getirilecek noktalama işaretlerini belirleyip gerekçeleriyle yazınız.

8.

Ben mi çıldırdım ( ) sen mi delirdin ( )

Yukarıdaki cümlede yay ayraçla gösterilen yerlere getirilebilecek noktalama işaretlerini belirleyip yazınız.

7 – 10. soruları metne göre cevaplayınız.

Çocukluğumdan beri haritaya ne zaman baksam gözüm hemen bir "ada" arar ( ) şehir ( ) vilayet ( ) havalı isimlerden hemen mavi sahile kayar ( ) Robinson Cruose (Robinson Kuruzo)'yu okumuşumdur herhalde, unuttum gitti. Onun zoruyla mavi boyaların üstünde bir garip ada ismini okuyunca hülyaya daldığımı sanmıyorum. Romanlar yüzünden adaları sevdiğimi pek ummuyorum ama belki de o yüzdendir. Haritada ada görmeyeyim. İçimde dostluklar, sevgiler bir karıncalanmadır başlayıverir. Balık ağı, pul, güzel çocuklar, sisli bir deniz belirirdi gözlerimin önünde.

İşte çocukluğumun ve gençliğimin haritalarındaki adalar beni sonunda bir gün özlediğim gibi bir adaya bırakıverdi. Gittiğim motorla yine geri dönmüştüm. Kayığı temizleyenler sekiz kişi idi. Yedisi bizim ordandı. Sekizincisini: zayıf, sarı saçlı, hastalıklı adamı, hiç görmemiştim. Ne kadar dostça, ne kadar içten bir sevgi ile çalışıyordu.

Balığın bol çıkmaya başladığı duyulduğu zaman, dışardan da insanlar gelirdi. Dışardan ırıp katılanlar pay almazdı. Irıp tayfası ile reis, gönüllerinden ne koparsa o kadar balık verirdi kendilerine.

7. Metinde yay ayraçla gösterilen yerlere, sırasıyla hangi noktalama işaretleri konmalıdır?

A) (,) (,) (,) (...)
B) (;) (,) (,) (.)
C) (,) (;) (,) (...)
D) (:) (,) (;) (.)

8. "Balık ağı, pul, güzel çocuklar, sisli bir deniz belirirdi gözlerimin önünde."

cümlesinde virgülün kullanım görevi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Eş görevli kelime ve kelime gruplarını ayırmak
B) Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak
C) Ara söz ve ara cümleleri ayırmak
D) Yüklemden uzak düşen özneyi belirtmek

9. Metinde altı çizii cümledeki noktalama yanlışının düzeltilmiş hali aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sekizincisini; zayıf, sarı saçlı, hastalıklı adamı, hiç görmemiştim.
B) Sekizincisini: zayıf, sarı saçlı, hastalıklı adamı hiç görmemiştim.
C) Sekizincisini "zayıf, sarı saçlı, hastalıklı" adamı, hiç görmemiştim...
D) Sekizincisini –zayıf, sarı saçlı, hastalıklı adamı –hiç görmemiştim.

10. Metinde geçen "Irıp tayfası ile reis, gönüllerinden ne koparsa o kadar balık verirdi kendilerine." **cümlesindeki virgülün kullanımına benzer bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?**

A) Bu akşam tiyatroya gidiyor musun, diye sordu.
B) Evet, otuz yıldır bu mahallede oturuyorlarmış.
C) Fotoğraflarıma baktım, hepsini tek tek inceledim.
D) Yaşlı kadın, dalgın bakışlarıyla etrafı izledi.

KVA Yayınları

EYLEMSİ
İsim Fiil (Ad Eylem)

TEST 1

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

(1) Yeni bir güne başlarken kendinize "Bugün başkalarına nasıl yararlı olabilirim?" diye sorun. Eğer zihninizde başkalarına yardım etmek gibi bir hedef belirlemişseniz bunun için büyüklü küçüklü pek çok fırsat alanı olduğunu göreceksiniz. (2) Fırsatlar sonsuzdur. Kimi zaman trende, otobüste yaşlı birine yerimizi vermek, kimi zaman ihtiyaç sahibi birine az da olsa maddi yardımda bulunmak, kimi zaman da insanlara güler yüzlü davranarak moral vermek şeklinde yararlı olabiliriz. İşin anahtarı, insanlara iyilik yapmanın bir kereye mahsus bir çaba olmadığını anlamamızdır. (3) Yoldan geçenlere zarar verebilecek küçük bir taşı, çöpü kenara atmak ya da birini rahatlatmak için onu empatiyle dinlemek ya da küçük bir çocuğa dondurma almak gibi günlük durumlar hayatımızın bir parçası haline geldiğinde bu tutumumuzdan da zevk almaya başlayacağız. Yaptığımız iyiliklerin karşılığını insanlardan maddi olarak beklemek yerine karşılığını iç dünyamızda hissetmeye çalışmalıyız. (4) Bu hayatımızdaki en değerli şey olmalıdır.

1. **Yukarıdaki metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde ad eylem vardır?**

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

2. **Yukarıdaki metinde altı çizili sözcüklerden hangisi ad eylemdir?**

A) geçenlere B) atmak
C) geldiğinde D) başlayacağız

3. Fiilimsiler, hareket anlamını yitirerek kalıcı birer isim haline gelebilir.

Bu bilgiye örnek olabilecek bir kullanım metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde vardır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

4. **Metinde geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi ad eylemdir?**

A) beklemek B) dondurma
C) olmalıdır D) çalışmalıyız

HIZLI BAKIŞ

Eylemsiler hareket anlamını yitirmeden isim, sıfat veya zarf görevinde kullanılan sözcüklerdir.

Özellikleri:

1) Eylemsiler kip ve kişi eki almaz.

2) Eylemsiler olumsuzluk eki alabilir.

Örnek:

Okumayan insanları sevmem.

3) Eylemsiler iyelik eki alabilir.

Örnek:

Artık yürüyüşüm epeyce düzeldi.

4) Eylemsiler, ek eylem alarak yüklem olabilir.

Örnek:

Onun tek arzusu seni görmekti.

Eylemsiler isim fiil, sıfat fiil ve zarf fiil olmak üzere üçe ayrılır.

İsim Fiil (Ad Eylem)

İsim fiil (ad eylem) eylem kök ve gövdelerine –mek, –me, –iş eklerinden biri getirilerek yapılır.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Örnek:

Çalışmak gerekiyor.

Kedinin kaçışı çok komikti.

Çocuk okumaya başladı.

Bazı sözcükler, fiilimsi eki alır ama hareket anlamlarını kaybederler, bunlara kalıcı isim denir.

Örnek:

Dedeme çakmak aldık.

Apartmanın girişinde bekliyorum.

Akşama dolma yapar mısın?

–me olumsuzluk anlamı verirse olumsuzluk eki olur.

Örnek:

Yazdıklarımı sakın okuma.

↓

olumsuzluk eki

Çocuk okumaya başladı.

↓

isim fiil

Seni görmemeye dayanamam.

↙ ↘

olumsuzluk eki — isim fiil

İsim fiiller, bir isim tamlamasında tamlayan ya da tamlanan olabilirler.

Örnek:

Okumanın (Tamlayan) önemi (Tamlanan)

Çocuğun (Tamlayan) okuması (Tamlanan)

5. **Aşağıdaki mısraların hangisinde isim fiil vardır?**

A) Ok gıcırtısından, kalkan sesinden
Dağlar seda verip seslenmelidir

B) Kazanmak istersen sen de zaferi
Gürleyen sesinle doldur gökleri

C) Bu tunç mızraklar, dinç süvariler
Sefere çıkınca yerle gök titrer

D) Senelerce sana hasret taşıyan
Bir gönülle kollarına atılsam

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim fiil vardır?**

A) Eve ulaşır ulaşmaz haber ver.

B) Aldığı elbiseyi herkes beğendi.

C) Çalışmayı çok sevdiğini söylüyor.

D) Tanıdığı insanların sayısı çok fazla.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim fiil vardır?**

A) Ulusların yükselmesini sağlayan güç, bilimdir.

B) Dayımlar yaz tatilinde Antalya'daki yazlığımıza gelecekmiş.

C) Bu kitapların çoğunu şimdiye kadar okumalıydın.

D) O acı olayların yaşandığı yıllarda ben henüz doğmamıştım.

8. "-me, -ma" eki alan bazı sözcükler hareket bildirmedikleri için eylemsi özelliği taşımaz.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir örnek vardır?

A) Şimdi dinlenmenin zamanı değil.

B) Söylediklerini anlamaya çalışıyordum.

C) Odayı temizlemeyi sakın unutmayın.

D) Aldıklarınızı danışmaya bırakabilirdiniz.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçen altı çizili sözcük isim fiil değildir?**

A) Anlatmak, insan için vazgeçilmez bir ihtiyaçtır.

B) Erken bir vakitte gidişi hepimizi şaşırtmıştı.

C) Bir noktada birleşmiş vatanın dört bucağı.

D) Otobüse yetişmek için hızla koşmaya başladık.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim fiil kullanılmamıştır?**

A) Yeniden yola düşmek üzere biraz önce evden ayrıldı.

B) Ümitleri, ümitsizliğe dönüştürmemeye çalışıyoruz.

C) Açık havada yürümenin hepimize iyi geleceğini düşünüyorum.

D) Yalnızca kendini düşünen adamdan kimseye hayır gelmez.

KVA Yayınları

EYLEMSİ
Sıfat Fiil (Sıfat Eylem)

TEST 2

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat eylem kullanılmıştır?

A) Dostlarıyla baş başa bir gece geçirmek istiyordu.

B) Eski günleri hatırladıkça çok mutlu oluyorum.

C) Annem sevdiği arkadaşlarını yemeğe çağırdı.

D) İngilizcesini bu yıl ilerletmeye karar vermiş.

2. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi sıfat fiil değildir?

A) Gelecek günlerde sıkıntılar yaşayabiliriz.

B) Solmuş çiçeklere bakınca hüzünlenirim.

C) Görür gözüm bu yaşlılıkta görmez oldu.

D) Yıkanacak çamaşırların hepsi bugün.

3. Aşağıdaki cümlelerde geçen ikilemelerden hangisi sıfat fiillerden oluşmuştur?

A) Buraya gelen giden belli olmaz.

B) Güle oynaya tatile gittiler.

C) Yeme içme zamanı gelince mutluyum.

D) Vazoyu sarıp sarmalayıp bana getirmiş.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat fiil kullanılmıştır?

A) Gördüğümüz binalar çok büyüktü.

B) O bahçe gerçekten çok güzelmiş.

C) Çok başarılı bir öğrenciymiş.

D) Üzerindeki elbise oldukça eskiydi.

5. Bazı sıfat fiiller adlaşırlar, bunlara adlaşmış ortaç (sıfat fiil) denir.

Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde böyle bir durum söz konusudur?

A) Gezen her zaman öğrenir.

B) Ağızdan çıkan söz geri dönmez.

C) Atılan her adım iyiliğe gitmeli.

D) Ne verirsen onu alırsın.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat fiil yoktur?

A) Dünkü konserde senin arkanda gitar çalan kimdi?

B) Aklımdan geçenler ile yaptıklarım örtüşmüyor.

C) Konuştuğun konular kimseyi ilgilendirmez.

D) Dinlediklerimin etkisi zaman geçse de hala üzerimde.

HIZLI BAKIŞ

Sıfat Fiil (Sıfat Eylem) (Ortaç)

Eylem kök ve gövdelerine –an, –esi, –mez, –ar, –dik, –ecek, –miş ekleri getirilerek sıfat fiil yapılır.

Örnek:

Ağlayan çocuğu yanımıza çağırdık.

Öpülesi elleri vardı kadının.

Utanmaz adam yine hırsızlık yapmış.

Koşar adım yürüdük.

Tanıdık insanlar var burada.

Yaşanacak yer değil burası.

Geçmiş günleri özlemle anıyoruz.

Sıfat fiilden sonraki isim düşerse ya da sıfat fiil çekim eki alırsa adlaşır.

Örnek:

Konuşan çocuk sustu.
(sıfat fiil) (isim)

Konuşan birdenbire sustu.
(Adlaşmış sıfat fiil)

Yapılacak işleri söyledi.
(sıfat fiil) (isim)

Yapılacakları söyledi.
(adlaşmış sıfat fiil)

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Bu kullanımlar sıfat fiilin görevini belirler. Sıfat fiilin iki görevi vardır.

1. Sıfat tamlaması kurmak

Sıfat fiil bir isimden önce gelip onu etkilerse sıfat tamlaması kurar.

Örnek:

Gelen konukları karşıladık.
sıfat isim
sıfat tamlaması

2. Adlaşmış sıfat fiil yapmak

Sıfat fillden sonra gelen ad düşerse ya da sıfat fiil çekim eki alırsa adlaşır.

Örnek:

Gelenleri karşıladık.
Adlaşmış sıfat fiil

Uyarı:

Sıfat fiil eki almış bazı sözcükler, hareket anlamlarını yitirerek kalıcı isim olur.

Örnek:

Durakta dolmuş beklerken sohbet ettik.

Bugün öğle yemeğinde döner yedik.

Burada sözcüğün eylem anlamını yitirip yitirmediğine dikkat edilmelidir.

Örnek:

Gelecek hafta buluşalım.
Sıfat fiil

Gelecek, hepimiz için aydınlıktı.
Kalıcı ad

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat eylem adlaşmıştır?

A) İsteyen, yukarıdan yemek alabiliyor.

B) Konuşan çocuklar dışarı çıkarıldı.

C) Dinlenen her kişi aynı şeyi anlattı.

D) Çalışan insanın hali bir başka.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-miş" eki alan sözcük eylemsi olarak kullanılmamıştır?

A) Dayanacak gücü kalmamış, demişti annesi.

B) Söylenmiş kötü sözlerin etkisiyle ona böyle davrandım.

C) Anneannemin zamanında yapılmış dantellerdi o attıkların.

D) Okunmuş romanların izleridir hala hafızamdaki sesler.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat fiil kullanılmıştır?

A) Ablam her sabah kahvaltıyı erkenden hazırlar.

B) Arkadaşımın kardeşi, altı yaşındayken okula başlamış.

C) Ütülenecek kıyafetleri anneme biraz önce verdim.

D) Tüm çocuklar tatil olunca kırlara koşmuştu.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat fiil kullanılmamıştır?

A) Annem, en sevdiğim yemekleri yapacağını söyledi.

B) Arkadaşımla geçmiş günleri özlemle yad ettik.

C) Gezilecek yerleri birer birer not ettim defterime.

D) Usulca eğilerek kulağına o günkü olayı anlattım.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat fiil kullanılmamıştır?

A) Dersin ortasında deli gibi bağıran sen miydin?

B) Elbiselerden maviliyi daha çok beğendim.

C) Karşımızda oturan, bize tuhaf tuhaf bakıyor.

D) Sevdiğini mutlu etmek için her zaman çabalardı.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-mış/-miş" ekini alan sözcük bir varlığın adı olmuştur?

A) Yıkanmış bulaşıkları yerine yerleştirdi.

B) Hasta olduğu için gelememiş kursa.

C) Dolmuş saatini sormak için onu aradım.

D) Sabaha kadar dertleşmiş eski okul arkadaşlarıyla.

KVA Yayınları

EYLEMSİ
Zarf Fiil (Zarf Eylem)

TEST 3

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf eylem kullanılmıştır?**

A) Genç kızın gözleri sevdiği adamdan başkasını görmüyordu.

B) Dağların arkasından geniş bir düzlüğe çıkmışlardı.

C) Aklına geleni birdenbire söylemeyi çok sever benim ablam.

D) Sohbet ilerledikçe herkesin neşesi artıyordu.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf fiil cümleye zaman anlamı katmamıştır?**

A) O yıkık dökük binayı görünce eski günlerimi hatırladım.

B) Yazışarak da anlaşabiliriz, diyordu genç adam.

C) Sesini duyunca ona olan özlemi bir kat daha arttı.

D) Etrafını şaşkın şaşkın izlerken arkadaşına çarptı.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "üzülmek" **eylemi bağ fiil olarak kullanılmıştır?**

A) Üzülmek maalesef bazı gerçekleri değiştirmiyor.

B) Sen üzülünce sanki dünyam başıma yıkılıyor.

C) O gün annemi bu kadar üzmek hiç istemedik elbette.

D) Sizleri hiçbir zaman üzmeyeceğime söz veriyorum.

4. Bağ fiiller cümleye zaman, koşul, gerekçe gibi anlamlar kazandırır.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde bağ fiil cümleye diğerlerinden farklı anlam kazandırmıştır?

A) Dün onları arayıp tek tek durumlarını öğrenmiş.

B) Arkadaşlarını görünce sevinci bir kat daha arttı.

C) Onu yolda koşarken gördüğünü söylüyordu.

D) Onlar gideli bu iş yerinde çok şey değişti, diyordu.

5. (I) Beğenilen bir elbise dikmek nasıl ustalık gerektiriyorsa şiir yazmak da ustalık gerektirir. (II) En zengin kavramlar ve sözcükler kötü bir ozanın elinde yok olup gider. (III) Tıpkı iyi bir kumaşın kötü bir terzi elinde çarçur olması gibi. (IV) Sanat, terzilikte olduğu gibi makası kullanabilme işidir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde zarf fiil kullanılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağ fiil yoktur?**

A) Dinlenirken bile her zaman işlerini düşünüyor.

B) Yürüdüğümde gördüğüm manzara çok güzeldi.

C) Bu sözleri dinlememek bence hiç akıllıca değil.

D) Telefonu eline alıp hemen çocuk doktorunu aradı.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Zarf Fiil (Bağ Eylem (Ulaç)

Zarf fiiller, zarf görevinde kullanılan fiilimsilerdir.

Eylem kök ya da gövdelerine

–madan

–dığında

–ince

–ip

–arak

–dıkça

–r... mez

–a... a

gibi ekler getirilerek yapılır.

Örnek:

Konuşmadan öylece oturduk.

Geldiğinde ben yemek yapıyordum.

Okuyunca beni anlayacaksın.

Gelir gelmez sofrayı hazırladım.

İçeriye güle oynaya girdik.

Durmaksızın çalışıyorum.

HIZLI BAKIŞ

Zarf fiiller, cümleye durum ya da zaman anlamı katar.

Örnek:

Çocuk içeriye koşarak girdi.
(durum)

Çalışmadan bu sınava girme.
(durum)

Annem gelince yemek
(zaman)
yiyeceğiz.

Çağırdığında yanında olurum.
(zaman)

Zarf fiil cümleye farklı bir anlam katmıştır sorularında buna dikkat etmek gerekir.

Örnek:

I. Gelirken süt aldım.
II. Yatar yatmaz uyudum.
III. Güle oynaya gittiler.
IV. Bunu çalışarak başardı.

Bu cümlelerden I ve II. cümlede zarf fiil cümleye zaman; III ve IV. cümlede durum anlamı katmıştır.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf fiil kullanılmamıştır?**

A) Bıkmadan saatlerce bulmaca çözebilirim.
B) Kadın bu aralar sürekli karşıma çıkıp duruyor.
C) Yemek hazır olunca annem beni hemen çağırırdı.
D) Sabahleyin erkenden uyanır, hemen bizi arar.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf fiil kullanılmıştır?**

A) Yazarın dergide çocuklara yönelik çok güzel yazıları var.
B) Doğa, bahar şarkısını söylemeye başladı her zamanki gibi.
C) Annesinin oturduğu sokağa her girdiğinde aklına gelir çocukluğu.
D) Sevgi olan yerde çiçekler solmaz, derdi anneannem bana küçükken.

9. **Aşağıdakilerin hangisinde zarf fiil cümleye zaman anlamı katmıştır?**

A) Karşılık beklemeksizin herkese yardım ederdi.
B) İstediği okula girmek için ölesiye çalışıyor.
C) Yaşlı kadın durup durup aynı şeyleri söylüyordu.
D) Üniversiteyi bitirir bitirmez şirketteki işe girmiş.

10.

Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında
Yürüyorum, arkama bakmadan(1) yürüyorum(2)
Yolumun karanlığa saplanan(3) noktasında
Sanki beni bekleyen(4) bir hayal görüyorum

Yukarıdaki şiirde altı çizili sözcüklerden hangisi zarf fiildir?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf fiil kullanılmamıştır?**

A) Küçükken bizim bahçede çok oyun oynardık onunla.
B) Evden kitaplarını alıp bir an önce kütüphaneye gitti.
C) Hepimiz güle oynaya okul bahçesinde koşmaktayız.
D) Öğrenciler mola vermeksizin içeride ders çalışıyordu.

12. **Aşağıdakilerin hangisinde geçen zarf fiil yükleme sorulan farklı bir sorunun yanıtıdır?**

A) Ailesinden izin almadan asla tek başına dışarı çıkmaz.
B) Amcam askerlik anılarını o gece gülerek anlatıyordu.
C) İki gündür durmaksızın yeni projeye çalışıyordu.
D) Otobüsten inerken okul arkadaşımla karşılaştık.

KVA Yayınları

EYLEMSİ
Değerlendirme Testi

TEST 4

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Mağaza vitrinlerindeki mankenleri bilirsiniz. Hepsi güler yüzlüdür ama dilleri olmadığı için soğuk-turlar. Onlar her ne kadar insan benzeri iseler de sahici insanları güzel yapan, sıcak yapan dildir. (I)

Ama her dil değil dilin de tatlısı olmalı. Tatlı dilli olmayanların sevimli ve cana yakın olmalarına imkan yoktur. Çünkü böyleleri kalp kırıp can yakar.

Dil yarası yaraların en derinidir, derler. Doğru bir sözdür. Çünkü dil yarası ruhun en gizli taraflarına doğru işler. Ve işlediği gibi kapanmak nedir bilmez. (II) Tatlı bir dil sayesinde en güç, en zor şeyleri kolaylıkla aşarız. En yapmayacağınız işleri size tatlı dille, güler yüzle yaptırıverirler. Tatlı dilli olmanın mucizelerinden biri de budur. Etrafınızda tatlı dilli biri mutlaka vardır. Onları dinlemek başlı başına bir zevktir. O söyler, siz dinlersiniz. Saatlerce hiçbir şey söylemeseniz bile o tatlı sözlerle siz konuşmuş gibi olursunuz. (III) Tatlı dilli olmak başlı başına bir kuvvettir. Dünyaya sevimli ve tatlı dilli gelmenin büyük avantajları vardır. Çünkü insanlar başkaları hakkındaki hükümlerini önce yüzlerine sonra konuşmalarına bakarak vermeye çalışırlar. (IV)

1. Metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde eylemsi sayısı diğerlerinden azdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Aşağıdakilerden hangisinde sıfat eylem bir numaralı cümledeki sıfat eylemle aynı görevde kullanılmıştır?

A) Söylediklerinin bu konuyla hiçbir alakası yok.

B) Atalarımız görünen köy kılavuz istemez demiş.

C) Uykuya dalmadan önce çalar saatimi kurmalıyım.

D) Sorunlara çözüm getiren yaklaşımlarını beğeniyorum.

3. Metinde geçen "Dünyaya sevimli ve tatlı dilli gelmenin büyük avantajları vardır." **cümlesinde geçen eylemsinin benzeri aşağıdakilerin hangisinde yoktur?**

A) Dikkatli bir dinleyici olmak elbette yetenek işidir.

B) Yağışlı günlerde dışarı çıkmayı çok sevmiyor.

C) Sen mutlu ol diye çok uzaklardan İstanbul'a geldik.

D) Ömür boyu burada böyle mutlu yaşamak istiyorum.

4. Aşağıdakilerin hangisindeki zarf eylem metinde numaralanmış dört numaralı cümleyle aynı görevde kullanılmıştır?

A) Düşe kalka ilerledik bu yollarda.

B) Bizi karşısında görünce çok sevindi.

C) Karnım acıktığında ellerim titriyordu.

D) Manzarayı gör diye fotoğraf çektik.

1.

"Çocuk, okulda olanları heyecanlanarak anlatıyordu."

Bu cümlede geçen "heyecanlanarak" **zarf fiilinin cümleye kattığı anlamı belirleyip yazınız.**

2.

"Konuştuğum insanlar beni bu konuda da yüreklendirdi."

Sıfat fiiller ya sıfat tamlaması kurma ya da adlaşmış sıfat fiil yapma görevinde kullanılır. Bu cümlede geçen sıfat fiili bulup hangi görevde kullanıldığını nedeniyle yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

3.

Kitle iletişim araçları, sosyal yaşantıyı önemli ölçüde etkilemektedir. Evlerimize radyolar, gazeteler, televizyonlar girdikçe birey olarak yeni şeyler öğrendik, geliştik fakat bunun yanı sıra, kişiler arası ilişki örüntülerimizde de değişiklikler ortaya çıktı. Bol sohbetli gece oturmalarının yerini, ailece televizyon seyretmeler aldı.

Bu metindeki altı çizili sözcüklerin türlerini belirleyip sözcükleri aşağıdaki uygun yere yazınız.

İsim:

Fiil:

Fiilimsi:

5.



Aleyna: Eylemsiler kip eki almaz.



Altay: Eylemsiler olumsuzluk eki almaz.



Buket: Eylemsiler kişi eki almaz.



İlknur: Eylemsiler ek eylem alarak yüklem olabilir.

Yukarıdaki öğrencilerden hangisi eylemsiler hakkında yanlış bilgi vermiştir?

A) Aleyna B) Altay
C) Buket D) İlknur

6.

Ben var isem ana dilimle varım
Türkçem benim bereketli toprağım
Akan sularımın sesi ondadır
Onunla güler, onunla ağlarım.

Yukarıdaki dörtlüğün kaçıncı dizesinde eylemsi vardır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

7. Pek çok kişi kendini sevmeyi (I) bencil olmakla (II) karıştırır. Oysa kişi kendini sevmezse (III) başkalarını nasıl sevsin? Kendinden memnun, kendi içinde huzurlu kişi, etrafına en çok sevgi verebilen (IV) kişidir.

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi eylemsi değildir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde eylemsi kullanılmıştır?

A) Gönül gurbet ele varma
Ya gelinir ya gelinmez

B) İncecikten bir kar yağar
Tozar Elif Elif

C) Yâre selam söylen seher yeli
Çıkıp şu yollara naz eylemesin

D) İstanbul'un orta yeri sinema
Garipliğim, mahzunluğum, duyurmayın anama

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ad eylem, sıfat eylem, bağ eylem bir arada kullanılmıştır?

A) Deneyimlere ya da akıl yürütmeye dayanarak öğüt veren atasözleri vardır.

B) Ak sakallı bir dede kitabın derinliklerinde geçmişi okuyor.

C) İnsan kimi zaman sessizliği kimi zaman da sessizlikten kurtulmayı ister.

D) Anılar olmadan insan yaşamayı sürdürmek istemez.

10. Deneyimle yetişmiş kişiler de kimi işleri yapabilir, başarabilirler. Yaptıkları işler üzerine yargıda da bulunabilirler. Ancak yapılan işle ilgili durumları, her yönden ele alıp incelemek, değişiklik yapmak ve çözüm önerilerinde bulunmak özellikle bilgili kişilerin işidir.

Yukarıdaki parçada kaç tane eylemsi kullanılmıştır?

A) 6 B) 7 C) 8 D) 9

KVA Yayınları

EYLEMSİ
Değerlendirme Testi

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Adamın biri ilk kez gittiği kasabada şaşkın şaşkın dolaşırken yol kenarında duran bir arabaya yanaşarak arka koltukta tek başına oturan bir çocuğa "Buraların yabancısıyım, parkın hemen yakınında bir fırın varmış onu arıyorum." der.

Çocuk arabanın penceresini indirir ve "Ben de buraya ilk kez geliyorum." der. "Sanırım sağ tarafa doğru giderseniz aradığınız yeri bulabilirsiniz." Adam çocuğun yabancı olduğunu söylemesine karşın tüm bunları nereden bildiğini sorar. Çocuk "Ihlamur çiçeklerinin kokusunu alıyorum, kuşların cıvıltıları da ordan geliyor, siz duymuyor musunuz?" der ve gülümser.

Adam, "Bu seslerin ve kokuların parktan değil de bir ağaçtan gelmediğini nereden biliyorsun?" deyince, çocuk, 'Tek bir ağaçtan bu denli yoğun koku gelmez, hem bu kokunun içine manolyaların da kokusu karışmış (I), ayrıca derin bir soluk alırsanız fırından henüz çıkmış (II) taze ekmeklerin de kokusunu alırsınız." diye cevap verir (III).

Bu sözler üzerine adam gözlerini kapatır ve derin bir soluk alır. İşte o an, tüm kokuları duyar. Teşekkür etmek için çocuğa dikkatli bakınca çocuğun gözlerinin görmediğini fark eder. Adamın susmasından bunu anlayan çocuk gözlerini kaçırarak şöyle der: "Üç yıl önce bir kaza geçirdim. Sizin gözleriniz sağlam değil mi?" Büyük bir şaşkınlık içinde gözleri dolan adam fırına doğru yönelirken şu sözleri söylemek (IV) zorunda kalır: "Artık emin değilim."

1. Metnin birinci cümlesindeki "gittiği" **sözcüğüyle ilgili,**

I. Çekimli eylemdir.
II. Adlaşmış sıfat fiildir.
III. Sıfat tamlaması kurmuş bir sıfat fiildir.
IV. Zaman anlamı katan bir zarf fiildir.

yargılarından hangisi söylenebilir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Metinde numaralanmış altı çizili sözcüklerden hangisi sıfat fiildir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Metnin son cümlesindeki altı çizili "söylemek" **sözcüğüyle ilgili,**

I. Çekimli eylemdir.
II. İsim fiildir.
III. Sıfat fiildir.
IV. Zarf fiildir.

yargılarından hangisi söylenebilir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

4. Metinde geçen "Sanırım sağ tarafa doğru giderseniz aradığınız yeri bulabilirsiniz." **cümlesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Yalnızca sıfat fiil vardır.
B) Bir sıfat fiil bir zarf fiil vardır.
C) Fiilimsi ek eylem alarak yüklem olmuştur.
D) Hiç fiilimsi kullanılmamıştır.

KVA Yayınları

TEST 5

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

4.

Umulmadık bir rüzgar mı coşturur

Kapı önünde büyüyen çiçekleri

Bu dizelerdeki altı çizili eylemsilerin türlerini, eklerini belirleyerek yazınız.

5.

Sorumluluklarını yerine getirince keyfi yerine geldi.

Bu cümledeki altı çizili fiilimsinin türünü ve cümleye kattığı anlamı aşağıdaki boşluğa yazınız.

HIZLI BAKIŞ

6.

O olaydan sonra ister istemez bu insanlardan kendimi soyutlama ihtiyacı hissettim.

Yukarıdaki cümlede yer alan fiilimsileri belirleyip türlerini aşağıya yazınız.

7.

İnandığımız her şey bir gün

Birleşip kurar yaşam hikayemizi

Çocukluk en güzel kahramanıdır

Toplar durmadan bilyemizi bebeğimizi

Bu şiirde geçen fiilimsileri yazıp toplam kaç fiilimsi kullanıldığını belirleyiniz.

5. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde sıfat fiil kullanılmamıştır?

A) Ağlar gözden, sahte sözden sakın.

B) Akacak kan damarda durmaz.

C) Ağlamayan çocuğa meme vermezler.

D) Ağır kazan geç kaynar.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi, niteleme göreviyle kullanılmıştır?

A) Toplantıya geldim ama sizi orada görmek nasip olmadı.

B) Ne bitmez dertmiş bu Allah'ım, insanı canından usandırdı.

C) İnsan çalışmayınca emeğin değerini anlamaz.

D) Yağmurun cama vuruşu, beni hep hüzünlendirir.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemsi kullanılmamıştır?

A) Yazar, sanat dünyasına yeni bir pencere açtı.

B) Hızla giden trenin penceresinden annesi el salladı.

C) Dışarıdan gelen sesler herkesi tedirgin etmişti.

D) Kitabı okudukça hayatında yeni pencereler açılıyordu.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

A) Yola çıktığımızda hava oldukça soğuktu.

B) Bıraktığım mektubu gözyaşlarıyla okumuş.

C) Ali çok başarılı bir öğrenciymiş.

D) Günümüzde başarılı olmak zordur.

9. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

A) Gezinti güvertesinde bir tanıdıkla konuşuyordum.

B) Şehrin arka sokaklarında değişik insanlarla karşılaşmıştım.

C) Oğlunu kızağa bindirip komşu kente götürdü.

D) Bizim müdürün odadan çıkışı biraz sert ve sinirliydi.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemsiye yer verilmemiştir?

A) Bunlar, orada da tartışılan kararlardı.

B) En büyük ideali bahçeli bir evde yaşamaktı.

C) Eve kadar gidip durumu öğrenebilirdi, dedi.

D) Arkadaşları gelirse her şey daha güzel olur.

KVA Yayınları

EYLEMSİ
Değerlendirme Testi

TEST 6

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

(I) İki alışveriş, (dostluk ve aşk) rastlantılara ve başkalarına bağlıdır; biri aramakla bulunmaz kolay kolay, öteki yaşla solar gider. (II) Onun için hayatımı doldurup doyuramazdı beni onlar. (III) Üçüncü alışveriş, kitaplarla kurduğumuz ilişkidir ki daha sağlam ve daha çok bizimdir. (IV) Ötekilerin başka üstünlükleri vardır ama bu üçüncüsü daha sürekli ve daha kolayca yararlıdır. Ömür boyu yanı başımda, her yerde elimin altındadır. Kitaplar yaşlılığımda ve yalnızlığımda avuturlar beni. Sıkıntılı bir avareliğin baskısından kurtarırlar. Hoşlanmadığım (I) kişilerin havasından dilediğim (II) zaman ayırıverirler beni. Fazla ağır basmadıkları, gücümü aşmadıkları zaman acılarımı törpülerler. Rahatımı kaçıran bir saplantıyı başımdan atmak için kitaplara başvurmaktan iyisi yoktur; hemen seni kendilerine çeker, içimdekinden uzaklaştırırlar. Öyleyken, onları yalnız daha gerçek, daha canlı, daha doğal rahatlıklar bulamadığım zaman aramama hiç de kızmaz, her zaman aynı yüzle karşılarlar beni.

Atını yularından tutup ardından çekene yürümek kolay gelir. Bizim Jacques, Napoli ve Sicilya Kralı o genç güzel, gürbüz adam, sedyeyle taşıtırmış kendini uzun yollarda. Başı fukara işi bir yastığa dayalı, bez kumaştan bir giysi ve takkeyle ama şahane bir alay gelirmiş ardından: tahtırevanlar, yularından çekilen (III) türlü türlü binek atları, rütbeli cübbeli görevliler... Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu dedirtecek gibi, iyileşmek (IV) elinde olan bir hastaya acınmaz. Pek doğru olan bu atasözünü ben denemiş ve kullanmış biri olarak kitaplardan gördüğüm yarar için söyleyebilirim. Gerçekten ben kitapları, kitap nedir bilmeyenlerden fazla kullanmam diyebilirim.

1. **Metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde eylemsi kullanılmamıştır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. **Metindeki numaralanmış eylemsilerden hangisi türü yönünden diğerlerinden farklıdır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. **Metinde geçen** "Rahatımı kaçıran bir saplantıyı başımdan atmak için kitaplara başvurmaktan iyisi yoktur." **cümlesinde geçen altı çizili filiimsinin benzeri aşağıdakilerin hangisine vardır?**

A) Aradığım kitabı bu kitapçıda bulabileceğimi düşünüyorum.

B) Saatlerdir elindeki çakmakla oynuyor adam.

C) Öğretmen beni koridorda görünce bana kızdı.

D) Okumak, insanın farklı dünyalara açılmasını sağlar.

4. **Metinde geçen** "Atını yularından (1) tutup ardından (2) çekene (3) yürümek (4) kolay gelir." **cümlesindeki altı çizili sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?**

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

8. "Bütün yaz güneşin etkisiyle kıpkırmızı olan elmalarımızı topladık."

Bu cümlede geçen fiilimsiyi ve türünü belirleyip yazınız.

9. "Bu söylenenler, kimsenin hoşuna gitmeyecek."

Yukarıdaki cümlede geçen fiilimsiyi belirleyip türünü yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

10.

Ben burdan taşınalı tam beş yıl olmuş.

Bu cümledeki fiilimsinin türünü belirleyip cümleye kattığı anlamı yazınız.

11.

"Basketbol oynadıkça boyu uzadı."

Bu cümledeki fiilimsinin türünü belirleyip ekini de göstererek yazınız.

5.



Serpilmeye başladı bir rüzgâr ince ince
Son yokuş noktasından düzlüğe çevrilince

Faruk Nafiz Çamlıbel

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi fiilimsidir?

A) Başladı B) Rüzgâr
C) Yokuş D) Çevrilince

6. Gençliği bir mutluluk dönemi saymak yanılgısına düşenler, ihtiyarlığı da acıklı bir dönem sayıyorlar. "Artık ben ihtiyarladım." dediğimde "Hayır, sadece yaşlandınız." diyorlar. Sanki yaşlanmakla ihtiyarlamak aynı anlama gelmiyormuş gibi.

Yukarıdaki parçada kaç tane eylemsi kullanılmıştır?

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

7. Beğenilen (I) bir elbise dikmek (II) nasıl ustalık gerektiriyorsa (III) şiir yazmak da ustalık gerektirir. En zengin kavramlar ve sözcükler kötü bir ozanın elinde yok olup (IV) gider.

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangisi eylemsi değildir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

8. Aşağıdaki mısraların hangisinde farklı türden iki fiilimsi bir arada bulunmaktadır?

A) Kalbimiz çırpınır yurdu andıkça
Gözlerde zaferin nazı yandıkça

B) İnsan doğunca bir defa
Andırır kırılacak bir dalı

C) Gönül gurbet ele varma
Ya gelinir ya gelinmez

D) Gönlüm dolaşırken yana yakıla
Ovada sabahlar, dağda akşamlar

9. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde fiilimsi yoktur?

A) Ulular köprü olsa basıp geçme.
B) Pilavdan dönenin kaşığı kırılsın.
C) Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir.
D) Bu bir ölüm kalım meselesidir.

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

A) Bir buluttan düşen yağmur
B) Bir yıldızdan damlayan nur
C) Bir yeşil yaprakta huzur
D) Bir gonca gülüşü olmak

KVA Yayınları

mıştı.

C) Orada oturan arkadaşlarını hiç unutmamıştı.

D) Başa gelmez iş olmaz, demişti sessizce.

2.

Sıfat fiiller kendisinden sonra gelen adın yerini aldıklarında adlaşır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir örnek vardır?

A) Onunla aynı katta oturan arkadaşlarını unutması mümkün değildi.

B) Onun planlı çalışma alışkanlığı kazanması gerekiyordu.

C) Ezik domatesleri bir kenara ayırmasını söylemiştik ona.

D) Orada çalışanların huzursuzluğu herkesi etkiliyordu.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden çok eylemsi vardır?**

A) Kimseye kırıcı davrandığını görmemiştik onun.

B) Çocukların huzur veren sesi hepimizi etkilerdi.

C) Onların yanına hızlı bir şekilde koşarak gitmişlerdi.

D) Düşünen insanın üretici olması çok kolaydır.

Bakıp imreniyorum akınına
Şehrin üstünden geçen bulutların
Belki gidiyorlardır yakınına
Rüyamızı kuşatan hudutların

Bu dörtlükte kaç eylemsi vardır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

5. (I) Gülen yüzler güzeldir. (II) En güzel halimiz, güler yüzlü halimizdir. (III) Havalar güzel gittiği zaman doğa da gülüyor demektir. (IV) Bebekler sımsıcak gülerler yüzleriyle, gözleriyle.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

6.

Vatan sevgisi, sevgilerin en yücesidir. Çocuğa bu sevgi ana kucağındayken ailede verilmeye (I) başlanmalı, okul eğitimiyle zenginleştirilerek (II) ve pekiştirilerek geliştirilmelidir (III). Çünkü vatan, onu seven (IV) insanlarla ileriye gidecektir.

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

KVA Yayınları

TEST 7

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

12.

"Anlatacaklarımı iyi dinle."

Bu cümledeki sıfat fiilin hangi görevde kullanıldığını gerekçesiyle yazınız.

13.

"Okuyanların kelime dağarcığı zengin olur."

Bu cümledeki fiilimsinin türünü belirleyip gerekçesiyle yazınız.

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

14.

"Hava güzelken biraz yürüyüş yapalım."

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün zarf fiil olup olmadığını nedeniyle birlikte yazınız.

15.

"Atılacak eşyalar bu odaya konulacak."

Bu cümlede altı çizili sözcüklerdeki "-ecek/-acak" eklerinin hangi işlevde kullanıldığını yazınız.

7 – 9. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Kale kapısından giriyoruz. İki üç katlı, tokmaklı ve ahşap kapılı evler, daracık sokaklar etrafına dizilmiş(1). Bahçelerde, kapı önünde sohbet eden kadınlar var. Bu, henüz komşuluk ilişkilerinin bitmediğini gösteriyor(2). Çocuklar sokaklarda, artık gördüğümüzde hatırladığımız oyunlardan birdirbir, uzun eşek ve köşe kapmaca oynuyor. Dik yamaçlar üzerinde bir kartal yuvası izlenimi bırakan(3) Ankara Kalesi'nin savunmaya elverişli özelliği tarihi gelişimi boyunca yerleşim yeri olmasını sağlamıştır(4).

7. Bu metindeki kaç numaralı altı çizili sözcük fiilimsidir?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

8. Metinde geçen "Bahçelerde, kapı önünde sohbet eden kadınlar var." **cümlesinde geçen fiilimsinin türce özdeşi aşağıdaki cümlelerin hangisinde yoktur?**

A) Kaynayan kazan kapak tutmaz.

B) Bugün çalışan yarın rahat eder.

C) Kazanmayanın kazanı kaynamaz.

D) İnsanlar için sakın kötü söz söyleme.

9. Metinde geçen "Çocuklar sokaklarda artık gördüğümüzde hatırladığımız(1) oyunlardan(2) birdirbir(3), uzun eşek ve köşe kapmaca oynuyor(4). **cümlesindeki altı çizili sözcüklerden hangisi fiilimsidir?**

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

10.

Cümleler	Eylemsiler
1. Tatilde gördüğü yerleri arkadaşlarına anlattı.	Sıfat Eylem
2. Sporcu dereceye girince takıma alındı.	Zarf Eylem
3. Hangimiz seyahat etmeyi sevmeyiz.	Ad Eylem
4. Yemek yemeyen çocuk annesini çileden çıkardı.	Ad Eylem

Yukarıdaki tabloya içinde eylemsiler bulunan cümleler yazılarak karşılarında da bu eylemsilerin türleri belirtilmiştir.

Buna göre numaralanmış cümlelerin hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

KVA Yayınları

CÜMLENİN ÖGELERİ
Temel Ögeler

TEST 1

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili bölüm özne görevinde kullanılmıştır?**

A) Bunu yapan kişinin vurdumduymaz tavrı çok üzücü.

B) Yukarıdan gelen gürültü sabahleyin hepimizi uyandırdı.

C) Uyanınca yaptığı ilk iş annesinin yanına gitmekti.

D) Kardeşimin başarısı bizi her zaman mutlu etti.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne yanlış belirtilmiştir?**

A) Bir zamanlar, biz bu filmleri çok seyrederdik.

B) Yarın sabah sen de bizimle geleceksin.

C) Şampiyonluğu duyan herkes sokağa fırlıyor.

D) Ailem, hafta sonu beni ziyarete gelecek.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi özne ve yüklemden oluşmuştur?**

A) Çalışmanın sonucu, insanın başarısıdır.

B) Bu yaşananlardan dolayı çok üzüldüm.

C) Akşamları genellikle yemek yemem.

D) Buna niçin bu kadar üzüldün?

4. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin öznesi de yüklemi de ad tamlamasıdır?**

A) Ders öğretmenim meğerse annemin arkadaşıymış.

B) Yazarın yapıtlarında cümleleri özenle işlemesi gerekir.

C) Arkadaşımın kitapları odamdaki sarı kolideymiş.

D) Bir yazarı en çok okurlarının ilgisizliği yaralar.

5. **Aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı, özne de yüklem de değildir?**

A) – Benimle mücadele etmeye hazır mısın?
– Hazır değilim.

B) – Elinde ne tutuyorsun?
– Kitap.

C) – Sana kapıyı kim açtı?
– Annem.

D) – Arkadaşının elinde ne var?
– Çiçek.

6. Rüstem Çavuş; koskocaman, pos bıyıklı, gözlerinin içi gülen, canlı, şakacı, hayat dolu bir kişidir.

Yukarıdaki cümlenin yüklemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) bir kişidir.

B) hayat dolu bir kişidir.

C) canlı, şakacı, hayat dolu bir kişidir.

D) koskocaman, pos bıyıklı, gözlerinin içi gülen, canlı, şakacı, hayat dolu bir kişidir.

HIZLI BAKIŞ

Cümlenin temel ögeleri özne ve yüklemdir.

Cümlede ögeleri bulabilmek için soruların tamamı yükleme sorulur.

Yüklem her zaman sonda değildir.

Örnek:

Ben görmedim onu bugünlerde.
yüklem

Yüklem her zaman eylem olmaz, isim soylu sözcükler ek eylem alarak yüklem olur.

Örnek:

- Bu işin sorumlusu sensin.
  yüklem (zamir)
- Bu başarı, okulun başarısıdır.
  Yüklem (isim tamlaması)
- Yüzüğündeki taş, ceviz kadardı.
  Yüklem (edat öbeği)
- En zeki öğrencim, Ali'ydi.
  Yüklem (isim)

İsim ve sıfat tamlamaları, birleşik eylemler, edat öbekleri, deyimler birer söz öbeği olduğu için bunlar öge olarak kullanıldığında parçalanmaz.

Örnek:

- Bütün hazırlıklar dedem içindi.
  Yüklem (edat öbeği)
- Bugün kardeşine sen göz kulak olacaksın.
  yüklem (deyim)
- Annemin kazağını ben giydim.
  nesne (isim tamlaması)

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Özne:

Cümlede özne işi yapan ya da özelliği taşıyan ögedir.

Yükleme sorulan "ne" veya "kim" sorusuyla bulunur.

Örnek:

- Sokaklar ıssızdı.
  Özne Yüklem

- Çocuklar uyudu.
  Özne Yüklem

- Özne sorularını sorarken yükleme –en, –an ekini eklersek özne ile nesneyi karıştırmayız.

Örnek:

Vazo kırıldı.
Özne Yüklem
(Kırılan ne?)

Öznenin çeşitleri vardır. Özne işi yapıyor veya özelliği taşıyorsa gerçek öznedir.

İşi yapmadığı halde özne görevindeyse sözde öznedir.

Cümlede yazılmıyor, yüklemdeki kişi ekinden anlaşılıyorsa gizli öznedir.

Annem kek yaptı.
Gerçek özne Yüklem

Sorular hazırlandı.
Sözde özne Yüklem

Ben / Ona çok kırıldım.
Gizli özne Yüklem

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gizli özne vardır?**

A) Bu yılki ürünün kalitesi oldukça iyiymiş.
B) Nereye gideceğimize karar verdim.
C) Hangimiz seyahat etmeyi sevmeyiz?
D) Anılar, insan yaşamının birer dokusudur.

8. **Aşağıdaki sorulardan hangisi özneyi buldurmaya yöneliktir?**

A) Apartmanın kapısını açan kimdi?
B) Yurt dışından bana ne getirdin?
C) Yıl sonu etkinlikleri için ne planlanıyor?
D) Doğum gününe kimleri çağıracaksın?

9. **Aşağıdaki sorulara verilen cevaplardan hangisi özne ya da yüklem değildir?**

A) – Arabanın hangi lastiği patladı?
– Arka lastiği.
B) – Doğum gününde ilk kim aradı?
– Annem.
C) – Ahmet amcam sana ne verdi?
– Şeker.
D) – Onların yeni evi nerede?
– Maslak'ta.

10. "Çevresindekilere yardım etmek için elinden geleni yapar." **cümlesinin yüklemi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?**

A) yapar
B) yardım etmek
C) elinden geleni yapar
D) yardım etmek için elinden geleni yapar

11. **Aşağıdakilerden hangisinde soru, cümlede bildirilen eylemi yapanı bulmaya yöneliktir?**

A) Onlar hangi otobüse bineceklermiş?
B) Aldığın kitabı mı beğenmedi?
C) Bu soruyu hangi öğretmenimiz hazırladı?
D) Üzerindeki kazağı kimden aldın?

12. Deniz arkeologlarının Sinop kıyılarında bulduğu batık kent, yörenin binlerce yıllık bir yerleşim yeri olduğunu değişik yönleriyle inandırıcı bir biçimde kanıtlıyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlenin öznesidir?

A) Deniz arkeologlarının Sinop kıyılarında bulduğu batık kent
B) Yörenin binlerce yıllık bir yerleşim yeri olduğunu
C) Deniz arkeologlarının
D) Binlerce yıllık bir yerleşim yeri

KVA Yayınları

CÜMLENİN ÖGELERİ
Yardımcı Ögeler

TEST 2

1. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi ögelerine yanlış ayrılmıştır?**

A) Çocuklarına nasıl bir sevgi gösterdiğine / hepimiz / şahit olduk.

B) Her yeni oluşum / bazı sancılar / doğurur.

C) İnanarak söylediğim sözleri / çağdaşlarım / hafife alıyor.

D) Herkesin gittiği / alışveriş merkezleri / uzak yerleşim alanlarındaydı.

2. "Çiçekler, yeryüzünü her gün masallara özgü renkleriyle süslüyordu." **cümlesiyle ögeleri ve ögelerinin sıralanışı bakımından özdeş olan cümle aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yarını bugünün ölçüleriyle inşa edebilirsiniz.

B) Sessizce ağlayıp sorunlarını düşünmeye başladı.

C) İstenilenleri eksiksiz yapmaya özen gösteriyordu.

D) Traktör, bütün köyü sabahın ilk saatlerinde gürültüsüyle uyandırıyordu.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zaman ifade eden bir zarf tümleci vardır?**

A) Arkadaşı sahnede bir yıldız gibi başarılıydı.

B) Çocukken bayramlar başka şeyler ifade ederdi.

C) Hızlıca pencereye bakıp masanın yanındaki koltuğa oturdu.

D) Başarılı olmak için bu iş yerinde çok çaba harcadı.

4. Öğle vakti gri bir bulut, yüce dağın başını sardı.

Bu cümlede yükleme sorulacak aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

A) Ne? B) Neyi?

C) Ne zaman? D) Ne ile?

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesne kullanılmamıştır?**

A) Okula giderken çantasına sevdiği oyuncağı koymuştu.

B) Herkesin iş yerinde belli sorumlulukları elbette vardır.

C) İstediğimiz evrakları yetkililer bize en kısa zamanda ulaştıracaklar.

D) Yeni aldığımız eşyaları dolaba güzelce yerleştir.

6. 1. Aynı sene o hastalık ona da bulaşmıştı.
2. Yanımda hiçbir arkadaşım yoktu.
3. Eskilerin moda anlayışı şimdiki gençleri etkiliyor.
4. Yakın dostlarım, ne kadar acı çektiğimi bilmiyorlardı.

Yukarıdaki cümlelerden hangileri, ögeleri ve ögelerinin sıralanışı yönünden aynıdır?

A) 1 ve 2. B) 1 ve 3.

C) 2 ve 4. D) 3 ve 4.

HIZLI BAKIŞ

Nesne:

Cümlede yapılan işten etkilenen öge nesnedir.

Belirtili ve belirtisiz nesne olmak üzere iki çeşit nesne vardır.

Belirtili nesneyi bulmak için yükleme "neyi, kimi", sorularını, belirtisiz nesneyi bulmak için yükleme "ne" sorusunu sorarız.

Uyarı:

Ögeleri bulurken önce yüklem, sonra özne sonra nesne bulunur. Bu sırayı bozarsak özne ile nesne karışabilir.

Örnek:

Yeni yıl yeni umutlar getirecek.
Özne Nesne Yüklem

Belirtili nesne belirtme hal ekini (–i hali) alır.

- Annem kazağını unutmuş.
  Özne Belirtili nesne Yüklem

- Arkadaşına İstanbul'u
  Belirtili nesne
  gezdirdi.
  Yüklem

- Geçen hafta aldığı kitabı
  Belirtili nesne
  hemen bitirmişti.
  Yüklem

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Dolaylı Tümleç:

Cümlede dolaylı tümleç (yer tamlayıcısı) görevinde kullanılan sözcük veya söz, ismin –e, –de, –den hal eklerinden birini alır.

Dolaylı tümleci (yer tamlayıcısı) bulmak için yükleme "kime, kimde, kimden, neye, neyde, neyden, nereye, nerede, nereden" sorularından biri sorulur.

Örnek:

- Akşam sinemaya gidelim.
  Zarf tümleci — Dolaylı tümleç — Yüklem
- Okuldan evrakları istediler.
  Dolaylı tümleç — Nesne — Yüklem
- Bize yeni fikirlerinden söz etti.
  Dolaylı tümleç — Dolaylı tümleç — Yüklem
- Bu kitaptan çok güzel şeyler öğrendim.
  Dolaylı tümleç — Nesne — Yüklem
- Yeşil pencereden bir gül at bana
  Dolaylı tümleç — Nesne — Yüklem — Dolaylı tümleç

7. Boğaz'ın her biri olağanüstü güzel deniz köşkü iskelelerine gezgin gözüyle baktığınızda Türk hanımlı harem ağalarını görürsünüz.

Yukarıdaki cümlede aşağıdaki ögelerden hangisi yoktur?

A) Belirtili Nesne
B) Zarf Tümleci
C) Yer Tamlayıcısı
D) Yüklem

8. "Yirmi yaşından fazla göstermeyen bir genç, çadırın önünde yan yatırılmış el arabasının üstünde saz çalıyordu." **cümlesindeki altı çizili söz öbeğinin görevi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Zarf Tamlayıcısı
B) Nesne
C) Özne
D) Yer Tamlayıcısı

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ögelerine ayırmada yanlışlık yapılmıştır?**

A) Adalarda / oturanlar / akşamüzeri iskeleye çıkıp gelenleri / karşılar.
B) Saat dokuza gelince / herkes / evine / dönmüştü.
C) Tellere vuran sağ eli / küçük fakat kendinden emin hareketler / yapıyordu.
D) Çavuş olduktan sonra / bizim evin yanındaki arsayı / aldı.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf tümleci kullanılmamıştır?**

A) Baharda onun alerjisi hemen başlar.
B) Yazar, bu düşünceyi okura iletmek ister.
C) Sabahleyin şemsiyemi almayı unuttum.
D) Yalnız benim için bak yeşil yeşil.

11. Canım kadar sevdiğim arkadaşımın bu sözleri bana ağır geldi.

Yukarıdaki cümlede aşağıdaki ögelerden hangisi yoktur?

A) Özne
B) Dolaylı Tümleç
C) Zarf Tümleci
D) Yüklem

12. **Aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı belirtili nesnedir?**

A) – Buraya kiminle geldin?
– Annemle.
B) – Nereyi temizledin?
– Mutfağı.
C) – Beni kim arayacak?
– Müdür.
D) – Benden istediğin nedir?
– Dürüstlük.

KVA Yayınları

CÜMLENİN ÖGELERİ
Yardımcı Ögeler

TEST 3

1.

Tatil yaklaşınca çocuklarda
Zarf tamlayıcısı Yer tamlayıcısı

garip bir heyecan başladı.
Nesne Yüklem

Yukarıdaki cümlede hangi öge yanlış verilmiştir?

A) Zarf Tamlayıcısı
B) Yer Tamlayıcısı
C) Nesne
D) Yüklem

2. Bu feryadı duyan ve ona kulak vermeyen kişi benim için suçludur.

Yukarıdaki cümlenin öge dizilişi aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A) Zarf Tamlayıcısı / Özne / Yüklem
B) Zarf Tamlayıcısı / Dolaylı Tümleç / Yüklem
C) Yüklem / Zarf Tamlayıcısı / Özne
D) Özne / Zarf Tamlayıcısı / Yüklem

3. İki katlı evimizin küçük penceresinden yansıyan ışık zihnimizin karanlık tünellerine yönelirken ben, annem ve babam gökyüzüne yol almak isterdik.

Yukarıdaki cümlede yer almayan öge aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özne
B) Zarf Tamlayıcısı
C) Yer Tamlayıcısı
D) Nesne

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim tamlaması nesne görevindedir?

A) Ayşe'nin gelinliği çok özel bir tasarımdı.
B) Toplantıya çocukların başarısı damga vurdu.
C) Yetkililer gençlerin sorunlarını velilerle paylaştı.
D) Dağ havası bu hafta sonu hepimize iyi geldi.

5. "Kardeşim, uzun bir çalışma sürecinden sonra diplomasını aldı." **cümlesinde yükleme sorulan aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?**

A) Kim?
B) Ne zaman?
C) Nasıl?
D) Neyi?

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ögelere ayırmada yanlışlık yapılmıştır?

A) Annesiyle buluşmak için / Ankara'ya / gitti.
B) Arkadaşının görkemli düğününü / görünce / mutlu oldu.
C) Yukarı çıkınca / bana / su / getirir misin?
D) Çalışmak ve uyumak / bazen / birbirini / tamamlıyor.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Zarf Tümleci (Belirteç Tümleci)

Zarf tümleci, yükleme sorulan "nasıl, ne zaman, ne kadar, niçin, neden, ne ile ve kim ile" sorularıyla bulunur.

Örnek:

- Dün akşam seni sordu.
  Zarf tümleci Nesne Yüklem
- Bebek dün gece az uyudu.
  Özne Zarf tümleci Zarf tümleci Yüklem

Yer–yön sözcükleri ek almadan yüklemi etkilerse zarf tümleci olur.

Yer–yön sözcükleri zarf tümleci olduğunda yükleme sorulan "nereye" sorusuna cevap verir.

Örnek:

- Çocuk yukarı çıktı.
  Zarf tümleci

Yer – yön sözcüğü "–e" hal ekini alıp "nereye" sorusuna cevap verirse dolaylı tümleç (yer tamlayıcısı) olur.

- Çocuk yukarıya çıktı.
  Yer tamlayıcısı

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1.

"Gelecekte, insanların çoğu teknolojiye uygun meslekler bulabilmek için uğraşacak." **cümlesinin ögelerini belirleyip yazınız.**

2.

(I) Kitap, içinde sınırsız bilgiyi barındıran bir haritadır. (II) Bu haritayı doğru okuyup o bilgilerden yararlanmak kişinin yeteneğiyle ilgilidir. (III) Bu yeteneği herkes değerlendiremez elbette.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi bir sıfat tamlamasıdır, belirleyip yüklemini yazınız.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisi öge sayısı bakımından diğerlerinden azdır?

A) Annesiyle babası onu görmek için ilk kez uçağa bindi.

B) Eskiden bahçelerde yetişen sebzeyi topraktan sofraya taşımak bir ayrıcalıktı.

C) Dün akşam söyledikleri kalbimi çok kırdı.

D) Annem dinlenmek için gittiği köyde arkadaşıyla çok eğlendi.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yükleme yöneltilen "nerede" sorusunun cevabı sıfat tamlamasıdır?

A) O yaz huzuru serin dalgalarda buldum.

B) Çantasını dün gece salonda unuttu.

C) Ayşe'nin evinde güzel bir parti yaptık.

D) Sempozyum Ankara'da gerçekleşecekmiş.

9. Aşağıdakilerin hangisinde yanıt cümlesi zarf tümlecidir?

A) Mağazadan ne aldınız?

B) Burayı nasıl buldunuz?

C) Bu çocuklar nereden geliyor?

D) Onu en çok sevindiren neydi?

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisi ögelerine yanlış ayrılmıştır?

A) Onun sevgisini / kazanmak / için çalışıyor.

B) Çocukları / mutluluklarını / pekiştiriyor.

C) Yemek bittiğinde / kardeşim / gitti.

D) Eski öğretmenim / bu parlak öğrencileri / okutacak.

11. Yolcu uğurlamaya gelenler vapur rıhtımdan kalkınca üzerlerinden ağır bir yük kalkmış gibi rahatladılar.

Bu cümlenin öge dizilişi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özne / Zarf tümleci / Zarf tümleci / Yüklem

B) Özne / Dolaylı tümleç / Zarf tümleci / Yüklem

C) Zarf tümleci / Özne / Zarf tümleci / Yüklem

D) Özne / Zarf tümleci / Yüklem

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ögeler dolaylı tümleç, nesne, yüklem sırasıyla verilmiştir?

A) Bu güzellikleri yeniden yaşamak istiyor.

B) Bu çalışmayı; anı, biyografi ve mizaha dayandırmış.

C) Anlattığı hikâyeden hiçbir şey anlamadık.

D) Aileden kalan serveti ile yeni bir iş kurabilirdi.

KVA Yayınları

CÜMLENİN ÖGELERİ
Vurgu, Ara Söz

TEST 4

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde vurgulanan öge diğerlerinden farklıdır?**

A) Odaya girince çocuk içli içli ağladı.

B) Şimdi olmasa bile onu akşam ararım.

C) Sınavlar sanırım temmuzda açıklanacak.

D) Gelip seni okulda görmeyi istemişti.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ara söz, dolaylı tümlecin açıklayıcısıdır?**

A) Makarnayı, ki ben hiç sevmem, çok güzel yapmıştı.

B) Adana'yı, doğduğum şehri, yeni kitabımda anlattım.

C) Anneme, benim için her şeyini feda eden insana, çok şey borçluyum.

D) Dedemi, ak saçlı İstanbul beyefendisini, hep saygı ile anıyorum.

3. **Aşağıdakilerin hangisinde eylemin yapılma zamanı vurgulanmıştır?**

A) Ödevleri bu sabah teslim edeceğim.

B) Bu tasarım bana hiç farklı gelmedi.

C) Eve gelince hızlıca yukarı çıktı.

D) Akşamları içimi bir hüzün kaplar.

4. "Derslerine güzel çalışanlar, her zaman başarı elde eder." **cümlesinde vurgulanan ifadenin cümledeki görevi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Belirtisiz Nesne

B) Yer Tamlayıcısı

C) Özne

D) Yüklem

5.

♥: Yeni sipariş edilen kitaplar, akşam mı gelecek?

★: Şiirleri de romanları kadar çok beğenilmiş.

Yukarıdaki cümlelerde vurgulanan kelimeler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak gösterilmiştir?

	♥	★
A)	akşam	şiirleri
B)	gelecek	beğenilmiş
C)	kitaplar	beğenilmiş
D)	gelecek	şiirleri

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ara söz bir ögenin açıklayıcısı olarak kullanılmamıştır?**

A) Canan Hanım'a, karşı komşuma, kahve içmeye gideceğim.

B) Ahmet Haşim'i, eminim ki hepiniz bilirsiniz, okumaktan çok zevk alırım.

C) Şu araba, kırmızı olan, yine bizim sokakta yanlış yere park etmiş.

D) Bursa'yı, doğduğum şehri,sevdiğim adamla yeniden keşfetmek istiyorum.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Cümlede Vurgu

Yüklemi eylem olan cümlelerde vurgu yüklemden önceki sözcükte, yüklemi isim olan cümlelerde vurgu yüklemin kendisindedir.

Örnek:

Annem bugün okula gelecek.
cümle vurgusu — yüklem (fiil)
(yer vurgulanmış)

Annem okula bugün gelecek.
cümle vurgusu — yüklem (fiil)
(zaman vurgulanmış)

Bugün okula annem gelecek.
cümle vurgusu — yüklem (fiil)
(kişi vurgulanmış)

Bugün hava çok sıcaktı.
yüklem (isim)

- "de, mi, ki" sözcükleri vurguyu kendinden önceki sözcüğe çeker.

Örnek:

O eve de gitmemiş.
cümle vurgusu

Sinemaya yarın mı gideceğiz?
cümle vurgusu

- Cümlere soru sözcüğü varsa vurgu soru sözcüğünde olur.

Seni kim buraya çağırdı?
cümle vurgusu

- Devrik cümlelerde vurgu yüklemde olur.

Elif bizimle konuştu dün akşam.
cümle vurgusu

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

Ara Söz

Cümledeki herhangi bir sözcük ya da söz grubuyla ilgili ek bir açıklama yapan sözcük ya da söz gruplarıdır. Ara sözler herhangi bir ögenin açıklaması olarak kullanılabilir.

Örnek:

Elif, yeşil gözlü olan, en yakın
Özne — Ara söz (öznenin açıklayıcısı)
arkadaşımdır.

İstanbul'a, bu büyülü kente,
Dolaylı tümleç — Ara söz (dolaylı tümlecin açıklayıcısı)
herkes aşıktır.

Cümledeki anlamı tamamlamak için cümlenin içine eklenen, cümlenin kurulumuyla direk bağlantılı olmayan cümleye ara cümle denir.

Örnek:

Beni dinlerken, çok da iyi bir dinleyici olduğu söylenemez,
ara söz
başka işlerle de ilgileniyordu.

Ara söz ve ara cümleler cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamı bozulmaz.

Cümle Dışı Unsurlar

Ara cümleler, bağlaçlar, ünlemler, seslenmeler cümle dışı unsurdur. Cümle, ögelerine ayrılırken onlar herhangi bir öge olmaz.

Çok ağladı çünkü yanlışlarını
Zarf tümleci — Yüklem — Cümle dışı unsur — Nesne
fark etmişti.
yüklem

Çocuklar, buraya bakın
Cümle dışı unsur — Dolaylı tümleç — Yüklem
şimdi
zarf tümleci

7. I. Şiirlerinde kullandığı dil, zaman içerisinde yolunu bulmuştur.

II. Sen ki her zaman gerçeklerin peşinden koşarsın.

III. Barış da sınavdan yüksek bir puan almış.

IV. O, her daim sevdiği insanları koruyup kollar.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde vurgulanan öge öznedir?

A) I ve II. B) II ve III.
C) I ve IV. D) II ve IV.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde vurgulanan öge belirtili nesnedir?

A) Karıncalar, buğday tanelerini hiç durmadan yuvalarına taşıdılar.

B) Yaptıklarımı, ona beğendirebilmek için uğraşıyorum.

C) Yaz tatili için bu akşam bütün planlar yapılmıştı.

D) Benim verdiğim kararlar kimseyi ilgilendirmez.

9. "Sezen Aksu, hayran olduğum sanatçı, şarkıları ile özel bir yere sahiptir."

I. Cümlenin vurgusu yüklem üzerindedir.

II. Ara söz öznenin açıklayıcısı konumundadır.

III. Cümle sadece özne ve yüklemden oluşmaktadır.

Yukarıdaki cümle ile ilgili olarak numaralanmış ifadelerden hangileri söylenebilir?

A) I ve III. B) I ve II.
C) II ve III. D) I, II, III.

10. Namık Kemal, vatan şairi, yazdığı şiirlerle dönemine damga vurmuştur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ara söz yukarıdaki cümle ile aynı görevde kullanılmıştır?

A) Üniversite yıllarımı, hayatımın en güzel zamanlarını, hep çok özlemişimdir.

B) Öğretmenimi, örnek aldığım bu kişiyi, her anlamda takdir ediyorum.

C) Deniz kenarını, huzur bulduğum yeri, hiçbir şeye değişmem.

D) Yasin, en yakın arkadaşım, yazın burada olmayacak.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ara söz, dolaylı tümlecin açıklayıcısı görevindedir?

A)

Pelin
Ali, sınıfın en parlak öğrencisi, çok yakışıklıdır.

B)

Yiğit
Yarın Çukurova'ya, beyaz altın diyarına, yolculuk var.

C)

Selin
Babamı, hayallerimin kahramanını, çok özlüyorum.

D)

Alp
Annem, neyse ki, bugün öğretmenimle görüşmedi.

12. "Davetsiz gelen döşeksiz oturur." **cümlesinde aşağıdaki ögelerden hangisi vurgulanmaktadır?**

A) Zarf Tamlayıcısı B) Nesne
C) Özne D) Yer Tamlayıcısı

KVA Yayınları

CÜMLENİN ÖGELERİ
Değerlendirme Testi

TEST 5

HIZLI BAKIŞ

1-3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Koyunpazarı'nda bir ufacık dükkân, bir küçük ocak yanıyor, bir ufak çocuk körük çekiyordu. İhtiyarlamış, küçülmüş ak sakallı küçük yüzlü bir adam, gözünde çifte gözlük, mini mini halkaları ateşte ısıtıp zincir bağlıyordu. Ne hoş manzara, gözüm ilişti. Dükkânın önünde kaldım. Bir çilingir dükkânı... Ufak kilitler, eski zaman kapı halkaları, menteşeler, ufak tefek şeyler yapıyor. Bunlardan pek çok yaparak dükkânın ötesine berisine asmış. Ne kadar da güzel görünüyor. Çocukluğumdan beri kapılar, anahtarlar hep ilgimi çekmiştir. Bu yüzden hiç düşünmeden içeri girdim. O büyülü dükkan içeriye girince daha da bir çekici hale gelmişti.

1. **Bu metindeki altı çizili söz grubu, içinde geçtiği cümlenin hangi ögesidir?**

A) Öznesi
B) Nesnesi
C) Zarf tamlayıcısı
D) Yer tamlayıcısı

2. **Metinde geçen** "İhtiyarlamış, küçülmüş ak sakallı küçük yüzlü bir adam; gözünde gözlük, mini mini halkaları ateşte ısıtıp zincir bağlıyordu." **cümlesinde aşağıdaki ögelerden hangisi yoktur?**

A) Özne
B) Zarf Tümleci
C) Dolaylı Tümleç
D) Nesne

3. **Metinde geçen** "Bunlardan pek çok yaparak dükkanın ötesine berisine asmış." **cümlesinde vurgulanan öge aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Özne
B) Nesne
C) Zarf Tümleci
D) Yer Tamlayıcısı

4. İnsanın ne düşündüğünü dobra dobra söylemesi en büyük yiğitlik ve dürüstlüktür.

Bu cümlenin öge sıralamasına benzer cümle aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Yıllardır görmediğim arkadaşımdan selam getirdi.
B) Mutluluk köşe bucak aranacak şey değildir.
C) Onca sıkıntıya rağmen baharı getirdik.
D) Başında onu denetleyen biri yokken bile ona güvenirim.

ETKİNLİKLER

3. "Bu bardakların yeri neresiydi?" **cümlesinde soru hangi ögeyi buldurmaya yöneliktir?**

4. "Bütün yaz, akşam yemeğini evimizin bahçesinde yedik." **cümlesinin ögelerini belirleyip gerekçeleriyle birlikte yazınız.**

5. "Arda dün seni okulun bahçesinde görmüş." **cümlesinde vurgulanan ögeyi belirleyip yazınız.**

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

6.

"Geçen gün Betül, çocukluk arkadaşım, bana ödevimi hazırlarken yardım etti." **cümlesinde geçen ara sözü belirleyip ara sözün hangi ögenin açıklayıcısı olduğunu yazınız.**

7.

"Şehir dışında yaşayan ailemi ziyaret etmek için hafta sonu, üç gün sonra, yola çıkacağız." **cümlesinde geçen ara sözü belirleyip ara sözün hangi ögenin açıklayıcısı olduğunu yazınız.**

8.

"Annem sana ve bana hediyeler almış." **cümlesinin ögelerini belirleyip gerekçesiyle birlikte yazınız.**

5. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinin öge sayısı diğerlerinden farklıdır?

A) Ağaç yaş iken eğilir.

B) İşleyen demir ışıldar.

C) Armut dalının dibine düşer.

D) Huylu huyundan vazgeçmez.

6. Osmanlı İmparatorluğu devrinde sanatçılar devletin ileri gelenlerinin desteğine dayanarak yaşamışlardır.

Yukarıdaki cümlenin öge sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yer Tamlayıcısı – Özne – Zarf Tümleci – Yüklem

B) Zarf Tümleci – Özne – Zarf Tümleci – Yüklem

C) Zarf Tümleci – Nesne – Zarf Tümleci – yüklem

D) Yer Tamlayıcısı – Nesne – Yer Tamlayıcısı – Yüklem

7.



Işık, zerdali ağaçlarını taptaze bir sabah rengine boyamıştı.

Ayşe

Ayşe'nin cümlesinde aşağıdaki ögelerden hangisi yoktur?

A) Özne

B) Nesne

C) Yer Tamlayıcısı

D) Zarf Tümleci

8. Herhangi bir resimden söz eden bir yazıyı okuduktan sonra siz yine de bu resmin kendisini okumaya çalışın.

Yukarıdaki cümlede aşağıdaki ögelerden hangisi yoktur?

A) Özne

B) Nesne

C) Zarf Tümleci

D) Yer Tamlayıcısı

9. Sakıp Sabancı Müzesi, 20. yüzyılın en büyük ressamlarından Pablo Picasso'nun 135 yapıtına ev sahipliği yapacak.

Bu cümlenin öge sıralaması aşağıdakilerin hangisidir?

A) Nesne – Yer Tamlayıcısı – Özne – Yüklem

B) Özne – Zarf Tümleci – Yer Tamlayıcısı – Yüklem

C) Özne – Yer Tamlayıcısı – Nesne – Yüklem

D) Nesne – Yer Tamlayıcısı – Nesne – Yüklem

10. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde öge sayısı diğerlerinden azdır?

A) Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.

B) Dost dostun ayıbını yüzüne söyler.

C) Mum dibine ışık vermez.

D) Kuzguna yavrusu Anka görünür.

KVA Yayınları

CÜMLENİN ÖGELERİ
Değerlendirme Testi

TEST 6

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

(I) Kedilerin tüylerinin yutulmasıyla vücutta kistlerin oluştuğununun söylendiğini duymuşsunuzdur. Hatta insanlar bunu şuna benzer bir şekilde ifade ederler genelde: "Kedinin tüyleri ciğerine yapışmış kist olmuş! "Bahsedilen kiste sebep olar kedinin tüyü değil, tüylerin üzerinde bulunan bir tür parazittir. Ancak insanlarda bahsedilen bu kistin oluyşmasının tek sebebi evde beslediğimiz küçük dostlarımız değildir. (II) Hatta evde özenle bakımını üstlendiğimiz ve parazit iğnelerini ya da haplarını ihmal etmediğimiz küçük dostlarımızdan bu hastalığını bize bulaşması imkansızdır.

(III) Kist iğnesi olarak bilinen bir tedavi küçük dostlarımızın vücudundaki parazitlerin yok edilmesini sağlar. Düzenli olarak uygulanan bu tedavi ile hayvanlardaki parazit varlığı önlenir ve böylece bize bulaşabilecek bir hastalık da kalmamış olur. Kedi tüyünün akciğere ulaşma ihtimali yoktur çünkü hava, soluk alma esnasında burun boşluğundan geçerken içinde bulunan yabancı cisimlerden de temizlenir. Sağlıklı bir kedinin tüylerinin yutulmasıyla diğer tüylerin yutulması arasında hiçbir fark yoktur. Bu nedenle hayvanları sevmekten ve onlarla evimizi paylaşmaktan korkmayın. (IV) Sevgi, paylaştıkça çoğalan bir duygudur.

1. Bu metindeki numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi bir söz grubundan oluşmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Bu metindeki numaralanmış cümlelerden hangisinin öznesi bir sıfat tamlamasından oluşmaktadır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Bu metindeki altı çizili cümlenin ögeleri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak gösterilmiştir?

A) Özne - Nesne - Yüklem

B) Zarf Tümleci - Özne - Yüklem

C) Dolaylı Tümleç - Nesne - Yüklem

D) Dolaylı Tümleç - Özne - Yüklem

4. Bu metindeki numaralanmış cümlelerden hangisi yalnızca özne ve yüklemden oluşmuştur?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

9.

Hayat, her zaman bize yeni şeyler öğretmeye çalışır. **Bu cümleyi ögelerine ayırıp yazınız.**

10.

(1) Adam elindeki balık sepetini yere koydu. (2) Çocuk, sopasını babasından aldı. (3) Balıklar sepette hâlâ zıplıyordu. (4) Çocuk, sopasını sepete uzattı. Babası, balık sepetini arabanın kasasına yerleştirdi.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerden hangisinin ögelerinin sıralanışı yönünden diğerlerinden farklı olduğunu belirleyip bu cümleyi aşağıya yazınız ve cümleyi ögelerine ayırınız.

KVA Yayınları

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

11.

"Altı nolu daire geçen hafta satılmış." **cümlesinde vurgulanan ögeyi belirleyip yazınız.**

12.

Çocukların / hayal gücü / bizi / her geçen gün / daha çok / şaşırtmaktadır.

Yukarıdaki cümle ögelerine yanlış ayrılmıştır, bu cümlenin ögelerine doğru ayrılmış şeklini yazınız.

13.

"Salonun koltuklarını bir ay önce yenilemişler." **cümlesinin ögelerini belirleyip yazınız.**

5. İki arkadaş su arklarını tıkayan otları yolup küçük yıkıntıları kürekleriyle ve elleriyle düzelterek suyun ağaçlara ve bitkilere ulaşmasını sağladı.

Yukarıdaki cümlede aşağıdaki ögelerden hangisi yoktur?

A) Özne
B) Zarf Tümleci
C) Yer Tamlayıcısı
D) Nesne

6. Alevler saçan iki kara göz parlıyordu bu alnın altında.

Yukarıdaki cümlenin öge sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nesne – Yüklem – Dolaylı Tümleç
B) Özne – Yüklem – Dolaylı Tümleç
C) Zarf Tamlayıcısı – Yüklem – Nesne
D) Özne – Yüklem – Zarf Tamlayıcısı

7. (I) Irmak kenarında yeşiller içinde otururken birden geçmiş günleri hatırladı yaşlı adam. (II) Öteki dünyaya göç eden eşinin "Seni seviyorum." deyişi kulaklarındaydı. (III) Birlikte geçirdikleri kırk yılı unutması mümkün değildi. (IV) Onun pişirdiği yemeklerin kokusunu burnunda hissetmeye başladı. (V) Tadına doyum olmayan sevgisi kadar lezzetli yemekleri nasıl unutabilirdi ki?

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangi ikisi temel ögelerden oluşmuştur?

A) I ve IV.
B) II ve III.
C) IV ve V.
D) II ve IV.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisi ögelerine doğru ayrılmıştır?

A) Işıl ışıl / parlayan güneşin oluşturduğu / gölge oyunlarına bakarak / anılarımızı anlatırdık.
B) Işıl ışıl / parlayan güneşin oluşturduğu gölge oyunlarına bakarak anılarımızı / anlatırdık.
C) Işıl ışıl parlayan / güneşin oluşturduğu / gölge oyunlarına bakarak / anılarımızı anlatırdık.
D) Işıl ışıl parlayan güneşin oluşturduğu gölge oyunlarına bakarak / anılarımızı / anlatırdık.

9. Aşağıdakilerin hangisinde, yanıt cümlesi zarf tümlecidir?

A) – Çarşıdan ne aldınız?
– Kıyafet.
B) – Adresi nasıl buldunuz?
– Sorarak.
C) – Bu saatte nereden geliyor?
– Okuldan.
D) – Seni en çok üzen neydi?
– Yalanıydı.

10.

Bu cadde, bu kalabalık, bu tramvaylar
Bir şeyler götürüyor hayatımızdan

Bu dizelerde olmayan öge aşağıdakilerden hangisinde vardır?

A) Annemin o tatlı sesi çok uzaklardan geliyor.
B) Bahçe düzenlemesi birkaç gün sonra tamamlanacakmış.
C) Bu işleri büyük oğluna devretmeyi düşünüyor.
D) Onu burada görmek istemiyorum ben.

Koray Varol Akademi Yayınları

CÜMLENİN ÖGELERİ
Değerlendirme Testi

TEST 7

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Hükümdar Debselim, Filozof Beydeba'ya sordu:

(I) -Birbirine en içten bağlı dostların karşılıklı sevgilerini nasıl paylaştıklarını, bundan nasıl yararlandıklarını anlamak istiyorum.

Filizof cevap verdi:

(II) -Akıllı kimse dostluğu her şeyden üstün tutar. Zor zamanlarda dostluk bölüşülür. Güvercin ile fare bunun örneğidir.

Hükümdar sordu:

- Nasıl olur?

Beydaba anlattı:

- Dahar kenti yakınında avı bol bir yer vardı. Avcılar buraya sık sık uğrarlardı. Buradaki iri ve dalları birbirine girmiş gür ağaçlar arasında özgür kuşlar yaşardı. Bir gün çirkin yüzlü, kötü huylu bir avcı elinde sopası, sırtında ağı ile ormana girdi; ağını attı, üzerine yem taneleri serpti, yakın bir yerde saklandı. Çok geçmeden önde başkanları olduğu halde bir sürü güvercin alana üşüştü. Avcı sevinç içinde meydana çıktı. (III) Onu gören güvercinler korku içinde çırpındılar. Fakat çabalar boşa gitti. Güvercinlerin başkanı, onlara dönerek:

- Felakete karşı gelebilmek için aramızdaki el birliğini kaybetmeyin. Hiçbiriniz, kendi canını arkadaşının canından üstün tutmasın. (IV) Hepimiz birlikte harekete geçerek tek kuş gibi uçup bu sayede hepimiz kurtulalım, dedi.

1. **Metinde numaralanmış cümlelerin hangi ikisi ögelerinin sıralanışı bakımından aynıdır?**

A) I ve II. B) II ve IV.
C) III ve IV. D) I ve IV.

2. **Metinde geçen** "Bu nasıl oldu?" **cümlesi hangi ögeyi buldurmaya yöneliktir?**

A) Özne B) Nesne
C) Zarf Tümleci D) Yer Tamlayıcısı

3. **Metinde altı çizili cümlede aşağıdaki ögelerden hangisi yoktur?**

A) Özne B) Nesne
C) Zarf Tümleci D) Yer Tamlayıcısı

4. **Metinde geçen** "Hiçbiriniz, kendi canını arkadaşının canından üstün tutmasın." **cümlesinin ögelerinin sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde vardır?**

A) Dışardan gelen sesler çalışmama engel oluyordu.
B) Su içmenin vücudumuza sayısız faydaları vardır.
C) Bazı insanlar olumsuz ihtimalleri akıllarından geçirmez.
D) Etrafın dağınık olmasına aldırmadan saatlerce çalıştı.

14. "Çarşamba günü, liseler arası satranç turnuvası gerçekleştirilecekmiş." **cümlesinde hangi ögenin vurgulandığını belirleyip yazınız.**

15. En büyük servetimiz sevdiklerimizdir, derdi dedem. **Bu cümlenin ögelerini belirleyip yazınız.**

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

16.

Edebiyat dünyasının suçlamaları, tartışmaları, okurun suçlamaları, hep vardır.

Yukarıdaki cümlede aşağıdaki ögelerden hangisi yoktur?

A) Özne

B) Nesne

C) Yüklem

D) Zarf tümleci

17.

Yalçın sıradağların gölgesinde, çiçeklerle kaplı çayırlarda yürüyüş yapmak, vadi yamaçlarından akan şelaleri keşfetmek gibi seçenekleriniz var burada.

Yukarıdaki cümlede aşağıdaki ögelerden hangisi yoktur?

A) Özne

B) Nesne

C) Dolaylı tümleç

D) Yüklem

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer tamlayıcısı vardır?

A) Kazım Efendi, sokağın köşesindeki küçük dükkânı sattı.

B) Ekmekten pirince kadar her şey bu dükkânda bulunacaktı.

C) Alışverişe gelen herkes dükkânın sahibini kutladı.

D) Dükkân, daha temiz ve güzel görünüyor şimdi.

6. Stendhal, halkın kaygılarından yana olduğu için eserlerini halkın beğenisine göre yaratır.

Bu cümlenin ögeleri, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Dolaylı Tümleç / Özne / Belirtili Nesne / Belirteç Tümleci / Yüklem

B) Özne / Belirteç Tümleci / Belirtili Nesne / Dolaylı Tümleç / Yüklem

C) Özne / Belirteç Tümleci / Belirtili Nesne / Belirteç Tümleci / Yüklem

D) Belirtili Nesne / Özne / Belirtili Nesne / Dolaylı Tümleç / Yüklem

7. Aşağıdaki öğrencilerden hangisi sözlerinde eylemin yapılma zamanını vurgulamıştır?

A)



Eve geç kalınca annem çok kızdı.

Emir

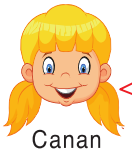
B)



İçeriye girer girmez seni sordu.

Ela

C)



Kedimiz Lokum'u veterinere bugün götüreceğim.

Canan

D)



Bugünlerde kendimi yorgun hissediyorum.

Tolga

8. Bir sabah uyandığımda evimizin önünde iki kucak dolusu horozibiği yığınıyla karşılaştım.

Yukarıdaki cümlenin öge sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Zarf tümleci – Yer tamlayıcısı – Zarf tümleci – Yüklem

B) Yer tamlayıcısı – Yer tamlayıcısı – Zarf tümleci – Yüklem

C) Zarf tümleci – Yer tamlayıcısı – Nesne – Zarf tümleci – Yüklem

D) Yer tamlayıcısı – Zarf tümleci – Zarf tümleci – Yüklem

9. Bir sabah güneşin ilk ışıkları kırlara yayılırken solucan yerdeki delikten başını çıkardı.

Bu cümlenin yüklemi aşağıdaki sorulardan hangisine cevap vermez?

A) Ne?

B) Ne zaman?

C) Nereden?

D) Kimi?

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde vurgu, zarf tamlayıcısındadır?

A) Kemal, yarın trenle Ankara'ya gidecek.

B) Yarın Ankara'ya trenle Kemal gidecek.

C) Kemal, trenle yarın Ankara'ya gidecek.

D) Kemal, yarın Ankara'ya trenle gidecek.

KVA Yayınları

CÜMLENİN ÖGELERİ
Değerlendirme Testi

TEST 8

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Hamilton (Hemiltın) Adası'na Cennet Adası diyenler çoktur. Doğrusu şu dillere destan olan cenneti bizler de merak etmeye başladık. Turizm acentesi aracılığıyla cennet kadar güzel bu yere gittik. (I)

Hamilton Adası, ana karaya yakın bir konumda. (II) Birçok adacıktan oluşuyor. Havaalanı da bu adalardan birinin üstüne yapılmış. Uçaktan inince gözlerimizi dört açıp cenneti aramaya başladık. Ada gerçekten tropik bitkilerle bezenmiş. Çok güzel ve görkemli oteller yapılmış buraya. Yüzme havuzları, tenis kortları, sağlık ve jimnastik merkezleri, restoranlar, çarşılarla büyük bir tatil köyü. Ne var ki güneşi görmek olanaksız. Yağmur yağdı yağacak. Biz daha valizlerimizi açmadan yağmur başladı. (III) Adadaki yağmur dehşet verici bir yoğunluk ve süreklilikle yakamıza yapıştı. Bu olaya yağmur demek, yağmura haksızlık olacak. Çünkü sular gökyüzündeki bir nehirden boşanırcasına akıyordu yeryüzüne. On dakika kadar hızını kesip bardaktan boşanırcasına yağan yağmura dönüşüyordu. Otelden dışarı çıkmıyorduk. İnsanlar otelden çıksın diye görevliler yağmurluk dağıtıyorlardı. (IV) Yağmurun gerçek yağmur gibi yağdığı bir sırada otelden çıktık. İliklerimize kadar ıslanarak adayı gezdik.

1. Metindeki altı çizili birinci cümlenin öge sıralamasına benzer cümle aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Her taraf yıkanmış gibi parlaktı.

B) Yangın tehlikesi yüzünden binayı boşalttık.

C) Arkadaşlarıyla keyifli vakit geçirmeye bayılır.

D) Birbirinden güzel ikramları konuklara sunduk.

2. Metindeki numaralanmış cümlelerden hangisi yalnızca temel ögelerden oluşmuştur?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Metindeki numaralanmış üçüncü cümlenin ögeleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Zarf Tümleci - Özne - Yüklem

B) Özne - Zarf Tümleci - Yüklem

C) Dolaylı Tümleç - Nesne - Yüklem

D) Nesne - Zarf Tümleci - Yüklem

4. Metindeki numaralanmış dördüncü cümlede olmayan öge aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özne B) Nesne

C) Zarf Tümleci D) Dolaylı Tümleç

18.

(I) Pilot olarak bu kentin üstünden uçarken değişik duygular kaplar içimi. (II) Bu güzelim kentin kibrit kutusu biçimindeki bitişik düzen evlerini görürüm. (III) Beton yığınları içinde sıkışıp kalmış insancıkları düşünürüm hep. (IV) Kenti bu duruma düşüren nedenler üzerinde kafa yorarım bir süre. (V) Bilimsel kuruluşların, aydınların bu soruna niçin bir çözüm aramadıklarını merak ederim.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangi ikisi ögelerinin sıralanışı bakımından aynıdır?

A) I ve II. B) II ve V.

C) III ve IV. D) II ve III.

KVA Yayınları

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

19.

Sen yanımda olmayınca hiçbir yerde cennet yoktu.

Bu dizelerde olmayan öge aşağıdakilerden hangisidir?

A) Zarf tümleci
B) Özne
C) Nesne
D) Dolaylı tümleç

20.

Bitkilerin, böceklerin, suların ezgisine

Kanan kalbim artık o kalp değildir

Bu dizelerin ögeleri, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Özne – Nesne – Yüklem
B) Zarf tümleci – Özne – Yüklem
C) Özne – Zarf tümleci – Yüklem
D) Dolaylı tümleç – Nesne – Yüklem

5. "Çocukların hepsi akşama kadar bahçede çalıştı." **cümlesinde hangi öge vurgulanmaktadır?**

A) Dolaylı Tümleç
B) Belirtili Nesne
C) Zarf Tümleci
D) Belirtisiz Nesne

6. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin öznesi yanlış gösterilmiştir?**

A) Davetlilerin listesi en kısa zamanda elinize ulaşır.
B) İki gündür hararetle anlattığı konunun özü budur.
C) Yolculuğa çıkmak beni eskisinden daha çok yoruyor.
D) Herkes onun son işindeki başarısını konuşuyordu.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "çiçek" **sözcüğü nesne grubu içinde yer almaktadır?**

A) Pazardan aldığı çiçekler oldukça güzel kokuyordu.
B) Çiçeklerin üzerinde ufacık renkli böcekler vardı.
C) Aradığım bütün renkler vazodaki kır çiçeklerindeydi.
D) Arabadan inip kasadaki çiçekleri içeriye taşıdım.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "kime, neyi, nasıl" **sorularının tamamının cevabı vardır?**

A) Öğrencilere bu konuyu derste anlattım.
B) Annemlere yarın akşam gideceğiz.
C) Kuşlara yem vermeyi çok seviyorum.
D) Ahmet'e konuları yeniden anlatacağım.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesne açıklayıcısıyla birlikte verilmiştir?**

A) Kirayı, faturaları, aidatları günü geçmeden öderdi.
B) Çocuğunu, en değerli varlığını, kimseye emanet edemezdi.
C) Sorulardan biri, şekilli olanı, bana çok zor geldi.
D) Günün belli saatinde, güneş batarken, mutlaka buluşurduk.

10. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ara söz farklı bir ögenin açıklayıcısıdır?**

A) Doğduğum yeri, Antalya'yı, hiç unutmam.
B) Siz, sınıfımın değerli öğrencileri, beni dinleyin.
C) Kardeşim, canımın parçası, o gün çok acı çekti.
D) İzmir, Ege'nin incisi, benim memleketimdir.

KVA Yayınları

EYLEMDE ÇATI
Öznesine Göre Çatı

TEST 1

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisi özne-yüklem ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) Gençler toplumsal değerlere sahip çıkmalıdır.

B) Kültürel birikim genç kuşaklara anlatılmalıdır.

C) Toplumda değerlere karşı bilinç oluşturulmalıdır.

D) Eski değerler değişmelerden korunmalıdır.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem, özne-yüklem ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

A)

Kaza yüzünden yol trafiğe kapandı.
Uğur

B)

Okulda Türkçe sınavı bugün yapıldı.
Pelin

C)

Seni burada gördüğüm için çok sevindim.
Oğuz

D)

Sınıfta bu olaya dakikalarca gülündü.
Ayça

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözde özne vardır?

A) Arkadaş toplantılarına katılmayı çok severim.

B) Duvarlar en sevdiğim renge boyandı.

C) Sakın bir daha bana yalan söyleme, dedi.

D) Ayrılmadan önce ona sıkı sıkı sarıldım.

4.

1. Bu yazıda roman ana hatlarıyla tanıtılmış.
2. Eski olaylar bize de o gün bir bir anlatıldı.
3. Lise arkadaşlarıyla uzun yıllar mektuplaştı.
4. Bayramda sokaklar yeniden yıkandı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi özne-yüklem ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edilgen çatılı bir fiil kullanılmıştır?

A) Kaplan, bir anda adamın üstüne atıldı.

B) Afiş için bir slogan cümlesi yazıldı.

C) Bu haberi alınca çok sevindi.

D) İşe gitmek için erkenden yıkandı.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisi özne – yüklem ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) İnsan yaşadığı anın tadını doya doya çıkarmalıdır.

B) Yaşamın kısalığını biliriz de zamanı kullanmayı bilmeyiz.

C) Karanlık düşüncelerden aydınlık bir yaşam beklenemez.

D) Amacı olmayan insan, rüzgârda savrulan yapraklara benzer.

HIZLI BAKIŞ

Bir eylemin özneye ya da nesneye göre aldığı duruma çatı denir.

Yüklemi isim olan cümlelerde çatı özelliği aranmaz.

Örnek:

- Sokaklar boştu.
  Yüklem (isim)

Öznesine göre çatı etken, edilgen, işteş ve dönüşlü olmak üzere dört çeşittir.

Öznesine Göre Çatı:

1) Etken Çatı:

Etken çatılı eylemlerde gerçek özne vardır ve eylemde çatı eki (–I, –n, –ş) yoktur.

Örnek:

- Rehber bize yolu gösterdi.
  Özne Yüklem

- Yanlışlar bizi bugüne getirdi.
  Özne Yüklem

- Annem yemek hazırladı.
  Özne Yüklem

Yukarıdaki gösterdi, getirdi, hazırladı eylemleri etken çatılıdır ve cümlelerde gerçek özne kullanılmıştır.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

2) Edilgen Çatı:

Edilgen çatılı eylemlerde sözde özne veya örtülü özne vardır.

Eylemde "–l" veya "–n" çatı eki vardır.

Örnek:

- Kitaplar dağıtıldı.
  Sözde özne — Yüklem
- Lambalar işçiler tarafından onarıldı.
  Sözde özne — örtülü özne — Yüklem

Sözde öznenin bulunduğu cümlelerde gerçek özne "tarafından" sözcüğü veya "–ce" ekiyle sezdirilir. Buna örtülü özne denir.

3) Dönüşlü Çatı:

Dönüşlü çatılı eylemlerde özne hem işi yapar hem de yaptığı işten etkilenir.

Eylemde "–l" veya "–n" çatı eki vardır.

Örnek:

- O / Annesine hasretle sarıldı.
  Özne — Yüklem
- Ablam dün akşam yıkandı.
  Özne — Yüklem

Yukarıdaki cümlelerde özneler hem işi yapar hem de yaptıkları işten etkilenir.

4. İşteş Çatı

İşteş çatılı eylemlerde işi karşılıklı ya da birlikte yapma anlamı vardır.

Eylemde "–ş" çatı eki vardır.

Örnek:

- Kuşlar uçuşuyor. (birlikte)
- Onunla yıllardır mektuplaşırız. (karşılıklı)

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi özne – yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?**

A) Evdeki gereksiz eşyaların hepsi çöpe atıldı.

B) Çocuk annesinin elinden kurtularak yola atıldı.

C) Adam geçen ay zorla girdiği o iş yerinden atıldı.

D) Misafirler istediği için yemeğe biraz daha tuz atıldı.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinin çatısı diğerlerinden farklıdır?**

A) Marketten aldıklarımı eve gelince hemen yerleştirdim.

B) Yol boyunca dikilmiş çınarlar bana huzur veriyor.

C) Toplantımız kapanış konuşmasıyla biraz önce noktalandı.

D) Köşedeki cumbalı evi yakında yıkacaklarmış.

9. (I) Orası öyle ama anılarım kâğıt üzerinde daha bir görkemli duruyor. (II) Anılarımı anlatırken buna bir de üslup güzelliği eklenecek. (III) Ayrıca içimi dökmekle belki rahatlayacağım. (IV) Aklımdan çıkmayan anılardan, yazmakla kurtulacağım.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi özne–yüklem ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

10. Şair ruhlu adam, hislerini kâğıda dökerken kelimelerle bir sihirbaz gibi oynuyor.

Yukarıdaki cümle için aşağıdaki numaralanmış yargılardan hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

I. Öznesine göre etken çatılıdır.

II. Öznesine göre edilgen çatılıdır.

III. Kullanılan özne gerçek öznedir.

IV. Sözde özne kullanılmıştır.

A) I ve III. B) I ve II.

C) II ve III. D) I ve IV.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem edilgen çatılıdır?**

A) Suyunu içmeden yemeğe başlamaz.

B) İşlerini bitirdikten sonra çıkabilirler.

C) Defterleri, en ince ayrıntısına kadar inceler.

D) Bizim evde hafta sonu temizlik yapılır.

12. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde çatı özelliği aranmaz?**

A) Arkadaşlarım ile birlikteyken vaktin nasıl geçtiğini anlamıyorum.

B) Sahaflardan geçen hafta aldığı kitabın bazı sayfaları yırtıkmış.

C) En yakın arkadaşım şimdiden, yazın gideceği yerlerin planını yapıyordu.

D) İnsanlar bulundukları noktaya nasıl ulaştıklarını unutmamalıdır.

KVA Yayınları

EYLEMDE ÇATI
Nesnesine Göre Çatı

TEST 2

1. Tam otların sarardığı zamanlar
Yere yüzükoyun uzanıyorum
Toprakta bir telaş, bir telaş...
Karıncalar öteden beri dostum
Ellerime hanım böcekleri konuyor
Uç böcek, uç diyorum
Uçuyorlar

Yukarıdaki dizelerde geçişsiz kaç eylem vardır?

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranmaz?**

A) Kendindeki hataları hiçbir zaman görmez.
B) Onda aradığım en büyük şey güvendi.
C) Kitaptaki soruları bir türlü çözemedim.
D) Elindeki işi yarım bırakmayı çok sever.

3. **Aşağıdaki fiillerden hangisi geçişli fiil değildir?**

A) dokumak B) sevmek
C) ağlamak D) görmek

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi** "nesne - yüklem" **ilişkisi yönüyle diğerlerinden farklıdır?**

A) Yeni aldığı çantayı bana da gösterdi.
B) Şimdiden çalışmaya başladı bile.
C) Söylediğim hiçbir şeyi dinlemedin.
D) İstemese de o ilacı kullanıyordu.

5. (1) Derken birbirinden güzel ikramlar geldi. (2) Bir de yöresel lezzetlerden ikram ettiler. (3) Yemek yenirken herkesin şen kahkahalarını duydum. (4) Tarifsiz bir huzurla masaya baktım.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangi ikisinde geçişli fiil vardır?

A) 1 ve 2. B) 1 ve 4.
C) 2 ve 4. D) 2 ve 3.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçişli bir eylem kullanılmıştır?**

A) Bakkalın müşterisi günden güne azalmış.
B) Yönetim, oyun saatlerinde değişiklik yapabilir.
C) Bilet oyunun sonuna kadar saklanmalıdır.
D) Oyunlar belirtilen saatlerde başlar.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Nesnesine Göre Çatı:

1) Geçişli Eylemler:

Geçişli eylemler, nesne alabilen eylemlerdir.

Eyleme "onu" sözcüğünü getirebiliyorsak o eylem geçişlidir. Çünkü "onu" nesne olabilen bir sözcüktür.

Örnek:

- Ben / Arabayı (Nesne) yıkadım? (Yüklem)

(Onu) açmak ✔

(Onu) görmek ✔

Bir eylemin geçişli olması için cümlede mutlaka nesnenin olması gerekmez, eylem nesne alabiliyorsa geçişlidir.

Örnek:

- Saatlerdir (zarf tümleci) bekliyorum. (yüklem)

Bu cümlede nesne yok ama beklemek eylemi nesne alabilen bir eylemdir. (onu beklemek) Bu yüzden de beklemek eylemi geçişlidir.

2) Geçişsiz Eylem:

Geçişsiz eylem nesne alamayan eylemlerdir.

Eyleme "onu" sözcüğünü getiremeyiz.

Örnek:

- Biraz önce uyudu.
  (onu uyu – ✘)
- Sandalyede oturuyor.
  (onu otur – ✘)

HIZLI BAKIŞ

3) Ettirgen Çatılı Eylemler

Geçişli bir eyleme "–r, –t, –dir" eklerinden biri getirilerek eylemin geçişlilik derecesi arttırılır.

Ettirgen çatılı eylemlerde işi başkasına yaptırma anlamı vardır.

Örnek:

Bu kitabı okudum.
(geçişli)

- Öğretmenimiz bu kitabı okuttu.
(ettirgen)

4) Oldurgan Çatılı Eylemler:

Oldurgan çatılı eylemler, geçişsiz bir eyleme "–r, –t, –dir" eklerinden biri getirilerek yapılır. Eylem bu eklerden birini alınca geçişli olur.

Örnek:

- Kardeşim kanepede yatıyor.
(geçişsiz)
- Bebeği biraz önce yatırdı.
(oldurgan)

Uyarı:

Nesnesine göre çatıya bakarken önce eylem geçişli mi geçişsiz mi diye bakmak, hepsi geçişli olursa ettirgen mi ve oldurgan mı diye bakmak gerekir.

7. (I) Günler arasından yazın ucu gözükünce içimde tarifsiz bir boşluk doğar. (II) Ortalıkta kimsecikler kalmamıştır. (III) Artık sokakta, otobüste adımbaşı bir tanıdıkla karşılaşmazsınız. (IV) Birilerini ararsınız ama onlardan cevap alamazsınız.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisi nesne – yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

8.

> Yüklemi geçişli eylem olan cümlelerde her zaman nesne bulunmayabilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi yukarıdaki açıklamaya uygundur?

A) Evden çıkarken kitaplarını almayı unutmuş.

B) Sabahtan beri aynı yerde bekliyor.

C) Bu kurabiyenin tarifini bana o vermişti.

D) Soruları daha önce öğrencilere dağıtmıştık.

9.

1. Yemek yiyip dışarı çıktı.
2. Saatlerce annesini aradı.
3. Sokaktaki köpeği sahiplendi.
4. Köydeki okul yıkıldı.

Yukarıdaki cümlelerde geçen eylemlerden hangileri geçişsizdir?

A) 1 ve 3. B) 2 ve 3.
C) 1 ve 4. D) 2 ve 4.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem geçişli olduğu halde cümlede nesne kullanılmamıştır?

A) Telefonu önceki dükkandan biraz indirimli aldım.

B) Öğretmenin söylediklerini her zamanki gibi iyi dinle.

C) Ağır olduğu için poşetleri beraber taşıdılar.

D) Daha iyi kızarması için fırında bir iki dakika daha beklettim.

11. Aşağıdaki cümlelerden hangisi nesne-yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?

A) Şair ruhlu bir insan olduğunu, yazdığı şiirlerle herkese gösterdi.

B) Roman, olay örgüsü ve karakterleriyle beni kendine bağlamıştı.

C) Planlı bir çalışma gerçekleştirebilirsek başarıya çok daha rahat ulaşırız.

D) Sağlıklı bir hayat istiyorsak zararlı yiyecekleri tüketmemeliyiz.

12. I. Günlükler kimsenin ulaşamayacağı bir yere kaldırıldı.

II. Eve girer girmez mis gibi temizlik kokusu hissediliyordu.

III. Kardeşimin yaptığı yaramazlıkları anneme bir bir anlattım.

IV. Ablam mezuniyet töreni için saatlerce hazırlandı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi nesne-yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

KVA Yayınları

EYLEMDE ÇATI
Çatı Ekleri

TEST 3

1. Geçişli eylemler "-r, -t, -dir" eklerinden biriyle ettirgen yapılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir örnek vardır?

A) Annem biraz önce kardeşimi arka odada uyuttu.

B) Bugün senin en sevdiğin yemeği pişirdim.

C) Oğluma Türkçe ödevini hafta sonu zorla yaptırdım.

D) Bebeği mama sandalyesine büyük bir dikkatle oturttu.

2. Geçişsiz fiiller, "-r, -t, -dir" eklerinden birini alırsa geçişli hâle gelir.

Aşağıdakilerden hangisinin yüklemi bu tür bir fiildir?

A) Bu romanı çocuklara küçük yaşta mutlaka okutun.

B) Öğretmenimiz her öğrencisine dersini sevdirir.

C) Bu tavırları insanı cidden çoğu zaman sinirden çatlatır.

D) Annesine doğum gününde giymek için şık bir elbise aldırdı.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklemde işi karşılıklı yapma anlamı vardır?

A) Bana hak vermeyince uzun uzun tartıştık.

B) Son otobüs için herkes durakta bekleşti.

C) Fırtınadan sonra rüzgar epeyce yatıştı.

D) Yapraklar bir anda havada uçuştu.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemi bir başkasına yaptırma söz konusudur?

A) Annem sabahleyin erken kalkıp bu yemeği pişirdi.

B) Anlattığı fıkrayla bizi dakikalarca güldürdü.

C) Ayşe teyzem bana bakkaldan ekmek aldırdı.

D) Dağıttığı çikolatalarla bütün çocukları sevindirdi.

5. Aşağıdaki eylemlerin hangisi bir ekle nesne alabilir duruma getirilmiştir?

A) Öğretmenimiz bize başka bir kompozisyon yazdırmıştı.

B) Sınıfa gelen yeni çocuk zorla kendini sevdirdi.

C) Bir oyuncak için kardeşini dakikalarca ağlattı.

D) Patron geç saatte bekçiye şirketin kapılarını açtırmış.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir işi karşılıklı yapma söz konusudur?

A) Korkudan annesinin eteklerine yapıştı.

B) Sınavın yarın olduğunu öğrenince etekleri tutuştu.

C) Müdürle aynı odada çalışınca üzerimizde baskı oluştu.

D) Sahneye çıktığında sürekli arkadaşıyla bakıştı.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranmaz, belirleyip kutuya yazınız.

a) Biraz sonra yandaki masaya oturabiliriz.

b) Yarınki pikniğe bütün sınıf katılacak.

c) Babam bugün oldukça sinirliydi.

d) Bahçe kapısı geçen yıl boyanmıştı.

2.



Annem işe yetişebilmek için erkenden kalkmış.

Bu cümlenin yükleminin öznesine göre çatı özelliğini belirleyip kutuya yazınız.

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

3.

Günümüzde doğal kaynaklara verilen önemin gittikçe azalması geleceğimizi tehlikeye atıyor.

Yukarıdaki cümlenin çatı özellikleri aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- Etken - Geçişsiz
- Edilgen - Geçişli
- Etken - Geçişli
- Edilgen - Geçişsiz

4.

I. Yazar, yeni yazacağı kitabı için hazırlıklara başladı.

II. Yapılan hatalardan mutlaka bir ders çıkarılmalıdır.

III. Bu konuyu ikimiz detaylı bir şekilde görüşelim.

IV. Günlerdir görmediği annesini görünce annesinin kollarına atıldı.

Yukarıdaki cümlelerin çatı özelliğiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir, işaretleyiniz.

- I. cümle etken çatılıdır.
- II. cümlede eylem geçişlidir.
- III. cümlede işin karşılıklı yapılması söz konusudur.
- IV. cümlede özne hem işi yapan hem işten etkilenen durumundadır.

7. "Mutfaktaki bütün bulaşıkları..." **cümlesi aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa** "işi başkasına yaptırma" **anlamı taşır?**

A) kuruladı B) topladı
C) kırdı D) yıkattı

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde işteşlik diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?**

A) Liseden beri onunla mektuplaşırız.
B) Sabahleyin apartman yöneticisiyle selamlaştık.
C) Gürültüyü duyunca kuşlar hemen uçuştu.
D) Mal sahibiyle dükkanın devri konusunda anlaştık.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne hem işi yapar hem de yaptığı işten etkilenir?**

A) Kullanılmayan eşyalar çöpe atıldı.
B) Mezun olan gençlerin kepleri havaya atıldı.
C) Çocuk birdenbire ileriye atıldı.
D) Kirlenen elbiseler makineye atıldı.

10. Bazı eylemler işteşlik eki almadığı halde işteş kabul edilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya örnek olabilecek bir eylem kullanılmıştır?

A) Müdürü gören öğrenciler sağa sola kaçıştı.
B) Saatlerce sınıfta aynı konuyu tartıştık.
C) Sabah durakta onunla selamlaştık.
D) Sonunda küs olduğu arkadaşıyla barıştı.

11. 1. Küçük çocuğu arabaya zorla oturttu.
2. Otobüsü peşinden koştuktan sonra durdurdu.
3. Son şarkısını ona da dinletti.
4. En sevdiği arkadaşını yanına çağırttı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinin yüklemi oldurgan çatılıdır?

A) 1 ve 2. B) 1 ve 3.
C) 2 ve 4. D) 3 ve 4.

12. **Aşağıdaki eylemlerden hangisi işteş çatılı değildir?**

A) Koşuşmak B) Tartışmak
C) Konuşmak D) Bakışmak

KVA Yayınları

EYLEMDE ÇATI
Çatı Ekleri

TEST 4

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde işi karşılıklı yapma anlamı vardır?**

A) Babalarını gören çocuklar o yöne doğru koşuştular.

B) İhtiyar adam, odaya girince herkesle teker teker selamlaştı.

C) Kuşlar, baharın gelişini müjdelemek istermişçesine ötüşüyordu.

D) Sınıftaki bazı öğrenciler kendi aralarında gizli gizli gülüşüyorlardı.

2.



Bu dört duvar arasına iyice sıkıştım.

Merve

Bütün kuşlar gökyüzüne doğru uçuştular.



Ayşe



Herkes arabasına binip evine doğru yola çıktı.

Vildan

Genellikle polisiye tarzındaki kitapları okumayı sever.



Gamze

Yukarıdaki öğrencilerden hangisinin kurduğu cümlede işi birlikte yapma anlamı vardır?

A) Merve B) Ayşe

C) Vildan D) Gamze

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir işi birlikte yapma anlamı vardır?**

A) Bugün, çok sevdiğim bir arkadaşımla aniden tartıştık.

B) Öğrenciler saatlerce sağanak yağmurda durakta bekleştiler.

C) Yolda birbirlerini görünce mutlaka selamlaşırlardı.

D) İki kardeş günlerdir aralarında yaşanan sorunu halledip anlaştı.

4.

1. Çamurlu yollarda yürürken kirlendiğim için eve gelir gelmez yıkandım.
2. Köpeğin tüyleri bir güzel taranmış.
3. Aldığı notlardan dolayı kendisiyle övünüyor.
4. Onun eşyalarının hepsi sokağa atılmış.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangilerinde özne hem işi yapan hem işten etkilenen konumundadır?

A) 1 ve 2. B) 2 ve 3.

C) 3 ve 4. D) 1 ve 3.

5. Geçişli bir eyleme -r, -t, -dir eklerinden biri getirilerek eylemin geçişlilik derecesi arttırılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi yukarıdaki açıklamaya uygundur?

A) Kardeşim, yapması gereken ödevleri bana yaptırdı.

B) Herkes geldiğine göre toplantıya başlayabiliriz.

C) Söylediği sözler için herkesten özür dilemesi gerek.

D) Onun yaptığı yemeklerin tadı hâlâ damağımdadır.

6. **Aşağıdaki eylemlerin hangisi geçişsizken aldığı bir ekle geçişli hale gelmiştir?**

A) Sevdiği şiirleri bu hafta ona tekrar tekrar okutuyordum.

B) Kadın, yeni doğan bebeğini kimseye öptürmüyordu.

C) Onun duygu dolu sözleri salondaki herkesi ağlattı.

D) Başarıların, yaşadığımız tüm kötü günleri unutturdu.

5.

Mimarlar ile ortak yürütülecek yeni bir proje hazırlandı.

Yukarıdaki cümlenin öznesine göre çatı özelliğini belirleyip gerekçesiyle yazınız.

6.

Bahçemizdeki meyveler mayısta iyice olgunlaşmıştı.

Yukarıdaki cümlenin nesnesine göre çatı özelliğini gerekçesiyle belirleyip yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

7.

Sevdiği insanlara çok değer verdiğinden onlar için her türlü özveriyi gösterirdi.

Yukarıdaki cümlenin nesnesine göre çatı özellliğini belirleyip gerekçesiyle yazınız.

8.

(I) Kimse ondan böyle bir cevap beklemiyordu. (II) Odadakiler ona şaşkın bir halde bakarken o kimseyle göz göze gelmemeye çalışıyordu. (III) Oturduğu yerden yavaşça kalktı. (IV) Pişman olduğu ise daha şimdiden anlaşılıyordu.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerden hangisinin öznesine göre farklı bir özellik gösterdiğini belirleyip gerekçesiyle yazınız.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir işi birlikte yapma anlamı vardır?

A) 
Banu
Rüzgardan dolayı ağacın yaprakları hışırdıyordu.

B) 
Ogün
Kıyafetlerini dolaba güzelce yerleştirdi.

C) 
Mert
Ceketinin fermuarı daha önce de sıkışmıştı.

D) 
Pelin
Bahar gelince ağaç dallarındaki kuşlar ötüşür.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir işi karşılıklı yapma anlamı vardır?

A) Yapılan yemeğin kokusunu duyunca bütün çocuklar mutfağa doluştu.

B) Parktaki çocuklar oyun oynarken bütün gün bağrıştılar.

C) Yıllarca aralarında süregelen küslüğü bitirip nihayet barıştılar.

D) Çocuklar, oyun oynamak için bahçeye doğru koşuştular.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir işi başkasına yaptırma anlamı vardır?

A) İşi biten makineyi hemen durdurdu.

B) Okulda kitap okuma saati yapıldı.

C) Odadaki oyuncaklarımı annem kaldırttı.

D) Bizler, insanlar ile iletişim kurmalıyız.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne hem işi yapar hem de yaptığı işten etkilenir?

A) Üniversiteyi bitirip erkenden iş hayatına atıldı.

B) Sabah bütün sokaklar teker teker temizlendi.

C) Kültürel değerlerimizi önemsemeli ve korumalıyız.

D) Sağlığımıza dikkat etmeli, düzenli spor yapmalıyız.

11. Her gün düzenli olarak .....

Bu cümle aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanırsa işi başkasına yaptırma anlamı kazanır?

A) spora giderim.

B) film izler.

C) kahvaltı yaparız.

D) gazete aldırırım.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir işi karşılıklı yapma anlamı vardır?

A) Güzel anlar hayatımızda hiçbir zaman unutulmaz.

B) Arkadaşları okuldan ayrılınca bütün sınıf ağlaştı.

C) Yıllar sonra iki dost ilk kez bizim evde karşılaştılar.

D) Bugün yapmam gereken birçok ödev var.

KVA Yayınları

EYLEMDE ÇATI
Değerlendirme Testi

TEST 5

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

(I) Milli birlik ve beraberliğin önemini konuşmalarında sürekli belirtmiş olan önderimiz, ortak bir kültüre sahip olmak gerektiğini de sürekli vurgulamıştır. Bunun için dilin, tarihin ve eğitimin üzerinde ısrarla durmuştur. Çalışmalarını bu yönde yoğunlaştırmışıtır.

Milli kültürümüzü oluşturan diğer unsurlarımızdan türküler, halk oyunları, bayramlar, masallar, ninniler, halk hikayeleriyle birlik ve beraberliğimizi sağlam temeller üzerine oturtulmuştur. Söylediğimiz türküler bizim insanımızın yaşadıklarını dile getirir. Halk oyunlarını da öyle. Oynadığımız Artvin, Konya, Bitlis, Van, Çanakkale oyunlarının her biri milli kültürümüzü yansıtır. (II) Yemen Türküsü'nü veya Çanakkale Türküsü'nü dinleyip aynı hislerle duygulanırız.

Sahip olduğumuz bu milli değerlerin kıymetini bilmemiz milli bilincin gerçekleşmesi ile olur. Bu milli bilincin kazanılması da eğitimle mümkündür. Milli kültür bilincine sahip gençler vatana, millete, devlete ve tüm insanlığı yararlı hale gelir.

1. Metnin birinci cümlesinin çatı özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Etken - Geçişli
B) Edilgen - Geçişsiz
C) Etken - Geçişsiz
D) Dönüşlü - Geçişli

2. Metinde geçen "Bunun için dilin, tarihin ve eğitimin üzerinde ısrarla durmuştur." **cümlesinin çatı özellikleri için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Etken - Geçişli
B) Etken - Geçişsiz
C) Edilgen - Geçişsiz
D) Edilgen - Geçişli

3. Metinde numaralanmış ikinci cümleyle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

A) Eylemin kim tarafından yapıldığı bellidir.
B) Nesne almamıştır.
C) Yapılan iş özneye geri dönmektedir.
D) İşi birlikte yapma anlamı vardır.

4. Metindeki altı çizili eylemlerin kaç tanesi geçişlidir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

9. "Çocuklar, soruların çoğunu doğru çözmüş." **cümlesinin öznesine göre edilgen çatılı halini aşağıya yazınız.**

10. Yapacaklarını toplantıdan çıkar çıkmaz saymaya başladı.

Yukarıdaki cümlenin nesnesine göre çatı özelliğini belirleyip gerekçesiyle yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

11.

Bütün gün yurt dışındaki arkadaşımdan gelecek haberi bekledim. Çocukluğumuzun birlikte geçtiği bu arkadaşım tekrar yanımıza dönmeyi düşünüyordu. Kulağım telefondaydı fakat bir türlü haber gelmiyordu. Nihayet telefonumun çaldığını duydum.

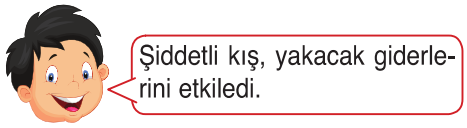
Yukarıdaki parçada nesneyüklem ilişkisine göre farklılık gösteren cümleyi belirleyip gerekçesiyle yazınız.

12.

İnsanlığı ayakta tutan şey, kalplerimizi yumuşatan merhamet duygusudur.

Yukarıdaki cümlenin çatı özelliği taşıyıp taşımadığını belirleyip gerekçesiyle yazınız.

5.



Gökhan

Gökhan'ın cümlesinin çatı özelliği aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A) Etken – Geçişli
B) Edilgen – Geçişsiz
C) Etken – Geçişsiz
D) Dönüşlü – Geçişli

6. "Can, o güzel banyoda saatlerce yıkandı." **cümlesiyle özne - yüklem ilişkisi yönünden aşağıdakilerden hangisi özdeştir?**

A) Yeni başkan dün akşam seçildi.
B) Resim asmak için duvara çivi çakıldı.
C) Oğlu eve geç gelince çok söylendi.
D) Söylenenler dikkate alındı.

7. 1. Yola çıkarız bir sabah vakti.

2. Güzel bir bayrak asılırdı cama.

Yukarıdaki iki cümlenin çatı özellikleri, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Birinci cümle edilgen; ikinci cümle geçişlidir.
B) Birinci cümle geçişli; ikinci cümle etkendir.
C) Birinci cümle edilgen; ikinci cümle geçişsizdir.
D) Birinci cümle etken; ikinci cümle edilgendir.

8. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde çatı özelliği aranmaz?**

A) Hastalıktan sonra cildi çok solgundu.
B) Saçını mahalledeki kuaför kesmiş.
C) Manzarasını engellediği için duvarı yıktı.
D) Eve gidince koltuğa uzanıp dinlendi.

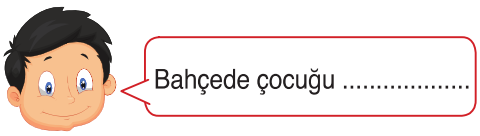
9.



Bu cümledeki eylemin çatısı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Etken – Geçişli
B) Etken – Geçişsiz
C) Edilgen – Geçişli
D) Dönüşlü – Geçişsiz

10.



Yukarıdaki cümle aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa eylem aldığı ekle geçişli hale gelmez?

A) ağlattılar
B) uyuttular
C) yürüttüler
D) yedirdiler

KVA Yayınları

EYLEMDE ÇATI
Değerlendirme Testi

TEST 6

HIZLI BAKIŞ

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

(I) İnsanoğlu önce bir yıldırımın yere düşmesiyle daha sonra da bir yanardağın patlamasıyla ateşi keşfediyor. Taş devrindeyse iki çakmak taşının birbirine çarpması sonucunda ortaya çıkan kıvılcımla, o güne kadar korktuğu ateşi ellerinin arasına almayı başarıyor. (II) Ateşin keşfinden sonra çevresini aydınlatma çabasıyla ilk mumu icat ediyor. Her ne kadar ilk mumlar meşale şeklinde de olsa zamanla küçülerek bugünkü şeklini alıyor. Mumlar 1900'lü yılların başına kadar binlerce yıldan beri ışık kaynağı olarak kullanılıyordu ancak son yüzyılda teknolojide ortaya çıkan yeniliklerle onlar da yerlerini çeşitli lambalara, ledlere ve lazerlere bıraktı. (III) Geçmişte mumların kullanılış amacı sadece aydınlatmak değildi. (IV) Çeşitli boyutlardaki mumlar tarih boyunca çeşitli törenlerde de kullanılmıştır. Bugünse "muma çevirmek", "mum gibi erimek", gibi birçok deyimin yanında, yaş günü pastalarında, törenlerde ve dekorasyonlarda hâlâ mumların kullanımına devam edilmektedir.

1. Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranmaz?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde sözde özne kullanılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Bu metindeki altı çizili cümlenin çatı özellikleri için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Etken - Geçişli
B) Edilgen - Geçişsiz
C) Etken - Geçişsiz
D) Edilgen - Geçişli

4. Metindeki I ve II. cümlenin çatı özelliği için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Etken ve geçişlidirler.
B) Edilgen ve geçişsizdirler.
C) Edilgen ve geçişlidirler.
D) Etken ve geçişsizdirler.

ETKİNLİKLER

13.

Güneş gökyüzünde ışıl ışıldı. Ben güneş ışıklarının içimi ferahlatan etkisiyle yola çıktım. O gün her şey gözüme çok güzel görünüyordu. Yoldaki ağacın bile sanki bana gülümsediğini hissediyordum.

Yukarıdaki parçada çatı özelliği göstermeyen cümleyi belirleyip gerekçesiyle aşağıya yazınız.

14.

Anadolu kadını; yüzyıllar boyunca isteklerini, hayallerini, üzüntülerini, sevinçlerini, tüm duygularını dokuduğu kilimlere ve işlediği nakışlara aktarmıştır.

Yukarıdaki cümlenin öznesine göre çatı özelliğini belirleyip gerekçesiyle aşağıya yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

15.

"Evdeki bozuk televizyon tamir edildi."

Bu cümledeki fiilin öznesine göre çatısını belirleyip gerekçesiyle yazınız.

16.

Sokakta gördüğü minik kediyi dakikalarca sevdi.

Yukarıdaki cümlenin nesnesine göre çatı özelliğini belirleyip gerekçesiyle yazınız.

17.

Hava kararmadan tatil yerine vardık.

Bu cümledeki fiilin nesnesine göre çatısını gerekçesiyle yazınız.

5. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin çatısı diğerlerinden farklıdır?**

A) Evin bütün işleriyle büyük kardeşim ilgileniyor.

B) Uzun zamandır bu işin peşinde koşuyorum.

C) Sokaktan gelen bir çocuk sesiyle uyandım.

D) Onun bana yalan söylediğini fark ettim.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemin kimin tarafından yapıldığı belli değildir?**

A) Evraklar şirkette çalışanlara dağıtılır.

B) Bahar gelince erkenden kalkıp çıkar.

C) Defterleri incelerken kılı kırk yardı.

D) Sofraya oturmadan ellerini yıkamalısın.

7.



Yabancı adam eski bir dostunu görmüş gibi bana gülümsedi.

Gökhan

Gökhan'ın söylediği bu cümlenin çatı özelliği için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Etken – Geçişli

B) Etken – Geçişsiz

C) Edilgen – Geçişli

D) Edilgen – Geçişsiz

8.

Fiiller	Öznesine göre		Nesnesine göre	
	Etken	Edilgen	Geçişli	Geçişsiz
verildi		✘		✘
ağladı	✘		✘	
isteyiniz	✘		✘	
bahsedildi		✘		✘

Yukarıdaki tabloda eylemlerin çatı özellikleri gösterilmiştir.

Aşağıdaki eylemlerden hangisinin çatı özelliği yanlış gösterilmiştir?

A) verildi B) ağladı

C) isteyiniz D) bahsedildi

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde işteş çatılı bir eylem vardır?**

A) Fabrikadaki işçiler işe erken saatte başladı.

B) Tutkal çocuğun ellerine yapışmış.

C) Güreşçilerimiz turnuvada çok iyi güreşti.

D) Onunla başka bir zaman konuşacağız.

10. Biz çocuklara beyaz külahtaki renkli şekerler sadece bayramlarda ve mevlitlerde ikram edilirdi.

Bu cümledeki çatı özelliği aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A) Etken – Geçişsiz

B) Edilgen – Geçişsiz

C) Etken – Geçişli

D) Dönüşlü – Geçişsiz

KVA Yayınları

EYLEMDE ÇATI
Değerlendirme Testi

TEST 7

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1. (I) Küçük bir şehir, bir kasaba özlemi gitgide büyüyor içimde. (II) Orada insanların dertleşerek daha mutlu yaşadığına inanıyorum. (III) Tanıdıkların dertleri yarı yarıya unutturduğunu düşünüyorum. (IV) Konuşan ve dertleşen insan, sokaklar boyu yalnızlığını sürükleyen insandan daha huzurludur bence.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranmaz?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiil etken ve geçişsizdir?**

A) Köpek, suyun içine girmemekte direndi.
B) Sınavdaki soruları kısa sürede cevapladı.
C) Dün akşam yemek erkenden hazırlandı.
D) Telefonunu kimsenin göremeyeceği yere koydu.

3. Yaptıkları duyuldu ama projeleri istediği etkiyi yaratmadı.

Yukarıdaki altı çizili fiillerin çatısı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

	Duyuldu	Yaratmadı
A)	Edilgen	Geçişli
B)	Etken	Geçişli
C)	Geçişli	Etken
D)	Geçişsiz	Edilgen

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem özne–yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?**

A) Arkadaşı buluşmayı erteleyince ona bozuldu.
B) Bütün veliler tören için okul tarafından arandı.
C) O, güzel haberi alınca birdenbire sevince boğuldu.
D) Bu aralar patronun oğlu başımıza yönetici kesildi.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiil çatısından söz edilemez?**

A) Saatlerce bahçede telefonla konuşurdu.
B) Eskiden insanlara bu şekilde muamele yapılmazdı.
C) Geçen o gençlik yılları bizim için çok özel ve güzeldi.
D) İstese de bu problemin üstesinden gelemezdi.

6. Okul zamanları bahçede ...

Bu cümle aşağıdakilerin hangisiyle tamamlanırsa özne–yüklem ilişkisi yönüyle diğerlerinden farklı olur?

A) partiler düzenlenirdi.
B) öğrenci toplantıları yapılırdı.
C) daha hızlı geçerdi.
D) farklı oyunlar oynanırdı.

18.

Kardeşim bugün okula başlayacağı için çok heyecanlanıyordu.

Yukarıdaki cümlenin öznesine ve nesnesine göre çatı özelliğini belirleyip yazınız.

19.

İşçiler mahallenin çöplerini topluyorlar.

Bu cümledeki fiilin nesnesine göre çatısını gerekçesiyle yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

20.

Futbolcular gece yarısına kadar antrenman yaptılar.

Bu cümledeki fiilin öznesine göre çatısını belirleyip gerekçesiyle yazınız.

21.

Çalıştığı için eve yorgun geldi.

Bu cümledeki fiilin nesnesine göre çatısını gerekçesiyle yazınız.

22.

"Çantasını alıp dışarı çıktı."

Bu cümledeki fiilin nesnesine göre çatısını gerekçesiyle yazınız.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisi öznesine göre diğerlerinden farklıdır?

A) Düğün için daha geniş bir yer bakıldı.
B) En olmayacak meseleye kafası takıldı.
C) Elbisesi istediği şekilde hemen dikildi.
D) Hasta köpeğe burada çok iyi bakıldı.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne, yaptığı işten etkilenmiştir?

A) Bütün yemekler misafirler tarafından güzelce yendi.
B) Geçen sınavda çok zor sorular soruldu.
C) Yeni büro için daha yakın bir yer bulundu.
D) Akşam dışarı gideceği için hemen gidip yıkandı.

9. Aşağıdakilerin hangisinde eylemi birlikte yapma söz konusudur?

A) Anne ve çocuk uzun uzun tartıştı.
B) Kardeşim dünkü sınava çok çalıştı.
C) Bütün gece bozuk bilgisayarla uğraştı.
D) Sene sonu gelince bütün öğrenciler ağlaştı.

10. Aşağıdakilerden hangisi özne–yüklem ilişkisi yönünden farklıdır?

A) Ayşe bütün ödevleri bitirmiş.
B) Bütün hazırlıklar tamamlandı.
C) Havuz yaz dönemi için temizlendi.
D) Ağaçlar yeniden budandı.

11. Bu senenin albümleri pek tutulmadı.

Yukarıdaki cümlenin çatısı için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Geçişsiz – Etken
B) Geçişsiz – Edilgen
C) Geçişli – Etken
D) Geçişli – Edilgen

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranır?

A) Annemin yaptığı bütün yemekler lezzetlidir.
B) Zamanında onunla konuşmadığım için pişmanım.
C) İstanbul'da uzun zamandır yalnızım.
D) Bu yaz hep birlikte köye gideceğiz.

KVA Yayınları

EYLEMDE ÇATI
Değerlendirme Testi

TEST 8

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Nasrettin Hoca, Karagöz ve Hacivat gibi Türk mizahının en önemli temsilcilerinden biridir. (I) Nasrettin Hoca'nın yaşamıyla ilgili bilgiler halkın kendisine olan yoğun sevgisi yüzünden olağanüstü özellikler kazanmıştır. Eskişehir'in Sivrihisar ilçesine bağlı Hortu yöresinde doğmuştur. Sivrihisar'da medrese eğitimi almış ve medreselerde ders okutmuştur. Nasrettin Hoca, bir dönem de kadılık görevinde bulunmuştur. Selçuklu sultanlarıyla tanışmıştır. Mevlana ile yakın arkadaş olduğu da bilinen bir gerçektir.

(II) Nasrettin Hoca'nın toplumumuzdaki yeri ve önemi yaşadığı olaylarla değil kendisinin ve halkın söylediği gülmece ve gülerken düşündürmeye dayalı cümleleriyle ölçülür. Belli bir dönemin değil Anadolu halkının yaşam biçimini, güldürü ögesini, övgü, yergi ve becerisini dile getirmiştir. (III) Fıkralarında soyut bir varlık olarak değil, yaşanmış, yaşanan bir olay ve bir durumla ortaya çıkar. Tanık olup anlattığı olaylar halk arasında geçen gerçek olaylardır. Fıkralarında fert ve toplumu, her yönüyle çok iyi tanıtmıştır. Her kesimden insanın, halkın, köylünün, kentlinin, yoksulun çelişki ve düşüncelerini dile getirmiştir. Zeka ve güçlü bir aklın ürünü olan fıkralarını Batı dillerine çevrilmiştir. (IV) Ömrünü iyiliğe adamış ve insanları doğruya sevk etmiştir. Nasrettin Hoca, ölümünden sonra...

1.

	Etken	Edilgen	Geçişli	Geçişsiz
I.	✔		✔	
II.		✔		✔
III.	✔		✔	
IV.	✔		✔	

Yukarıdaki tabloda metindeki numaralanmış cümlelerin çatı özellikleriyle ilgili verilen bilgilerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. **Metinde geçen** "Nasrettin Hoca, bir dönem de kadılık görevinde bulunmuştur." **cümlesinin çatı özelliğiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Özne-yüklem ilişkisine göre etkendir.
B) Nesne-yüklem ilişkisene göre geçişsizdir.
C) Yapılan iş özneye geri dönmektedir.
D) İşi karşılıklı yapma anlamı taşımaktadır.

3. **Metinde geçen altı çizili sözcüklerin hangisinde işi başkasına yaptırma anlamı vardır?**

A) almış B) okutmuş
C) ölçülür D) çevrilmiş

4. **Metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümle nesnesine göre farklılık gösterir?**

A) eserleriyle yaşatılmıştır.
B) bile önemini korumuştur.
C) fıkralarıyla değerini hissettirmiş.
D) da varlığını sürdürmüştür.

23.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne hem işi yapar hem de yaptığı işten etkilenir, belirleyip cümleyi kutuya yazınız.

- Bugün derste, en sevdiğim şiirin incelemesini yaptık.
- Aldığı yüksek notlarla her zaman övünürdü.
- Bana hediye ettiği dolma kalem çok beğenildi.
- Arkadaşıma yeni bir iş teklifinde bulundu.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

24.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi nesnesine göre diğerlerinden farklıdır, belirleyip gerekçesiyle birlikte kutuya yazınız.

- Fırtınadan dolayı göz gözü görmüyordu.
- Romanını okuyucularıyla buluşturdu.
- Sevgi, her kapıyı açan bir anahtar gibi görülmelidir.
- Sokak hayvanlarına mutlaka su vermeliyiz.

5. Kar yağdığında sokaklarda ...

Yukarıdaki cümle aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanırsa cümle nesnesine göre farklılık gösterir?

A) kartopu oynayan çocukları güzel bir haber bekliyordu.

B) kalmış arabaları bol bol görürüz.

C) yürümek oldukça zorlaşır.

D) kardan adam yapar çocuklar.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranmaz?**

A) Bu, aramızda konuşulması gereken önemli bir konuydu.

B) Okulların açıldığı ilk gün, çocuklar çok heyecanlandılar.

C) Yaşadıklarından sonra artık kimseye güveninin kalmadığını söylüyordu.

D) Çocukları sevindirmenin aslında çok kolay bir şey olduğunu hepimize gösterdi.

7.

1. Bilime katkıda bulunmak için var gücüyle çalışıyordu.
2. Derste devamlı olarak konuşmasıyla arkadaşlarını bıktırmıştı.
3. Balonların hepsini büyük bir zevkle patlattı.
4. Uzun zamandır arayamadığım arkadaşım bana darılmış.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangilerinde eylem geçişsizken aldığı ekle geçişli olmuştur?

A) 1 ve 2. B) 2 ve 3.

C) 3 ve 4. D) 2 ve 4.

8.

1. Yazdığım kompozisyon ile yarışmada birinciliği yakaladım.
2. Düzenlenen tiyatroda, birbirinden farklı yetenekler sergilendi.
3. İki araba çok hızlı giderken birden çarpıştı.
4. Günlerdir yemek yiyemeyen küçük çocuklar bir güzel doyuruldu.

Yukarıdaki cümlelerin öznelerine göre çatı özellikleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Etken	Edilgen
A)	1 ve 3.	2 ve 4.
B)	1 ve 2.	3 ve 4.
C)	1 ve 4.	2 ve 3.
D)	3 ve 4.	1 ve 2.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemde işi karşılıklı yapma anlamı vardır?**

A) Büyük şehirde yaşamak zorlaşıyor.

B) Ona aldığım kitaptan hoşlandı.

C) Bugün kadın yine çok konuştu.

D) Durakta annemle karşılaştık.

10.



Bugün evde televizyon seyredeceğiz.

Gönül

Gönül'ün cümlesinin yüklemi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Etken – geçişli

B) Etken – geçişsiz

C) Edilgen – geçişli

D) Edilgen – geçişsiz

KVA Yayınları

CÜMLE TÜRLERİ
Yüklemin Türüne Göre Cümleler

TEST 1

1. **Aşağıdaki dizelerden hangisi eylem cümlesi değildir?**

A) Hızla yürüdü o dar sokaktan.

B) Bu insanlara saygı duyulmaz.

C) Çabucak çıkıver yukarıya.

D) Bu yemekler bize özgüdür.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi yükleminin türüne göre farklıdır?**

A) Huzur veriyor insana bu dingin deniz.

B) İnsan için dostun elidir vazgeçilmez olan.

C) İnanmaktı uzun vadede unuttuğumuz yüce değer.

D) Özlediğim o günler şimdi çok uzaktaydı.

3. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi yükleminin türüne göre diğerlerinden farklıdır?**

A) Çocuklar sabahleyin erken saatte oraya varmış.

B) Onun istediği kitaplar benim bir arkadaşımda varmış.

C) Anne ve babasının bazı sorunları varmış.

D) Sıkıntılarını paylaşabileceği arkadaşları varmış.

4. (I) Bir ulusun kalkınması demek, yaşayış ve düşünce biçiminde güzele daha çok değer vermesi demektir. (II) Çirkinlikler içinde kalkınma olmaz. (III) Toplumsal değerlere aykırı bir yaşam ulusları ileri götüremez, geliştiremez. (IV) Sağlıklı ve onurlu bir toplum her açıdan temiz olmayı gerektirir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi isim cümlesidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi yükleminin türüne göre diğerlerinden farklıdır?**

A) Annem balkondaki çiçeklerin hepsini suladı.

B) Aralık ayı gelince havalar birdenbire iyice soğudu.

C) Ablam sınava gireceği için oldukça heyecanlıydı.

D) Babam sinirlenince elindeki çay bardağını fırlattı.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi bir fiil cümlesi değildir?**

A) Tek arzusu sınava girerek iyi bir okul kazanmaktı.

B) Ablamla ben hava kararmadan eve gitmeliyiz.

C) Öğretmenin sorduğu kolay soruları bilemedi.

D) Annem kahvaltıyı bu sabah erkenden hazırladı.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

A) Yüklemin Türüne Göre Cümleler

1. Eylem (Fiil) Cümlesi:

Yüklemi çekimli eylem olan cümlelerdir.

Örnek:

- Doğayı her şeyiyle severim.
- Birden tepesi attı.
- Çiçekleri suladı.

2. Ad (İsim) Cümlesi

Yüklemi ad ya da ad soylu sözcükler olan cümlelerdir.

Örnek:

- Dün hava güzeldi.
- Onunki hızlı bir arabaydı.
- Tatil dönemi haziran ayıydı.
- Seni soran bizdik.
- Önemli olan başarmaktı.
- Beni sevindiren, çocukların mutluluğuydu.

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1.

"Gökyüzü bugün yine masmaviydi." **cümlesinin yüklemini ve yüklemin türünü gerekçesiyle yazınız.**

2.

"Derenin suları neşeyle akıyordu denize doğru ." **cümlesinin yüklemini ve yüklemin türünü belirleyip yazınız.**

3.

Babamla sık sık balık tutmaya giderdik eskiden." **cümlesini yükleminin yeri ve türü yönünden inceleyip gerekçesiyle yazınız.**

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi yükleminin türüne göre diğerlerinden farklıdır?**

A) Ahmet Bey sakin görünüşlü biriydi.

B) Son derece zarif, kibar ve anlayışlıydı.

C) Saçları ile elbisesinin rengi pek uyumluydu.

D) Kadının sinirlenince eli ayağı titrerdi.

8. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi yüklemin türüne göre isim cümlesidir?**

A) Ağaç yaşken eğilir.

B) Vakit nakittir.

C) Korku, dağları bekletir.

D) Ay ışığında ceviz silkilmez.

9. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi yüklemin türüne göre eylem cümlesidir?**

A) Bölgedeki yağış miktarı mevsimlere göre değişir.

B) Okuyucunun yorumunu önemseyen bir yazardı.

C) Doğru olan şey, çevrendekileri anlamaya çalışmandır.

D) Ablası, onu tehlikelerden koruyan bir melekti.

10.

I. İzmir bana göre eşsiz bir şehirdir.

II. Dikenlerin içindeki sarı gülü gördüm.

III. Bozkırda ağlayan çocuklar bizimdir.

IV. Benim çocukluğum o yaylalarda geçti.

V. Sabahleyin erkenden aradı beni.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri yüklemin türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) I ve II.

B) III ve IV.

C) I ve III.

D) I ve V.

11. **Aşağıdakilerden hangisi yüklemin türüne göre diğerlerinden farklıdır?**

A) Ön yargılı olmak bence zayıflık demektir.

B) Düşünmeden okumak insanı köreltir.

C) Kitapla beslenmeyenin sonu acıdır.

D) Yalnızlık, bazı durumlar için en iyi ilaçtır.

12.



Tek isteği sevdikleriyle bir arada yaşamaktı.

Yukarıdaki cümlenin yüklemiyle türce özdeş olan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

A) İzin almadan çıktığı için sert bir dille uyarıldı.

B) Adam yüzündeki yara izinden ötürü saklanıyordu.

C) Bana söylemeden para harcamaması gerekiyordu.

D) Şimdiye kadar bu konuyu tamamen anlayan yok.

KVA Yayınları

CÜMLE TÜRLERİ
Anlamına Göre Cümleler

TEST 2

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi anlamca olumludur?**

A) Bilmediğiniz işlere kalkışmayın.

B) Son çıkan ürünler beş para etmez.

C) Böyle konuşması anlamlı değildi.

D) Bu derdin çaresi yok değildir.

2. **Aşağıdakilerden hangisi onay bekleyen soru cümlesi değildir?**

A) Bu öğütleri sana ben verdim, öyle değil mi?

B) İstediğiniz gibi bir tatil köyü bulamadınız mı?

C) Onlarla konuşmayın demedim mi ben size?

D) Kötü günde yanında olmayana dost denir mi?

3. **Aşağıdakilerden hangisi soru cümlesi değildir?**

A) Birkaç kez okudu mu konuyu daha iyi anlıyor

B) Güzellikleri etrafımıza daha çok yayabilir miyiz

C) Bu yolu hızlı hızlı yürümek mi yordu seni

D) Kurduğu cümleleri düşünmeden mi dile getirmiş

4. **Aşağıdakilerden hangisi biçimce olumlu olduğu hâlde anlamca olumsuzdur?**

A) Akşamları hiçbir zaman yemek yemezdi.

B) Fikirlerimi ona kabul ettirmedim değil.

C) Ne konuşuyor ne de yemek yiyordu.

D) Nasıl yapacağımı bilmiyor değilim.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi biçimce olumlu, anlamca olumsuzdur?**

A) Buradaki insanların geleceğe dair umutları yok değildi.

B) Bu zihniyette olan bir insan hayatın kıymetini bilir mi?

C) İstemiyor değilim ben de o farklı dünyaya girmeyi.

D) Notlarını yükseltme konusunda umutsuz değildi.

6.

1. Bu evde yok yok.
2. Ne beni ne ailesini aradı.
3. Onu aramadığım için bana kızdı.
4. Bu gürültüde uyuyabilirsen uyu.

Yukarıdaki cümlelerin hangileri biçimce olumlu, anlamca olumsuzdur?

A) 1 ve 2. B) 1 ve 4.

C) 2 ve 4. D) 2 ve 3.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

C) Anlamlarına Göre Cümleler

1) Olumlu Cümle

Yargının gerçekleştiğini ya da gerçekleşebileceğini bildiren cümlelerdir.

Örnek:

- Abisi çok tembeldir.
- Bu yıl çok hastalandı.

2) Olumsuz Cümle

Yargının gerçekleşemeyeceğini ya da gerçekleşmediğini anlatan cümlelerdir.

Örnek:

- Oraya gitmemişler.
- Abisi tembel biri değildir.
- Bu yıl hiç hastalanmadım.
- Onların evi yoktu.
- Onlar evsizdi.

- **Biçimce Olumlu, Anlamca Olumsuz Cümleler**

Yüklemde biçimsel olarak olumsuz bir ifade (değil, –sız, –me, –ma...) bulunmadığı halde cümlenin tamamından olumsuz bir yargıya varabildiğimiz cümlelerdir.

Örnek:

- Ne resmi ne müziği seçti.
- Böyle birine gel de güven!

- **Biçimce Olumsuz, Anlamca Olumlu Cümle**

Yüklemde biçimsel olarak olumsuz bir ifade (değil, –siz, –me, –ma...) bulunduğu halde cümlenin tamamından olumlu bir yargıya varabildiğimiz cümlelerdir.

Örnek:

- Ona güvenmiyor değiliz.
- Böyle anlamlı bir göreve nasıl destek olmam?

HIZLI BAKIŞ

5) Soru Cümleleri

a) Olumlu Soru Cümlesi

Bir yanıt beklentisiyle kurulan soru anlamlı, olumlu cümlelerdir.

Örnek:

- O kitabı okudun mu?
- Neden Ankara'ya gidiyorsun?

b) Olumsuz Soru Cümlesi

Bir yanıt beklentisiyle kurulan, soru anlamlı olumsuz cümlelerdir.

Örnek:

O kitabı okumadın mı?

Neden Ankara'ya gitmiyorsun?

c) Sözde Soru Cümlesi

Amaç soru sormak olmayan, söylemek istediğini soru yoluyla söyleyen cümlelerdir.

Örnek:

Bu kadar yemeği nasıl yerim?

Bu saattte geleceğini nerden bileyim?

d) Onaylatma Anlamlı, Soru Cümlesi

Bu tür cümlelerin amacı soru sormak değil, zaten bildiğimiz bir şeyi karşımızdakinden de duymak, onaylatmaktır.

Örnek:

- Bu işi başaracağını söylememiş miydim?
- Bu maçı alırız demiştim, değil mi?

4) Ünlem Cümlesi

Sevinme, korkma, şaşma gibi duyguları yansıtan cümlelerdir.

Örnek

Tüh, yine geç kaldık!

Aaa, yine mi siz!

7. **Aşağıdakilerden hangisi anlamca olumludur?**

A) Burası benim büyüdüğüm yer olamaz.

B) Seni düğünüme çağırmaz olur muyum?

C) Güzel havalarda çalışmak istemiyorum.

D) Yağmur yağınca sokakta kimse kalmadı.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi biçimce olumlu olduğu halde anlamca olumsuzdur?**

A) Babamın verdiği harçlık hemen bitmişti.

B) Ne kitap okuyor ne müzik dinliyor.

C) Okula her zaman vaktinde gitmelisin.

D) İstediğim şeyler hiçbir zaman olmuyor.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı vardır?**

A) Ne güzel bir eviniz var sizin

B) Ne gün geleceğini bilmiyorum

C) Ne desem bana inanmaz ki

D) Ne kadar elma alayım ben

10.

"Gördüğü rüyayı ..."

Bu cümle △ sözü ile devam ettirildiğinde olumlu, □ sözü ile devam ettirildiğindeyse olumsuz olacaktır.

Bu açıklamalara uygun olacak şekilde şekillerle gösterilen yerlere sırasıyla hangi seçenekte verilenler getirilmelidir?

△	□
A) anlamış değildi.	anlamamıştı.
B) anlamıyor değildi.	anlatamıyordu.
C) hiç anlatmadı.	sonunda anlattı.
D) anlattı.	anlatmayacak değildi.

11. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi emir cümlesi değildir?**

A) Bu raporu akşama kadar yetiştir.

B) Çocuklar, her şey gönlünüzce olsun.

C) Okuldan gelir gelmez odanı topla.

D) On dakika sonra burada ol.

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi ünlem cümlesi değildir?**

A) Yaşasın, yarın maça gidiyoruz

B) Hah, şimdi bu işi başardın

C) Bugün her zamankinden çok yoruldum

D) Tamam, işte şimdi yandık arkadaşlar

KVA Yayınları

CÜMLE TÜRLERİ
Yüklemin Yerine Göre Cümleler

TEST 3

1. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi yüklemin yerine göre diğerlerinden farklıdır?**

A) Yazar ile okuru arasında gizli bir bağ vardı.

B) Bizim kuşağımızdakiler çok zorluk çekti.

C) Gelişmeler kaydedilirse inanabiliriz belki.

D) Bizde işler böyle uzaktan yürütülmez.

2. "Ey sevgili, bazen kalmaz dilden dökülecek söz." **cümlesinin kurallı cümleye çevrilmiş hali aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bazen de dilden dökülecek söz kalmaz ey sevgili.

B) Ey sevgili, bazen dilden dökülecek söz kalmaz.

C) Kalmaz dilden dökülecek söz ey sevgili bazen.

D) Ey sevgili, dilden dökülecek söz kalmaz bazen.

3.

(I) İstese de çok uzağa gidemiyor insan kendisinden. (II) Hangi trene binse içindeki bir adrese varıyor sonunda. (III) Hangi rüzgâra tutunsa kendine savruluyor. (IV) Hangi denize açılsa yine kendi kıyılarında buluyor kendini.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi ögelerinin dizilişine göre diğerlerinden farklıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

4. **Aşağıdaki dizelerden hangisi yüklemin yerine göre kurallı bir cümledir?**

A) Duydum ki unutmuşsun gözlerimin rengini.

B) Hiç kimsenin aşkında yoktur gözüm.

C) Bir yalnızlık şarkısı söyler sazım.

D) Yalnız kalan ruhumun acısı çok derindir.

5. (1) James Cook 18. yüzyılda Avustralya'ya vardığında daha önce hiç görmediği bir hayvanla karşılaşır. (2) Etrafındaki yerlilere hayvanın adını sormaya çalışır ve "kangroo!" diye bir şey duyar. (3) Kaptan uzun süre bu hayvandan bahseder herkese. (4) Ama "kangroo" orada yerlilerin dilinde "Seni anlamıyorum." demektir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi yüklemin yerine göre diğerlerinden farklıdır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

6. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi eksiltili cümledir?**

A) İnsan sözünden, hayvan yularından tutulur

B) İnsan göre göre, hayvan süre süre

C) İnsanın alacası içinde, hayvanın alacası dışında

D) İnsan yedisinde neyse yetmişinde odur

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

B) Ögelerin Dizilişlerine Göre Cümleler

1. Kurallı (Düz) Cümle

Yüklemi sonda bulunan cümlelere kurallı cümle denir.

Örnek:

- Dün gece sular durgundu.
- Bunları İzmir'den almış.

2. Devrik Cümle

Yüklemi sonda olmayan cümlelerdir.

Örnek:

- Sizi aradılar saatlerce.
- Fısıldadı rüzgârlar her şeyi bize.

3. Eksiltili Cümle

Yüklemi olmayan cümlelerdir.

Örnek:

- Önümüzde uzun, zorlu bir yol...
- Akşamın sonsuz huzuru...

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

4.

(I) Çocuklar köy meydanında buluştu. (II) Herkes cebindeki misketleri çıkardı. (III) İki takım oluşturdular. (IV) Her takım liderini seçti önce. (V) Maç beklenilenden çok uzun sürdü.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisi yüklemin yerine göre diğerlerinden farklıdır belirleyip yazınız.

5.

"Her zaman bizimledir varlığını bildiğimiz dostlarımız." **cümlesinin yüklemini bulup yüklemin yerine göre cümlenin özelliğini gerekçesiyle yazınız.**

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisi yüklemin yerine göre diğerlerinden farklıdır?

A) Delikanlı, gözünün yaşını gömleğinin koluna sildi.

B) Güvenemez oldum insanlara uzun zamandır.

C) Yaz yağmurları sonrasındaki toprak kokusu harikadır.

D) Anneannem üç katlı, bahçeli bir evde oturuyor.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisi yüklemin yerine göre "Elleri bembeyazdı küçük bebeğin." **cümlesiyle özdeştir?**

A) Biz, bu toprakları cesaretle kazanan milletiz işte.

B) Hastanedeyken yanımda yatan adamı durakta gördüm.

C) Beş on dakika sonra yine kapının sesi duyuldu.

D) Bizi onca saat yağmurun altında bekletiler.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisi eksiltili cümle değildir?

A) Her yerde yas ve gözyaşı, her yerde sonbahar

B) Mazide kalan silik, eski hırpalanmış mutluluklar

C) Trenin penceresinden seyrettim el sallayan işçileri

D) Ne uzun yol yürümüş hali ne yorgunluk izi

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisi kurallı bir isim cümlesidir?

A) Aşçı, mis kokulu yemekleri misafirlere dağıttı.

B) Yeni aldığı çantasını kısa zamanda yıprattı.

C) Yüksek duvarları olan mutlu, huzurlu o ev bizimdi.

D) Elbette umuttur başarının tek geçerli anahtarı.

11. Aşağıdaki cümlelerden hangisi devrik bir eylem cümlesidir?

A) Uzun bir bekleyişten sonra bindi vapura.

B) Burası yıllar önce yaşadığımız mahalleydi.

C) Her şey her zaman yolunda gitmeyecekti.

D) Boş vakitlerinde gezmekti çocuğun tek isteği.

12. Aşağıdaki cümlelerden hangisi ögelerinin dizilişine göre diğerlerinden farklıdır?

A) Sabahleyin herkes okul kapısında toplanmıştı.

B) Bahar gelince İstanbullular parkları doldurdu.

C) Seni gördükçe lise yıllarım aklıma geliyor.

D) Ben fark etmedim karşıki komşunun taşındığını.

KVA Yayınları

CÜMLE TÜRLERİ
Yapısına Göre Cümleler

TEST 4

1. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi,** "Onunla konuşmayı çok isterim." **cümlesi ile yapıca özdeş değildir?**

A) Konuşma yeteneği sayesinde bütün dikkatleri toplamayı başardı.

B) Herkes yaşamını belli bir düzene oturtmaya çalışır.

C) Otobüs yola çıktığında annem çoktan uyumuştu.

D) Denizlerin mavisi hiçbir zaman eski rengini alamayacak.

2. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapısına göre sıralı bir cümle değildir?**

A) Hızlı hızlı yürüdüler, tellerin üstünden atladılar.

B) Yemeği o yedi, hesabı her zamanki gibi biz ödedik.

C) Arkamda sarı, mavi, kırmızı renkli bir sürü araba vardı.

D) Uğraştı, didindi, yoruldu bu genç kardeşimiz.

3. Benimle düzgün konuşursa ben de görevimi yapabilirim.

Yukarıdaki cümlenin yapısı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Basit cümle

B) Sıralı cümle

C) Birleşik cümle

D) Bağlı cümle

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi diğerlerinden farklı bir yapıdadır?**

A) Balıkçılar; oltalarını denize atıyor, balığın gelmesini bekliyorlardı.

B) Rüzgâr şarkı söylüyor, sabaha uyanıyor.

C) Küçük yunus batıp çıkarak karaya ulaşmak istiyor.

D) Beklemekten yorulanlar konuşmuyor, sessizce birbirlerine bakıyor.

5.

1. Arabalara duyduğum merak anlatılmaz.
2. Sıkıntılı ruh hâlini üzerinden atmıştı.
3. Mayısın en sıcak günlerinden biriydi.
4. Kitabı okuyup hemen üst rafa koydu.

Yukarıdaki cümlelerin hangi ikisi birleşik yapılıdır?

A) 1 ve 2. B) 2 ve 3.

C) 1 ve 4. D) 3 ve 4.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi yapıca diğerlerinden farklıdır?**

A) Çok uykusu vardı ama uykusuzluğa direndi.

B) Biraz önce dinlediğin şarkının bestesi de ona ait.

C) Çok konuşup az iş yapan insanlardan sıkıldım.

D) Olanları düşündükçe çok doğru bir karar verdiğimi anlıyorum.

Koray Varol Akademi Yayınları

HIZLI BAKIŞ

C) Yapılarına Göre Cümleler

1. Basit Yapılı Cümleler

Tek bir yargı içeren cümlelere basit yapılı cümle denir.

Örnek:

- Tüm okul bahçeye çıktı.
- Kızın, gözleri maviydi.

2. Birleşik Yapılı Cümle

Birden çok yargı içeren cümlelere birleşik yapılı cümle denir.

Birleşik Yapılı Cümleler Dörde Ayrılır:

a. Girişik Birleşik Cümle:

Yan cümlesi eylemsi ile kurulan cümlelerdir.

Örnek:

- İnsanları sevmek ruhunuza iyi gelir.
- Kapıyı çalıp içeri girdi.

Eylemsinin olduğu taraf yan cümle, yüklemin olduğu taraf temel cümledir. Yan cümle temel cümlenin herhangi bir ögesi olabilir.

Örnek:

- Gülmek, ona yakışıyor.
  Eylemsi (Yan cümle) Özne — Yüklem (Temel cümle)
- Onu özlediğini biliyorum.
  Eylemsi (Yan Cümle) Belirtili nesne — Yüklem (Temel cümle)
- Oturduğu yerden kalktı.
  Eylemsi (Yan Cümle) Dolaylı Tümleç — Yüklem (Temel cümle)

HIZLI BAKIŞ

b) Koşullu Birleşik Cümle

Yan cümlesi dilek şart kipi (–se, –sa) ya da ek eylemin ise biçimiyle kurulan cümlelerdir.

Örnek:

- Filmi izlersen beni anlarsın.
- Yemek sıcaksa biz de yeriz.

c) Ki'li Birleşik Cümle

"ki" bağlacıyla bağlanan cümlelerdir.

Örnek:

- Hepimiz biliyoruz ki inanmak başarmaktır.

d) İç İçe Birleşik Cümle

Temel cümlenin içinde yer alan ve temel cümlenin nesnesi olan bir başka iç cümleyle kurulan birleşik cümlelerdir.

Örnek:

- Çocuklarımın hepsini çok seviyorum, dedi.
- "Kitaplarımın hepsini kendi lisemin kitaplığına bağışlıyorum." dedi.

7. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi tek yüklemli cümleye örnek gösterilemez?**

A) Eğlenceli bir dersin ardından bahçeye çıktık.

B) Adam, hayvan hakları ile ilgili birçok etkinliğe katılmıştı.

C) Bu güzel manzarayı izledi, ertesi güne daha güzel uyandı.

D) Arkadaşı geleceği için çok umutlu konuştu bugün.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi** "Geri dönüp masada bıraktığım çantamı, şapkamı alarak durağa koştum." **cümlesi ile yapıca özdeş değildir?**

A) Bana verdiği içecek oldukça tatlıydı.

B) Gün geçtikçe onları daha çok sevdim.

C) Aldığım son kitabı bir türlü bulamıyorum.

D) Onlarla oturur, onların dertlerini dinlerdim.

9. **Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi cümlenin yapısını değiştirmiştir?**

A) Bahçenin içinden geçtikçe umut doluyor içime.

B) Çağırırdı bir anda güneş güzel günün neşesini.

C) Arkadaşı ile yemeğe gitti bu güzel akşamda.

D) İki yıl önceki o vahim olayı artık unuttum gitti.

10.

> İnsan Paris'te tarihsel değeri olan binalara hayran kalıyor.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapı bakımından bu cümleyle özdeştir?

A) Öğlene doğru yağmur hafiften tekrar başladı.

B) Metroda gideceğiniz yeri gösteren ışıklı haritalar var.

C) Yağmur bütün şiddetiyle bastırdı, bir ağacın altına sığındım.

D) Kendinden on üç yaş küçük biriyle aynı takımdaydı.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yapısı diğerlerinden farklıdır?**

A) Geçenlerde iş yerinde canımı sıkan bir olay oldu.

B) İnsanlara karşı kırgınlığım bir kat daha arttı.

C) Böylece her zaman haksızlığa uğrayacağımı anladım.

D) Annem hiç kabahatim olmadığı hâlde bana kızdı.

12. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yapısı diğerlerinden farklıdır?**

A) Boş bırakılmış topraklar, yüz bin çeşit otla dolar.

B) Yararlı olabilmeleri için onlara kazma vuruyoruz.

C) Aylaklık içindeki ruhların yapmadığı gariplik kalmaz.

D) Ruhlar, uçsuz bucaksız bir hayal dünyasında dolaşır.

KVA Yayınları

CÜMLE TÜRLERİ
Değerlendirme Testi

TEST 5

1. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin yapısı diğerlerinden farklıdır?**

A) El öpmekle dudak aşınmaz.

B) Tekkeyi bekleyen çorbayı içer.

C) Duvarı nem, insanı gam yıkar.

D) Çıkmadık candan ümit kesilmez.

2. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yapısı diğerlerinden farklıdır?**

A) Vitaminler ancak doktor kontrolünde bir süre kullanılır.

B) Vitamin kaynakları arasında meyve, sebze, yumurta, süt sayılabilir.

C) Vitaminler çok kullanıldığında hastalıklara sebep olabilir.

D) Bazı vitaminler vücudumuzdaki bazı maddeleri yok eder.

3. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yan cümlenin görevi diğerlerinden farklıdır?**

A) Bu sorunu el birliğiyle çözeceğimizi sanıyorum.

B) Bunun sonuçlarına katlanabileceğini düşünüyorum.

C) Onunla hiç mi hiç karşılaşmadığını söyledi.

D) Bunu da başaracağımıza herkes yürekten inanıyor.

4. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapıca diğerlerinden farklıdır?**

A) Çay içme zamanı gelmişti, bir ara gidip ocağı yaktı.

B) Albümde sakladığı fotoğraf ona eski günleri hatırlattı.

C) Adam alışılmadık düşünceleriyle dikkatleri üzerine çekmişti.

D) Yalnız yaşayan insanlarda bazı sorunlar olabilir, demişti.

5. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi yapıca diğerlerinden farklıdır?**

A) Pişmiş aşa su katılmaz.

B) Büyük lokma ye, büyük söz söyleme.

C) Çıkmadık candan umut kesilmez.

D) Sabreden derviş, muradına ermiş.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi yapısına göre tek yüklemli bir cümledir?**

A)



Gökhan: Metinden bazı bölümler seçmek zorunda kaldı.

B)



Kayhan: Telefonu çalınca nasıl koştuğunu görmeliydin.

C)



Mert: Dışarıdaki havanın soğuğu biraz kırıldı akşama doğru.

D)



Ali: Nerede o keman sesini duysam tanırım dokunuşunu.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

3) Sıralı Cümleler

Tek başına yargı taşıyan birden çok cümlenin virgül ya da noktalı virgülle sıralandığı cümlelerdir.

Örnek:

- Anahtarla kapıyı açtı, elindekileri masaya bıraktı.
- Ağacın altına oturdu, en sevdiği kitabı okumaya başladı.

Sıralı Cümleler İkiye Ayrılır:

• Bağımlı Sıralı Cümle

Sıralı cümlelerde ortak öge kullanımı olan cümlelerdir.

Örnek:

O / Kitabı aldı, masaya bıraktı.
Nesne Yüklem Yüklem

(Öznesi ve nesnesi ortak bağımlı sıralı cümle)

• Bağımsız Sıralı Cümle

Sıralı cümlelerde ortak öge kullanımı olmayan cümlelerdir.

Örnek:

- Yağmur başladı, adımlar sıklaştı.

  (Cümleler arasında ortak öge yok.)

KVA YAYINLARI

HIZLI BAKIŞ

4. Bağlı Cümleler

Tek başına yargı taşıyan birden çok cümlenin bağlaçlarla birbirine bağlandığı cümlelerdir.

Örnek:

- Çantasına baktı ama kitabı bulamadı. (ama: bağlaç)

Bağlı Cümleler İkiye Ayrılır:

• Bağımlı Bağlı Cümleler

Bağlı cümlelerde ortak öge kullanımı olan cümlelerdir.

Örnek:

- Ablam (Özne) parka gitti (Yüklem) ve banka oturdu. (Yüklem)

(Öznesi ortak bağımlı bağlı cümle)

• Bağımsız Bağlı Cümle

Bağımsız cümleler, ortak öge kullanımı olmayan cümlelerdir.

- Misafirler geldi ama o erkenden uyudu. (ama: bağlaç)

(Ortak öge kullanımı olmayan bağımsız bağlı cümle)

7. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi basit yapılı değildir?**

A) Öğlenleyin yağmurdan sonra gökkuşağı çıktı.

B) Müdür gelince panikledik ve oradan hemen kaçtık.

C) Arabanın freni bir haftadır bir türlü tamir edilemedi.

D) Sabah erken saatlerde bütün aile yola koyulduk.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?**

A) Öğretmen konuyu anlatıp hepimize test dağıttı.

B) Annemler haberi alır almaz olay yerine gitti.

C) Şoför arabanın aynalarını özenle kontrol etti.

D) Yazarın imza gününe geldiğini herkes duymuş.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi birleşik yapılıdır?**

A) Eline dosyayı aldı ve hızla kürsüye yöneldi.

B) Bebeğin ağladığını duyunca hemen fırladım.

C) Ders zili çaldı, bahçede bizim sınıftan kimse kalmadı.

D) Seni cep telefonundan aradım fakat sana ulaşamadım.

10. **Aşağıdaki öğrencilerin hangisi diğerlerinden farklı yapıda bir atasözü söylemiştir?**

A)  Pınar: Taşıma su ile değirmen dönmez.

B)  Gözde: İşleyen demir pas tutmaz.

C)  Koray: Serçeden korkan darı ekmez.

D)  İsa: Mızrak çuvala sığmaz.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi yapıca diğerlerinden farklıdır?**

A) Kâğıt, kalem ve silgileri sıranın üzerine bırakınız.

B) Biraz ürktüm, sessizce beklemek doğru olacaktı.

C) Hiçbir zaman üşenme, erteleme, vazgeçme.

D) Mağazaya girdim, ürünleri gözden geçirdim.

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yapısı diğerlerinden farklıdır?**

A) Kör olası talihim yakamı bırakmadı.

B) Doktor, masadaki kağıtları inceledi.

C) Spor yapmadıkça kilo vermen kolay değil.

D) Sürekli tehdit ederek bir yere varamazsın.

KVA Yayınları

CÜMLE TÜRLERİ
Değerlendirme Testi

TEST 6

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Çam ağaçlarının sesi nasıl tarif edilmelidir? Hem buna ses demek doğru mudur? Bir dil nağmesi gibidir. Ya da bir sevda sözleşmesidir. (I) Çamların sesi değil nefesi vardır. Kendi sağlıklı rayihalarını koklayarak derin, uzun, devamlı olarak soluk alıp veriyor gibi bana tesir ederler. Bakarsanız bir şey işitmezsiniz. O zaman belki havayı içlerine çekerler. (II) Sonra hep birlikte nefes almaya başlarlar. Çam korusunu; fıstık, reçine, sakız ve ardıç kokan derin bir soluklanma kaplar. Bin metre aşağıda İskenderun Ovası ile İskenderun kasabası, soluk almaya gücü yetmez bir şekilde güneş altında dümdüz yatmaktadır. (III) Serinlik, gölgelik içinden o kızgın yerlere hayretle bakıyorum. Ben o kadar rahatım ki... Huzur ve mutluluk verici tatlı rüzgar karşısındayım. Gözle görülen bir yerde sıcaktan bunalmış, sıtmadan kavrulmuş ve güneşten usanmış adamların varlığına inanamıyorum. (IV)

1. Metinde numaralanmış cümleler yüklemlerinin türüne göre aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

	I.cümle	II.cümle	III.cümle	IV.cümle
A)	Eylem cümlesi	Eylem cümlesi	Eylem cümlesi	İsim cümlesi
B)	İsim cümlesi	Eylem cümlesi	Eylem cümlesi	İsim cümlesi
C)	İsim cümlesi	Eylem cümlesi	İsim cümlesi	Eylem cümlesi
D)	Eylem cümlesi	İsim cümlesi	Eylem cümlesi	İsim cümlesi

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisi metinde numaralanmış birinci cümlenin yapısıyla özdeştir?

A) Bu soruları çözmek bu kadar güç olmamalı.

B) Buğulanmış bir camın önünde saatlerce oturduk.

C) Yemeklerin hepsi birbirinden lezzetli olmuş.

D) Sabaha kadar uyumadık, kardeşimin yolunu gözledik.

3. Metindeki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I numaralı cümle tek yüklemli bir cümledir.

B) II numaralı cümle anlamına göre olumlu, yüklemin yerine göre kurallı bir cümledir.

C) III numaralı cümle birleşik yapılı bir cümledir.

D) IV numaralı cümle yapısına göre sıralı bir cümledir.

4. Metindeki numaralanmış cümlelerden hangisi anlamca diğerlerinden farklıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. "Koşuşturmayı hiç sevmezdi benim anneannem." **cümlesinin anlamına göre özelliğini belirleyip gerekçesiyle yazınız.**

7. "Öğretmen sınıfa girdi, öğrencilerini selamladı." **cümlesinin yapısına göre özelliğini nedeniyle birlikte yazınız.**

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

8.

Bizimle ilgilenen görevliye seslenip ondan yardım istedik." **cümlesini aşağıda istenilen özelliklere göre inceleyip yazınız.**

Yapısına göre:

Anlamına göre:

Yüklemin yerine göre:

Yüklemin türüne göre:

9.

Yaşlılar gençlere göre daha sık hastalanır." **cümlesinin anlamına göre olumlu mu olumsuz mu olduğunu belirleyip gerekçesiyle yazınız.**

5.

Türk romanı, zaman zaman çağları aşan, yaşadığı devre sığmayan, gürül gürül çağlayan çılgın bir nehir gibi haşmetini devam ettiriyor.

Bu cümlede kaç yan cümlecik vardır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisi yapısına göre birleşik, yüklemin yerine göre devrik bir eylem cümlesidir?

A) Şimdi bu sorunları nasıl aşacağımızı düşünmeliyiz bence.

B) Bu güzellikleri daha önce de görmüştük sanki.

C) Sorduğunuz sorunun cevabı çevre kirliliği miydi?

D) Anlattıklarına göre baban oldukça hırslıymış.

7.

Yapacaklarına içten inanırsan yapacaklarına karşı çıkanların sözünü öfke ile değil, saygı duyarak karşılarsın.

Yukarıdaki cümle ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Yapısına göre bağlı cümledir.

B) Anlamına göre olumsuz cümledir.

C) Ögelerin dizilişine göre devrik cümledir.

D) Yüklemin türüne göre fiil cümlesidir.

8. "Dünyadaki en büyük keyif özlenen dostları yaşama katmaktır." **cümlesi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

A) Basit-Kurallı-Olumlu-Fiil

B) Birleşik-Kurallı-Olumlu-İsim

C) Birleşik-Devrik-Olumsuz-Fiil

D) Basit-Kurallı-Olumsuz-İsim

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapısına göre birleşik, yüklemin türüne göre isim cümlesidir?

A) Onu mutlu etmek benim tek görevim.

B) Hem seninle hem onunla konuştu.

C) Sen dersin de ben yapmaz mıyım?

D) Getirilen kitapları yukarı çıkardım.

10. "Kimseye haber vermeden evden çıkmış, arkadaşına hediye alıp gelmişti." **cümlesi için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?**

A) Özneleri ortak - sıralı cümle

B) Özneleri ortak - bağlı cümle

C) Özneleri ayrı - sıralı cümle

D) Özneleri ayrı - bağlı cümle

KVA Yayınları

CÜMLE TÜRLERİ
Değerlendirme Testi

TEST 7

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

(I) Alışveriş günlük hayatımızın vazgeçilmez bir parçasıdır. Hele ki kitap alışverişi. Kitaplarla kurduğumuz ilişki diğer her şeyden daha sağlam ve daha çok bizimdir. Diğer alışverişlerin farklı üstünlükleri vardır ama kitap ömür boyu yanı başımızda ve her an elimizin altındadır. (II) Kitaplar, yaşlılığımızda ve yalnız kaldığımızda avutur bizi. Sıkıntılı anlarımızı yok eder, hoşlanmadığımız her şeyden dilediğimiz zaman kaçırıverir bizi. (III) Onlardan daha gerçek, daha canlı, daha doğal arkadaşlıklar bulamadığım zaman onlara koşmama da kızmazlar hiç, her zaman aynı güler yüzle karşılar bizi bu güzel kitaplar. Kitaplarım bu nedenle benim için çok önemlidir. Hiçbir zaman kitaplarım olmadan yola çıkmam ama onları okumadığım günler de olur. Biraz sonra, yarın, canım istediği zaman okurum dediğim günler... (IV) Onlar yanımdayken zaman, beni dertlendirmeden akıp gider çünkü kitaplarımın dilediğim zaman beni mutlu edeceğini, yaşamıma destek olacağını bilmek düşüncesi anlatabileceğimden daha büyük bir mutluluk verir bana.

1. **Bu metindeki numaralanmış cümlelerden hangisi yüklemin yerine göre diğerlerinden farklıdır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. **Bu metindeki numaralanmış üçüncü cümlenin özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

A) Kurallı - İsim - Bağlı - Olumlu
B) Devrik - Fiil - Birleşik - Olumsuz
C) Kurallı - Fiil - Bağlı - Olumlu
D) Devrik - Fiil - Sıralı - Olumlu

3. **Metindeki altı çizili cümlenin yapıca özdeşi aşağıdaki cümlelerin hangisidir?**

A) Çalışmak ve inanmak başarıya giden yolu açacaktır.
B) Kültür hazinemize sahip çıkıp onu geliştirmeliyiz.
C) Azimli insanlar ne istediğini bilir ve ona göre hareket eder.
D) Yeni çıkan kitapların listesini hazırlayıp almaya gitti.

4. **Bu metindeki numaralanmış cümlelerden hangisi yüklemin türüne göre diğerlerinden farklıdır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV.

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

10.

güzelce | çocuklar | oynadılar | parkta

Yukarıdaki sözcükleri kullanarak kurallı, olumlu bir fiil cümlesi kurup yazınız.

11.

"Karanlıkta yolumuzu aydınlatan fenerler kitaplardır." **cümlesinin yapısını nedeniyle birlikte yazınız.**

KVA Yayınları

KVA YAYINLARI

12.

"Onunla ilgilenemedim çünkü dün çok işim vardı." **cümlesinin yapı özelliğini nedeniyle birlikte yazınız.**

13.

"Annem yaptı yemekleri." **cümlesini kurallı ve olumlu soru cümlesi haline getirip yazınız.**

Ne güzel enseyi geçmemesi saçların
Alnımızda bitmesi
Tane tane olması kirpiklerin
Tel tel olması kaşların

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Birden çok yan cümlecik vardır.
B) Devrik bir cümledir.
C) Fiil cümlesidir.
D) Birleşik yapılıdır.

6. Göller Yöresi; tuzlu göllerden, kireçli topraklardan ibaret bir diyardır.

Bu cümlenin niteliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Birleşik - İsim - Kurallı - Olumlu
B) Basit - Fiil - Devrik - Olumsuz
C) Sıralı - İsim - Kurallı - Olumsuz
D) Basit - İsim - Kurallı - Olumlu

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisi anlamca olumlu, biçimce olumsuz bir cümledir?

A) Eskiden bu tür anlaşmazlıklar olmazdı aramızda.
B) Senin de bizi desteklemeni istemez miyim hiç?
C) Bu taslak için yeterince çalıştığınız doğru değil.
D) O günden beri yemek yiyemiyor, uyuyamıyorum.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yapısı diğerlerinden farklıdır?

A) Öğrencilerin çıkardığı ses yüzünden zili duyamamışım.
B) Kardeşimin çekingen tavırları beni artık çok rahatsız ediyor.
C) Birkaç bardak kırdığın için sana burada kimse kızamaz.
D) Şimdilerde barış kavramını derinlemesine düşünüyor gençler.

9.



A) Küsleri barıştırmayı kendine görev edinir, bu uğurda çaba harcardı.
B) Misafirlerimiz gelmiş, hepimize harika hediyeler getirmişler.
C) Bana söylediğin her şey yalandı halbuki ben sana inanmıştım.
D) Yaptıkları burada hoş görülüyor, bazen ailesi tarafından alkışlanıyordu.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisi sözde soru cümlesidir?

A) Benimle bu şekilde nasıl konuşursun?
B) Niçin aradıklarını söylememişler mi?
C) Biraz da bana yardım edebilir misin?
D) Niye böyle davrandığını biliyor musun?

KVA Yayınları

CÜMLE TÜRLERİ
Değerlendirme Testi

TEST 8

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

(I) Silifke sahillerinde kıyıdan birkaç yüz metre uzakta heybetli duruşuyla dikkat çeken bir kale vardır. Bu kalenin adı "Kız Kalesi'dir. Kale'nin hikayesi şöyledir:

Vaktiyle İçel ilimizin bulunduğu bölgeye hakim olan bir Ahmet Bey varmış. Ahmet Bey'in bir kızı olmuş. Ahmet Bey, devrin adetine uyarak kızını kahine götürür ve kızının geleceğiyle ilgili bilgi edinmek ister. (II) Kahinden duyduklarına inanamamaktadır. Çünkü kahin, Ahmet Bey'e kızının on dokuz yaşına girince bir yılan tarafından sokulacağını ve öleceğini söyler. (III) Buna çok üzülen Ahmet Bey çareler arar, sonra aklına güzel bir fikir gelir. Denizin ortasına ... bir kale yaptıracaktır. Kızını oraya yerleştirecektir. Hemen kalenin yapımına başlanır. Aradan günler, aylar, yıllar geçer ve sonunda Silifke sahilinin açığında bulunan, iki sıra sur etrafında geniş hendekler bulunan Kız Kalesi'nin yapımı tamamlanır.

Ahmet Bey'in kızı on dokuz yaşını tamamlar. Onun şerefine Kale'de eğlenceler tertip edilir. Bu eğlencelere davet edilen bir köylü kadın, kıza hediye etmek amacıyla bir sepet dolusu üzüm getirir. (IV) Üzüm, Ahmet Bey'in kızının en çok sevdiği yiyecektir. Fakat kader bu ya sepetin içine gizlenen yılanı görmez. Üzümü çok seven Ahmet Bey'in kızı bu sepeti doğruca odasına çıkarttırır. Misafirler gittikten sonra kız, çok sevdiği üzümlerden yemeye başlar. Sepetin içinden çıkan yılan, kızcağızı sokar ve ölümüne sebep olur.

1. **Metinde numaralanmış cümlelerden hangisi yükleminin türüne göre diğerlerinden farklıdır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. I. Yüklemin türüne göre eylem cümlesidir.
II. Basit bir isim cümlesidir.
III. Birleşik yapılı bir cümledir.
IV. Kurallı, anlamca olumlu bir cümledir.

Metinde altı çizili cümleyle ilgili yukarıdakilerden hangileri söylenemez?

A) I ve II. B) II ve III.
C) III ve IV. D) I ve III.

3. **Metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilirse cümlenin yapısı farklı olur?**

A) kapıları demir
B) kadar uzanan
C) surlarla örülü
D) odaları geniş

4. **Metinde geçen** "Onun şerefine Kale'de eğlenceler tertip edilir." **cümlesinin yapıca benzeri aşağıdakilerin hangisidir?**

A) Dinlediğimiz müzikle ruhumuz şenlendi.
B) Sözünde durdu, bizi hiç yanıltmadı.
C) Tehlikeyi fark etti ve önlemini aldı.
D) Küçük çilekleri pastanın üzerine dizdi.

14. "Bizimle gelirsiniz." **cümlesini devrik, olumsuz soru cümlesi haline getirip yazınız.**

15. "Balık yemeyi sevmiyor değilim." **cümlesinin anlamına göre olumlu mu, olumsuz mu olduğunu belirleyip yazınız.**

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

16.

"Elindeki güzellikleri görebilirsen her zaman mutlu olursun." **cümlesinin yapısına göre özelliğini belirleyip nedeniyle birlikte yazınız.**

17.

"Kadın, uzun, siyah elbisesini yerlerde sürüye sürüye salona girmişti." **cümlesini yapısına ve anlamına göre inceleyip nedeniyle yazınız.**

5. Uzun süredir yaptığı diyet sonuç vermemiş değildi.

Aşağıdaki cümlelerin hangisini anlamına göre yukarıdaki cümleyle özdeştir?

A) Elektrikler kesilince ne yapacağımızı bilemedik.

B) Bu konuda bugün kimse bana bir şey söylemedi.

C) Onu tanırım hayatta öyle şeyler ile uğraşmaz.

D) Sevdiğim yemekleri hiç yapmaz olur muyum?

6.



Yasin: O eve girdiğimde dikkatimi ilk çeken duvarda asılı olan büyük tablo olmuştu.



Gamze: Onun bizim için yaptıklarını hiçbir zaman unutmayacağız.

Yasin ve Gamze'nin cümlelerinin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bağlı ve eylem cümlesi olmaları

B) Basit ve eylem cümlesi olmaları

C) Birleşik ve isim cümlesi olmaları

D) Birleşik ve eylem cümlesi olmaları

7. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapısına göre birleşik, anlamına göre olumlu, yüklemin türüne göre eylem cümlesidir?**

A) Onu ne zaman görse akan sular dururdu.

B) Mevsimlerden yazdı, hava öyle güzeldi ki...

C) Onun yaşantısı yaşıtlarına göre çok daha zor.

D) Yürüdüğümüz köy yolu çok sessiz ve sakindi.

8.

> Bütün gün sokaklarda oynadığım için akşam olunca kimse beni bulamazdı çünkü sızardım evin bir köşesinde.

Yukarıdaki cümlenin yapısı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Basit Yapılı

B) Birleşik Yapılı

C) Sıralı Cümle

D) Bağlı Cümle

9. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi yüklemin türüne göre diğerlerinden farklıdır?**

A) En büyük hayali yazar olmaktı.

B) Elinde kocaman bir paket vardı.

C) Sonbaharın gelişiyle yapraklar sarardı.

D) Evi deniz kenarında ve bahçeliydi.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi yüklemin türüne göre eylem cümlesi değildir?**

A) Çiçekleri sulamak, onun en büyük göreviydi.

B) Onu çok önemsediğini her fırsatta dile getirirdi.

C) Saygı konusunda çok hassas olduğunu duydum.

D) Her sabah yeni bir umutla uyanıyorum.

KVA Yayınları

CÜMLE TÜRLERİ
Değerlendirme Testi

TEST 9

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1 – 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Televizyonda hangi kanalın izleneceği konusunda anne, baba, çocuk ve kardeşler arasında birtakım çatışmalar ortaya çıkabilir. Özellikle günümüzde anne ve babalar çocukların televizyonu çok seyretmeleri ve yaşlarına uygun olmayan filmleri izlemelerinden şikayetçiler. (I) Yalnız bilmek gerekir ki bu sorun günümüze özgü değildir. Radyonun yaygınlaşmaya başladığı dönemde de anne ve babalar benzeri kaygıları yaşamışlardır.

Kitle iletişim araçları tarafından izleyenlere bilgi iletmenin yanı sıra birtakım davranış modelleri sunulur. Televizyon programlarındaki, çizgi romanlardaki ya da masallardaki kahramanlar izleyiciler (II) için birer model oluştururlar. Bu kahramanları kendilerine örnek alan izleyiciler; onların davranışlarını taklit etmeye, onlar gibi davranmaya yönelebilirler. Bu durumda izleyicilerin modelden öğrenmeleri söz konusudur. İnsanlar başka insanları kendilerine model aldıklarına göre kitle iletişim araçlarında sunulan modellerin niteliği önem kazanmaktadır. (III)

Bir yetişkin, çizgi film izleyen bir çocukla bu filmdeki olaylar üzerine tartışırsa çocuğun filmde izlediği olumsuz karakteri taklit etme ihtimali azalır. Bu yüzden anne, babalar çocukların yaşlarına uygun filmler izlemelerini sağlamalıdır. Ayrıca filmlerin verdiği mesajlar üzerine çocuklarıyla karşılıklı yorum yapmaları önemlidir. (IV)

1. Metindeki numaralanmış cümlelerden hangisi yüklemin türüne göre diğerlerinden farklıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Aşağıdakilerden hangisi metinde numaralanmış birinci cümleyle anlamca aynıdır?

A) Mahallemiz bugün hiç olmadığı kadar gürültülüydü.

B) Sendeki test kitaplarının hiçbiri bende malesef yok.

C) Yeni taşındığımız ev büyük ve kullanışlı sayılmazdı.

D) Bunları yapabilmek için dayanacak gücüm mü var?

3. Metindeki numaralanmış cümlelerin hangisi yapısına göre diğerlerinden farklıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

4. Metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde yan cümlecik sayısı diğerlerinden daha fazladır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

18.

"Kırgındı doğa, insanlara." **cümlesinin kurallı, olumsuz, soru şeklini yazınız.**

19.

Çocuk önce tekneye uzaktan baktı. Sonra bayır aşağı hızla koşarak limana indi. Ortada ne bir görevli ne bir kaptan vardı. Çaktırmadan tekneye bir adım attı. Sonra küçük adımlarla dümenin başına geçti.

Bu metindeki cümlelerden hangisi anlam yönünden diğerlerinden farklıdır belirleyip yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

20.

Kırılan vazoya şaşkınlıkla bakıyorlardı. Bunu anneannelerine nasıl söyleyeceklerini akıllarından geçirdikleri belliydi. Ali, eğilip parçaları toplamak istedi. Elif, ona izin vermedi çünkü elini kesebilirdi.

Bu metindeki cümlelerden hangisi yapısı yönünden diğerlerinden farklıdır nedeniyle birlikte yazınız.

21.

"Kedi mutfağa girdi, tastaki sütü içti." **sıralı cümlesinde ortak öge kullanımı var mıdır, varsa hangi öge ortak kullanılmıştır, yazınız.**

5.

I. Bütün sokaklar bu akşam ışıl ışıl parlıyordu.

II. Hayatımda kurup da gerçekleştirdiğim tek düştü.

III. Dışarı çıktığımda benden almamı istediği şey boyaydı.

IV. Şiddetli gürültüden dolayı konuşulanları tam olarak duyamıyordu.

V. Bir kitabı okurken aynı zamanda o yazarın dünyasına da adım atmış oluyoruz.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri yüklemin türüne göre eylem cümlesidir?

A) I - II - III B) II - III - IV

C) I - IV - V D) II - IV - V

6. (I) Hafta sonu arkadaşlarımla buluşmak için plan yapmıştım. (II) Buluşacağımız gün geldiğinde camdan dışarı bir baktım ki her tarafta kar var. (III) Arkadaşlarımı arayıp gelemeyeceğimi üzülerek söyledim. (IV) Bundan dolayı bütün gün evde kalıp kitap okuyarak vaktimi geçirdim.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerden hangisi bir isim cümlesidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

7.

Tanımadığım bir şehirde ne yapacağımı, kimden yardım isteyeceğimi bilmiyorum.

I. Yüklemin türüne göre eylem cümlesidir.

II. Basit bir isim cümlesidir.

III. Birleşik yapılı bir cümledir.

IV. Devrik bir eylem cümlesidir.

Yukarıdaki cümle ile ilgili numaralanmış seçeneklerden hangisi söylenebilir?

A) I ve II. B) II ve III.

C) III ve IV. D) I ve III.

8. Hayatı boyunca çocukları için yaşadı, onları koruyup kolladı.

Yukarıdaki cümlenin özellikleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Kurallı, Eylem, Basit

B) Devrik, Eylem, Birleşik

C) Kurallı, Eylem, Sıralı

D) Devrik, Eylem, Sıralı

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisi basit, devrik olumlu bir eylem cümlesidir?

A) Benim sözlerimin hafife alınmaması gerektiğini söylemiştim.

B) Yeni bir ev bu zor günlerimizde çok iyi geldi bana ve aileme.

C) Yeni yazdığı kitabı ile ilgili güzel yorumlar onu çok mutlu ediyordu.

D) Yaptıkları, yapabileceklerini ne güzel de işaret ediyordu.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisi anlamına göre diğerlerinden farklıdır?

A) Gelirken ekmek alabilecekleri bir yer görememişler.

B) Başını kapıya çarpmış, fena halde yaralanmıştı.

C) Yaptıklarından hiçbir zaman pişmanlık duymamıştı.

D) Gözlerinde sevgi ve umuttan başka hiçbir şey yoktu.

KVA Yayınları

ANLATIM BOZUKLUKLARI
Anlam Kaynaklı Anlatım Bozuklukları

TEST 1

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?**

A) Gördüklerimizi, duyduklarımızı herkese bir bir anlattık.

B) Şu işler de bittikten sonra burada yeniden buluşalım.

C) Aşikâr ve bilinen bir şey ki bu iş beklediğimiz gibi olmayacak.

D) Yaşadığın sıkıntının büyüklüğü yüzünden okunuyordu.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcüğün atılması cümlede anlam belirsizliğine yol açmaz?**

A) Onun kitabını masanın yanına koyduk.

B) Senin üzüleceğini bile bile bunu söyledi.

C) Sizin eviniz, bizim de evimiz sayılır.

D) Onun hakkını başkasına yedirmem.

3. **Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi çıkarıldığında cümlenin anlamında bir bozulma ya da daralma olmaz?**

A) İş görüşmesine babası ile birlikte gitmiş.

B) Kadın, bu bahçeli evden er ya da geç taşınacak.

C) Onun huzursuzluğunu gidermek istiyorum.

D) Ona kitabını hemen vermek istediğimi söyledim.

4. İlk yerleşimin ne zaman (I) başladığı tam olarak bilinmeyen bu kent, sanki geçmiş (II) yıllardan birçok (III) anıyı özünde saklamış gibi. (IV)

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangisi çıkarılırsa anlatım bozukluğu giderilmiş olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sözcüğün yanlış yerde kullanılmasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Çok güneşte kaldığı için elbise hemen kurudu.

B) Küçük arabaya merakla baka baka okula gitti.

C) Babam istediği için ödevlerimi hızlıca yaptım.

D) Arkadaşımla yaptığım yemek çok beğenildi.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanılmasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Eminim bu dedikoduları tüm mahalle biliyor.

B) Aşağı yukarı üç gün önce beni de bu iş için aradı.

C) Kardeşimle sürekli görüşürüz çünkü arada bir yanıma uğrar.

D) Mutlaka bu söylentilerle ilgili bir bilgisi vardır.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

Anlatım bozuklukları iki ana başlık altında incelenir.

A) ANLAM KAYNAKLI ANLATIM BOZUKLUKLARI

1) Gereksiz Sözcük Kullanımı

Belirtilen **koşul** ve **şartlar** bizi engelledi.

(eş ya da yakın anlamlı sözcüklerin bir arada kulanımı)

Onunla **karşılıklı** mektuplaşıyoruz.

(birbirinin anlamını içeren sözcüklerin bir arada kullanımı)

Sabahleyin orada olmayı umut ediyor. (umuyor)

(gereksiz yere yardımcı eylem kullanımı)

Gereksiz sözcük cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamını daraltmayan sözcüktür.

2) Çelişen Sözcüklerin Bir Arada Kullanımı

Elbette onların burada olacağını sanıyorum.

Aşağı yukarı tam bir haftadır buradayız.

3) Sözcüğün Yanlış Anlamda Kullanımı

Arkadaşlarımla aramın açılmasını sağladı. (neden oldu)

Buzlu yolda araçların kaza yapma şansı artar. (olasılık)

HIZLI BAKIŞ

4) Açıklığa Aykırılık (Anlam Belirsizliği)

Açıklık, anlamın tek ve net olmasıdır. Birden fazla anlama gelen cümleler açık değildir.

Allah'ın her günü karşıma çıkıyor.

(Yanlış yerde sözcük kullanımı açıklığı bozar.)

Çocuk satıcıya parayı uzattı.

(virgülün veya noktalı virgülün olmaması açıklığı bozar.)

Kardeşini sevdim.

(Zamirin veya iyelik ekinin belirsizliği açıklığı bozar.)

Biz hepinizden çok şikayetçiyiz.

(Yanlış yapılan karşılaştırmalar açıklığı bozar.)

5) Deyim ve Atasözlerinin Yanlış Kullanımı

O kadar zayıftı ki karda gezer izini belli etmezdi.

Yukarıdaki deyim kurnaz insanlar için söylenir, bu yüzden bu cümleye anlamca uygun değildir.

Ağaç dalıyla gürler.
yaprağıyla

Az veren maldan çok veren candan

6) Mantık Yanlışları:

En güzel günlerden biridir cumartesi pazar.

Bir gün kendimi koltukta ölü bulmak istemiyorum.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gereksiz sözcük kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Salondakiler yavaş yavaş alanı boşalttılar.

B) Gerekli gereksiz harcamalar yapmayın.

C) Duygular ve düşünceler kalıba dökülmez.

D) Bu işten kuşkunuz ve şüpheniz olmasın.

8.

İzinsiz evden ayrılamam.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun benzerini aşağıdaki çocuklardan hangisi yapmıştır?

A)



Çocuk: "Çok canım sıkılıyor." diyordu sabahtan beri.

Mehmet

B)



Seni bugün mutlaka aramış olabilirler.

Ayça

C)



Eve gittiğimde beklemediğim bir sürprizle karşılaştım.

Arzu

D)



Kardeşim ve ben bugün sinemaya gittim.

Murat

9.

Ben boşuna mı şapka giydim sanıyorsun.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gereksiz sözcük kullanımı

B) Çelişen sözcük kullanımı

C) Yanlış anlamda sözcük kullanımı

D) Anlam belirsizliği

10.



Seni görseydi şüphesiz yardım ederdi kesinlikle.

Aslı

Aslı'nın cümlesindeki anlatım bozukluğunun benzeri aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Bebeği bir an önce annesine götürmek istiyorum.

B) Sadece çay ve kek yiyerek günü geçiremezsin.

C) Biraz bekle çocuk neredeyse gelmek üzere.

D) Kesinlikle ben de o tura katılabilirim bu yaz.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlam belirsizliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Sözünü tutmazsan kimsenin güvenini kazanamazsın.

B) Annem kitaplarını çantaya yerleştirdiğini söyledi.

C) Seninle ilk karşılaştığımız günü dün gibi hatırlıyorum.

D) Herkes gözlerini sahneye dikmiş, orkestrayı dinliyordu.

12. Biliyor musun bu çiçeği ben ekmiştim buraya yedi yıl önce.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sözcüğün yanlış anlamda kullanımı

B) Gereksiz sözcük kullanımı

C) Sözcüğün yanlış yerde kullanımı

D) Çelişen sözcüklerin kullanımı

KVA Yayınları

TEST 2

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "yine" **sözcüğü gereksiz kullanılmıştır?**

A) Yine eve vaktinde gelmedi, babası çok kızacak ona.

B) Acele et yine işe geç kalacaksın, dedi kadın.

C) Öğretmenin toplantıda yine senden şikâyet etti.

D) Geçen gün de yine evde böyle tartıştık onunla.

2.

İnsanın kendi üzerine, toplum üzerine doğru ve eksiksiz (I) bir bilgiye varması sorunlara eğilmesiyle olur. Belki (II) düşünceyi beynimizden silip atmak yoluyla yanlış (III) bilgilerden kendimizi (IV) koruyabiliriz.

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangisinin cümleden çıkarılması anlam daralmasına yol açmaz?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Çağlar boyunca insan anlatılmak istenmiştir.

B) Şair ve yazarları kaplayan bir çalışma yapacağız.

C) Senin yaptıklarımı hiçbir zaman küçümsemediğini biliyorum.

D) Sanat eserlerinde içerik en önemli unsur olmuştur.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Böyle zamanlarda pireyi deve yapmaktan hoşlanır o.

B) Büyüklerin söylediklerine kulak versen senin yararına olur.

C) Bizden yüz bulsa bu evden dışarıya çıkmaz, bunu bilmiş ol.

D) Her toplantıda bile bile pot kırıyorsun, hâlâ uslanmadın.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Konuyu daha açık bir biçimde anlatmaya çalıştım.

B) Kanımca bu konunun doğru bir anlatımı olmadığını sanıyorum.

C) Aynı konu çağlar boyunca sanatçılar tarafından anlatılmıştır.

D) Yaşamın içinde olan her şey yazıya konu olabilir.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Böyle ince eleyip sık dokuduğun için sorun çıkıyor.

B) Odadan çıkarken elinden geleni ardına koyma, dedi.

C) Tuzumu eleyip eleğimi duvara astığımı söylemişler.

D) İçim parçalanıyor ama yapabileceğim bir şey yok.

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1.

"Davette Karadeniz yöresine özel yemekler vardı."

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu belirleyip gerekçesiyle yazınız.

2.

"Başarılarını her zaman takdir edeceğiz." **cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedenini belirleyip gerekçesiyle yazınız.**

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

3.

"Bire bir karşılıklı konuşarak bu konuda neler yapabileceğimize karar vermeliyiz." **cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedenini belirleyip yazınız.**

4.

Davranışlarına bakılırsa senin söylediklerini kesinlikle kulak ardı ediyor olmalı." **cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedenini belirleyip bu cümleyi anlatımı doğru olacak şekilde yeniden yazınız.**

7. Sanatçı Paris'te yaşamasına karşılık Türkiye'nin geleneksel mimarisine de çok uzak değil.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gereksiz sözcük kullanımı
B) Yanlış anlamda sözcük kullanımı
C) Çelişen sözcük kullanımı
D) Tamlama yanlışlığı

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Mizah, kitabın daha hızla okunmasını sağladı.
B) Fotoğraf sanatçısı olduğunu ben tahmin etmiştim.
C) Eleştirmen, sanatı bireyin bir parçası yapmalı.
D) Fotoğraf, dünyanıza ne zaman girdi?

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yanlış sözcük kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Ablasından ayrı kalamaz ve sürekli ziyaret eder.
B) Saatin pili geçen gün bitmiş ki artık çalışmıyor.
C) Oğluna sıkı sıkı sarıldı ve oğlunu sevgiyle öptü.
D) Bu proje için verdiğim çabayı herkes takdir ediyor.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük çıkarıldığında cümlenin anlamında daralma olmaz?

A) Annemle karşılıklı tartışmalarımız hiç bitmiyor.
B) Sürekli takip ettiği dergide bu ay yazısı çıkıyor.
C) Benden özür dilerse belki onu bir seferlik affederim.
D) Mezuniyet balosunda arkadaşlarımızla çok eğleneceğiz.

11. Başıboş, sahipsiz kedi ve köpekler artık vücutlarına yerleştirilecek bir çip yardımıyla internetten takip edilebilecek.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yanlış anlamda sözcük kullanımı
B) Gereksiz sözcük kullanımı
C) Yanlış yerde sözcük kullanımı
D) Anlam belirsizliği

12.

Sevgili Arkadaşım,

25.03.2014 yılında yapılacak nikah törenimize gelmeni çok isterim.

Çetin

Yukarıdaki karttaki anlatım bozukluğu aşağıdaki sözcüklerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

A) yılında
B) yapılacak
C) törenimize
D) çok

KVA Yayınları

TEST 3

1. "Akrabalarına değer verir, bayramlarda aramayı ihmal etmezdi." **cümlesindeki anlatım bozukluğu nasıl giderilebilir?**

A) "akrabalarına" ifadesinin yerine "akrabasını" ifadesi getirilerek

B) "bayramlarda" sözcüğünden önce "onları" ifadesini getirilerek

C) "bayramlarda" ifadesinden sonra "her zaman" ifadesini getirerek

D) "ihmal etmezdi" ifadesi yerine "dert edinirdi" ifadesi getirilerek

2. "Görüşlerini beğendiği gibi katılıyor da." **cümlesindeki anlatım bozukluğunun benzeri aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?**

A) Erken kalktığından dolayı bugün çok huysuz.

B) Seni her zaman dikkatle dinliyor ve önem veriyorum.

C) Herkes ondan şikâyetçi, ona bir türlü inanmıyor.

D) Saçları ne kadar hızlı büyüdü, farkında mısın?

3. "Maç bitince ben ve yan koltukta oturan amca dışarı çıktı." **cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Özne - yüklem uyumsuzluğu

B) Gereksiz sözcük kullanımı

C) Çelişen sözcük kullanımı

D) Tümleç eksikliği

4. "Ev ilanlarına sürekli göz gezdiriyorum ama bir türlü beğenemiyorum." **cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Nesne eksikliği

B) Dolaylı tümleç eksikliği

C) Zarf tümleci eksikliği

D) Özne eksikliği

5. "Ankara'nın iklim özellikleri de evlerin biçiminde önemli rol oynamışlardır." **cümlesindeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Özne – yüklem uyumsuzluğu

B) Tamlama yanlışlığı

C) Yüklem yanlışlığı

D) Öge eksikliği

6. (I) Dinleme de okuma gibidir. (II) Nasıl okuyarak başkalarının düşüncelerini, duygularını öğreniyorsak aynı şeyi dinleyerek de yaparız. (III) Konular üzerinde düşünür, kavramaya çalışırız. (IV) Bu bakımdan dinleme, öğrenme yollarının başında gelir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

B) DİL BİLGİSİ KAYNAKLI ANLATIM BOZUKLUKLARI

1) Öge Eksikliği

• Ben/Anneme siyah elbisemi (özne) verdim ama beğenmedi (yüklem) (yüklem) (özne eksikliği var.)

II. cümlenin yüklemi I. cümlenin öznesiyle uyumsuzdur. Cümlenin doğru şekli şöyledir:

• Anneme siyah elbisemi verdim ama annem beğenmedi.

• Eleştirmenler (özne) okuyucuyu (nesne) yönlendirmeli, (yüklem) rehberlik (nesne) yapmalıdır. (yüklem)

(dolaylı tümleç eksikliği)

I. cümledeki nesne II. cümleye uymaz. Bu yüzden II. cümleye dolaylı tümleç getirilmelidir. Cümlenin doğru şekli şöyledir:

• Eleştirmenler okuyucuyu yönlendirmeli, ona rehberlik yapmalıdır.

• Basketbolu çok, futbolu hiç sevmem.

(yüklem yanlışlığı)

II. cümlenin yüklemi I. cümleyle uyumsuzdur.

Cümlenin doğru şekli şöyledir:

• Basketbolu çok severim, futbolu hiç sevmem.

HIZLI BAKIŞ

2) Özne-Yüklem Uyumsuzluğu

• Kardeşim ve ben geldim / yanlış
geldik.
doğru

(özne ve yüklem kişiler bakımından uyumlu olmalı.)

• Yapraklar dökülüyorlar.
Özne yanlış
dökülüyor. / doğru

(Cansız varlıklar özne olduğunda yüklem tekil olmalı.)

• Duyguları karmakarışık
özne
olmuşlar. / olmuş
yanlış doğru

(Soyut kavramlar özne olduğunda yüklem tekil olur.)

• Herkes geldiler / geldi.
yanlış doğru

(Çokluk bildiren belgisiz zamirler özne olduğunda yüklem tekil olur.)

• Herkes öğretmeni dinliyor, (kimse) ses çıkarmıyordu.

(Çokluk bildiren belgisiz zamirler özne olduğunda yüklemle olumluluk-olumsuzluk bakımından uyumlu olmalıdır.

7. Bugün Akdeniz'in bu şirin köşesinden geçen herkes Kale'yi mutlaka görür ve onun hikayesini öğrenmeden oradan ayrılmazlar.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özne – yüklem uyumsuzluğu
B) Nesne eksikliği
C) Yüklem yanlışlığı
D) Tümleç eksikliği

8. "Bugün arkadaşlarıma nasıl yararlı olabilirim, nasıl mutlu edebilirim."

Bu cümledeki anlatım bozkuğunun nedeni hangisidir?

A) Özne – yüklem uyumsuzluğu
B) Öge eksikliği
C) Çatı uyumsuzluğu
D) Ek yanlışlığı

9. "Cömert ve kıskanç olmamak gerekir." **cümlesindeki anlatım bozukluğu nasıl giderilir?**

A) "cömert" yerine "eli açık" getirilerek
B) "ve" sözcüğü atılarak
C) "ve" den önce "olmak" getirilerek
D) "kıskanç" yerine "kibirli" getirilerek

10. "Adam işe geç gidince kovuldu." **cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Özne – yüklem uyumsuzluğu
B) Tümleç eksikliği
C) Gereksiz sözcük kullanımı
D) Sözcüğün yanlış yerde kullanımı

11. "Çocuk hem okula hem de çalışarak eve katkıda bulunuyordu." **cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Nesne eksikliği
B) Sözcüğün yanlış yerde kullanılması
C) Çelişen ifadelerin bir arada kullanılması
D) Yüklem eksikliği

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne – yüklem uyumsuzluğu vardır?

A) Yıldızlar gökyüzünde ışıl ışıl parlıyorlardı.
B) Herkes filmin başlamasını bekliyordu.
C) Kimse benimle bu konuda tartışmasın.
D) Hepinizle son olayları tek tek konuşacağım.

KVA Yayınları

ANLATIM BOZUKLUKLARI
Dil Bilgisi Kaynaklı Anlatım Bozuklukları

TEST 4

HIZLI BAKIŞ

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Öğrencilerin hepsi okulun bahçesinde müdürü dinlediler.

B) İşin en önemli kısmını hemen öğrenmek istiyorum.

C) Çocuklar sokaktaki kedinin peşinde dolaştılar.

D) Dükkândaki koltuk takımı çok hoşuma gitti.

2.

Başkan beni olur olmaz şeyler için çağırıyor ve sürekli iş veriyordu

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çatı uyumsuzluğu

B) Tamlama yanlışlığı

C) Nesne eksikliği

D) Dolaylı tümleç eksikliği

3. (I) Sevdiğimiz insanlar çekilip gidince yaşadığımız yerlerden, yabancı bir gezgin gibi kalıveririz ortalıkta. (II) Bin yerinden bağlı bulunduğumuz sokaklar, semtler ve şehir merhaba demez olur yüzümüze. (III) Doğrusu bu ya bugünün şehirlileri, sokağa çıktığında selam verecek tanıdık bulmakta pek şanslı değiller. (IV) Hep göçebe ve hep bir şehrin yabancısı gibi yaşamak ne kalıcı dostlar ne de tanıdıklar kazandırmaz onlara.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

4. (I) Özellikle gelişmiş toplumlarda, yeme alışkanlığı şişman insan sayısını hızla artırmıştır. (II) Örneğin ABD'de yapılan bir çalışma, fazla yeme alışkanlığı yüzünden bir öğünde alınan kalori miktarının iki kat arttığını ortaya koymaktadır. (III) Bilindiği gibi şişmanlık yağ dokusu oranının artışı sonucu ortaya çıkan bir kilo fazlalığıdır. (IV) Aşırı yağlanmanın da başta kalp olmak üzere birçok hastalıklara yol açtığı bilinmekte.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde bir anlatım bozukluğu yapılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Hayallerinize giden yolu şekillendirmek her zaman kolay değildir.

B) Sabahtan beri ben salonda, kardeşim odasında ders çalışıyor.

C) Kişilik bozuklukları hakkında incelemeler devam ediyor.

D) İndirimli alışveriş yapma düşüncesi bazı insanlara heyecan verir.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesne eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Son zamanlarda tuhaf bir hüzün duymaya başlamıştı.

B) Genç kadın oğluna hasretle baktı ve doya doya öptü.

C) Odada bir başıma olduğumu ansızın fark ettim.

D) Güneşin var olduğunu bilmek yaşamak demektir.

---

3) Çatı Uyumsuzluğu

Hazırlıklar tamamlanıp tatile edilgen

çıktı / çıkıldı.

yanlış (etken) doğru (edilgen)

Bir cümlede kullanılan bütün eylem ve eylemsilerin aynı çatıda olması gerekir.

4) Tamlama Yanlışlığı:

Şehrimizde kültürel ve sanat sıfat (tamlayan) isim (tamlayan)

çalışmaları yapılıyor.

tamlanan

(Bir sıfatla bir ismin aynı tamlanana bağlanması anlatım bozuluğuna neden olur.)

Benim ve Ali'nin düşüncesi farklıdır.

(Tamlayanların tamlananlarla uyumsuz olması anlatım bozukluğu oluşturur.)

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

5.

"Ablam kendine çok değer verir, hiç yıpratmazdı." **cümlesindeki anlatım bozukluğunu belirleyip gerekçesiyle yazınız.**

6.

"Seni hem çok seviyor hem de kızıyorum." **cümlesindeki anlatım bozukluğunu belirleyip gerekçesiyle yazınız.**

7.

"Dana eti sağlıklı ve ihtiyar olmayan kişilerce yenmelidir."

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedenini belirleyip cümleyi doğru bir şekilde yazınız.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öge eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Kadının siması tanıdık geliyordu, sanki okulda görmüştüm.

B) Gözümün önünde yepyeni, hareketli bir hayat canlanırdı.

C) Mantık ve tecrübe insan hayatında her zaman önemlidir.

D) Okumaktan başka yapacak işim, gidecek tek yerim yoktu.

8. (I) Kuramsal bilgi eksikliği iyi bir teknik direktör olmaya engel değildir. (II) Çünkü bazı iyi teknik direktörler, bu tür uygulamaları hiç bilmez. (III) Yetenek, üst üste birçok katmanlardan oluşuyor. (IV) İyi bir teknik direktörün iletişim ve teknik bilgisinin iyi olması gerekiyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Yağmur çok yağıyor diye kimse evinden ayrılmak istemiyor.

B) Dün akşam kahve içtiğim için sabaha kadar uyuyamadım.

C) Bu dünyada beni sadece sen seviyorsun ve güveniyorsun.

D) Evden çıkarken kapıyı kilitlemeyi unuttuğu için benden özür diledi.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tümleç eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Evinin nerede olduğunu kimse bilmiyor.

B) Spor salonunda birçok izleyiciler vardı.

C) Mahalledeki arkadaşlarıyla karşılıklı selamlaştı.

D) Derdini söylemeyen çare bulamazmış.

11.



Anneannemin gününde tatlılar yiyip çaylar içildi.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sözcüğün yanlış yerde kullanılması

B) Gereksiz sözcük kullanımı

C) Tamlayan ekinin eksikliği

D) Çatı uyumsuzluğu

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne- yüklem uyumsuzluğundan kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Sevimli kedi önüne konulan sütü heyecanla içmeye başladı.

B) İnsan yemyeşil bir bahçeye girince her şeyi birdenbire unutuyor.

C) Öğretmen yüksek sesle konuşunca içeridekilerin hepsi sustular.

D) Her şeyin edebiyatın konusu olduğunu unutmamalısınız.

KVA Yayınları

ANLATIM BOZUKLUKLARI
Değerlendirme Testi

TEST 5

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Buradan geçerken mutlaka bizi görmüş olmalı.

B) Sanırım bu ağacı buraya dedem ekti.

C) Annem mutlaka beni merak etmiştir.

D) Yarın kesinlikle seni belki ararım.

2. Başına gelen bu felaket herkesi üzmüştü.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun benzeri aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

A) Bozcaada'ya geçen yaz gittim ve çok beğendim.

B) Elinden geleni ardına koymayarak bize çok yardım etti.

C) Ben ceketini arabada unuttuğunu geç fark ettim.

D) Adamın salona girişi ve çıkışı çok havalıydı.

3.

Herkes toplantının geç biteceğini söylüyor.

Kayıt için resim istediler benden.

Beni yanına çağırıp bir şeyler sordu.

Bu yazıyı yaklaşık bin kadar kişi okumuş.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin kaçında anlatım bozukluğu vardır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

4. "Herkesi dinleyip onların dertlerine çare bulabilme becerisi, sadece benim küçük kardeşime özgüdür." **cümlesindeki hangi sözcük çıkarılırsa anlamda bir daralma ya da bozulma olmaz?**

A) dinleyip B) küçük

C) onların D) sadece

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gereksiz sözcük kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Ona bir sahafta tesadüfen rastlamıştım o gün.

B) Ormanda bir kıvılcım hatta bir yangın bile görseniz biri arayın.

C) Üç gün aralıksız yagan kar sayesinde yollar kapanmıştı.

D) Serçeler, küçük ekmek parçalarını hızlıca yiyorlardı.

6. "Her temmuz(1) ayı(2) ailece onun doğum(3) gününü kutlarız."(4)

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangisinin çıkarılması anlam değişikliğine yol açmaz?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

8. Havalar ısınınca karıncalar yuvalarından çıkmaya başladılar.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedenini belirleyip yazınız.

9. "Bu sene de okul birincisi olunca ailemin dilinden kurtulamadım." **cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedenini belirleyip yazınız.**

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

10.

"Herkes ödevini yapıp öğretmene teslim ettiler.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu bulup gerekçesiyle yazınız.

11.

İzinsiz eşyalarımı kullananlara çok kızarım.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu bulup gerekçesiyle yazınız.

12.

"Ispanağı çok, pırasayı hiç sevmem." **cümlesindeki anlatım bozukluğunu belirleyip cümleyi doğru olacak şekilde yeniden yazınız.**

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu yoktur?

A) Oğlum 28 Kasım 2011 yılında İstanbul'da doğdu.

B) Yaptığı gereksiz hatalar yüzünden düşük not aldı.

C) Böyle yaya yürüyerek oraya yetişemeyiz.

D) Yaklaşık on yaşında bir çocuk bugün seni aradı.

8. Adam pinti olmasaydı her şey daha kolay olacaktı. Elinde ne var ne yok herkese dağıtmayı çok seviyordu. Bu yüzden cebinde parası kalmıyordu.

Bu parçadaki anlatım bozukluğunu gidermek için "pinti" yerine aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi yazılmalıdır?

A) Eve gelen misafirlerin eli dolu olması hepimizin hoşuna gitmişti.

B) O kadar eli açık biriydi ki ailesi onun bu huyundan hoşlanmıyordu.

C) Ailesinin eli sıkı olduğu herkes tarafından bilinen bir şeydi?

D) Kardeşinin eli darda olmasaydı onun yardımına koşardı.

9. (I) Her sanat dalı gibi şiirde de sadece var olanla yetinmemek, yeni arayışlara girmek temel kuraldır. (II) Belki de bu girişimlere bu açıdan yaklaşmak mutlaka gerekir. (III) Bugün şiir yazanların büyük bölümü böyle düşünüyor. (IV) Bu inançla verilen bilgileri hiçe sayıp yeniden yapılanma yoluna gidiyorlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Bugün bir ara babasına fark ettirmeden bu kâğıdı elime tutuşturdu.

B) Haber çok geçmeden kısa sürede bütün köye yayıldı.

C) Elimde olmadan yelkenliye kaydı gözlerim, artık onun ışıkları yanmıyordu.

D) O gece odamın altındaki lokantadan gelen tuhaf seslerle uyandım.

11. Eğer (I) bir çeşit edebiyat tarihi özeti (II) yapmak istemişse kitapta (III) başka boşlukların olduğunu (IV) da söyleyebiliriz.

Bu cümleden numaralanmış altı çizili sözcüklerin hangisi çıkarılırsa cümlenin anlamı değişmez?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) Tarihsel romanlarda gerçekler olduğu gibi anlatılamaz.

B) Roman ve öykülerde içerik kadar üslup da önemlidir.

C) Bu dergideki yer alan röportajların hepsini ben yaptım.

D) Masallarda anlatılan olaylarda olağanüstülük ağır basar.

KVA Yayınları

ANLATIM BOZUKLUKLARI
Değerlendirme Testi

TEST 6

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Tren gerçekleşmesi artık olanaksız olan düşlerin bulunduğu ülkeye gidiyordu sanki.

B) Şu yürüyüp giden insanların hepsinin bir öyküsü var bence.

C) Soruları hazırlarken genellikle hep farklı kaynaklardan yararlanırım.

D) Bankanın banka olduğu zamanlar ben de bir bankada çalışıyordum.

2.

(I) 2000'li yıllarda şiir yayımlamaya başlayan kuşak, iyi kötü oluştu. (II) Güzel işler yapan arkadaşlarımız var. (III) Bazılarını okumak bana mutluluk veriyor ama daha yazacak güzel şiirler var. (IV) Kuşkusuz bu kuşağa dahil edilebilecek ve bugüne dek keşfedemediğimiz imzalar da olabilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

A) Çocuğun öğretmenimizin akrabası olduğunu sonradan öğrendik.

B) Belki resimle bir yere varamadığımdan böyle davranıyorum.

C) O yılların taşralı çocukları oyuncaklarını kendileri yaparlardı.

D) Seni buraya çağırmamın tek amacı, bunları anlatmak içindi.

4.

(I) Onun şiirlerini hep sevdim ve onun çalışmalarını takip ettim. (II) Olağanlıktan yarattığı şiir, zorluktan kolaylığa ulaşmanın serüvenini sergiler bize. (III) Onun yeni şiir kitabı, bu yıl ödül aldı. (IV) Sanki şairimizin başarısını ödül almak tamamlıyor gibi.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. Adınızın açıklanması yaptığınız hizmetten maddi bir beklenti içine girmenize, ördek gelecek yerden tavuk esirgememe anlayışıyla hareket etmenize yol açabilir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yanlış anlamda sözcük kullanımı

B) Gereksiz sözcük kullanımı

C) Deyim yanlışlığı

D) Yanlış yerde sözcük kullanımı

6.



Polisler emniyetimizi ve güvenliğimizi sağlar.

Ali

Ali'nin cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sözcüğün yanlış anlamda kullanımı

B) Anlam belirsizliği

C) Yanlış yerde sözcük kullanımı

D) Gereksiz sözcük kullanımı

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

13. Dedem çocuklarına: "Ağaç dalıyla gürler." dermiş. **Bu cümledeki anlatım bozukluğunu belirledikten sonra cümleyi anlatımı doğru olacak şekilde yeniden yazınız.**

14. "Gömlek ütülemesini hiç beceremiyorum." **cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedenini belirleyip cümleyi doğru olacak şekilde yeniden yazınız.**

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

15.

Yağan yağmur eşliğinde yürüdük.” **cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedenini belirleyip cümleyi anlatımı doğru olacak şekilde yeniden yazınız.**

16.

Kedileri çok seviyor, her gün mama veriyordu. **Bu cümledeki anlatım bozukluğunu belirleyip cümleyi anlatımı doğru olacak şekilde yeniden yazınız.**

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

A) En mutlu insanlar, yaptıkları işin anlamını kavrayan insanlardır.

B) Çocuk durmadan ağlıyor, annesinin sözünü dinlemiyordu.

C) Uzmanlar bu konuda sakin olmayı ve mantıklı düşünmeyi öneriyor.

D) Her zaman hayatı dolu dolu yaşarım ve umutla bakarım.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

A) Önemsiz işler yaparak vakit geçirmek zaman kaybıdır.

B) Karar vermenin hiç düşünmediğiniz boyutu üzerine yazıyorum.

C) Öykü tepeden tırnağa sanattır, öykünün başka türlü var olamayacağını herkes bilir.

D) Çoğumuz satın aldığımız şeylere bağlı olmayı istemediğini söyler.

9. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi çıkarıldığında cümlenin anlamında bir bozulma ya da daralma olmaz?

A) Bu kitabı okumak için oldukça sabırsızlanıyorum.

B) Bütün yolculuklara fotoğraf makinesi ile birlikte çıkar.

C) Oraya gelip gelmeyeceğini henüz kimseye söylemedi.

D) Senin eşyalarını bir süre depoda muhafaza edeceğiz.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

A) Sanatın insanları birbirine yaklaştıran kuvvetli bir araç olduğunu unutma.

B) Sınavdan düşük not aldığını öğrenince etekleri zil çaldı.

C) Bütün çabam kimseye muhtaç olmadan kendi halimde yaşamak.

D) Önemli olan başarının devamlı olmasıdır, demişti babam.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

A) Birinci soruyu ben, ikinci soruyu sen çöz.

B) Kardeşini bugün okulda göremedim.

C) İhtiyar doktorun tavsiyelerini dinledi.

D) O, hayata yön veren düşüncelere sahipti.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

A) Oyun ve oyuncak, çocuğu kendi dünyasına alır götürür.

B) Soruya doğru cevap verince öğretmenin gözünden düştü.

C) Sanat, insanın hayata yorum katmasıyla oluşur.

D) Ağzımızdan çıkan her bir kelimeyi özenle seçmemiz gerekir.

KVA Yayınları

TEST 1

HIZLI BAKIŞ

1.



Leyla: Bir eser ya da kişi hakkında olumlu-olumsuz değerlendirme yapar.

Mert: Güncel konuları sade bir dille anlatır.



Ali: Yazarın kendi kendisiyle konuşur gibi kaleme aldığı yazılardır.



Tülin: Bir düşünceyi kanıtlamak amacıyla yazılan bilgi veren yazılardır.

Yukarıdaki çocuklar aşağıdaki düzyazı türlerinden hangisi ile ilgili bilgi vermemiştir?

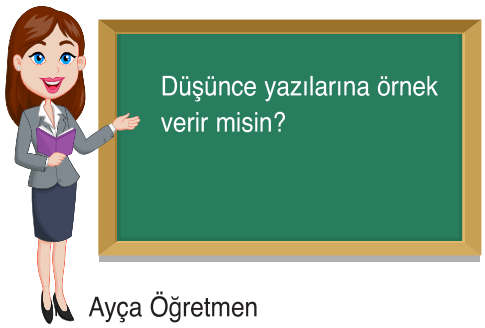
A) Fıkra
B) Sohbet
C) Deneme
D) Makale

2. Amasya Kalesi çok yüksektir. Tepesindeki dünyayı gören burçları, kuleleri daima bulutlar içinde kaybolmuş görünür. Hava açıkken öğle olunca kale içindeki cami minareleri, ev damları gözüken bir iç kaledir. Çepeçevre büyüklüğü 9060 adımdır. Beşgen şeklindedir. Çok ustalıkla yapılmış taç yapılı bir kaledir.

Yukarıdaki parça aşağıdaki edebi türlerden hangisine aittir?

A) Anı
B) Gezi Yazısı
C) Makale
D) Roman

3.



Ayça Öğretmen

Aşağıdaki öğrencilerden hangisi öğretmenin sorusuna yanlış cevap vermiştir?

A) Makale — Ece
B) Deneme — Ela
C) Günlük — Ahmet
D) Fıkra — Eda

4.
1. Kahramanları genellikle hayvanlardır.
2. Sonunda ahlak dersi verilir.
3. Kişileştirme ve konuşturma yapılır.
4. La Fontaine tanınmış yazarlarındandır.

Yukarıda özellikleri verilen tür aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fabl
B) Masal
C) Destan
D) Efsane

DÜZYAZI TÜRLERİ:

A) Olay Yazıları:

- Hikâye (Öykü)
- Roman
- Anı
- Günlük(Günce)
- Biyografi
- Masal
- Fabl
- Tiyatro
- Gezi Yazısı
- Röportaj
- Destan
- Efsane
- Mizahi Fıkra
- Mektup

B) Düşünce Yazıları:

- Makale
- Deneme
- Fıkra
- Söyleşi
- Eleştiri

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

A) Olay Yazıları

Hikâye (Öykü):

Yaşanmış ya da yaşanması mümkün olayları fazla ayrıntıya girmeden işleyen yazı türüdür.

Roman:

Yaşanmış ya da yaşanması mümkün olayları yer ve zaman belirterek ayrıntılı bir biçimde anlatan eserlerdir.

Anı (Hatıra):

Yazarın, yaşadığı bir olayı üzerinden zaman geçtikten sonra yazıya geçirdiği türdür.

Günlük:

Yazarın başından geçenleri günü gününe, tarih atarak anlattığı yazı türüdür.

Biyografi:

Topluma yararı dokunmuş, tanınmış kişilerin yaşamını tüm yönleriyle inceleyip okura bilgi vermeyi amaçlayan yazı türüdür.

Kişi kendi hayatını yine kendisi yazacak olursa böyle biyografilere otobiyografi denir.

Masal:

Olağanüstü özelliklere sahip kahramanların başından geçen olağanüstü olayların, bilinmeyen bir yer ve zaman belirtilerek anlatıldığı anlatım türüdür.

Tiyatro:

Sahnede oynanmak için yazılmış yapıtlardır.

5. **Aşağıdakilerden hangisi makalenin özelliklerinden değildir?**

A) Anlatılanlar kanıtlanır.

B) Ciddi bir üslup kullanılır.

C) Bilgi verilir.

D) Güncel konulara yer verilir.

6. Bir yazarın kendi isteğine göre seçtiği herhangi bir konuda kesin yargılara varmadan, kişisel düşüncelerini kendi kendisiyle konuşuyormuş havası taşıyan bir üslupla kaleme aldığı yazılara ..... denir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yerlere gelmesi gereken düzyazı türünü hangi öğrenci doğru söylemiştir?

A) Makale



Berna

B) Deneme



Esra

C) Günlük



Selma

D) Fıkra



Yeliz

7. Bence en büyük kötülüklerimiz, küçük yaşımızdan itibaren belirmeye başlar ve asıl eğitimimiz bizi emzirip büyütenlerin elindedir. Çocuk bir tavuğun boynunu sıkar, kediyi, köpeği oyuncak edip yara bere içinde bırakır; anası da ona bakıp eğlenir. Kimi baba da oğlunun savunmasız bir zavallı çocuğu dövmesini yiğitlik belirtisi sayarak sevinir. Oysa bunlar zalimliğin tohumlarıdır.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Makale

B) Deneme

C) Söyleşi

D) Anı

8.

Bir dala konmuştu karga cenapları
Ağzında bir parça peynir vardı.
Sayın tilki kokuyu almış olmalı,
Ona nağme yapmaya başladı.
Ooo! Karga cenapları, merhaba!
Ne kadar güzelsiniz, ne kadar şirinsiniz!
Gözüm kör olsun yalanım varsa
Tüyleriniz gibiyse sesiniz...

Yukarıdaki metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fabl

B) Destan

C) Öykü

D) Fıkra

9. Henüz Kadıköy'de oturuyorduk. Bir sonbahar gecesiydi. Ama sonbahar serinliğinin henüz büsbütün bastırmadığı, yazla karışık bir gece. Babam geç gelmiş, şimdi de telaş içinde hazırlanıyor, annem çok geciktiklerini söylüyordu. Nereye gideceklerdi? Ne oluyordu? Bahariye Caddesi'ndeki evimizde her zamankinden farklı bir telaş ve hazırlık söz konusuydu. Sonra annem pek ender sürdüğü Arpej'inden sürmüştü. Demek ki gidecekleri Park Otel önemli bir yerdi.

Yukarıdaki metnin türü aşağıdaki düzyazı türlerinden hangisidir?

A) Gezi Yazısı

B) Deneme

C) Anı

D) Biyografi

10. Orhan Kemal hikâyelerinde olduğu gibi romanlarında da konularını içinde yaşadığı çevreden almıştır. Geçimini sağlamak için durmadan yazmıştır yazar. Çeşitli çevreleri ve orada yaşayan insanları gözlemlemiştir. Yazarın yakından tanıdığı kişileri yazması eserini canlı kılmıştır.

Yukarıdaki metnin türü aşağıdaki düzyazı türlerinden hangisidir?

A) Eleştiri

B) Biyografi

C) Deneme

D) Makale

KVA Yayınları

TEST 2

HIZLI BAKIŞ

Gezi Yazısı (Seyahatname):

Gezip görülen yerler hakkında yazılan yazılardır.

Röportaj:

Bir gerçeğin araştırma, inceleme, gezip görme ve soruşturma yoluyla yansıtıldığı yazılardır.

Efsane:

Olağanüstü özellikler gösteren kahramanların hayatlarının ve olayların anlatıldığı hikayelere denir.

Destan:

Ulusların en eski dönemlerine ilişkin, halkın hayalinde derin izler bırakan, tarihsel ve toplumsal kahramanlık olaylarını anlatan sözlü edebiyat ürünlerine denir.

1. **Aşağıdaki yazı türlerinden hangisi günü gününe yazılır?**

A) Günce
B) Anı
C) Söyleşi
D) Biyografi

2.



Yukarıdaki öğrencilerden hangisi romanın özellikleriyle ilgili yanlış bir bilgi vermiştir?

A) Kuzey
B) Ömer
C) Dilara
D) Eda

3. **Aşağıdakilerin hangisinde deneme türünün özellikleriyle ilgili yanlış bilgi verilmiştir?**

A) Kişisel görüşler ön plana çıkar.
B) Yazar, istediği konuda yazabilir.
C) Yazar savunduğu düşünceyi okuyucuya benimsetmeye çalışır.
D) Düşünce yazısıdır.

4. **Aşağıdaki yazı türlerinden hangisinde olağanüstü kişiler veya olaylar yer alabilir?**

A) Roman
B) Fıkra
C) Masal
D) Söyleşi

5. **Aşağıdakilerden hangisi bir düşünce yazısından alınmış olabilir?**

A) Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde kalbur saman içinde bir padişah varmış.

B) Bir zamanlar evini sırtında taşımaktan hoşlanmayan bir salyangoz varmış. Üstelik evinin rengi de hiç hoşuna gitmezmiş.

C) Yalnız yaşamanın tek bir amacı vardır sanıyorum o da daha başıboş ve rahat yaşamak. Fakat buna hangi yoldan varacağımızı bilmiyoruz çoğu kez.

D) Vapurdan indi. İskelenin hemen önünden başlayıp döne kıvrıla evine doğru giden dik yokuşu tırmanmaya koyuldu.

6. Yıllardır aynı gazetede çalışıyorum. Her gün aynı köşemde okuyucularımla fikirlerimi paylaşırım. Fikirlerimi paylaşırken ayrıntıya girmem. Yalın bir dille yazarım ki herkes söylemek istediklerimi rahatça anlasın. Ama derdim fikirlerimi kanıtlamak değildir. Ne düşünüyorsam yazar geçerim. Okuyanlar düşüncelerime ister katılsın ister katılmasın. Kimsenin fikrini değiştirmek için çabalamam.

Bu sözleri söyleyen kişinin yazdığı metin türü aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Günlük
B) Fıkra
C) Makale
D) Eleştiri

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

B) Düşünce Yazıları:

1) Makale:

Yazarın herhangi bir konudaki görüşlerini, belli kanıtlar, belgeler kullanarak kanıtlamaya çalıştığı ve böylece okuyucuyu bilgilendirmeyi amaçladığı yazı türüdür.

2) Deneme:

Yazarın görüşlerini kanıtlamaya kalkmadan kendi kendisiyle konuşuyor gibi kaleme aldığı yazı türüdür.

3) Fıkra:

Gazete ya da dergilerin belli yerlerinde yayımlanan güncel, siyasal, toplumsal sorunları kişisel görüşlerle ele alıp işleyen yazılardır.

4) Eleştiri (Tenkit):

Bir sanatçının, bir sanat eserinin iyi ve kötü yanlarını ortaya koyarak onun gerçek değerini belirleyen yazılardır.

5) Söyleşi (Sohbet):

Herhangi bir konuda yazarın karşısında birisi varmış ve onunla sohbet ediyormuş gibi yazdığı yazılardır.

7. **Aşağıdakilerden hangisi makalenin özelliklerinden biri değildir?**

A) Anlatım nesnel bir özellik taşır.

B) Süslü anlatımdan uzak durulur.

C) Her konuda yazılabilir.

D) Yazar kendisiyle konuşuyor gibi yazar.

8. Reşat Nuri Güntekin, 25 Kasım 1889 yılında İstanbul'da doğdu. Öğrenim hayatı boyunca birçok il gezen Güntekin, ilköğrenimine Çanakkale'de başladı. Daha sonra İzmir'de bir süre öğrenim görüp sınavla girdiği Darülfünun Edebiyat Fakültesini 1912'de bitirdi. Böylece öğrenim hayatını yirmi üç yaşında bitirmiş oldu.Güntekin, 1927'e kadar Fransızca ve Türkçe öğretmenlikleriyle müdürlük görevlerini üstlenmiştir.

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinden hangisine örnek olabilir?

A) Biyografi B) Otobiyografi

C) Anı D) Deneme

9. NASA 22 Şubat 2017'de yaptığı basın konferansında Güneş sisteminin dışında 7 dış gezegene sahip bir sistem keşfettiğini duyurdu. NASA Spitzer Uzay Teleskopu, bir yıldızın etrafında dünya büyüklüğünde bulunan ilk 7 gezegenli sistemi açığa çıkardı. Gezegenlerin üçünün yaşanabilir bölgede bulunduğu ve üçünde sıvı halde su olabileceği düşünülüyor. Bu keşifle Güneş sisteminin dışında bulunan bir yıldızın etrafında yaşanabilir bölgede bulunabilecek en yüksek sayıda gezegen bulma rekoru kırıldı. Bu gezegenlerin hepsinde su bulunabilir fakat uygun atmosferik koşullarda olabilecek en yüksek olasılık ise yaşanabilir bölgede olan 3 gezegende bulunuyor.

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinden hangisine aittir?

A) Söyleşi B) Eleştiri

C) Makale D) Deneme

10. 2 Mart 1953

Neydi o dünkü kar! Durmamacasına yağdı. Önce bir keyif veriyor, sonra iç sıkıyor. Kitap bile okuyamadım, gözlerim hep penceredeydi: "Şu bir dinse!" diye bakıyordum. Ama o sessiz sessiz dökülüyor, hiç dinmeyecekmiş gibi geliyor insana. Hani Yahya Kemal Bey "Bin yıl sürecek zannedilen kar sesidir bu." diyor, sesi bir yana bırakın, doğru. Bin yıl sürecek sanılan bir sessizlik, bunaltıyor. Bugün de sokaklarda yürüyebilirsen yürü! Korkunçtur Ankara'nın donu. Kaldırımlar da buz, demir kesilir sanki. Düşünce de bir yandan can acısı bir yandan ötekinin berikinin gülmesi. Düşüvermek beklenmedik bir şeymiş de onun için güldürürmüş. İnanmıyorum buna. Gülenler kötülüklerinden gülüyorlar.

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinden hangisine aittir?

A) Fıkra B) Söyleşi

C) Anı D) Günce

11. Bilim ve teknolojinin gelişmesi değerlidir. Bu değeri kimse tartışamaz. Bilim ve teknolojinin varlık sebebi insandır. İnsan merkezli gelişen teknoloji insanlığa faydası olandır. Fakat bilim ve teknolojiyi bir savaş yatırımı olarak kullanmak ve insanları katletmek bilim ve teknolojinin çirkin yüzünü oluşturur. Bu durumda bilim ve teknoloji kötü niyetli insanların elinde bir silah gibi kullanılır.İnsanların ölmesinden sonra hiçbir ilerlemenin ekonomik ve sosyal refah unsuru olarak değeri yoktur. Kıymet, ancak insani değerleri yaşatan ve yükselten ilerlemelerle açığa çıkar. Bir hazine olarak insan için yapılan her şey değerini kendiliğinden kazanır.

Bu parçanın özellikleri dikkate alındığında hangi yazı türünden alındığı söylenebilir?

A) Söyleşi B) Deneme

C) Hikaye D) Anı

KVA Yayınları

TEST 3

1. Dağlara yaslanıp yatan güneşi
Yaralı, hastadır, yorgundur sandım

Yukarıdaki dizelerde hangi edebi sanat kullanılmıştır?

A) Konuşturma
B) Kişileştirme
C) Abartma
D) Benzetme

2.

Mehtap kemer taze belinde
Üstünde sema gizli bir örtü
Yıldızlar onun güldür eline

Yukarıdaki dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisine başvurulmuştur?

A) Benzetmeye
B) Abartmaya
C) Karşılaştırmaya
D) Konuşturmaya

3. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde kişileştirme yoktur?**

A) Dinmiş denizin şarkısı, rüzgar uyumakta
Rıhtım boyu sonsuz bir üzüntüyle karaltı
B) Tarihin dilinden düşmez bu destan
Nehirler gazidir, dağlar kahraman
C) Bir güzel yırtıcı kuş gördüm
Som mücevher gibi kan kırmızı tırnakları
D) Dinle yolcu bu ses onun sesidir
Sinsi adımlarla akşam yürüyor.

4. Bir pencerede misafirim olsan yeter
Dolar odama lavanta kokusu
Soğur sevincinden sürahide su
Ay pencerede durup durup güler

Yukarıdaki şiirde kişileştirilen unsurlar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Pencere – Oda
B) Su – Ay
C) Koku – Ay
D) Su – Oda

5. Büyük bakır mangal halının ortasında duruyordu. Ateş nar gibi olmuştu. Çaydanlıktan çıkan buharlardan zencefil ve tarçın kokusu yayılıyordu. Oda iyice loştu. Yatağın yanındaki pencerenin perdesi çekilmişti.

Yukarıdaki metinde aşağıdaki edebi sanatlardan hangisi vardır?

A) Kişileştirme
B) Abartma
C) Konuşturma
D) Benzetme

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde abartma vardır?**

A) Karınca kadar lokmayla doyulur mu?
B) İstediği kadar konuşsun sonunda benim dediğim olur.
C) O kadar uykucu ki en erken öğle vakti uyanıyor.
D) Bu akan suyun sesi insana bir şeyler fısıldıyor sanki.

HIZLI BAKIŞ

EDEBİ SANATLAR
(Söz Sanatları)

1) Benzetme:

Aralarında ortak ilgi bulunan iki şeyden zayıf olanın güçlüye benzetilmesidir.

Ay gibi
benzetilen edat

parlak yüzü vardı.
benzetme benzeyen
yönü

2) Kişileştirme:

İnsana ait bir özelliğin insan dışındaki bir varlığa aktarılmasıdır.

Örnek:

Dağlar hüzünlendi yine.

3) Konuşturma:

Konuşma özelliği olmayan varlıkları konuşturma, onların ağzından söz söyleme sanatıdır.

Örnek:

Gül dedi ki bülbüle: "Yaram çok derindir."

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

4) Abartma: (Mübalağa):

Bir şeyin olduğundan çok büyük ya da çok küçük gösterilmesidir.

Örnek:

Gözüm yaşı değirmeni yürütür.

5) Tezat (Zıtlık):

Karşıt düşünce ve durumları bir arada kullanma sanatıdır.

Örnek:

Bir varken bir yok oldu

İşte dünyamızın halleri

6) Ad Aktarması:

Bir sözcüğü benzetme amacı olmadan başka bir sözcük yerine kullanma sanatıdır.

Örnek:

Tatilde Yaşar Kemal'i okudum.

7. "Bu duruma çok üzülmüştü, gözyaşları sel gibi akıyordu." **cümlesinde hangi edebi sanat vardır?**

A) Kişileştirme
B) Konuşturma
C) Benzetme
D) Abartma

8. Geceyi işiterek daldı uykuya güzel ay

Bu dizede kullanılan söz sanatı aşağıdaki cümlelerin hangisinde yoktur?

A) Yıldızlar gökyüzünde gezintideydi.
B) Dünyada sevilmiş ve seven nafile bekler.
C) Bu hırçın rüzgârlar sanki bir şeyler anlatıyor.
D) Bu bağlar ve bahçeler çocuklar için ağlar.

9. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde benzetmeye başvurulmamıştır?**

A) Bu sessiz dalgalara kulak ver
B) Bir ceylan gibi ürkek ilerliyor zaman
C) Varlığın huzura ulaşan bir yol gibidir
D) Uyuyan bir melekti sanki gördüğüm

10.

Ağlayan ırmaklar göğe bakarken
Düşünen yapraklar sırra ererken
Bu yaylaların serinliğinin huzurunda
Ekilmiş tarlalara uzanırız

Bu dörtlükte kişileştirilen varlıklar aşağıdakilerden hangisidir?

A) ırmaklar – tarlalar
B) yapraklar – yaylalar
C) ırmaklar – yapraklar
D) yaylalar – tarlalar

11. **Aşağıdakilerin hangisinde abartma yoktur?**

A) Bugün işe geldiğimde dağlar kadar iş önüme yığıldı.
B) Yumruk kadar çocuktan ne istiyorsun sen!
C) O kadar açım ki bir fırın ekmek yesem doymam.
D) Bu pırıl pırıl gökyüzü beni çok etkiledi.

12. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde benzetme yoktur?**

A) İnci gibi dişlerle bana gülümsedi.
B) Dışarıda sopa gibi bir adam bizi bekliyordu.
C) Güzel bakışları ile herkesi büyüledi.
D) Bebek gibi ağladıkça sinirlerim bozuldu.

KVA Yayınları

TEST 4

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1.

Gülün nazla ömrü geçiyor
Bülbül kafesinden kaçmış uçuyor

Bu dizelerde kişileştirilen varlık aşağıdakilerden hangisidir?

A) gül
B) ömür
C) bülbül
D) kafes

2. Uzaklar seçilmiyor
Gönüldür geçilmiyor
Gönül bir top ibrişim
Dolaşmış açılmıyor

Aşağıdakilerden hangisi bu dizelerdeki benzetmenin ögelerinden biri değildir?

A) uzaklar
B) gönül
C) ibrişim
D) dolaşmış

3. İlim kula açılmış bir kucaktır
Aydınlıktır, meşaledir, ocaktır
İlmin yüzü samimidir, sıcaktır
Cehaletin yüzü soğuk, buz oğul

Bu dörtlükte ilim aşağıdakilerden hangisine benzetilmemiştir?

A) kucak
B) meşale
C) ocak
D) yüz

4.

Nihayet damlarda leylekler göründü
Upuzun gagalarını takırdatan
Vefasız sandığımız turnalar döndü
Geçen yıl gittikleri meçhul diyardan

Bu dörtlükte kişileştirilen varlık aşağıdakilerden hangisidir?

A) leylekler
B) gagalar
C) turnalar
D) diyar

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde abartma sanatına yer verilmiştir?

A) Son zamanlarda o kadar çok zayıfladı ki adeta iğne ipliğe döndü.
B) Evinden binlerce kilometre uzakta olmanın mahzunluğu vardı üzerinde.
C) Yıllardır görmediği dayısını birden karşısında görünce çok sevindi.
D) Sağlığının ne kadar önemli olduğunu hastalıktan yataklara düşünce anladı.

6. Aşağıdaki kavramlardan hangisi yanlış açıklanmıştır?

A) Abartma: Bir varlığı ya da olayı olduğundan büyük veya küçük göstermektir.
B) Tezat: Bir varlığın birbirine zıt görünen yönlerini belirtir.
C) Kişileştirme: İnsan dışındaki varlıklara insan özelliği verme sanatıdır.
D) Konuşturma: Bir sözcüğün benzetme amacı olmadan başka sözcük yerine kullanılmasıdır.

1.

a. Hayatın kısa bir bölümünde yaşanmış ya da yaşanması mümkün olayları fazla ayrıntıya girmeden işleyen türe ..... denir.

b. Yaşanmış ya da yaşanması mümkün bir olayı yer ve zaman belirterek ayrıntılı bir biçimde anlatan uzun eserlere ..... denir.

Bu cümlelede boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi metin türleri getirilmelidir, yazınız.

a.

b.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

2.

Bir yılan dere kenarında su içiyormuş. Tam o sırada suyun içinden bir timsah çıkmış. Timsahla yılan göz göze, burun buruna kalakalmışlar. Timsah tam ağzını açıp yılanı yakalayacakken yılan: "Önce son sözlerimi dinle de sonra beni ye." demiş. Timsah bir an kararsız kalmış ama son sözlerinin ne olacağını da merak etmiş. "Tamam." demiş.

Bu metin hangi edebi türe örnektir, nedeniyle yazınız.

3.

- Gazete ve dergi yazılarıdır.
- Her konuda yazılabilir.
- Okurla konuşur gibi yazılır.
- Samimi, doğal bir dili vardır.

Yukarıda verilen özellikler hangi düşünce yazısına aittir?

7. Sokağın başında oturan yaşlı kadın melek gibi bir insandı.

Bu cümlede görülen sanat, aşağıdakilerin hangisiyle kurulamaz?

A) ipek-saç
B) deniz-toprak
C) fidan-boy
D) elma-yanak

8. **Aşağıdaki öğrencilerden hangisinin cümlesinde benzetme bulunmaktadır?**

A) 
Ayşe: Yazlık evimiz cennet gibi bir gölün yanında bulunuyor.

B) 
Ayça: Ev sahibimiz güler yüzlü ve temiz kalpli birisidir.

C) 
Adem: Büyük amcası ince hastalığa yakalanmış.

D) 
Arda: Filmin son sahnesinde hepimiz gülmekten bayıldık.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde abartma sanatına yer verilmiştir?**

A) Geçmiş, sıkı sıkıya bağlı olduğumuz bir zincirdir.
B) Benim kusurumu toprak gizliyor.
C) Bir of çeksem karşıki dağlar yıkılır.
D) Bu sınıfın öğrencileri karınca gibi çalışkandır.

10.

Sevincinden ağlayan, gülen, haykıran rüzgâr
Kalplere sevinç, umut ve inanç getiriyor

Bu dizelerdeki en belirgin söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Abartma
B) Kişileştirme
C) Konuşturma
D) Benzetme

11. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde benzetme sanatı vardır?**

A) Şerefle dalgalan şanlı bayrağım
Mertlikle doludur benim her çağım
B) Bembeyaz oldu ortalık
Kışın da başka tadı var
C) Güzel artık yorma beni
Başkasına sorma beni
D) Sevdiğin hoş kokulu bir güldür
Üzme onu yüzünü güldür

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kişileştirme vardır?**

A) Neşeli genç, tüm okulun dikkatini çekti.
B) Evimin duvarları arkadaşlık etti bana yıllarca.
C) Konser alanında binlerce insan sabırsızlıkla bekliyordu.
D) Boğaz'da yaptıkları düğünle tüm gözleri üzerlerine çektiler.

KVA Yayınları

METİN TÜRLERİ VE SÖZ SANATLARI
Değerlendirme Testi

TEST 5

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1.

Şimdi bir rüzgar geçti buradan
Koştum ama yetişemedim
Nerelerde gezmiş tozmuş
Öğrenemedim

Bu dizelerdeki söz sanatının benzeri aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

A) Bastığın yerlerde güller açtı
Sarıldı ayaklarına

B) Aşk da yeşeren otlara benzer
Günü saati bilinmez

C) Düşmek için denizi arıyor yıldızlar
Ölümü inanılmaz kılan denizi

D) Boğazından lıkır lıkır geçen
Şu vefalı suyun kıymetini bil

2.

Sevgi ya somut koşulların ötesinde ya da akıl ve mantıktan soyutlanmış olarak çıkarılmıştır karşımıza. Sevmenin duygu, akıl ve mantığın ortaklaşa kurduğu uyumlu bir denge olduğunu kavrayamamışız. Bunu kavrayıp yaşamına gerçekten uygulayabilen var mı acaba? Bana öyle geliyor ki insanı sevmek pek kolay bir iş değil. Günümüzün karmakarışık dünyasında insan denen varlığı gerçekten iyi tanımak zorundayız. İnsanı tanımadan, anlamadan, belli bir yorumdan geçirmeden onu sevmemiz olanaksız.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Makale
B) Sohbet
C) Anı
D) Günlük

3. İnce bir bulut gibi siyah, ipek peçesi
Gözleri yıldız dolu bir ilkbahar gecesi
Kahkahası bir bülbül nağmesini andırır
Boyu ince bir fidan, sinesi gül bahçesi

Bu dizelerde aralarında benzetme ilgisi kurulan kavramlardan hangisi yanlış verilmiştir?

A) gözler-ilkbahar gecesi
B) kahkaha-bülbül nağmesi
C) boy-ince fidan
D) gül-bahçe

4. Son yıllarda dilimiz ne kadar horlandı. Modası geçmiş giysiler gibi bir kenara fırlatılıp atılıverdi. Sokaklar, caddeler Türkçe olmayan sözcüklerle doldu. Bir zamanlar Arapça ve Farsça yüzünden bir tarafa itilen dilimiz, şimdi İngilizce yüzünden tartaklanıyor. Aldığı yaraların maalesef pek çok kişi farkında değil, farkında olanlar da "Bu moda da gelir geçer." diye umursamıyor.

Yukarıdaki metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Deneme
B) Makale
C) Hatıra
D) Röportaj

5. **Aşağıdakilerden hangisi olay yazısına örnek olamaz?**

A) Roman
B) Eleştiri
C) Öykü
D) Tiyatro

4.

Kimsesiz bir bulut tuttu elimden
Bahsetti bana uzun uzun sevgiden

Bu dizelerde görülen söz sanatını belirleyip nedeniyle yazınız.

5.

Ulusların eski dönemlerine ilişkin, halkı derinden etkileyen tarihsel ve toplumsal kahramanlık olaylarını anlatan sözlü edebiyat ürünlerinin adı nedir?

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

6.

(İki arkadaş, ağacın altında otururlar. Uzaktan gelen Selim'i görürler.)

Elif: – O gelen Selim mi?

Kerem: – Evet, evet ta kendisi.

Elif: – Selim! Buraya gelsene.

Kerem: – Gel, gel biz de senden söz ediyorduk.

Selim: – Öyle mi? Ne konuşuyordunuz bakalım?

Bu metin hangi edebi türe örnektir, yazınız.

7.

Üniversitedeyken sık sık gittiğimiz bir lokanta vardı. Çeşit çeşit ev yemeği olurdu menüde. Öğrencilik yılları tabii öyle her istediğimizden alıp da yiyemezdik. Bir iki çeşitle karnını doyurduysan şanslısın. Bir gün gittim, yemeklerimi seçtim, tam kasada parayı ödeyeceğim bir de baktım cebimde cüzdan yok. Adam bana bakıyor, ben adama. Kıpkırmızı oldum. Adam tebüssüm etti ve sakince geç yemeğini ye oğlum, haydi afiyet olsun, dedi. Ben hâlâ ara sıra o lokantaya giderim.

Bu metnin anlatım özelliklerini göz önünde bulundurarak metnin türünü yazınız.

6. Bu yıl tatile gitmek için Alanya'yı seçtik. Alanya, Antalya iline bağlı bir turizm ilçesidir. Benim burada dikkatimi çeken ilk şey, henüz arabadan inmeden görünen sahili ve denizin maviliği oldu. Daha sonra şifa verme mucizesi olan Damlataş Mağarası, tarihe kaynaklık eden Alanya Kalesi, Kızıl Kule gibi yapıları gezdim ve bunlara hayran kaldım. Ayrıca yazın o sıcağında serin yaylalarına çıkmak ve sıcak insanlarla karşılaşmak Alanya'yı gözümüzde bir kez daha güzelleştirdi.

Yukarıdaki parça aşağıdaki düzyazı türlerinden hangisine ait olabilir?

A) Biyografi B) Gezi Yazısı
C) Deneme D) Söyleşi

7. İnsana ait bir özelliğin insan dışındaki varlığa verilmesine "kişileştirme" denir.

Buna göre aşağıdaki hangi çocuğun cümlesinde kişileştirme yapılmamıştır?

A)



Sonbahar gelince ağaçlar hüzünden boyunlarını büktü.

Ezgi

B)



Kuşlar birbirlerine bakıp neşeyle ötüşüyorlardı.

Ahmet

C)



Dağlar kadar borcum var nasıl ödeyeceğim bilmiyorum.

Dilara

D)



Bülbül öyle aşık oldu ki güle, günden güne erimeye başladı.

Yiğit

8.

1. Günlük ve önemli olması gerekir.
2. Edebi bir dille kaleme alınır.
3. Toplumun büyük bir kısmını ilgilendirmelidir.
4. Doğru olmalıdır.

Yukarıda haber yazısıyla ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

9. Tavşan ikide bir böbürlenerek çevresindekilere "Benden hızlı kimse koşamaz." diyormuş. Sonunda kaplumbağa dayanamamış: "İstersen yarışalım." demiş. Koşuya başlamışlar. Tavşan epeyce yol aldıktan sonra bir ara durup dinlenmeye karar vermiş. Şu ağacın altına biraz uzanıp dinleneyim, demiş. Uyuyakalmış. Kaplumbağa ağır yürüyüşü ile hiç dinlenmeden yol almış. Tavşan bir ara gözünü açmış, bir de ne görse beğenirsiniz, kaplumbağa neredeyse yarışı bitirmek üzereymiş.

Bu yazının türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Destan B) Fıkra
C) Fabl D) Efsane

10.

- Yaşanması mümkün ya da kurgusal olaylar anlatılır.
- Çevre tasvirine genişçe yer verilir.
- Kahraman kadrosu oldukça geniştir.
- Olaylar ayrıntılı bir biçimde anlatılır.

Yukarıda özellikleri verilen yazı türü, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Roman B) Masal
C) Destan D) Öykü

11. Aşağıdakilerin hangisinde benzetmeye başvurulmuştur?

A) Bu çocuk, diğer çocuklardan daha akıllı.
B) En yaramaz öğrenci bile sustu müdürü görünce.
C) Öğrencilerine bir baba gibi davranırdı.
D) Çocuklar her zaman annelerinden ilgi beklerler.

KVA Yayınları

METİN TÜRLERİ VE SÖZ SANATLARI
Değerlendirme Testi

TEST 6

HIZLI BAKIŞ

ETKİNLİKLER

1. Bir kimsenin başından geçen olayları gözlem ve izlenimlerine bağlı kalarak anlattığı yazı türüne ....., gözlem ve izlenimlerin günü gününe tarih atılarak yazılmasıyla oluşan türe ..... denir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki yazı türlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

A) anı-günlük
B) gezi yazısı-anı
C) günlük-söyleşi
D) anı-fıkra

2. 1. Batı bu konudaki suskunluğunu korumaya devam ediyor.
2. Balıkçı "Bunlar derya kuzuları" diye bağırıyordu.
3. Orhan Veli okumayı çok severim.
4. File bekçisi, topu ağlarla buluşmadan yakaladı.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde ad aktarmasına yer verilmiştir?

A) 1 ve 4.
B) 3 ve 4.
C) 2 ve 4.
D) 1 ve 3.

3.

Stefan Zweig'in Brezilya'da sürgündeyken yazdığı ve Şubat 1942'deki intiharından birkaç ay önce tamamladığı Satranç, Avrupa kültürünün nasyonal sosyalist tehlike altında yok oluşuna işaret eder. Avrupa kültürüne elveda derken yaşama da veda etmeyi seçen Zweig'in yapıtı, gerilimli kurgusu ve kahramanın ruhsal gelgitlerinin işlendiği dokusuyla kısa ama her bakımdan etkileyici olağanüstü bir uzun öyküdür.

Yukarıdaki metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Söyleşi
B) Eleştiri
C) Makale
D) Günlük

4. Ahmet Haşim'in babası kaymakamlık vazifesindedir. Bu nedenle Ahmet Haşim'in çocukluğu şehir şehir dolaşarak geçer. Sonuç olarak da düzenli bir okul hayatı olamaz. 1893 yılında çok sevdiği annesi vefat edince Haşim, derin bir yalnızlığa bürünür. Ruh haline büyük bir etki yapan bu olay onun tüm yaşamına, şiirine de yansımıştır. Sonunda babası, oğlunun eğtimini düzene sokmak için İstanbul'a yerleşir. Haşim, İstanbul'da yeni bir okula ve hayata başlar ancak mutsuzluk yanından ayrılmaz. Büyük bir yabancılık ve yalnızlık hissi onu etkisi altına alır.

Bu parça aşağıdaki metin türlerinden hangisine örnektir?

A) Anıya
B) Günlüğe
C) Biyografiye
D) Otobiyografiye

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler birlikte kullanılmıştır?**

A) Eve gelir gelmez yemek masasına oturdu.
B) Onunla burada iyi kötü günlerimiz oldu.
C) Evdekilerin hiçbirinden ses seda çıkmadı.
D) Yolculuğumuz Ankara'da son bulacak.

6. Sağlık gibi dost yoktur. Hastalık sinsi bir düşman gibi bekler kapımızda. İnsan her yaşadığı günün değerini bilmelidir. Nefes almak altın gibi değerlidir. Yaşam sanılandan daha kısadır.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda yapılan benzetmelerde benzeyen olarak kullanılmamıştır?

A) Sağlık
B) Hastalık
C) Nefes almak
D) Yaşam

8.

18 Ekim 2017

Bugün taşındık. Yeni mahallemizdeki ilk günümdü. Çoğunlukla anne babama yardım etsem de arada bir etrafı gözlemledim. Mahallede çok çocuk var. Hatta birkaç tanesi gelip benimle tanıştı. Yarınki maça katılıp katılmayacağımı sordular. Annem izin verirse kesin giderim. İlk gün için oldukça iyi bir gündü. Bakalım yarın nasıl geçecek?

Bu metnin türü nedir, gerekçesiyle yazınız.

KVA Yayınları

HIZLI BAKIŞ

9.

Türk insanının Avrupalılardan on yıl daha erken kalp krizi geçirdiği, bunun da en önemli nedeninin sigara kullanımı olduğu bildirildi. Kalp cerrahlarının oluşturduğu Mijokard İnferktüsü Kulubü'nün, kalp tanısı konan hastalar üzerinde bir yıl süreyle yaptığı "Türkiye Akut Miyakord İnfektüsü" başlıklı araştırmanın sonuçları sigaranın zararlarını bir kez daha ortaya koydu.

Bu metnin anlatım özelliklerini göz önünde bulundurarak metnin türünü yazınız.

10.

Yağmur akşama doğru kesilivermişti. Dağ yolu çamur içindeydi. Kiminin sırtında bir tutam çalı, kiminin sırtında koca bir ot yığını vardı. Küçük adımlarla ilerlemeye çalışıyorlardı. Bastıkları yerlerde küçük taşlar vardı. Taşlar ayaklarının altında kayıyor bu yüzden düşmemek için birbirlerine tutunmaya çalışıyorlardı. Soğuk, bir bıçak gibi ellerini ve yüzlerini kesiyor, iliklerine işliyordu.

Bu metnin anlatım özelliklerini göz önünde bulundurarak metnin bir düşünce yazısı mı bir olay yazısı mı olduğunu belirleyip yazınız.

7. Yeryüzünü sisler kapladı. Dünya korkunç bir karanlığa gömüldü. Yerin altından, ırmaklardan, denizlerden sular fışkırdı. Gökten sağanaklar boşaldı. Yedi gün sonra yere bağlanan halatlar koptu. Kronos yüzmeye başladı, suyun seksen kulaç yükseldiği anlaşıldı. Yedi gün daha geçti. Nama en büyük oğluna –Kronos'a- penceresini açmasını, çevreye bakmasını söyledi. Zeus, bütün yönlere baktı. Sonra şöyle dedi: "Her şey suların altında kalmış, yalnızca dağların dorukları görünüyor."

Bu yazının türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Masal
B) Efsane
C) Deneme
D) Fabl

8. Arda Öğretmen, öğrencilerinden roman ve öykünün farklı özelliklerini açıklamalarını istemiştir.

Buna göre hangi öğrenci yanlış cevap vermiştir?

		ROMAN	ÖYKÜ
A)	Ali	Karakter sayısı sınırlıdır.	Karakter sayısı fazladır.
B)	Ayşe	Uzun bir yazı türüdür.	Kısa bir yazı türüdür.
C)	Fatma	Geniş bir zaman dilimi kullanılır.	Kısa bir zaman dilimi kullanılır.
D)	Ahmet	Karakterler çok yönlüdür.	Karakterler tek yönlüdür.

9.

Ümitlerimiz fırtınalı denizler ortasında
Bir hurda teknedir şimdi
Dalgalar dünden daha zalim
Rüzgâr daha hoyrat
Ne bulut var ufuklarda ne gemi

Bu dizeler için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

A) İlk iki dizede benzetme sanatına yer verilmiştir.
B) Dalgalar ve rüzgar kişileştirilmiştir.
C) Karşılaştırma yapılmıştır.
D) Kahramanlık şiiridir.

10. Montaigne "Yalan söylerken o yalanı söylediğim insandan çok kendimi aşağılamış oluyorum." demiş. Gerçek insan elbet böyle düşünecektir. Aldatmanın, kandırmanın, yalan yoluyla gerçeği gözlerden saklamaya kalkışmanın o yalanı söyleyeni ne denli küçülttüğünü görmek için insan niteliklerine sahip olmalı! İşini bitirmek, çıkar sağlamak, göz boyamak için yalana başvuranlar ise küçük, kısa, ömürsüz başarılar ardındadır. İnsanlıkla, insan olma çabasıyla ilgisi yoktur.

Bu yazının türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fıkra
B) Deneme
C) Günlük
D) Makale

KVA Yayınları

YAZIMINA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN SÖZCÜKLER

–A–

açıkgöz
adamakıllı
Ankaralı
ağabey
ağırbaşlı
akşamüstü
alçak gönüllü
alelacele
anbean
apayrı
ara sıra
ardı sıra
art arda
ana dil
ana düşünce
ana fikir
ana vatan
anneanne
antrenman
ateş böceği
arz etmek
asfalt
ayaküstü
atölye
astronot
alternatif
asık suratlı
aşevi

–B–

basımevi
baş başa
başhekim
başıboş
babaanne
bakış açısı
bal arısı
başıboş
başıbozuk
başköşe
başyapıt
beyefendi
birdenbire
birçok
bir takım elbise
birtakım insanlar
(bazı)
bibliyografya
bisküvi
başkomutan
bilirkişi
bir gün
bir şey
biraz
birkaç
büyükbaş
büyükelçi
bloknot

–C–

cip
cisim
cankurtaran
cezaevi
cicianne
conta
cop
cıva

–Ç–

çatapat
çekyat
çekidüzen
çer çöp
çırılçıplak
çırçıplak
çıtkırıldım
çiğ (pişmemiş)
çiy (su damlası)

–D–

darmadağınık
defol
delikanlı
demirbaş
derme çatma
dershane
denizaltı
denizanası
dert etmek
dil bilgisi
dinozor
diyalog
dişe diş
doğum günü
doküman
doludizgin
dolunay
dörtnala
dövme
düpedüz
doğumevi

–E–

egzersiz
egzoz
efekt
el ele
elektrik
er geç
erguvan
espri
eşkıya
eli açık
eli bol
eli sıkı
enikonu
enstrüman
entelektüel
erozyon
eş değer
eşofman

–F–

faaliyet
fanila
fark etmek
farz etmek
film
folklor
fasulye
fermuar
film
filtre
fiyat
flaş
flüt
fren
fritöz

–G–

gardırop
gelişigüzel
giderayak
gitgide
gökyüzü
gözyaşı
gramofon
günü gününe
gayriciddi
gerçeküstü
gökdelen
göz nuru
güler yüz
güngörmüş

–H–

hafriyat
hafta sonu
her an
her gün
her şey
herhangi bir şey
hiç kimse
hiçbir
hiçbir şey
hoş geldin
hoşça kal
halbuki
hanımefendi
haşere
havaalanı
hayalperest
hayırsever
hazırcevap
hemcins
hemfikir
her an
her biri
her kimse
her zaman
herkes
hıncahınç
hoparlör

–I–

ısrar
ızdırap

–İ–

iç içe
içten içe
iddia
ikide bir
ilkbahar
ikiyüzlü
ilkokul
ilköğretim
insanoğlu
iri yarı
iş güç
işgüzar
işveren

–J–

jimnastik
jakuzi
jaluzi
jant
jeneratör

–K–

kalorifer
kangren
kapüşon
karakter
kabataslak
Kafdağı
kahrolmak
kalburüstü
kalemtıraş
kamuoyu
kolektif
konservatuvar
konsantrasyon
kontör
konuksever
köpek balığı
kravat
kurdele
karekök
kibrit
kitapsever
kooperatif
korniş

YAZIMINA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN SÖZCÜKLER

körkütük
köşe bucak
kulüp
kuşbaşı
kuzeydoğu
küçükbaş

–L–

laboratuvar
laiklik
laubali
lavabo
lisansüstü
literatür

–M–

maalesef
mademki
marifet
makine
matbaa
materyal
maydanoz
meğerki
menajer
meyve
mide
mütevazı

–N–

naçizane
nispet
nakavt
nötr

–O–

okuryazar
oldubitti
oldum olası
orijinal
olağanüstü
orduevi
Orta Doğu
oysaki
oyunbozan

–Ö–

özbeöz
ön söz
ön yargı
öngörmek
önsezi
örtbas
öteberi
öyle ki
özdeyiş
özveri

–P–

paramparça
pardösü
pastane
perakende
perhiz
peş peşe
peşi sıra
polisevi
pastane
palyaço
panjur
panorama
pek az
pek çok
pekâlâ
peki
pijama
pisboğaz
profesör
psikoloji

–R–

rengarenk
repertuvar
römork
rötuş
rüküş

–S–

saçma sapan
sağ ol
salep
Samanyolu
sandviç
sapasağlam
sarımsak
sevkiyat
sezaryen
sırılsıklam
sırtüstü
sümbül
sürpriz
sağduyu
saygıdeğer
serinkanlı
sıcakkanlı
sıkı fıkı
spor
stadyum
stajyer
suçiçeği
suçüstü
suspus

–Ş–

şaheser
şarj
şefkat
şen şakrak
şıpsevdi
şofben
şövalye

–T–

taahhüt
tabildot
tahtakurusu
tahterevalli
takdir
talih kuşu
tazyik
telgraf
terk etmek
tımarhane
tıraş
travma
tren
tekdüze
telaffuz
tıpkıbasım
tramvay
tirbuşon

–U–

uğur böceği
unvan
Uzak Doğu

–Ü–

üçkağıtçı
üst üste
üsteğmen

–V–

Van kedisi
vatansever
vejetaryen
virtüöz
veya

–Y–

ya da
yalnız
yanardağ
yanı sıra
Yakın Doğu
yan yana
yanı başında
yeryüzü
yurt içi
yurt dışı
yeter ki
yüzüstü
yüzyıl (asır)
yok olmak
yarıçap

–Z–

zanaat
zeytinyağı
zarafet
zafiyet
zamk
zanaatkâr
zaptiye
zaruri
zatürre
zevzek
züğürt
zürefa

BİLİNMESİ GEREKEN BAZI ATASÖZLERİ

A

Ağır git ki yol alasın. : Tuttuğu yolda ilerlemek isteyen ağır ağır ama güvenilir adımlarla yürümelidir. Çabuk giden kimse sürçebilir, yolunu şaşırabilir.

Ağır kazan geç kaynar. : 1. Kalın kafalı insan bir konuyu zor anlar.
2. Tembel kimsenin elinden iş geç çıkar.
3. Ağır başlı insanlar çabuk öfkelenmez.

Ağlamayan çocuğa meme vermezler. : Sesini yükseltmeyen kimseye hakkını vermezler. Onun için sesinizi duyurmalı, hakkınızı aramalısınız.

Anlayana sivrisinek saz, anlamayana davul zurna az. : Kimi zaman sözü biraz kapalı söylemek yeğlenir. Anlayışlı kimseler, ne söylediğini zaten anlarlar. Anlayışı kıt kimseler ise ne kadar açık söylense, ne kadar tekrarlansa yine anlamazlar.

Ak akçe kara gün içindir. : Kazanmakta mutluluk duyduğumuz para, dar zamanımızda bizi sıkıntıdan kurtarır. Böyle durumlarda parayı harcamaktan çekinmemeliyiz.

Akan su yosun tutmaz. : Tembel tembel oturan kimse hantallaşır, iş yapma yeteneğini yitirir. Çalışkan kimse gittikçe açılır, daha yararlı işler yapar.

Akıl akıldan üstündür. : Önemli sorunlarda güvendiğimiz akıllı kimselerin düşüncesini sorunuz. Sizin düşünemediğinizi başkası, onun da düşünemediğini bir başkası düşünüp sizi aydınlatabilir.

Akıl için yol birdir. : Doğruyu bulmak için aklın izleyeceği bir tek yol vardır. Bu yoldan gidenlerin hepsi aynı sonuca varır, yani doğruyu bulur. Başka yollar, aklın izleyeceği yollar olmadığından insanı yanlış sonuca götürür.

Akıl olmayınca başta ne kuruda biter ne yaşta. : Akılsız ya da şanssız kişi, hiçbir işinden olumlu sonuç alamaz.

Akılları pazara çıkarmışlar, herkes yine kendi aklını almış : İnsan kendi tutumunu, davranışını başkalarınınkinden daha üstün görür. Herhangi bir konuda onun düşündüğüne benzemeyen başka düşünceler ileri sürülse de kendi düşüncesini yeğler.

Aklına gelene işleme, her ağacı taşlama, : İnsan sonuçlarını bilmediği tehlike doğurabilecek işlere kalkışmamalı.

Aman dileyene kalıç kalkmaz. : Kişi, mertliğine sığınıp teslim olan düşmanın canına kıymamalıdır. “Eğilen baş kesilmez.”

Aş taşınca kepçeye paha olmaz. : Önemsiz gibi görünen bir araç, istenmeyen bir durumu önlemeye yaradığı zaman paha biçilmez bir değer kazanır. “Abanın kadri yağmurda bilinir.”

Atanın sanatı oğluna mirastır. : Çocuk daha küçük yaşta ister istemez babasının sanatı ile ilgilenir. Bu sanatı öğrenir. Büyüyünce kendisi de bu sanatla uğraşır.

Ateş olmayan yerden duman çıkmaz. : Bir olayın gerçekten meydana gelmiş olup olmadığını, anlamak için, gizli kalamayan belirtisine bakmak gerekir.

Ay görmüşün yıldıza minneti yoktur. : Bir şeyin çok üstününü, çok güzelini görmüş olan kimse; ondan daha az değerde olanını beğenmez.

Az tamah çok ziyan getirir. : Elde ettikleriyle yetinmeyerek daha çoğunun peşinde koşanlar, elde ettiklerinden daha çok zarara uğrarlar.

Aza kanaat etmeyen çoğu hiç bulamaz. : Çoklar, azların birikmesiyle meydana gelir. Küçük şeyleri hor görenler, büyük şey edinmek fırsatını sürekli olarak kaçırıyorlar demektir.

Azıcık aşım, kaygısız başım. : Evimde kalabalık olmazsa, işim az olur, uğraşma, didişme de olmaz. Didişmesiz orta halli bir geçim, türlü uğraşma ve didişmelerle dolu zenginlerin yaşayışından daha iyidir.

Abanın kadri yağmurda bilinir. : Bir şeyin gerçek değeri ancak ona gereksinim duyulduğu zaman anlaşılır.

Adam adamı bir defa aldatır. : Bir kimse başkasını bir kez aldatabilir; ikinci kez aldatamaz. Çünkü birinci aldanmadan ders alan kişi artık ona inanmaz.

Adam arkadaşından belli olur. : Herkes anlaşabildiği kimse ile arkadaşlık eder. Bundan dolayıdır ki bir kimsenin nasıl bir kişi olduğunu öğrenmek isteyen, arkadaşının kişiliğine bakmalıdır.

BİLİNMESİ GEREKEN BAZI ATASÖZLERİ

Adam kıymetini adam bilir . : Bir kimsenin ne kadar kıymetli olduğunu ancak o kimsenin değerini ölçebilecek nitelikteki insanlar anlar.

Adamın alacası içinde, hayvanın alacası dışındadır. : Hayvanın rengi dışındadır, bellidir. Ama insanın rengi içindedir. Ne düşündüğü, ne yapmak istediği, kısacası iç yüzü belli değildir.

Adamın iyisi iş başında. : Bir insanın gerçek değeri; iş başında gösterdiği yeterlilik ve başarı ile, çevresine karşı davranışlarıyla ölçülür.

Ağacın kurdu içinde olur. : Bir topluluğu çökertip yıkacak ögeler, sinsi sinsi içerde çalışırlar.

Ağaç yaprağıyla gürler. : İnsan akrabası, yakınları ve yandaşları ile varlığını gösterir. Bunlar olmazsa cılız ve güçsüzdür.

B

Bağa bak üzüm olsun, yemeğe yüzün olsun. : Kişi, verim beklediği şeyden istediğini alabilmek için gereken harcamalardan kaçınmamalıdır. Yoksa ne yüzle tam verim bekleyebilir.

Bal bal demekle ağız tatlanmaz. : Bir şeyin sadece sözünü etmek o şeyden çıkar getirmez.

Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz. : Kimseye danışmadan, araştırmadan yapılan bir işin üstesinden kolay kolay gelinmez. Başarı için en iyi yol fikir alışverişidir.

Başa gelen çekilir. : Uğradığımız kaçınılmaz yıkımlara katlanmaktan başka elimizden ne gelir? Bu yüzden sabırlı olmalıyız.

Bin kaygı bir borç ödemez. : Borçlu, üzülmekle borç sıkıntısından kurtulamaz. Çalışıp vermekle kurtulur.

Bir elin nesi var, iki elin sesi var. : İnsan büyük işleri tek başına yapamaz. Başkasıyla işbirliği yapmalıdır ki önemli bir varlık gösterebilsin.

Bir musibet, bin nasihatten yeğdir. : Yanlış yolda olan kişiye önerilen yüzlerce öğüt, onu doğru yola getirmek için yararlı olmaz da tuttuğu bu yolda başına gelen bir yıkım, uyanmasına yarayan bir ders olur.

Biri yer, biri bakar; kıyamet ondan kopar. : Herkesin yararlanabileceği şeyden kimi kişiler yararlanır da başkalarına yararlanma olanağı vermezlerse bundan büyük kavga çıkar.

Bal tutan parmağını yalar. : İmkânları geniş bir işin başında bulunan kimse bunlardan az da olsa yararlanır.

Böyle gelmiş böyle gider. : Her zaman böyle olmuş, gene de böyle olacak.

Boş çuval dik durmaz. : Karnı doymayan kimse çalışamaz. Bilgisiz, yeteneksiz kişi, kendisine verilen görevde tutunamaz. Gerçeklere dayanmayan ve gereksinimlere yanıt veremeyen bir plan yürütülemez.

Boş gezmekten bedava çalışmak yeğdir. : Boş gezmek, kişiyi tembelliğe alıştırır ve herkesin gözünden düşürür. Çalışmak ise para karşılığında olmasa bile kişinin yeteneğini arttırır ve tembel olmadığını göstererek planlı iş bulmasına yardım eder.

Buğday başak verince orak pahaya çıkar. : Kendisine duyulan ihtiyaç artan şeyler çok değer kazanır. “Aş taşınca kepçeye paha olmaz.”

Büyük lokma ye, büyük söz söyleme. : Hiç kimse başkalarını kınayıp “Ben böyle bir kötü duruma düşmem.”, “Ben böyle bir şeye meydan vermem.” gibi sözler söylememelidir. Dünya bu, bir gün aynı olaylar kınayanın da başına gelebilir.

C, Ç

Can boğazdan gelir. : İnsan yemekle yaşar. Boğazına bakmayan kişinin sağlığı, yaşamı tehlikeye düşer.

Canı yanan eşek atı geçer. : Bir durumdan canı yanmış olan kişi, o durumun bir daha gelmemesi için elinden gelen her şeyi yapar yapılamaz sanılan işleri bile başarır.

Çiftçinin ambarı sabanın ucundadır. : İyi sonuç almak isteyen işine dört elle sarılmalıdır. Nitekim toprak, iyi sürülürse bol ürün verir.

Can çıkmadan huy çıkmaz . : İnsanı alışkanlıklarından, huylarından vazgeçirmek mümkün değildir.

BİLİNMESİ GEREKEN BAZI ATASÖZLERİ

D

Davulun sesi uzaktan hoş gelir. : Öyle durumlar vardır ki içinde yaşayan kimseyi rahatsız eder, uzaktan bakan ise ona imrenir.

Denize düşen yılana sarılır. : Çok büyük bir tehlike içinde bulunan kimse; kendisine yardım etmesi olanağı bulunmayan, dahası tehlikeli olan şeylerden bile yardım umar.

Davulun sesi uzaktan hoş gelir. : Öyle durumlar vardır ki içinde yaşayan kimseyi rahatsız der, uzaktan bakan ise imrenir.

Denize düşen yılana sarılır. : Çok büyük bir tehlike içinde bulunan kimse, kendisine yardım etmesi olanağı bulunmayan, dahası tehkileli olan şeylerden bile yardım umar.

Deve bir akçeye, deve bin akçeye. : İnsan parası yoksa satın almak istediği şeyi yok pahasına da satsalar alamaz. Parası varsa değerinden kat kat fazlasını da isteseler onu satın alır.

Dibi görünmeyen sudan geçme. : Her yönünü iyice öğrenmediğin işe girişme.

Dikensiz gül olmaz. : Her güzel şeyin hoşa gitmeyen yönü de bulunur. Güzel şeyi elde etmek isteyen ya da elde elde eden kimse, bunun gerektirdiği rahatsız edici şeyleri de hoş görmelidir.

Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar. : Kimin çıkarına dokunursa dokunsun sözünü esirgemeyen, hatır gönül demeyerek doğruyu söyleyen kişiyi kimse sevmez.

Dost başa, düşman ayağa bakar. : Dosta karşı da düşmana karşı da güzel giyinmek gerekir. Çünkü dost, yükselmesini görmek istediği başımıza; düşman, kaymasını beklediği ayağımıza bakar.

Dost dostun ayıbını yüzüne söyler. : Gerçek dostumuz ayıbımızı yüzümüze karşı söyler. Bu bizi uyarmaya, kusuru düzeltmemize yarar. Ayıbımızı arkamızdan başkasına söyleyen kovuculuk etmiş olur. Dost olan bunu yapmaz.

Dost kara günde belli olur. : Kara gününde bir kişi ile dost kalmak; üzüntüyü paylaşmayı, onu gidermek için birtakım özveride bulunmayı gerektirir. Buna katlanan, gerçekten dost olduğunu gösterir.

Dostluk başka, alışveriş başka. : İki kişi arasındaki dostluk, alışverişte birinin ötekine özveride bulunmasını gerektirmez.

Dostun attığı taş baş yarmaz. : Dostumuzun bizi hırpalaması, gücümüze gitmez. Çünkü bunu iyi niyetle ve iyiliğimiz için yaptığını biliriz.

Düşüne düşüne görmeli işi sonra pişman olmamalı kişi. : İnsan, sonunda pişman olacağı bir duruma düşmemek için girişeceği işin her yönünü iyice düşünmelidir.

E

Eğilen baş kesilmez. : Kusurunu anlayıp özür dileyen ve büyüklüğümüze sığınan kişi affedilmelidir. “Aman dileyene kılıç kalkmaz.”

Ek tohumun hasını, çekme yiyecek yasını. : Bir girişimden iyi sonuç almak isteyen, temeli sağlam kurmalıdır. Nitekim ekilen tohum güzel olursa çıkan ekin de güzel, güçlü ve bol olur.

El elden üstündür. : Bir konuda çok ileri durumda olan kişi, o konunun son derecesine ulaşmış değildir. Kendisinden ileri ve derece derece biririnden yüksek birçok kimse daha vardır.

El elin nesine, gülerek gider yasına. : Bir kimsenin acısı, başkasının umrunda değildir. Bu acı ile ilgilenir görünse bile içinde acı duymaz, keyfini bozmaz.

El ile gelen düğün bayram. : Toplum içinde yaşayan kişi, başkalarını üzen şeyleri de sevindiren şeyleri de paylaşmalıdır.

El öpmekle ağız aşınmaz. : Çok önemli bir iş için bir kimseye ricada bulunmak, hatta yalvarmak gerekirse yapınız. Bununla hiçbir şeyiniz eksilmez.

El yarası geçer, dil yarası geçmez. : Silahla açılan el yarası çabuk iyi olur. Ama kötü sözle açılan dil yarası kolay kolay kapanmaz.

Emeksiz yemek olmaz. : Yaşayabilmek, harcayabilmek için çalışıp kazanmak gerekir.

Eskiye rağbet olsa bit pazarına nur yağar. : Herkes yeni şeyleri sever. Eski şeylerden kimse hoşlanmaz.

BİLİNMESİ GEREKEN BAZI ATASÖZLERİ

F

Fala inanma, falsız kalma : Fal inanılacak bir şey değildir.

Fazla mal göz çıkarmaz. : Fazla mal kişiye zarar vermez.

Felek kimine kavun yedirir, kimine kelek : Bu dünyada kimi kişiler mutlu bir yaşantı içindedir. Kimileri ise talihsizdir. Ne denli çabalasada istediğini elde edemez.

Fukaranın tavuğu tek tek yumurtlar. : Talih yoksula hiç gülmez. Eşit sermaye zengine daha çok, yoksula daha az gelir getirir.

G

Görülen köy kılavuz istemez. : Ortada duran bir gerçeği açıklamak gerekmez.

Gül dikensiz olmaz. : Her güzel şeyin hoşa gitmeyen yönü de bulunur. Güzel şeyi elde etmek isteyen ya da elde eden kimse, bunun gerektirdiği rahatsız edici şeyleri de hoş görmelidir.

Gün güne uymaz. : Bir günün olayları, işleri durumları, koşulları başka bir gününkine benzemez.

H

Her güzelin bir kusuru vardır. : Her iyi şeyin hoşa gitmeyen bir yönü, her güzelin kusurlu bir yanı vardır. Kusuru bulunmayan iyi, güzel bir şey yoktur.

Her koyun kendi bacağından asılır. : Herkes kendi davranışından sorumludur.

Her kuşun eti yenmez. : Kolay elde edebileceğimizi sandığımız şeyler, göründüğü gibi kolay elde edilmeyebilir.

Huylu huyundan vazgeçmez. : Bir huy edinmiş olan kişiyi, bu huyundan vazgeçirmek imkânsızdır.

I, İ

İş bilenin kılıç kuşananın. : Her şey onu gereği gibi kullanmasını, ondan yararlanmasını bilene yakışır; böyle kimselerin hakkıdır.

İş insanın aynasıdır. : Bir kimsenin nasıl bir kişi olduğunu anlamak isterseniz yaptığı işlere bakınız. Bu işlerin niteliği, o kişinin yeteneğini, huyunu, tutumunu belli eder.

İşleyen demir pas tutmaz. : Tembel tembel oturan kimse hantallaşır, iş yapma yeteneğini yitirir. Çalışan kimse gittikçe açılır, daha yararlı işler yapar.

İştah dişin dibindedir. : Bir şeyi yemeyi canı çekmeyen kimse, yiyecekten bir parça tadınca iştahının açıldığını görür.

İyiliğe iyilik her kişinin kârı kötülüğe iyilik er kişinin kârı. : İyiliğe karşı iyilik etmek olağanüstü bir şey değildir. Bunu herkes yapabilir. Herkesin yapamadığı şey, kötülüğe karşı iyilik etmektir. Bunu yapabilen kişi olgunluk ve erdemlik örneğidir.

İyilik et, denize at; balık bilmezse, Halik bilir. : Karşılık beklemeden iyilik yap. İlgili senden iyilik gördüğünü bilmese de Allah iyilik yaptığını bilir ve sen bu davranışından dolayı bir iç rahatlığı duyarsın.

K

Kara gün kararıp kalmaz. : İnsanın sıkıntılı zamanı sürüp gitmez, arkasından keyifli günler de gelir.

Kara haber tez duyulur. : Ölüm gibi, başka felaketler gibi haberler, bununla ilgili kimselerin kulağına çabuk yetişir.

Kartalın beğenmediğini kargalar paylaşır. : Zenginlerin beğenmeyip attıkları nesneler yoksullar için değerli mallardır.

Kimsenin ahı kimsede kalmaz. : Zulüm görenin ahı, zulmedene hayretmez. “Mazlumun ahı, indirir şahı.”

Körle yatan şaşı kalkar. : Kötü kimseyle düşüp kalkana az çok kötü huy bulaşır. “Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan.”

Kötü söyleme eşine, ağı katar aşına. : İlişkide bulunduğun kimseleri sözlerinle incitme, kötüleme ki onlar da sana daha büyük kötülük yapmasınlar.

BİLİNMESİ GEREKEN BAZI ATASÖZLERİ

L

Lokma çiğnenmeden yutulmaz. : Çalışmadan yaşamak olmaz. En kolay iş dahi emek harcamayı gerektirir. Ağza kadar gelen nimetten yararlanmak için bile çiğnemek gibi çalışma ister.

M

Meyveli ağacı taşlarlar. : Çoğu zaman, bilgili becerikli kimselere sataşırlar.

Minareyi çalan kılıfını hazırlar. : Kolay kolay gizlenemeyecek denli büyük bir suç işleyen kişi, bunun ortaya çıkmaması için gereken önlemleri daha önce alır.

Mum dibine ışık vermez. : Bir kimse, başkalarına bol bol yaptığı yardımı kendi yakınlarına yapmaz.

N

Ne doğrarsın aşına o çıkar kaşığına. : Şimdi iyi çalışırsanız geleceğiniz iyi çalışmazsanız kötü olur. "Ne ekersen onu biçersin."

Nerde birlik, orda dirlik. : Aralarında duygu ve düşünce birliği bulunan topluluklar dirlik ve düzen içinde yaşarlar.

O, Ö

Öfkeyle kalkan zararla oturur. : Kişi öfkeli zamanında duygusunun etkisi altındadır. İyi düşünemez, yaptığı taşkınca işin nasıl bir sonuç doğuracağını hesap edemez. Sonucunda bu ölçüsüz, yanlış davranışının zararını görür.

P

Parayı veren, düdüğü çalar. : Parasını veren kimse, istediği şeyi elde eder.

Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir. : Bir işin sonunun nasıl olacağı şimdiki gidişinden belli olur.

S

Sabır acıdır, meyvesi tatlıdır. : Sabır güçtür ama güzel sonuç verir.

Sağ baş yastık istemez. : Sağlam insan durup dururken yatmak istemez. Yatmak istiyorsa herhalde hastadır.

Sanatı ustadan görmeyen öğrenmez. : Her sanatın, birtakım incelikleri vardır. Kişi ne kadar çalışırsa çalışsın, bunu kendi kendine bulamaz. Herhalde bir ustadan görüp öğrenmelidir.

Say beni sayayım seni. : Sevgi karşılıklı olur. Sen beni seversen ben de seni severim.

Söyleyenden dinleyen arif gerek. : Öyle konular olur ki anlatan biraz kapalı konuşur. O zaman dinleyen, söyleyenin ne demek istediğini anlamalıdır.

Sözü söyle alana, kulağında kalana. : Söylediklerin bir kulağından girip öbür kulağından çıkan kimseye nefes tüketme.

Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer. : Bir davranışı kendisine pahalıya mal olan kişi, benzeri durumlar karşısında çok ihtiyatlı davranır.

T

Taşıma su ile değirmen dönmez. : İşi yapacak olanda yeteri kadar güç bulunmadıkça şunun bunun küçük yardımlarıyla sürekli ve büyük bir iş yürütülemez.

Tek kanatla kuş uçmaz. : Öyle işler vardır ki ancak bir yardımcı ile işbirliği yapılırsa başarılabilir. Yardımcısız yapılamaz.

BİLİNMESİ GEREKEN BAZI ATASÖZLERİ

U, Ü

Üzüm üzüme baka baka kararır. : Her zaman bir arada bulunan, arkadaşlık eden kimseler birbirlerine huy aşılar.

Üzümünü ye bağını sorma. : Önemli olan sana bir nimetini gelmiş olmasıdır. Ondan yararlanmaya bak. Nereden geldiğini bilmene gerek yok.

Ucuz alan pahalı alır. : Ucuz mal, kötü maldır. Çabucak kullanılamaz duruma gelir, yenisini almak gerekir. Bundan dolayı daha pahalıya mal olur.

V

Vakit nakittir. : Zaman para gibi değerlidir. İşe yaramadan geçirilen her saat, bir daha ele geçmemek üzere yitirilen bir hazinedir. Para kazanmanın, daha değerli varlıklar elde etmenin en önemli ögesi zamandır. Bundan dolayı küçük bir zaman parçası bile boş geçirilmemeli, gereği gibi değerlendirilmelidir.

Vakitsiz öten horozun başını keserler. : Her söz vaktinde ve yerinde söylenmelidir.

Y

Yarınki kazdan bugünkü tavuk yeğdir. : Bugün ayağımıza gelmiş olan kazançla yarın gelme olasılığı bulunan daha büyük bir kazanç arasında seçme yapmak gerekirse, bugünkünü yeğlemek doğrudur. Çünkü bu gerçekleşmiştir. Öteki türlü engellerle gerçekleşmeyebilir.

Yatan aslandan gezen tilki yeğdir. : Az güçlü olup çalışan, çok güçlü olup çalışmayandan daha başarılı olur. Soylu, güçlü olmadıkları hâlde geçimlerini sağlamak için çalışanlar; soylu, güçlü olup da tembel oturanlara yeğlenirler.

Yatanın yürüyene borcu var. : Çalışmayanın kazancı olmaz. O, her zaman veresiye alışveriş eder. Bunun için sürekli olarak çalışana borcu vardır. Çalışmayarak bir şeyden yararlanan kişi, bu kolaylığı, çalışıp o şeyi ortaya koyana borçludur.

Yazın başı pişenin kışın aşı pişer. : Yazın çalışmayıp keyif ve zevk ile vakit geçiren çiftçi, nasıl kışın aç kalırsa çalışma gücü ve ortamı bulunduğu hâlde zamanını değerlendirmeyen ve geleceğini düşünmeyen kişi de çalışma olanakları kalmadığı zaman, öylece perişan olur.

Z

Zaman sana uymazsa sen zamana uy. : Yaşadığı zamanın koşulları ve çevrendekilerin gidişi senin tutumuna uygun değilse, sen onlara uymalısın.

Zahmetsiz rahmet olmaz. : Sıkıntı çekilmeden, uğraşılmadan istenilen güzel sonuç elde edilemez.

Zora dağlar dayanmaz. : Zor kullanan kişilere, çok güçlü sanılan kimseler bile boyun eğer.

BİLİNMESİ GEREKEN BAZI DEYİMLER

A

Açgözlülük etmek : Bir şeye karşı aşırı istek duymak, doyumsuzca davranmak

Ağzından bal akmak : Çok tatlı konuşmak

Açığa vurmak : Saklı, gizli tuttuğu konuyu herkese duyurmak

Açık kapı bırakmak : Görüşme konusu olan sorun üzerine son sözü söylemeyip biraz daha elverişli bulunmaya olanak tanımak

Açık yürekli : Düşündüğünü olduğu gibi söyleyen, gizli yönü olmayan içi temiz "Açık kalpli"

Ağırdan almak : Bir işi yapmak için hemen davranmamak, gönülsüz isteksiz gibi hareket etmek

Ağrına gitmek : Bir söz bir davranış, bir kimseye ağır gelmek, o kimsenin gücenmesine yol açmak "Gücüne gitmek"

Ağız açtırmamak : Çok konuşarak başkalarının bir şey söylemesine fırsat vermemek

Ağız ağıza vermek : İki kişinin birbirine pek yakın durarak gizlice konuşmaya dalması

Ağız kalabalığı etmek : Konu dışı gereksiz sözler söylemek

Ağız kalabalığına getirmek : Konu dışı, gereksiz sözlerle karşısındakini şaşırtarak istediği sonuca varmak

Ağzı gevşek : Sır saklamayan

Ağzı pek : Sır saklayan "Ağzı sıkı"

Ağzı kulaklarına varmak : Çok sevinmek

Ağzı süt kokmak : Çok genç ve deneyimsiz olmak

Ağzı var, dili yok : Çok az konuşan, sessiz, kimseye karşılık vermemek

Ağzı yanmak : Bir şeyden büyük zarar görmek

Ağzına geleni söylemek : Ağır ve kırıcı sözler söylemek

Ağzına sakız olmak : Bir şeyi çok tekrar etmek

Ağzında bakla ıslanmamak : Hiç sır saklayamamak

Ağzından baklayı çıkarmak : Sabrı tükenip o zamana kadar sakladığı şeyleri söylemek

Ağzından düşürmemek : Hep aynı şeyin sözünü etmek

Ağzından kaçırmak : Söylemek istemediği şeyi farkında olmadan bildirivermek

Ağzından laf almak : Bir kimseyi konuşturarak gizli tuttuğu şey üzerine bilgi edinmek (Ağzını aramak)

Ağzını bozmak : Küfretmek ve buna benzer sözler söylemek

Akan sular durmak : Tersi söylenemeyecek bir durum meydana gelmek

Akıl almamak : Bir şeyin olabileceğine hiç kimsenin inanmayacağını sanmak, anlamamak

Akıllı uslu : Taşkın davranışları olmayan, dengeli

Akıntıya kürek çekmek : Olağan gidişi tersine çevirmek

Aklına esmek : Daha önce düşünmemiş olduğu bir şeyi birden yapmaya karar vermek

Aklına gelen başına gelmek : Olmasından korktuğu durumun kötü etkisine uğramak

Altında kalmamak : Gördüğü iyiliği ya da kötülüğü karşılıksız bırakmamak

Altından kalkmak : Zor bir işi başarmak

Arada kalmak : Anlaşamayan iki tarafı uzlaştırmak üzere araya girme yüzünden güç duruma düşmek

Atıp tutmak : Yüksek laflar söylemek, ağır sözlerle öfkesini göstermek

Ayağı yere değmemek : Çok sevinmek, sevinçten hoplayıp zıplamak

Ayağına gelmek : Bir kimse veya bir şeyin kendiliğinden yanına gelmesi, emek verilmeden elde etmek

Ayağına dolaşmak : Başkasına yaptığı kötülüğün kendi başına gelmesi, iş yapmakta olan birine engel olmak

BİLİNMESİ GEREKEN BAZI DEYİMLER

Ayağı alışmak : Bir yere gidip gelme alışkanlığı edinmek

Ayağını çekmek : Daha önce sık gittiği yere artık gitmez olmak

Ayağını kesmek : Bir yere gitmez olmak, başkasını bir yere artık uğramaz hâle getirmek

Ayaklarına kara sular inmek : Uzun süre ayakta beklemekten çok yorulmak

Aynı ağzı kullanmak : Aynı şeyleri söylemek "Aynı telden çalmak"

Aynı tas aynı hamam : Hiçbir şey değişmemek, her şey olduğu gibi kalmak

Aynı yolun yolcusu : Aynı düşünce, davranış ve tutumda olanlardan her biri

B

Başından savmak : Bir istekte bulunanı sözde bir sebeple uzaklaştırmak

Balık istifi : Çok sıkışık

Burnundan fitil fitil gelmek : Elde ettiği güzel şey, sonradan gelen üzüntüler üzerine kendisine zehir olmak

Bir baltaya sap olamamak : Belli bir iş sahibi olamamak

Burnundan solumak : Çok öfkelenip sinirlenmek

C, Ç

Cana yakın olmak : Sevimli olmak

Çam devirmek : Farkında olmadan karşısındakini kıracak ya da kötü bir sonuca yol açacak söz söylemek, davranışta bulunmak.

Çantada keklik : Ele geçirilmesi elde edilmesi kolay olan.

Çiçeği burnunda : Yeni

Çanına ot tıkamak : Sesini çıkaramayacak, kötülük edemeyecek bir duruma getirmek, susturmak.

Çekip çevirmek : Hale, yola koymak, yönetmek

Çoğu gitti azı kaldı : Yapılmakta olan işi en güç bölümü bitti; az ve önemsiz bölümü kaldı.

Çorbada tuzu bulunmak : Yapılan bir iş veya hizmette az da olsa çabası emeği bulunmak.

D

Damdan düşer gibi : Birdenbire ve yersiz olarak

Dilden dile dolaşmak : Çok konuşulmak, uzun süre bahsedilmek

Dile düşmek : Hakkında dedikodu yapılmak

Dili olsada söylese : Cansız nesneler konuşabilseler bazı olaylara tanıklık da edebilirler.

Dili uzun : İncitici sözler söyleyen, küstah, saygısız (kimse)

Dilinden kurtulamamak : Sürekli olarak bir kimsenin sitem, eleştiri ve sataşmalarına uğramak.

Dile dolamak : 1. Aynı şeyi durmadan ve her yerde tekrarlamak

2. Bir kimseyi her yerde kötülemek

Dilinin altında bir şey olmak : Bir kimsenin sözlerinden, açıkça söylemediği bir şeyler anlaşılmak

Dilinin ucuna gelmek : Söyleyecek duruma gelmek

BİLİNMESİ GEREKEN BAZI DEYİMLER

E

Eli kolu bağlı kalmak : Bir engel dolayısıyla hiçbir iş yapamaz duruma gelmek

Elden düşme : İkinci el

Eli açık : Cömert, çok para harcayan.

Etekleri zil çalmak : Çok sevinmek.

Etekleri tutuşmak : Çok telaşlanmak.

F

Foyası meydana çıkmak : Bir olay dolayısıyla bir kimsenin kötü niteliği ortaya çıkmak

Fareler cirit atmak : Bir yerde hiç insan bulunmamak, o yer çok ıssız olmak.

G

Gönül yarası : Bir kimseyi derin üzüntü içinde bırakan acı

Göklere çıkarmak : Çok övmek

Gönlü olmak : Razı olmak

Gönlünü hoş etmek : İstediğini yaparak sevindirmek

Gönül almak : Birini uygun davranışla, bir armağanla sevindirmek

Gönül okşamak : Birini söz veya davranışla sevindirmek

Gönül vermek : Sevgi ile bağlanmak

Göz atmak : Uzun uzadıya üzerinde durmayıp şöyle bir bakmak

Göz kulak olmak : Korunması gereken bir kimseyi ya da bir şeyi görüp gözetmek

Gözden geçirmek : Okumak, niteliğini anlamak için her tarafa bakınmak, durumu incelemek

Gözleri dolmak : Üzülme ve duygulanmadan dolayı gözleri yaşla dolmak, ağlayacak gibi olmak

Gözleri süzülmek : Göz kapakları birbirine yaklaşmak, uykusu gelmek

Gözleri yaşarmak : Çok duygulanılan bir olay veya durum karşısındaki gözlerinden yaş gelmek

Gözlerine inanamamak : Gördüklerinin doğru olduğuna inanamayacak kadar şaşırmak

Gözü arkada kalmak : Kendisi ayrıldıktan sonra bıraktığı işin ya da kişinin ne durumda olduğunu merak etmek

Gözüne girmek : Anlayışlılığı, çalışkanlığı, becerikliği ile büyüğününün saygı ve güvenini kazanmak

Gözüne uyku girmemek : Uyuyamamış olmak

Gözünü kırpmamak : Duraksamadan, düşünmeden, çekinmeden

Gün doğmak : İsteklerini en iyi biçimde gerçekleştirebileceği çok elverişli koşullar ortaya çıkmak

H

Hafife almak : Önemsiz saymak

Hayat vermek : Canlandırmak, can vermek

Hayatını kazanmak : Kazancıyla geçimini sağlamak

Hem nalına hem mıhına vurmak: Bir bu yanı, bir buna karşıt yanı destekleme durumu

Hapı yutmak : Kötü bir duruma düşmek

BİLİNMESİ GEREKEN BAZI DEYİMLER

Hem suçlu hem güçlü : Suçlu olduğu halde suçsuz gibi davranıp, karşısındakini suçlamaya yeltenen

Hem ziyaret hem ticaret : Birisiyle görüşmeye giden kimsenin bu gidişten yararlanarak başka bir işi de halletmeye çalışması durumu

Hop oturup hop kalkmak : Öfkesinden yerinde duramaz halde olmak, çok heyecanlı olmak

I, İ

İçi cız etmek : Ansızın içi sızlamak

İçi ezilmek : Acıkmadan dolayı midenin rahatsızlık vermesi

İçi içine sığmamak : Çok heyecanlanıp sevinmek

İçi kan ağlamak : Yüzünden belli etmeyerek çok acımak, çok üzüntü duymak

İçi sızlamak : Her şey veya kişi için üzülmek

İçi yanmak : Çok büyük bir acı ve üzüntü duymak

İçine doğmak : Ortada bir olay yokken olacak şeyi tahmin etmek, sezinlemek

İçine dert olmak : Bir şey veya kişi için üzülmek

İçini dökmek : Derdini anlatmak

İnada binmek : Karşılıklı olarak fikirden, işten dönmemek

İnce eliyip sık dokumak : Çok dikkatle en küçük ayrıntılara kadar titizlikte incelemek

İnceden inceye : Çok dikkat ederek, en küçük ayrıntılara değin

İpe un sermek : İşi yapmamak için bahaneler ileri sürmek, engeller göstermek

İşin içinden sıyrılmak : Karışık bir işten kendini kurtarmak

İşini bilmek : Nereden, nasıl yarar sağlayacağını bilmek, yapacağı iş için gerekli bilgiye sahip olmak

K

Kalp kırmak : Gönül kırmak

Kanı donmak : Donakalmak, çok şaşırmak

Kapı duvar : Çalındığında açılmayan kapı, ses seda çıkmayan yer

Kapı komşusu yapmak : Bir yere sık gidip gelmek

Kapısı açık : Konuksever

Kapıya dayanmak : Gelip çatmak

Kökünü kurutmak : Bir daha ortaya çıkamayacak biçimde yok etmek

Köşe bucak kaçmak : Kimseye görünmek istememek

Küplere binmek : Çok öfkelenmek

Kabına sığmamak : Taşkın davranışlarda bulunmak

Kabuğuna çekilmek : Dışarısı ile ilgisini kesip kimse ile görüşmemek

Kafa patlatmak : Bir şey üzerine çok düşünmek

Kafası şişmek : Çok gürültülü şeyler dinlemekten rahatsız olmak

Kapısını aşındırmak : Evine, yanına çok gidip gelmek

Karda gezip izini belli etmemek : Yaptığı uygunsuz işi kimsenin sezmeyeceği ustalıkla yapmak

Kemer sıkmak : Giderleri kısarak tutumlu bir yaşayışa katlanmak

Kılı kırk yarmak : Çok dikkatle, en küçük ayrıntılara kadar titizce incelemek

BİLİNMESİ GEREKEN BAZI DEYİMLER

Kılını bile kıpırdatmamak : Bir olay karşısında en ufak bir davranışta bulunmamak

Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla : Düşüncelerimi doğrudan ona söyleyemediğim için sana söylüyorum; oysa sözlerim sana değil onadır.

Kime niyet kime kısmet : O yararlansın diye hazırlanan güzel şeyin, ona değil, başka bir kimseye kısmet olması

Kimsenin tavuğuna kış deme : Kimseyi rahatsız edecek en küçük bir davranışta bulunmamak

Kol kanat germek : Bir kimseyi koruyuculuğu altına almak

Kolayına kaçmak : Bir işi yapmak için kolay ve kestirme yolu seçmek

Körü körüne : Davranışının gerekçesini ve nasıl bir sonucu varacağını bilmeden, düşünmeden

Kulağı tetikte (kirişte) olmak : Gelecek sözü, haberi her an duymaya hazır olmak

Kulak kabartmak : Belli etmemeye çalışarak gizlice dinlemek

Kulak kesilmek : Bütün dikkati ve isteğiyle dinlemek

Kulak vermek : İyi anlamak üzere dinlemek

L

Leb demeden leblebiyi anlamak : Birinin daha söze başlarken ne demek istediğini anlamak

Lafa tutmak : Yersiz, zamansız ve sürekli konuşarak meşgul etmek

M

Medet ummak : Yardım beklemek

Maymun iştahlı : Hevesi çabuk geçen, kararsız

Mekik dokumak : İki yer arasında durmadan gelip gelmek

Meteliğe kurşun atmak : Hiç parası olmamak, parası kalmamak

N

Nam salmak : Ününü her yana yaymak

Nazar değmek : Göz değmek

Nabzını yoklamak : Bir kimsenin eğilimini anlamaya çalışmak

Ne hâli varsa görsün : Yanlış bir yolda. Söz de dinlemiyor. Artık işine karışmayacağım. İstediğini yapsın.

O, Ö

Ortaya dökmek : Hepsini sergilemek, herkese göstermek

Ok yaydan çıkmak : Geri dönülemeyecek bir iş yapmak

Ocağına düşmek : Birine koruması için sığınmak veya yardım etmesi için yalvarmak

P

Pılıyı pırtıyı toplamak : Gitmek üzere bütün eşyaları toplamak

Pişkinliğe vurmak : Kendine önem verilmemesini, soğuk davranılmasını anlamazlıktan gelmek, kötü davranışa aldırmamak

Pişmiş aşa su katmak : Yoluna girmiş işi bozmak

Paçaları sıvamak : Bir iş yapmak için hazırlanmak

BİLİNMESİ GEREKEN BAZI DEYİMLER

S, Ş

Şevke gelmek : 1. İsteği, hevesi artmak
2. Neşelenmek

Saman alevi gibi : Birden parlayıp arkasından hemen yatışan (kimse)

Saman altından su yürütmek : Hiç belli etmeden iş çevirmek, ortalığı karıştırmamak

Sapla samanı karıştırmak : İyi ile kötüyü ayıramamak

Saçını süperge etmek : Birileri uğruna özveri ile çalışmak

Sıcağı sıcağına : Zaman geçip unutulmadan

Sözünün eri olmak : Verdiği sözü ne pahasına olursa olsun yerine getirmek

Sudan (denizden) çıkmış balığa dönmek : Kendi çevresinden ayrılan kişinin içine girdiği yeni ortama alışmakta güçlük çekmesi

T

Tadına varmak : Güzelliğin tadını gereği gibi duymak

Tepeden bakmak : Kendisini karşısındakinden üstün görmek

Tüyleri diken diken olmak : Üşümekten, korkmaktan, dehşet duymaktan vücuttaki kıl diplerinin kabarması

Tası tarağı toplamak : Gitmek üzeri bütün eşyasını toplamak

Tok sözlü : Hatır ve gönül dinlemeden hiçbir şeyden çekinmeden konuşan

U, Ü

Umudunu kesmek : Artık olacağını beklememek

Üstesinden gelmek : Zor bir işi başarmak

Y

Yarasını sarmak : Birinin zorunlu ihtiyacını karşılamak

Yola düşmek : Yola çıkmak, yol almaya başlamak

Yola koyulmak : Yola düzülmek

Yoldan çıkmak : 1. Belli bir yol izleyen taşıtların herhangi bir sebeple yolundan gitmez olması
2. Mecaz doğru yoldan ayrılmak

Yüreğe işlemek : Çok derin acı uyandırmak

Ya bu deveyi güdersin ya bu diyardan gidersin : Bu işi yaparsan ne âlâ, yapmazsan buradan gidersin

Yıkım olmak : Büyük zarara, felakete uğramak

Yola getirmek : Birinin ters durumunu düzeltmek

Yolunu bulmak : Bir işin amacını, biçimini bulmuş ve uygulamada bulunmuş olmak

Yolunu şaşırmak : Doğru yoldan ayrılmak, kötü yola sapmak

Yüzünden düşen bin parça : Suratı asık, canının çok sıkıldığı yüzünden açıkta belli

Yüzünden kan damlamak : Çok sağlıklı olduğu yüzünden anlaşılmak

Yüzünün akıyla çıkmak : Kendinden beklenen işi eksiksiz ve başarılı olarak yapıp bitirmek

ETKİNLİKLERİN CEVAPLARI

SÖZCÜKTE ANLAM

Etkinlikler 1

2

Etkinlikler 2

b, d

Etkinlikler 3

3. cümledeki uyak sözcüğü şiirle ilgili bir kavram olduğu için terim anlamda kullanılmıştır.

Etkinlikler 4

2

Etkinlikler 5

4. cümledeki "bulmak" sözcüğü bir yere, bir noktaya ulaşmak anlamında kullanılmıştır.

Etkinlikler 6

1 → b, 2 → d, 3 → a, 4 → c

Etkinlikler 7

"patlayan" sözcüğü yansımasıdır.

Etkinlikler 8

"hatalardan" çıkardığı haritayla" söz öbeği bu metne "hatalardan ders almak, ders çıkarmak" anlamı katar.

Etkinlikler 9

"allayıp pullamadan" söz öbeği cümleye "süsten, gösterişten uzak, sade, yalın" anlamı katmıştır.

Etkinlikler 10

"parlamak" sözcüğü cümleye "birdenbire öfkelenmek, sinirlenmek" anlamı katmıştır.

Etkinlikler 11

"bata çıka" ikilemesi cümleye "güçlükle, zorlukla" anlamı katmıştır.

Etkinlikler 12

Bu cümlede "bırakmak" sözcüğü cümleye "zorlu yoldan giden" anlamını ikinci söz öbeği "ertelemek" anlamı katmıştır.

Etkinlikler 13

Altı çizili ilk söz öbeği cümleye "Hayatta olanları dikkate aldığımızda" anlamı katmıştır.

Etkinlikler 14

"öykü - hikâye"

Etkinlikler 15

b "geniş" çünkü koltuğun geniş olup olmadığı ölçülebilir, belirlenebilir.

Etkinlikler 16

"miyavlamak" sözcüğü yansımadır.

Etkinlikler 17

a. "eski-püskü"

b. "gizli saklı"

c. "mırın kırın"

Etkinlikler 18

Bu cümlede kişileştirme sanatı vardır.

Etkinlikler 19

Bu cümledeki "yaz" sözcükleri eş sesli (sesteş)dir.

Etkinlikler 20

"çarpma-bölme, övgü-yergi, gider-gelir"

Etkinlikler 21

b. "yakın", c. "uzun"

Etkinlikler 22

Bu cümlede "ad aktarması" vardır.

Etkinlikler 23

"toy-acemi" "davet-çağrı" "savaş-cenk" "katı-sert"

Etkinlikler 24

"patlamak, hışırtı, havlamak" sözcükleri yansımadır.

Etkinlikler 25

Gül ve yaz sözcüklerinin yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları farklı olduğu için bu sözcükler sesteştir.

Etkinlikler 26

a ve d → Yakın anlamlı sözcüklerle kurulmuştur.

b, c, h → Biri anlamlı biri anlamsız sözcüklerle kurulmuştur.

e, ı → Zıt anlamlı sözcüklerle kurulmuştur.

f → anlamsız sözcüklerle kurulmuştur.

g → yansıma sözcüklerle kurulmuştur.

ETKİNLİKLERİN CEVAPLARI

SÖZ VARLIKLARIMIZ DEYİMLER VE ATASÖZLERİ

Etkinlikler 1

"Aklına yatmak" deyiminin anlamı "düşüncesine uygun olmak"tır.

Etkinlikler 2

"Ayağını kaydırmak" deyimi anlamına uygun kullanılmamıştır. Çünkü bu deyimin anlamı bir yolunu bulup bir kimseyi işinden uzaklaştırmaktır.

Etkinlikler 3

"Ev alma, komşu al."

Etkinlikler 4

"2, 3. atasözleri eş anlamlıdır. Bu atasözleri hayat boyu kazanılan alışkanlıkları değiştirmek çok zor anlamına gelir.

Etkinlikler 5

"Kesenin ağzını açmak" deyimi altı çizili ifadenin anlamını karşılar.

Etkinlikler 6

"Taşıma su ile değirmen dönmez." atasözünün anlamı açıklanmıştır.

Etkinlikler 7

Yaş kesen baş keser." atasözü aynı doğrultudadır.

Etkinlikler 8

"Gün doğmadan neler doğar."

CÜMLEDE ANLAM

Etkinlikler 1

Kişisel düşünce içerdiği için kanıtlanamaz. Yani öznel bir cümledir.

Etkinlikler 2

Nesneldir.

Etkinlikler 3

Koşul-sonuç cümlesidir.

Etkinlikler 4

Amaç-sonuç cümlesidir.

Etkinlikler 5

Neden-sonuç cümlesidir.

Etkinlikler 6

Koşul-sonuç cümlesidir.

Etkinlikler 7

Gerçek sanatçı eserlerine duygu ve düşüncelerini katmaz.

Etkinlikler 8

Düşünmeden konuşmak nişan almadan ateş etmeye benzer.

2-7-4-6-1-3-5

Etkinlikler 9

Karşılaştırma

Etkinlikler 10

3 numaralı cümle parayı miktar olarak az bulduğu için azımsama cümlesidir.

Etkinlikler 11

III. cümlede verilmiştir.

Etkinlikler 12

Varsayım cümlesidir.

Etkinlikler 13

1-c, 2-b, 3-a

Etkinlikler 14

Ön yargı cümlesidir.

Etkinlikler 15

Sitem cümlesidir.

Etkinlikler 16

6-4-1-3-5-8-2-7

Etkinlikler 17

I. cümle

Etkinlikler 18

İnsanı başkaları değil kendi kalbindeki korkular esir alır.

Etkinlikler 19

III ve IV. cümledir.

Etkinlikler 20

Yemek yapmayı hâlâ çok severim.

Etkinlikler 21

Gerçekleşmemiş beklenti.

Etkinlikler 22

Özneldir.

ETKİNLİKLERİN CEVAPLARI

PARAGRAF

Etkinlikler 1

Bu metinde mucitlerle ilgili olarak mucitlerin kendi dillerini çok iyi bilmesi gerektiği anlatılmak istenmiştir.

Etkinlikler 2

Meyve sebzelerdeki bakteri oluşumunu önlemek için meyve sebzeleri iyice kurutmalıyız.

Etkinlikler 3

D

Etkinlikler 4

D

Etkinlikler 5

4

Etkinlikler 6

IV

Etkinlikler 7

III ve IV

Etkinlikler 8

3-2-4-1

Etkinlikler 9

1

Etkinlikler 10

C

Etkinlikler 11

A

Etkinlikler 12

B

Etkinlikler 13

A

Etkinlikler 14

Kapak resimlerinin önemi

Etkinlikler 15

D

Etkinlikler 16

Olay: Ece'nin bisiklet sürmeyi öğrenmesi

Yer: Çocuk parkı

Zaman: Sabah

Şahıs: Müge, Ece

Etkinlikler 17

II

Etkinlikler 18

Sözcüklerin bir dili bütün yönleriyle ortaya koyması imkansızdır.

Etkinlikler 19

a, c, e

Etkinlikler 20

Mutluluğu uzaklarda değil yanı başımızda, yaşamımızda aramalıyız.

Etkinlikler 21

Anne

ANLATIM BİÇİMLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YÖNTEMLERİ

Etkinlikler 1

Metinde görme, koklama, işitme duyularına yer verilmiştir.

Etkinlikler 2

Parçada dokunma, görme, koklama duyularına yer verilmiştir.

Etkinlikler 3

3. kişi ağzından anlatılmıştır.

Etkinlikler 4

Gözleme dayalı cümlelerde görmeye, çocuk seslerini duymasıyla işitmeye, sıcak çaydan içmesiyle dokunma duyusuna ait ayrıntılara yer verilmiştir.

Etkinlikler 5

a. Birinci kişi ağzından anlatım

b. Üçüncü kişi ağzından anlatım

Etkinlikler 6

Bilgi verme amacıyla oluşturulduğu için açıklama anlatım biçimi kullanılmıştır.

Etkinlikler 7

Bir olay yer, zaman, kişi unsurlarıyla anlatıldığı için öyküleyici anlatıma başvurulmuştur.

ETKİNLİKLERİN CEVAPLARI

Etkinlikler 8

Sözcüklerle okurun zihninde bir görüntü canlandırıldığı için betimlemedir.

Etkinlikler 9

Öyküleme, betimleme

Etkinlikler 10

Hayatının diğer dönemleriyle şu an içinde bulunduğu dönemi zorluk açısından kıyaslandığı için karşılaştırmaya başvurlmuştur.

SÖZEL MANTIK

Etkinlikler 1

D

Etkinlikler 2

1. D, 2. A, 3. D

Etkinlikler 3

1. C, 2. B, 3. C

Etkinlikler 4

1. D, 2. D, 3. A

Etkinlikler 5

A

Etkinlikler 6

1. C, 2. D

YAZIM KURALLARI

Etkinlikler 1

"Kurumuna" şeklinde yazılmalı. Çünkü kurum, kuruluşlara gelen çekim ekleri kesme işaretiyle ayrılmaz.

Etkinlikler 2

"teyzemle" şeklinde yazılmalı. Akrabalık bildiren sözcükler küçük harfle başlar.

Etkinlikler 3

"dünyanın" şeklinde yazılmalı çünkü gezegen adları terim anlamlı kullanılırsa büyük harfle başlar.

Etkinlikler 4

"birdirbir" şeklinde yazılmalı çünkü sayılar oyun adı olduğunda birleşik yazılmalıdır.

Etkinlikler 5

"TDK'nin" ve "Resmi Gazete'de" şeklinde yazılmalıdır.

Etkinlikler 6

"üçer beşer" şeklinde yazılmalıdır çünkü üleştirmeler daima yazıyla yazılır.

Etkinlikler 7

"attı ki" eylemden sonra ki'ler bağlaçtır ve ayrı yazılmalıdır.

Etkinlikler 8

"hiçbir" sözcüğü bitişik yazılmalıdır.

Etkinlikler 9

"Türkiye"nin şeklinde yazılmalıdır çünkü özel ada gelen çekim ekleri kesme işaretiyle ayrılmalıdır.

Etkinlikler 10

"Doktor Aylin Hamın'ın şeklinde yazılmalıdır çünkü özel ada bağlı saygı anlamı taşıyanm sözcükler büyük harfle yazılmalıdır.

Etkinlikler 11

"Asya kıtası'nın" şeklinde yazılmalıdır çünkü yer ve bölge adları büyük harfle başlar.

Etkinlikler 12

"Değerli Arkadaşım" hitaplar büyük harfle başlar.

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Etkinlikler 1

Kitle iletişim araçları (,) sosyal yaşan-
↓
yüklemden uzak düşen özneyi belintmek için kullanılmıştır.

tıyı önemli ölçüde etkilemektedir(.)
↓
Tamamlanmış bir cümle olduğu için

Etkinlikler 2

(,) (,) ara sözlerin başında ve sonunda virgül kullanılır.

Etkinlikler 3

(...) yerine (.) getirilmelidir.

ETKİNLİKLERİN CEVAPLARI

Etkinlikler 4

Bu dünyada vazgeçilmez olan iki şey vardır (:) dostlar (,) aileler (.)

(:) ⟶ açıklama yapmadan önce

(,) ⟶ eş görevli sözcükler

(.) ⟶ tamamlanmış cümle niteliğinde

Etkinlikler 5

...esirgemedim (,) bir dost olarak üzerime düşeni yaptım.

sıralı cümleleri ayırmak için kullanılmıştır.

Etkinlikler 6

(,) (;) (,)

Etkinlikler 7

Gençler (,) yaşlılara karşı sabırlı ve anlayışlı olmalıdırlar(:) Aksi halde (...)

(,) ⟶ Yüklemden uzak düşen özneyi belirtmek için

(.) ⟶ Tamamlanmış bir cümle olduğu için

(...) ⟶ Bitmemiş bir cümle olduğu için

Etkinlikler 8

(,) (?)

EYLEMSİ

Etkinlikler 1

Durum anlamı katmıştır.

Etkinlikler 2

"Konuştuğum insanlar" söz grubunda "konuştuğum" sıfat fiili sıfat tamlamasında sıfat göreviyle kullanılmıştır.

Etkinlikler 3

İsim: İletişim, yaşantı ailece

Fiil: öğrendik, geliştik, aldı

Fiilimsi: girdikçe, olarak, oturmalarının

Etkinlikler 4

Umulmadık: Sıfat fiil (-dık)

Büyüyen: Sıfat fiil (-en)

Etkinlikler 5

Getirince: Zarf fiil "-ince" cümleye zaman anlamı katmıştır.

Etkinlikler 6

ister istemez: zarf fiil

soyutlama: isim fiil

Etkinlikler 7

inandığımız ⟶ sıfat fiil

birleşip ⟶ zarf fiil

durmadan ⟶ zarf fiil

Etkinlikler 8

olan ⟶ "ol-" fiili "-an" ekini alarak sıfat fiili oluşturmuştur.

Etkinlikler 9

"söylenenler" sıfat fiildir.

Etkinlikler 10

taşınalı ⟶ zarf fiili cümleye zaman anlamı katmıştır.

Etkinlikler 11

oyna-dıkça ⟶ zarf fiil

Etkinlikler 12

"anlatacaklarımı" sıfat fiili anlatacağım şeyler, konular gibi kendinden sonra gelen, ismi içine aldığı için adlaşmış sıfat fiil göreviyle kullanılmıştır.

Etkinlikler 13

"okuyanların" ⟶ "oku-" fiili "-an" sıfat fiil ekini alarak sıfat fiil oluşturmuştur.

Etkinlikler 14

Zarf fiil değildir çünkü "-ken" eki ancak bir fiile geldiğinde zarf fiil oluşturur.

Etkinlikler 15

Atılacak ⟶ Sıfat fiil

konulacak ⟶ gelecek zaman kip eki

CÜMLENİN ÖGELERİ

Etkinlikler 1

Zarf Tümleci / Özne / Zarf Tümleci / Yüklem

Etkinlikler 2

Kitap, içinde sınırsız bilgiyi barındıran bir haritadır.

Yüklem (sıfat tamlaması)

Etkinlikler 3

Yüklemi buldurmaya yöneliktir.

Etkinlikler 4

Bütün yaz	akşam yemeğini	evimizin	bahçesinde	yedik.
Zarf Tümleci (Ne zaman)	Nesne (Neyi)		Dolaylı tümleç (Nerede)	Yüklem

ETKİNLİKLERİN CEVAPLARI

Etkinlikler 5

"okulun bahçesinde" söz grubu vurgulanmıştır.

Etkinlikler 6

"çocukluk arkadaşım" ara sözü özneyi açıklamıştır.

Etkinlikler 7

"üç gün sonra" ara sözü zarf tümlecini açıklamıştır.

Etkinlikler 8

Annem / sana ve bana / hediyeler / almış.
Özne (Kim) — Dolaylı tümleç (Kime) — Nesne (Ne) — Yüklem

Etkinlikler 9

Hayat / her zaman / bize yeni şeyler
Özne — Zarf — Dolaylı tümleç

öğretmeye / çalışır.
Yüklem

Etkinlikler 10

3. cümlenin öge sıralaması özne, yer tamlaycısı, zarf tamlayıcısı, yüklem şeklindedir; diğer cümleler ise özne, nesne, yer tamlayıcısı, yüklem şeklindedir.

Etkinlikler 11

"geçen hafta" zarf tümleci vurgulanmıştır.

Etkinlikler 12

Çocukların hayal gücü / bizi / her geçen
Özne — Nesne — Zarf Tümleci

gün / daha çok / şaşırtmaktadır.
Zarf Tümleci — Yüklem

Etkinlikler 13

Salonun koltuklarını / bir ay önce /
Nesne — Zarf Tümleci

yenilemişler.
Yüklem

Etkinlikler 14

"liseler arası satranç turnuvası" söz öbeği yani özne vurgulanmıştır.

Etkinlikler 15

En büyük servetimiz sevdiklerimiz,
Nesne

derdi dedem.
Yüklem — Özne

Etkinlikler 16

B

Etkinlikler 17

B

Etkinlikler 18

B

Etkinlikler 19

C

Etkinlikler 20

C

EYLEMDE ÇATI

Etkinlikler 1

C

Etkinlikler 2

Etken çatılıdır.

Etkinlikler 3

Etken - Geçişsiz

Etkinlikler 4

I, II ve IV. cümleler için söylenen bilgiler doğrudur.

Etkinlikler 5

Edilgen çatılıdır çünkü sözde öznesi vardır.

Etkinlikler 6

Nesne alamadığı için geçişsizdir.

Etkinlikler 7

Nesne aldığı için geçişlidir.

Etkinlikler 8

I, II ve III. cümlelerde geçrek özne olduğu için eylemler etken, IV. cümlede sözde özne olduğu için eylem edilgen çatılıdır.

Etkinlikler 9

Soruların çoğu doğru çözülmüş.

Etkinlikler 10

Nesne alamadığı için geçişsizdir.

Etkinlikler 11

"Bir türlü haber gelmiyordu." cümlesinde eylem nesne alamadığı için geçişsizdir.

Etkinlikler 12

Cümlenin yüklemi isim olduğu için bu cümlede çatı özelliği aranmaz.

Etkinlikler 13

"Güneş gökyüzünde ışıl ışıldı." cümlesinin yüklemi isim olduğu için bu cümlede çatı özelliği aranmaz.

ETKİNLİKLERİN CEVAPLARI

Etkinlikler 14

"Anadolu kadını" öznesi gerçek özne olduğu için bu cümledeki eylem etken çatılıdır."

Etkinlikler 15

Sözde özne olduğu için edilgendir.

Etkinlikler 16

Nesne aldığı için geçişlidir.

Etkinlikler 17

"vardık" fiili nesne alamadığı için geçişsizdir.

Etkinlikler 18

Etken-geçişsiz

Etkinlikler 19

"topluyorlar" fiil nesne alabildiği için geçişlidir.

Etkinlikler 20

"Futbolcular" gerçek özne olduğu için cümle etken çatılıdır.

Etkinlikler 21

"geldi" fiili nesne alamadığı için geçişsizdir.

Etkinlikler 22

"çıktı" fiili nesne alamadığı için geçişsizdir.

Etkinlikler 23

"Aldığı yüksek notlarla her zaman övünürdü."

Etkinlikler 24

"görülmelidir" eylemi nesne alamadığı için geçişsizdir.

CÜMLE TÜRLERİ

Etkinlikler 1

"masmaviydi" yüklem bir isimden oluştuğu için yüklemin türüne göre isim cümlesidir.

Etkinlikler 2

"akıyordu." fiil cümlesidir.

Etkinlikler 3

"giderdik" yüklemi olduğu için yüklemin türüne göre fiil, yüklem cümlenin sonunda yer olmadığı için devrik cümledir.

Etkinlikler 4

IV. cümle

Etkinlikler 5

"bizimkiler" yüklemi cümlenin sonunda olmadığı için yüklemin yerine göre devrik cümledir.

Etkinlikler 6

"sevmezdi" yükleminde bildirilen eylem gerçekleşmediği için cümle anlamına göre olumsuzdur.

Etkinlikler 7

"girdi" ve "selamladı" olmak üzere iki yüklem bulunduğu için cümle yapısına göre sıralı cümledir.

Etkinlikler 8

Yapısına Göre: Birleşik

Anlamına Göre: Olumlu

Yüklemin Yerine Göre: Kurallı

Yüklemin Türüne Göre: Fiil

Etkinlikler 9

"hastalanır" sözcüğü yüklemdir. Yüklemde bildirilen yargı gerçekleştiği için anlamına göre olumludur.

Etkinlikler 10

Çocuklar, parkta güzelce oynadılar.

Etkinlikler 11

Cümleden bir fiilimsi (aydınlatan) bir yüklem (kitaplardır) olduğu için cümle yapısı yönünden birleşik yapılıdır.

Etkinlikler 12

İki cümle "çünkü" bağlacıyla birbirine bağlandığı için yapısına göre bağlı cümledir.

Etkinlikler 13

"Annem yemekleri yaptı mı?"

Etkinlikler 14

"Gelmez misiniz bizimle?"

Etkinlikler 15

"Balık yemeyi seviyorum." anlamına geldiği için anlamına göre olumludur.

Etkinlikler 16

Birleşik cümledir. Koşul ilgisiyle iki cümle birbirine bağlamıştır.

ETKİNLİKLERİN CEVAPLARI

Etkinlikler 17

Birleşik cümle

Olumlu cümle

Etkinlikler 18

Doğa insanlara kırgın değil miydi?

Etkinlikler 19

"Ortada ne bir görevli ne bir kaptan vardı." cümlesi anlamca olumsuzdur. Diğerleri olumludur.

Etkinlikler 20

"Elif ona izin vermezdi çünkü elini kesebilirdi." cümlesi yapısına göre bağlı cümledir. Diğerleri birleşik yapılıdır.

Etkinlikler 21

"Kedi" öznesi ortaktır.

ANLATIM BOZUKLUKLARI

Etkinlikler 1

Yanlış sözcük kullanımından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır. "Özel" sözcüğü yerine "özgü" sözcüğü kullanılmalıdır.

Etkinlikler 2

Anlam belirsizliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır.

Etkinlikler 3

Gereksiz sözcük kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır.

Etkinlikler 4

Çelişen sözcük kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır.

Etkinlikler 5

"kendini" sözcüğü getirilmelidir. Nesne eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır.

Etkinlikler 6

Dolaylı tümleç eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır, "sana" dolaylı tümleci getirilmeli.

Etkinlikler 7

Dana eti sağlıklı olan ve ihtiyar olmayan kişilerce yenmelidir.

Etkinlikler 8

Özne-yüklem uyumsuzluğu

Etkinlikler 9

Deyim yanlışlığı

Etkinlikler 10

Özne-yüklem uyumsuzluğu. Özne çokluk bildiren belgisiz zamirse yüklem tekil olmalıdır.

Etkinlikler 11

Yanlış yerde sözcük kullanımı

Etkinlikler 12

Ispanağı çok severim, pırasayı hiç sevmem.

Etkinlikler 13

Atasözü yanlışlığı vardır. "Ağaç yaprağıyla gürler."

Etkinlikler 14

Gömlek ütülümeyi hiç beceremiyorum.

Etkinlikler 15

Yağmur eşliğinde yürüdük.

Etkinlikler 16

Kedileri çok seviyor, onlara her gün mama veriyordu.

METİN TÜRLERİ VE SÖZ SANATLARI

Etkinlikler 1

a. Hikaye

b. Roman

Etkinlikler 2

Bu metin fabl örneğidir. Çünkü türün karakterleri hayvanlardan oluşmaktadır.

ETKİNLİKLERİN CEVAPLARI

Etkinlikler 3

Sohbet (Söyleşi)

Etkinlikler 4

İnsana ait bir özellik insan dışındaki varlığa verilerek kişileştirme sanatı yapılmıştır.

Etkinlikler 5

Destan

Etkinlikler 6

Tiyatro

Etkinlikler 7

Anı

Etkinlikler 8

Günlük, tarih belirterek gün içinde yaşadıklarını anlatmıştır.

Etkinlikler 9

Makale

Etkinlikler 10

Olay yazısı

CEVAP ANAHTARLARI

SÖZCÜKTE ANLAM

TEST - 1		TEST - 2		TEST - 3		TEST - 4		TEST - 5		TEST - 6	
1 - C	7 - D	1 - A	7 - B	1 - C	7 - B	1 - C	7 - D	1 - A	7 - D	1 - B	7 - B
2 - A	8 - C	2 - B	8 - C	2 - B	8 - C	2 - D	8 - D	2 - C	8 - D	2 - C	8 - A
3 - C	9 - C	3 - D	9 - A	3 - D	9 - D	3 - A	9 - A	3 - D	9 - D	3 - A	9 - A
4 - D	10 - A	4 - B	10 - D	4 - D	10 - D	4 - D	10 - D	4 - D	10 - C	4 - C	10 - B
5 - B		5 - A	11 - A	5 - C		5 - D		5 - C	11 - B	5 - B	
6 - C		6 - B	12 - C	6 - D		6 - C		6 - C	12 - D	6 - B	

TEST - 7		TEST - 8		TEST - 9		TEST - 10		TEST - 11		TEST - 12	
1 - C	7 - C	1 - D	7 - B	1 - D	7 - C	1 - A	7 - D	1 - D	7 - B	1 - B	7 - A
2 - C	8 - A	2 - C	8 - B	2 - C	8 - A	2 - B	8 - C	2 - D	8 - C	2 - A	8 - D
3 - C	9 - B	3 - D	9 - A	3 - D	9 - A	3 - D	9 - B	3 - B	9 - D	3 - B	9 - C
4 - D	10 - C	4 - B	10 - B	4 - B	10 - B	4 - B	10 - B	4 - D	10 - B	4 - D	10 - C
5 - B	11 - C	5 - B		5 - C		5 - B	11 - A	5 - B	11 - C	5 - D	
6 - C		6 - D		6 - C		6 - A	12 - D	6 - C	12 - B	6 - B	

TEST - 13		TEST - 14		TEST - 15	
1 - B	7 - A	1 - D	7 - C	1 - C	7 - A
2 - B	8 - C	2 - B	8 - D	2 - B	8 - C
3 - C	9 - A	3 - A	9 - C	3 - A	9 - B
4 - C	10 - B	4 - D	10 - D	4 - C	10 - B
5 - D	11 - D	5 - D		5 - A	11 - D
6 - C	12 - B	6 - C		6 - C	12 - D

SÖZ VARLIKLARIMIZ

TEST - 1		TEST - 2		TEST - 3		TEST - 4		TEST - 5		TEST - 6	
1 - D	7 - C	1 - C	7 - C	1 - C	7 - B	1 - C	7 - D	1 - B	7 - A	1 - C	7 - D
2 - C	8 - D	2 - B	8 - D	2 - B	8 - B	2 - D	8 - A	2 - D	8 - C	2 - A	8 - A
3 - B	9 - A	3 - D	9 - B	3 - B	9 - C	3 - B	9 - D	3 - A	9 - A	3 - B	9 - B
4 - A	10 - C	4 - C	10 - C	4 - C	10 - A	4 - A	10 - A	4 - B	10 - D	4 - B	10 - C
5 - B	11 - C	5 - B	11 - A	5 - C	11 - D	5 - C	11 - A	5 - D	11 - B	5 - C	11 - A
6 - B	12 - C	6 - B	12 - C	6 - C	12 - C	6 - B	12 - C	6 - B	12 - A	6 - C	12 - B

CÜMLEDE ANLAM

TEST - 1		TEST - 2		TEST - 3		TEST - 4		TEST - 5		TEST - 6		TEST - 7	
1 - D	7 - A	1 - D	7 - A	1 - D	7 - D	1 - A	7 - A	1 - B	7 - A	1 - C	7 - C	1 - C	7 - B
2 - C	8 - B	2 - C	8 - B	2 - C	8 - B	2 - B	8 - B	2 - B	8 - C	2 - D	8 - B	2 - C	8 - D
3 - A	9 - D	3 - D	9 - C	3 - D	9 - D	3 - A	9 - A	3 - C	9 - C	3 - B	9 - C	3 - C	9 - A
4 - C	10 - B	4 - A	10 - A	4 - B	10 - D	4 - B	10 - B	4 - C	10 - C	4 - B	10 - D	4 - B	10 - C
5 - C		5 - D	11 - B	5 - D	11 - D	5 - C	11 - C	5 - B	11 - D	5 - D		5 - A	11 - C
6 - C		6 - D	12 - C	6 - C	12 - C	6 - D	12 - A	6 - D	12 - D	6 - B		6 - C	12 - B

CEVAP ANAHTARLARI

TEST - 8	
1 - A	7 - C
2 - D	8 - A
3 - C	9 - C
4 - D	10 - C
5 - C	
6 - A	

TEST - 9	
1 - C	7 - B
2 - D	8 - D
3 - D	9 - C
4 - A	10 - A
5 - C	11 - B
6 - C	12 - C

TEST - 10	
1 - D	7 - A
2 - C	8 - D
3 - D	9 - B
4 - C	10 - D
5 - D	11 - C
6 - B	12 - B

TEST - 11	
1 - D	7 - D
2 - B	8 - D
3 - C	9 - B
4 - C	10 - D
5 - D	11 - C
6 - C	

TEST - 12	
1 - A	7 - A
2 - C	8 - B
3 - D	9 - D
4 - D	10 - B
5 - B	11 - C
6 - C	12 - C

TEST - 13	
1 - C	7 - A
2 - D	8 - A
3 - B	9 - A
4 - B	10 - B
5 - C	
6 - C	

PARAGRAF

TEST - 1	
1 - B	7 - C
2 - C	8 - C
3 - B	
4 - C	
5 - C	
6 - B	

TEST - 2	
1 - C	7 - B
2 - C	8 - B
3 - A	
4 - C	
5 - B	
6 - C	

TEST - 3	
1 - C	7 - A
2 - D	8 - D
3 - C	
4 - A	
5 - C	
6 - B	

TEST - 4	
1 - A	7 - A
2 - D	8 - B
3 - B	
4 - D	
5 - B	
6 - C	

TEST - 5	
1 - A	7 - B
2 - D	8 - A
3 - D	
4 - B	
5 - B	
6 - A	

TEST - 6	
1 - C	7 - C
2 - B	8 - B
3 - B	9 - C
4 - B	10 - A
5 - C	
6 - B	

TEST - 7	
1 - B	7 - C
2 - C	8 - C
3 - B	
4 - B	
5 - D	
6 - B	

TEST - 8	
1 - C	7 - C
2 - D	8 - C
3 - C	
4 - D	
5 - B	
6 - A	

TEST - 9	
1 - B	7 - C
2 - B	8 - C
3 - C	9 - B
4 - A	
5 - A	
6 - D	

TEST - 10	
1 - A	7 - C
2 - D	8 - B
3 - A	
4 - D	
5 - B	
6 - C	

TEST - 11	
1 - D	7 - C
2 - C	8 - A
3 - A	
4 - A	
5 - D	
6 - D	

TEST - 12	
1 - B	7 - D
2 - C	8 - A
3 - C	
4 - B	
5 - A	
6 - D	

TEST - 13	
1 - A	7 - C
2 - A	8 - B
3 - B	
4 - A	
5 - C	
6 - B	

TEST - 14	
1 - B	7 - B
2 - D	8 - C
3 - D	9 - C
4 - D	
5 - B	
6 - B	

TEST - 15	
1 - C	7 - D
2 - A	8 - D
3 - A	
4 - D	
5 - A	
6 - B	

TEST - 16	
1 - D	7 - A
2 - B	8 - D
3 - D	
4 - B	
5 - A	
6 - B	

TEST - 17	
1 - D	7 - A
2 - C	8 - C
3 - A	
4 - D	
5 - C	
6 - B	

ANLATIM BİÇİMLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YÖNTEMLERİ

TEST - 1	
1 - C	7 - D
2 - A	8 - D
3 - B	
4 - C	
5 - B	
6 - C	

TEST - 2	
1 - C	7 - C
2 - D	8 - C
3 - C	
4 - A	
5 - B	
6 - A	

TEST - 3	
1 - C	7 - B
2 - D	8 - D
3 - A	
4 - C	
5 - A	
6 - D	

TEST - 4	
1 - D	7 - C
2 - D	8 - A
3 - B	
4 - C	
5 - C	
6 - A	

TEST - 5	
1 - B	7 - B
2 - B	8 - D
3 - C	
4 - B	
5 - D	
6 - D	

TEST - 6	
1 - C	7 - B
2 - D	8 - A
3 - D	
4 - A	
5 - D	
6 - B	

CEVAP ANAHTARLARI

SÖZEL MANTIK

TEST - 1	
1 - D	7 - D
2 - B	8 - C
3 - B	9 - C
4 - C	10 - B
5 - C	
6 - B	

TEST - 2	
1 - B	7 - D
2 - C	8 - D
3 - C	9 - C
4 - D	10 - D
5 - B	11 - B
6 - A	12 - B

TEST - 3	
1 - C	7 - B
2 - D	8 - D
3 - B	
4 - C	
5 - D	
6 - C	

TEST - 4	
1 - D	7 - B
2 - C	8 - A
3 - B	9 - B
4 - B	10 - D
5 - A	
6 - D	

TEST - 5	
1 - C	7 - D
2 - D	8 - C
3 - B	
4 - A	
5 - C	
6 - D	

YAZIM KURALLARI

TEST - 1	
1 - A	7 - A
2 - D	8 - D
3 - B	9 - B
4 - D	10 - C
5 - D	11 - C
6 - B	12 - B

TEST - 2	
1 - D	7 - D
2 - D	8 - A
3 - B	9 - C
4 - A	10 - C
5 - D	11 - A
6 - A	12 - C

TEST - 3	
1 - B	7 - D
2 - B	8 - C
3 - D	9 - A
4 - C	10 - D
5 - B	11 - B
6 - B	12 - B

TEST - 4	
1 - A	7 - C
2 - B	8 - B
3 - C	9 - C
4 - B	10 - C
5 - A	11 - D
6 - A	12 - D

TEST - 5	
1 - C	7 - D
2 - B	8 - B
3 - D	9 - A
4 - B	10 - A
5 - C	
6 - D	

TEST - 6	
1 - C	7 - D
2 - C	8 - B
3 - B	9 - B
4 - D	10 - B
5 - C	
6 - D	

NOKTALAMA İŞARETLERİ

TEST - 1	
1 - B	7 - B
2 - D	8 - D
3 - D	9 - C
4 - B	10 - C
5 - A	11 - B
6 - C	12 - C

TEST - 2	
1 - D	7 - C
2 - B	8 - C
3 - D	9 - D
4 - B	10 - A
5 - D	11 - C
6 - B	12 - B

TEST - 3	
1 - C	7 - A
2 - D	8 - D
3 - A	9 - D
4 - C	10 - D
5 - C	11 - C
6 - A	12 - B

TEST - 4	
1 - D	7 - A
2 - C	8 - A
3 - B	9 - D
4 - D	10 - D
5 - B	11 - B
6 - B	12 - B

TEST - 5	
1 - C	7 - C
2 - D	8 - D
3 - B	9 - B
4 - C	10 - B
5 - A	
6 - A	

TEST - 6	
1 - C	7 - B
2 - D	8 - A
3 - B	9 - D
4 - A	10 - D
5 - A	
6 - D	

EYLEMSİ

TEST - 1	
1 - C	7 - A
2 - B	8 - D
3 - C	9 - C
4 - A	10 - D
5 - B	
6 - C	

TEST - 2	
1 - C	7 - A
2 - D	8 - A
3 - A	9 - C
4 - A	10 - D
5 - A	11 - B
6 - C	12 - C

TEST - 3	
1 - D	7 - D
2 - B	8 - C
3 - B	9 - D
4 - A	10 - A
5 - B	11 - A
6 - C	12 - D

TEST - 4	
1 - C	7 - C
2 - A	8 - C
3 - C	9 - A
4 - A	10 - B
5 - B	
6 - C	

TEST - 5	
1 - C	7 - A
2 - B	8 - C
3 - B	9 - B
4 - A	10 - D
5 - D	
6 - B	

TEST - 6	
1 - D	7 - C
2 - D	8 - B
3 - A	9 - D
4 - D	10 - C
5 - D	
6 - C	

TEST - 7	
1 - B	7 - C
2 - D	8 - D
3 - D	9 - A
4 - C	10 - D
5 - D	
6 - C	

CEVAP ANAHTARLARI

CÜMLENİN ÖGELERİ

TEST - 1	
1 - A	7 - B
2 - C	8 - C
3 - A	9 - C
4 - A	10 - C
5 - B	11 - C
6 - D	12 - A

TEST - 2	
1 - D	7 - C
2 - D	8 - D
3 - B	9 - A
4 - D	10 - B
5 - B	11 - C
6 - D	12 - B

TEST - 3	
1 - C	7 - B
2 - D	8 - A
3 - C	9 - B
4 - C	10 - A
5 - C	11 - A
6 - B	12 - C

TEST - 4	
1 - D	7 - B
2 - C	8 - D
3 - A	9 - B
4 - A	10 - D
5 - A	11 - B
6 - B	12 - A

TEST - 5	
1 - B	7 - D
2 - C	8 - B
3 - D	9 - C
4 - B	10 - A
5 - B	
6 - B	

TEST - 6	
1 - D	7 - B
2 - C	8 - D
3 - D	9 - B
4 - D	10 - B
5 - C	
6 - B	

TEST - 7	
1 - D	7 - C
2 - C	8 - A
3 - B	9 - D
4 - C	10 - D
5 - B	
6 - C	

TEST - 8	
1 - C	7 - D
2 - B	8 - D
3 - A	9 - B
4 - D	10 - A
5 - A	
6 - B	

EYLEMDE ÇATI

TEST - 1	
1 - A	7 - B
2 - C	8 - C
3 - B	9 - B
4 - D	10 - A
5 - B	11 - D
6 - C	12 - B

TEST - 2	
1 - D	7 - D
2 - B	8 - B
3 - C	9 - C
4 - B	10 - D
5 - D	11 - C
6 - B	12 - C

TEST - 3	
1 - C	7 - D
2 - C	8 - C
3 - A	9 - C
4 - C	10 - D
5 - C	11 - A
6 - D	12 - C

TEST - 4	
1 - B	7 - D
2 - B	8 - C
3 - B	9 - C
4 - D	10 - A
5 - A	11 - D
6 - C	12 - C

TEST - 5	
1 - A	7 - D
2 - B	8 - A
3 - D	9 - A
4 - B	10 - D
5 - A	
6 - C	

TEST - 6	
1 - C	7 - B
2 - D	8 - B
3 - B	9 - C
4 - A	10 - B
5 - D	
6 - A	

TEST - 7	
1 - D	7 - B
2 - A	8 - D
3 - A	9 - D
4 - B	10 - A
5 - C	11 - B
6 - C	12 - D

TEST - 8	
1 - C	7 - B
2 - D	8 - A
3 - B	9 - D
4 - A	10 - A
5 - D	
6 - A	

CÜMLE TÜRLERİ

TEST - 1	
1 - D	7 - D
2 - A	8 - B
3 - A	9 - A
4 - A	10 - C
5 - C	11 - B
6 - A	12 - D

TEST - 2	
1 - D	7 - B
2 - B	8 - B
3 - A	9 - D
4 - C	10 - B
5 - B	11 - B
6 - C	12 - C

TEST - 3	
1 - C	7 - B
2 - B	8 - A
3 - C	9 - C
4 - D	10 - C
5 - C	11 - A
6 - B	12 - D

TEST - 4	
1 - D	7 - C
2 - C	8 - D
3 - C	9 - A
4 - C	10 - B
5 - C	11 - B
6 - A	12 - D

TEST - 5	
1 - C	7 - B
2 - C	8 - C
3 - D	9 - B
4 - A	10 - D
5 - B	11 - A
6 - C	12 - B

CEVAP ANAHTARLARI

TEST - 6	
1 - C	7 - D
2 - C	8 - B
3 - D	9 - A
4 - D	10 - A
5 - D	
6 - A	

TEST - 7	
1 - A	7 - B
2 - D	8 - B
3 - C	9 - C
4 - A	10 - A
5 - C	
6 - D	

TEST - 8	
1 - C	7 - A
2 - A	8 - D
3 - B	9 - C
4 - D	10 - A
5 - D	
6 - D	

TEST - 9	
1 - B	7 - D
2 - A	8 - C
3 - B	9 - B
4 - A	10 - B
5 - C	
6 - B	

ANLATIM BOZUKLUKLARI

TEST - 1	
1 - C	7 - D
2 - C	8 - A
3 - A	9 - C
4 - D	10 - D
5 - A	11 - B
6 - C	12 - A

TEST - 2	
1 - D	7 - B
2 - B	8 - B
3 - B	9 - D
4 - D	10 - A
5 - B	11 - B
6 - C	12 - A

TEST - 3	
1 - B	7 - A
2 - B	8 - B
3 - A	9 - C
4 - A	10 - B
5 - A	11 - D
6 - C	12 - A

TEST - 4	
1 - A	7 - A
2 - D	8 - C
3 - D	9 - C
4 - D	10 - D
5 - B	11 - D
6 - B	12 - C

TEST - 5	
1 - B	7 - D
2 - C	8 - B
3 - C	9 - B
4 - D	10 - B
5 - A	11 - A
6 - B	12 - C

TEST - 6	
1 - C	7 - D
2 - D	8 - D
3 - D	9 - B
4 - D	10 - B
5 - C	11 - D
6 - D	12 - B

METİN TÜRLERİ VE SÖZ SANATLARI

TEST - 1	
1 - B	7 - B
2 - B	8 - A
3 - C	9 - C
4 - A	10 - A
5 - D	
6 - B	

TEST - 2	
1 - A	7 - D
2 - B	8 - A
3 - C	9 - C
4 - C	10 - D
5 - C	11 - B
6 - B	

TEST - 3	
1 - B	7 - D
2 - A	8 - B
3 - C	9 - A
4 - B	10 - C
5 - D	11 - D
6 - A	12 - C

TEST - 4	
1 - A	7 - B
2 - A	8 - A
3 - D	9 - C
4 - C	10 - B
5 - A	11 - D
6 - D	12 - B

TEST - 5	
1 - B	7 - C
2 - B	8 - B
3 - D	9 - C
4 - A	10 - A
5 - B	11 - C
6 - B	

TEST - 6	
1 - A	7 - B
2 - D	8 - A
3 - B	9 - D
4 - C	10 - B
5 - B	
6 - D	